

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunkiympäristölautakunta pöytäkirja 09.08.2022

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus / TeA	3
2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta / TeA	4
3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat / TeA	5
4 § Osallistumis- ja arviointisuunnitelmat / TLA	6
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmia	7
5 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset / TeA	8
6 § Huoneistotyyppijakauman sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alan sääntelyn periaatteet / TeA	9
7 § Vantaan kasvikkatoselvitys / TeA	12
- Vantaan kasvikkatoselvitys	14
8 § Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022-2031 / TeA	84
- Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto luonnoksesta kaupunkitasoiseksi palveluverkkosuunnitelmaksi 2022-2031	86
- Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022-2031, luonnos 30.6.2022	90
- Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022-2031_ERILLISLIITE (Asukaskyselyn tulokset)	196
9 § Asemakaavan muutos 002500 ja tonttijaon muutos, 81 Korso / Maakotkantie 6 / TLA	290
- 002500 selostus, asemakaavamuutos 9.8.2022, Maakotkantie 6	292
- 002500 Asemakaavamuutoksen melu- ja tärinäselvitys 6.6.2022 Maakotkantie 6	333
10 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 162000, 16 Kaivoksela / Kuninkaantammenrinne / TLA	363
- Asemakaava ja asemakaavan muutos 161800 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja	367
- 162000 selostus, asemakaava ja asemakaavamuutos 22.3.2022, Kuninkaantammenrinne	370
- 162000 lausunnot ja vastineet 22.3.2022, Kuninkaantammenrinne	416
- 162000 muistutukset ja vastineet 22.3.2022, Kuninkaantammenrinne	423
- 162000 muistutukset ja vastineet 9.8.2022, Kuninkaantammenrinne	435
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	443
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	444
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	446
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus	447
Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	452
Muutoksenhakuohje 6. Valitus poikkeamispäätökseen ja suunnittelutarveratkaisua koskevassa asiassa	453

Kaupunkiympäristölautakunnan kokous

Aika 9.8.2022 klo 17.00–20.40
Paikka Tikkurila, Kielotie 28, huone 447 / Teams

Osallistujat

Paikalla

Jäsenet		Varajäsenet	
Aura Anssi, puheenjohtaja	x	Karhunen Anneli	
Ahokas Siri	x (etäyhteys)	Linnakangas Jaakko	
Eklund Tarja, varapuheenjohtaja	x	Atzmon Maiju	
Erkkilä Minna	x (etäyhteys)	Nevala Jukka	
Hartikainen Janne	x (etäyhteys)	Isberg Jeppe	
Haverinen Soili	x	Axberg Jan	
Iivarinen Oskari	x	Garchi Camilla	
Jääskeläinen Jari	x	Järveläinen Anu	
Karhu Suvi	x (etäyhteys)	Liinakoski Eija	
Kostilainen Anniina	x (etäyhteys)	Manninen Aleksi	
Merelä Mikko	x (etäyhteys)	Forsberg Magnus	
Mutanen Tuomas	x	Rautavaara Maija	
Rahkala Ville	x (etäyhteys)	Hakala Jaakko	
Suni Antti	x (etäyhteys)	Seppälä Petri	
Tamminen Ida	x	Friman Milla	
Virkamäki Pekka	x (etäyhteys)	Pesonen Petrus	
Åstrand Stefan	x	Björkell Alex	
Kaupunginhallituksen edustaja		Kaupunginhallituksen varaedustaja	
Abdi Faysal	x (etäyhteys)	Tammi Visa	
Nuorisovaltuuston edustaja		Nuorisovaltuuston varaedustaja	
Mehtälä Henri	x (etäyhteys)	Parvinen Lili	
Muut osallistujat			
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Laine Tarja, kaupunkisuunnittelujohtaja		x	
Hohti Jonna, talous- ja hallintojohtaja		x	
Hamari Milla, viestintäpäällikkö		-	
Nummi Katariina, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä		x	
Åberg Jaana, tiedottaja		x	
Siivola Mari, yleiskaavapäällikkö		x (etäyhteys) (klo 17.00-17.25, §:t 1-3)	
Ranta Elisa, asumisasioiden päällikkö		x (klo 17.00-18.50, §:t 1-3)	

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Anssi Aura

Pöytäkirjanpitäjä Katariina Nummi

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 12.8.2022 klo 11.00 mennessä

Jari Jääskeläinen

Suvi Karhu

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 15.8.2022 Vantaan kaupungin internetsivuilla, paatokset.vantaa.fi

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus / TeA**

Kaupunkiympäristölautakunta 9.8.2022 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Todettiin.

2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta / TeA

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Jari Jääskeläinen (varalla Anniina Kostilainen ja Ville Rahkala) ja Suvi Karhu (varalla Mikko Merelä ja Tuomas Mutanen)

Kaupunkiympäristölautakunta 9.8.2022 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita pöytäkirjan tarkastajat ja,
- b) että pöytäkirja tarkastetaan perjantaihin 12.8.2022 klo 11.00 mennessä.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita pöytäkirjan tarkastajiksi Jari Jääskeläinen ja Suvi Karhu, ja
- b) että pöytäkirja tarkastetaan perjantaihin 12.8.2022 klo 11.00 mennessä.

3 §

Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat / TeA

Kaupunkiympäristölautakunta 9.8.2022 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi asiantuntijoiden / esittelijöiden selostukset sekä tiedotusasiat.

Käsittely:

Kuultiin seuraavat selostukset:

Yleiskaava 2020:n tilannekatsaus / yleiskaavapäällikkö Mari Siivola

Asia 6 / Huoneistotyyppijakauman sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alan sääntelyn periaatteet / asumisasioiden päällikkö Elisa Ranta

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022–2031 / hallintoasiantuntija Katariina Nummi

Merkittiin tiedotusasiana, että kaupunkiympäristölautakunnalle järjestetään kiertoajelu Kivistön ja Länsi-Vantaan ajankohtaisissa kaavakohteissa maanantaina 15.8.2022 klo 16.00 alkaen.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

4 § Osallistumis- ja arviointisuunnitelmat / TLA

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualueen julkaisemat kaavatöiden osallistumis- ja arviointisuunnitelmat.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.8.2022 § 4

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine selosti asiaa kokouksessa.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liite:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmia

1.8.2022

Uusimmat ja tulevat MRL 63§ Osallistumis- ja arviointisuunnitelmat

Kaava	Kaavan nimi	OAS julkaisupäivä	Linkki
002514	Annefred pohjoinen	20.6.2022	https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/annefred-pohjoisen-alueelle-asuinkerrostaloja-seka-liike-ja-tyotilaa
002519	Asuinkortteli ja päiväkotikortteli Tikkurilantie 129	20.6.2022	https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/asuinkortteli-ja-paivakoti-aerolaan

5 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset / TeA

19.7.2022 jälkeen julkaistut ottokelpoiset päätökset

Apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila

- § 62/2022 Valitusluvan hakeminen ja valitus korkeimmalle hallinto-oikeudelle Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä 28.6.2022 koskien Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan päätöstä 21.09.2021 § 15

Päätökset, joita ei oikaisuvaatimusajan kuluessa ole otettu lautakunnan käsiteltäväksi:

Apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila

- § 48/2022 Kaupunkisuunnittelujohtajan sijaisuudet / määräaikainen täydennys vuosiloman ajalle 4.7.-3.8.2022
§ 51/2022 Päätös Ekokompassin vuosimaksusta

Kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine

- § 31/2022 Vuosisopimuksen hyväksyminen ja aineistojen luovuttaminen rajapinnan kautta, CHAOS Architects Oy

Puuttuvat pykälät ovat päätöksiä, joita ei tarvitse ilmoittaa ottomenettelyyn.

Kaupungin verkkosivuilla julkaistut viranhaltijapäätökset ovat luettavissa osoitteessa:

https://paatokset.vantaa.fi/ktwebbin/dbisa.dll/ktwebscr/vparhaku_tweb.htm

Kaupunkiympäristölautakunta 9.8.2022 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) olla ottamatta käsittelyyn lautakunnalle toimitettuja ottamiskelpoisia päätöksiä ja
b) merkitä tiedoksi ottoon toimitetut päätökset, joita ei ole otettu lautakunnan käsiteltäväksi oikaisuvaatimusaikana.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

6 §

Huoneistotyyppijakauman sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alan sääntelyn periaatteet / TeA

VD/7620/10.00.00.00/2022

TeA/TLA/THe/ER

Monipuolisen asuntotuotannon toteuttamiseksi ja kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen riittävän pinta-alan turvaamiseksi esitetään, että Vantaalla tehdään periaatepäätös huoneistotyyppijakauman ja asuntojen keskipinta-alan sääntelystä maankäyttösopimuksissa ja asemakaavoissa. Periaatepäätöksen tarkoituksena on kertoa avoimesti sidosryhmille, luottamushenkilöille ja asukkaille kaupungin toimintatavoista sääntelyn suhteen sekä ohjeistaa asuntokohteiden kaavoituksessa ja niihin liittyvien sopimusten valmistelussa.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset hyväksyttiin vuonna 2018 ja niissä nostettiin toimenpiteeksi, että kaupunki sääntelee huoneistotyyppijakaumaa merkittävässä maankäyttösopimuksissa. Sääntelyn taustalla oli huoli nopeasti kasvaneesta yksiöiden ja pienten asuntojen määrästä. Sääntely aloitettiin asettamalla yksiöiden määrä rakennusten asunnoista korkeintaan 30 prosenttiin. Myöhemmin samana vuonna otettiin käyttöön myös perheasuntojen määrää koskeva vaatimus, jonka mukaan vähintään 30 prosenttia rakennuksen asunnoista tuli olla kolmioita tai sitä suurempia asuntoja.

Huoneistotyyppijakauman sääntely on käytössä lähes kaikissa yksityisten maanomistajien kanssa tehdyissä maankäyttösopimuksissa ja kaupungin omassa tontinluovutuksessa on paikoin edellytetty vielä suurempaa isompien asuntojen määrää. Sääntelystä on voitu poiketa perustellusta syystä esimerkiksi alueilla, joilla on käynnissä eriytymiskehitystä.

Huoneistotyyppijakauman sääntelystä on toistaiseksi päätetty erikseen jokaisen maankäyttösopimuksen yhteydessä virkamiesvalmistelusta tulleen esityksen mukaisesti. Vantaan huoneistotyyppijakauman sääntely on viime vuosina tullut kaupungissa toimiville asuntorakennuttajille tutuksi ja sitä on pidetty selkeänä sekä helposti muistettavana ohjauksena. Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt myös tarkasteluja eri huoneistotyyppien ohjauksen tavoista ja selvitysten perusteella on todettu, että nykyinen ohjaus tuottaa asuntokohteisiin riittävän monipuolisen huoneistotyyppijakauman, mutta isompien asuntojen keskipinta-alat ovat usein liian pieniä perheasunnoiksi.

Edellä mainituista syistä johtuen nykyistä huoneistotyyppijakauman sääntelyä, jossa asunnoista korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % tulee olla kolmioita tai sitä suurempia asuntoja asuntohankkeittain, on syytä täsmentää isompien asuntojen keskipinta-alan osalta. Asuntohankkeeksi tulkitaan sopimusalueella joko a) yksittäinen asuinrakennus tai b) korkeintaan sadan (100) asunnon asunto-osakeyhtiö tai kiinteistöosakeyhtiö, joka muodostuu useammasta rakennuksesta.

Viime vuosina asuntojen keskipinta-alat ovat pienentyneet kaikissa huoneistotyypeissä, mutta muutos on suuri erityisesti isommissa asunnoissa. Koronapandemia on kasvattanut asukkaiden tilantarvetta kodissaan muun muassa etätöiden kasvaneen suosion myötä. Viime vuosina Vantaan uuteen asuntotuotantoon on rakentunut hyvin vähän pinta-alaltaan isoja asuntoja. Vaikka huoneistotyyppien sääntely maankäyttösopimuksissa alkaa vähitellen näkyä valmistuvassa asuntotuotannossa, saattavat esimerkiksi asuntokohteisiin valmistuvat kolmiot olla liian pieniä useimpien perheiden tarpeisiin. Erikokoisten asuntojen rakentuminen myös uudiskohteisiin on tärkeää, jotta asuntokanta alueella tarjoaa vaihtoehtoja eri elämäntilanteissa ja pystytään varmistamaan asuntotarjonnan monipuolisuus myös tulevaisuudessa.

Pinta-alaltaan riittävän suurien asuntojen varmistamiseksi esitetään, että kolmioissa ja sitä suuremmissa asunnoissa kaupunki edellyttää pääsääntöisesti 70 huoneistoneliömetrin keskipinta-alan vähimmäisvaatimusta. Alueen mukaan keskipinta-alavaatimus voi vaihdella 60–80 huoneistoneliömetrin välillä. Keskipinta-alan 70 huoneistoneliömetrin vaatimusta voidaan nostaa, mikäli alueelle ei ole rakennettu uudistuotannossa riittävästi kolmioita ja suurempia perheasuntoja viimeisten vuosien aikana. Vaatimuksesta voidaan joustaa alaspäin johtuen mm. alueen käynnissä olevasta eriytymiskehityksestä.

Suurempien perheasuntojen rakentamisen edistämiseksi huoneistotyyppijakaumaa koskevasta sääntelystä, jossa asunnoista tulee olla vähintään 30 % kolmioita tai sitä suurempia asuntoja asuntohankkeittain, on mahdollista poiketa, mikäli asuntokohteeseen rakennetaan keskipinta-alaltaan suurempia perheasuntoja seuraavasti: Kun kolmen tai useamman huoneen asuntojen keskipinta-ala on vähintään 85 huoneistoneliömetriä, voi näiden asuntojen osuus jäädä pienimmillään 25 %:iin asuntojen kokonaismäärästä.

Huoneistotyyppien sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alan sääntely on tarkoituksenmukaista mahdollistaa sekä maanomistajien kanssa tehtävissä maankäyttösopimuksissa että asemakaavoissa. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset mahdollistavat joustavasti huoneistotyyppijakauman ohjauksen. Poikkeamat perussäännöstä perustellaan kunkin maankäyttösopimuksen ja asemakaavan päätöksenteon yhteydessä erikseen.

Maankäyttösopimuksissa sääntelyn toteutumisen varmistavat asetettavat sopimussakot ja kaupungin rakennusvalvonta varmistaa huoneistotyyppijakauman asemakaavamääräysten toteutumisen lupa- ja rakennusprosessin yhteydessä. Kaupungin viranhaltijat vastaavat, että sopimusten ja kaavoituksen sääntely on yhdenmukaista kussakin asemakaavakohteessa.

Huoneistotyyppijakauman sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alan sääntelyn periaatteet käsitellään sekä kaupunkiympäristölautakunnassa että kaupunkitilalautakunnassa, minkä jälkeen sääntelyn periaatteet tuodaan kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi. Koska esillä oleva asia on kaupunginvaltuuston päätettäväksi menevän maa- ja asuntopoliittisten linjausten soveltamista ja toimeenpanoa ohjaava päätös, esitetään että se viedään hyväksyttäväksi kaupunginhallitukseen vasta sen jälkeen, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivityksen.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kaupungin kaavoitus- ja maapolitiikasta. Edelleen hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 36 mukaan kaupunginhallitus päättää maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kehittämiskorvauksista.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.8.2022 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) kaupunki sääntelee asemakaavoissa huoneistotyyppijakaumaa niin, että asuntohanketta kohden korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % on oltava kolmioita tai suurempia asuntoja
- b) kaupunki asettaa asemakaavoissa kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alavaatimukseksi asuntohanketta kohden pääsääntöisesti 70 huoneistoneliömetrin keskipinta-alan vähimmäisvaatimuksen, mutta alueen mukaan keskipinta-alavaatimus voi vaihdella 60–80 huoneistoneliömetrin välillä,

- c) huoneistotyyppijakaumaa koskevasta sääntelystä, jossa asunnoista tulee olla vähintään 30 % kolmioita tai sitä suurempia asuntoja asuntohankkeittain, on mahdollista poiketa, mikäli asuntokohteeseen rakennetaan keskipinta-alaltaan suurempia perheasuntoja seuraavasti: Kun kolmen tai useamman huoneen asuntojen keskipinta-ala on vähintään 85 huoneistoneliometriä, voi näiden asuntojen osuus jäädä pienimmillään 25 %:iin asuntojen kokonaismäärästä,
- d) keskipinta-alan pääsääntöistä 70 huoneistoneliömetrin vaatimusta voidaan nostaa, mikäli alueelle ei ole rakennettu uudistuotannossa riittävästi kolmioita ja suurempia perheasuntoja viimeisten vuosien aikana. Vaatimuksesta voidaan joustaa alaspäin johtuen mm. alueen käynnissä olevasta eriytymiskehityksestä,
- e) kaupungin omassa tontinluovutuksessa ja tontinluovutuskilpailuissa huoneistotyyppijakauman ja asuntojen keskipinta-alan vaatimukset voivat olla a-kohdassa ja b-kohdassa esitettyä tiukempia ja ne tuodaan erikseen päätöksentekoon,
- f) sääntely huoneistotyyppien tai kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alavaatimuksen osalta ei koske erityisryhmille kohdennettuja asuntokohteita,
- g) sääntely huoneistotyyppien tai kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alavaatimuksen osalta ei koske kaupungin erikseen hyväksymiä yksittäisiä asuntokohteita, joilla kehitetään mm. uusia asumisen konsepteja sekä rakentamisen ja asumisen laatua

Käsittely:

Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja Anssi Aura esitti asian jättämistä pöydälle. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle kaupunkiympäristölautakunnan seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano: Ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson, puh. 050 318 0992

Asumisasioiden päällikkö Elisa Ranta, puh. 043 826 9419

etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VD/3869/02.08.00.00/2021

TeA/TLA/TS/ILa/EE/KN

Kaupunkiympäristön toimialalla on vuosien 2020–2022 aikana valmisteltu kasvikattoselvitys. Työn tarkoituksena on ollut kartoittaa olemassa olevaa tutkimustietoa kasvikatoista ja pohtia keinoja, joilla kaupunki voisi edistää kasvikattojen rakentamista ja hyödyntää niitä entistä paremmin omassa toiminnassaan. Selvityksellä on kiinteä yhteys vuonna 2022 hyväksyttyyn valtuustostrategiaan sekä alkuvuodesta 2022 päivitettyyn Resurssiviisauden tiekarttaan.

Kasvikattoselvityksen ytimessä kasvikattovisio, jonka mukaan Vantaalla edistetään kasvikattojen rohkeaa toteuttamista osana ilmastonkestävää, luonnoltaan monipuolista ja hyvinvoivaa kaupunkia. Kasvikattovisiota on konkretisoitu neljän kärkiteeman avulla, jotka avaavat kasvikattojen hyödyntämistä eri näkökulmista.

Ilmastonkestävä kaupunki -kärkiteema kiinnittää huomiota kasvikattojen hyötyihin ilmastonmuutokseen varautumisessa. Kasvikattojen hyödyntäminen helpottaa hulevesien hallintaa etenkin tiiviisti rakennetuilla alueilla. Niillä on myös todettu olevan viilentävä vaikutus kaupunkiympäristöön, koska ne eivät kerää lämpöä samalla tavalla kuin rakennetut pintamateriaalit. Kuten kaikessa rakentamisessa, myös kasvikattojen rakentamisessa on syytä hyödyntää kiertotalouden periaatteita ja mahdollisimman vähähiilisiä rakennusmateriaaleja.

Monimuotoinen luonto -kärkiteema pohtii sitä, miten kasvikattoja edistämällä voitaisiin edesauttaa luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Kasvikatot eivät korvaa luonto- ja virkistysalueita, mutta ne voivat olla tukemassa kotimaisen, alueelle luontaisesti tyypillisten kasvien säilymistä. Kasvikattojen lajivalinnoissa tulee mahdollisuuksien mukaan hyödyntää kotimaista lajistoa. Kasvikattoselvitys myös kehottaa pilotoimaan sellaisten elinympäristöjen rakentamista, jotka voisivat tukea uhanalaista tai hupenevaa lajistoa.

Hyvinvointia kaupunkilaisille -teema avaa niitä mahdollisuuksia, joita kasvikatot antavat kaupunkilaisten hyvinvoinnin parantamiselle. Tästä näkökulmasta kasvikattojen hyödyntämismahdollisuuksia on perusteltua tarkastella etenkin sellaisissa kaupungin hankkeissa, joilla on kiinteä yhteys kaupunkilaisten hyvinvoinnin tai terveyden edistämiseen (esimerkiksi kulttuuriin ja vapaa-aikaan tai koulutukseen liittyvät hankkeet).

Vehreä Vantaa -kärkiteema tarkastelee kasvikattoja kaupunkirakenteen kehittämisen näkökulmasta. Kasvikatot voivat parhaimmillaan tuoda kaupunkialueille uusia, omaleimaisia elementtejä ja parantaa alueiden viihtyvyyttä. Kasvikattojen edistäminen vaatii myös ennakkoluulotonta pilotointia, jonka avulla voidaan saada uutta tietoa kasvikattojen edistämisen parhaista käytänteistä sekä kokemusta niiden hyödyistä. Vehreä Vantaa -kärkiteema tuo kasvikatot yhdeksi elementiksi valtuustostrategian mukaisessa rennon ja rohkean, innovaatioiden Vantaan kehittämisestä.

Kasvikattoselvityksen pääasiallinen tarkoitus on tarkastella teemaa viimeisimmän käytettävissä olevan tiedon perusteella useista eri näkökulmista ja pohtia, miten kasvikattoja voitaisiin Vantaan kaupunkirakenteen kehittämisessä hyödyntää. Selvitykseen kirjattuja toimenpidesuosituksia ei ole tarkoitettu velvoittaviksi, vaan niiden tehtävä on havainnollistaa käytännön esimerkkien avulla, miten kasvikattoja voidaan eri näkökulmista tarkasteltuna hyödyntää. Kasvikattoselvitys on tarkoitettu ensisijaisesti kaupunkiympäristön suunnitteluprosessien taustaselvitykseksi. Keskeisimmät

ilmastonmuutoksen torjuntaa sekä luonnon monimuotoisuuden ja viheralueverkoston edistämistä linjaavat asiakirjat Vantaalla ovat kaupunginvaltuuston hyväksymät Resurssiviisauden tiekartta sekä Yleiskaava 2020.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.8.2022 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi liitteen mukainen Vantaan kasvikkatoselvitys.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet:

- Vantaan kasvikkatoselvitys

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine, puh. 050 304 1921
etunimi.a.sukunimi[at]vantaa.fi

KASVIKATOILLA LUMOAVAA ILMASTOVIISAUTTA!

Vantaan kasvikkatoselvitys

Ilmastonkestävä kaupunki

Vantaa hyödyntää kasvikattoja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa erityisesti hulevesien hallinnassa ja suosii resurssitehokkaita kasvikkatoratkaisuja.

Monimuotoinen luonto

Erityyppisten kasvikkattojen avulla Vantaalla säilytetään ja lisätään luonnon monimuotoisuutta ja tuetaan ekosysteemipalveluja.

Vehreä Vantaa

Kasvikkattojen avulla Vantaalle tuodaan lisää vehreyttä osana monipuolista viherrakennetta ja tuetaan omaleimaisen kaupungin rakentamista yhdessä asukkaiden ja yritysten kanssa.

Hyvinvointia kaupunkilaisille

Kasvikkattojen avulla kaupunkilaisille lisätään mahdollisuuksia päästä terveysttä ja hyvinvointia tukevan ja edistävän lähiluonnon äärelle.

JULKAISIJA

Vantaan kaupunki

Kaupunkiympäristön toimiala

TYÖRYHMÄ

Vantaan kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala

Antti Auvinen, suunnitteluinsinööri, vesihuollon yleissuunnittelu, Kadut ja puistot

Elina Ekroos, maisema-arkkitehti, yleiskaavoitus, Kaupunkirakenne ja ympäristö

Eija Hasu, asemakaava-arkkitehti, asemakaavoitus / Kivistö, Kaupunkirakenne ja ympäristö

Mari Jaakonaho, asemakaava-arkkitehti, asemakaavoitus / Itä-Vantaa ja ratikka, Kaupunkirakenne ja ympäristö

Tina Kristiansson, ympäristösuunnittelija, Kaupunkirakenne ja ympäristö, Ympäristökeskus

Panu Latvala, lupa-arkkitehti, Kaupunkirakenne ja ympäristö, Rakennusvalvonta

Taina Suonio, FM, ympäristöbiologi, maisemasuunnittelija, Kadut ja puistot

Jukka Tuhkanen, rakennesinsinööri, Suunnittelu- ja hankepalvelut, Toimitilajohtaminen

Tieteelliset asiantuntijat

Susanna Lehvävirta, FT, dosentti (luonnon monimuotoisuus, vihreä infrastruktuuri, ilmastonmuutos)

Marja Mesimäki, VTM (ympäristösosiologia, kasvikattojen terveys- ja hyvinvointivaikutukset)

ASiantuntijat

Kasvikattoselvitykseen pyydettiin kommentteja lisäksi Vantaan kaupungin asiantuntijoilta (suluissa kommentoinnin aihe):

suunnittelija Anna-Mari Kangas / yleiskaavoitus (melu ja ilmanlaatu), ympäristösuunnittelijat Sinikka Rantalainen ja Jarmo Honkanen /

ympäristökeskus (luonnon monimuotoisuus), ympäristökonsultti Noora Ilola / talous- ja hallintopalvelut (ympäristökasvatus), erityisasiantuntija

Ada Pentinmikko / kehittämisyksikkö, hallintotoimi, sosiaali- ja terveydenhuolto (hyvinvointi), asumisen erityisasiantuntija Wilma Toljander /

kiinteistöhallinta ja asuminen (hyvinvointi), projektipäällikkö Ronny Rantamäki / elinkeinopalvelut, kasvupalvelut (liiketoimintamahdollisuudet

ja yritysysteistyö). FT Kirsi Kuoppamäki / Helsingin yliopisto antoi tietoja suomalaisesta pitkäaikaisesta tutkimuksesta koskien hulevesien

hallintaa Suomessa kasvikattojen avulla. Lisäksi puheenjohtaja Dusty Gedge / European Federation of Green Roof Associations antoi tietoja

lentokenttäalueiden kasvikatoista kansainvälisillä lentokentillä.

Taitto

Kari Tervo, graafikko / viestintä, kaupunkistrategia ja johto

ESIPUHE

Vantaan kaupungin kasvikkatovision mukaan edistämme kasvikkatien rohkeaa toteuttamista osana vehreää, ilmastokestävää, luonnoltaan monipuolista ja hyvinvoivaa kaupunkia. Vantaan kasvikkaselvitys on laadittu vuosien 2020–2021 aikana kaupunkiympäristön toimialalla kattavan ja laaja-alaisen työryhmätyöskentelyn tuloksena. Selvitys antaa tukevan pohjan kasvikkatien edistämiseksi kaupunkiympäristön toimialan työskentelyssä.

Kasvikkaselvitys tukeutuu vahvasti Vantaan strategiaan ja ohjelmiin. Sen laatiminen kytkeytyy itsestään selvästi Vantaan resurssivissauksen tiekartan toteutussuunnitelmaan yhtenä niistä keinoista, joilla ilmastomuutoksen käytännön sopeutumistoimet jalkautetaan suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon. Kasvikatot ovat tärkeä elementti vihertehokkuuden toteuttamisessa, ja tämä selvitys lisää merkittävästi koko kaupungin osaamista ja tietoa kasvikkatien ominaisuuksista, hyödyistä, haasteista ja kehittymismahdollisuuksista. Toinen tärkeä elementti on lähiluonto; Vantaan tulevaisuuskuvat -kyselyn perusteella suurin osa vastaajista piti toivottavana, että vihreys lisääntyy kaupunkiympäristössä.

Myös Vantaan hyvinvointiohjelma, elinvoima- ja vetovoimaohjelma sekä ma- ja asuntopoliittiset linjaukset tukevat kaikki osaltaan kestävästä kaupunkikehityksestä. Kasvikatot voidaan liittää useisiin edellä mainittujen ohjelmien tavoitteisiin. Kasvikatot sopivat myös strategiasta johdettujen poikkihallinnollisten teemojen sisälle. Vastuullisuuden osalta kasvikkaselvitys tukee useita YK:n kestävä kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030 tavoitteita.

Vantaan kasvikkaselvitys on huolella laadittu ja sisällöltään laaja ja laadukas. Laaja-alainen työryhmämme on hyödyntänyt kaikkea saatavilla olevaa osaamista ja kaikkia osapuolia on kuunneltu. Kiitän lämpimästi koko työryhmää omalta osaltani hyvästä suorituksesta. Erityiskiitokseni osoitan työryhmän vetäjälle FM Taina Suonille sekä graafikko Kari Tervolle, joka on vastannut julkaisun taitosta ja ulko-asusta.

Vantaalla 26.7.2022

Tero Anttila

Apulaiskaupunginjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

JOHDANTO

Kaupunkiympäristön toimialan johtoryhmä päätti kokouksessaan 12.2.2020 nimetä Vantaan viherkattolinjauksen työryhmän. Työryhmän puheenjohtajaksi ja ryhmän kokoajaksi nimettiin FM, ympäristöbiologi Taina Suonio. Työn lopputuloksena syntyi kasvikkatoselvitys, jota kirjoitettiin lähes koko työryhmän voimin, ja kirjoittamisen vastuullisena vetäjänä toimi VTM Marja Mesimäki.

Työryhmä aloitti työskentelynsä helmikuussa 2020 ja kokoontui kaikkiaan yhdeksän kertaa. Kasvikkatoselvityksen tavoitteet jaettiin neljään kärkiteemaan (Ilmastonkestävä kaupunki, Monimuotoinen luonto, Hyvinvointia kaupunkilaisille ja Vihreä Vantaa), joita työstiin pienryhmissä.

Kärkiteemojen konkretisoimiseksi työn yhteydessä on laadittu ehdotuksia siitä, millaisilla toimenpiteillä kaupunki voi edistää kärkiteemojen toteutumista. Myös selvityksen lopusta löytyvät kasvikkatoesimerkit Suomesta ja ulkomailta tarjoavat lisätietoa käytännön toteutuksista ja kasvikkatojen erilaisista funktioista. Lisäksi selvitykseen liitettiin keskeiset käsitteet sisältävä sanasto. Kivistön kaavarungon kuva-aineisto (Liite 1) toimii kasvikkatoselvityksen tuloksia konkretisoivana tukevana aineistona. Selvityksessä käytetty kirjallisuus on koottu liitteeseen 2.

Vuonna 2025 valmistuvaan Tikkurilan uuteen monitilatoimistorakennukseen (Kielotie 13) on suunniteltu laajat kattopuutarha-alueet. Ympäristötavoitteet ovat olleet hankkeen keskiössä.

SISÄLLYSLUETTELO

ESIPUHE	1
JOHDANTO	2
SISÄLLYSLUETTELO	3
SANASTO	4
 1. VANTAAN KAUPUNGIN KASVIKATTOVISIO	6
TIIVISTELMÄ	7
 2. KASVIKATOT OSANA VANTAAN KAUPUNKISTRATEGIAA	8
2.1 Resurssiviisauden tiekartta ohjaa kohti ilmastokestävää ja monimuotoista Vantaata	9
2.2 Hyvinvointiohjelma, elinvoima- ja vetovoimaohjelma sekä maa- ja asuntopoliittiset linjaukset tukevat kestävää kaupunkikehitystä	9
2.3 Kasvikatot osana kaupungin kokonaisvastuullisuutta	10
 3. VANTAAN KAUPUNGIN KASVIKATTOKÄRKITEEMAT JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	11
3.1 Vantaan kaupungin kasvikattokärkiteemat	13
3.2 Kasvikattoselvityksen toimenpidesuositukset	17
 4. KASVIKATTOSELVITYKSEN JA TOIMENPIDESUOSITUSTEN PERUSTELUT	23
4.1 Ilmastonkestävä kaupunki	24
4.2 Monimuotoinen luonto	28
4.3 Hyvinvointia kaupunkilaisille	33
4.4 Vehreä Vantaa	40
 5. KASVIKATTOESIMERKIT	46
 LIITTEET	57
Liite 1: Esimerkkejä Kivistön kaavarungon kuva-aineistosta	57
Liite 2: Lähdeluettelo	63

SANASTO

Ekosysteemipalvelut

Ekosysteemipalvelu on ihmiselle tärkeä luonnosta saatava aineeton tai aineellinen hyöty. Ekosysteemipalveluja ovat esimerkiksi ilmaston säätely, hydrologisen kierron tasaaminen (tulvahallinta), puhdas makea vesi, ravinto, lääkeaineet, bioenergia, yhteyttäminen, pölyttäminen, esteettiset ja luontokokemukset, ulkoilumahdollisuudet, virkistys ja innostus.

Elinympäristö eli habitaatti

Elinympäristö on alue, jonka eliö tarvitsee elinpiiriikseen. Kunkin lajin elinympäristö vaihtelee sen mukaan, mitä se tarvitsee elääkseen ja lisääntyäkseen. Osa lajeista on niin sanottuja jokapaikanlajeja, mutta toisaalta hyvin erikoistuneilla eliöillä elinympäristö voi olla suppea. Esimerkiksi lahoppuulla elävä kovakuoriainen saattaa tarvita aivan tiettyntyyppisiä maahan kaatuneita puunrunkoja. Jotkin lajit taas vaativat menestyäkseen laajoja kokonaisuuksia, esimerkiksi suuria metsäalueita tai vaikkapa rannan ja vesialueen yhdistelmää. Eri ilmas-
toalueilla laji saattaa menestyä erilaisissa elinympäristöissä.

Hulevesi

Hulevedet ovat rakennetulla alueella erilaisilta pinnoilta kuten rakennusten katoilta, kaduilta ja pihoilta pois johdettavia sade- tai sulamisvesiä. Hulevesiä muodostuu erityisesti keväällä lumien sulaessa ja rankkasateilla. Mitä enemmän alueella on läpäisemätöntä pintaa, sitä nopeammin ja enemmän hulevesiä syntyy.

Kasvikatto

Kasvikatolla tarkoitetaan kattoa, jolla on kasvillisuutta ja sen tarvitsema kasvualusta sekä näihin liittyvät tekniset alusrakenteet. Kasvikatot voidaan luokitella kasvillisuuden ja tarjoamiensa ekosysteemipalvelujen mukaisesti (esimerkiksi maisema-sammalkatto, viljelypuutarhakatto, LUMOketokatto, hedelmä- ja marjametsäkatto, hulevesiniittykatto, jne.). Kasvialustan paksuus on merkityksellinen kasvilajiston menestymiselle. Englanniksi kasvikatosta (vegetated roof) käytetään myös termiä living roofs eli elävät katot. Muita käytössä olevia termejä ovat green roof, eco-roof, rooftop greening, planted roof, rooftop farming. Ohjeita kasvikattojen suunnitteluun, rakentamiseen, korjauksiin ja kasvivalintoihin löytyy kasvikattojen RT-korttisarjasta: RT 85-11203/ Viherkatot ja katto- ja kansipuutarhat, periaatteet, RT 85-11204/ Viherkatot ja katto- ja kansipuutarhat, kasvillisuus ja kasvialusta, RT 85-11205/ Viherkatot ja katto- ja kansipuutarhat, rakenteet.

Luontopohjaiset ratkaisut

Luontopohjaiset ratkaisut (nature-based solutions) ovat yhteiskunnallisiin ongelmiin, kuten ilmastomuutokseen tai puhtaan veden saatavuuteen liittyviä ratkaisuja, jotka tukeutuvat luontoon ja sen prosesseihin. Ne tuottavat samanaikaisesti ekologista, sosiaalista ja taloudellista hyötyä. Luontopohjaisia ratkaisuja ovat paitsi kaupunkien luonnonmukaiset viheralueet myös esimerkiksi rakennetut hulevesikosteikat ja kasvikatot ja -seinät, jos ne on rakennettu luontoa mukailen ja ympäristövastuullisesti.

Luonnon monimuotoisuus eli biodiversiteetti ja sen hyödyt

Luonnon monimuotoisuus tarkoittaa elämän monimuotoisuutta kaikissa muodoissaan. Se kattaa lajien määrän, niiden geneettisen vaihtelun ja eri lajien vuorovaikutuksen monimutkaisissa ekosysteemeissä. Monimuotoinen ekosysteemi tarjoaa runsaasti erilaisia elinympäristöjä, jotka puolestaan ylläpitävät rikasta lajistoa. Esimerkkejä lajirikkaista ekosysteemeistä Suomessa ovat lehdot, rehevät letto-suot ja kedot. Lisäarvoa lajiston monimuotoisuuteen tuovat harvinaiset ja uhanalaiset lajit.

Monimuotoinen luonto on elinvoimainen ja kestävä erilaisia uhkia, kuten tauteja vastaan. Mitä monimuotoisempi luonto on, sitä turvempi on evoluutio ja sitä paremmin luonto voi sopeutua ympäristömuutokseen. Ihminen on riippuvainen luonnon monimuotoisuudesta. Ihmisen toiminnan aiheuttama kiivas monimuotoisuuden hupeneminen, ns. kuudes sukupuuttoaalto, on vähintään yhtä suuri uhka kuin ilmastonmuutos.

Lämpösaarekeilmiö

Lämpösaarekeilmiö (heat island effect) tarkoittaa sitä, että kaupungeissa lämpötila kohoaa ympäröiviä maaseutumaisia alueita korkeammaksi. Tämä johtuu siitä, että rakennukset ja rakennetut pinnat varastoivat tehokkaasti lämpöä, ja kaupungeissa on suhteessa vähän kosteutta haihduttavaa vapaata maaperää, vesistöjä ja kasvillisuutta.

Ympäristöoikeudenmukaisuus

Ympäristöoikeudenmukaisuus (environmental justice) tarkoittaa ympäristöasioihin liittyvää tasa-arvoisuutta ja yhtäläisiä oikeuksia. Siihen kuuluvat eri ihmisten ja ryhmien ympäristöön liittyvien tarpeiden tunnistaminen ja tunnustaminen, ympäristöhyötyjen ja -haittojen tasa-arvoinen jakautuminen ja mahdollisuudet osallistua ympäristöä koskevaan päätöksentekoon. Ympäristöpoliittisilla ohjaukeinoilla voidaan tasata ympäristöhaittojen ja -hyötyjen jakautumista väestössä.

Viherrakenne eli vihreä infrastruktuuri

Viherrakenne / vihreä infrastruktuuri (green infrastructure) on strategisesti suunniteltu viher- ja vesialueista muodostuva verkosto, jonka tarkoitus on tuottaa ekosysteemipalveluita. Viherrakenteen osia ovat esimerkiksi pihat, puistot, kasvikatot, joutomaat, rautateiden ja katujen varret, metsät, joet ja niiden varret, purot, kosteikot ja suojelualueet. Viherrakenne-termiä käytetään usein myös viittaamaan yksittäisiin rakenteisiin kuten kasvikattoihin, katuistutuksiin yms.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuudella tarkoitetaan painotettujen elementtien yhteispinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuus on kaupunki- ja rakennussuunnittelussa käytettävä laskennallinen menetelmä, jonka avulla varmistetaan riittävän kasvillisuuden ja muun hulevesiä läpäisevän pinta-alan määrä. Vihertehokkuuden merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumisessa korostuu tiiviissä kaupunkirakenteessa. Kasvillisuus ja läpäisevät pinnat vähentävät tulvariskiä, viilentävät, lisäävät kaupunkitilan viihtyisyyttä ja tuottavat terveysvaikutuksia.

Sanaston lähteenä on käytetty mm. Mattila H. (toim.), 2020. Elämän verkko – Luonnon monimuotoisuutta edistämässä. Gaudeamus. ISBN 978-952-345-061-5

Miten kasvikkatoselvitys tukee ja täydentää vihertehokkuuden saavuttamista

Vihertehokkuus on kokoava ohjauskeino, mutta se ei yksinään riitä takaamaan viherympäristön laatua etenkin luonnon monimuotoisuuden ja terveys- ja hyvinvointihyötyjen näkökulmasta. Kasvikkatoselvitys antaa tietoa ja ideoita, tarkentaa kasvikkatojen laatua ja antaa ohjeita suunnitteluun ja toteutukseen. Tällä tavoin kasvikkatoselvitys täydentää ja tukee vihertehokkuuden saavuttamista sekä kannustaa rakentamaan kasvikkatoja, jotka edistävät luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa.

1. VANTAAN KAUPUNGIN KASVIKATTOVISIO

**VEHREYS ON VANTAAN VALTTI.
EDISTÄMME KASVIKATTOJEN
ROHKEAA TOTEUTTAMISTA OSANA
ILMASTONKESTÄVÄÄ, LUONNOLTAAN
MONIPUOLISTA JA HYVINVOIVAA
KAUPUNKIA.**

Taina Suonio

TIIVISTELMÄ

Vantaan kaupungin kasvikkatoselvitys on laadittu osana Vantaan resurssiviisauden tiekartan toteutussuunnitelmaa. Selvityksen tavoitteena on koota kasvikkatoihin liittyvää tietoa ja toimintamalleja sekä edistää sitä, että Vantaalle rakennetaan **erilaisia hyötyjä tuottavia kasvikkatoja** ja että niitä **toteutetaan sekä uudisrakentamisen että korjausten ja perusparannusten yhteydessä**. Kasvikkatoselvityksen yhteydessä koottu tieto myös täydentää ja tukee vihertehokkuuden saavuttamista.

Selvityksen kaupunkistrateginen perusta kuvataan luvussa 2 (s. 8). Kasvikkatovision (s. 6) mukaisesti **Vantaalla edistetään kasvikkatojen rohkeaa toteuttamista osana ilmastokestävää, luonnoltaan monipuolista ja hyvinvoivaa kaupunkia**. Tätä edistetään neljän kärkiteeman avulla (luku 3, s. 13): Ilmastokestävä kaupunki (s. 15), Monimuotoinenluonto (s. 16), Hyvinvointia kaupunkilaisille (s. 17) ja Vihreä Vantaa (s. 18).

Kärkiteemojen edistämistä on konkretisoitu käytännön toimenpide-ehdotuksilla luvussa 3. Ehdotusten tavoite on konkretisoida mahdollisia keinoja, jotta **Vantaalle rakennettaisiin monipuolisesti erilaisia ekosysteemipalveluja ja muita hyötyjä tuottavia ja kestävä kehityksen mukaisia kasvikkatoja**. Ehdotukset on jaoteltu kolmen pääkategorian alle:

- 1 Kasvikkatoja edistetään kaupunkiympäristölautakunnan alaisten yksiköiden toiminnassa
- 2 Kasvikkatojen vaikuttavuutta tehostetaan kaupungin oman rakentamisen, pilottiprojektien ja tutkimus- ja kehittämishankkeiden kautta
- 3 Kasvikkatojen vaikuttavuutta vahvistetaan lisäämällä tietoisuutta

Kärkiteemat perustuvat ajankohtaiseen kirjallisuuteen ja tieteelliseen tietoon (luku 4, s. 26). Luvussa 5 (s. 49) tarjotaan erilaisia esimerkkejä kasvikkatototeutuksista Suomessa ja ulkomailla. Sanastossa (s. 4) avataan keskeisimmät selvitykseen liittyvät termit ja määritelmät.

Liitteessä (s. 60) esitellään Kivistön kaavarunkoa, jossa kaupunkiluonnon ja -elämisen monimuotoisuus on maksimoitu. Tämä toteutuu muun muassa kattojen täysimääräisen hyödyntämisen avulla – **'Jokainen katto on käytössä'**.

Merenrantakasvikkatoinen Saukon laiturin pysäköintilaitos on julkinen viheralue.

2. KASVIKATOT OSANA VANTAAN KAUPUNKISTRATEGIAA

Vantaa on valtuustokauden 2022-2025 strategiassaan kirjannut visiokseen: Rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyysden edelläkävijä. Vision taustalla olevat arvot ovat avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Vantaalaiset haluavat omaleimaisen kaupungin, osoittaa asukkailla tehty Vantaan tulevaisuuskuvat -kysely. Sen mukaan Vantaalle toivotaan monenlaisia ympäristöjä kaupunkimaisista keskustoista vehreisiin omakotialueisiin, maaseutuun ja metsiin. Tulevaisuuskuvissa luonto on kaikkia lähellä ja jokaisen koettavissa. Tämä tarkoittaa muun muassa, että tulevaisuuden Vantaasta tehdään resurssiviisas kaupunki, johon sen asukkaat ovat juurtuneet ja jossa he viihtyvät ja toteuttavat itselleen tärkeitä asioita. Tavoitteesta löytyy yhtymäpintoja useisiin Vantaan tuoreen valtuustostrategian painopisteisiin.

Kasvikatot ovat osa toivottua monipuolista viheralueverkostoa. Kattoympäristöt **täydentävät** kaavoitettua viheralueverkostoa, sillä **ne eivät voi korvata** alkuperäisen maanvaraisen luonnon tuottamia ekosysteemipalveluja, kuten hulevesien hallintaa, virkistystä tai luonnon monimuotoisuudesta koituvia hyötyjä. Kasvikatot ovat **tärkeä osa** vihertehokkuutta kaupungin viheralueverkostoon liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi: ne tukevat oikein toteutettuina kestävän, viihtyisän, omaleimaisen ja vetovoimaisen kaupungin rakentumista ja voivat tarjota mahdollisuuksia myös elinkeinoelämälle.

Kasvikattoselvityksen tavoitteena on edesauttaa sitä, että Vantaalle rakennetaan erilaisia hyötyjä tuottavia kasvikattoja ja että niitä toteutetaan sekä uudisrakentamisen että korjausten ja perusparannusten yhteydessä.

2.1 Resurssiviisauden tiekartta ohjaa kohti ilmastokestävää ja monimuotoista Vantaata

Vuonna 2018 hyväksytty, 2022 alkuvuodesta päivitetty **Vantaan resurssiviisauden tiekartta** on kaupungin strategiaa toteuttava ohjelma. Tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, joka on hiilineutraali vuonna 2030. Kaupunkitasoista tiekarttaa yksityiskohtaisemmat tavoitteet on kirjattu eri toimialojen toteutussuunnitelmiin.

Resurssiviisauden tiekartan mukaan Vantaalla kestäväan kaupunkiin ja ilmastomuutoksen hillintään tähdätään muun muassa tiivistämällä maankäyttöä ja sekoittamalla toimintoja, jolloin myös liikkumistarpeiden arvellaan vähenevän. Tavoitteena on, että tiivistyvän kaupunkirakenteen kasvihuonekaasupäästöt olisivat huomattavasti hajautuneen kaupunkirakenteen päästöjä vähäisemmät. Siksi onkin tärkeää, että tiiviissäkin kaupunkirakenteessa voidaan viihtyä ”24/7”. Mikäli asuin ympäristö ei vastaa asukkaiden kaikkiin tarpeisiin, saatetaan etsiä vaihtoehtoja matkailusta ja kakkosasumisesta – vähintäänkin liikkumistarpeet lisääntyvät, jos esimerkiksi virkistyspalvelut ovat tarjolla vain etäämmällä. Hillintätoimien lisäksi tiekartan toimenpiteiden avulla pyritään sopeutumaan muuttuvaan ilmastoon ennakoivasti. Sopeutumista edistetään muun muassa suosimalla luonnonmukaisia hulevesi- ja viherrakennusratkaisuja, kuten kasvikattoja.

Kasvikattoselvityksen laadinta on osa Vantaan resurssiviisauden tiekartan toteutussuunnitelmaa. Selvitys on siis yksi niistä toimenpiteistä, joiden avulla ilmastomuutoksen sopeutumistoimet viedään suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon. Kasvikattoselvityksen laadinta oli tarpeen, sillä kasvikatolla on usein ratkaiseva rooli vihertehokkuustavoitteiden saavuttamisessa, eikä kaupungilla ollut riittävästi osaamista ja tietoa kasvikattojen ominaisuuksista, hyödyistä, haasteista ja kehitysmahdollisuuksista.

2.2 Hyvinvointiohjelma, elinvoima- ja vetovoimaohjelma sekä maa- ja asuntopoliittiset linjaukset tukevat kestäväää kaupunkikehitystä

Resurssiviisauden tiekartan lisäksi kaupungin strategiaa toimeenpanevia ohjelmia ovat mm. Hyvinvointiohjelma, Elinvoima- ja vetovoimaohjelma sekä Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset. Vastaavat ohjelmat on laadittu jo edellisen valtuustokauden aikana, mutta ne uusitaan tai päivitetään kaudelle 2022-2025. Käytännön työssä ohjelmien työnjako ei ole näin selkeä, sillä useat tavoitteet sisältävät monia näkökulmia, ja niillä on siten useita eri vastuutahoja. Myös kasvikatot voidaan liittää läpileikkaavasti monien ohjelmien tavoitteisiin.

Vantaan hyvinvointiohjelman 2018-2022 mukaan yksi hyvinvoinnin päätekijöistä on elinympäristö, jonka keskeisiä elementtejä ovat rakennettu ympäristö, luonto, asuminen ja liikkuminen. Lähiluonto, kaupunkivihreä ja siten myös kasvikatot ovat osa tätä kokonaisuutta. Hyvinvointiohjelman toimenpiteenä on muun muassa järjestää koulujen yhteisiä liikunnallisia teemapäiviä ja ohjattuja virkistysretkiä luontoon. Kasvikatot voivat tarjota lähellä sijaitsevia oppimisympäristöjä ja mahdollistaa luontosuhteen kehittymistä kaupungissa.

Rohkea rakentaminen tukee Vantaan **Elinvoima- ja vetovoimaohjelmaa 2019-2021**. Vantaan vetovoiman ohella merkittävä asia on myös kaupungin ja sen asuinalueiden pitovoima. Pitovoima on sitä, mikä tekee alueesta kiinnostavan ja hauskan sekä sitä, millaisista tekijöistä alueen asukkaiden helppo, sujuva ja onnellinen arki rakentuu. Pitovoimaisuuteen vaikuttavat asukkaiden omakohtaiset tiedot, havainnot ja kokemukset omasta lähiympäristöstään. Elinvoima- ja vetovoimaohjelma pyrkii lisäämään vuorovaikutusta asukkaiden ja yritysten kanssa hiilineutraali Vantaa 2030 -tavoitteen saavuttamiseksi. Kaupungin elinkeinopalvelut voi yhdessä muiden toimijoiden kanssa toteuttaa rohkeita kokeiluja, jotka voivat liittyä vaikkapa kasvikattojen yhteissuunnitteluun ja rakentamiseen.

Myös **maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa** todetaan, että ihmiset arvostavat mahdollisuutta päästä helposti luontoon rauhoittumaan ja kokevat tärkeäksi luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen. Esimerkiksi kaavoituksessa tarkastellaan viheralueiden riittävyyttä, saavutettavuutta ja laatua sekä otetaan huomioon riittävät aluevaraukset monimuotoisen luontoympäristön varmistamiseksi. Kasvikatoilla voidaan tukea näiden asioiden toteutumista.

Kasvikatot, kuten rakennettu ympäristö yleensä, vaatii jatkuvaa ylläpitoa ja huoltoa. Maa- ja asuntopoliittisten linjauksiin onkin kirjattu tärkeä tavoite siitä, että Vantaa varaa katujen, teiden, puistojen ja kaupungin vastuulla olevien rakennusten kunnossapitoon riittävät määrärahat.

2.3 Kasvikatot osana kaupungin kokonaisvastuullisuutta

YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030 sisältää yhteensä 17 laajaa tavoitetta (Sustainable Development Goals, SDGs), jotka määrittelevät kansainvälisen kestävän kehityksen painopistealueet tuleville vuosille (kuvio 1). Suomen kestävän kehityksen yhteiskuntasitoutus ”Suomi, jonka haluamme 2050” vastaa näihin tavoitteisiin. Vantaan vastuullisuusraporttia eli Voluntary Local Review of the UN 2030 Agenda (VLR) ollaan parhaillaan suunnittelemassa. Kasvikattoselvitys tukee tätä vastuullisuustyötä.

Kasvikattoselvitys tukee erityisesti seuraavia tavoitteita: Terveysttä ja hyvinvointia (3), Puhdas vesi ja sanitaatio (6), Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja (9), Eriarvoisuuden vähentäminen (10), Kestävät kaupungit ja yhteisöt (11), Vastuullista kuluttamista (12), Ilmastotekoja (13), Maanpäällinen elämä (15), Yhteistyö ja kumppanuus (17).

Kuvio 1. YK:n Agenda 2030: kestävän kehityksen 17 tavoitetta.

3. VANTAAN KAUPUNGIN KASVIKATTOKÄRKITEEMAT JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

**VEHREÄ, ILMASTONKESTÄVÄ,
LUONNOLTAAN MONIMUOTOINEN
JA HYVINVOIVA VANTAA**

Taina Suonio

Kasvikattoselvityksen toimenpide-ehdotukset perusteluineen on koottu kasvikattovision saavuttamista tukevien kärkiteemojen alle. Teemat ovat linjassa Vantaan vision, arvojen, kaupunkistrategian ja sitä toteuttavien ohjelmien kanssa, ja ne tukevat myös YK:n Agenda 2030 tavoitteita.

Ilmastonkestävä kaupunki

Vantaa hyödyntää kasvikattoja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa erityisesti hulevesien hallinnassa ja suosii resurssitehokkaita kasvikattoratkaisuja.

Monimuotoinen luonto

Erityyppisten kasvikattojen avulla Vantaalla säilytetään ja lisätään luonnon monimuotoisuutta ja tuetaan ekosysteemipalveluja.

Vehreä Vantaa

Kasvikattojen avulla Vantaalle tuodaan lisää vehreyttä osana monipuolista viherrakennetta ja tuetaan omaleimaisen kaupungin rakentamista yhdessä asukkaiden ja yritysten kanssa.

Hyvinvointia kaupunkilaisille

Kasvikattojen avulla kaupunkilaisille lisätään mahdollisuuksia päästä terveyttä ja hyvinvointia tukevan ja edistävän lähiluonnon äärelle.

3.1 Vantaan kaupungin kasvikkatörmäkiteemat

Taina Suonio

Finnish Soul Garden -kilpakuutarhan kasvikkato.

ILMASTONKESTÄVÄ KAUPUNKI -KÄRKITEEMA

- Kasvikattoratkaisuissa tavoitellaan tehokkaasti **vettä viivytäviä ratkaisuja** täydentämään maanpinnan tasossa tapahtuvaa viivytystä ja imeyttämistä. Tavoitteena on, että kasvikkatoilta poistuva ylimääräinen sadevesi varastoidaan ja hyödynnetään kasteluun.
- Kasvikattoja käytetään **viilennystarkoituksessa** tiiviissä kaupunkirakenteessa siellä, missä on paljon kovia lämpöä kerääviä pintoja. Kasvikattoja tulee sijoittaa erityisesti hoivakiinteistöihin ja niiden välittömään ympäristöön, esimerkiksi palvelutaloihin, sairaaloihin ja päiväkoteihin.
- Vantaa suosii pitkäikäisiä ja vähän hoitoa edellyttäviä kasvikattoratkaisuja, joihin sitoutuu mahdollisimman paljon hiiltä, ja joiden materiaalit, rakentaminen, käyttövaihe ja materiaalien uudelleenkäyttö tuottavat mahdollisimman **vähän hiilipäästöjä**.
- Kasvikattojen rakentamisessa tulee ensisijaisesti käyttää **kierotalouden periaatteita** ja **vähähiilisiä rakennusmateriaaleja**. Materiaaleissa suositetaan esimerkiksi lähialueelta tuotuja resurssiviisaita aineita, jotta vältetään pitkiä kuljetusmatkoja.

MONIMUOTOINEN LUONTO -KÄRKITEEMA

- Vantaalla merkittävänä lähtökohtana kasvikattojen rakentamiselle on **Vantaan luonnon erityispiirteet**. Kasvikattojen avulla tuetaan paikallista lajistoa. Tämä tapahtuu käyttämällä kasvillisuutta, jota esiintyy Vantaalla luontaisesti, sekä materiaaleja ja rakenteita, jotka tukevat Vantaalla esiintyvien luonnonlajien menestymistä. Tämä kärkiteema tukee Vantaan kasvillisuuden käytön periaatteita, joiden mukaan Vantaalla kannustetaan “alueille luontaisesti tyypillisten kasvien käyttöä”.
- Kasvimateriaalin tulee olla ensisijaisesti **suomalaista alkuperää ja mieluiten Suomessa tuotettua**. Parhaimmillaan kasvimateriaali saadaan paikallisesti siemenkeruusta ja Vantaalla tuotetusta kasvimateriaalista. Paikallista pintamaata kannattaa hyödyntää osana kattorakentamista mahdollisuuksien mukaan.
- Strategisesti tärkeintä on kokeilla rakentaa elinympäristöjä, jotka **tukevat uhanalaista tai hupenevaa lajistoa**. Vantaalla selvitetään, voitaisiinko rakentaa esimerkiksi kämmekkäniittyjä, uhanalaisille perhosille sopivia elinympäristöjä (mm. viheryökkönen, kalliosinisiipi, purtojuurisurviaiskoi) ja ruderaattialueiden linnuille, talvehtijoille muuttolinnuille sopivia ympäristöjä (mm. kivitasku, punavarpuinen, tunturikiuru).

- Vantaalla lähdetään siitä, että erilaisiin tilanteisiin tarvitaan erilaisia kasvikattoja, ja että samallakin katolla voi olla monenlaisia pienympäristöjä. **Vaihtelua** tuovat muun muassa erilaiset kasvualustan paksuudet, moninainen katolle vietävä kasvillisuus, kattokulmien vaihtelu, ja kytkeytyneisyys tai eristyneisyys suhteessa maanpintaan.
- Kasvikatot tulee suunnitella tukemaan yleiskaavan ekologisista käytäviä ja paikallisia ekologisista yhteyksiä ja niittyverkoston osia. Kasvikatot suunnitellaan **yhteistyössä** eri eliöryhmien asiantuntijoiden kanssa. Tärkeää on tarkastella kattojen **kytkeytyneisyyttä** ja eristyneisyyttä niiden eliöiden näkökulmasta, joita halutaan tukea ekologisten käytävien avulla.

HYVINVOINTIA KAUPUNKILAISILLE -KÄRKITEEMA

- Kasvikattojen avulla elvyttäviä ja viihtyisyyttä lisääviä **vihernäkymiä** lisätään erilaisilla kaupunkialueilla, erityisesti tiiviisti asutuilla ja tiivistyvillä alueilla.
- Kasvikattojen avulla tarjotaan lisää säännöllisiä ja usein toistuvia **luontokontakteja** erilaisille kaupunkilaisille. Tämä mahdollistetaan ensisijaisesti esteettömästi saavutettavien erityyppisten kasvikattojen avulla sekä myös ikkunoista, terasseilta tai parvekkeilta näkyvillä kasvikattomaisemilla.
- Kasvikattojen mahdollisuudet **osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä** huomioidaan erityisesti sellaisissa kaupungin hankkeissa, joilla on kiinteä yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoihin (esimerkiksi kulttuuriin ja vapaa-aikaan tai koulutukseen liittyvät hankkeet).
- Erityisesti yllä mainittujen hankkeiden suunnittelussa on pidettävä huoli kasvikattojen **kokemuksellisesta monipuolisuudesta** eri vuodenaikoina, muun muassa kasvillisuuden kerroksellisuus ja vaihtelevuus, erilaiset värit, muodot ja tuoksut sekä ainavihannat kasvit. Hankkeiden suunnitteluvaiheessa on huolehdittava **laajasta edustuksesta, osallisuudesta ja asiantuntemuksesta**, jotta varmistetaan kohderyhmän hyvinvointia ja terveyttä edistävien ratkaisujen toteutuminen.

- Kasvikattoja hyödynnetään **osallisuuden, yhteisöllisyyden ja yhteisöjen rakentamisen tukemisessa** erityisesti seuraavissa kohteissa: erityisryhmille suunnatun toiminnan kohteina ja yhteisöprojektien alustoina erityisryhmien kanssa toimiville järjestöille, projekteille ja kaupungin toimijoille, kotouttamista edistävissä toimenpiteissä, työttömien aktivoinnissa ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten toiminnallisuuden tukemisessa. Kaupunginosien asukkaille tarjotaan yhteisesti hoidettavia kasvikattokohteita, jotka voivat lisätä osallisuuden tunnetta ja asukkaiden vuorovaikutusta. Kasvikattoja käytetään osana viihtyisää ja yhteisöllisyyttä tukevaa asuinympäristöä esimerkiksi yleishyödyllisessä asuntotuotannossa.
- Kasvikattoja käytetään **ympäristökasvatuksen tukena**: kasvikattoja toteutetaan päiväkotia, koulu- ja oppilaitoskiinteistöihin kasvatusta, oppimista ja hyvinvointia tukeviksi oppimisympäristöiksi. Kasvikatot toimivat erinomaisesti mm. ilmiöpohjaisen oppimisen paikkoina. Lapsia ja nuoria osallistetaan osana oppimis- ja kasvatussisältöjä kasvikattojen suunnittelu- ja rakentamisprosesseihin, esimerkiksi kattokasvillisuuden ja muiden luontoelementtien suunnitteluun. Kasvikattoja ja niiden hyötyjä tehdään kaikille tutuksi kiinteistöjen yhteydessä sijaitsevin tiedotusvälinein, kuten infokyltit ja kasvikatoilta kuvaa välittävät web-kamerat.
- Kasvikattoja käytetään osana erilaisia meluntorjuntaratkaisuja **parantamaan ääniympäristöä**. Mitä enemmän kasvillisuudella saadaan korvattua kovia pintoja, sitä enemmän se parantaa paikallista ääniympäristöä. Melun vaimentamista tavoittelevien kasvikattojen kasvillisuus valitaan parhaan melunvaimennuskyvyn mukaan. Näillä katoilla on käytettävä runsasjuurisia kasveja, esimerkiksi niittyheiniä, ja riittävän paksua kasvualustaa.

VEHREÄ VANTAA -KÄRKITEEMA

- Vantaa kehittää kasvikattojen avulla **monimuotoista kaupunkirakennetta ja -luontoa** sekä mahdollisuuksia kaupungissa toimiville ja vieraileville. Uudis- ja korjausrakentamisessa voidaan vihertehokkuuden lisäksi määrätä erikseen kasvikatoista, jos siihen on kaupunkikuvalliset tai toiminnalliset perustelut. Kasvikatoista laaditaan mallikaavamääräykset ja -merkinnät ja tarkistuslista.
- Vantaa vahvistaa koko kaupungin sekä sen alueiden **omaleimaisuutta**. Vantaa hyödyntää kasvikkatorakentamisessa **alueellisia maiseman erityispiirteitä** ja korostaa alueen identiteettiä.
- Kasvikatoilla **parannetaan** epäviihtyisiksi tai viimeistelemättömiksi koettujen paikkojen laatua, kuten esimerkiksi jäteveden pumppaamot, jäteasemat, liikenteen solmukohdat, pysäkit, suuret hallit ja ränsistyneet paikat. Suunnitellaan kasvikatollinen ja köynnösrakenteiden mallimuuntamo. Sähkömuuntamot sijoitetaan usein kadun varteen tai puistoihin, joissa niiden maisemallinen sovittaminen on haastavaa. Mallimuuntamo toimii esimerkkinä myös muille kaupungeille.
- **Yhteissuunnittelu ja yhteiskehittäminen** ovat Vantaalla tärkeässä roolissa kasvikkatoasioissa. Suunnittelutavan alueen tai rakennuksen tulevat käyttäjät tai heitä edustavat ryhmät sekä keskeiset asiantuntijat tunnustetaan ja osallistetaan suunnitteluun mahdollisuuksien mukaan.

- Vantaan kaupunki edistää aktiivisesti kasvikkatojen toteutusta ja tutkimusta **yhteistyössä yritysten** ja kaupungin eri toimijoiden kanssa. Yhteistyössä tunnustetaan ja toteutetaan projekteja, mukaan lukien seuranta kuhunkin hankkeeseen sovituin teemoin (kuten esim. kattoviljely, kasvikkatojen energiavaikutukset lämmitykseen, luonnon monimuotoisuus).
- Vantaa haluaa jäädä Helsinki-Vantaan lentokentälle laskeutuvien ja sen lähiympäristössä viipyvien matkustajien mieleen mielenkiintoisena ja houkuttelevana. Luonnonympäristöä ja luonnontuotteita voidaan hyödyntää vielä nykyistä monipuolisemmin **matkailussa**. Vantaalle mahtuu hyvin lisää kiinnostavia kasvikkato-kohteita!
- Rohkea Vantaa on **suunnannäyttävä ja asenteiden muokkaaja** kasvikkatoasioissa. Vantaa näyttää esimerkkiä ja kokeilee ennakkoluulottomasti uusia ideoita kasvikkatoilla.
- Kannustetaan rakennuttajia suosimaan kasvikkatoja vihertehokkuuden toteuttamisessa **hyvien esimerkkien** avulla. Kasvikatot ovat varteenotettava ratkaisu uudis- ja korjausrakentamisessa, kun kaupunkirakenne tiivistyy ja pihojen koko pienenee. Kasvikatoilla voidaan varmistaa auringonvalon saanti niin asukkaille kuin kasveille myös korkean rakentamisen kortteleissa, joissa varjostusvaikutukset ovat merkittävät.

3.2. Kasvikattoselvityksen toimenpidesuosituks

Kasvikattojen edistäminen on yksi keino, jolla Vantaa voi vaikuttaa valtuustostrategian mukaisten tavoitteiden toteutumiseen. Seuraavaksi esiteltävien toimenpidesuosituksen tarkoituksena on konkretisoida keinoja, joilla näitä tavoitteita voidaan saavuttaa.

Toimenpiteillä edesautetaan sitä, että Vantaalle rakentuu erilaisia ekosysteemipalveluja ja muita hyötyjä tuottavia ja kestävän kehityksen mukaisia kasvikattoja. Niitä voidaan toteuttaa monenlaisissa rakennushankkeissa uudis- ja korjausrakentamisessa. Suosituksia ei ole tarkoitettu velvoittaviksi, vaan niiden tarkoitus on antaa konkreettisia esimerkkejä siitä, miten kasvikattojen asemaa on mahdollista edistää eri näkökulmista katsottuna.

Vantaan asuntomessuille vuonna 2015 rakennettujen Urban Villojen niittykatoilla kasvavat samat lajit kuin etupihoilla olevilla niityillä. Tämä tukee kaupunkiluonnon monimuotoisuutta.

1. Suositellut kasvikattoja edistävät toimenpiteet kaupunkiympäristölautakunnan alaisten yksiköiden toiminnassa

Kasvikattojen toteutusta edistetään osana vihertehokkuutta ja hulevesien hallintaa. Vantaalla on käytössä vihertehokkuusmenetelmä. Kasvikatot ovat tärkeä keino vihertehokkuuden toteuttamisessa ja hulevesien hallinnassa. Kasvikattoja käytetään erityisesti uusissa ja tiivistyvissä kaupunkikeskuksissa sekä kaikilla alueilla, joilla kasvullista maata ja vettä läpäisevää maanpintaa on vähän (mm. kansipihat). Suositellaan luonnonmonimuotoisuutta tukevia kasvikattoja, kuten niitty- ja ketokattoja.

VASTUUTAHO:
Asemakaavoitus

Kasvikattoihin liittyviä kaavamääräyksiä sekä tarkistuslistaa kootaan kaavoitustyön tueksi. Ensisijaisesti asemakaavoissa määrätään maankäytön mukaisesta vihertehokkuusluvusta. Tietyissä tapauksissa voi olla tarpeen määrätä myös kasvikatoista tai niiden osuuksista kattopinta-alan suhteen, jotta voidaan varmistaa vihertehokkuus sekä hulevesien hallinta. Määräysten ja tarkistuslistan kokoamisesta vastaa vihertehokkuusryhmä.

VASTUUTAHO:
Asemakaavoitus

Kasvikattoihin liittyvistä kaavamääräyksistä laaditaan mallikaavamääräys/määräykset. Laaditaan mallikaavamääräys, jota voidaan tarvittaessa soveltaa erilaisiin asemakaavahankkeisiin. Laatimisesta vastaa Vihertehokkuusryhmä ja asemakaavoituksen kaavamerkintä- ja -määräysryhmä.

VASTUUTAHO:
Asemakaavoitus

Kaavoittajan tarkistuslista laaditaan keskeisistä kasvikkatoselvityksen kärkiteemoja toteuttavista kaava-asioista osaksi vihertehokkuuden seurantaa. Kasvikattoselvityksen valmistelutyöryhmä on laatinut tarkistuslistan luonnoksen, jonka jatko-työstämisestä vastaa vihertehokkuusryhmä. Perehdytetään kaavoitus kasvikkatoselvityksen ja tarkistuslistan sisältöön.

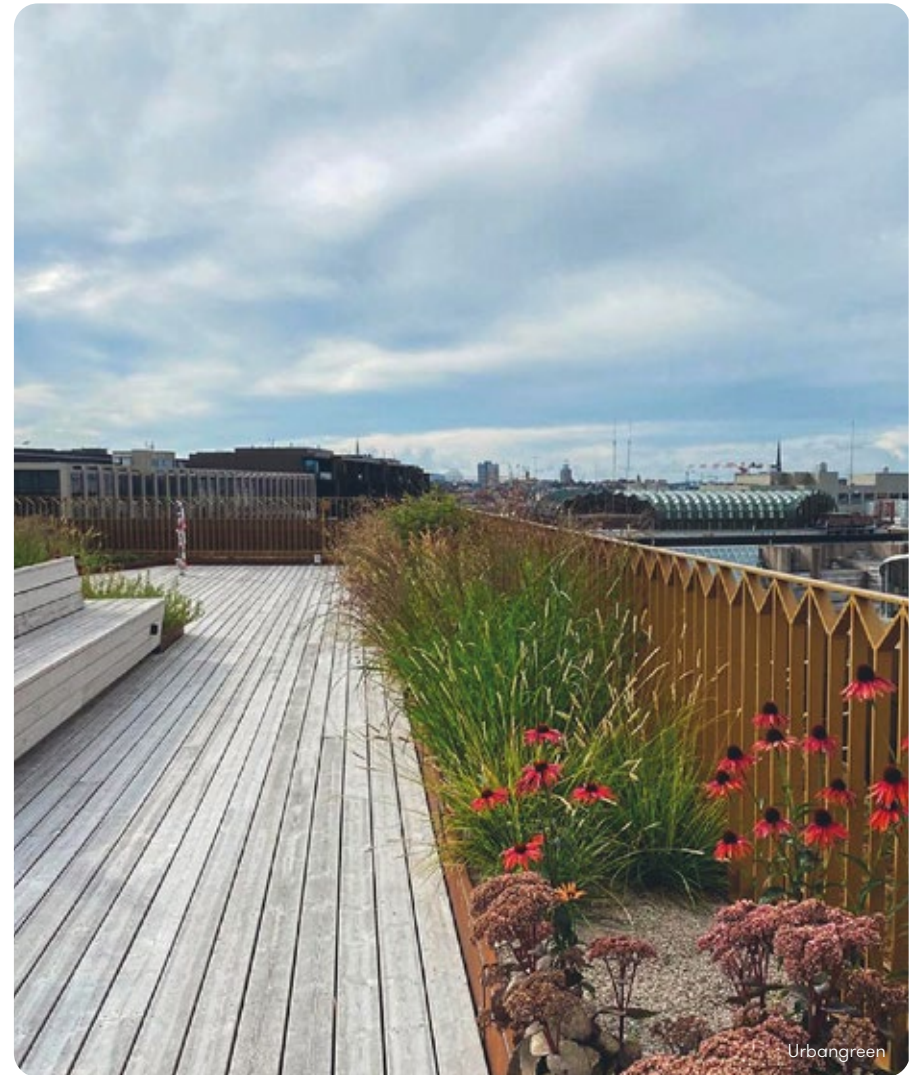
VASTUUTAHO:
Asemakaavoitus

Rakennusvalvonnan tarkistuslista laaditaan keskeisistä kasvikattoja edistävästä rakennusvalvonta-asioista asemakaavoituksen asiantuntemusta hyödyntäen. Kasvikattoselvityksen valmistelutyöryhmä on laatinut tarkistuslistan luonnoksen, jonka jatkotyöstämisestä vastaa vihertehokkuusryhmä. Perehdytään rakennusvalvonta kasvikattoselvityksen ja tarkistuslistan sisältöön.

VASTUUTAHO:
Rakennusvalvonta

Luonnon monimuotoisuuden seurantajärjestelmässä huomioidaan mahdollisuudet lisätä ja ylläpitää luonnon monimuotoisuutta kasvikattojen avulla.

VASTUUTAHO:
Ympäristökeskus

Tukholman keskustassa vuonna 1963 rakennettuun kiinteistöön toteutettiin peruskorjauksen yhteydessä laajat kattoterassialueet eri kerroksiin sekä koko katon kattava kasvikatto.

Kytkeytyneisyyttä ja LUMOa **Kivistöön**, **Myyrmäkeen** ja **Aviapolikseen**: korkeiden rakennusten katot valjastetaan lentomelunhallintaan ja luonnon monimuotoisuuden tukemiseen. Aviapoliksessa mehiläiset ja tervapääsky ovat taideteemana.

Kuvio 5: Paikallisen luonnon ominaispiirteitä tuetaan kasvikattojen avulla: esimerkkejä näkökulmista, joita voidaan sisällyttää kaavoihin.

Vehkalanmäki ja **Krakanpelto** ovat merkittäviä lintualueita: niiden ympäristössä kehoitetaan ensisijaisesti rakentamaan kasvikattoja, jotka tukevat alueella pesivää ja vierailevaa linnustoa.

Kivistössä pilotoidaan erityisesti kotimaisia puuvartisia katoilla, mikä pehmentää metsiin kohdistuvaa reunavaikutusta.

KIVISTÖ

AVIAPOLIS

KORSO

KOIVUKYLÄ

TIKKURILA

HAKUNILA

Länsimäen metsänreunaan sijoittuvat kohteet suunnitellaan niin, että kattokasvillisuus ja katoilta suotautuvat vedet tukevat metsäalueiden ominaispiirteitä.

MYYRMÄKI

Lentokentän eteläpuolella kasvikatoille perustetaan kallio-ketoja, koska alueen kalliokedot ovat vähenemässä.

Raappavuoren ympäristöön ja **Linnaisiin** sijoittuvassa rakentamisessa suositetaan kasvikattoja ja niillä mahdollisuuksien mukaan metsäkasvillisuutta tai metsäkallioiden ja -aukioiden kasvillisuutta.

Aviapoliksen alueella kasvikatoilta edellytetään luonnon monimuotoisuutta ja ekologisia yhteyksiä erityisesti paahdeympäristöjen lajeille.

Erityisesti **Kaivokselan** ja **Länsimäen** alueilla sekä **Backaksen** Muumielämyskeskuksen katoilla suositetaan paikallisten kasvillisuustyyppien mukaista keto- ja niittykasvillisuutta.

2. Kasvikattoja voidaan edistää kaupungin oman rakentamisen, pilottiprojektien ja tutkimus- ja kehittämishankkeiden kautta.

Kaupungin omassa rakentamisessa kasvikatto on hyvä huomioida mahdollisena vaihtoehtona jo suunnitteluvaiheessa. Kasvikatot rakennetaan toimitilajohtamisen suunniteluohjeiden mukaan. Kasvikattojen hyödyntäminen esimerkiksi päiväkotirakentamisessa avaisi uudenlaisia mahdollisuuksia ympäristökasvatuksen menetelmien kehittämiseen, kun kattoja voitaisiin tulevaisuudessa hyödyntää oppimisympäristöinä.

VASTUUTAHO:
Toimitilajohtaminen

Kaupunki edistää aktiivisesti kasvikattojen toteutusta ja tutkimusta yhteistyössä yritysten ja kaupungin eri toimijoiden kanssa: yhteistyössä tunnistetaan ja toteutetaan kehittämishankkeita ja hankehakuja kasvikattoselvityksen eri kärkiteemoista. Hankkeiden tulee edistää kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta tukevia ja resurssiviisaita ratkaisuja, ja niihin on aina liitettävä seuranta.

VASTUUTAHO:
Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunki toteuttaa ja tukee rohkeita ja innovatiivisia kasvikatto-pilottiprojekteja edistääkseen kestäviä, laadukkaita ja toiminnaltaan tehokkaita kasvikattoja ja käyttää niitä esimerkeinä ja tiedonlisääjinä.

VASTUUTAHO:
Kiinteistöt ja tilat

Edistetään kasvikattojen rakentamista sisällyttämällä niiden rakentamista koskevia tavoitteita mahdollisuuksien mukaan suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuiden ehtoihin tai maankäyttösopimuksiin, ja järjestämällä kilpailuja, joissa edellytetään kasvikattojen rakentamista.

VASTUUTAHO:
Kiinteistöhallinta ja asuminen

Suunnitteluohjeisiin sisällytetään ohjeet kestävän kehityksen mukaisten kasvikattojen suunnittelulle ja rakentamiselle: esimerkiksi tavoiteltava kasvikattotyyppi, hyvä lajisto-osaaminen, Suomessa tuotetut / luontaisesti esiintyvät kasvit (lajilista) ja ympäristövastuulliset materiaalit, kuten kierrätysmateriaalit ja rakennuspaikan pintamaan käyttö sekä muut vastuullisen rakentamisen näkökulmasta oleelliset seikat. Ohjeiden laadinnassa käytetään asiantuntijoita. (Tekniset kasvikattojen suunnitteluohjeet löytyvät kasvikattojen RT-korteista.)

VASTUUTAHO:
Toimitilajohtaminen

3. Kasvikattoselvityksen vaikuttavuutta vahvistetaan lisäämällä tietoisuutta

Kasvikattoselvitys jalkautetaan laajasti. Vantaa tiedottaa ja antaa neuvontaa kasvikattojen merkityksestä ja toteutusvaihtoehdoista kuntalaisille, omalle henkilökunnalle toimenkuvan mukaan sekä rakennuttajille ja rakentajille. Kasvikattoselvitys on helposti saatavilla ja ladattavissa kaupungin sivuilla.

VASTUUTAHO:
Kaupunkiympäristön toimiala

Kasvikattoselvityksessä tunnistettujen kärkiteemojen jalkautusta ja toteutumista edistetään osana vihertehokkuusryöryhmän toimintaa.

VASTUUTAHO:
Kaupunkiympäristön toimiala

4. KASVIKATTOSELVITYKSEN JA TOIMENPIDESUOSITUSTEN PERUSTELUT

**KASVIKATTOSELVITYS JA TOIMENPIDE-
SUOSITUKSET POHJAUTUVAT
TUTKITTUUN TIETOO.**

Taina Suonio

4.1 Ilmastonkestävä kaupunki

Rakennusbetoni- ja Elementti Oy

Hollolan Rakennusbetoni ja -elementtitehtaan kasvikatolla on testattu kierrätysmateriaalien käyttöä kasvualustassa: kompostimultaa, kevytbetonin valmistuksen sivutuotteena syntyvää, luumppukuidusta tehtyä huopaa ja Lahden Vesijärven kunnostuksen yhteydessä niitettyä järviruokoa. Järviruoko toimii kestävän kehityksen mukaisena rakenteena: se korvaa muovikerroksen salaojana ja lisää juurten kasvutilaa.

Kasvikatot ovat osa ilmasto- ja resurssiviisasta kaupunkia

Vantaan kaupunki hillitsee toimillaan ilmastonmuutosta ja sopeutuu muutoksiin ennakoivasti. Kasvikatot ovat osa tätä toimintaa Vantaan resurssiviisauden mukaisesti (luku 2). Kasvikatot auttavat muun muassa hulevesien hallinnassa ja kaupunkirakenteen viilennyksessä helleaaltojen aikana. Ympäristövastuullinen rakentaminen ja kiertotalouden mukaiset ratkaisut ovat tärkeä osa resurssiviisautta, ja siten ne on huomioitava myös kasvikkattojen kohdalla. Sellaisten materiaalien käyttö, joilla on suuri hiilijalanjälki, saattaa heikentää kasvikkattojen avulla muutoin saavutettavia ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen hyötyjä.

PERUSTELUT

HAASTEET JA ONGELMAT

Suuret sateet aiheuttavat tulvavahinkoja

- Rankkasateiden äärevöityminen kasvattaa hulevesivirtaamia tulevaisuudessa edelleen. Samalla kaupungin uudisrakentaminen lisää vettä läpäisemätöntä pinta-alaa Vantaalla. Ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen yhteisvaikutuksena hulevesitulvat lisääntyvät, ellei suuria sademääriä saada tasattua syntypaikalla.
- Muun muassa Tikkurilan sekä Myyrmäen ja Martinlaakson kaupunginosissa sattuu hulevesitulvia joka vuosi. Paikallisten rankkasateiden synnyttämä pintavalunta kulkeutuu rakennusten kellareihin ja maanalaisiin tiloihin (rautateiden alikulkutunnelit) aiheuttaen aineellisia vahinkoja asuin- ja liikerakennuksille, liikennekatkoja sekä vaaraa ihmisille ja eläimille.
- Vantaalla on esiintynyt myös suuria vesistötulvia, muun muassa vuosina 1966 ja 2004.

Ilmastonmuutos lisää helleaaltoja

- Ilmastonmuutos on kaksinkertaistanut helleaaltojen todennäköisyyden Euroopassa, ja Suomessakin Terveystieteiden ja Hyvinvoinnin Laitos (THL) arvioi, että kovista, pitkittyneistä helteistä voi aiheutua kansanterveydellistä ja yksilötason vakavaa haittaa.
- Vantaalla ja Suomessa yleisesti kesäkuukausien keskilämpötilat voivat nousta jopa 4°C vuosina 2070-2099 verrattuna jakson 1981-2010 keskiarvoihin.
- Energiatietoisuus rakentaminen ja lisääntyvät hellejaksot aiheuttavat erityisesti uudisrakennuksissa asuntojen ylläampemistä, ellei viilennyksestä ole erikseen asuntoon suunniteltu. Vantaalla ei myöskään ole tarjolla kaukokylmää.

Likaiset vedet ovat vaaraksi ihmisille ja vesieliöstölle

- Hulevedet kuljettavat mukanaan ilmansaasteita kuten terveydelle vaarallisia pienhiukkasia ja liikenteen raskasmetalleja, jotka voivat kertyä ihmisiin ja eläimiin. Hulevedet myös huuhtovat pinnoilta ja maasta mukaansa epäpuhtauksia.
- Ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen yhteisvaikutuksena syntyneet kaupunkitulvat ovat aiheuttaneet vedenlaatuongelmia Vantaan kaupungin pienvesistöissä. Kuivien kausien jälkeiset suuret virtaamat ovat lisänneet puroumien eroosiota sekä ravinteiden ja haitta-aineiden huuhtoumaa valuma-alueelta vesistöön.
- Vesistöissä likainen ja hapeton purovesi aiheuttaa mm. kalakuolemia ja hajuhaittoja.

Kasvihuonekaasut voimistavat ilmastonmuutosta

- Nykyisin kasvihuonekaasuja vapautuu ilmakehään ihmisen toiminnan seurauksena enemmän kuin sitä sitoutuu maahan, meriin ja eliöihin.
- Ilmastonmuutoksen hidastaminen tarkoittaa kasvihuonekaasujen, erityisesti hiilidioksidin ja metaanin päästöjen voimakasta vähentämistä sekä niiden vähentämistä ilmakehästä.

Uudisrakentaminen synnyttää kustannuksia ja päästöjä

- Kiertotalouteen siirtyminen on välttämätöntä, koska kaupungin tilojen ja kunnallistekniikan rakentaminen synnyttää suuria määriä käytettyä ja purettua kiviainespohjaista rakennusmateriaalia, joka nykyisellään joudutaan kuljettamaan ja varastoimaan maankaatopaikoille. Samanaikaisesti tarvitaan uusia luonnonmateriaaleja, jotka joudutaan kaivamaan ja jalostamaan maaperästä kaupalliseksi tuotteiksi sekä kuljettamaan rakennuspaikoille.
- Rakennusmateriaalin hankinnan päästöt ja kustannukset kasvavat, kun purkumateriaalia hukataan kaatopaikolle eikä hyödynnetä tehokkaasti.

KASVIKATTOJEN MAHDOLLISUUDET: RATKAISUT JA VAIKUTUKSET

Hydrologinen kierto

- Puu- ja ruohovartisten kasvien ja sammalien vesi-ilmakierto mahdollistaa veden kulkeutumisen tehokkaasti takaisin ilmaan osaksi elintärkeää hydrologista kiertoa.
- Kaupunkiympäristöjen ilmankosteutta voidaan muuttaa suotuisammaksi kasvillisuuskattojen avulla sekä ihmisille että muille eliöistölle.
- Kattokasvillisuus varastoi itseensä vettä ja haihduttaa sitä takaisin ilmakehään, ja eri lajeilla on erilainen varastointi- ja haihdutuskkyky.
- Myös kasvualusta viivyttaa, varastoi ja haihduttaa vettä. Vedenpidätyskapasiteetti on erilaisilla kasvualustoilla erilainen.
- Vesien varastoinnin ja haihdunnan tärkeitä osatekijöitä ovat kasvillisuuden peittävyys, kerroksellisuus ja lajivalinnat, sekä kasvialustan määrä, vedenpidätyskyky ja maaperän pieneliöstön elinvoimaisuus.

Sammalkatto on kevyt, mutta vehreä ja se pidättää tehokkaasti vettä.

- Kasvikattojen kokonaispinta-ala valuma-alueella määrittelee miten paljon katoista voidaan hyödyä.
- Monet sammat pidättävät tehokkaasti vettä itseensä ja selviytyvät myös kuivien kausien yli, joten ne ovat hyvä lisä kasvikattoratkaisuihin.
- Sadevettä voidaan lisätä kasvualustoihin keräysastioista pumpaamalla kuivina kesäkausina.

Kaupunkitulvien ehkäisy

- Vaikka maahan imeyttäminen ja imeyttävät maanvaraiset pinnat ovat aina tärkeitä, voivat kiinteistöt ehkäistä kaupunkitulvia pidättämällä ja viivyttämällä sadevettä myös kattotason hulevesirakenteilla. Katot ovat tärkeitä, koska niille laskeutuu huomattava osuus sateesta.
- Etenkin laaja-alaisissa teollisuus- ja liikerakennuksissa on hyötyä kattokasvillisuuden käytöstä, sillä nämä keräävät suuria vesimääriä. Esimerkiksi 100 neliömetrin laajuinen kattopinta voi helposti varastoida 3-6 kuutiota hulevettä jo 10 cm paksuisessa kasvualustassa. Laajoja kattopintoja sijoittuu etenkin Helsinki-Vantaan lentokentän läheisyyteen sekä Kehä III:n ja muiden valtaväylien varrelle.
- Tämä tarkoittaa, että jopa 60 mm rankkasateen vesimäärä voidaan pidättää katoilla.
- Hulevesien syntymistä voidaan ehkäistä, kun osa vedestä haihtuu kasvuston kautta takaisin ilmakehään. Hulevesiä voidaan myös tasata, kun osa vedestä virtaa hitaasti kasvikatoilta eteenpäin.
- Huippuvalunnat katoilta voivat olla useita tunteja varsinaista sadetapahtumaa myöhemmin, ja tulvariski valuma-alueella voi pienentyä huomattavasti.
- Kun hulevesivirtaamat pienenevät, tonttien hulevesipainanteet ja -altaat ehtivät varastoida ja hulevesiviemärit ja katujen tulvareitit johtaa turvallisesti vedet runsaiden sateiden aikana.
- Siellä missä kasvikattojen avulla tavoitellaan tulvahallintaa, tulee siis olla runsaasti kasvikattoja, joilla on mahdollisimman paksu ja korkea vedenpidätyskapasiteetin kasvualusta. Maksaruohokasvillisuus ja alle 10 cm kasvualusta valuma-alueen vallitsevana ratkaisuna eivät tarjoa suurta apua tulvahallintaan.

- Vantaan kasvikatoilla ja muilla hulevesien hallinnan toimenpiteillä voidaan vaikuttaa naapurikuntien vesistötulvien hallintaan, sillä hulevedet kulkeutuvat alajuoksulla sijaitseville asuinalueille. Samoin Vantaan vesistöjen yläjuoksujen kunnissa tehtävät tulvahallinnan toimet vaikuttavat Vantaan vesistötulviin. Kasvikattojen lisääminen tiiviin rakentamisen alueilla naapurikunnissa kuten Keravalla, Järvenpäässä, Tuusulassa ja Nurmijärvellä voivat helpottaa Vantaan vesistötulvia.

Lämmöntasaus ja kaupunki-ilman viilennys

- Kasvikaton kokonaismassa, kasvillisuus ja kasvualusta tasaavat kattorakenteen päivän ja yön välisiä lämpötilan vaihteluja. Lämpötilan vaihteluita tasaava vaikutus voi ulottua myös lähiympäristöön ja sisätiloihinkin.
- Kattokasvillisuuden viilennysvaikutus voi olla erittäin merkittävä tiiviisti rakennetuissa kaupunkikeskustoissa ja ylimpien kerrosten asunnoissa. Veden haihtuminen viilentää lähiympäristön paikallisilmastoa etenkin helteisinä kesäpäivinä.

Aurinkopaneelit sopivat hyvin kasvikatoille, sillä kasvillisuuden viilentävän vaikutuksen on todettu pidentävän paneelien käyttöikää. Kun kasvillisuus valitaan tukemaan luonnon monimuotoisuutta, puhutaan biosolar-katosta. Kuvassa on biosolar-katto Kvarteret Sofia -kiinteistön katolla Malmössä.

- Runsaskasvuiset katot viilentävät tehokkaammin kuin esimerkiksi sammal- tai maksaruohokatot.
- Kasvualustan paksuuden kasvaessa myös veden varastointikyky kasvaa, jolloin haihdutettavaa riittää pidemmäksi aikaa.
- Kiinteistön viilennystarve on vähäisempi, mikä vähentää viilennykseen tarvittavan energian tuottamista ja näin mahdollisia saasteita.
- Kattopuutarhat katoksineen tarjoavat myös vilvoittelupaikkoja ja vaihtoehtoja asuinrakennuksessa oleskeluun.

Kasvillisuus ja kasvualusta varastoivat ja sitovat hiiltä

- Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi on tärkeää säilyttää ja lisätä maaperään ja kasvillisuuteen sitoutuneen hiilen määrää. Maaperässä niin sanotun orgaanisen hiilen varasto sijaitsee pääosin pintakerroksessa ja ylimmän metrin kivennäismaakerroksessa. Maaperän hiilivaraston muutos riippuu ensisijaisesti kuolleesta kasvillisuudesta tulevan hiilen määrästä sekä hiilen hajoamisesta maaperässä.
- Pääkaupunkiseudulla suurimmat hiilivarastot sijaitsevat metsäalueilla ja suojelualueilla, etenkin turvemilla. Seuraavaksi suurimmat varastot ovat avoimilla viheralueilla, etenkin peltojen maaperässä, ja pienimmät rakennetuilla viheralueilla.
- Kaupungin viherrakenteet sitovat jatkuvasti hiilidioksidia eli toimivat hiilinieluna. Nyrkkisääntönä voidaan sanoa, että mitä runsaammin kasvillisuutta ja eliöstöltään rikasta maaperää, sitä parempi hiilen sidonta.
- Hiilinielut ovat merkittävimpiä metsäalueilla, sillä muilla alueilla vuotuista muutosta kasvillisuuden määrässä ei oleteta tapahtuvan, jolloin myöskään kasvillisuuden hiilinieluja ei muodostu.
- Rakennetussa ympäristössä on kiinnitettävä huomiota siihen, mitä erilaiset ohjeistukset, vakiintuneet toimintatavat ja -käytännöt merkitsevät hiilivarastojen ja hiilensidonnan näkökulmasta. Tämä tarkoittaa sitä, että suositetaan esimerkiksi sellaisia ratkaisuja, jotka eivät edellytä jatkuvaa lannoittamista, kastelua tai kuljetuksia.
- Biopohjaiset rakennusmateriaalit, kuten puu, toimivat hiilivarastoina, ja näitä voidaan hyödyntää myös kasvikattojen rakentamisessa.

Kierrätysmateriaalien hyödyntäminen ja kiertotalous

- Kattokasvillisuuden kasvualustana voidaan käyttää ja hyödyntää vanhojen rakennusten purkumateriaaleja, jotka muuten kuljetetaan purkamisen jälkeen kaatopaikalle. Näin saavutetaan kiertotalouden mukaisia vähennyksiä hiilipäästöissä sekä tuotannossa että kuljetuksissa.
- Kasvualustoissa käytettäviä kierrätysmateriaaleja ovat mm. tiilimurska, betonimurska, puuhake, komposti ja rakennuspaikan pintamaa. Myös biohiili ja vesialueiden kunnostuksesta syntyvä ruoko sopivat kasvikatton rakennekerroksiin. Jo aiemmin kasvikatolla palvelleet materiaalit voidaan myös käyttää uusilla kasvikatolla.
- Myös kasvupaikan pintamaata tulee mahdollisuuksien mukaan hyödyntää katoilla. Näin vältetään tuotannosta ja kuljetuksista syntyviä päästöjä.
- Kiertotalous tarkoittaa kustannussäästöjä ja hiilijalanjäljen pienentymistä. Hyvä esimerkki tästä on Korson Ankkapuiston kiertotalous- ja uusiomassahanke, jossa lammikon ruoppausmassaa käytettiin kohteen ja lähialueen viherrakentamisessa.

DakAkker kattopellolla Rotterdamissa jätteitä kompostoidaan paikan päällä.

4.2 Monimuotoinen luonto

Pölyttäjät viihtyvät kasvikoilla, joilla runsas kirjo mesikasveja kukkii eri aikoina. Tämä kivikkomalainen on löytänyt keltamaitteen ruokailupaikakseen.

Monimuotoisuus turvaa palveluita

Luonnon monimuotoisuus on maapallon elämän peruspiirre. Monimuotoisuutta on eri tasoilla: monipuoliset luontoympäristöt ylläpitävät rikasta lajistoa, ja kussakin lajissa puolestaan esiintyy runsasta geneettistä vaihtelua. Monimuotoiset viheralueet kestävät parhaiten ilmastonmuutoksen, ilmansaasteiden ja kulutuksen tuomia haasteita. Kun on paljon monimuotoisuutta, niin osa eläimistä, kasveista, piene-
liöistä sekä ekosysteemeistä selviää eritysominaisuuksiensa ansiosta, kun olosuhteet muuttuvat. Monimuotoisuus siis osaltaan varmistaa ekosysteemien toimivuuden ja ekosysteemipalvelujen kuten hulevesien hallinnan, laadukkaan virkistysympäristön saatavuuden sekä kasvien pölytyksen. Tämän selvityksen kannalta keskeisiä ekosysteemipalveluita on tarkemmin kuvattu muissa luvuissa.

Vantaa kuuluu kasvimaantieteellisesti Suomen leudoimpaan, hemiboreaaliseen vyöhykkeeseen. Vantaa on luonnoltaan rikas alue: täältä löytyy metsiä, soita, jokia, puroja ja rakennettuja viheralueita sekä vehreitä pihoja. Vantaalla on myös kansallispuistoja, luonnonsuojelualueita ja luonnonmuistomerkkejä. Luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä laajoja viheralueita ovat Sipoonkorven kansallispuisto ja Petikon vaihtelevat metsä-suo-peltoalueet. Vantaa haluaa olla edelläkävijä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä ja lisäämisessä.

PERUSTELUT

HAASTEET JA ONGELMAT

Tiivis kaupunkirakenne vähentää luonnon monimuotoisuutta

- Vantaalla elää useita kymmeniä uhanalaisia lajeja kasveista ja sienistä hyönteisiin ja lintuihin. Monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja lisäämiseksi kaupunkeihin tarvitaan lisää viheralueita, vehreitä pihvoja, luontoa ja kasvillisuutta, myös katoille.
- Vantaan kaupunkistrategian yhtenä painopistealueena on: tiivis-
tämme kaupunkia lähiluontoa vaalien.
- Vuoden 2020 alussa Vantaalla asui reilu 230 000 henkilöä. Väkimäärän ennustetaan edelleen kasvavan noin 50 000 hengellä 10 vuodessa. Runsaan asuntorakentamisen myötä väestön ennustetaan kasvavan määrällisesti eniten Kivistön, Myyrmäen ja Aviapoliksen suuralueilla. Kun väkimäärä lisääntyy, on todennäköistä, että luonto kärsii.
- Vantaan yleiskaava 2020 pyrkii säilyttämään suuret yhtenäiset luontoalueet. Silti pienemmille lähiviheralueille laajeneva kaupunkirakenne vähentää luonto- ja virkistysalueita ja köyhdyttää luonnon monimuotoisuutta. Elinympäristöjen pirstoutuminen onkin merkittävä luonnon monimuotoisuutta uhkaava tekijä Vantaalla.

Suunnittelusta toteutukseen on pitkä matka

- Vaikka teoriassa suojelu toteutuisi yleiskaavatasolla, tarkemmassa käytännön suunnittelussa kuten asemakaavavaiheessa ja kohdesuunnittelussa viheryhteydet ja monimuotoisuus vaarantuvat usein. Rakentamishankkeissa ja luonnonvarojen hyödyntämisessä luonnon monimuotoisuus alueella eittämättä heikkenee ja yhteydet eri alueiden välillä kapenevat ja jopa kokonaan katkeavat.

Hoidon tasosta erilaisia näkemyksiä

- Kaupunki ja luonto on usein nähty toistensa vastakohtina ja kaupungissa korostettu siisteys ja järjestys on koitunut monen pienen luontoalueen monimuotoisuuden kohtaloksi. Suunnittelun haasteena on luoda suuntaviivoja ja ratkaisuja, jotka tukevat luonnon monimuotoisuutta ja ovat samaan aikaan kaupunkikuvallisesti hyväksyttäviä.
- Ylläpidon näkökulmasta haasteena on löytää sellaiset ylläpidon taso ja keinot, jotka ovat hyväksyttävät kaupunkilaisten silmissä, ja mahdollisimman suotuisat monimuotoisuuden kannalta.
- Tiedotuksen ja ympäristökasvatuksen haasteena on havainnollistaa luonnon monimuotoisuuden arvoa ja hyötyjä kaupunkilaisille. Ydinasia on saada kaupunkilaiset ymmärtämään luontoa kokonaisuutena, jotta aiemmin mahdollisesti “epäsiisteiksi” koettuja elementtejä kuten lahoppuuta, niittyjä ja pensastoja osataan arvostaa niiden ylläpitämisen monimuotoisuuden takia.

Haitalliset vieraslajit uhkana

- Haitalliset vieraslajit ovat varteenotettava ongelma. Vantaalla ei vielä vuonna 2022 ole kattavaa kartoitusta eikä strategiaa vieraslajien torjumiseksi, joskin vieraslajien torjunta kytkeytyy resurssiviisauden tiekartan luonnon monimuotoisuus-käsitteeseen. Kuntalaisten avulla tehdystä kartoituksesta kävi kuitenkin ilmi, että vieraslajeja on ympäri Vantaata (Harava-kysely 2010). Vantaalla havaittuja vieraslajeja ovat muun muassa jättipalsami, lupiini, tahmavillakko ja piikkisalaatti. On huolehdittava, ettei kasvikatoille pääse vieraslajeja.

Perinnebiotoopit hupenevat

- Hoidettuja perinnebiotooppeja on Vantaalla vain vähän, mutta ne ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä. Vantaalla on lisäksi inventoitu kaupungin omistamia peltoja ja niittyjä ja tehty niille hoitosuunnitelmia luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Monet inventoiduista kohteista eivät nykyisellään ole erityisen rikkaita, mutta niitä voisi kehittää hoidon keinoin. Hoidon resurssit eivät kuitenkaan välttämättä riitä estämään kaikkien umpeenkasvua.

KASVIKATTOJEN MAHDOLLISUUDET: RATKAISUT JA VAIKUTUKSET

Kattoympäristö on aina vain täydentävä habitaatti, tuskin koskaan alkuperäisen veroinen, ainakaan koko ekosysteemiverkoston kannalta. Kattoympäristöjä kehittämällä ei siis voida puolustaa maanpinnan tason elinympäristöjen hävittämistä. Silti kasvikatot ovat tärkeä työkalu kaupungin monimuotoisuustavoitteiden saavuttamiseksi. Kattojen avulla voidaan etsiä uusia tapoja luoda elinympäristöjä lajeille, jotka ovat ahdingossa Vantaalla ja Vantaan lähiympäristössä.

Luonnon monimuotoisuutta katoille paikallista lajistoa suosien

- Kasvikatot tarjoavat mahdollisuuden rakentaa täydentäviä elinympäristöjä, myös sellaisille lajeille, jotka ovat hätää kärsimässä. Tämä vaatii huolellista paneutumista ja hyvää lajiosaamista, jotta asiassa voidaan onnistua.
- Tärkeitä ja katoillekin sopivia luontotyyppejä Vantaalla ovat muun muassa niityt, kedot ja kalliokedot. Vantaa on myös purojen ja metsien kaupunki. Kattoratkaisuilla voidaan tukea näitäkin, muun muassa varmistamalla, että vesistöihin ei päädy ravinteita hulevesien mukana, ja ettei katoille tuoda vieraslajeja, ja ettei niitä pääse sieltä leviämään muualle.
- Kaikilla suunnittelun tasoilla yleiskaavasta asemakaavaan ja yksityiskohtaiseen rakenne- ja rakennussuunnitteluun tarvitaan ohjeistusta monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja lisäämiseksi.
- Oleellista on tunnistaa paikalliset erityispiirteet – ei vakioratkaisuja, vaan paikkaan räätälöityjä. Keskeistä on ottaa huomioon paikallinen kasvillisuus ja muu lajisto.
- Kasvikatot tarjoavat mahdollisuuden luoda tukialueita arvokkaiden luontoalueiden reunaosiin.
- Katoilla voi esiintyä uhanalaisia lajeja ja rikasta lajistoa, mutta asiassa on vielä paljon tietoaaukkoja. Siksi asiaa on lähestyttävä Vantaan Vision mukaisesti asenteella ”Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja kokeilee vastuullisia ratkaisuja sekä tiedottaa niistä avoimesti.” Tarvitaan pilotointia ja tutkimusta, jotta saadaan tietoa lajien menestymisestä katoilla.

- Kasvikatoilla voidaan käyttää rakennuspaikalta tai sen lähiympäristöstä yli jäävää (pinta)maata, kunhan varmistetaan, ettei siinä ole haitallisten vieraslajien leviäimiä. Näin saadaan hyödynnettyä luontainen siemenpankki ja siinä oleva geneettinen monimuotoisuus sekä hyödynnettyä materiaalia kiertotalouden, resurssiviisauden ja edellä esitellyn ilmastokestävyys-kärkiteeman mukaisesti.

Uhanalaisuusluokitukseltaan silmälläpidettävä ahokissankäpälä viihtyy hyvin kuivilla, aurinkoisilla ja vähäravinteisilla kasvupaikoilla ja sopii siten hyvin ketomaisille kasvikatoille.

Leinikit kukkivat keväällä ja ovat tärkeitä pölyttäjiä.

Monen suomalaisen lempikukka kissankello kukkii Vantaan Porttipuisto Shopping -kiinteistön kasvikatolla.

Mesimarja on saatu menestymään Jätkäsaaren Vihreistä Vihrein -korttelin katolla.

Jätkäsaaren Vihreistä Vihrein -korttelissa köynnökset kiipeilevät maasta korkeuksiin kohti kasvikattoa.

Parempaa kytkeytyneisyyttä

- Luonnon monimuotoisuutta ja toimivia ekosysteemejä turvataan vahvistamalla ekologista verkostoa, osoittamalla uusia luonnonsuojelualueita ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita sekä kytkemällä suojelualueita toisiinsa ekologisilla runkoyhteyksillä.
- Hyvään lajistoasiantuntemukseen perustuvat kasvikatot voivat toimia osana ekologista verkostoa ja luonnonsuojelun tukiympäristöinä. Maanpinnan tason käytävät ovat tässä tärkeimpiä, mutta kattoja voidaan hyödyntää osana ekologista verkostoa siellä, missä verkosto muutoin jää rikkiäiseksi.
- Tällöin kunkin katon kohdalla tulee tunnistaa, millaisen verkoston osana katon on tarkoitus toimia ja mille lajeille. Tiettyjen lajien pääsy katoille ja sen kautta viherverkoston toisiin osiin voi edellyttää, että katto on yhteydessä maanpintaan. Toisille lajeille taas korkeatkin katot ovat helposti saavutettavia. Katon toimivuus viherverkoston osana edellyttää myös, että sen kasvillisuus on mielekäs osa ekologista verkostoa.
- Kasvikatoilla voidaan tarjota rikkaita lisä- ja tukihabitaatteja sekä kytkeytyneisyyttä mm. niitty- ja ketolaikkujen välillä. Niittyjä ei ole Vantaalla tarkasteltu verkostona, ja sellaisen tarkastelun voi liittää kasvikattoihin osana yleiskaavan jatkotyötä, joka puolestaan ohjaa asemakaavoitusta (esimerkiksi katkeavalle niittyverkoston osalle määrätään asemakaavassa kasvikatto).

Rikasta luontoa monipuolisilla ratkaisilla

- Erilaiset katot ja kattojen kohdat tarjoavat mahdollisuuksia erityyppisiin ratkaisuihin muun muassa sen mukaan millaiset paahdeolosuhteet katolla on, miten sinne voidaan johtaa vesiä, ja mikä on rakenteiden kantavuus. Jokaiselle katolle on mahdollista haluttaessa toteuttaa joitain ratkaisuja.
- Samallekin katolle voidaan kantavuuden mukaan eri kohtiin toteuttaa esimerkiksi eri paksuisia kasvualustoja, mikä mahdollistaa rikkaan kasvillisuuden ja pieneliöstön.

Käyttöpaineen tasaaminen

- Luontokohteiden käyttöpaineen hillitsemiseksi katoille voidaan luoda oleskeluun ja ulkoiluun sopivia kattoympäristöjä ja kokonaisia kattoympäristöjen ketjuja.
- Katoilla voidaan pilotoida viherrakenteita, jotka mahdollistavat kävely-yhteyden ja ekologisen yhteyden kasvikatolta toiselle.

Kaupunki-ilmeen ja luonnon monimuotoisuuden yhteensovittaminen

- Katot, jotka tarjoavat luonnonmukaisia maisemia vastapainona puistomaisille viheralueille, voivat tarjota uudenlaisia luontoelämyksiä rakennetussa ympäristössä.
- Hyvä esimerkki uuden elementin tuomisesta kaupunkiluontoa rikastamaan on lahopuu osana luonnon monimuotoisuutta kaupunkimetsissä. Tästä on hyviä kokemuksia pääkaupunkiseudulta. Muun muassa Vantaan omassa lahopuukyselyssä tulos oli, että lahopuuhun suhtaudutaan myönteisesti.
- Esimerkiksi päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten katoilla voidaan pilotoida totunnaisesta poikkeavia ratkaisuja. Näissä tuotetaan luonnoltaan monimuotoista ympäristöä ja haetaan hoidon minimitasoa rohkeasti kokeillen. Näitä tiloja voidaan käyttää opetukseen ja kasvatukseen, jos niihin on fyysinen tai edes virtuaalinen pääsy (katso lisää Hyvinvointia kaupunkilaisille -kärkiteema). Näin käyttäjät oppivat luonnon monimuotoisuudesta, kasveista ja voivat tarkkailla vuodenaikojen vaikutusta eliöstöön sekä millaisilla suunnittelun ja hoidon ratkaisuilla alueen yleisilmeeseen voidaan vaikuttaa vaalien samalla luontoarvoja.

Taina Suonio

4.3 Hyvinvointia kaupunkilaisille

Oleskelu monimuotoisen luonnon keskellä elvyttää ja herättää positiivisia tunteita.

Pääsy lähiluontoon on peruspalvelu

Kasvikatot lähiluontopalveluina tukevat kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia. Kasvikattojen avulla monimuotoista vehreyttä voidaan lisätä kohdennetusti erilaisiin paikkoihin ja alueille sekä erilaisten kaupunkilaisten ulottuville. Vantaan tulevaisuuskuvat -kyselyn perusteella 88 prosenttia vastaajista piti toivottavana, että vihreys lisääntyy kaupunkiympäristössä. Myös Asukasbarometri 2018:n mukaan vantaalaiset kokevat vihreyden sekä virkistys- ja ulkoilualueiden merkityksen lähiympäristössään erittäin tärkeäksi. Maa- ja asuntopoliittisten linjauksen raportin mukaan ihmiset arvostavat mahdollisuutta päästä helposti rauhoittumaan luontoon ja kokevat tärkeäksi luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen.

Kaupungin kasvaessa käyttäjiä voi viheralueilla olla ruuhkaksi asti. Samalla kaupungistumisen negatiiviset vaikutukset, kuten melu, huono ilmanlaatu ja kaupunkirakenteen kuumeneminen heikentävät kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia. Myös pandemiat tai muut kriisit voivat korostaa lähiluonnon roolia kaupunkilaisten hyvinvoinnin lähteenä. On siis tärkeää, että kaupungissa on riittävästi luontoa takaamaan kaupunkilaisille tarpeellista luontoyhteyttä ja hyvinvointia lisääviä ekosysteemipalveluita. Kasvikattojen avulla voidaan osaltaan vastata näihin haasteisiin.

Taina Suonio

Kasvikatot ovat osa varhaiskasvatuskiinteistöjen monipuolisia viherpiharatkaisuja, joiden avulla lapsille taataan päivittäinen kosketus monimuotoiseen, vastustuskykyä lisäävään ja virikkeelliseen luontoon. Kuvissa monimuotoisia kasvikattoja päiväkodin ja seikkailupuiston rakennusten katolla Sveitsissä.

Taina Suonio

Taina Suonio

Kasvikattoja käytetään osana työhyvinvoinnin tukemista tarjoamalla työntekijöille helposti saavutettavia, elvyttäviä ja inspiroivia lähiluontoympäristöjä. Kuvassa Novo Nordisk-toimistotalon kasvikatto Tanskassa.

Annette Behrends

Kasvikattojen avulla kouluissa ja oppilaitoksissa oppijoille, opettajille ja muulle henkilökunnalle luodaan monimuotoisia oppimisympäristöjä ja päivittäisiä, keskittymiskykyä palauttavia lähivihernäkymiä. Kuvassa hollantilaisen DakAkker-katopelto, jota käytetään monipuolisesti opetustarkoituksiin.

Taina Suonio

Palvelutalojen asukkaille, henkilökunnalle ja muille käyttäjille varmistetaan esteettömiä, elvyttäviä ja toiminnallisuutta tukevia lähiluontoympäristöjä kasvikattoja hyödyntäen. Sairaalapotilaille ja lastensuojelulaitosten asiakkaille kasvikatot tarjoavat terapeuttisia lähiluontoympäristöjä, jotka voivat toimia myös henkilökunnan päivittäisen palautumisen tukena. Kuvassa Helsingin kaupungin työterveysaseman kansipiha, jonne rakennettiin vihreä henkireikä henkilökunnalle.

Taina Suonio

Monimuotoisia kasvikattoja suunnitellaan ja rakennetaan vapaa-ajan ympäristöjen, kuten kirjastojen ja urheiluhallien yhteyteen lisäämään viihtyisyyttä ja myös tukemaan ympäristökasvatuksellisia tavoitteita. Kuvassa Helsingin yliopiston Kaisa-kirjaston vieressä oleva niittykatto.

HAASTEET JA ONGELMAT

Tiivistyvässä kaupungissa on vaarana, että terveys ja hyvinvointi heikentyvät

- Jos vihernäkymät vähenevät ja helppo pääsy lähiluontoon vaikeutuu kaupunkirakenteen tiivistämisen seurauksena, voi sillä olla negatiivisia seurauksia kaupunkilaisten psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin ja terveyteen (vrt. Vehreä Vantaa -kärkiteema).
- Noin joka viides kehittyneiden yhteiskuntien asukas kärsii jostain immuunijärjestelmän häiriöstä. Säännöllisten luontokontaktien puute biologisesti monimuotoisiin ympäristöihin on yksi syy, joka vähentää immuunijärjestelmän luonnollista kehitystä edistävää mikrobialtistusta. Tämä taas vaikuttaa muun muassa allergioiden ja astman lisääntymiseen kaupunkiväestössä, mikä on myös huomattava kansantaloudellinen rasite. Riskiryhmiä ovat etenkin lapset, joilla immuunipuolustus on vielä kehittymätön, ja vanhukset, joilla se on heikentynyt. Siksi monimuotoisen päivittäisen luontokontaktin tarjoaminen on tärkeää etenkin näille ryhmille.
- Vantaalla väestö ikääntyy ja muistisairaudet lisääntyvät. Yli puolet 75 vuotta täyttäneistä vantaalaisista asuu yhden hengen taloudessa. Yksin asuminen voi lisätä riskiä joutua laitoshoitoon. Suositusten mukaan tätä pitää ennaltaehkäistä erilaisin asumista tukevin palveluin ja toimenpitein. Ikäihmisten ulkoilua, liikuntaa ja sosiaalisia suhteita edistävien lähiluontoympäristöjen tulee olla osa näitä toimenpiteitä.
- Ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvät helleaallot ovat kohtalokkaita erityisesti ikääntyvän väestön näkökulmasta. Kasvillisuuden viilennysvaikutus (ks. Ilmastonkestävä kaupunki -teema) yhdistettynä lähiluontoympäristöjen terapeuttisiin vaikutuksiin tarjoaisivat ratkaisuja, mutta käytännön toimet ovat harvassa.
- Meluisuus on kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia uhkaava vakava ympäristöongelma ja kaupungin yleistä viihtyisyyttä alentava tekijä. Melun haitat terveydelle ovat moninaiset: se häiritsee unta ja keskittymistä, aiheuttaa stressitiloja ja sydän- ja verisuoni-

sairauksien riskiä sekä heikentää henkistä hyvinvointia. Lapsilla pitkäaikainen meluallistus voi johtaa häiriöihin muun muassa kielellisessä kehityksessä, oppimisessa ja muistissa.

KASVIKATTOJEN MAHDOLLISUUDET: RATKAISUT JA VAIKUTUKSET

Kasvikatot tarjoavat elvyttäviä lähiluontokylpyjä

Luonnon hyvinvointihyötyjen toteutuminen edellyttää säännöllistä ja toistuvaa viheralueiden käyttöä ja yhteyttä luontoon. Pienetkin viheralueet voivat vaikuttaa myönteisesti ihmisten hyvinvointiin, mikäli ne ovat lähellä, helposti saavutettavissa ja hyvin suunniteltuja.

- Hyvin suunniteltujen, monipuolisten ja määrällisesti riittävien kasvikattojen avulla kaupunkilaisille voidaan tuottaa erilaisia terveyttä ja hyvinvointia tukevia lähiluontopalveluja.
- Kasvikatot voivat toimia elvyttävinä ympäristöinä ja tarjota erilaisia positiivisia kokemuksia, kuten rauhaa ja hiljaisuutta, iloa ja onnellisuutta, innostumista ja inspiraatiota, yhteisöllisyyttä, moniaistisia kokemuksia, esteettistä mielihyvää ja syvää yhteyttä luontoon. Jo alle minuutin pituinen kukkivan kasvikaton katselu ikkunasta saattaa palauttaa esimerkiksi opiskelijoiden keskittymiskyvyn. Korkeudeltaan, väreiltään ja muodoiltaan monipuolisen kasvikaton katselun on todettu lisäävän myös toimistotyöntekijöiden psykologista elpymistä, parantavan mielialaa ja keskittymiskykyä ja vähentävän stressiä. Parhaassa tapauksessa pääsy katolle mahdollistaa kasvillisuuden kokemisen kaikilla aisteilla ja tunteen 'luonnon keskellä' olemisesta.
- Erilaisilla viherympäristöillä on erilainen vaikutus terveyteen ja hyvinvointiin. Siten esimerkiksi kaupunkimetsien hyvinvointivaikutuksia ei voida suoraan liittää kasvikattojen tarjoamiin hyötyihin. Kasvikatoilla on kuitenkin oma potentiaalinsa, jota voidaan hyödyntää muun luontoaltistuksen lisänä, ei korvaamaan muuta monipuolista luonnon käyttöä.
- Jos alueella ei ole näkyvissä muuta vihreää, saattaa vaatimatonkin kasvikatto tarjota kokemuksellisesti rikkaan, elvyttävän ja luovuutta ruokkivan ympäristön. Kasvikattojen on myös huomattu

edustavan kaupunkilaisille ajatusta innovatiivisesta ja positiivisesta tulevaisuudesta, jossa kasvillisuus liittyy saumattomasti rakennuksiin.

- Asuinkerrostalojen katoille voidaan luoda naapurustonkin käyttöön ulotettuja puolijulkisia viherympäristöjä, jotka kannustavat leppoisaa yhteiseen tekemiseen ja oleskeluun. Laajojen kiinteistöjen katoille voidaan toteuttaa esimerkiksi maahanmuuttajien kotoutumista edistäviä yhteisöviljelmiä.

Karin Oppeland

Luonto tekee ihmiselle hyvää

Luontoympäristöt tarjoavat niin sanottuja aineettomia ekosysteemi-palveluja, joihin kuuluvat esimerkiksi virkistys, luonnon kauneus ja arvostus, esteettiset ja maisemalliset arvot, yhteisöllisyys, yhteisön jäsenten kiinnittyminen ja yhteenkuuluvuuden tunne, inspiraatio (esim. taiteellinen), opetukseen, oppimiseen ja tutkimukseen liittyvät hyödyt, paikan tuntu ja tunneside ekologiseen ympäristöön sekä kulttuuriperintö.

Luonnossa oleskelulla on tieteellisesti todennettu elvyttävä vaikutus: se rauhoittaa ja rentouttaa, tasaa mielialaa, lisää myönteisiä tunteita, parantaa tarkkaavaisuutta ja keskittymistä, vähentää stressiä, laskee verenpainetta ja sykettä ja aktivoi liikkumaan. Kaupunkimetsässä tai puistossa elpymisen ilmenee jo 15 minuutin oleskelun jälkeen. Viherympäristöjä, kuten esimerkiksi aistipuutarhoja, voidaan käyttää muun muassa terapian ja kuntoutuksen tukena, sillä ne lievittävät ahdistusta, aggressioita ja masennusta. Kasvien hoitamisella on monia myönteisiä vaikutuksia psyykkiseen hyvinvointiin.

Monimuotoisen luonnon on todettu tarjoavan monipuolista kokemusellisuutta ja terveyshyötyjä. Säännöllinen yhteys monimuotoiseen luontoon muun muassa rikastuttaa elimistön mikrobistoa ja vahvistaa immuunipuolustusta, millä on vaikutusta astman ja allergioiden määrään.

Viherympäristöt edesauttavat osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentumista monin tavoin. Esimerkiksi yhteisöviljelmät voivat lisätä sosiaalista kanssakäymistä, yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ylpeyttä omasta yhteisöstä ja edistää hyötyliikuntaa.

Kasvikatoilla ympäristöoikeudenmukaisuutta

- Ympäristöoikeudenmukaisuus tarkoittaa sitä, että kaikilla on mahdollisuus nauttia luonnon tarjoamista hyödyistä henkilökohtaiselle hyvinvoinnille esimerkiksi asuinpaikkaan tai tulotasoon katsomatta. Tasa-arvoisen saavutettavuuden näkökulmasta kasvikattojen avulla luontoa voidaan tuoda muun muassa liikkumisen suhteen rajoitettujen kaupunkilaisryhmien saataville ja ulottaa paikkoihin, joissa luontoelämysten tarjoaminen muilla tavoin on haasteellista.
- Vantaalla alueellisten ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtääviä toimenpiteitä pidetään tärkeinä, ja niiden suunnittelussa huomiota on kiinnitettävä kunkin ikä- ja asukasryhmän erityispiirteisiin. Myös viheraluepalveluja, kasvikatot mukaan lukien, olisi pohdittava erilaisten asukkaiden näkökulmasta sekä osana hyvinvointierojen kaventamista. Vantaan viheralueohjelma 2011–2020 on nostanut esiin vuorovaikutuksen vanhusten ja vammaisten kanssa sekä esteettömyysohjelman toteuttamisen Vantaan viheralueilla. Sinirikonpuisto Tikkurilan Viertolassa on Vantaan ensimmäinen esteettömyyden erikoistason julkinen puisto, jossa toimimiseiset henkilöt pystyvät liikkumaan tasavertaisina muiden kanssa.
- Muistisairaat henkilöt tarvitsevat turvallisia ja häiriöttömiä ulkoilumahdollisuuksia. Luontoympäristö lievittää muistisairaiden rauhatomuutta, parantaa mielialaa, stimuloi aisteja ja herättää muistoja. Puutarhassa puuhailu tukee aktiivisuutta, sosiaalista kanssakäymistä, itsetuntoa ja autonomiaa. Luonnon näkeminen ja kokeminen voi kohentaa sairaalapotilaiden mielialaa ja jopa edistää paraneamista esimerkiksi leikkauksesta. Tiiviillä keskusta-alueilla tai karuilla teollisuusalueilla työskentelevillä ei välttämättä ole mahdollisuutta elvyttävään vehreyteen työpäivän aikana. Erilaisilla kasvikattokaisilla voidaan tuoda helpotusta näihin tilanteisiin.
- Sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevat voivat tutkimusten mukaan hyötyä lähellä sijaitsevista viheralueista jopa enemmän kuin parempiosaiset. Kuitenkin kun laadukkaita viheralueita ja katopuutarhoja rakennetaan ympäristöoikeudenmukaisuuden nimissä, voi kiinteistöjen arvo nousta näiden ihmisten ulottumattomille. Tämä paradoksi korostaa laadukkaan viherympäristön tuottamisen tärkeyttä yleishyödyllisessä asuntotuotannossa. Vantaan

vuokra-asunnot (VAV) on linjannut omassa resurssiviisauden tiekartassaan kasvikatoista. VAV voisi rohkean Vantaan hengessä osallistua erilaisiin kasvikattopilotteihin.

Kasvikatot ympäristökasvattajina

- Kasvikattoja voidaan hyödyntää oppimisympäristöinä ja luontosuhteen tukijoina. Niiden avulla voidaan tarjota lähellä sijaitsevia oppimis- ja virkistysympäristöjä viherpihojen, muun lähiluonnon ja kauempana sijaitsevien retkikohteiden lisäksi.
- Viherympäristöt tukevat oppimista ja voivat lieventää tarkkaavaisuushäiriöstä kärsivien lasten oireita ja parantaa keskittymiskykyä. Luonto toimii monipuolisena ja muuntuvana oppimisympäristönä, joka kehittää ongelmanratkaisu-, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja sekä tukee mielikuvitusta. Luonnossa lapsen itsetunto vahvistuu, minäkuva selkiytyy ja stressioireet helpottuvat.
- Luontoa on käytetty oppimisympäristönä Vantaalla viime vuosina yhä enemmän (mm. Vantaan Luontokoulu, Varhaiskasvatuksen Oppimisympäristö goes Metsä -hanke ja liikuntapalveluiden Liikuvat -toiminnot), sillä luontoympäristöjen on todettu sopivan hyvin monenlaisille oppijoille. Se on myös Vantaan resurssiviisauden tiekarttatavoite
- Vantaan opetus- ja kasvatussuunnitelmien mukaan oppimisympäristöjen tulee kehittää positiivista luontosuhdetta. Vantaan viheralueohjelmassa 2011–2020 on korostettu vuorovaikutusta lasten ja nuorten kanssa, jotta viheralueet saadaan vastaamaan heidän tarpeitaan. Ohjelman mukaan viheralueilla huomioidaan myös luonto- ja ympäristökasvatuksen tarpeet. Hyvinvointiohjelmassa tuodaan puolestaan esiin koulujen ohjatut virkistysretket luontoon. Tällä hetkellä päiväkotien ulkokatokset Vantaalla ovat maksaruohokasvikattoja. Näiden lisäksi tarvitaan monipuolisempia kattokasvillisuusympäristöjä, joihin on myös pääsy.
- Suuren yleisön palvelemiseksi julkisten tilojen, kuten kirjastojen tai terveyskeskusten kasvikatoille voitaisiin sijoittaa kattokameroita, jotka tuottavat yhteiseen sisätilaan (esim. odotusaula) kuvaa kasvikatoista. Samassa yhteydessä voidaan kertoa kohteen suunnitteluperiaatteista ja luonnosta, toimivuudesta (ekosysteemipalvelujen tuotanto) sekä merkityksestä osana Vantaan kehitystä. Katu-

tasolla olevat infotaulut tai -näytöt kertovat ohikulkijoille lähellä sijaitsevista kasvikoista ja ohjaavat julkisille kasvikoille, joille on pääsy. Maisemakiikareita voidaan hyödyntää esimerkiksi turistien iloksi.

Ylästöläiset koulupojat päättivät kunnostaa oman koulupysäkkinsä, joka oli sotkettu huonoon kuntoon. Pojat laativat suunnitelman, kysyivät kaupunginjohtajalta luvan sen toteutukseen ja kutsuivat kaverinsa mukaan talkoisiin. He rakensivat pysäkkiä yhdessä perheidensä, muiden paikallisten ja kaupungin väen kanssa. Pysäkki löytyy Ylästöntien ja Isonmännäntien risteyksestä.

Melun vaimennus ja monipuolinen aistiympäristö

- Kasvikatto vaimentaa melua vähentämällä ääniaaltojen kulkeutumista rakennuksen sisälle ja sen yli, esimerkiksi sisäpihalle. Vaikutus riippuu kuitenkin monista tekijöistä, kuten rakennusten muodosta ja koosta sekä melun kulkeutumissuunnasta. Lentomelualueilla kasvikattojen avulla voidaan parantaa ääniolosuhteita sisätiloissa, etenkin tilanteessa, jossa lentokonemelu tulee suoraan ylhäältä. Ulkoalueilla kasvillisuus vähentää jonkin verran melun heijastumista kovista pinnoista. Katutasolta kantautuvan melun suhteen vertikaaliset kasvillisuusratkaisut ovat tehokkaampia kuin kasvikatot.
- Melualueille ja niiden lähelle rakennettaessa vaaditaan rakennuksilta hyvää ääneneristävyyttä ja piha-alueiden melusuojausta. Kasvillisuus ei yksin riitä melunvaimennukseen lento-, tie-, katu- ja raideliikennemelualueilla, joissa tarvitaan myös järeämpiä meluntorjuntaratkaisuja. Kasvikatot tuottavat kuitenkin paljon muitakin hyötyjä, mikä perustelee niiden käyttöä osana kaupungin melunvaimennustoimia.
- Runsasjuurisiet kasvit, esimerkiksi niittyheinät, toimivat rakenteiden läpi kulkeutuvan melun osalta melunvaimennuksessa tehokkaammin kuin matalajuurisiet tai juurettomat kasvit, kuten maksaruohot ja sammalet. Kasvillisuuden on lisäksi peitettävä riittävä osa katon pinta-alasta. Merkitystä on erityisesti katon leveydellä ääniaaltojen kulkusuunnassa. Myös kasvialustan paksuus ja äänen taajuus vaikuttavat vaimennuskapasiteettiin. Vaimennus on tehokkainta vähintään 15 cm kasvialustalla ja 500–1000 Hz:n taajuiselle äänelle.
- Lentoasemien ympäristössä on pidettävä huoli lentoturvallisuudesta. Siksi on vältettävä kasvillisuutta, joka voi houkutella alueelle lentoturvallisuusriskin muodostavaa lintu- tai muuta eläinkantaa. Kasvikattoja ei tämän takia tule sijoittaa kiitoteiden välittömään läheisyyteen. Kasvikattoja on kuitenkin perustettu lentokenttärakennuksiin isoilla kansainvälisillä lentokentillä, mm. Saksassa Frankfurt, Stuttgart; Sveitsissä Zürich, Basel; USA:ssa Chicagon O'Hare; Kanadassa Montreal; Lontoossa UK City Airport.
- Vantaalla hiljaisia alueita on vain vähän. On myös alueita, jotka eivät mittaamalla ole kovin hiljaisia, mutta koetaan hiljaisemmiksi muun muassa kasvillisuuden vuoksi (niin sanottu suhteellinen hiljaisuus). Kasvillisuuden on havaittu vähentävän meluaistimuksen negatiivisuutta, ja kohtuullisella melutasolla (55dBA) korkea visuaalinen laatu voi kompensoida epämiellyttävää äänimaisemaa. Esimerkiksi korkeaa kattokasvillisuutta voidaan käyttää rajoittamaan näkymiä vilkasliikenteiselle tielle tai muuten epämiellyttävään maisemaan.
- Kasvikattojen suunnittelussa koko aistiympäristön huomiointi on tärkeää. Myös esimerkiksi pahaksi koetut hajut, kuten rasvankäry, voivat heikentää kasvikattojen tuottamia positiivisia kokemuksia. Aistimaailma pitää huomioida talotekniikan sijoittelussa. Melua tai pahaa hajua aiheuttavat koneet, hormit jne. on sijoitettava riittävän kauas oleskelukasvikatolta.

Vaikutukset ilmanlaatuun

- Nykytiedon valossa kasvillisuuden merkitys kaupunkien ilmanlaatuongelmien ratkaisemisessa ei ole kovin merkittävä verrattuna päästöjen vähentämiseen. Tutkimustulokset kasvillisuuden vaikutuksista kaupunki-ilman laatuun osoittavat, että puhdistusvaikutus ja sen tehokkuus riippuu valitusta lajistosta, kasvillisuuden sijainnista ja siitä kuinka kasvillisuus ohjaa ilmavirtauksia ja vaikuttaa sitä kautta pitoisuuksien laimenemiseen. Myös sääolosuhteet, kaupungin viheralueiden kokonaisuus, ilmansaasteiden pitoisuudet, kasvukauden pituus ja ilmastotekijät vaikuttavat asiaan. Vaikutukset ilmanlaatuun ovat siten aina paikallisia, ja ne saattavat olla myös negatiivisia. Samat periaatteet koskevat myös kasvikattoja. Esimerkiksi sammalkattoja voidaan käyttää ilmansuodattimina, koska ne sieppaavat verrattain tehokkaasti muun muassa typpiyhdisteitä ja pölyä, ja niitä voidaan käyttää myös ilmanlaadun seurannassa. Ympäri vuotisia hyötyjä saadaan käyttämällä runsasta ainavihantaa kasvillisuutta.
- Vaikka kaupunkien maanvaraiset viheralueet ovat kasvikattoja tärkeämpiä ilmanlaadulle, voi kasvikatoilla kuitenkin olla jonkinlaista potentiaalia ilman puhdistajina. Kasvillisuus ja kasvualusta voivat pidättää kaupunki-ilman epäpuhtauksia. Muun muassa ilman siitepölyä, savukaasua ja pienhiukkasia päätyy kuivalaskeumana ja sadevesien mukana kasvien pinnoille ja kasvualustoihin. Hienoaines tarttuu mekaanisten ja kemiallisten sidosten kautta maaperään, kasvin juuristoon ja maanpäälliseen osaan. Pienhiukkaset (PM_{2,5} - PM₁₀) tarttuvat kasvien lehtiin ja varsiin. Nettohyötyjen kannalta on tärkeää, että kasvikattojen rakentamisesta ja ylläpidosta syntyy mahdollisimman vähän päästöjä.

Ruskeasannan Sorttiaseman katto on hyödynnetty hulevesien hallintaan ja aurinkoenergian tuotantoon.

Taina Suonio

4.4 Vihreä Vantaa

Lontoon Cityssä on julkinen kattopuisto Barbican Centre keskellä peruskorjattua miljöötä kulttuurikeskuksen ja yksityisten asuinrakennusten ympäröimänä.

Kasvikatoilla vihreyttä ja rohkeutta

Edellä esitettyjen kärkiteemojen (ilmastonkestävyys, hyvinvointi ja luonnon monimuotoisuus) mukaan kasvikatoilla voidaan vastata moniin haasteisiin ja tuottaa erilaisia teknisiä, ekologisia ja sosiaalisia hyötyjä. Näiden lisäksi kasvikatoilla voidaan tukea yleiskaavan edellyttämää vihertehokasta rakentamista sekä vahvistaa alueellisia erityispiirteitä ja Vantaan brändiä erottautuvana ja houkuttelevana edelläkävijänä.

Vantaan yleiskaava 2020 tunnistaa erilaisia väestönkasvuskennakkoja vuoteen 2050 saakka. Näihin varaudutaan nykyistä kaupunkirakennetta eheyttämällä ja uudistaen. Yleiskaava ohjaa kasvua erityisesti

keskuksiin sekä Vantaan ratikan kasvukäytävälle, mutta joukkoliikennekaupunki täydentyy myös muilla yhteyksillä ja solmukohdilla. Rakentamisen tulee olla vihertehokasta, ja lähipuistoja ja virkistysalueita tulee varata riittävästi. Kasvikatoilla on keskeinen asema vihertehokkaassa rakentamisessa erilaisilla kaupunkialueilla, kuten työpaikka- ja asuinalueilla, keskustoissa ja teollisuusalueilla.

Vantaan vahvuus on vihreys. Vantaan vahvuus on myös rohkeus. Vantaalla on uskallusta nousta tulevaisuuden suunnannäyttäjäksi, mikä toteutuu tulevissa kasvikatoissa.

HAASTEET JA ONGELMAT

Vantaa vastaa pääkaupunkiseudun kehittämiseen: kortteli- ja aluetehokkuudet kasvavat

- Rakentamisen lisääntyessä menetetään paikallisia luontoalueita ja -arvoja. Pääosa uudesta rakentamisesta sijoittuu tiivistyville keskusta-alueille ja joukkoliikennevyöhykkeille, mikä toisaalta säästää luontoa muilla alueilla.
- Tiivis rakentaminen tarkoittaa suurempaa määrää ihmisiä ja toisaalta vähemmän tilaa pihoille. Riskinä on, että helppo pääsy vihreään ulkoympäristöön sekä kaupunkilaisten arvostamat vehreät näkymät vähenevät.
- Kaupungin kattava viherverkosto ekologisine käytävineen on säilytettävä kaupungin kasvaessa ja tiivistyessä. Kaupunkilaisille on taattava riittävät vihernäkymät ja oleskelumahdollisuudet vihreässä ympäristössä (vertaa Hyvinvointia kaupunkilaisille -kärkiteema). Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on löydettävä keinoja, joissa uudenlaisten ja kekseliäiden viherrakennusratkaisujen mahdollisuudet käytetään täysimääräisesti hyödyksi.

Identiteetti, viihtyisyys, vetovoimaisuus ja pitovoimaisuus eivät synny itseksensä

- Vantaan Elinvoima- ja vetovoimaohjelma toteaa, että "Ilman suunnitelmallista, erottuvaa ja pitkäjänteistä otetta Vantaa saattaa jäädä naapureidensa varjoon kaupunkien vetovoimassa". Myös pitovoimaa tulisi kehittää, mikä tarkoittaa muun muassa kiinnostavuuden, sujuvuuden ja hauskuuden sekä vaikuttamismahdollisuuksien lisäämistä jokaisen arkiympäristössä.
- Vantaan yleiskaavatyön 2020 tavoitteena on, että alueiden välistä eriytymistä ehkäistään. Eriytymiskehitys on lisääntynyt Vantaalla ja sen pysäyttäminen edellyttää toimenpiteitä.
- Yleiskaavatekstissä todetaan että "Nopeasti kasvavissa uusissa kaupungeissa alueen tarinan tunnistaminen ympäristöstä voi olla vaikeaa, mikäli siihen ei kiinnitetä erityistä huomiota. Vantaa on kas-

vanut nopeasti ja sen kaupunkikuva on useissa kehitysvaiheissa muuttunut verrattain nopeasti."

- Yleiskaavatyön mukaan helppo hahmotettavuus on lähiympäristön toimivuuden ja turvallisuuden osatekijä. Vantaan keskuksista halutaan vaivatta tunnistettavia ja käsitettäviä kaikille käyttäjille.
- Vantaa on kartoittanut epämiellyttäviksi koettuja paikkoja kaavatyön yhteydessä. Esimerkiksi vanhoissa lähiöissä tarvitaan lähialueina mittavia peruskunnostushankkeita.
- Kaupunkisuunnittelussa ja peruskorjaamisessa haasteena on merkityksellisten tilojen ja paikkojen luominen. Pahimmassa tapauksessa voidaan luoda epäpaikkoja ja käyttämättömiä tiloja, joita ei voida tai haluta hyödyntää aiotulla tavalla.
- Vantaan Elinvoima- ja vetovoimaohjelma toteaa, että Vantaa "haluaa toimia alustana erilaisille uusille ja ennakoluulottomille palvelukokeiluille". Vantaa haluaa olla houkutteleva ja juuristaan ylpeä tapahtumakaupunki.
- Vantaa on erinomaisten yhteyksien päässä moneen suuntaan ja liikenteen solmukohta. Esimerkiksi Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta kulki vuonna 2019 yhteensä 21 861 082 matkustajaa. Matkustajista vain murto-osa pysähtyy Vantaalla yöpyäkseen tai vierailakseen jossain kohteessa.

Kokemus ja tieto kasvikattojen mahdollisuuksista on puutteellista

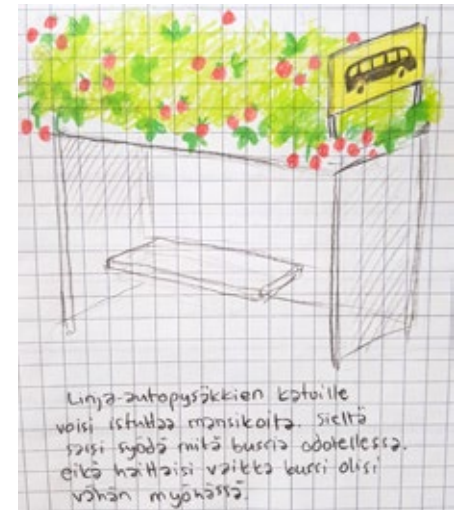
- Kaikilla oleellisilla rakentamisen alan toimijoilla ei ole kokemusta eikä riittävää tietoa kasvikattojen edellytyksistä tai mahdollisuuksista. Kasvikattoja ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia ei osata arvostaa, ja tiedonpuutteen aiheuttamia ennakoluuloja on paljon.
- Valtaosa ihmisistä arvostaa luontonäkymiä, mutta harvalla on kokemuksia kasvikatoista. Tällöin niitä ei osata vaatia oman asunnon hankintavaiheessa, päiväkotipaikkaa valittaessa tai vaikkapa työpaikan sijaintia suunniteltaessa.
- Uusien käytäntöjen omaksumista hidastavat usein tiedon puute ja ennakoluulot sekä totunnaiset rakentamisen prosessit. Kasvikatto on elävä komponentti, jonka liittäminen osaksi rakennuksia on uusi asia monille alan toimijoille. Tarvitaan rohkeita ja luovia suunnannäyttäjiä, jotka edistävät ja rakennuttavat kasvikattoja.

KASVIKATTOJEN MAHDOLLISUUDET: RATKAISUT JA VAIKUTUKSET

Monipuolinen kattokasvillisuus vehreyttää tiivistä kaupunkimaisemaa

- Kasvikattojen ja katu- ja seinävehreyden avulla voidaan luoda viihtyisää ja kiinnostavaa kaupunkimaisemaa tiiviisti rakennetuille alueille. Missä maanvaraista luontoa on vähän, ovat kasvikatot parempi vaihtoehto kuin kasvittamattomat.
- Kasvikatot ovat ihmisten mielestä esteettisesti miellyttävämpiä kuin kasvittamattomat. Värikkästä, monipuolisesta ja korkeudeltaan vaihtelevasta kattokasvillisuudesta pidetään enemmän kuin yksipuolisesta. Monipuolinen kattokasvillisuus näkyy maisemassa erottuvina väreinä ja muotoina ja tuo yllätyksellisiä yksityiskohtia maisemaan.
- Kattopinnat ovat monin paikoin näkyvissä: kasvillisuus näkyvillä pinoilla vaikuttaa suoraan maisemakokemukseen, millä voi olla myös hyvinvointivaikutuksia (katso lisätietoja Hyvinvointia kaupunkilaisille -kärkiteema).
- Kasvikatot soveltuvat kaikenlaisiin rakennuksiin, kuten asuin- ja toimitalikiinteistöihin, varastorakennuksiin ja ratikka- ja bussikatoksiin. Työpaikkojen yhteyteen, hoiva- ja koulutuskiinteistöihin sekä laajoihin kiinteistöihin, kuten logistiikan ja teollisuuden rakennuksiin voidaan luoda erityyppisiä kasvikattoja vastaamaan paikallisiin tarpeisiin.
- Rohkea Vantaa voi toimia edelläkävijänä ja rakentaa erilaisia puoli-julkisia ja julkisia kasvikattopilotteja erilaisille alueille ja erilaisiin rakennuksiin. Niitä voidaan käyttää muun muassa esittely-, koulutus- ja tutkimustarkoituksiin sekä kerätä kansainvälistäkin huomiota.

Kaupunkilaisten mielikuvia kartoittaneen suomalaisen tutkimuksen mukaan kaupunkilaiset toivovat monipuolisia kasvikattoja ja moninaisia käyttömahdollisuuksia: leppoisia vehreitä oleskelukeitaita, yhteisöllisiä viljelmiä, monimuotoisia keto- ja niittymaisemia ja mahdollisuutta nousta korkealle 'kasvikattokukkulalle' katselemaan maisemia ja irtautumaan arjesta. Omaleimaisissa kattopuistoissa voidaan vaikkapa katsoa elokuvia, lueskella riippukeinussa, tanssia, olla piknikillä tai hoitaa palstaviljelmiä. Piirrokset ovat tutkimukseen osallistuneiden ihmisten piirtämiä. (Mesimäki ym. 2017)

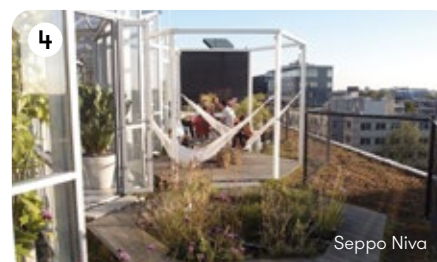
Kasvikatot alueidentiteetin ja eletävän kaupungin voimavarana

- Kaupungin ja sen alueiden identiteettiä kehittämällä voidaan tukea oman elinympäristön arvostusta. Omaleimaiset kasvikatot voivat olla yksi keino lisätä asukkaiden kiinnostusta ja ylpeyttä alueestaan.
- Kasvikatot voivat tarjota päivittäisen kosketuksen lähiluontoon niille, joilla on pääsy tai näkymä kasvikoille. Paikallisen maiseman erityispiirteitä vahvistava kasvikattomaisema voi auttaa huomaamaan muuallakin luonnossa vastaavia asioita.
- Kasvikattojen avulla on mahdollista tavoitella synergiaetuja. Esimerkiksi alueella, missä on haasteita huleveden hallinnassa sekä paljon hoivakiinteistöjä, voidaan mahdollistaa pääsy katoille sekä tehokas huleveden hallinta samanaikaisesti. Lentomelualueella taas kiinnostavat näkymät sisätiloista kasvikoille voidaan yhdistää melunvaimennukseen ja luonnon monimuotoisuustavoitteisiin.
- Kasvikattojen avulla voidaan tietoisesti lisätä veto- ja pitovoimaa ja korostaa alueiden identiteettiä sekä erottautumista naapurikunnista asuinpaikkana ja yrittäjille.
- Kasvikatot voivat lisätä Vantaan veto- ja pitovoimaisuutta, koska niiden avulla voidaan 1) saavuttaa parempaa tulvahallintaa (pienemät riskit yrittäjille ja asukkaille), 2) tuottaa vehreitä näkymiä asunnoista, toimitiloista ja hotelleista sielläkin, missä ollaan hyvien liikenneyhteyksien päässä, 3) luoda uudenlaisia korkeuksien ulkoilureittejä kattojen tasolle ja 4) synnyttää uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia.

Vantaa on kattoikkuna Suomeen - osaammeko tarttua mahdollisuuteen?

- Laskeutuminen Helsinki-Vantaan lentokentälle näyttää Vantaan katomaailman. Samalla se on monille ensimmäinen näkymä Suomeen. Vierailijoiden kannalta myös hotellien ikkunoista avautuvat näkymät ovat merkittäviä. Vantaalla on ainutlaatuinen mahdollisuus ottaa nämä näkymät haltuun.
- Esteettinen kokemus on erittäin tärkeä osa turistien tyytyväisyyttä ja paluuhalukkuutta. Kun siihen vastataan, lisätään liiketoiminnan mahdollisuuksia. Monipuolista kasvikattomaisemaa luodaan esimerkiksi vaihtelevalla kasvillisuudella, katto- ja pinnanmuodoilla ja värityksellä.

- Vantaa voi korostaa omaleimaisuuttaan luomalla lentokentän päälaskeutumissuuntiin kiinnostavia kasvikattomaisemia ja huolehtimalla vehreistä kasvikattonäkymistä hotelli- ja paikoitusalueiden maisemassa. Laskeutumismaisemassa tärkeitä ovat erityisesti suuret kattopinnat, mutta lähimaisemassa myös pienet katokset ovat merkittävä maisematekijä.

Liiketoimintaa kasvikatoilla eurooppalaisissa suurkaupungeissa: 1. Rotterdamissa sijaitsevan DakAkker 'kattopellon' tuotteita myydään lähistön ravintoloille. Katolla toimii Bistro On the Roof. 2. Gro Spiseri Kööpenhaminassa on uniikki kattoravintola rehevällä viljelykatolla. 3. Pantechnicon-ravintola levittäytyy katolle keskellä Lontoota. 4. Hotelli Amsterdamissa hyödyntää kattotiloja vieraiden vihreänä keitaana. 5. Kööpenhaminassa sijaitsevan Hotelli Tivolin ympärillä on laaja kattopuutarha-alue puistoihin ja niittyineen.

Vantaasta Suomen kattoviljelypääkaupunki

- Lähiruuhan tuotanto katoilla voisi tarjota mielenkiintoisen näkökulman Vantaan ruokaklusteriin, jonka tavoitteena on muodostaa Vantaasta Suomen ruokapääkaupunki.
- Kaupunkiviljely voi tuoda arvokkaan lisän niin vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksiin kuin ruokalautasellekin ja innostaa lisäämään kasviraivon osuutta ruokailussa.
- Lähiruuhan tuotanto voi fiksusti toteutettuna vähentää muun muassa kuljetustarvetta ja siten pienentää ruuan hiilijalanjälkeä. Lähituotanto lisää myös ruokaturvaa. Kattoviljelmissä tulee huomioida ympäristövastuullisuus ja resurssitehokkuus, esimerkiksi sadeveden hyödyntäminen kastelussa ja suljetut ravinnekierron.
- Rakennusten hukkalämmön hyödyntäminen kasvihuoneviljelyssä katoilla voi tarjota mahdollisuuden yhdistää ruokapääkaupunkita-voite kasvikatton edistämiseen.

Tieto, vuorovaikutus ja osallistaminen takaavat onnistuneet kasvikatot

- Lähtökohta onnistuneille kasvikkoratkaisuille on, että rakennushankkeen eri osapuolet tunnistavat kasvikkatojen hyödyt ja jakavat jo suunnitteluprosessin alussa ymmärryksen siitä, mitkä ovat keskeisimmät kasvikkato(i)lle asetetut tavoitteet kussakin kohteessa. Tämä ohjaa kasvikkatyyppin valintaa ja sen vaatimusten huomiointia (mm. kantavuudet, sijoittelu, pääsy tai näkymät katolle). Kasvikkatojen kolme RT-korttia toimivat hyvän suunnittelun tukena.
- Vuorovaikutus, tiedon jakaminen ja keskustelu on tärkeää prosessin eri vaiheissa, jotta yhteinen suunta säilytetään ja lopputulos on sitä mitä halutaan niin ulkonäöltä kuin toiminnallisuuksiltaan. Onnistunut kasvikkato voidaan turmella väärällä ylläpidolla, joten myös hoidosta vastaavan tahon on syytä osallistua suunnitteluprosessiin.
- Käyttäjälähtöinen suunnittelu edesauttaa onnistumista ja merkityksellisten tilojen ja sujuvasti toimivien paikkojen luomista: kasvikkatojen lopulliset käyttäjät, kuten asukkaat tai heitä edustavat tahot, osallistetaan suunnitteluun varhaisessa vaiheessa. Käyttäjäkokeuksia kerätään ja hyödynnetään osana suunnittelua. Käyttäjäkokeusta vastaavat ratkaisut edellyttävät suunnittelijalta ammattitaitoa, kuten kasvien ja materiaalien tuntemusta erilaisissa käyttökohteissa.

- Kaupungin jokapäiväinen jatkuva ellettävyys syntyy asukkaiden ja kaupunkiympäristön välisessä vuorovaikutuksessa. Kasvikatot voivat tuoda kaupunkiin aivan uudenlaisia tiloja ja maisemia, joita kaupunkilaiset voivat myös itse muokata. Tämä edellyttää sellaista osallistavaa suunnittelua, jossa varataan mahdollisuus käyttäjien omaan merkityksen antoon sekä tilojen ja maisemien muunteluun. Esimerkiksi julkisten kasvikkatojen kaikkia ratkaisuja ei lyötäisi täysin lukkoon, vaan käyttäjille annettaisiin vapautta muotoilla tilaa ajan kuluessa.

Kasvikatot voivat tuottaa taloudellista hyötyä

- Suomalaisen tutkimuksen mukaan kasvikkatoista saatavat julkiset hyödyt ovat niin merkittäviä, että yhteiskunnan kannattaa tukea kasvikkatojen rakentamista. Kustannussäästöjä syntyy vältettyjen kustannusten (esim. kaupunkitulvat), 2–3 kertaa pidemmän käyttöajan (kasvikaton rakenteet suojaavat vedeneristettä ja kattorakenteita) sekä alentuneiden energiakustannusten (esim. vähäisempi viilennystarve kesällä) myötä. Hiiltä varastoituu enemmän, kun kasvikkato käyttää on pitkä. Ruotsalaisen tutkimuksen mukaan jo vaatimatonkin kasvikkato voi lisätä vedeneristeen elinkaareen + 45 prosenttia.
- Taloudellista hyötyä syntyy myös maisemaesteettisistä syistä. Kiinteistön, korttelin ja naapuruston mittakaavassa kasvikkatot voivat nostaa kiinteistöjen arvoa. Ympäristöoikeuden mukaisuuden näkökulmasta on tärkeää, että kasvikkatoja suositaan julkisessa ja yleishyödyllisessä rakentamisessa sekä peruskorjauksessa ja eri kaupunginosissa, jolloin niistä koituvat taloushyödyt jakautuvat mahdollisimman tasaisesti (ks. Hyvinvointia kaupunkilaisille -kärkiteema).

ESIMERKKEJÄ KASVIKATON TUOTTAMISTA KUSTANNUSHYÖDYISTÄ

Kasvikattoinvestointi tuottaa kustannushyötyä muun muassa hulevesien hallinnan, kattorakenteiden iän pitenemisen ja hyvinvointi- ja terveyshyötyjen kautta. Vaikka luonnon hyvinvointia ja terveyttä edistävät vaikutukset ovat kiistattomat, on niiden taloudellinen arvottaminen koettu vaikeaksi, ja siksi nämä hyödyt kenties jäävät aliarvostetuiksi.

Kasvikaton hinta riippuu mm. katon sijainnista ja korkeudesta, kasvikaton perustamistavasta (valmismatot, siemenet, astiataimet tai näiden yhdistelmä) ja katon koosta: isommalla katolla neliöhinta usein laskee pieneen verrattuna. Yksi edullinen ja myös kestävän kehityksen mukainen vaihtoehto on käyttää rakennuspaikalla olevaa pintamaata ja sen sisältämää siemenpankkia, kasvillisuutta ja muita materiaaleja, mikäli pintamaa soveltuu tähän tarkoitukseen.

Kasvikaton tuottamien hyötyjen ja teknisen toimivuuden näkökulmasta maksaruohokattoa huomattavasti tehokkaamman keto / niittykaton investointikustannus rakennusvaiheessa on vain marginaalisesti suurempi. Lisäksi pelkästään jo kustannussäästö hulevesien hallinnassa voi kompensoida tämän eron. Alla olevat esimerkit on laskettu vuoden 2021 hintojen mukaan: maksaruohokaton hinta asennettuna noin 60–80 €/m² (sis. ALV) ja niitty / ketokaton hinta asennettuna noin 75–100 €/m² (sis. ALV).

Esimerkki 1. Maksaruohokaton ja keto / niittykaton investointikustannukset erikokoisissa hankkeissa

100 m² autokatoksen kasvikatto kerrostalohankkeessa: keto / niittykatto 7 500–10 000 €; maksaruohokatto 6 000–8 000 € → erotus 1 500–2 000 €.

1 000 m² kasvikattoa laajassa korttelihankkeessa: keto / niittykatto 75 000–100 000 €; maksaruohokatto 60 000–80 000 € → erotus 15 000–20 000 €. Huom! Mitä suurempi kasvikatto, sitä pienempi yksikkökustannus yleensä on.

Esimerkki 2. Keto / niittykaton suhteellinen kustannus kerrostalohankkeessa (yleishyödyllinen asuntotuotanto)

Sadan asunnon ARA-kohteen rakennuskustannukset ovat pääkaupunkiseudulla noin 16 miljoonaa. Jos kohteessa on laaja 1 000 m² keto / niittykatto, jonka kustannukset ovat 75 000 €, muodostaa kasvikaton osuus alle puoli prosenttia rakennusvaiheen kustannuksista. Vastaavasti 100 m² autokatoksen kasvikaton (100 €/m²) osuus on 0,06 %.

Esimerkki 3. Arvio laajan maksaruohokaton ja keto / niittykaton tuottamista kustannushyödyistä hulevesien hallinnassa: rakentamisaikainen säästö investointikustannuksissa verrattuna maanalaiseen viivytyskäyttöön

Maksaruohokatto

A = kasvikaton pinta = 1 000 m²

k = yksikkökustannus (maksaruohokatto) = 60 €/m²

K = Kokonaiskustannus = k x A = 60 000 €

V = hulevesien viivytystilavuus = 5 m³

Vk = viivytyskäytön* yksikkökustannus = 300–1 000 €/m³

Kh = Kustannushyöty = Vk x V = **1 500–5 000 €**

*perusratkaisu: muovisäiliö, ei erikoistöitä vaativa kohde (mikäli tarvitaan esim. kallion louhintaa, muodostuu kasvikaton hyöty vielä suuremmaksi).

Keto / niittykatto

A = kasvikaton pinta = 1 000 m²

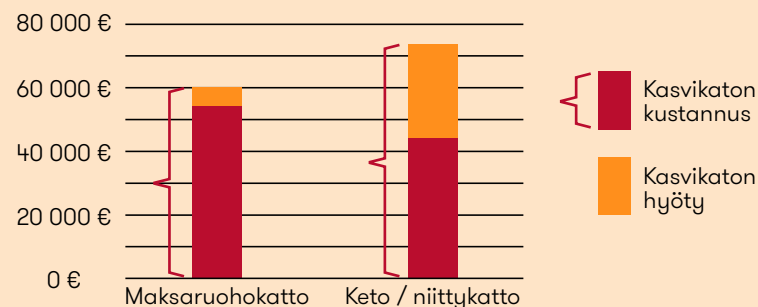
k = yksikkökustannus (ketokatto) = 75 €/m²

K = Kokonaiskustannus = k x A = 75 000 €

V = hulevesien viivytystilavuus = 30 m³

Vk = viivytyskäytön yksikkökustannus* = 300–1 000 €/m³

Kh = Kustannushyöty = Vk x V = **9 000–30 000 €**

Kuvio 4. 1 000 m² maksaruohokaton ja keto/niittykaton rakentamisaikaiset kustannukset ja laskennallisesti maksimaalinen taloudellinen hyöty hulevesien hallinnassa verrattuna maanalaiseen viivytyskäyttöön (perusratkaisu).

5. KASVIKATTO- ESIMERKIT

Kasvikattoesimerkit Suomesta ja ulkomailta tarjoavat tietoa käytännön toteutuksista ja kasvikattojen erilaisista funktioista. Esimerkeissä on eri kokoisia ja eri tavoin perustettuja kasvikattoja, niin uudis- kuin perusrannuskohteita. Esimerkit kuvastavat kasvikattojen monipuolisia käyttömahdollisuuksia oleskelusta liiketoimintaan, viljelystä luonnon monimuotoisuuden tukemiseen. Osa esimerkeistä on Helsingin yliopiston Viides ulottuvuus -tutkimusohjelman koekasvikattoja, joilla on testattu muun muassa erilaisia kasvualustoja, kasvilajeja, perustamistapoja ja muita ominaisuuksia ympäri Suomea.

DakAkker-kattopellolla Rotterdamissa kasvatetaan mehiläisiä ja tuotetaan hunajaa.

DAKAKKER, ALANKOMAA, ROTTERDAM - KESTÄVÄ KATTOPELTO

- Sijainti: Schieblock-rakennuksen katolla, Schiekade 189 (7:s kerros)
- Tämä tuhannen neliömetrin kasvikatko on Alankomaiden suurin kasvikatko. Rakennuksen läpi kulkee Luchtsingel -kävelysilta. Katolla on Bistro On the Roof -ravintola.
- 'Kattopellolla' kasvatetaan vihanneksia, syötäviä kukkia, hedelmiä ja mehiläisiä pölytystä varten. Tuotteita myydään kuudelle lähellä sijaitsevalle ravintolalle. Katolla järjestetään tapahtumia ja opetusta koululaisryhmille.
- Viljelyyn ei käytetä väkilannoitteita eikä torjunta-aineita. Katolla on kompostit ja matohotelli. Sadevesi varastoidaan ja käytetään katolla (Smartflowcontrol): kun ennustetaan suurta sademäärää, järjestelmä tekee automaattisesti lisää tilaa 24 h ennen sadetta.
- DakAkker kasvikatolla tutkitaan miten kotoperäisten kasvilajien käyttö vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen.
- Kattopellon sivusto: dakakker.nl/site/?lang=en

MEILAHDEN LIIKUNTAKESKUS - SMARAGDINVIREÄ SAMMALKATTO

- Sijainti: Zaidankatu 9, 00250, Helsinki
- Sammalkatto on kalteva, joten se näkyy hyvin ympäristöön.
- Vuonna 2014 rakennettu kohde on ollut osa Helsingin yliopiston Viides ulottuvuus -tutkimusohjelman koeviherkattojen sarjaa. Sammalkatto rakennettiin yhteistyössä rakennus- ja viherrakennusalan toimijoiden kanssa. Haasteena oli vähäinen kantavuus, jolloin kevyt sammalkatto jäi ainoaksi vaihtoehdoksi. Sammalet kerättiin alueelta, joka oli jäämässä rakennushankkeen alle. Katolle levitettiin koealoitain erilaisia maa-aineksia yhteensä noin 200 m³ yli 4 000 m² alueelle. Katolla kokeiltiin kahdeksaa erilaista kasvualustaa, joiden paksuudet olivat 1–2 cm. Kasvualustan alla käytettiin kierrätystekstiileistä valmistettua vedenpidätysmattoa ja juurisuoja / vedeneristettä. Sammalta silputtiin ja levitettiin katolle noin 2 000 kg. Lajeista keskityttiin kuivien ja kallioisten alueiden sammallajistoon.
- Tutkimuksen tarkoituksena oli löytää Suomen olosuhteisiin optimaaliset kasvukerroksen ominaisuudet sekä seurata sammallajiston kehitystä. Sammalet kasvoivat nopeasti ja peittivät katon muutamassa vuodessa. Parhaiten sammalet kasvoivat kivennäisainepitoisella alustalla.
- Katon pinta-ala on 5 099 m², kaltevuus: 12,1°. Vuonna 2015 se oli yksi Suomen suurimmista kasvikatoista.
- Sammalkatteen paino rakennekerroksineen on koko katolla alle 50 kg/m².
- Hoito: varsin hoitovapaa.
- Kasvikaton posterit: www.helsinki.fi/sites/default/files/atoms/files/helsinki-meilahti.pdf

Suomen suurin sammalkasvikatto Meilahdessa loistaa smaragdinvihreänä syksyisessä säässä.

Sammalkatto rakennettiin suureksi osaksi talkoovoimin. Kuvassa Viides ulottuvuus -tutkimusryhmän jäseniä rehkimässä katolla.

HOLLOLAN RAKENNUSBETONI JA -ELEMENTTI - INNOVATIIVINEN KIERRÄTYSKASVUALUSTA

- Vuonna 2013 perustettu kohde sijaitsee Rakennusbetoni- ja Elementti Oy:n teollisuusrakennuksen katolla Kukonkoivussa, Kukonkankaantie 8, 15880 Hollola. Kasvikatto näkyy teollisuushallin pihalta ja sinne on yksityinen pääsy ulkokautta rappusia pitkin. Katolla on tutkittu kevytsorabetonimurskapohjaisen kasvualustan vaikutusta kasvien kasvuun ja valumaveden laatuun. Kohde on yksi Helsingin yliopiston Viides ulottuvuus -tutkimushankkeen koekatoista.
- Kasvikatolla vähennetään tehdasalueella syntyvän huleveden määrää ja sidotaan ilmassa leijuvia pienhiukkasia. Viereisiltä bitumi- ja peltikatoilta huuhtoutuvassa vedessä voi olla yli yhdeksänkertainen enemmän kiintoainetta kuin kasvikatosta huuhtoutuvassa hulevedessä. 10 cm paksu kasvualusta pidättää enimmillään 35 mm vettä. Kesällä, joka on sateisin vuodenaika, yli 80 prosenttia sateesta jää muodostumatta hulevedeksi. Rankkasateella kasvikattoon varastoituu jopa yli 90 prosenttia sateesta. Valunnan viipymä vaihtelee kasvualustan kosteudesta riippuen 20 minuutista 80 tuntiin. Vuositasolla 50–60 prosenttia sateesta jää muodostumatta hulevedeksi.

- Kasvualustassa on testattu kierrätysmateriaaleja kahtena eri sekoituksena, ja siinä on 55 tai 75 prosenttia tehtaan sivuvirtana syntyvää murskattua kevytsorabetonia, johon on sekoitettu kompostimultaa 40 tai 20 prosenttia ja havupuun kuorihaketta. Korkean pH:n ansiosta kasvualustan fosfori pidättyy tehokkaasti kasvikattoon. Kasvualustan alla on Lahden Vesijärven kunnostuksen yhteydessä niitettyä järviruokoa sekä luppukuidusta tehty huopakerros. Järviruoko korvaa muovikerroksen salaojana ja lisää juurten kasvutilaa.
- Kasvillisuudesta puolet perustettiin astiataimilla ja puolet niittymatoilla, ja molemmat täydennettiin siemenkylvöillä. Luonnon monimuotoisuutta edistettiin käyttämällä kasvillisuuden joukossa harvinaistuneita ketokasveja. Ketokasvillisuus on katolla rikasta, vaikka kevytsorabetonimurskeen vuoksi kasvualustan pH on korkea. Siellä ovat pärjänneet hyvin muun muassa särmämaksaruoho, tunturinurmikka, lampaannata, keltamaksaruoho, isomaksaruoho, kangasajuruoho ja ketoneilikka.
- Tutkimuksen pohjalta Hollolan Rakennusbetoni ja -elementti kehitti kierrätyskasvualustasta kaupallisen tuotteen.
- Kasvikaton pinta-ala 211 m², kaltevuus 1:100, paino 170–180 kg/m² (täysmärkänä ilman lumikuormaa).
- Hoito: tarvittaessa ei-toivottujen kasvien poisto.
- Kasvikaton posterit: www.helsinki.fi/sites/default/files/atoms/files/hollola-rb1.pdf
- Ensimmäinen vertaisarvioitu julkaisu: www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0925857420302585

Hollolassa testattua rakennetta järviruokoineen on sovellettu erilaisissa kohteissa:

URBAN VILLAT, KIVISTÖ, VANTAA / Tiikerinsilmä 15 ja 17

Taina Suonio

Tiikerinsilmä 15 pihasuunnitelmakuva, jossa näkyy kasvikatot ja niittyjen hyödyntäminen.

Vantaan asuntomessuille 2015 rakennettujen pientalojen katoilla on kattopuutarhat ja niittyalueet. Asuntomessuilla käytettiin viherkerrointa, ja kohteen kerroinluku oli 2,1. Sama niittykasvillisuus toistuu katolla ja pihalla.

SYKE:N PYÖRÄKATOS, VIKKI, HELSINKI Latokartanonkaari 11

Risto Lemola

SYKE:n Viikin toimipisteen pihalle on perustettu niitty ja pyöräkatokseen kasvikatot pölyttäjien ja kampusalueen ihmisten iloksi.

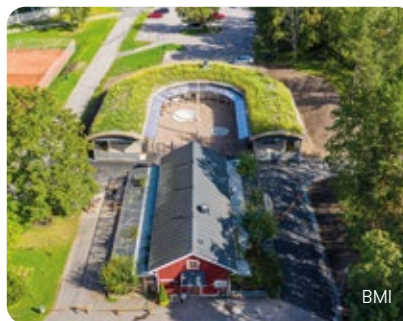
KORMUNIITYN KOIRAPUISTO, HAKUNILA, VANTAA Vuorilehdonkuja 5

Taina Suonio

Kevytrakenteisen katoksen päälle asennetun kasvikatot tarkoitus on tarjota silmänruokaa ja houkuttaa muun muassa perhosia. Kasvikattorakenteiden yhteispaksuus on 10 cm, ja paino alle 100 kg/m². Alimmaisena on kattopelti ja sen päällä kierrätyslumpusta valmistettu huopa. Huovan päällä on järviruokoa ja kasvialustaa, jolle istutettiin muun muassa ahomansikkaa, kangasajuruohoa, ketoneilikkaa ja oreganoa.

HEINOLAN LINTUTARHA / A. F. Airon Katu 3

BMI

BMI

Niittykatot sopii lintutarhan maisemaan ja tukee luonnonläheistä kokonaisuutta. Katolla kasvaa yli 3 000 kasvia.

RUSKON JÄTEKESKUS, LAJITTELUAREENAN KATTO, OULU - VIILENNYSTÄ POHJOISESSA

- Sijainti: Ruskonniityntie 10, 90620 Oulu
- Katto on nähtävissä lähialueen teiltä. Katolla on voinut vierailla luvan kanssa.
- Vuonna 2013 rakennettu kasvikatto on osa Helsingin yliopiston Viides ulottuvuus -tutkimusohjelman koekasvikattojen sarjaa. Koejärjestelmät toteutettiin yhdessä Oulun Jätehuollon (nyk. Kiertokaari Oy) kanssa. Katolla tutkittiin kasvikatton hyödyllisyyttä (ekosysteemipalveluita) ja luonnon monimuotoisuutta, mm. suomalaisten harvinaistuneiden ketokasvien pärjäämistä erilaisilla kasvualustoilla. Kohteessa kartoitettiin mahdollisuuksia testata pohjoisia avoimien kasvupaikkojen luonnonkasveja katolla. Tavoitteena oli myös viilentää kasvikatton avulla kesällä kuumenevaa lajitteluareenaa ja tehdä työskentelyolosuhteista siten miellyttävämpiä. Tämä tuntuu kokemusten mukaan myös toimivan.
- Kasvikatton perustamistapa on sama kuin Porttipuisto Shopping -kiinteistön katolla olevilla koealoilla. Koealueiden ulkopuoliset alueet ovat maksaruohoa, jotka perustettiin aluksi 3 cm kasvualustalle, jota myöhemmin lisättiin 2 cm. Kasvillisuus muuttui nopeasti sammalvaltaisiksi, mutta keskimäärin 8 cm paksuisilla koealoilla kasvaa mm. isomaksaruohoa. Kasvikatto pidättää vettä tehokkaasti. ”Rankkasateiden jälkeen oli kuin suolla kävelis” (johtaja emeritus Markku Illikainen). Kevytrakenteisen kasvikatton kokonaispinta-ala noin 3 600 m², joista koealat kattavat 216 m².
- Hoito: katon rakenteiden tarkistus kerran vuodessa, ”Ei mitään vaijaa. Jos alkukesä on kuiva, katto on ruskea, mutta elpyy aina kun sateet tulee.” (johtaja emeritus Markku Illikainen).
- Kasvikatton posterit: www.helsinki.fi/sites/default/files/atoms/files/oulu-lare.pdf

Taina Suonio

Yliopiston koealoille levitettiin kalkkia, jonka avulla tutkittiin pH:n vaikutusta kasvien menestymiseen.

Markku Illikainen

Kuurainen kasvikatto lokakuun lopulla vuonna 2017. Katon keskellä näkyy yhtiön logo, joka on tehty kierrätysmateriaaleista.

Peruskorjauskohteita maailmalla

SERGELHUSET, TUKHOLMA

- Vuonna 1963 rakennettu kolmen rakennuksen kokonaisuus on peruskorjauskohde, jonka kunnostus valmistui vuonna 2020. Kiinteistössä on kauppakeskus, toimistotiloja ja asuntoja. Rakennus sijaitsee Sergelstorgetin reunalla Tukholman keskustassa. Rakennus on saanut LEED platina -luokituksen.
- Rakennuksen kolmeen eri kerrokseen (4., 13. ja 14. kerrokset) rakennettiin terassialueita, ja kattokerros on kokonaisuudessaan kasvitettu. Terasseille ja katolle istutettiin sipulikasveja, pensaita, perennoja, köynnöksiä ja mäntyjä. Lisäksi katoilla on maksaruoho- ja niittyalueita. Kastelu hoidetaan sadeveden avulla. Terrassien puupintaisilla oleskelualueilla on muun muassa istuimia latauspistokkeilla ja pitkiä penkkejä. Katolla voi pitää esimerkiksi työpalavereja.
- Palkinnot: Scandinavian Green Roof Award 2020 / Scandinavian Green Infrastructure Association, Sweden Green Building Award 2020 (paras LEED-projekti)
- Vihersuunnittelu: Urbangreen

TRAMDEPOT BVB WIESENPLATZ, RAITIOVAUNU-HALLI, BASEL, SVEITSI

Vuonna 2010 peruskorjatun hallin kasvikatto on laajuudeltaan 8 000 m². Kasvikatto on perustettu kotoperäisten kasvien siemenillä. Rakenteen kokonaispaksuus on 10 cm, josta 5 cm olkea ja 5 cm kasvualustaa. Keski-Euroopassa kasvillisuus menestyy ohuemmalla kasvualustalla kuin pohjoisissa oloissa.

BARBICAN CENTRE, LONTOO, UK

Lontoon Cityssä sijaitseva kohde on kaikille avoin kattopuisto, joka perustettiin peruskorjauksen yhteydessä vuonna 2015. Kevytrakenteiseen kokonaisuuteen valittiin kuivuutta kestävää kasvillisuutta, jota ei tarvitse kastella. Kohteen kasvillisuuden toteutussuunnittelusta vastasivat Sheffieldin yliopiston professori Nigel Dunnett ja Taina Suonio.

PORTTIPUISTO SHOPPING, VANTAA - NÄKYVÄÄ PILOTOINTIA

- Sijainti: Porttipuistontie 1, 01200 Vantaa
- Kasvikatto näkyy Vanhalta Porvoontieltä Porttipuistontielle käännyttäessä oikealla.
- Kasvikatto on osa Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan ohjelmaa.
- Kasvikatto perustettiin vuonna 2012 Helsingin yliopiston Viides ulottuvuus -tutkimushankkeen koekasvikatoksi. Katolla tutkittiin kasvukaton tarjoamia ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Tutkimusryhmä mittasi katolta pois valuvan veden laatua ja suomalaisten harvinaistuneiden ketokasvien pärjäämistä erilaisilla kasvualustoilla. Ryhmä seurasi myös pölyttäjähönteisten esiintymistä katolla ja miten pian rakentamisen jälkeen selkärangattomat löysivät tiensä katolle.
- Kasvikatolla on useita erilaisia koealueita, joilla testattiin kasvualustan paksuuden ja ominaisuuksien vaikutusta kasvien kasvuun ja selviytymiseen katolla. Kasvualusta on kierrätetyistä tiilistä (87 %) tehty seos, jossa on mukana kuoriketta (3 %), kompostimultaa (5 %) ja rahkasammalta (5 %). Lisäksi osalle koeruuduista lisättiin kalkkikiveä tai biohiiltä tai molempia. Koealojen kasvualustan keskipaksuus on noin 6 cm. Kantavuusrajoituksen takia katolle ei voitu asentaa paksumpaa kasvualustaa. Koealat perustettiin esikasvatuilla ketokasvi-maksaruohomatoilla, siemenkylvöillä ja kennotaimilla. Lisäksi ohuimmat katonosat perustettiin maksaruohosilpulla.

Kasvikatto näkyy hyvin Porttipuistoon tultaessa Vanhalta Porvoontieltä.

- Kasvikatto on sammal-maksaruohovaltainen. Muita ketokasveja esiintyy vain pieniä määriä ja niiden runsaus vaihtelee sään mukaan. Näin ohuella kasvialustalla voidaan ylläpitää enimmäkseen sammalia ja mehikasveja. Keto- ja niittykatot edellyttävät paksumpaa kasvualustaa.
- Katolta löytyi kolmen ensimmäisen vuoden aikana hyönteisimurinäytteistä 179 lajia. Kyseisessä tutkimuksessa oli mukana seitsemän kattoa, kaikki pääkaupunkiseudulla, ja niiltä löytyi yhteensä 240 lajia hyönteisimurilla kerättynä. Tämä on kuitenkin vain osa lajistosta, sillä imuri kerää lähinnä pieniä kevyitä selkärangattomia. Lajirikkaimpia ötökkäryhmiä olivat kaksisiipiset, nivelkärsäiset, hämähäkit ja kovakuoriaiset.
- Kasvikaton pinta-ala on 1 800 m², kaltevuus 1:60 ja suurin hyväksyttävä paino 135 kg/m² (ilman lumikuormaa).
- Hoito: ensimmäisinä vuosina ei-toivottujen kasvien kitkentä, muuten hoidon tarve vähäinen.
- Kasvikaton posterit: www.helsinki.fi/sites/default/files/atoms/files/vantaa-ikano.pdf

Katolle pantiin kivi-puukekoja tukemaan luonnon monimuotoisuutta.

RUSKEASANNAN SORTTI-ASEMA, VANTAA – LUONNON MONIMUOTOISUUTTA PELASTAMASSA

- Sijainti: Klemmintie 7, 01390 Vantaa. Katto on nähtävissä Tuusulan-tieltä, alueelle saavuttaessa ja myös maantasolta.
- Aseman katoksiin rakennettiin kasvikatot, jotka ovat osa hulevesien luonnonmukaista käsittelyjärjestelmää jätteidenkäsittelylaitoksella. Rakennusten lämmityksessä hyödynnetään myös aurinkoenergiaa.
- Liian ohuen kasvualusta käyttö aiheutti maksaruohokaton kuolemi-sen. Viides ulottuvuus -tutkimusryhmä kehitti ratkaisun, jonka avulla siellä on nyt luonnon monimuotoisuutta tukeva, kauniisti kukkiva niittykatto. Kasvualustan keskisyyvyys on 10 cm. Käsittelyn jälkeisenä kesänä katto kukki iloisesti, ja sieltä löytyi muun muassa siankärsä-möä, keltamaksaruohoa, keltasauramoja, nurmikohokkia ja päivän-kakkaraa.

VIHREISTÄ VIHREIN, JÄTKÄSAARI, HELSINKI – PALKITTU JOHTOTÄHTI

- Sijainti: Länsisatamankatu 36 / Hyväntoivonkatu 4
- Kohde on pitkän korkotukilainan ARA-kohde, jossa on asumisoikeusasuntoja ja vuokra-asuntoja. Tontti on 2 883 m², ja kerrosala 8 586 k-m². Omistaja on TA-Yhtiöt, ja hankkeen alullepanijat johtaja Markku Hainari ja FM Taina Suonio. Koko hankkeen budjetti oli 29 milj. €, josta viherurakan osuus 1,6 milj. €. Kasvikatot kattavat lähes kaikki vapaat kattopinnat. Talo valmistui vuonna 2017.
- Hankkeen tavoitteena oli lisätä vihreyttä, luonnon monimuotoisuutta ja viihtyisyyttä tiiviissä kaupungissa peittämällä kiinteistön katot ja julkisivut kasvillisuudella. Talon ylimpien kerrosten katoilla kukkii runsas ja monimuotoinen ketokatto. Saunatilojen yhteydessä on marja- ja hedelmätarha rentoon seurusteluun ja vilvoitteluun. Kerrosta alempana sijaitsevassa keittiöpuutarhassa on viljelylaatikoita asukkaiden yhteisölliseen viljelyyn ja puutarhurin hoitamia alueita hyöty- ja koristekasveineen. Kasvihuone tarjoaa mahdollisuuksia kasvihuoneviljelyyn sekä leppoisaan oleskeluun pitkän pöydän äärellä merimaisemista nauttien. Kokonaisuuteen kuuluu myös varjainen autohallin saniaismetsä sekä pihapuutarha niittyineen ja perhosbaareineen.

- Rakennuksen julkisivuilla on kasviparvekkeita, joihin on istutettu metsäkuusen pienikasvuisia muotoja ja katajia sekä köynnöksiä. Köynnökset saavat kiivetä julkisivuille asennettuja vaijereita ja puurimoja pitkin.
- Korttelin kasvillisuus koostuu yhteensä noin parista sadasta lajista. Kasvillisuusratkaisujen valinnan periaatteena toimivat ekologiset ja kestävän kehityksen tavoitteet sekä kokonaisvaltainen ympäristövastuullisuus. Ympäristöbiologinen näkökulma oli vahvasti mukana, esimerkiksi miten pölyttäjät, kuten perhoset ja mehiläiset löytävät tiensä katoille.
- Kohteessa tutkitaan, miten Suomessa kasvatetut kasvit (FinE-kasvit) ja luonnon monimuotoisuutta tukeva niittyketokasvillisuus menestyvät merenrannan haastavissa olosuhteissa. Asukkaille haluttiin tarjota esteettisyyttä, viihtyisyyttä sekä monenlaisia kokemuksia.

- Ensimmäisen vuoden haastavista sääolosuhteista huolimatta kasvillisuus selvisi hyvin. Ketokatoilla kasvaa mm. siankärsämöä, kissankäpälää, kissankelloa, ketoneilikkaa ja ahomansikkaa. Puunrungoilla ja kivillä on pyritty tukemaan luonnon monimuotoisuutta. Marja- ja hedelmätarhoihin on valittu monipuolisesti satoa tuottavia kasveja hyödynnettäväksi hilloihin, yrttiteehen ja mehuihin sekä naposteltavaksi. Aktiiviset kattoviljelijät ovat saaneet keittiöpuutarhan kukoistamaan kaikkien asukkaiden iloksi. Viherjulkisivut muodostuvat kadunvarsien köynnöksistä ja parvekkeiden vieressä olevista istutuslaatikoista, joissa kasvaa erilaisia pensaita, havuja ja köynnöksiä. Pihapuutarhassa on köynnöksiä, niitty, ”perhosbaari” ja lasten leikkialue. Perhosbaari houkuttelee kukkaloistollaan pölyttäjiä ja perhosia.
- Vihreistä vihrein osoittaa, että on mahdollista rakentaa hyvin toimivia, vehreitä asuinkerrostaloja, perustuen suomalaisiin luonnonkasveihin ja perinteisiin viljelykasveihin. Esimerkiksi kotimaiset katajat ovat menestyneet hyvin katoilla ja kasviparvekkeilla. Asukkaat käyttävät kattotiloja monipuolisesti.

Ketokatolla menestyvät muiden muassa kissankäpälät, ketoneilikat, keto-orvokit, päivänkakkarat, mäkimeiramit, eri apila-, kello- ja heinälajit, siankärsämöt, ahomansikat, ruusuruohot, kangasajuruohot, ahdekaunokit, mäkitervakot, kohokit, sipulikukat, katajat, köynnösrusut ja villiviinit.

- Kohde on palkittu Helsingin kaupungin Rakentamisen ruusulla 2017 ja Pohjoismaiden vuoden 2018 parhaana kasvikattona.
- Kasvikaton posterit: www.helsinki.fi/sites/default/files/atoms/files/helsinki-jatkasaari.pdf

Vihreistä vihreimmän katolla kasvaa kotimaisia pihlajia ja omenapuita. Katto-puutarhojen olosuhteet vaikuttavat käytettävien puulajien valintaan. Jätkäsaaren sijainti meren äärellä tuulisella paikalla rajoitti lajivalikoimaa. Rakennesuunnittelussa tulee huomioida katolle sijoitettavien puiden paino.

Liite 1: Esimerkkejä Kivistön kaavarungon kuva-aineistosta

Vuonna 2050 Kivistön keskusta on tiivis ja vihreä jopa 45 000 asukkaan kaupunkikeskusta. Resurssiviisaassa kävelykaupungissa kaupunkiluonnon ja -elämisen monimuotoisuus on maksimoitu.

Tähän visioon johdattaa Kivistön keskustan kaavarunko (kh 22.3.2021), ja se koostuu kahdesta osiosta: selostuksesta ja manifestista. Manifestin kymmenen periaatetta kuvaavat ja ohjaavat resurssiviisaan kaupungin suunnittelua ja toteutusta. Perustelut ja ratkaisut esitetään kaavarungon aineistossa havainnollisesti, jotta periaatteita on mahdollista edellyttää noudatettavaksi suunnittelun eri tasoilla.

Manifestin kymmenestä periaatteesta yksi kuuluu: 'Jokainen katto on käytössä'. Kivistön keskustassa jokaisen rakennuksen katto on jollain tapaa käytössä. Matalien rakennusten katoille sijoitetaan aktiivisia toimintoja kuten kattopuutarhoja ja korkeiden rakennusten katoille passiivisia toimintoja, kuten aurinkopaneeleja ja kasvikattoja. Esimerkiksi pysäköintilaitosten kahdeksan hehtaarin kattopinta-ala hyödynnetään oleskeluun ja virkistykseen.

Kivistön manifesti 'Jokainen katto on käytössä' esitetään tässä liitteessä. Kivistön kaavarunkoaineistossa kasvikatosta käytetään synonyymina viherkatto-termiä. Koko kaavarunkoaineisto on luettavissa osoitteessa: www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/156234_kaupsu_021600_Kiviston_keskustan_kaavarunko_09032021.pdf

Kivistön keskustan kaavarunko (kh 22.3.2021) esittää vision kestävästä kahden aseman kaupunkikeskustasta tavoitevuodelle 2050.

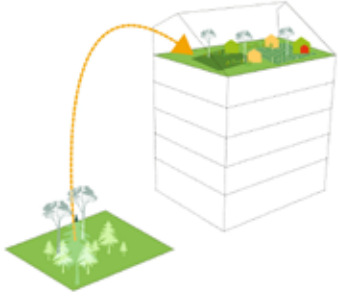
5. Jokainen katto on käytössä.

Uusi kerros Kivistössä – suunnitteluperiaatteet

Tiesitkö?

Viherkatot eristävät rakennusta lämmöltä ja kylmyydeltä. Viherkatot viilentävät myös kaupunkilämpöä katukulussa korkeiden rakennusten välissä vaikuttamalla ilmavirtauksiin.

Monimuotoisen katon erilaisia käyttötapoja:

Jokaisen rakennuksen peittopinta-alan verran neliötä korvataan monimuotoisella katolla Kivistössä.

Kivistön keskustassa katotkin ovat monimuotoisia hybridejä, joissa tapahtuu mahdollisimman paljon. Katon käytön tulee olla luonnon monimuotoisuutta lisäävää, ruokaa tuottavaa, toiminnallisuutta lisäävää, energiaa tuottavaa, kattotalojen sijoittamista katolle tai parhaimmillaan yhdistelmä näistä. Katoista muodostuu uusi monimuotoinen kerros kaupunkirakenteeseen.

Katon käytössä tulee huomioida katon korkeus: korkeiden rakennusten katoille passiivista toimintaa ja matalien rakennusten katoille aktiivista toimintaa. Suunnittelussa tulee huomioida katto-kerroksen erityisyys ja edellyttää siltä suhdetta kattomaailmaan.

Sijoittamalla katoille toimintoja mahdollistetaan maapinta-alan vapauttaminen toiseen tarkoitukseen. Kivistön keskustassa tämä tarkoittaa esimerkiksi laajemman metsäalueen säilymistä tai uuden asuinkorttelin mahdollistamista Kehäradan aseman läheisyyteen.

Erilaisten katon käyttötapojen yhdistämisen esimerkkejä:

Kivistön keskustan kaavarunko 021600 | Kivistön asemakaavatiimi | Vantaan kaupunki

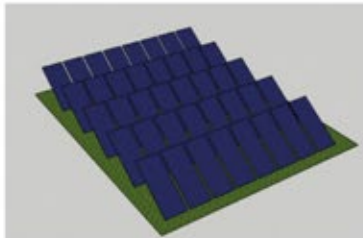
53

5. Jokainen katto on käytössä.

Uusi kerros Kivistössä – asuinrakennusten kattokonsepteja

Erialaisten katon käyttötapojen yhdistämisen esimerkkejä:

Aurinkopaneelit

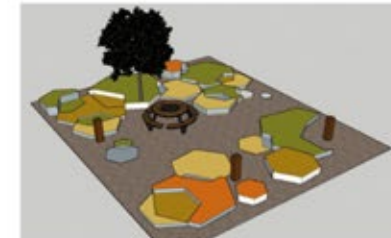
Viljely ja oleskelu

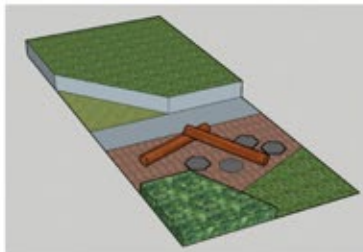
Kasvihuone ja viljely

Koirapuisto

Maksaruohokatto

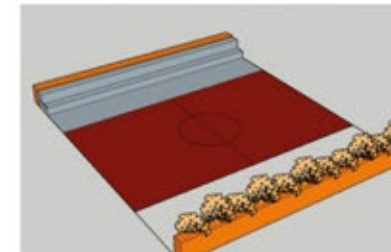
Kattosauna, viherkatto ja aurinkopaneelit

Leikki, viljely ja oleskelu

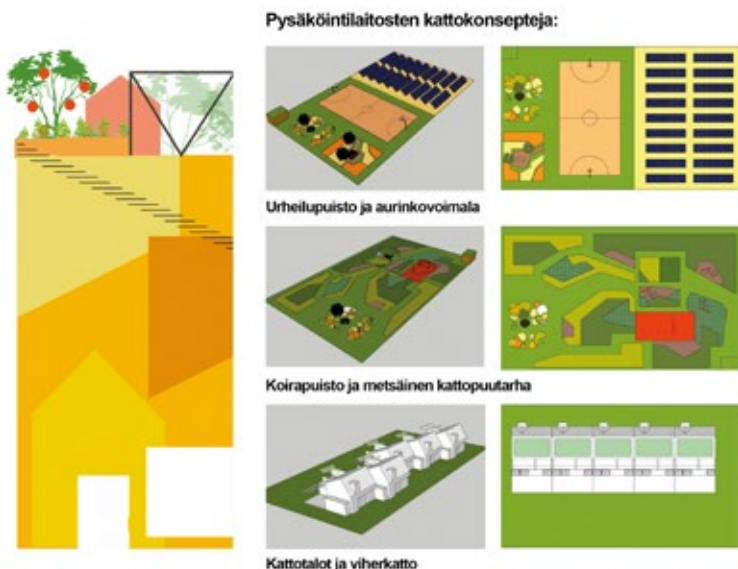
Pelikenttä ja viljely

5. Jokainen katto on käytössä.

Uusi kerros Kivistössä – kattokonseptiesimerkkejä

PYSÄKÖINTILAITOKSEN KATTO – PUISTO NOUSEE KATOLLE

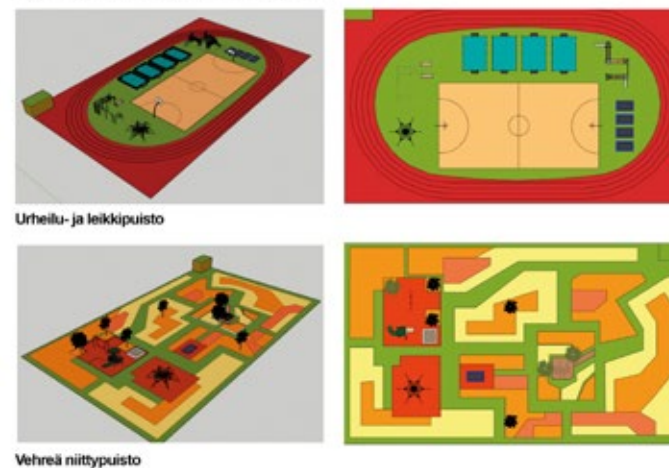
Nostamme Kivistön keskustassa rakennetut puistot katoille, jotta voimme maksimoida maanvaraisten puistoalueiden säilymisen mahdollisimman luonnonmukaisena. Pysäköintilaitokset eivät palvele ainoastaan pysäköintiä vaan ne ovat hybridipalvelukeskitymiä, joissa katot ovat lähtökohtaisesti toiminnallista kaupunkitilaa ja siten julkisessa käytössä. Katoille voidaan sijoittaa esimerkiksi energian- tai ruuantuotantoa tai kattojen avulla voidaan lisätä luonnon monimuotoisuutta viherkattojen avulla. Katolle tulee olla luonteva julkinen pääsy sujuvana jatkumona ympäröivästä kaupunkirakenteesta esimerkiksi ulkoportaita pitkin. Lisäksi katolle tulee taata esteetön pääsy hissillä. Pysäköintilaitoksen katon käytön periaatteita käytetään myös esimerkiksi monitoimihallien ja kaupallisten palvelulurakennusten katoilla.

PÄIVÄKODIN TAI KOULUN KATTO – TOIMINNALLINEN KATTOPIIHA

Toteutamme Kivistön keskustassa oppimisympäristöjen toiminnalliset ulkoilupaikat ensisijaisesti katoille, jotta voimme maksimoida maanvaraisten piha-alueiden säilymisen mahdollisimman luonnonmukaisena ja/tai viljelettävänä. Katolla oleva piha muodostaa monipuolisen ulkoiluympäristön yhdessä maanvaraisen ulkoilupaikan kanssa. Kattojen ensisijainen tavoite on lisätä toiminnallisuutta ja luonnon monimuotoisuutta lasten arkiympäristössä. Lisäksi päiväkotien ja koulujen ulkoilupaikoille sijoitetaan hyötykasveja tukemaan ympäristökasvatusta. Katot ovat lähtökohtaisesti toiminnallista oppimisympäristöä, osa kaupunkitilaa ja siten julkisessa käytössä primaaritoiminta-aikojen ulkopuolella. Päiväkotien ja koulujen kattopihoille tulee olla sujuva ja turvallinen pääsy luontevana jatkumona ympäröivästä kaupunkirakenteesta esimerkiksi ulkoportaita pitkin. Lisäksi katolle tulee taata esteetön pääsy hissillä.

Oppimisympäristöjen kattokonsepteja:

5. Jokainen katto on käytössä.

Rakennuksen korkeus määrittelee katon toiminnallisuutta! Sijoita yli viisikerroksisten rakennusten katoille pääosin passiivisia toimintoja, kuten aurinkopaneeleja, hulevesien viivystä ja viherkattoja. Sijoita alle viisikerroksisten rakennusten katoille pääosin aktiivisia ja toiminnallisia kattoja, kuten leikkipaikkoja, pelikenttiä, kattopuutarhoja ja yhteisöllistä ruuan tuotantoa.

Kivistön sijoitsee lähellä Helsinki-Vantaan lentoasemaa ja nousevat lentokoneet kaartavat Kivistön yli. Voisiko rakennuksen katoilla olla vaikka lentokoneiden bongauspaikka!

Onko katto mielenkiintoisen mallinen? Hyödynnä katon muotoa toiminnallisuuden näkökulmasta. Sijoita pyöreälle katoille vaikka pyöreä juoksurata!

Sijoita alle viisikerroksisten rakennusten katoille aktiivista toimintaa. Varmista, että katolle on sujuva ja näkyvä käynti, jotta kaikki pääsevät hyödyntämään toiminnallista kattoja. Mieti aktiivinen katto osana ympäröiviä kaupunkitiloja!

Onko korttelin sisäpiha pieni? Sijoita katoille vehreitä ja toiminnallisia kattopuutarhoja monipuolistamaan korttelin yhteisiä ulko-oleskelualueita.

Sijoita suotuisaan ilmansuuntaan suuntautuville katoille aurinkopaneeleita, jos rakennus on yli viisikerroksinen. Tällöin paneelit saavat tarvitsemaansa auringonvaloa mahdollisimman paljon, ympäristön puusto ei varjosta paneeleita ja paneelit eivät tuota visuaalista häiriötä ympäristöönsä. Yhdistä aurinkopaneelit harjakattoon, viherkattoon tai hulevesien hallintaan.

Kaivataanko Kivistön keskustassa omakotiasumista? Sijoita kattotaloja rakennuksen katoille tai suunnittele yläpuolelle kerroksen ullakkoasuntoja, jossa on suuria kattoterasseja. Tämä mahdollistaa omakotitalomaisen asumisen tiivissä kerrostalokorttelissa.

Muista toimintojen yhdistely! Sijoita jokaiselle katoille mahdollisimman montaa eri toimintoa, kuitenkin vähintään kahta erilaista toimintoa.

Onko katto monien katseiden alla, mutta sinne on hankala päästä? Sijoita katoille visuaalisesti näyttävä ja luonnon monimuotoisuutta lisäävä viherkatto, johon on yhdistetty hulevesien hallintaa. Huomioi riittävä kasvualusta viherkatoille!

Kivistössä pilotoidaan!

Vantaan kasvikkattolinjaus
Vantaan kaupungilla on käynnissä kasvikkattolinjausten työstö. Linjauksen yhteydessä tutkitaan erilaisten katon käyttömuotojen vaatimaa mitoista ja rakenteellisia ratkaisuja. Lisäksi linjaustyön osana luodaan asemakaavamääräyksiä erilaisille katoille hyödynnettäväksi Vantaan asemakaavoituksessa.

Kivistön keskustan kaavarungon kattokonsepteja käytetään hyödyksi kasvikkattolinjauksessa. Konsepteja jatkokehitetään ja tutkitaan esim. viherkertoimen tavoitetason täyttymistä erilaisilla katoilla.

Linjauksen aineistoa käytetään hyödyksi Kivistön keskustan asemakaavojen laadinnassa.

**TestBed
Kivistö**

Liite 2: Lähdeluettelo

Kasvikattokärrkiteemojen perustelut pohjautuvat työryhmän eri alojen edustajien ja muiden asiantuntijoiden asiantuntemukseen, Vantaan kaupungin hallinnollisiin dokumentteihin ja ajankohtaiseen vertaisarvioituun tieteelliseen tietoon.

Vantaan kaupungin hallinnolliset dokumentit

- Elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019–2021, Vantaan kaupunki.
- Harava-karttakyselypalvelun vieraslajikysely Vantaalla 2013 ja 2014.
- Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset (kv 18.6.2018), Vantaan kaupunki.
- Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan resurssiviisauden tiekartan toteutussuunnitelma, Vantaan kaupunki.
- Resurssiviisauden tiekartta [Kv 28.2.2022 § 9]
- Innovatioiden Vantaa, Vantaan kaupunkistrategia 2022-2025 [Kv 31.1.2022 § 5].
- Vantaan hulevesiohjelma, 2009. Kuntatekniikan keskus, Kuntek 2/2009.
- Vantaan hyvinvointiohjelma 2018-2022.
- Vantaan hyvinvointikatsaus 2019. Strategia ja tutkimus.
- Vantaan kasvillisuuden käytön periaatteet, 2016. Vantaan kaupunki, Kuntatekniikan keskus, viheralueyksikkö.
- Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli, 2014. Kuntatekniikan keskus.
- Vantaan lahopuukysely, 2020.
- Vantaan luonto – purolaaksoista puistoihin, 2010. Vantaan kaupunki, Ympäristökeskus.
- Vantaan tulvaohjelma, 2015. Kuntatekniikan keskus.
- Vantaan viheralueohjelma 2011–2020. Kuntatekniikan keskus, viheralueyksikkö, C1:2012.

Tiedekirjallisuus ja muut lähteet

LUKU 2 Kasvikatot osana Vantaan kaupunkistrategiaa

- Ahern J., 2013: Urban landscape sustainability and resilience: the promise and challenges of integrating ecology with urban planning and design. *Landsc. Ecol.* 28, 1203–1212.
- Airola H. ym., 2015: Stadin katot elävät. Helsingin kaupungin viherkatto-linjaus. Helsingin kaupungin rakennusvirasto.
- Kotze D.J., Kuoppamäki K., Niemikapee J., Mesimäki M., Vaurola V., Lehvävirta S., 2020: A revised terminology for vegetated rooftops based on

- function and vegetation. *Urban Forestry & Urban Greening* 49, 126644.
- Lehvävirta S. ja Vuorisalo T., 2015: Kaupunkiympäristöt. Teoksessa: Kotiaho ym. (toim.). *Elinympäristöjen tilan edistäminen Suomessa*. Suomen ympäristö. 8, 194–196.
- Rakennustietosäätiön toimikunta 342, 2016. Viherkatot ja katto- ja kansi-puutarhat, periaatteet. Infra 23-710151, RT 85-11203, KH 92-00582. Rakennustieto Oy.
- Rakennustietosäätiön toimikunta 342, 2016. Viherkatot ja katto- ja kansi-puutarhat, kasvillisuus ja kasvualusta. Infra 23-710152, RT 85-11204. Rakennustieto Oy.
- Rakennustietosäätiön toimikunta 342, 2016. Viherkatot ja katto- ja kansipuutarhat, rakenteet. Infra 46-710153, RT 85-11205. Rakennustieto Oy.
- Suonio T., 2020: Kasvikattojen ohjauskeinot ja niiden soveltamismahdollisuudet Suomessa – tapauksena Helsinki. Helsingin yliopisto.
- YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030.

LUKU 4 Kasvikattoselvityksen ja toimenpidesuosituksen perustelut

4.1 Ilmastonkestävä kaupunki

- Bozorg-Chenani S., Häkkinen T., Lehvävirta S., 2015: Life cycle assessment of layers of green roofs. *Journal of Cleaner Production* 90, 153–162.
- De-Ville S., Menon M., Jia X., Stovin V., 2018: A Longitudinal Microcosm Study on the Effects of Ageing on Potential Green Roof Hydrological Performance. *Water* 10, 784.
- Hasu E., 2018: Housing decision-making process explained by third agers, Finland: ‘we didn’t want this, but we chose it’. *Housing Studies* 33:6, 83–854.
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), 2020: Selvitys pääkaupunkiseudun hiilinieluista ja -varastoista, loppuraportti.
- Ilmastonkestävä kaupunki (ILKKA) – työkaluja suunnitteluun, 2012–2014. EAKR-hanke.
- Jauni M., Kuoppamäki K., Hagner M., Prass M., Suonio T., Fransson A., Lehvävirta S., 2020: Alkaline habitat for vegetated roofs? Ecosystem dynamics in a vegetated roof with crushed concrete-based substrate. *Ecological Engineering* 157, 05970.
- Johannessen B.G., Hans M.H., Tone M.M., 2017: Green roof performance potential in cold and wet regions. *Ecological Engineering* 106, 436–447.
- Kaupunkibulevardien ilmanlaatuselvitys, 2014. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksiä 2014:29.

- Kuoppamäki K., Hagner M., Valtanen M., Setälä H., 2019: Using biochar to purify runoff in road verges of urbanised watersheds: A large-scale field lysimeter study. *Watershed Ecology and the Environment* 1, 15–25.
- Kuoppamäki K., Hagner M., Lehvävirta S., Setälä H., 2016: Biochar amendment in the green roof substrate affects runoff quality and quantity. *Ecological Engineering* 88, 1–9.
- Kuoppamäki K. ja Lehvävirta S., 2016: Mitigating nutrient leaching from green roofs with biochar. *Landscape and Urban Planning* 152, 39–48.
- Li Y. ja Babcock Jr. W., 2014: Green roofs against pollution and climate change. A review. *Agron. Sustain. Dev.* 34, 695–705.
- Necadova ym., 2017: Evaluation of the Primary Vegetative Test for the Testing Building. *Procedia Engineering* 190, 78–85.
- Rasinmäki J. ja Känkänen R., 2014: Kuntien hiilitasekartoitus. Helsingin, Lahden, Turun, Vantaan ja Espoon maankäyttösektorin kasvihuonekaasupäästöt, hiilinielut ja hiilivarastot. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 9/2014.
- Ruosteenoja K., Jylhä K., Kämäräinen M., 2016: Climate projections for Finland under the RCP forcing scenarios. *Geophysica*, 51:1, 17–50.
- Palla A., Grecco I., La Barbera P., 2018: Assessing the Hydrologic Performance of a Green Roof Retrofitting Scenario for a Small Urban Catchment. *Water* 10, 1052.
- Setälä H., Francini G., Allen A.J., Hui N., Jumpponen A., Kotze D.J., 2016: Vegetation Type and Age Drive Changes in Soil Properties, Nitrogen, and Carbon Sequestration in Urban Parks under Cold Climate. *Front. Ecol. Evol.* 4, 93.
- Valtanen M., Sillanpää N., Setälä H., 2014: The effects of urbanisation on runoff pollutant concentrations, loadings and their seasonal patterns under cold climate. *Water Air Soil Pollut.* 225, 1977.
- Landsc. Urban Plan. 149, 11–19.
- Ceballos G., Ehrlich P.R., Barnosky A.D., García A., Pringle R.M., Palmer T.M.: Accelerated modern human-induced species losses: Entering the sixth mass extinction. *Sci Adv* 1:5.
- Dromgold J.R., Threlfall C.G., Norton B.A., Williams N.S.G., 2020: Green roof and ground-level invertebrate communities are similar and are driven by building height and landscape context. *J Urban Ecol* 6:1, juz024.
- European Biodiversity Strategy 2020, EU Commission.
- Garrard G.E., Williams N.S.G., Mata L. ym. 2018: Biodiversity Sensitive Urban Design. *Conserv Lett* 11, e12411.
- Intergovernmental science-policy platform on biodiversity and ecosystem services - IPBES. IPBES. IPBES Glob. Assess. (2019).
- Gabrych M., Kotze D.J., Lehvävirta S., 2016: Substrate depth and roof age strongly affect plant abundances on sedum-moss and meadow green roofs in Helsinki, Finland. *Ecological Engineering* 86, 95–104.
- Gómez-Baggethun E., Gren Å., Barton D. N., Langemeyer J., McPhearson T., O’Farrell P., Andersson E., Hamstead Z. ja Kremer P., 2013: Urban ecosystem services. Teoksessa Elmqvist ym.: *Urbanization, Biodiversity and Ecosystem Services: Challenges and Opportunities: A Global Assessment*. Springer, 175–251
- Gobster P. H., Nassauer J. I., Daniel T. C., Fry G., 2007: The shared landscape: What does aesthetics have to do with ecology? *Landscape Ecology*, 22:7, 959–972.
- Hamberg L., Fedrowitz K., Lehvävirta S., Kotze J., 2010: Vegetation changes at sub-xeric urban forest edges in Finland – the effects of edge aspect and trampling. *Urban Ecosystems* 13, 583–603.
- Hamberg L., Malmivaara-Lämsä M., Lehvävirta S., O’Hara R., Kotze D.J., 2010: Quantifying the effects of trampling and habitat edges on forest understory vegetation – A field experiment. *Journal of Environmental Management* 91, 1811–1820.
- Hauru K., Koskinen S., Kotze D.J., Lehvävirta S., 2014: The effects of decaying logs on the aesthetic experience and acceptability of urban forests – Implications for forest management. *Landscape and Urban Planning* 123, 114–123.
- Hyvärinen E., Juslén A., Kemppainen E., Uddström A., Liukko U.M., 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja SYKE, Helsinki.
- Kinlock N.L., Schindler B.Y., Gurevits J., 2016: Biological invasions in the context of green roofs. *Isr. J. Ecol. Evol.* 62, 32–43.
- Kontula T. ja Raunio A., 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018: Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen

4.2 Luonnon monimuotoisuus

- Blank L., Vasl A., Schindler B.Y. ym., 2017: Horizontal and vertical island biogeography of arthropods on green roofs: A review. *Urban Ecosyst.* 20, 911–917
- Braaker S., Ghazoul J., Obrist M.K., Moretti M., 2014: Habitat connectivity shapes urban arthropod communities: the key role of green roofs. *Ecology* 95, 1010–1021.
- Braaker S., Obrist M.K., Ghazoul J., Moretti M., 2017: Habitat connectivity and local conditions shape taxonomic and functional diversity of arthropods on green roofs. *J Anim Ecol* 86, 521–531.
- Catalano C., Marcenò C., Laudicina V.A., Guarino R., 2016: Thirty years unmanaged green roofs: Ecological research and design implications.

- ympäristö 5/2018.
- Kuoppamäki K., Lehvavirta S., 2016: Mitigating nutrient leaching from green roofs with biochar. *Landscape and Urban Planning* 152, 39-48.
 - Kyrö K., Kotze D.J., ... Lehvavirta S., 2020: Vegetated roofs in boreal climate support mobile open habitat arthropods, with differentiation between meadow and succulent roofs. *Urban Ecosystems* 23, 1239-1252.
 - Kyrö K., Brenneisen S., Kotze D.J., ... Lehvavirta S., 2018: Local habitat characteristics have a stronger effect than the surrounding urban landscape on beetle communities on green roofs. *Urban Forestry & Urban Greening* 29, 122-130.
 - Lehvavirta S., 1999: Structural elements as barriers against wear in urban woodlands. *Urban Ecosystems* 3, 45-56.
 - Lundholm J.T., 2015: The ecology and evolution of constructed ecosystems as green infrastructure. *Front. Ecol. Evol.* 3, 106.
 - Nobanis, European Network on Invasive Alien Species.
 - Subiza-Pérez M., Hauru K., Korpela K., Haapala A., Lehvavirta S., 2019: Perceived Environmental Aesthetic Qualities Scale (PEAQS) – A self-report tool for the evaluation of green-blue spaces. *Urban Forestry & Urban Greening* 43, 126383.
 - Madre F., Vergnes A., Machon N., Clergeau P., 2014: Green roofs as habitats for wild plant species in urban landscapes: First insights from a large-scale sampling. *Landscape and Urban Planning* 122, 100-107.
 - Mesimäki M., Jauni M., Kyrö K., Hagner M., Lettojärvi I., Niemi-Kapee J., Suonio T., Lehvavirta S., 2020: Lajirunsautta katoille: Voiko luonnon monimuotoisuutta rakentaa? Teoksessa Mattila, H. (toim.): Elämän verkko: Luonnon monimuotoisuutta edistämässä. *Gaudeamus*, s. 178-195.
 - Nassauer J.I., Wang, Z., Dayrell, E., 2009: What will the neighbors think? Cultural norms and ecological design. *Landscape and urban planning* 92, 3-4, 282-292.
 - Páll-Gergely B., Kyrö K., Vilisics F., Lehvavirta S., 2014: Green roofs provide habitat for the rare snail (Mollusca, Gastropoda) species *Pseudotrachia rubiginosa* and *Succinella oblonga* in Finland. *Memoranda Societas pro Fauna et Flora Fennica* 90, 13-15.
 - www.vieraslaajit.fi
 - Forestry and Urban Greening 27, 203-213.
 - Carrus G., Scopelliti M., Laforteza R., ..., Sanesi G., 2015. Go greener, feel better? The positive effects of biodiversity on the well-being of individuals visiting urban and peri-urban green areas. *Landscape and Urban Planning*, 134, 221-228.
 - Chawla L., 2015: Benefits of Nature Contact for Children. *Journal of Planning Literature*, 30:4.
 - Clark C. ja Stansfeld S.A., 2007: The Effect of Transportation Noise on Health and Cognitive Development: A Review of Recent Evidence. *International Journal of Comparative Psychology* 20:2, 145-158.
 - Connelly M. ja Hodgson M., 2013: Experimental investigation of the sound transmission of vegetated roofs. *Applied Acoustics* 74, 1136-1143.
 - Costello A., Abbas M., Allen A., ..., Patterson C., 2009: Managing the health effects of climate change. *The Lancet* 373:9676, 1693-1733.
 - Dzhambov A. ja Dimitrova D., 2014: Urban green spaces' effectiveness as a psychological buffer for the negative health impact of noise pollution: A systematic review. *Noise & Health* 16:70, 157-165.
 - Eskola-Kronqvist A., 2020: Luonto oppimisympäristönä ja kohtaamispaikkana. HAMK Unlimited Professional 20.2.2020.
 - Fagerholm N. ym., 2020: Perceived contributions of multifunctional landscapes to human well-being: Evidence from 13 European sites. *People Nat.* 2, 217-234.
 - Fuller R. A., Irvine K.N., Devine-Wright P., Warren P.H., Gaston K.J., 2007: Psychological benefits of greenspace increase with biodiversity. *Biology Letters* 3, 390-394.
 - Haahtela T., Hanski I., von Hertzen L. ym., 2017: Luontoaskel tarttumattomien tulehdustautien torjumiseksi. *Duodecim* 133, 19-26.
 - Hanski I., von Hertzen L., Fyhrquist N., ..., Haahtela T., 2012: Environmental biodiversity, human microbiota, and allergy are interrelated. *Proceedings of the National Academy of Science of the United States of America* 109, 8334-8339.
 - Hartig T., Evans G. W., Jamner L. D., Davis D. S., Gärling T., 2003: Tracking restoration in natural and urban field settings. *Journal of Environmental Psychology*, 23:2, 109-123.
 - Hauru K., Lehvavirta S., Korpela K., Kotze D. J., 2012: Closure of view to the urban matrix has positive effects on perceived restorativeness in urban forests in Helsinki, Finland. *Landscape and Urban Planning* 107, 361-369.
 - HSY 2015: Kasvillisuuden ja melusteiden vaikutus ilmanlaatuun liikenneympäristöissä.
 - Von Hertzen L. ym., 2015: Helsinki alert of biodiversity and health. *Annals of Medicine*, 47:3, 218-225.
 - Gill T., 2014: The Benefits of Children's Engagement with Nature: A Systematic Literature Review. *Children, Youth and Environments*, 24:2,

4.3 Hyvinvointia kaupunkilaisille

- Amoly E., Dadvand P., Fors J., ..., Sunyer J., 2014: Green and Blue Spaces and Behavioral Development in Barcelona Schoolchildren: The BREATHE Project. *Environmental Health Perspectives*, 122:12, 1351-1358.
- Artmann, M., Chen, X., Iojă, C., ..., Breuste, J., 2017: The role of urban green spaces in care facilities for elderly people across European cities. *Urban*

- 10–34.
- Jayasooriya V.M., Ng A.W.M., Muthukumaran S., Perera B.J.C., 2017: Green infrastructure practices for improvement of urban air quality. *Urban Forestry and Urban Greening* 21, 34–47. *Urban Forestry and Urban Greening* 21, 34–47.
 - Hong J.Y. ja Jeon J.Y., 2013: Designing sound and visual components for enhancement of urban soundscapes. *Journal of the Acoustical Society of America* 134:3, 2026–2036.
 - Hong J.Y. ja Jeon J.Y., 2015: Influence of urban contexts on soundscape perceptions: A structural equation modeling approach. *Landscape and Urban Planning* 141, 78–87.
 - Jeon J.Y., Lee P.J., Hong J.Y., Cabrera D., 2011: Non-auditory factors affecting urban soundscape evaluation. *Journal of the Acoustical Society of America* 130:6, 3761–3770.
 - Kazmierczak A., 2013: The contribution of local parks to neighborhood social ties. *Landscape and Urban Planning*, 109:1, 31–44.
 - Kaplan R., 2001: The nature of the view from home - Psychological benefits. *Environment and Behavior* 33, 507–542
 - Kondo M., Fluehr J., McKeon T., Branas C., 2018: Urban green space and its impact on human health. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 15:3, 445.
 - Korpela K.M., Ylén M., Tyrväinen L., Silvennoinen H., 2010: Favorite green, waterside and urban environments, restorative experiences and perceived health in Finland. *Health Promotion International* 25:2, 200–209.
 - Laurila S., Jyrkänkallio-Mikkola J., Mesimäki M., Kallio P., Kuoppamäki K., Nieminen H., Lehvävirta S., 2014: Normeja viherkatoille – perusteita kehittämiseen. Projektiraportti. Helsingin yliopisto. Koulutus- ja kehittämis-keskus Palmenia.
 - Lee E., Williams K.J.H., Sargent L.D., Williams N. S. G., Johnson K.A., 2015: 40-second green roof views sustain attention: The role of micro-breaks in attention restoration. *Journal of Environmental Psychology* 42, 182–189.
 - Loder A., 2014: “There’s a meadow outside my workplace”: A phenomenological exploration of aesthetics and green roofs in Chicago and Toronto. *Landscape and Urban Planning*, 126, 94–126.
 - Maas J., Verheij R.A., Groenewegen P.P., De Vries S., Spreeuwenberg P., 2006: Green space, urbanity, and health: how strong is the relation? *J Epidemiol Community Health* 60:7, 587–592.
 - Neuvonen L., Kangas K., Ojala O., Tyrväinen L., 2019: Kaupunkiluonto asukkaiden liikunnan edistäjänä Helsingissä. *Liikunta & Tiede* 56:6, 77–86.
 - Nordn H., Østby K., 2013: Pocket parks for people - A study of park design and use. *Urban Forestry and Urban Greening* 12:1, 12–17.
 - Rappe E. ja Kivelä S.-L., 2005: Effects of garden visits on long-term care residents as related to depression. *HortTechnology* 15:2, 298–303.
 - Rappe E., Kivelä S.-L., Rita H., 2006: Visiting outdoor green environments positively impacts self-rated health among older people in long-term care. *HortTechnology* 16:1, 55–59.
 - Rappe E. ja Topo P., 2007: Contact with outdoor. Greenery can support competence among people with dementia. *Journal of Housing for the Elderly*, 21: 3–4, 229–248.
 - Roslund M., 2020: Associations between biodiversity, pollution, the commensal microbiota of children, and immune response. Väitöskirja. Helsingin yliopisto.
 - Ruokolainen L., Von Hertzen L., Fyhrquist N., ..., Hanski I., 2015: Green areas around home reduce atopic sensitization in children. *Allergy: European Journal of Allergy and Clinical Immunology* 70:2, 195–202
 - Russell R., Guerry A.D., Balvanera P., Gould R.K., Basurto X, Chan K.M.A, Klain S., Levine J., Tam J., 2013: Humans and nature: How knowing and experiencing nature affect well-being. *Annual Review of Environment and Resources* 38, 473–502
 - Simkin J., Ojala A., Tyrväinen L., 2020: Restorative effects of mature and young commercial forests, pristine old-growth forest and urban recreation forest - A field experiment. *Urban Forestry and Urban Greening* 48, 126567.
 - Tyrväinen L., Lanki T., Sipilä R., Komulainen J., 2018: Mitä tiedetään metsän terveyshyödyistä. *Duodecim* 134: 13, 1397–403.
 - Tyrväinen L., Ojala A., Korpela K., Tsunetsugu Y., Kawaga T., Lanki T., 2014: The influence of urban green environments on stress relief measures: A field experiment. *Journal of Environmental Psychology* 38, 1–9.
 - Van Renterghem T., Hornikx M., Forssen J., Botteldooren D., 2013: The potential of building envelope greening to achieve quietness. *Building and Environment* 61, 34–44.
 - Van Renterghem Timothy ja Botteldooren Dick, 2009: Reducing the acoustical façade load from road traffic with green roofs. *Building and Environment* 44, 1081–1087.
 - Van Renterghem Timothy, 2017: Green roofs for noise reduction: Literature review and new approaches. INTER-NOISE 2017 – 46th International Congress and Exposition on Noise Control Engineering: Taming Noise and Moving Quiet. Hong Kong, Kiina.
 - Wakefield S., Yeudall F., Taron C., Reynolds J., Skinner A., 2007: Growing urban health: Community gardening in South-East Toronto. *Health Promotion International* 22:2, 92–101.
 - Whear, R. ym., 2014. What is the impact of using outdoor spaces such as gardens on the physical and mental well-being of those with dementia? A systematic review of quantitative and qualitative evidence. *JAMDA* 15, 697–705.
 - Wolch J.R. ym. 2014: Urban green space, public health, and environmental justice: The challenge of making cities ‘just green enough. *Landscape and*

Urban Planning 125, 234–244.

- Wu C.-D., McNeely E., Cedeño-Laurent J.G., ..., Spengler J.D., 2014: Linking student performance in Massachusetts elementary schools with the "greenness" of school surroundings using remote sensing. *PLoS ONE* 9:10, e108548.

4.4 Vehreä Vantaa

- Cele S., Burgt D. v. d., 2013: Participation, consultation, confusion: 'professionals' understandings of children's participation in physical planning. *Children's Geographies*, 13:1, 14–29.
- Faehnle M., Söderman T., Schulman L., Lehvavirta S., 2015: Scale-sensitive integration of ecosystem services in urban planning. *Geojournal* 80, 411–425
- Fernandez-Cañero R., Emilsson T., Fernandez-Barba C., Machuca M. Á. H., 2013: Green roof systems: A study of public attitudes and preferences in southern Spain. *Journal of Environmental Management*, 128, 106–115.
- Kirillova K., Fu X., Lehto X., Cai L., 2014: What makes a destination beautiful? Dimensions of tourist aesthetic judgment. *Tourism Management* 42, 282–293.
- Lee K. E., Williams K. J. H., Sargent L. D., Farrell C., Williams N. S. G., 2014: Living roof preference is influenced by plant characteristics and diversity. *Landscape and Urban Planning*, 122, 152–159.
- Leino H. ja Puumala E., 2020: What can co-creation do for the citizens?: Applying co-creation for the promotion of participation in cities: 2020, *Environ. Plan. C Polit. Sp.* 239965442095733.
- Matsuoka R.H. ja Kaplan R., 2008: People needs in urban landscape: Analysis of landscape and urban planning contributions. *Landscape and Urban Planning* 84, 7–19.
- Malone K., 2013: The future lies in our hands": children as researchers and environmental change agents in designing a child-friendly neighbourhood. *Local Environment*, 18:3, 372–395.
- Mesimäki M., Nieminen H., Lehvavirta S., 2015: Uudenlaisen vihreän infrastruktuurin toteutumisen reunaehdot rakentamisen prosesseissa – tapauksena viherkatot. *Yhdyskuntasuunnittelu* 2015:3. Yhdyskuntasuunnittelun seura.
- Mesimäki M., Hauru K., Kotze D.J., Lehvavirta S., 2017: Neo-spaces for urban livability? Urbanites' versatile mental images of green roofs in the Helsinki metropolitan area, Finland. *Land Use Policy* 61, 587–600.
- Mesimäki M., Hauru K., Lehvavirta S., 2019: Do small green roofs have the possibility to offer recreational and experiential benefits in a dense urban area? A case study in Helsinki, Finland. *Urban Forestry & Urban Greening*

40, 114–124.

- Neuvonen M., Sievänen T., Tönnies S., Koskela, T., 2007: Access to green areas and the frequency of visits – A case study in Helsinki. *Urban Forestry and Urban Greening* 6:4, 236–247.
- Nurmi V., Votsis A., Perrels A., Lehvavirta S., 2013: Cost-benefit analysis of green roofs in urban areas: case study in Helsinki. Report No. 2013:2. Finnish Meteorological Institute.
- Nurmi V., Votsis A., Perrels A., Lehvavirta S., 2016: Green Roof Cost-Benefit Analysis: Special Emphasis on Scenic Benefits. *J. Benefit Cost Anal.* 2016; 7:3, 488–522.
- Peschardt K.K., Schipperijn J., Stigsdottir U.K., 2012: Use of Small Public Urban Green Spaces (SPUGS). *Urban Forestry and Urban Greening*, 11, 235–244
- Ruth M. ja Franklin R. S., 2014: Livability for all? Conceptual limits and practical implications. *Applied Geography* 49, 18–23.
- Sitra, 2013: Luonnon hyvinvointivaikutusten taloudellinen merkitys.
- Somarakis G., Stagakis S., Chrysoulakis N. (Eds.), 2019: Nature-Based Solutions Handbook. ThinkNature project funded by the EU Horizon 2020 research and innovation programme.
- White E.V. ja Gatersleben B., 2011: Greenery on residential buildings: Does it affect preferences and perceptions of beauty? *Journal of Environmental Psychology* 31:1, 89–98.

Vantaan kaupunki
Kaupunkiympäristö

8 §

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022-2031 / TeA

VD/8690/00.01.02.06/2022

RV/MR/PK/KVa/TeA/HW/PW/KN

Kaupungin hankejohtoryhmä on pyytänyt lautakunnilta lausuntoja luonnoksesta kaupunkitasoiseksi palveluverkkosuunnitelmaksi vuosille 2022–2031. Palveluverkkosuunnitelmassa käsitellään kaupungin asukkaille tarjoaman palveluverkon nykytilaa ja toimintaympäristöä sekä linjataan keskeiset palveluverkon kehittämistä koskevat periaatteet. Palveluverkkosuunnitelmaa on laadittu kaupunginjohdon toimialan talouden ja strategian palvelualueen johdolla, mutta työhön ovat osallistuneet kaikki toimialat. Lopullisesti palveluverkkosuunnitelman hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt **Yleiskaavan 2020** (25.1.2021). Sen tavoitteiden toteuttamista ohjataan muun muassa maankäytön suunnittelun ja toteutuksen ohjelmointiin liittyvillä strategisilla linjauksilla ja asemakaavoituksen työohjelmalla. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma toteuttaa omalta osaltaan Vantaan yleiskaavaan tavoitteita ja se on laadittu valtuustokauden **Kaupunkistrategian (kv 31.1.2022 § 5)** linjausten ja tavoitteiden pohjalta yhteistyössä toimialojen kanssa vuosille 2022–2031.

Palveluverkkosuunnitelmassa käsitellään kaupungin asukkaille tarjoamia palveluja ja niiden palveluverkkoa. Palveluverkolle soveltuvien tonttien kaavoitusta ja tonttien luovutusta on ennakoitava ja suunniteltava pitkällä tähtäimellä. Palveluiden tilatarpeiden muutoksia hallitaan säännöllisellä palveluverkkosuunnittelulla ja ratkaisuvaihtoehtoja tutkitaan alueellisilla tai palvelukohtaisilla selvityksillä. Tavoitteena on palvelutarpeiden mukaisen taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan sekä monikäyttöisen palveluverkon kehittäminen, mikä vastaa myös kaupungin väestömäärän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen lisääntymiseen.

Kaupungin kehityksen ohjaaminen nykyiseen rakenteeseen, keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille kasvattaa palvelutarpeita näillä alueilla. Kaupungin kokonaisedun mukaista on varmistaa jatkossa, että rakentamisolosuhteiltaan hyviä palvelurakentamisen tontteja on riittävästi sekä kaupungin omiin uudis- ja täydennysrakentamistarpeisiin, että tulevan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tarpeisiin.

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma ohjaa vuotuista toimitilainvestointiohjelman laatimista. Toimialojen toimitilainvestointiesitysten tulee olla kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitelmassa vuosille 2022–2031 esitettyjen linjausten mukaisia sekä edistää palveluverkkojen tavoitetilan saavuttamista.

Kaupungin hallintosäännön (kv/31.1.2022) 3 luvun 7 § mukaan talouden ja strategian palvelualueen tehtäväksi on määritelty talousarvion valmistelu sekä investointien ja kaupunkitasoisen palveluverkon ohjaus. Kaupunkikonsernin toimitilainvestoinnit perustuvat kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitteluun ja kaupunkitasolla tehtävään investointien priorisointiin.

Kaupungin hankejohtoryhmä on käsitellyt kaupunkitasoista palveluverkkosuunnitelmaa 2022–2031 keväällä 2022 ja päättänyt, että palveluverkkosuunnitelmasta pyydetään lautakunnilta lausunnot.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.8.2022 § 8

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022–2031.

Käsittely:

Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja Anssi Aura esitti asian jättämistä pöydälle. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle kaupunkiympäristölautakunnan seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:

- Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022–2031
- Luonnos kaupunkitasoiseksi palveluverkkosuunnitelmaksi 2022–2031
- Erillisliite, asukaskyselyn tulokset

Täytäntöönpano: Talous ja strategia

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Hallintoasiantuntija Katariina Nummi, puh. 040 571 0688
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN LAUSUNTO VANTAAN KAUPUNKITASOISESTA PALVELUVERKKOSUUNNITELMASTA VUOSILLE 2022–2031

Vantaan kaupunkitasoista palveluverkkosuunnitelmaa vuosille 2022–2031 on valmisteltu tammikuussa 2022 hyväksytyn valtuustostrategian linjausten mukaisesti. Hankkeen ohjausryhmänä toiminut kaupungin hankejohtoryhmä on pyytänyt lautakunnilta lausuntoa suunnitelmasta.

Kaupunkiympäristölautakunta lausuu asiasta seuraavaa:

Palveluverkkosuunnittelun lähtökohdat

Palveluverkkosuunnittelussa keskeistä on kuvata palveluverkon kehittämisen yleiset periaatteet sekä arvioida eri palveluiden tarvetta ja palvelutarpeen ennakoituja muutoksia alueittain.

Palveluverkkosuunnitelmalla on merkittävä vaikutus koko kaupunkiympäristön toimialan ja molempien lautakuntien toimintaan suunnitelmakaudella. Esimerkiksi suuremmilla täydennysrakentamis- ja laajennusalueilla käyttötarkoituksen muuttuessa asumiseen kaupunki varmistaa ensin palveluiden rakentamisedellytykset tonttien osalta. Voimakkaasti täydentyvillä keskusta-alueilla yksittäisiä pieniä asumista lisääviä kaavahankkeita tarkastellaan kokonaisuutena ja niitä voidaan edistää vasta kun palvelutarpeen lisääntymiseen on löydetty ratkaisut. Ratkaisuja palveluverkon tontteihin haetaan niin kaupungin kuin yksityisenkin mailta (hyötyjen/haittojen jakamisen näkökulma) ja käytämme tämän mahdollistamiseksi maankäyttösopimuksia, maanvaihtoja ja maanhankintaa.

Palveluverkkosuunnitelman yleisten periaatteiden mukaisten toimitilojen ja yleisten alueiden monikäyttöisyyden, innovatiivisten tila- ja tonttiratkaisujen sekä yhteiskäyttöhankkeiden edistäminen ovat tärkeitä tavoitteita kasvavalle kaupungille, joka toimii rajallisin resurssein. Näihin tavoitteisiin voi kuitenkin olla vaikeaa päästä, jos jo palveluverkkosuunnitelmavaiheessa kiinnitytään vahvasti yksittäisiin hankkeisiin. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että suunnittelun tässä vaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista keskittyä yksittäisiin hankkeisiin.

Maankäytön prosessien ja toimitilasuunnittelun kannalta palveluverkkosuunnitelmassa on oleellista kuvata palvelutarve, joka investointiohjelmavaiheessa täsmentyy hanketasolle. Merkittävä osa palveluverkkosuunnitelmassa mainituista yksittäisistä toimitilahankkeista sisältyy hyväksyttyyn toimitilainvestointiohjelmaan vuosille 2022–2031, mutta joukossa on myös hankkeita, jotka eivät tällä hetkellä sisälly toimitilainvestointiohjelmaan. Jälkimmäiset on tärkeä

huomioida palvelutarpeen kuvaajina, mutta samalla on syytä korostaa, että vasta jatkosuunnittelu ja kaupungin investointibudjetti lopulta määrittelevät sen, millä tavalla ja ajoituksella em. palvelutarpeeseen vastataan.

Maankäytön näkökulmasta keskeinen palveluverkkosuunnittelua ohjaava työkalu on kaupunginvaltuuston 25.1.2022 hyväksymä Yleiskaava 2020 (YK0048), joka ohjaa Vantaan kaupunkirakenteen kehittymistä vuoteen 2040 saakka. Yleiskaavan keskeinen lähtökohta on kaupungin tiivistyminen olemassa olevan rakenteen sisällä. Tämä lähtökohta on huomioitu palveluverkkosuunnittelussa hyvin. Palveluiden on sijoitettava sinne, missä asukkaat ovat ja palveluiden saavutettavuuden tukeuduttava mahdollisuuksien mukaan kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen. Kestävän liikkumisen edistäminen palveluverkon suunnittelussa on tärkeä osa valtuustostrategian mukaisten resurssiviisautavoitteiden toteutumista. Oikein ajoitettuina ja riittävällä laajuudella toteutettuina julkiset ja yksityiset palveluinvestoinnit myös lisäävät alueen elinvoimaa ja ehkäisevät segregatiota. Palvelurakenteen kehittämisessä on tärkeää huomioida valtuustostrategian mukaisesti kaikki Vantaan alueelliset kaupunkikeskukset. Tästä näkökulmasta palveluverkon tarkastelu suuralueittain on perusteltua, vaikkakin se saattaa johtaa palveluverkkosuunnitelman liialliseen hankekeskeisyyteen.

Suuralueilta oli jäänyt pois toimitilajohtamisen investointihankkeiden kuvaukset ilmeisen resurssipulan vuoksi. Ko. hankkeet on syytä täydentää lopulliseen suunnitelmaan. Myös Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuistokokonaisuuden kehittäminen ansaitsi suurempaa huomiota tässä suunnitelmassa.

Kaupunkiympäristölautakunta kiinnittää huomiota siihen, että valtuustostrategian mukaiset kaupungin kärkihankkeet eivät näy palveluverkkosuunnitelmassa riittävän selkeästi. Kärkihankkeet ovat lähtökohtaisesti koko kaupungin elinvoimaa lisääviä hankkeita, jotka toteutuessaan tulevat olemaan seuraavan vuosikymmenen merkittävimpiä investointihankkeita Vantaalla. Näin ollen ne ansaitsevat näkyvämmän roolin palveluverkkosuunnitelmassa. Kaikilla kaupungin kärkihankkeilla (Vantaan ratikka, Tikkurilan oppimiskampus, Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo ja Kuusijärven kehittäminen) on vahva yhteys kaupungin palveluverkon kehittämiseen - ei vain alueellisesti vaan myös kaupunkitasoisesti. Kärkihankkeet voi myös nähdä eräänlaisena läpileikkauksena kaupungin tarjoamista palveluista sosiaali- ja terveyspalveluiden siirryttyä hyvinvointialueelle.

Kaupunkiympäristön toimialan palveluiden kuvaus

Kaupunkiympäristön toimialan rooli palveluverkon kehittämisessä on ennen kaikkea mahdollistaa muiden toimialojen vastuulla olevien palveluiden sekä yksityisten palveluiden kehittäminen pitkäjänteisellä maankäytön suunnittelulla, riittävällä tonttitarjonnalla, toimitilojen ja yleisten alueiden investointihankkeilla sekä toimivalla joukkoliikenteellä yhteistyössä HSL:n kanssa. Pääsääntöisesti kaupunkiympäristön toimiala siis mahdollistaa palveluverkon fyysiset puitteet ja saavutettavuuden, kun taas muut toimialat vastaavat varsinaisten palveluiden järjestämisestä. Kaavoituksen ohella pitkäjänteinen maa- ja asuntopolitiikka, tehokas kiinteistönhallinta ja toimiva infrastruktuuri ovat keskeisiä kaupunkiympäristön toimialan vastuulla olevia palveluverkon kehittämisen työkaluja. Parhaillaan päätöksenteossa ovat palveluverkkosuunnitelman kanssa

samanaikaisesti valmistellut kiinteistöjohtamisen linjaukset sekä maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivittäminen.

Kaupunkiympäristön toimialan tarjoamia viranomaispalveluita (esim. rakennusvalvonta, kiinteistönmuodostus ja yleisten alueiden lupapalvelut) on jo pitkään kehitetty sähköiset palvelut edellä, ja tämä työ myös jatkuu tulevaisuudessa. Kaupunkiympäristön toimialan näkökulmasta sähköisten palveluiden kuvaus omana kokonaisuutenaan palveluverkkosuunnitelmassa johtaa siihen, että keskeinen osa toimialan omaa palvelutarjontaa on irrallaan toimialakohtaisesta palveluiden järjestämisen kuvauksesta. Näin ollen palveluverkkosuunnitelman luku 2.4. ei nykyisessä muodossaan kuvaa koko toimialan palveluiden kokonaisuutta kovinkaan kattavasti.

Hyvinvointialueuudistus ja toimitilainvestoinnit

Vuoden 2023 alusta voimaan tuleva hyvinvointialueuudistus tulee aiheuttamaan merkittäviä muutoksia Vantaan palveluverkon ylläpitoon ja etenkin sen kehittämiseen.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että jatkossa palveluverkkosuunnittelua tehdään hyvässä yhteistyössä Vantaa-Keravan hyvinvointialueen kanssa. Vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä ollut rakennettu kiinteistöomaisuus ja sen kehittäminen siirtyykin vähitellen hyvinvointialueen vastuulle, kaupungin vastuulle jää edelleen palveluverkon tasapuolisen kehittämisen mahdollistaminen mm. kaavoituksen ja maanomistuksen keinoin.

Palveluverkkosuunnitelmassa ei kuitenkaan ole riittävästi korostettu niitä vaikutuksia, joita kaupungin palvelutuotannon kokonaisuutta supistava hyvinvointialueuudistus aiheuttaa kaupungin jäljelle jäävän palveluverkon investointi- ja perusparannushankkeille.

Palveluverkkosuunnitelmassa todetaan aivan oikein, että kuntien kannalta keskeistä on huolehtia siitä, että vero- ja valtionosuustulojen kehitys riittää myös keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä kattamaan jäljelle jäävien kunnan toimintojen kustannukset. Samalla on kuitenkin tärkeää huomata, että palvelutuotannon volyymin pienentyessä palveluverkon kehittämisessä on pohdittava entistäkin tarkemmin, miten rajalliset määräraha- ja henkilöresurssit saadaan hyödynnettyä mahdollisimman tehokkaasti. Palveluverkkosuunnittelussa on tärkeää etsiä uusia keinoja vastata lisääntyvään palvelu- ja tilatarpeeseen mm. palveluja ja hankkeita yhdistämällä, kehittämällä kiinteistöjä useampaan käyttötarkoitukseen sekä lisäämällä tilojen käyttöastetta ja yhteiskäyttöä. Toimitilahankkeissa on myös syytä kiinnittää huomiota joustavuuteen. Ajoittain nopeastikin muuttuvaan palvelutarpeeseen on helpompi vastata, kun toimitilat ja tontit on suunniteltu mahdollisimman muuntojoustaviksi. Tarpeettomiksi käyneiden tilojen hyödyntäminen kaupungin muussa palvelutuotannossa tai niistä luopuminen ajoissa on paitsi taloudellisesti järkevää myös resurssiviisasta.

Tällä hetkellä nousupainetta erityisesti toimitilainvestointien kustannuksille aiheuttavat koronapandemian ja etenkin Ukrainan sodan myötä voimakkaasti nousseet rakentamiskustannukset. Tätä taustaa vasten kaupunkiympäristölautakunta pitää selkeänä puutteena, että investointimenojen hallinnan näkökulma palveluverkkosuunnitelmassa on vähentynyt verrattuna voimassa olevaan palveluverkkosuunnitelmaan. Vuosien 2018–2027

palveluverkkosuunnitelmassa toimitilainvestointien säästömahdollisuuksille oli omistettu kokonaan oma päälukunsa, kun taas nyt lausunnoilla olevassa suunnitelmaluonnoksessa resurssien rajallisuutta käsitellään hajanaisesti muutamissa sivulauseissa.

Palveluverkkosuunnitelman yleiset periaatteet toki on laadittu siten, että ne huomioivat toimitilaverkon kehittämisen taloudelliset haasteet, mutta periaatteiden taustoja ei näiltä osin avata riittävästi. Toimitilainvestointien säästömahdollisuuksien syvällisempi tarkastelu olisi ollut perusteltua, jotta olisi voitu arvioida jo tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta sekä tarkastella tarvetta uusille toimenpiteille.

Palveluverkkosuunnittelu jatkossa

Palveluverkkosuunnitelma on kokonaisuutena katsottuna varsin laaja tietopaketti kaupungin palveluista tällä hetkellä sekä tulevaisuuden palvelutarpeesta. Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että jatkosuunnittelussa luonnoksen pohjalta hyväksyttävän palveluverkkosuunnitelman jälkeen voisi laatia luonteeltaan strategisemman palveluverkkosuunnitelman tiivistelmän, jossa kuvattaisiin lyhyesti palveluverkon kehittämisen keskeiset tavoitteet ja uudistussuunnat alueittain sekä linjausten taustalla olevat toimintaympäristön muutokset. Tiivistelmä parantaisi suunnitelman käytettävyyttä palveluverkon strategisen ohjauksen työkaluna.

VANTAAN KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

KAUPUNKITASOINEN PALVELUVERKKOSUUNNITELMA 2022 - 2031, LUONNOS 30.6.2022

SISÄLLYS

KAUPUNKITASOINEN PALVELUVERKKOSUUNNITELMA 2022 - 2031,

LUONNOS 30.6.20221

SISÄLLYS2

Esipuhe5

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma6

OSA I KAUPUNKI KASVAA JA TIIVISTYY7

1.1 Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman lähtökohdat7

1.2 Kestävä toimintapa.....11

1.3 Taloudellisesti ja elinvoimaisesti vahva kaupunki.....14

OSA II KAUPUNGIN PALVELUVERKOT KEHITTYVÄT16

2. Palveluiden järjestämisen tavoitteet, yleiset periaatteet ja linjaukset16

2.1 Kasvatus ja oppiminen18

2.1.1 Varhaiskasvatus.....18

2.1.2 Perusopetus22

2.1.3 Toisen asteen koulutus27

2.2 Kaupunkikulttuuri.....31

2.2.1 Kirjasto- ja asukaspalvelut.....32

2.2.2 Kulttuuripalvelut.....36

2.2.3 Liikuntapalvelut39

2.2.4 Nuorisopalvelut42

2.3 Kasvupalvelut.....44

2.3.1 Työllisyyspalvelut45

2.3.2 Elinkeinopalvelut46

2.4 Kaupunkiympäristö.....46

2.4.1 Puistot, viheralueet ja yleiset alueet47

2.4.2 Kestävä liikkuminen.....51

2.4.3 Ympäristöpalvelut.....54

3. Palvelujen järjestämisen kehittämistarpeet suuralueittain54

3.1 Tikkurila54

3.1.1 Väestönkehitys.....55

3.1.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut55

3.1.3 Kaupunkikulttuurin palvelut	57
3.1.4 Kaupunkiympäristön palvelut	59
3.1.5 Kasvupalvelut.....	61
3.2 Myyrmäki	61
3.2.1 Väestönkehitys.....	62
3.2.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut	62
3.2.3 Kaupunkikulttuurin palvelut	64
3.2.4 Kaupunkiympäristön palvelut	66
3.3 Aviapolis.....	66
3.3.1 Väestönkehitys.....	67
3.3.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut	68
3.3.3 Kaupunkikulttuurin palvelut	69
3.3.4 Kaupunkiympäristön palvelut	70
3.3.5 Kasvupalvelut.....	71
3.4 Kivistö	71
3.4.1 Väestönkehitys.....	72
3.4.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut	72
3.4.3 Kaupunkikulttuurin palvelut	73
3.4.4 Kaupunkiympäristön palvelut	74
3.5 Koivukylä	75
3.5.1 Väestönkehitys.....	75
3.5.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut	76
3.5.3 Kaupunkikulttuurin palvelut	77
3.5.4 Kaupunkiympäristön palvelut	77
3.5.5 Kasvupalvelut.....	78
3.6 Korso	78
3.6.1 Väestönkehitys.....	78
3.6.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut	79
3.6.3 Kaupunkikulttuurin palvelut	80
3.6.4 Kaupunkiympäristön palvelut	80
3.7 Hakunila.....	81
3.7.1 Väestönkehitys.....	81
3.7.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut	82
3.7.3 Kaupunkikulttuurin palvelut	83
3.7.4 Kaupunkiympäristön palvelut	84
4. Kaupungin yhteiset palveluverkkoasiat	85

5. Sähköisten palvelujen kehittäminen	87
6. Työryhmä	89
Liite 1. Väestöennuste, teemakartat.....	90
Liite 2. Edunvalvonta (sote- ja valtion palvelut Vantaalla).....	93
Liite 3. Vaikuttamistoimielimien kannanotot	99
Lähteitä	104

Esipuhe

(Esipuhe tulee lopulliseen versioon)

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Yleiskaavan 2020 (25.1.2021). Sen tavoitteiden toteuttamista ohjataan muun muassa maankäytön suunnittelun ja toteutuksen ohjelmointiin liittyvillä strategisilla linjauksilla ja asemakaavoituksen työohjelmalla. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma toteuttaa omalta osaltaan Vantaan yleiskaavaan tavoitteita ja se on laadittu valtuustokauden strategian (kv 31.1.2022 § 5) linjausten ja tavoitteiden pohjalta yhteistyössä toimialojen kanssa vuosille 2022–2031.

Palveluverkkosuunnitelmassa käsitellään kaupungin asukkaille tarjoamia palveluja ja niiden palveluverkkoa. Palveluverkolle soveltuvien tonttien kaavoitusta ja tonttien luovutusta on ennakoitava ja suunniteltava pitkällä tähtäimellä. Palveluiden tilatarpeiden muutoksia hallitaan säännöllisellä palveluverkkosuunnittelulla ja ratkaisuvaihtoehtoja tutkitaan alueellisilla tai palvelukohtaisilla selvityksillä. Tavoitteena on palvelutarpeiden mukaisen taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan sekä monikäyttöisen palveluverkon kehittäminen, mikä vastaa myös kaupungin väestömäärän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen lisääntymiseen. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma ohjaa muun muassa vuotuista talousarvioprosessiin kuuluvaa toimitilainvestointiohjelman päivittämistä.

Hallintosäännön mukaan talouden ja strategian palvelualue vastaa kaupunkitasoisesta palveluverkon ohjauksesta. Edellinen kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018–2027 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 24.9.2018. Kaupungin palveluverkkoja on kehitetty voimassa olevan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2018–2027 periaatteiden mukaisesti.

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman päivitystyö käynnistettiin kaupungin hankejohtoryhmän (hankejoton) toimeksiannosta syksyllä 2021. Työn ohjausryhmänä on toiminut kaupungin hankejohtoryhmä. Palveluverkkosuunnitelman laatimista varten koottu työryhmä on kokoontunut syksyn 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana. Lisäksi palveluverkkosuunnitelmaa on käsitelty palveluverkkosuunnittelun workshopeissa 29.3.2022 ja 26.4.2022, vaikuttamistoimielimissä 13.4.–4.5.2022, valtuustoseminaarissa 13.5.2022, kaupungin johtoryhmässä 16.5.2022, yhteistoimintaryhmässä 21.6.2022 sekä lautakunnissa elokuussa 2022.

Asukkailla on ollut mahdollisuus antaa palautetta ja kehittämis ehdotuksia kaupungin palvelujen saavutettavuudesta OsallistuvaVantaa.fi sivustolla 14.1.–18.2.2022. Kyseeseen vastasi 769 vantaalaista. Kyselyn tuloksia on käsitelty toimialoilla. Kooste tuloksista on erillisenä liitteenä.

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022–2031 tarkistetaan tarvittavilta osin seuraavalla valtuustokaudella.

OSA I KAUPUNKI KASVAA JA TIIVISTYY

1.1 Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman lähtökohdat

Strategia

Vantaan strategiassa painottuvat vahvasti kaupunkilaisten hyvinvointi ja yhdenvertaisuus. Tavoitteena on tukea ihmisiä elämänkaaren eri vaiheissa, panostaa onnistuneeseen hyvinvointialuesiirtymään sekä tasata hyvinvointieroja. Vahvana teemana nousee esiin oppiminen elämän eri vaiheissa. Osaamisen pohja luodaan varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa, mutta koulutuspolkuja tulee rakentaa eri ikäisille. Osaamisen ja oppimisen merkitys tunnistetaan niin tasa-arvon, vieraskielisten integraation kuin elinvoiman näkökulmista. Lisäksi kaupunkia ja sen useita keskuksia kehitetään viihtyisämmiksi, turvallisemmiksi ja toimivammiksi.

Strategia sisältää poikkihallinnollisia kärkihankkeita, jotka ovat pitkäkestoisia investointihankkeita, eivätkä ne toteudu kokonaisuudessaan yhden strategiakauden aikana vaan suuntaavat tulevaisuutta pidemmälle. Kärkihankkeita ovat Vantaan ratikka, joka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin. Kuusijärven kehittäminen luontomatkailu- ja virkistyskohteena, joka parantaa matkailua ja luonnon virkistyskäyttöä. Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo, joka nostaa kulttuurin merkitystä sekä Oppimiskampus Tikkurilassa, joka tukee niin elinvoiman kuin jatkuvan oppimisen tarpeita.

Kuva 1. Innovaatioiden Vantaa. Kaupunkistrategia 2022–2025.

Kaupungin kehittämisen lähtökohtana on kestävä ja alueellisesti tasapainoinen kasvu. Mahdollisimman optimaalisesti ajoitetulla kuntatekniikan rakentamisella, liikennehankkeilla ja palveluinvestoinneilla ohjaamme kaupungin kasvua taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästi.

Vantaa on asettanut kaupunkistrategiassaan tavoitteeksi hiilineutraaliuden vuoden 2030 loppuun mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi ja uusien ja tehokkaampien

toimintatapojen edistämiseksi vuonna 2018 laadittiin resurssiviisauden tiekartta ja toimialakohtaiset toteutussuunnitelmat. Resurssiviisauden tiekartta on päivitetty uudelle valtuustokaudelle vuosille 2022–2025. Tiekartan tavoitteiden toteutumisen kannalta merkittävimpiä toimenpiteitä ovat rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen, kaupunkirakenteen eheyttäminen, joukkoliikenteen parantaminen, kestävien hankintojen tekeminen sekä tilojen ja laitteiden käytön energiatehokkuus. Resurssiviisaus tulee ottaa huomioon kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kukoistavat kaupunkikeskukset

Strategia nostaa esiin yhtenä painopisteenä kukoistavat kaupunkikeskukset, joissa monipuolinen asuminen, julkiset palvelut ja muut työpaikat synnyttävät vilkkaita ja viihtyisiä toimintaympäristöjä.

Kukoistavat kaupunkikeskukset ponnistavat omasta historiastaan, niissä on omaa kulttuuria, tapahtumia ja ne jäävät helposti mieleen. Kaupunkikeskus on fyysisesti ja toiminnallisesti monipuolinen ydin, josta löytyy asukkaita, työpaikkoja ja virkistystä. Kaupunkirakenne on monipuolinen ja kerroksellinen. Se on selkeä, jatkuva ja tunnistettava.

Kaupunkikeskukset eivät kehity ilman monipuolista keskustarakennetta. Keskusalueilla tarvitaan asumisen, viherympäristöjen ja liikkumisympäristöjen lisäksi monipuolisia sekä julkisia että yksityisiä palveluita, muun muassa kaupan palveluita. Tarvitaan myös erilaisia työpaikkoja sekä omaleimaisuutta korostavia kulttuurin tiloja ja palveluita. Erilaiset kulttuurin tilat toimivat kohtaamisen paikkoina eri-ikäisille ja eri elämäntilanteissa oleville asukkaille.

Keskuksissa julkinen kaupunkitila ja viherympäristö on laadukasta ja viihtyisää, liikkumisessa priorisoidaan jalankulku, pyöräily ja joukkoliikenne. Laadun paikkoja ovat erityisesti puistot, kadut, aukiot ja torit. Tikkurilan keskuksessa tärkeä resurssi on myös Keravanjoki. Yksityisen autoliikenteen osalta keskuksissa korostuvat pysäköinnin ratkaisut ja sen vaatiman tilan tehostaminen. Kaupungin tori- ja terassitoiminnan kokonaisuutta kehitetään ja siitä vastaa elinkeinopalvelut.

Keskusten kehittämistä pyritään vauhdittamaan. Jokaisen suuralueen keskukselle laaditaan oma kehittämissuunnitelma, jossa korostuvat alueen myönteiset ominaispiirteet. Tikkurilan vahvuutena on sen elävä ja kerroksellinen jokivarren kantakaupunkimaisuus, joka uudistuu historiaa arvostaen. Myyrmäen urbaaneissa kortteleissa sen sijaan elää värikäs katutaidekulttuuri, aktiivinen asukastoiminta ja vireä edistysellinen yritystoiminta. Aviapolis on kansainvälinen lentokenttäkaupunki ja kaupunkikeskus, josta rakentuu asukkaiden, palvelujen ja yritysten monimuotoinen ydin. Kivistön värikäs ja vihreä kaupunkikeskusta kasvaa Kehäradan Kivistön ja tulevan Lapinkylän aseman ympärille. Koivukylä on tunnistettava ja perinteikäs, se on myös vireä ja turvallinen. Korso puolestaan kasvaa, muuttuu ja kehittyy. Korson sydän säilyy keskuspuistossa eli Ankkapuistossa. Hakunilassa Vantaan ratikka tuo uutta vauhtia moni-ilmeisen ja monikulttuurisen keskustan kehitykselle.

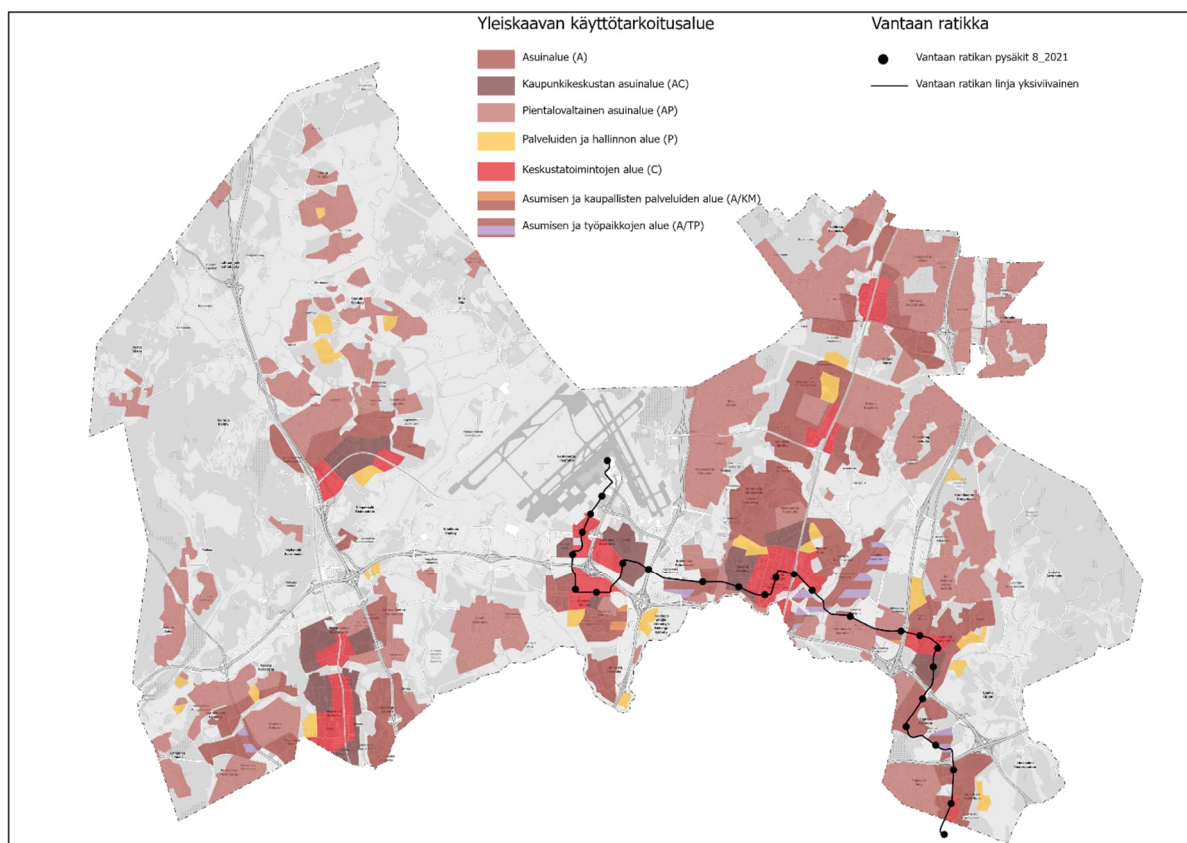
Asuminen ja palvelut yleiskaavassa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaava 2020:n 25.01.2021 (valituksenalainen). Uusi yleiskaava on pitkän tähtäimen suunnitelma, jolla kaupunki ohjaa maankäytön kehitystä haluamaansa suuntaan. Tavoitevuosi on 2050. Yleiskaavan väestöskenaarioiden mukaan kaupunki kasvaa 100 000 asukkaalla vuoteen 2050 mennessä.

Yleiskaavassa jatketaan tavoitetta kaupunkirakenteen tiivistämisestä ja täydentämisestä. Kaupungin kasvu halutaan sijoittaa olemassa olevaan rakenteeseen.

Olemassa olevia keskuksia kehitetään nykyistä monipuolisemmiksi asumisen, työn ja palvelujen alueiksi. Yleiskaava mahdollistaa kaupungin kasvun ohjaten sen nykyiseen kaupunkirakenteeseen sitä eheyttäen ja uudistaen. Kasvu painottuu erityisesti keskuksiin, joista varsinkin pääkeskukset Tikkurila, Aviapolis ja Myyrmäki vahvistuvat ja laajenevat merkittävästi. Vahvin kasvukäytävä on mahdollisen tulevan Vantaan ratikan varsi, mutta joukkoliikennekaupunki täydentyä myös muilla yhteyksillä ja solmukohdilla.

Asuinrakentaminen painottuu keskuksiin ja tiiviimmille alueille. Vantaalla on merkittävän laajat pientaloalueet ja kaupunki on profiloitunut pientalojen suurkaupungiksi. Nykyisiä pientaloalueita täydennetään ja uusia pientaloalueita ja -tontteja kaavoitetaan lisää. Palvelujen sijoittumisesta yleiskaava ohjaa vain tilaa vievimpiä, kuten urheilu- ja puistoja. Muilta osin tavoite riittävistä palveluista on nostettu keskuksien ja asumisen alueiden yleiskaavamääräyksiin. Lähipuistoja ja virkistysalueita tulee varata riittävästi ja rakentamisen tulee olla vihertehokasta niin asunto- kuin työpaikka-alueellakin.

Kuva 2. Yleiskaava 2020:ssa palveluiden riittävyys ja saavutettavuus kestäväillä kulkumuodoilla on nostettu määräyksiin asuin- ja keskusalueilla.

Kaupungin elinvoiman ja seudun kasvun turvaamiseksi on yleiskaavaan määriteltä riittävästi työpaikkarakentamisen mahdollisuuksia. Kaupan sijoittumista ohjataan erityisesti suurimpien yksiköiden ja niin sanottujen kaupan alueiden osalta: tärkeimpinä linjauksina keskuksien kehittämisen tukeminen ja saavutettavuus kestäväällä liikkumisella. Lentokentän ja lentämisen kasvuun on varauduttu, mikä näkyy muun muassa osittain laajenevina lentomelualueina.

Kuva 3. Yleiskaava 2020:n keihäänkärjet.

Kaupunkirakenteen tiivistyminen

Kaupungin kehityksen ohjaaminen nykyisen rakenteeseen, keskuksiin sekä joukkoliikennevyöhykkeille kasvattaa luonnollisesti myös palvelutarpeita näillä alueilla. Tämä tukee nykyisten palvelujen toimintaedellytyksiä sekä mahdollistaa sen, että palvelut ovat hyvin saavutettavissa kestävin liikkumismuodoin. Olemassa olevia palvelutontteja on jo tehostettu ja tehostetaan uusien ja kasvavien palvelutarpeiden myötä. Kaupungin tiivistyminen tuottaa myös haasteita palvelujen sijoittamiselle, koska uuden Y-tonttivarannon löytäminen uusille palvelurakennuksille on entistä vaikeampaa. Mikäli riittävän kokoisia tontteja ei löydy, tarkastellaan yksityisen maan hankintaa palvelurakentamisen käyttöön sekä innovatiivisia tila- ja tonttiratkaisuja. Tiivistyminen aiheuttaa haasteita myös yleisten alueiden kunnossapidolle, kun esimerkiksi lumitila jää entistä vähäisemmäksi. Jos yleisiä alueita otetaan palvelujen käyttöön, tulee myös alueen kunnossapidosta sopia.

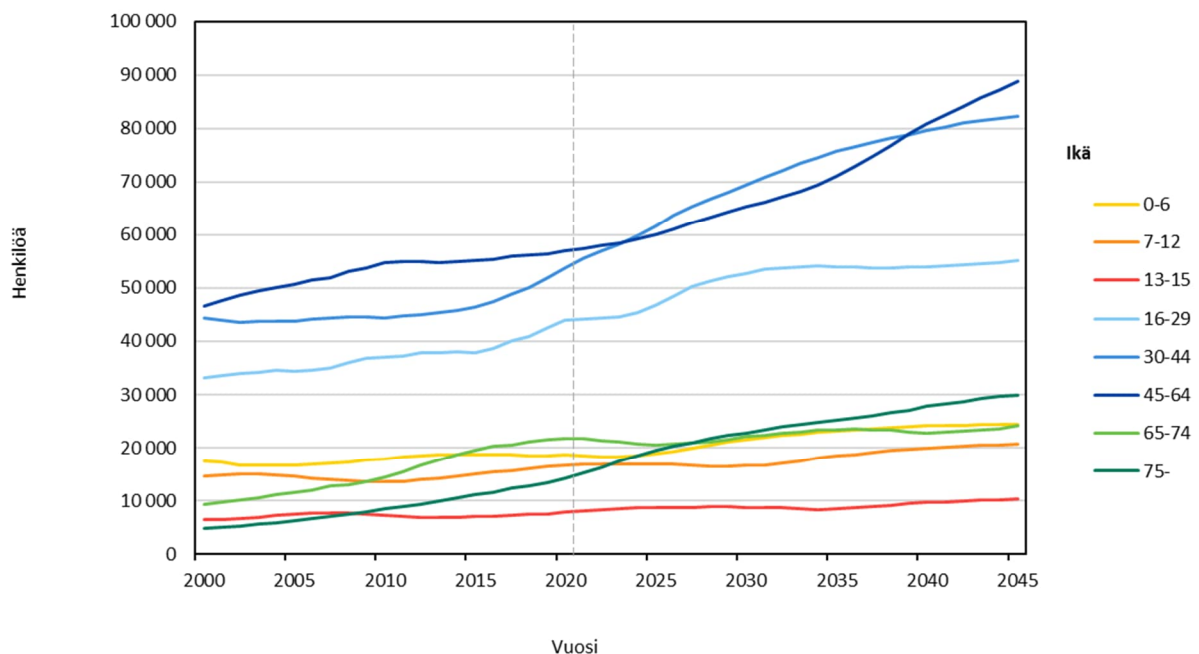
Kaupunkirakenteen sosiaaliseen eheyteen kiinnitetään erityistä huomiota ohjaamalla kasvua tasapainoisesti eri alueille, jotta alueellisen eriarvoistumisen kehitys saadaan pysähtymään.

Asuntorakentamisennuste

Nykyinen MAL-aiesopimus kattaa vuodet 2020–2031, ja sen mukaan Helsingin seudun asuntotuotanto tavoite sopimuskaudelle 2020–2023 on yhteensä noin 16 500 asuntoa vuodessa. Vantaan osuus tästä tavoitteesta on 2 640 asuntoa vuodessa. Tulevana 10-vuotiskautena Vantaalle on arvioitu valmistuvan keskimäärin 3 400 uutta asuntoa vuodessa. Rakentamisen ennustetaan olevan hieman rauhallisempaa ennustekauden ensimmäisinä vuosina ja voimakkainta vuosina 2024–2026, jolloin uusia asuntoja ennustetaan valmistuvan yli 4 000 vuodessa. Suuralueittain tarkasteltuna eniten asuntoja valmistuu Myyrmäen, Kivistön, Aviapoliksen ja Tikkurilan suuralueille. Lähes jokaisella suuralueella rakennettavista asunnoista kerrostaloasuntojen osuus on suhteellisesti suurin ja rivitalojen osuus suhteellisesti pienin. Rakennettavien kerrostaloasuntojen osuus on pienin Korson suuralueella, jonne omakoti- tai paritaloja rakennetaan suhteellisesti eniten.

Väestönkasvu

Vantaan väkiluvun ennustetaan kasvavan edelleen nopeasti, vaikka edellisten vuosien ennätyksellisen suuren väestönkasvun arvioidaan hieman hidastuvan lähivuosina (Vantaan väestöennuste 2021). Väestö kasvaa ennusteen mukaan vuosina 2021–2023 keskimäärin 1,4 prosenttia vuodessa ja voimakkaan asuntorakentamisen myötä kasvun oletetaan nousevan 2,3 prosenttiin vuosiksi 2024–2026. Sen jälkeen kasvun ennustetaan laskevan asteittain siten että se on 1,9 prosenttia vuonna 2027, 1,6 prosenttia vuonna 2030 ja 1,0 prosenttia vuonna 2041 (kuvio 1). Vuoden 2021 alussa Vantaalla asui 237 231 henkilöä. Uuden 2021 vuoden ennusteen mukaan väestöä olisi vuoden 2025 alussa noin 253 000 ja vuoden 2026 aikana ylitettäisiin 260 000 asukkaan raja. Perusennusteen mukaan vuonna 2031 Vantaalla olisi noin 284 000 asukasta, mikä tarkoittaisi 45 000 uutta asukasta vuoden 2021 lopun tilanteeseen verrattuna. Runsaan asuntorakentamisen myötä väestön ennustetaan kasvavan määrällisesti eniten Kivistön, Myyrmäen, Aviapoliksen ja Tikkurilan suuralueilla. Nopeimmin kasvavia ikäryhmiä ovat 25–54-vuotiaat sekä 75 vuotta täyttäneet.

Kuvio 1. Vantaan väestöennuste 2021. Väestönkehitys Vantaalla 2000–2045.

1.2 Kestävä toimintapa

Ympäristövastuullisuus

Yksi Vantaan strategiassaan määrittelemistä arvoista on vastuullisuus, jolla tarkoitetaan hyvän elämän turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Strategian mukaan kaikessa kaupungin valmistelussa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset, sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuuriset näkökulmat. Vantaa seuraa vastuullisuustyön toteutumista kahden vuoden välein VLR-raportilla (Voluntary Local Review), jossa tarkastellaan kuinka kaupunki vastaa YK:n kestävän kehityksen vuonna 2015 asetetun Agenda 2030 toimintaohjelman 17 tavoitteen toimeenpanoon kaupungissa.

Ympäristövastuuta kaupungissa toteuttaa resurssiviisauden tiekartta ja siitä johdetut toimialoittaiset toteutus suunnitelmat. Tiekartassa määritellään myös toimenpiteet hiilineutraaliuden saavuttamiseksi vuonna 2030, mihin Vantaa on sitoutunut. Kestävässä kaupungissa yhdyskuntarakenteella on merkittävä vaikutus päästöihin myös liikenteen kautta pitkälle tulevaisuuteen. Palveluiden, kuten myös asuntojen ja työpaikkojen sijoittuminen vaikuttaa olennaisesti liikenteen määrään ja siihen, millä kulkuneuvolla liikutaan. Päästöjä voidaan vähentää, jos palveluita ei sijoiteta sellaisille alueille, joille ei ole hyviä joukkoliikenneyhteyksiä. Tiivis yhdyskuntarakenne mahdollistaa toimivan joukkoliikenteen ja tiheä palveluverkko luo hyvät edellytykset kävelylle ja pyöräilylle.

Rakennetulla ympäristöllä on ratkaiseva merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä, sillä rakennukset aiheuttavat kolmanneksen Suomen ilmastopäästöistä. Kestävässä kaupungissa kiinnitetään huomiota vähähiilisiin rakennusmateriaaleihin, sillä rakennusten elinkaaren aikaisista kasvihuonekaasupäästöistä rakennusmateriaalien osuus on merkittävä. Merkittäviä päästöjä aiheuttaa myös esirakentaminen. Rakennusmateriaalien merkitys kasvaa edelleen rakennusten energiatehokkuuden parantua ja käytön aikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentyessä. Kestävä toimintatapa huomio vähähiilisuuden myös korjausrakentamisessa ja mahdollistaa rakennusmateriaalien kierron.

Kuva 4. Resurssiviisauden tiekartan visio 2030.

Tavoitteena on, että Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä. Energiatehokkuutta parannetaan systemaattisesti niin kaupungin omissa kiinteistöissä kuin koko kaupunkialueen kiinteistöissä edistämällä kiinteistöjen ja asuntojen energiaremontteja.

Kestävässä kaupungissa rakentaminen suunnitellaan ja rakennukset ja rakenteet ylläpidetään muuttuvan ilmaston vaatimukset huomioiden. Ilmastomuutokseen sopeutuminen on myös osa kaupungin riskienhallinnan suunnittelua. Viherrakentaminen yleisillä alueilla ja myös katoilla auttaa sopeutumaan ilmastomuutokseen erityisesti hulevesien ja lämpötilojen hallinnan kautta. Samalla luodaan viihtyisämpää ja monimuotoisempaa ympäristöä ja lisätään hiilinieluja.

Vantaalla tuetaan ympäristösertifikaattien, kuten Ekokompassin ja koulujen ja päiväkotien Vihreä Lippu -ohjelman käyttöönottoa. Kaupunkiympäristön toimiala kehittää toimintaansa ympäristöjohtamisjärjestelmän avulla. Järjestelmän käyttöönoton tavoitteena on kehittää toimialan ympäristöasioiden hallintaa ja sitä kautta vaikuttaa toimialan omiin päästöihin.

Vantaan tulee kehittää omien kiinteistöjensä jätehuoltoa sujuvammaksi. Tämä vaatii konsernitaseista johtamista, koordinointia ja kehittämistä jäteastioiden saatavuudessa, tiloissa ja puhtauspalvelusopimuksissa. Erityisesti muovijätteen hyödyntämiseen kiinnitetään huomiota.

Sosiaalinen vastuullisuus

Osallistuvalla Vantaalla palvelut tehdään kaupunkilaisten kanssa kaupunkilaisia varten. Palvelut tavoittavat eri ikäluokat, vammaiset ja kieliryhmät. Erityisenä tavoitteena on lapsiystävällisyys. Tavoitteena on myös erilaisten perheiden tukeminen.

Vantaan kaupungilla myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (MEK) tavoitteena on hyvinvointierojen kaventaminen asukkaiden ja asuinalueiden välillä. Ohjelma käsittää toimenpiteitä laajasti eri toimialoilta, minkä avulla on tuettu osaamista ja koulutusta, lasten ja perheiden hyvinvointia sekä yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta. MEK-ohjelma on ollut käynnissä vuodesta 2019 lähtien ja siihen on budjetoitu vuosittain kaksi miljoonaa euroa. Uuden MEK-ohjelman suunnittelu vuosille 2023–2025 on parhaillaan käynnissä, ja voimme odottaa uuden ohjelman valmistuvan syksyllä 2022. Uutta ohjelmaa rakennetaan yhteistyössä toimialojen edustajien sekä alan tutkijoiden kanssa.

Vantaan kaupunki on myös saanut rahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeeseen vuosille 2022–2024. Kyseessä on Valtion erityisavustus koulusegregaation vähentämistä koskevaan hallinnonalojen väliseen yhteistyöhön ja kaupunkisuunnitteluun. Tavoitteena on muodostaa toimialat ylittävä kokonaiskäsitys nykytilanteesta sosioekonomisen eriytymisen ennaltaehkäisyssä Vantaan kaupungin sisällä ja huomioida Vantaan kasvava moninaisuus ja muuttoliike kaupunkirakenteessa ja erityisesti kasvatuksen ja oppimisen palvelutilojen suunnittelussa sekä toiminnassa. Hankkeen aikana Vantaalle laaditaan alueellinen toimintarajat ylittävä toimintamalli koulutuksellisen segregaaion vähentämisen näkökulmasta. Työtä ohjaa Vantaan oman ohjausryhmän lisäksi myös valtakunnallinen verkosto Opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla.

1.3 Taloudellisesti ja elinvoimaisesti vahva kaupunki

Vantaan talous ja elinvoima

Sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lähtien. Sen myötä kuntien tehtäväalue pienenee. Kunnille jää kuitenkin jatkossakin merkittävä rooli niiden toimiessa mm. koulutus-, sivistys- ja kulttuuripalvelujen järjestäjänä sekä maankäytön ja ympäristön toimijana ja elinvoiman edistäjänä. Kunnille jää myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä yhdessä hyvinvointialueiden kanssa. Vuonna 2024 on suunnitteilla, että kuntien tehtävät puolestaan lisääntyvät, kun TE-keskuksista siirtyvät valtion työ- ja elinkeinopalvelut kokonaisuudessaan kuntien vastuulle.

Hyvinvointialueiden aloittaessa kunnista siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen menot hyvinvointialueille. Vastaavasti siirtyy myös tuloja, kuten toimintatuottoja, veroja ja valtionosuuksia. Siirtymävuonna uudistuksen aiheuttama kuntien talouden tasapainon muutos rajataan nolnaan. Kuntien kannalta keskeisintä on pyrkiä huolehtimaan siitä, että vero- ja valtionosuustulojen kehitys riittää myös keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä kattamaan jäljelle jäävien kunnan toimintojen kustannukset. Etenkin voimakkaasti kasvavat kaupungit ja kunnat tarvitsevat jatkossakin vuosikatteen hyvää kehitystä rahoittaakseen väestön- ja palvelutarpeen kasvun vaatimat investoinnit.

Vantaan kaupungin kokonaistalous on viimeisten viiden vuoden aikana kehittynyt sen verran suotuisasti, että kaupungin ja kaupunkikonsernin voimakas velkaantuminen on saatu pysäytettyä ja kaupungin ja konsernin lainakantojen tasot ovat pienentyneet lähelle valtakunnallisia keskiarvoja ja alle kuuden suurimman kaupungin keskiarvon. Tämä antaa hyvän lähtökohdan hyvinvointialueuudistuksen jälkeisen uuden Vantaan kaupungin kehittämiseksi. Talouden tasapainon ylläpitoon ja investointikyvyn ylläpitoon on kuitenkin jatkossa keinoja rajallisemmin käytössä. Vantaa kaupungin strategiassa on asetettu strategiakaudeksi tavoitteita, joiden avulla pyritään varmistamaan kaupungin talouden vahva kehitys myös tulevaisuudessa.

Vantaa on vahvasti kasvava ja kansainvälistyvä kaupunki. Vahva kansainvälisyys on tekijä, jolla Vantaa erottuu muista suurista kaupungeista. Vieraskielisten osuuden ennakoidaan kasvavan Vantaalla voimakkaasti myös jatkossa. Vantaa on lentokenttäkaupunkina myös Suomen portti maailmalle ja sijoittumiskohde kansainvälisille yhtiöille. Monipuolisen elinkeinorakenteen ansiosta Vantaan työpaikkaomavaraisuus on selvästi yli 100 % ja työpaikkojen kasvu on ollut historiallisesti vahvaa.

Työttömyys Vantaalla nousi covid-19-pandemian aikana voimakkaasti. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden tilanteen parantuminen on ollut hitaampaa kuin muissa suurissa kaupungeissa. Vantaa panostaa työllisyystoimissaan pitkien työttömyysjaksojen katkaisemiseen ja pitkäaikaistyöttömien aktiiviseen työllistämiseen. Työllisyyden hoidossa panostetaan myös erityisesti nuorten ja vieraskielisten työllistymiseen.

Tulevaisuuden kasvu syntyy uudistumisesta ja osaamisesta. Kaupunki pyrkii nostamaan kaupunkilaisten koulutustasoa. Myös pitkäjänteisen elinkeinopolitiikan rooli elinvoiman kehittämisessä on ratkaisevaa.

Vantaan kaupunki pyrkii ohjaamaan alueiden suunnittelua ja rakentamista siten, että luodaan hyviä ja käyttäjien tarpeita palvelevia, terveellisiä, turvallisia ja viihtyisiä sekä sosiaalisesti toimivia ja lisäarvoa tuottavia elinympäristöjä, jotka houkuttelevat sekä uusia asukkaita että yrityksiä. Yritykset hakevat hyviä sijainteja toimivien liikenneyhteyksien ja asiakasvirtojen varrella. Hyvät yhteydet mahdollistavat sekä työvoiman ja asiakkaiden liikkumisen että tavaran kuljettamisen.

Vantaan ratikka on hanke, jossa suunnitellaan Vantaalle noin 19 kilometrin pituista pikaraitiotietä ja siihen liittyviä katutilan uudistuksia. Tavoitteena on luoda uuden yleiskaavan määrittelemään käytävään uusia erinomaisen saavutettavuuden asuin- ja työpaikka-alueita, joille kaupunki voi kasvaa kestävästi. Ratikkahankkeen edistäminen edistyy valtuustositomuksessa esitetyllä tavalla. Suunnitelmat valmistuvat vuonna 2023, jolloin kaupunginvaltuustoon tuodaan päätösesitys raitiotien rakentamisesta valtuustositomuksen mukaisesti.

Palvelutilojen rakentaminen

Palvelutilojen rakentamisella voidaan tukea ja kehittää alueiden vetovoimaa ja omaleimaisuutta ja nämä tavoitteet tulee ottaa hankkeiden toteuttamisen yhdeksi lähtökohdaksi asiakaspalvelutarpeiden ohella. Toimitilaverkkoselvityksissä ja hankkeiden valmistelussa tullaan ottamaan entistä paremmin huomioon alueellisen vetovoiman kehittämiseen liittyviä strategisia valintoja ja kaupungin asemakaavan tavoitteita. Kaupunkirakenteen kehittymisessä huomioidaan sosioekonomisen eriytymisen ennaltaehkäisyn näkökulma ja muodostetaan toimialat ylittävä kokonaiskäsitys nykytilanteesta ja kehitystarpeista sosioekonomisen eriytymisen ennaltaehkäisyssä alueen sisällä.

Vantaan kaupungilla on palvelutilojen rakentamisella mahdollisuus kehittää alueiden identiteettiä ja vetovoimaa panostamalla laadukkaaseen ja kiinnostavaan arkkitehtuuriin, rakennusten pitkäaikaiskestävyyteen ja ilmastotietoisuuteen. Poikkihallinnollisissa tiimeissä on mahdollista tunnistaa strategisesti vaikuttavimmat palvelurakentamisen hankkeet ja kohdistaa resurssit näiden toteuttamiseen alueen vetovoimaisuuden kannalta oikea-aikaisesti. Näiden laadun paikkojen yhteinen tunnistaminen edesauttaa palvelujen oikea-aikaista toteutumista asukasmäärään nähden sekä kaupungin eri osapuolten tavoitteiden toteutumista.

Vantaan kaupunki edistää kaupunkikeskusten ja alueiden elinvoiman kehittämistä myös ostamalla tai vuokraamalla toimitiloja ulkoa. Kaupungin panostusten vaikuttavuutta arvioidaan tällöin muun muassa kaupunkikehityksen ja segregaatoin näkökulmista.

Toimialoille tarpeettomaksi ja tyhjilleen jääneiden rakennusten purkamisen tai myynnin sijaan jatkossa tutkitaan tarkemmin mahdollisuudet kiinteistöjen kehittämiseen ja käytön jatkamiseen alueellisten toimijoiden, yritysten ja yhdistysten sekä asukkaiden hyväksi.

Kaupungin kiinteistöjohtaminen tukee kaupungin ydintoimintoihin kuuluvien palvelujen järjestämistä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että palvelutiloihin liittyvät päätökset tehdään kaupungin järjestämisvastuulla olevien palveluiden tavoitteiden mukaisesti ottamalla huomioon muun muassa palvelujen tuottavuus, toiminnan tehokkuus ja asiakastytyvyisyys.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkko

Vantaalaiset ovat jatkossa sekä Vantaan kaupungin että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asiakkaita. Asukkaiden näkökulmasta on tärkeää, että näiden kahden toimijan palvelut ja palveluverkko muodostavat eheän kokonaisuuden. Kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyö on tämän vuoksi tärkeää palveluverkon kehittämisessä ja siihen liittyvän suunnittelun yhteensovittamisessa. Tiivistä yhteistyötä kaavoituksen ja hyvinvointialueen välillä tarvitaan suunniteltaessa uudiskohteiden ja isoimpien toimitilahankkeiden sijoittumista. Uudessa yleiskaavassa määritellyt linjaukset sisäänpäin kasvusta joukkoliikenteeseen tukeutuen ja nykyisiä keskuksia vahvistaen toimivat palveluverkkosuunnittelun perustana.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023. Suoraomisteisten toimitilojen osalta kaupunki ja hyvinvointialue tekevät vuokrasopimuksen, kuten voimaannpanolaissa (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta) säädetään. Hyvinvointialue toimii vuokralaisena myös kaupunkikonsernin ulkopuolelta vuokratuissa toimitiloissa. Kaupunki laatii suunnitelman, jolla myydään hyvinvointialueelle vuokrattavat kiinteistöt ja asunnot joko täysin ulkopuoliselle taholle tai osittain kaupungin konserniyhtiölle, jos siitä on saatavissa hyötyä.

OSA II KAUPUNGIN PALVELUVERKOT KEHITTYVÄT

2. Palveluiden järjestämisen tavoitteet, yleiset periaatteet ja linjaukset

Tavoitteita

Palvelut järjestetään resurssiviisaasti kaupungin strategisia ja palvelullisia tavoitteita toteuttaen sovittujen määrärahojen puitteissa. Palveluverkkosuunnittelussa etsitään uusia keinoja vastata lisääntyvään palvelu- ja tilatarpeeseen muun muassa palveluja ja hankkeita yhdistämällä, kehittämällä kiinteistöjä useampaan käyttötarkoitukseen sekä lisäämällä tilojen käyttöastetta ja yhteiskäyttöä.

Palveluverkkoratkaisut perustuvat palvelutarpeiden kehittymiseen, kaupunkitasoiseen priorisointiin ja vaihtoehtojen kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointiin. Oikein toteutettuna palvelut lisäävät alueen elinvoimaa ja ehkäisevät sosiaalista eriarvoistumista.

Toimivat ja tarkoituksenmukaiset palvelutilat tukevat palvelutoimintaa, parantavat tuottavuutta ja hyvinvointia. Oikein sijoitetut ja mitoitettut sekä tehokkaassa käytössä olevat palvelutilat tukevat kaupungin säästö- ja päästövähennystavoitteiden saavuttamista.

Yleiset periaatteet:

- *Palvelut sijaitsevat pääsääntöisesti raideliikenteen ja joukkoliikenteen laatu-käytävien varsilla ja ne ovat helposti sekä kestävästi saavutettavia (esteettö-myys, julkinen liikenne, kävely, pyöräily).*
- *Palvelujen sijainnin suunnittelussa hyödynnetään täydennysrakentamisen tuomat keskittämismahdollisuudet.*
- *Kaupunkisuunnittelussa ja tontinkäyttösuunnitelmissa otetaan huomioon myös tilapäiset ja äkilliset palvelutilatarpeet.*
- *Suuremmilla täydennysrakentamis- ja laajennusalueilla käyttötarkoituksen muuttuessa asumiseen, kaupunki varmistaa ensin palveluiden rakentamis-edellytykset tonttien osalta.*
- *Voimakkaasti täydentyvillä keskusta-alueilla asumista lisääviä kaavahankkeita tarkastellaan kokonaisuutena ja palvelutarpeen lisääntymiseen etsitään ratkaisut.*
- *Asuinalueita, palveluja ja yleisiä alueita suunniteltaessa ratkaistaan palvelu-jen tilatarpeet ja toiminnot kokonaisuutena. Ratkaisuja haetaan niin kaupun-gin kuin yksityisenkin mailta (hyötyjen/haittojen jakamisen näkökulma) ja käy-tämme tämän mahdollistamiseksi maankäytösopimuksia, maanvaihtoja ja maanhankintaa.*
- *Herkille kohteille, kuten päiväkodeille ja kouluille osoitetaan toteuttamiskel-poiset sijainnit huomioon ottaen ilmanlaatua, melua ja tärinää koskevat mää-räykset.*
- *Päiväkotien ja koulujen tonttien ja tilojen mitoituksessa ja suunnittelussa nou-datetaan ensisijaisesti valtakunnallisia ja kaupungin omia ohjeita, mutta tar-vittaessa esimerkiksi täydentyvillä ja tiiveimmillä alueilla kehitetään innovatii-visia tila- ja tonttiratkaisuja toiminnan laatua heikentämättä.*
- *Toimitilat, yleiset alueet ja -kiinteistöt suunnitellaan muunneltaviksi ja moni-käyttöisiksi.*
- *Lisääntyvään tilatarpeeseen vastataan yhteishankkeilla ja lisäämällä tilojen yhteiskäyttöä.*
- *Ratkaisuja haetaan myös olemassa olevasta tilakannasta.*
- *Kaupungin tilat, keskus-, piha- ja ulkoalueet tuodaan osaksi kaupunkikulttuu-rin palveluverkkoa.*
- *Sähköisiä palveluja kehitetään ja niiden saavutettavuutta parannetaan.*

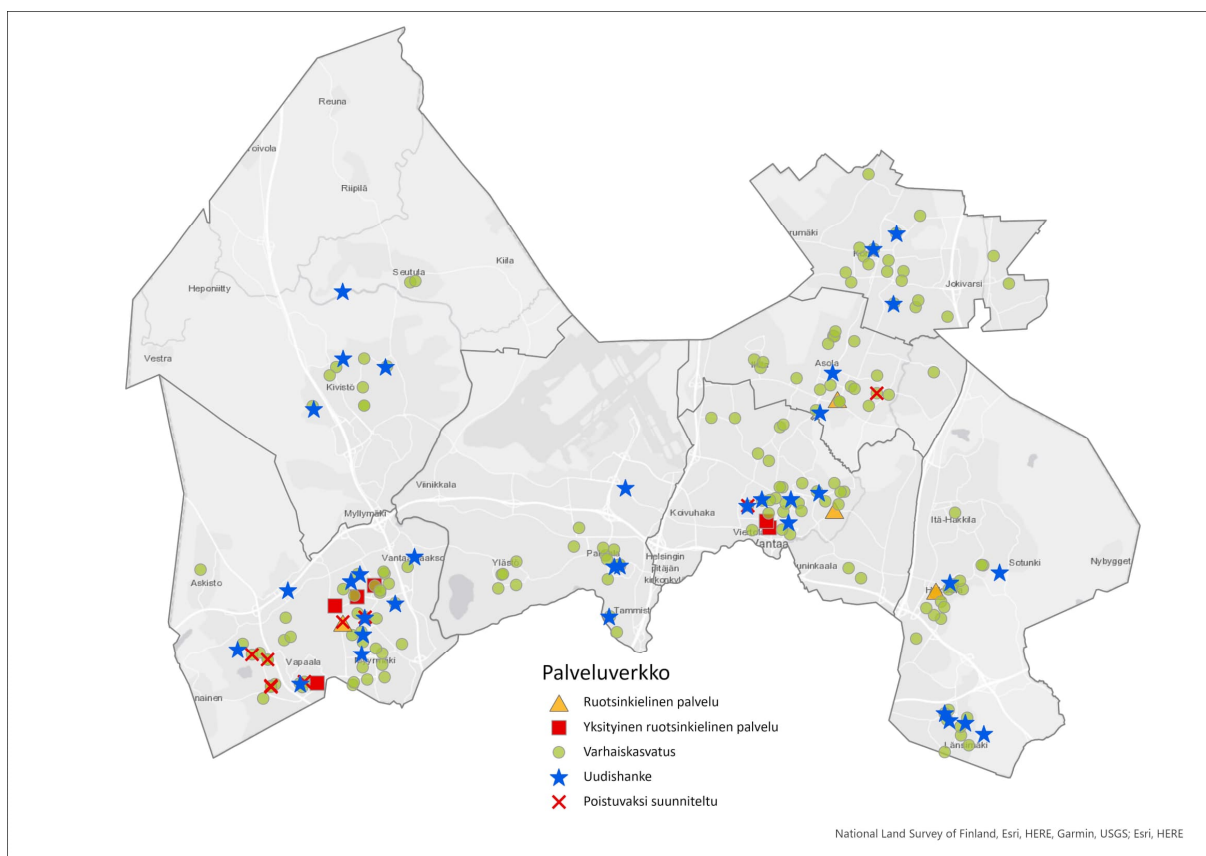
2.1 Kasvatus ja oppiminen

2.1.1 Varhaiskasvatus

Tavoitteena on tarjota varhaiskasvatusta riittävän lähellä lapsen kotia, mikä vahvistaa jokaisen lapsen oikeutta oppia ja mahdollistaa tasa-arvoiset oppimisen edellytykset ja vahvan alun lapsen oppimispolulle.

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus järjestetään keskitetysti Itä- ja Länsi-Vantaalle ja pyritään yhteisiin tilaratkaisuihin muiden ruotsinkielisten palveluiden ja suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa.

Yksityinen varhaiskasvatus täydentää kunnallista palvelua. Laajennetaan englanninkielistä IB-jatkumoa myös varhaiskasvatukseen.

Kartta 1. Varhaiskasvatuksen palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Suomenkielisistä varhaiskasvatuspalveluista lasten koko- ja osa-aikainen varhaiskasvatus ja esiopetus järjestetään ja niiden palveluita kehitetään lähipalveluperiaatteella. Lähipalvelun kriteerinä on saavutettavuus, joka tarkoittaa, että enimmällä osalla käyttäjistä palveluun on matkaa enintään 1,5 km tai määritelty riittävä

joukkoliikennetiheys. Riittävän joukkoliikennetiheyden kriteeri on, että yhteys toimipisteeseen kestää enintään 30 minuuttia ja haja-asutusalueilla yhteys kestää enintään 60 minuuttia. Tiiviisti rakennetuilla aluilla tavoitteena on, että pystytään alittamaan mainitut kriteerit. Tavoitteena on tarjota varhaiskasvatusta riittävän lähellä lapsen kotia, mikä vahvistaa jokaisen lapsen mahdollisuutta osallistua varhaiskasvatukseen ja oikeutta oppimiseen. Palveluverkon tavoitteena on mahdollistaa tasarvoiset oppimisen edellytykset, yhteisöllisyyden kehittyminen ja vahva alku lapsen oppimispolulle, joka jatkuu päiväkodista kouluun. Nämä periaatteet ohjaavat palveluverkon suunnittelua. Päiväkotien sijoittelussa pyritään ottamaan huomioon muiden palvelujen sijainti ja työmatkaliikenteen pääsuunnat. Alueilla, joilla palvelutarve on tilapäisesti suuri, pyritään etsimään joustavia ratkaisuja, kuten esimerkiksi paviljonki- tai kotaratkaisuja.

Ilta- ja ympärivuorokautista varhaiskasvatusta järjestetään keskitetysti ja näiden palveluiden osalta palveluverkkoa kehitetään edelleen keskitetyn palvelun periaatteella. Avoimen varhaiskasvatustoiminnan palveluja ja niihin kuuluvia kerho- ja asukaspuistotoimintaa kehitetään yhteistyössä perhekeskusten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Näiden palveluiden palveluverkon suunnittelussa huomioidaan palveluiden alueelliset tarpeet, saavutettavuus ja avoimeen toimintaan liittyvien muiden toimijoiden palveluverkot ja toimipisteiden sijoittuminen.

Ruotsinkielinen varhaiskasvatusta järjestetään keskitetysti Itä- ja Länsi-Vantaalle. Ruotsinkielisten varhaiskasvatuspalveluiden keskittämisessä pyritään yhteisiin tilaratkaisuihin etenkin muiden ruotsinkielisten palveluiden ja suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa.

Englanninkielistä varhaiskasvatusta kehitetään sekä osana koko palveluverkkoa sijoittamalla englannin kielirikasteista esiopetusta ja varhaiskasvatusta toimintayksiköihin että keskitetysti IB-koulutusohjelmajatkumoon (International Baccalaureate) tähtäävällä yhteishankkeella, jossa huomioidaan myös varhaiskasvatusikäisten ikäluokkia IB-koulutusohjelman mukaisesti. Kansainvälistyvän Vantaan tavoitteena on tarjota jatkossa englanninkielistä opetusta myös kansainvälisen IB-viitekehyksen mukaisesti Primary Years Programme –opetuksessa varhaiskasvatusikäisille. Tavoitteena on toteuttaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen IB-linjan saumaton jatkumo, jossa erityisesti esikoulu- ja alkuopetusikäisten lasten yhteistoiminnallinen oppiminen ja opetus mahdollistetaan.

Esiopetusta on pilottikohteissa myös kaksivuotisena 5-vuoden ikäisille lapsille. Esiopetusta kehitetään ja vahvistetaan yhteistyötä alkuopetuksen kanssa. Esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistoiminnallisuutta ja yhdessä oppimista tuetaan sijoittamalla esiopetuksen ja alkuopetuksen tiloja mahdollisuuksien mukaan toistensa yhteyteen tilamuutos- ja uudishankkeissa.

Yksityinen varhaiskasvatusta täydentää kunnallista palvelua ja sen nykytasolla oleva osuus eri alueilla palveluntuottamisessa on lähtökohtana varhaiskasvatuksen palveluita kehitettäessä.

Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen

Palveluverkon ja vuotuisen toimitilainvestointiohjelman suunnittelun lähtökohtana on varhaiskasvatuksen palvelutarve, nykyisen palveluverkon kunto, tarkoituksenmukaisuus ja toimivuus sekä väestöennusteen mukainen lasten määrän muutos.

Investointisuunnitelmaa päivitetään ja täydennetään toimitilajohtamisen johdolla tehtyjen alueellisten päiväkotiverkkoselvitysten mukaisilla päiväkotihankkeilla. Pysyvien päiväkotien muodostamaa palveluverkon runkoa kehitetään ennakoivasti ja systemaattisesti, jotta kiireellisiltä tilaratkaisuilta välttyttäisiin. Kuitenkin äkillisiä muutoksia palvelutarpeeseen saattavat aiheuttaa yllättävät muutokset kiinteistöjen kunnossa, palvelujen tarpeen ennakoinnaton kasvaminen palvelua ohjaavien lakimuu-
tosten vaikutuksesta tai ennakoinnattomat asiakaskäyttäytymiseen vaikuttavat muutokset esimerkiksi valtakunnallisten tai kunnallisten päätösten seurauksena. Nämä saattavat synnyttää myös ennakoinnattomia investointitarpeita.

Varhaiskasvatuksen kunnallinen palveluverkko muodostuu varhaiskasvatuksen toimintayksiköistä. Toimintayksikköön voi kuulua yksi tai useampi päiväkotiyksikkö, ryhmäperhepäiväkotiyksikkö, perhepäivähoitajia, avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa, asukaspuisto tai kerhoja. Varhaiskasvatuksen kunnallisessa palvelutuotannossa on erilaisia palvelumuotoja painottuen päiväkoteihin.

Päiväkodiksi määritellään kiinteistö tai huoneisto, jossa on varhaiskasvatuksen toimintaa samalla tontilla yhdessä tai useammassa rakennuksessa. Mikäli tontilla on useampi rakennus, nimitetään päärakennusta päiväkodiksi ja toisia rakennuksia lisärakennuksiksi. Päiväkotilaksiksi määritellään varhaiskasvatuksen käytössä olevia tiloja, jotka sijaitsevat erillään päiväkodista tai ovat muun toiminnan yhteydessä (esimerkiksi esiopetusryhmä koululla). Mahdollisiin toiminnan väistämisen tarpeisiin vastaavat väistötilapäiväkodit.

Varhaiskasvatuksen tilat tukevat varhaiskasvatukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja ne mahdollistavat lapsen oppimisen ja sosiaalisten taitojen kehittymisen. Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja kehitetään siten, että ne vahvistavat yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa. Tilat ovat muunneltavia, ne joustavat erilaisiin toiminnallisiin tarpeisiin ja niissä on huomioitu esteettömyys. Päiväkotien pihat ovat tärkeä osa varhaiskasvatuksen oppimisympäristöä ja niiden osalta edellä mainitut tavoitteet ovat yhtenevät itse päiväkotirakennuksen tilojen kanssa. Pihojen maaperän laadulla on merkitystä myös lasten vastustuskyvyn kehittymiseen.

Vantaan päiväkotien pihoiden kuntoa on tehty kartoituksia, joissa on yleisesti arvioitu pihan kuntoa ja pihalla olevien välineiden kuntoa. Näin on saatu kattavampi ymmärrys kaikista Vantaalla olevien päiväkotien pihojen ja välineiden kunnosta ja pihan toimivuudesta. Pihojen kunnostamisessa osallistetaan päiväkodin henkilökuntaa liikuntapalveluiden avulla. Näin saadaan kerättyä suunnittelijoille toiveita ja ideoita pihan suunnitteluun päiväkodin lapsilta, henkilökunnalta ja vanhemmilta. Pihoiden käytetään mahdollisuuksien mukaan orgaanista aineita välineiden rakenteissa, turva-alustassa ja vaalitaan korjauksissa pihalla olevaa puustoa ja muuta kasvillisuutta.

Osa tiloista on mahdollista vuokrata organisaation ulkopuolisille käyttäjille, ja nämä palvelevat myös kuntalaisten tarpeita iltajäsen- ja vapaa-ajanikäisinä. Myös päiväkotien pihajäsen- ja pysäköintialueet ovat asukkaiden käytettävissä varhaiskasvatuksen aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella.

Palveluverkkoa kehitetään uudishankkeilla, joiden optimikoko olisi 168–210 tilapaikkaa. Tarvittaessa optimikoko voidaan joustaa ja tehdä laajempia yhteishankkeita

muiden palveluiden, erityisesti perusopetuksen, ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja IB – koulutusohjelman hankkeiden kanssa.

Optimikokoisissa yksiköissä on mahdollista huomioida ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävä kehityksen näkökulmat. Optimaalinen yksikkö koko mahdollistaa ekologisesti kestävämmät rakentamis- ja toiminnanjärjestämisen ratkaisut sekä säästää investointi- ja käyttökustannuksissa pienempiin yksiköihin nähden. Optimikokoisissa yksiköissä on mahdollista erilaisista sosioekonomisista taustoista tulevien lasten oppimisen edellytysten ja laajemmin eri asuinalueiden välisten oppimiserojen tasaaminen. Riittävän kokoista väestöpohjaa palvelevat yksiköt mahdollistavat kulttuuriseen monimuotoisuuteen ja kaikkien oikeuksien arvostamiseen kasvamisen. Näin pyritään ehkäisemään eriarvoistumiskehitystä Vantaan eri alueilla. Optimikokoisissa yksiköissä lapsen tukemiseen liittyvien ratkaisujen järjestäminen, lyhyemmän ja pidemmän aikavälin palvelutarpeen määrän vaihteluiden huomioiminen, henkilökuntaresurssin kohdentuminen, digitaalisiin ja muihin oppimisen välineisiin investoiminen ja varhaiskasvatuksen laatuindikaattoreihin vaikuttaminen on kestävämmällä pohjalla pieniin yksiköihin nähden.

Päiväkotien tilasuunnittelua on kehitetty toiminnallisista, kokonaistaloudellisista ja resurssiviisauden lähtökohdista yhdessä Kasvatuksen ja oppimisen toimialan ja Kaupunkiympäristön toimialan toimitilajohtamisen kanssa. Tämän kehittämistyön pohjalta on laadittu nykyinen Vantaan päiväkotikonsepti -suunnitteluohje, jonka mukaisesti toteutetaan varhaiskasvatuksen uudistilahankkeet. Ohjeen päivitystyö on käynnissä ja se tuo muutoksia tilasuunnitteluun jo lähitulevaisuudessa.

Kaupungin strateginen tavoite tiivistää kaupunkikeskuksia haastaa päiväkotirakentamisen kaupunkitasoisia ohjeistuksia, koska nykyisten mitoitusten mukaisia tontteja on vaikeaa löytää. Näissä tapauksissa etsitään innovatiivisia tila- ja tonttiratkaisuja, jotta palvelu voidaan järjestää parhaalla mahdollisella tavalla.

Lainsäädäntö, ohjeistukset ja niiden muutokset

Varhaiskasvatuksen toimintaa keskeisesti ohjaa varhaiskasvatuslaki ja esiopetuksen toteuttamista perusopetuslaki. Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen toimintaympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta pyritään valtakunnallisesti nostamaan lisäämällä hallinnonalojen välistä yhteistyötä ja tehostamalla muiden tahojen kuten esimerkiksi neuvoloiden perheille antamaa ohjausta varhaiskasvatuksen palveluihin. Myös tulevat lainsäädännössä tapahtuvat muutokset kuten esiopetuksen mahdollinen laajentuminen viisivuotiaille lapsille tulevat todennäköisesti lisäämään varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevien lasten määrää. Nämä tulevat haastamaan palveluverkkoa tulevana vuosina. Valmisteilla oleva perhevapaauudistus, joka lisää perheiden valinnan vapautta perhevapaiden käytöstä, on arvioitu lisäävän varhaiskasvatuksessa etenkin palvelutarpeen lyhyen ajan vaihtelua. Varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusvaatimusten muutosten voimaan tuleminen ja sen vaikutukset yksiköiden henkilöstörakenteeseen huomioidaan tilasuunnitteluohjeistuksia päivitettäessä.

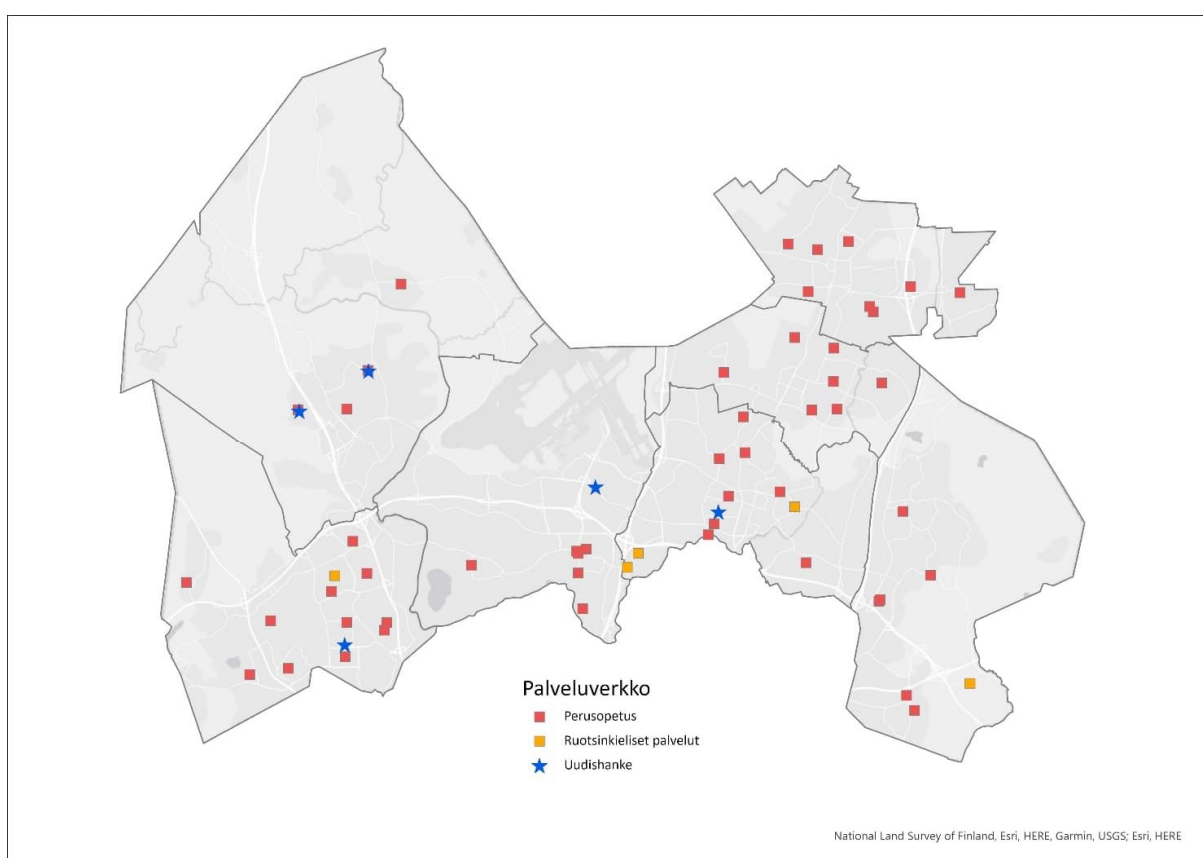
Kuntien välinen yhteistyö

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatuslaissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kuntien väliseen yhteistyöhön perustuva varhaiskasvatuspalveluiden käyttö on vähäistä koko palvelutuotannon määrään nähden, ja sillä ei ole merkittäviä vaikutuksia palveluverkon suunnitteluun. Pääkaupunkiseudun kuntien (Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa) välillä on sovittu palvelujen järjestämisestä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Sopimus turvaa perheen muuttotilanteessa lapsen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen jatkumisen aiemmassa asuinkunnassa perheen niin halutessa. Perhe voi myös hakea lapselle varhaiskasvatuspaikkaa toisesta kunnasta.

2.1.2 Perusopetus

Suomenkielisessä perusopetuksessa toteutetaan lähikouluperiaatetta. Palvelutarpeen kasvu vaihtelee alueittain ja kouluittain, mikä otetaan huomioon tilasuunnittelussa.

Ruotsinkielisen perusopetuksen palveluverkko rakentuu nykyisten koulukiinteistöjen varaan. Mikäli ruotsinkielisen väestön määrä lisääntyy, kasvavaan palvelutarpeeseen vastataan.

Kartta 2. Perusopetuksen palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Perusopetuksen kouluverkkoon kuuluu 46 koulua, joista suomenkielisiä on 41 ja ruotsinkielisiä 5. Koulut ovat hallinnollisia yksiköitä. Kuudessa koulussa on erillisiä opetuspisteitä. Koulun pihapiirissä voi olla useita rakennuksia. Koulukiinteistöt ovat pääsääntöisesti kaupungin tai kaupungin omistamien yhtiöiden omistuksessa. Suomenkieliset koulut on jaettu neljään oppilaaksiottoalueeseen, joilla kullakin on 8–13 koulua.

Valtakunnallisesti voidaan arvioida, että vantaalainen suomenkielinen kouluverkko on tehokas, taloudellinen ja kattava saavutettavuudeltaan. Koulujen keskimääräisesti suurempi keskikoko takaa, että opetus pystytään järjestämään toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevästi. Tilatehokkuudessa on monien koulujen osalta jo saavutettu toiminnan kannalta maksimitehokkuus. Nykyisen opetussuunnitelman mukaisesti opetuksesta ja oppilaiden lisääntyneistä tuen tarpeista johtuen erityisesti erilaiset pienryhmätilat ovat useissa kouluissa riittämättömiä. Kevään 2022 aikana valmistellaan uudet mitoituspäätökset peruskoulutiloille, jotka tulevat ohjaamaan tarveselvityksiä ja hankesuunnitelmia vuodesta 2022 eteenpäin. Erilaisilla alueilla sijaitsevien koulujen toisistaan eriytyviä tilatarpeita otetaan huomioon mitoituspäätösten tarkastelussa.

Äkillisiin perusopetusikäisten määrän muutoksiin ja väistötilatarpeisiin varaudutaan vuokrapaviljongeilla tarpeen mukaan. Tavoitteena kuitenkin on laajentaa palveluverkkoa pitkäjänteisen investointisuunnittelun mukaisesti väestöennusteeseen perustuen. Samalla kun kasvaville alueille suunnitellaan uusia kouluja ja koulujen laajennuksia, toisilla alueilla perusopetusikäisten määrä laskee väestöennusteen 2021–2031 perusteella. Kyseisillä väljenevillä alueilla tiloja voidaan hyödyntää esimerkiksi perusopetuksen kasvavaan kaupunki- ja aluetasojen ryhmien tilojen tarpeeseen, jolloin palveluverkon tilat tulevat jatkossakin olemaan tehokkaassa käytössä. Osassa kouluista laskeva oppilasmäärä tuo helpotusta nykyiseen toimintaympäristön muutosten aiheuttamaan tila-ahtauteen.

Kasvavien alueiden oppilasmäärä edellyttää uusia kouluja tai olemassa olevien koulujen laajennuksia. Lisäksi tiivistyvään kaupunkirakenteeseen kaavoitetaan uusia Y-tontteja ja olemassa olevia Y-tontteja laajennetaan tarvittaessa. Olemassa olevista koulukäyttöä varten varatuista tonteista ei tule luopua. Täydennysrakentamisen alueilla nykyisen palveluverkon kapasiteetti ei välttämättä riitä vastaamaan asuntorakentamisesta johtuvaan oppilasmäärän kasvuun.

Suomenkielisessä perusopetuksessa toteutetaan lähikouluperiaatetta. Oppilaiden koulumatkat ovat pääsääntöisesti alle kolme kilometriä ja yhtenä oppilaaksioton periaatteena on oppilaan turvallinen ja lyhyt koulumatka. Erityisen tärkeä lähikouluperiaate on pienimpien koululaisten kohdalla.

Suomenkielisessä perusopetuksessa on mahdollista opiskella ruotsia kielikylpyopetuksessa. Kielikylpyopetusta ruotsin kielellä annetaan Uomarinteen koulussa (vuosiluokat 1–6) ja Viertolan koulussa (vuosiluokat 1–6) sekä osittaista kielikylpyopetusta Kilterin koulussa (vuosiluokat 7–9) ja Peltolan koulussa (vuosiluokat 7–9).

Peruskoulun voi käydä kokonaan myös englannin kielellä. Perusopetuksen voi käydä englannin kielellä Kaivokselan koulussa (vuosiluokat 1–6), Rekolanmäen koulussa (vuosiluokat 1–6) ja Vantaan kansainvälisessä koulussa (vuosiluokat 1–9).

Tällä hetkellä englanninkielisen opetuksen kysyntä ylittää tarjonnan, joten kansainvälistyvän Vantaan asukkaille on tavoitteena tarjota jatkossa englanninkielistä opetusta myös kansainvälisen IB-viitekehyksen (International Baccalaureate) mukaisesti Primary Years Programme - ja Middle Years Programme -opetuksessa.

Oppilaiden kolmiportainen tuki järjestetään pääsääntöisesti lähikouluissa, mukaan lukien erityinen tuki. Lisäksi jokaisella alueella on vaativan erityisen tuen alueellisia etappi- ja pajaryhmiä ja jalkautuvaa etappitoimintaa. Koulujen tiloja käytetään myös perusopetuksen 1. ja 2. vuosiluokan oppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaan. Valtion rahoituksen turvin kerho- ja harrastustoimintaa on lisätty viime vuosina merkittävästi. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Koulujen pihaja on kehitetty suunnitelmallisesti. Koulujen pihojen kunnostuksessa ja lähiliikuntapaikkojen suunnittelussa on liikuntapalveluiden puolelta osallistettu koulujen oppilaita ja henkilökuntaa, sekä alueen asukkaita, jotta saadaan kartoitettua toiveita ja tarpeita. Piholla käytetään mahdollisuuksien mukaan orgaanista aineita välineiden rakenteissa, turva-alustassa ja vaalitaan korjauksissa pihalla olevaa puustoa ja muuta kasvillisuutta.

Kaupungin koulukiinteistöissä on runsaasti peruskorjaustarpeita. Koulukiinteistöjen sisäilmatilannetta on viime vuosina kohennettu entistä kattavampien sisäilmatutkimusten ja sisäilmakorjauksiin painotettujen korjausmäärärahojen myötä. Laajojen korjaustöiden ajaksi tarvitaan erillisiä väistötiloja, sillä oppilasmäärän kasvun vuoksi koulurakennuksista ei pääsääntöisesti ole mahdollista järjestää väistötiloja tilankäyttöä tiivistämällä. Koulurakennusten korjauksista johtuen perusopetuksen toimintaa on väistötiloissa muun muassa entisissä toimistotiloissa Sanomalassa Vantaankoskella, Tikkurilaan valmistuneessa väistöpaviljongissa sekä Metropolia ammattikorkeakoululta vapautuneissa tiloissa Lummetiellä Tikkurilassa.

Osa tiloista on mahdollista vuokrata organisaation ulkopuolisille käyttäjille, ja nämä palvelevat myös kuntalaisten tarpeita iltaja vapaa-ajankäyttäjinä. Myös koulujen piha- ja pysäköintialueet ovat asukkaiden käytettävissä koulun aktiivisen toimintajan ulkopuolella.

Perusopetuksen palveluverkon kehittäminen

Palveluverkon ja vuotuisen toimitilainvestointiohjelman suunnittelun lähtökohtana on nykyinen palveluverkko, väestöennusteen mukainen oppilasmäärän muutos sekä tilojen kunto. Lisäksi investointiohjelma sovitetaan kaupungin investointimäärärahoihin.

Väestöennusteen 2021–2031 mukaan perusopetusikäisten määrä kasvaa vuoteen 2031 mennessä noin 400 henkilöllä, mutta alueellinen vaihtelu on suurta. Suurimpia kasvualueita ovat Kivistön (775), Tikkurilan (525) ja Myyrmäen (372) suuralueet. Aviapoliksen (-378), Korson (-377), Hakunilan (-187) ja Koivukylän (-82) suuralueilla oppilasmäärä kasvu laskee ennustearkijaksolla. Aviapoliksen suuralueen Kehä III:n eteläpuolen perusopetusikäisten määrä on väestöennusteen mukaan voimakkaasti laskeva, mutta Kehä III:n pohjoispuolelle rakentuvassa Aviapoliksen keskuksessa ja sen lähialueilla perusopetusikäisten määrä kasvaa. Väestöennusteen 2021–2031 mukaan perusopetuksen palvelutarve muodostuu Aviapoliksen pohjoisosaan.

Uusista kouluyksiköistä tehdään pääsääntöisesti kooltaan sellaisia, että vuosiluokat 1–6 ovat kooltaan vähintään noin 300 oppilasta ja vuosiluokat 7–9 vähintään 350 oppilasta. Riittävän suuri yksikkökoko mahdollistaa opetuksen monipuolisen ja joustavan toteuttamisen ja ryhmittelyn, riittävän valinnaisuuden sekä ehkäisee eriarvoistumiskehitystä. Yhtenäiskouluja pyritään rakentamaan aina, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti mahdollista. Suunnittelussa suositaan yhtenäiskouluja, joiden kokoluokka on 600–900 oppilasta. Osassa yhtenäiskouluhankkeista 900 oppilaan kokoluokka saattaa ylittyä, koska soveltuvien tonttien riittämättömyyttä pyritään ennakoida niissä hankkeissa, joissa se on mahdollista. Yli 900 oppilaan yhtenäiskoulu ei kuitenkaan ole ihanteellinen yhtenäiskoulun koko.

Kaupungin strateginen tavoite tiivistää kaupunkikeskuksia ja tuottaa paineen muuttaa päiväkotij- ja koulurakentamisen kaupunkitasoisia periaatteita ja ohjeistuksia, koska nykyisten mitoitusten mukaisia tontteja on vaikeaa löytää. Tavoitteena on löytää toteutustapoja, joissa palvelun ja sen toiminnan järjestämisen mukaisia tilamitoituksista ei tarvitse tinkiä, vaikka tontti olisikin pienempi kuin mitä nykyisissä Kasvatuksen ja oppimisen toimialan esittämässä ohjemitoituksissa on esitetty.

Koulurakentamisessa jatketaan siirtymistä kotiluokka-ajattelusta ryhmätila-ajatteluun, jossa tilakokonaisuutta ajatellaan perinteistä luokkatilaa laajempaan oppimisalueena. Tilakokonaisuudesta muodostetaan polveileva oppimaisema sijoittamalla alueelle erikokoisia pienryhmätiloja ja jakamalla alue esimerkiksi seinällä, siirtoseinällä, akustisilla kevyillä jakoseinillä tai kalusteilla pienemmiksi ja/tai rauhallisemmiksi työskentelytiloiksi.

Opiskelun ja opettamisen lähtökohtana on opettajien ja muun kasvatushenkilökunnan yhteistyö, yhteisopettajuus ja oppilaiden joustava ryhmittely pedagogisten tarpeiden mukaisesti. Perusopetuksen tilaratkaisujen kehittämisessä, suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä otetaan huomioon ergonomia, ekologisuus, esteettisyys, esteettömyys ja akustiset olosuhteet sekä tilojen valaistus, sisäilman laatu, viihtyisyys, järjestys ja siisteys.

Vuosina 2016–2020 toteutetuissa uudisrakennuksissa, laajennuksissa ja tilamuu-toksissa on lähtökohtana ollut vuonna 2016 laadittu määritelty tilatehokkuus. Vuonna 2019 on päivitetty perusopetuksen tilojen suunnittelun RT-ohjekortti ja Vantaan koulusuunnitteluohje tukemaan uusien koulujen toteuttamista. Uusista kouluhankkeista saatujen tietojen ja perusopetuksen muuttuneen toimintaympäristön analyysin perusteella on koulujen kapasiteettitarkastelu vuodelta 2013 uusittu. Vuoden 2022 kapasiteettitarkastelussa otetaan huomioon uudistuneiden opetussuunnitelmien ja kasvaneen palvelutarpeen vaatimat muutokset, jotka aiheuttavat sen, että keskimääräinen neliömäärä oppilasta kohti kasvaa. Palvelutarpeen muutokseen on keskeisesti vaikuttanut vuonna 2016 vahvistettu perusopetuksen opetussuunnitelma, vammaisopetuksen ryhmien lukumäärän kasvu ja suomi toisena kieleenä oppimäärää opiskelevien oppilaiden määrän kasvu. Tilasuunnittelussa tämä tarkoittaa, että mitoitukset vaihtelee eri alueilla palvelutarpeen mukaan.

Olemassa olevissa kouluissa muokataan tilaratkaisuja mahdollisuuksien mukaan tukemaan pari- ja tiimiopettajuutta sekä opetuksen toteuttamista joustavasti eri kokoisissa ryhmissä. Teknisten korjausten yhteydessä tutkitaan mahdollisuudet toteuttaa opettamista ja opiskelua tukevia tilaratkaisuja.

Asuinalueiden eriytymiskehityksen hidastamisessa tulee tehdä yhä tiiviimpää yhteistyötä kaavoituksen, asuntorakentamisen ja eri palvelujen järjestäjien kesken. Eriytymiskehityksestä seuraa oppilaiden ja heidän perheidensä palvelutarpeiden erilaistuminen. Muuttuneeseen palvelutarpeeseen pyritään vastaamaan resurssiohjauksella, koulujen oman toiminnan kehittämisellä, tiiviillä yhteistoiminnalla osana alueen palveluvalikkoa ja alueellisista yhteistyötä.

Vammaisopetus on kaupunki- ja aluetasoinen palvelu. Uusien ryhmien muodostaminen edellyttää yleensä oppilaiden tarpeet huomioivia tilamuutoksia. Oppilaaksiotossa voidaan huomioida vammaisopetuksen ja valmistavan opetuksen ryhmien sijoittaminen kouluihin, joissa on siihen tilaa. Perusopetuksessa on asetettu tavoite tasoittaa suomi toisena kielenä -oppilaiden jakautumista eri koulujen välillä. Yhtenä keinona on valmistavan opetuksen ryhmien sijoittaminen kouluihin, joissa on entuudestaan vähemmän suomi toisena kielenä -oppilaita. Valmistavan opetuksen jälkeen he voivat jatkaa koulunkäyntiä näissä kouluissa.

Oppilashuollon palveluiden ja tilojen järjestämisen vastuu siirtyy hyvinvointialueelle, mutta todennäköisesti palvelut tulevat jatkossakin säilymään kouluissa ja oppilaitoksissa. Lakisääteisten oppilashuollon palveluiden (terveydenhoitaja, lääkäri, koulupsykologi ja kuraattori) lisäksi kouluilla työskentelee jo nyt myös mm. psykiatrisia sairaanhoitajia, sosiaaliohjaajia ja nuorisotyöntekijöitä.

Edellä esitetyt periaatteet koskevat myös ruotsinkielisiä perusopetusta.

Uusia koulutiloja tarvitaan ennen kaikkea kasvavilla Kivistön, Myyrmäen, Aviapoliksen ja Tikkurilan alueilla. Näiden alueiden täydennysrakentamisen ja keskusalueiden kehittämisen myötä palveluverkon kapasiteetti on ylittymässä oppilasmäärän kasvusta johtuen, joten alueille on suunniteltu uudisrakentamista. Näiden alueiden asukas- ja oppilasmäärän kehitystä suhteessa käytettävissä olevaan tilakapasiteettiin seurataan tiiviisti.

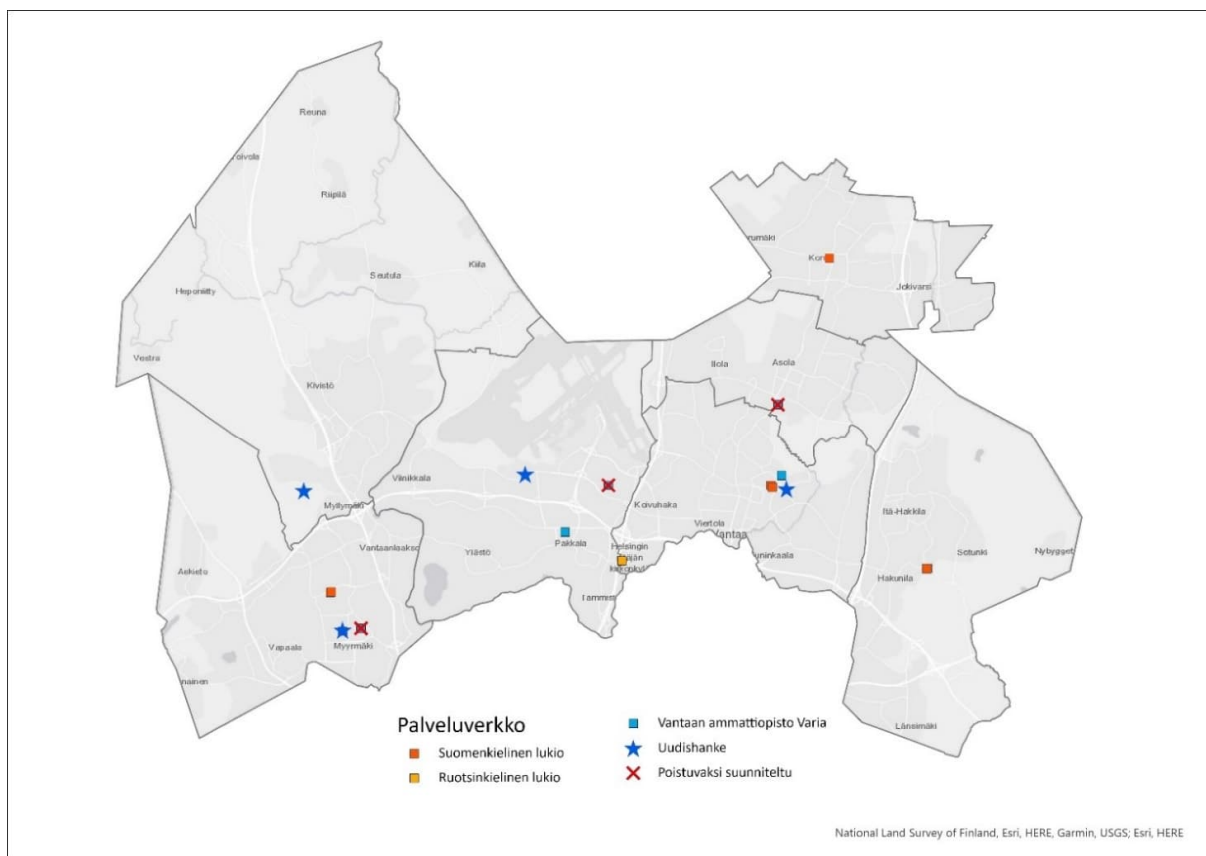
Tavoitteena on varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen tilojen sijoittaminen yhteiseen monitoimijataloon, joka toteutetaan uudisrakennuksena tai laajennuksena. Esiopetuksen ja alkuopetuksen tilojen yhteiskäyttöä, yhteistoiminnallisuutta ja yhdessä oppimista tuetaan sijoittamalla esiopetuksen ja alkuopetuksen tiloja mahdollisuuksien mukaan toistensa yhteyteen.

Kansainvälistyvän Vantaan asukkaille on tavoitteena tarjota englanninkielistä opetusta myös kansainvälisen IB-viitekehyksen mukaisesti Primary Years Programme- ja Middle Years Programme -opetuksessa. Tämän jälkeen pystyttäisiin tarjoamaan englanninkielistä opetusta IB-linjan jatkumossa, joka alkaa varhaiskasvatuksesta ja ulottuu toiselle asteelle saakka. IB-jatkumon rakentaminen olisi tarkoituksenmukaista jo olemassa olevan ja vielä laajentuvan toisen asteen IB-koulutuksen (lukio ja ammatillinen) läheisyyteen Tikkurilaan.

2.1.3 Toisen asteen koulutus

Vantaan tavoitteena on tarjota jokaiselle vantaalaiselle peruskoulun päättäneelle opiskelupaikka ja vastata osaltaan aikuisten jatkuvan oppimisen tarpeisiin. Lukiokoulutuksessa tavoite on tarjota opiskelupaikka 60 % peruskoulun päättävistä nuorista. Varian oppilaitosverkkoa tullaan uudistamaan ja tilatehokkuutta parantamaan.

Opiskeluympäristöjen tulee olla vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä sekä itsenäistä työskentelyä tukevia ja ratkaisuissa tulee ottaa huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa. Oppilaitosten tulee sijaita hyvien julkisten liikenneyhteyksien varrella.

Kartta 3. Toisen asteen koulutuksen palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Toisen asteen koulutuksen palveluverkon kehittäminen

Toisen asteen koulutuksen palveluverkko palvelee koko Vantaata, vaikka jokaisella keskusalueella ei ole toisen asteen koulutusta antavaa yksikköä. Vantaan tavoitteena on tarjota jokaiselle vantaalaiselle peruskoulun päättäneelle opiskelupaikka ja vastata osaltaan jatkuvan oppimisen tarpeisiin. Oppivelvollisuuden laajeneminen ei juuri vaikuta toisen asteen opiskelijoiden määrään, koska ennen laajenemistakin

kaikille perusopetuksen päättäneille nuorille on voitu tarjota opiskelupaikka (Toisen asteen koulutuksen palveluverkkoselvitys 2021).

Toisen asteen koulutus ei ole lähipalvelua, jolloin liikenneyhteydet korostuvat palveluiden saavutettavuuden näkökulmasta. Opiskelijat hakeutuvat toisen asteen koulutuksiin myös yli kuntarajojen (vapaa hakeutumisoikeus). Oppilaitosten tiloilla on paljon vaikutusta siihen, mihin opiskelijat hakeutuvat opiskelemaan. Vaikka toimimme tiiviissä yhteistyössä alueen muiden koulutusta järjestävien toimijoiden kanssa, on toisen asteen koulutuksen vetovoimaisuudesta huolehdittava. Palveluverkkoa tarkasteltaessa on huomioitavaa myös, että koulutuksen järjestämistä varten saatava rahoitus riippuu opiskelijamääristä. Tämä yhdistettynä vapaaseen hakeutumisoikeuteen haastaa pitämään opiskelutilat toimivina ja laadukkaina, niin että niihin halutaan tulla opiskelemaan.

Tiloilta edellytetään muunneltavuutta ja joustavuutta sekä nykyaikaisten oppimis-/opiskelumahdollisuuksien joustavaa hyödyntämistä. Opiskeluympäristöjen tulee olla vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä sekä itsenäistä työskentelyä tukevia ja ratkaisuissa tulee ottaa huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa. Opiskeluympäristöjä laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen. Lisäksi robotiikka, simulaatiot ja verkko-oppiminen lisääntyvät ammatillisessa koulutuksessa merkittävästi seuraavan kymmenen vuoden aikana. Korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten, kirjastojen, liikunta- ja luontokeskusten, taide- ja kulttuurilaitosten, työelämän ja yritysten sekä muiden tahojen tarjoamia opiskeluympäristöjä hyödynnetään monin tavoin. Yhteistyötä tehdään myös muiden koulutus- ja työelämän toimijoiden kanssa.

Fyysiset tilat tulee rakentaa siten, että niitä voidaan muunnella joustavasti muuttuvien koulutusten ja oppimisympäristövaatimusten mukaisiksi. Uusien tilojen suunnittelussa selvitetään tilojen yhteiskäytön mahdollisuuksia yritysten ja muiden koulutustoimijoiden kanssa. Lukioissa digitaalisia yo-kirjoituksia varten tarvitaan muuntojoustavia tiloja.

Lukiokoulutuksen palveluverkon kehittäminen

Vantaalla on viisi suomenkielistä lukiota ja yksi ruotsinkielinen lukio. Suomenkieliset lukiot ovat kooltaan 457–1231 opiskelijan oppilaitoksia, keskikooltaan 732 opiskelijaa. Vantaalla rakennetaan keskimääräistä suurempia lukioita, lukioiden keskimääräistä kokoa ei ole syytä enää kasvattaa. Kolmessa lukiossa (Sotungin lukio, Tikkurilan lukio, Martinlaakson lukio) on lisäksi myös aikuislukion opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Martinlaakson lukio sijaitsee Mercuria Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksen kanssa samassa kiinteistössä. Sotungin lukio toimii samassa kiinteistössä peruskoulun kanssa ja Lumon lukio Lumon monitoimitalossa. Tikkurilan lukio ja Vaskivuoren lukio toimivat erillisissä kiinteistöissä. Ruotsinkielinen lukio Helsingin Gymnasium toimii samassa kiinteistössä Helsingin Skolan kanssa.

Lukioverkon kehittämisen lähtökohtana on ollut lukioiden sijoittuminen hyvien liikenneyhteyksien varrelle sekä riittävän suuret oppilaitokset. Suomenkielisistä lukioista neljä sijaitsee juna-aseman läheisyydessä siten, että kolme lukiota sijaitsee kehäradan varrella. Ainoastaan Sotungin lukioon on rajalliset kulkuyhteydet julkisilla liikennevälineillä.

Vuonna 2021 Vantaan lukioissa oli aloituspaikkoja noin 52 % peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Vantaan kaupungin tavoitteena on nostaa aloituspaikkojen määrää lukioissa 60 prosenttiin peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Tavoitteen mukaisesti nykyisten lukioden aloituspaikkamäärää on nostettu 60 opiskelijalla vuosina 2020 ja 2021. Aloituspaikkoja tullaan lisäämään vielä 70 elokuussa 2022. Lisäksi vuodelle 2026 on suunniteltu valmistuvan uusi 700 opiskelijan Aviapoliksen lukio sekä 300 opiskelijan Tikkurilan lukion laajennus oppimiskampukseen. Aviapoliksen lukiosta on tarkoituksena rakentaa lukio, jossa tehdään tiivistä yhteistyötä alueen yritysten kanssa.

Tarkasteluajanjaksolla valmistuvan Aviapoliksen lukion tilaohjelma on rakennettu uuden opetussuunnitelman pohjalta huomioiden erityisesti tilojen käyttö- ja täyttöasteen nostaminen. Hankkeessa saatua pohjatietoa tullaan soveltamaan tulevaisuuden lukiohankkeissa. Lukiorakennukset ovat tehokkaassa käytössä, koska opetuksen lisäksi opiskelijat käyttävät tiloja oppituntien jälkeen ryhmätöihin ja harjoituksiin. Lisäksi Martinlaakson ja Tikkurilan lukion tiloissa järjestetään iltaopetusta aikuisopiskelijoille. Tilojen tehokasta käyttöä pyritään edelleen parantamaan tilojen monipuolisella yhteiskäytöllä. Yhteistyötä muiden koulutus- ja työelämän toimijoiden kanssa pyritään lisäämään.

Ammatillisen koulutuksen palveluverkon kehittäminen

Ammatillisen koulutuksen koulutuspaikkojen määrää säätelee valtio. Ammatillisen koulutuksen koulutusmäärien suunnittelu ei ole kuntakohtaista, vaan koulutuksen ennakointia tehdään valtakunnallisesti ja alueellisesti. Koulutuspaikkoja lisätään koulutustarpeen mukaisesti niin, että siinä huomioidaan väestön muutokset ja työelämän muutostarpeet.

Ammatillisen peruskoulutuksen koulutuspaikkojen määrän oletetaan lisääntyvän pääkaupunkiseudulla usealla tuhannella paikalla seuraavan kymmenen vuoden aikana. Vantaan osuus lisäyksestä on arvioitu olevan 100–200 koulutuspaikkaa/vuosi. Lisäksi 1.1.2018 voimaan tullut uusi koulutuksen ja tutkintojen järjestämislupa sisältää Variassa aikaisempaa laajemman koulutustehtävän, muun muassa työvoimapolitiittisen koulutuksen, johon on kohdennettu vuosittain noin sata koulutuspaikkaa.

Pääkaupunkiseudulla tehdään yhteistyötä ammatillisen koulutuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa, jotta koulutustarjonta jakaantuisi pääkaupunkiseudulla mielekkäästi, tarjontaa olisi riittävästi kaikille aloille ja että koulutuksen järjestäminen olisi taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokasta. Ammatillisen koulutuksen palvelutarpeen ennakointiin on luotu malli, johon osallistuvat sekä yksityiset että kunnalliset koulutuksen järjestäjät.

Vantaan kaupunki toimii ammatillisen koulutuksen järjestäjänä Vantaan ammatitiopisto Variassa. Lisäksi Vantaalla toimii kaupungin 95,5 prosenttisesti omistama Mercuria Kauppiaitten kauppaoppilaitos Oy, jossa opetuksen painotuksena on kauppan- ja logistiikan alat.

Ammatillisen koulutuksen tilat eivät ole tällä hetkellä kaikilta osin kunnossa. Aviapoliksen kiinteistössä on sisäilmaongelmia, Koivukylän toimipisteen tilat tulevat lähivuosina peruskorjausikään ja Myyrmäen kiinteistöön tehdään vain välttämättömät

korjaustyöt, jotta rakennusta voidaan käyttää, kunnes saadaan rakennettua korvaavat tilat. Osa Myyrmäen toimipisteestä on käyttökiellossa huonon sisäilman vuoksi.

Varian oppilaitosverkkoa tullaan uudistamaan niin, että tilatehokkuus paranee edelleen ja samalla palveluiden kattavuus paranee. Varian toiminta keskitetään kahteen hyvien kulkuyhteyksien päässä olevaan toimipisteeseen, Vehkalaan ja Oppimiskampukseen Tikkurilaan sekä sen opetuspisteeseen Hiekkaharjuun.

Tällä hetkellä toiminnassa olevia, mutta lähivuosina poistuvia Varian toimipisteitä on Myyrmäessä, Aviapoliksessa ja Koivukylässä. Kyseisten toimipisteiden koulutusalat tullaan siirtämään Vehkalaan ja Oppimiskampukseen, joissa kummassakin tulee opiskelemaan noin 2000–2500 ammattiin opiskelevaa.

Opetus, ohjaus ja opiskelijoiden tukipalvelut järjestetään niissä siten, että opiskelu on mahdollista ympäri vuoden. Yhteisiä oppimistiloja yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa hyödynnetään nykyistä tehokkaammin. Koulutusalat tulevat muokkautumaan tulevaisuudessakin tarpeen mukaan, ja tilat pyritään järjestämään muuntojoustaviksi tarpeita ajatellen.

Vantaalla ei ole ruotsinkielistä ammatillista oppilaitosta, vaan Vantaa on osakkaana Helsingissä sijaitsevassa Yrkesinstitutet Practicumissa.

Työllisyyspalveluiden hoidon siirtyminen kuntien vastuulle 2020-luvun alkupuoliskolla edellyttää koulutuspaikkojen uutta kohdentamista. Vantaan kaupunkistrategian 2022–2025 tavoitteena on puolittaa nuoriso- ja vieraskielisten työttömyys. Vantaalla oli elokuussa 2021 alle 30-vuotiaita työttömiä noin 5000 henkilöä ja vieraskielisiä työttömiä yli 7000 henkilöä. Suuri osa heistä tarvitsee koulutusta työllistyäkseen.

Ammatillisen koulutuksen palveluverkon suunnittelussa varaudutaan Vantaalla noin 4500 opiskelijan määrään 2020-luvun lopussa. Palveluverkon kapasiteetin ylityksessä voidaan ottaa käyttöön esimerkiksi väliaikaisia vuokratiloja, laajennettua työpaikalla tapahtuvaa oppimista tai laajennettua etä/verkko-opetusta.

Ammatilliseen koulutukseen hakeutuminen on asuinpaikasta riippumatonta ja koulutukseen haetaan yli kuntarajojen. Varian opiskelijoista noin neljännes tulee Vantaan ulkopuolelta. Hakeutumiseen opiskelemaan Vantaalle vaikuttaa myös muun muassa oppilaitoksen vetovoima ja saavutettavuus.

2.2 Kaupunkikulttuuri

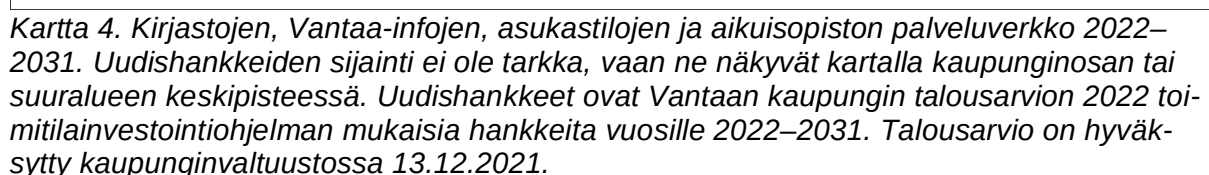
Kaupunkikulttuurin palveluverkon tavoitteena on, että Vantaalla on turvalliset ja laadukkaat asukas-, kirjasto-, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut kaikille lähellä ja helposti käytettävänä. Kaupunkikulttuurin palveluverkolla tuetaan asukkaiden tasa-vertaisia osallistumismahdollisuuksia ja mahdollistetaan syrjäytymistä ja eriytymiskehitystä vähentävää yhteisöllistä toimintaa, harrastamista ja tapahtumia.

Kaupunkikulttuurin palveluja tarjotaan kaikissa julkisissa sisä- ja ulkotiloissa, sähköisissä kanavissa ja liikkuvissa palveluissa. Kaupungin palveluverkossa iltaisin ja viikonloppuisin tapahtuva vapaa-ajan toiminta on osaltaan kaupunkikulttuurin palvelutarjontaa. Kaupunkikulttuurin palveluverkon toimitiloja kehitetään monikäyttäjäperiaatteen mukaisesti. Yksityisten palveluntuottajien tarjonta täydentää kaupunkikulttuurin palveluverkkoa. Palveluverkon kehittämisessä huomioidaan digitaalisten ja hybridipalveluiden vaikutukset toimipisteiden tilatarpeeseen, toiminnallisuuksiin ja mitoituksiin. Väestönkasvu huomioidaan palveluiden sijoittamisessa ja uudisrakentamisen tarpeen arvioinnissa, jotta palveluiden suhteellinen saatavuus asukasmäärään verrattuna säilyy vähintään nykyisellä tasolla.

Kaupunkikulttuurin palveluverkon valtuustokauden strategian kärkihankkeet ovat Kuusijärven ulkoilualueen kehittäminen ja Myyrmäen palvelujen keskittäminen uuteen kaupunkikulttuuritaloon. Toimialle keskeisiä hankkeita ovat lisäksi Elmon ja Kivistön, Tikkurilan ja Hakunilan urheilupuistojen kehittäminen.

Kirjastopalvelu on luonteeltaan lähipalvelu. Lähikirjaston merkitys on suuri muun muassa pienten lasten ja ikääntyneiden oppimisen, hyvinvoinnin ja elämänlaadun kannalta. Monikulttuurisen Vantaan asukkaille kirjasto tarjoaa matalan kynnyksen oppimis- ja kohtaamispaikan. Palveluverkon tulee olla asukkaiden helposti saavutettavissa ja on tarkoituksenmukaista, että kirjastot sijaitsevat muiden palveluiden läheisyydessä.

Kuntalaispalveluiden palveluverkon kehittämisessä huomioidaan tilojen monikäyttöisyys, saavutettavuus ja esteettömyys. Tulevaisuudessa fyysiset asiointipisteet sijoittuvat kaupunkikeskuksiin yhdessä palvelua tukevien toimintojen kanssa muodostaen palvelutoreja. Palvelutorikonsepti on tapa tarjota kuntalaisille keskeiset palvelut yhdessä paikassa. Asukastilaohjelman mukaisesti jokaisella suuralueella tulee olla asukkaiden ja järjestöjen käytössä oleva tila.

Kirjasto- ja asukaspalveluiden yksiköitä ovat Vantaan aikuisopisto, Vantaan kaupunginkirjasto sekä kuntalaispalvelut. Palvelualueen palvelut edistävät vantaalaisten hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta sekä lähi- ja kuntademokratiaa. Tämän vuoksi on tärkeää, että palveluita tuotetaan lähipalveluina. Toimipisteiden tulee sijaita keskeisillä paikoilla ja niiden on oltava helposti saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä. Liikkuvat palvelut, kuten kirjastoauto tukevat lähipalveluja silloin, kun pysyvät toimipisteet ovat kauempana.

Palveluverkkoa kehitettäessä on huomioitava muiden keskeisten palvelujen kuten tulevien hyvinvointikeskusten sijainti. Palveluita on kohdennettava erityisesti niille alueille, joilla niihin on suurin tarve. Kohdentamista on harkittava esimerkiksi myönteisen erityiskohtelun ohjelman kohdealueiden mukaisesti. Tarvittaessa palveluita viedään niitä tarvitsevien luokse.

Toimipisteiden suunnittelussa on huomioitava tilojen muunneltavuus ja niiden soveltuvuus monimuotoiseen toimintaan. Yhdistyksille ja asukkaille tarkoitettujen tilojen on oltava itsenäisesti käytettävissä. Tiloissa tulee olla mahdollisuus digituen antamiseen kaupunkilaisille.

Kirjaston palveluverkon kehittäminen

Kirjastojen palveluverkossa on yksitoista kirjastoa ja 139 kirjastoauton pysäkkiä. Vantaan kirjastotilojen 10 000 neliön pinta-ala on noin 40 neliötä tuhatta asukasta kohti. Tavoitteena on ollut lisätä kirjastotilaa 75 neliöön tuhatta asukasta kohti, mikä olisi pääkaupunkiseudulla hyvien liikenneyhteyksien ja tiheän asutuksen vuoksi riittävä määrä. Vantaalla kirjastotilaa lisää Kivistön kauppakeskukseen avattava uusi kirjasto. Suunnitelmakaudella kirjastotilojen isoin lisäystarve kohdistuu Myyrmäkeen ja Aviapoliksen alueelle Veromiehen kaupunginosaan.

Kirjaston tehokas käyttöaste edellyttää hyvää sijaintia ja saavutettavuutta julkisten liikennevälineiden avulla. Selvitysten mukaan kirjaston käyttö vähenee merkittävästi, kun kirjaston etäisyys kotoa kasvaa yli kahteen kilometriin. Palveluverkon kehittämistä ohjaa kirjastolaki, joka määrittelee kirjaston tehtäviksi muun muassa lukeamisen edistämisen, ohjauksen ja tuen tarjoamisen tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon. Myös tilojen tarjoaminen oppimiseen, harrastamiseen ja työskentelyyn on määriteltä kirjastojen tehtäväksi. Palveluiden suunnittelussa on tärkeää huomioida lapsiperheiden ja kirjastoa itsenäisesti vapaa-ajallaan käyttävien lasten ja nuorten tarpeet. Lähikirjaston merkitys on suuri myös esimerkiksi ikääntyneiden oppimisen, hyvinvoinnin ja elämänlaadun kannalta. Monikulttuurinen Vantaa voi helposti saavutettavien kirjastojen kautta tarjota matalan kynnyksen oppimis- ja kohtaamistilan.

Kirjastojen palvelutarjonnassa tulee huomioida myös tilojen osalta tasalaatuisten palvelujen tarjonta kaupungin eri suuralueilla. Kirjaston kokoelmat koostuvat sekä fyysisestä kokoelmasta että e-kokoelmasta (digikokoelma). Kirjastojen tilantarve ei merkittävästi vähene e-aineistojen myötä, tilaa tarvitaan edelleen myös laitteille asiakkaiden verkkoasiointia ja digikokoelman käyttöä varten.

Tilojen monikäyttöisyys ja hyvä yhteistyö eri toimijoiden kesken ovat tärkeitä suunnittelussa huomioitavia asioita. Kirjaston yhteistyö yhteisissä tiloissa nuorisopalvelun kanssa on toiminut hyvin. Samoin jatkossa kirjaston tiloihin voidaan suunnitella kirjastokäynnin elämyksellisyyttä taidepalveluiden suhteen (kulttuuripalvelut)

huomioiden esimerkiksi taidenäyttelyjen vaatiman tilan tarpeet. Kirjaston visiossa tuodaan esiin toiminnan päämääränä asiakkaiden osallisuuden varmistamista ja asiakkaiden kohtaamista sekä tilojen, työpajojen ja kerhojen toimimista alustana elämyksille ja tämän huomiointia tilojen suunnittelussa.

Omatoimikirjastojen kehittäminen jatkuu suunnitellusti asiakkaiden tarpeita heijastaen. Omatoimikirjastojen suunnittelussa on huomioitava sekä turvallisuuteen liittyvät seikat että selkeät kulkureitit. Oma, muista rakennuksen toimijoista riippumaton, teknologian avulla valvottu sisäänkäynti mahdollistaa laajemmat käyttöajat.

Resurssiviisauden tiekartta sisältää kirjaston toimenpiteenä jakamistalouden kehittämisen (esinelainaus), mikä edellyttää erilaista tilaa ja varastointitilaa, jotta esinelainaus saadaan toimimaan myös omatoimisena lainauksena.

Kirjaston liikkuvat palvelut, kirjastoautot, ovat tärkeä palvelu päiväkodeille ja kouluille sekä uusilla asuinalueilla tai muuten kauempana kirjastoista asuville kaupunkilaisille. Uusien alueiden liikennesuunnittelussa on huomioitava kirjastoauton käyttöön tarvittavat pysäkit.

Aikuisopiston palveluverkon kehittäminen

Vantaan aikuisopiston palveluverkkoa kehitetään paikallisen sivistystarpeen, väestörakenteen ja väestön muutosten mukaisesti. Palvelut tuodaan lähelle ihmisiä, helposti saavutettaviin paikkoihin. Suuri osa Aikuisopiston opetuksesta tapahtuu iltaisin ja viikonloppuisin muiden toimijoiden, kuten koulujen, tiloissa. Aikuisopisto tarvitsee opetuksessaan myös erityistiloja (esimerkiksi kotitalous, tekstiilityö, tekninen työ, kuvataide, keramiikka, liikunta, musiikki ja ilmaisutaito) sekä tiloja päivällä tapahtuvaan opetukseen. Päiväopetuksen järjestämiseen Aikuisopistolla on omat tilat Myrskyläessä ja Tikkurilassa. Tikkurilassa Aikuisopiston opetuksen keskittäminen Vantaan Oppimiskampukselle parantaisi yhteistyötä ja synergiaa opetuksen järjestämisessä ja lisäisi tilojen yhteiskäyttöä eri toimijoiden kesken.

Tiloja käytetään tehokkaasti. Opiston omat tilat ovat käytössä klo 8.00–21.30, myös viikonloppukäyttö on runsasta. Tilojen varaaminen ja käyttäminen tulee olla joustavaa. Tilojen yhteiskäyttöä lisätään entisestään esimerkiksi muiden oppilaitosten kanssa. Opiston iltatoiminnalla voidaan tehostaa tilojen käyttöastetta entisestään.

Digitalisaatio muuttaa myös tiloille asetettavia vaatimuksia (muun muassa laitteistot, kalusto ja arkkitehtoniset ratkaisut), kun esimerkiksi hybridiopetus ja opetusteknologian käyttö lisääntyvät. Digitalisaatio vähentää henkilökohtaisesti annettavaa asiakaspalvelua. Jäljelle jäävien asiakaspalvelutilojen tulee olla sijainniltaan hyvin saavutettavia.

Kuntalaispalveluiden palveluverkon kehittäminen

Kuntalaispalvelujen palveluverkko koostuu Vantaa-infon neuvonta- ja asiointipalveluista, asukastiloista ja Yhteisen pöydän ruokahävikkiterminalista.

Valtuustokauden strategian tavoitteena on laatia Asiakaspalvelu 2030 -visio ja toimenpideohjelma. Ohjelman tavoitteena on koota yhteen kaupungin hajallaan olevat, eri väestö- ja kieliryhmille suunnatut neuvonta- ja asiointipalvelut. Alueella tarjottavat palvelut tulee koota ensisijaisesti palvelutoreiksi, joissa toimivat alueen asiointi- ja neuvontapalveluita tarjoavat organisaatiot ja järjestöt yhdessä.

Kuntalaispalveluiden palvelutorikonsepti on tapa tarjota kuntalaisille keskeiset palvelut yhdessä paikassa yli toimialarajojen, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Henkilöstö tuntee saatavilla olevat palvelut ja osaa ohjata asiakkaita tuen piiriin ennaltaehkäisevästi. Palvelutori on myös luonteva paikka kehittää asiakaspalveluja yhdessä julkishallinnon, yritysten ja kuntalaisten kanssa. Tilasuunnittelussa huomioidava tilojen monikäyttöisyys ja asiakaspalveluverkoston kumppanien toimintamahdollisuudet. Palvelutorin tavoitteena on lisätä asiakaskokemuksen vaikuttavuutta.

Virtuaali- ja etäpalvelujen kasvava käyttö synnyttää tarvetta digitaalisten laitteiden käytön opastukselle ja neuvonnalle sekä digipalvelujen käyttämiseen soveltuvia tiloja. Digisyrjäytymistä ehkäistään tarjoamalla digitukea alueellisesti laajan palveluverkon avulla. Vantaa-infojen käyntiasioinnin turvaaminen on välttämätöntä sekä yhteispalvelulain että digituen saavutettavuuden turvaamiseksi.

Kuntalaispalvelujen vuonna 2015 laaditun Asukastilaohjelman mukaisesti jokaisella suuralueella tulee olla asukkaiden ja järjestöjen käytössä oleva tila. Uusien tilojen tulee olla monikäyttöisiä sekä muunneltavia eri kohderyhmille ja eri vuorokaudenaikoina tapahtuvaan toimintaan. Tilojen on sovelluttava esimerkiksi järjestöjen omatoimiseen käyttöön. Esimerkiksi suuret eläkeläisryhmät tarvitsevat suuria koontumistiloja, joista on ollut eniten pulaa.

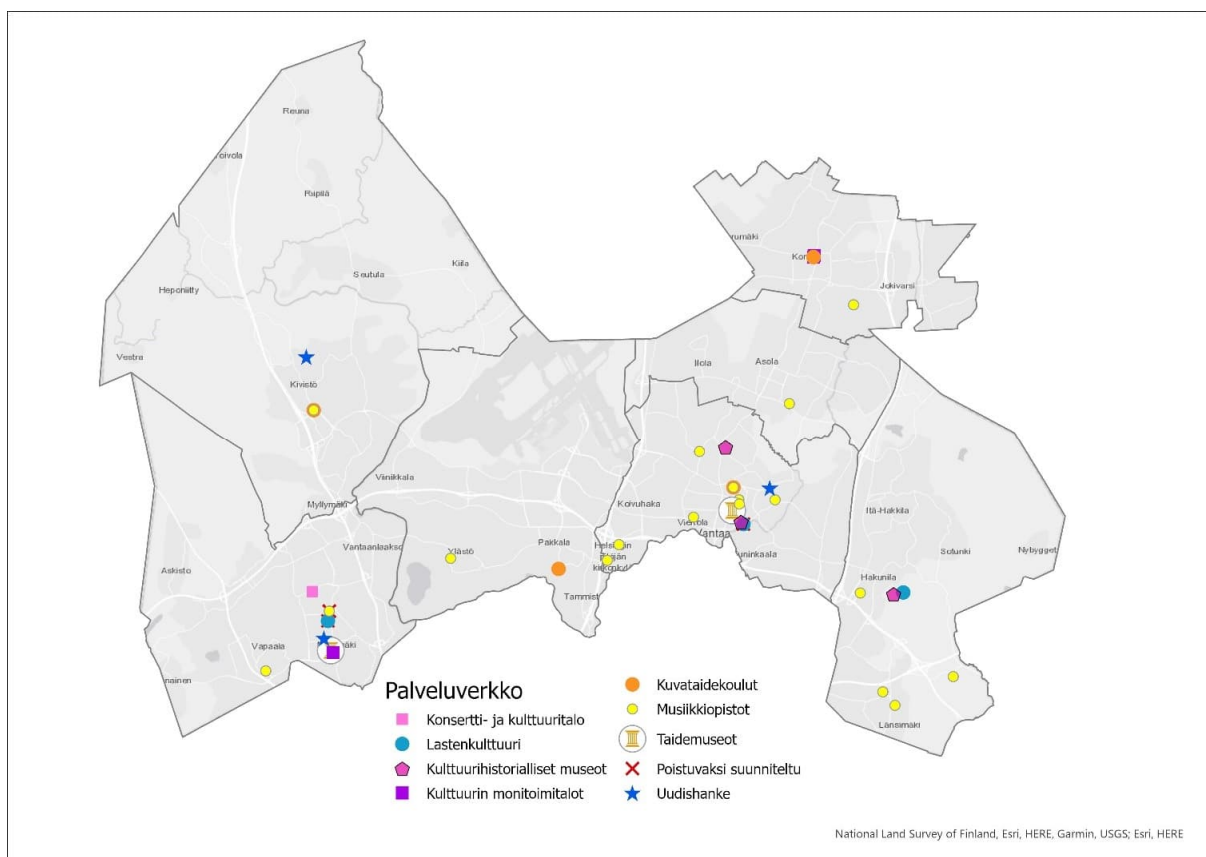
Järjestöjen käytössä olevat tilat

Järjestöjen palvelutoiminnan käyttöön luovutetut tilat täydentävät kaupungin omaa palvelutuotantoa. Yksinomaan järjestöjen käytössä olevia tiloja voivat olla esimerkiksi kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset, jotka halutaan säilyttää kaupungilla kaupungin arvojen mukaisessa käytössä. Lisäksi järjestöjen käyttöön voidaan osoittaa kumppanuuksien perusteella kaupungin hallinnoimia toimintatiloja. Järjestöjen tilatukimallin kehittämistarpeet tullaan selvittämään.

2.2.2 Kulttuuripalvelut

Kulttuurin tulevaisuuden palveluverkon painopiste on lähipalveluna toteutettava lasten- ja nuorten taide- ja kulttuuritoiminta. Tärkeinä painopisteinä lisäksi ovat museoiden toiminnan ja palvelujen kehittäminen sekä julkinen taide, kulttuuritilojen monipuolinen tarjonta, elinvoimaa vahvistavat tapahtumat eri puolilla kaupunkia sekä kiinnostavat historia-, taide- ja kulttuurireitit.

Kulttuurin palveluverkon kehittäminen edellyttää kulttuurin huomiointia kaupunkisuunnittelussa. Uusia monikäyttöisiä tiloja, suurempia puistoja ja keskusalueiden aukioita suunniteltaessa huomioidaan esittävän taiteen, näyttelyjen ja tapahtumien tuottamisen tarpeet.

Kartta 5. Kulttuuripalvelujen palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Kulttuuripalvelut ja kulttuuripalveluiden toimipisteet tukevat kuntien tehtävää kulttuuritoiminnan järjestäjänä: kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta, tapahtumia, kansainvälisyyttä ja kulttuuriperintöä. Kulttuuripalveluiden palveluverkkoa suunnitellaan, rakennetaan ja kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa.

Kulttuuripalveluiden palveluverkko koostuu kulttuuripalveluiden itse hallinnoimista toimipisteistä, kaupungin muiden tilojen vapaa-ajan käytöstä, kaupungin toimipisteiden piha-alueista, kaupungin tapahtumapaustoista ja suuraluekohtaisista tapahtumapaikoista. Lisäksi palveluverkko muodostuu kulttuuriympäristön historiallisista paikoista ja taidekohteista, kaupungin keskuksista kohtaamisten, viihtymisen ja osallisuuden ympäristöinä, purkutaloista kokeilujen ja innovaatioiden alustoina sekä taide- ja kulttuurireiteistä.

Lastenkulttuuritoiminnan keskeisiä periaatteita ovat laatu, yhdenvertaisuus, lapsilähtöisyys ja taide. Lasten- ja nuorten taide- ja kulttuuriharrastustoiminta toteutetaan helposti saavutettavana lähipalveluna. Kaupunkikeskuksissa tarjotaan edistyneiden oppilaiden taiteen perusopetusta kaikissa taidelajeissa.

Museotoiminnan järjestämisen periaatteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisutoimintaa. Museolain edellyttämällä kokoelmapoliittisilla ohjelmilla linjataan kokoelmatoimintaa. Vantaan kaupunginmuseon ja Vantaan taidemuseo Artsin kokoelmapoliittisten ohjelmien linjaukset määrittävät kokoelmatoiminnan tarpeita palveluverkon kehittämiselle.

Kulttuurin palveluverkolla tuetaan Vantaan kulttuurilinjausten 2021–2030 tavoitteiden toteutumista muun muassa Vantaan tunnettavuutta tapahtumien kaupunkina. Tapahtumat lisäävät Vantaan veto- ja pitovoimaa. Kulttuuripalvelun palveluverkko mahdollistaa jokaisella suuralueella paikkoja ja tiloja tapahtumien järjestämiselle ja näin luodaan edellytyksiä alueellisen elinvoiman kehittymiselle sekä kaupungin asukkaisten arjen ja vapaa-ajan elävöittämiselle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Kulttuuripalvelujen palveluverkon kehittäminen

Kulttuuripalveluiden palveluverkon ytimen muodostavat 11 kulttuuritilaa: kolme Lastenkulttuurikeskusta, Vantaan kaupunginmuseo, Vantaan taidemuseo Artsi, Galleria K, Håkansbölen kartano, Kulttuuritalo Martinus, Kulttuurikeskus Orvokki, Lumosali ja Lummesali. Kulttuuripalveluiden palveluverkkoa kehitetään tarkasteluajanjaksolla vastaamaan asukasmäärän kasvun mukaisiin tarpeisiin Vantaan kulttuurilinjausten 2021–2030 mukaisesti.

Lasten- ja nuortenkulttuurin palveluverkon kehittäminen

Vantaan kolmessa Lastenkulttuurikeskuksessa järjestetään keskitettynä kulttuuripalveluina näyttelyitä, esityksiä, työpajoja ja tapahtumia. Lasten- ja nuorten taide- ja kulttuuriharrastustoiminta, kulttuurikasvatussuunnitelmaan perustuva tarjonta sekä lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen nuorimpien oppilaiden opetus toteutetaan suurelta osin helposti saavutettavana lähipalveluna eli esimerkiksi yhteiskäyttöiloissa päiväkotien ja koulujen yhteydessä. Yhteiskäyttöä ja monipuolisuutta tilojen käytössä tehostetaan siten, että myös lastenkulttuurin kasvavat tarpeet etenkin uusilla asuinalueilla tulevat huomioiduiksi. Lastenkulttuurin vaikuttavuus perustuu ammattilaisten tuottamaan, laadukkaaseen palveluun asianmukaisissa kaikille helposti saavutettavissa tiloissa.

Museopalveluiden palveluverkon kehittäminen

Museopalveluiden palveluverkko koostuu Vantaan kaupunginmuseosta, Vantaan taidemuseo Artsista, taidenäyttelytila Galleria K:sta, Håkansbölen kartanosta, kulttuuri- ja taidereiteistä, kulttuurihistoriallisista kohteista, julkisesta taiteesta ja näiden tueksi rakennetuista tai kehitettävistä palveluista.

Museopalveluiden palveluverkon toimipisteiden rakentamiseen ja olosuhteiden hallintaan liittyy taiteen esillepanoon, konservointiin ja säilyttämiseen liittyviä erityisvaatimuksia.

Museopalveluiden palveluverkon kehittämistarpeiden painopiste on taidemuseo Artsin sijoittaminen tulevaan Myyrmäen Kaupunkikulttuuritaloon ja sinne muuttoa edeltävät väistötilat sekä Håkansbölen kartanon päärakennuksen peruskorjaus ja hallintomallin kehittäminen. Kaupunginmuseon kokoelmatiloissa on ollut merkittäviä ongelmia ja riskejä. Kokoelmalle etsitään uutta, turvallista ja olosuhdevaatimukset täyttävää tilaa Vantaalta. Julkisen taiteen osalta merkittävimmät hankkeet ovat julkisen taiteen digitointihanke, Ratikan taiteen yleissuunnitelma ja Aviapoliksen taiteen yleissuunnitelma.

Kulttuuritapahtumien ja kulttuurireittien palveluverkon kehittäminen

Vantaan tunnettavuutta lisätään tapahtumien kaupunkina. Kulttuurin palveluverkossa Kulttuuritalo Martinus sekä kulttuuripalveluiden hallinnoimat Lumosali, Lummesali ja Orvokkisali tarjoavat ajanmukaiset, saavutettavat ja viihtyisät tilat erilaisille sisätapahtumille.

Jokaisella suuralueella on jo aukioita tai puistoja, jotka soveltuvat erilaisten ulkotapahtumien järjestämiseen. Tarkasteluajanjaksolla luodaan tapahtumapaikkakortit ja varausjärjestelmä kaupungin omien sekä kaupunkilaisten ja järjestöjen omaehtoisten tapahtumien tueksi. Näin helpotetaan tapahtumien järjestämistä kaikilla suuralueilla.

Kulttuurin palveluverkon kehittäminen edellyttää kulttuurin huomioimista kaupunkisuunnittelussa. Kulttuuri näkyy alueilla myös tapahtumakohtaisesti. Uusia monikäyttöisiä tiloja, suurempia puistoja ja keskusalueiden aukioita suunniteltaessa huomioidaan esittävän taiteen, näyttelyjen ja tapahtumien järjestämisen tarpeet.

Erilaisia kulttuurin kokeiluja ja innovaatioita järjestetään purkamista odottavissa tai muissa väliaikaisesti poissa normaalista käytöstä olevissa rakennuksissa.

Historia-, taide-, kulttuuri- ja elämysreitit ovat osa kulttuurin palveluverkkoa. Uusien sekä olemassa olevien reittien, kuten Kuninkaantien reitin kehittämistä jatketaan. Håkansbölen alueen luonto-, liikunta- ja kulttuurireitti toteutetaan osana Kormunintynöjan alueen kehittämistä. Reitti pyritään luomaan historiallisesti arvokkaiden alueiden välille Håkansbölen jugendhelmestä Nissbackan kartanoon ja Vilhusen taiteen äärelle.

Håkansbölen kartanoalue on voimakkaan kehitystyön alla ja sitä koordinoimaan palkataan projektityöntekijä. Alueesta muodostuu kaupunkilaisia, kulttuurimatkailijoita ja koululaisia palveleva kartanokohde, jossa historia ja kartanomaisema ovat koettavissa niin ulkoillessa, kahvilakäynnillä, tapahtumissa kuin opaskierroksilla. Päärakennus kunnostetaan lähivuosina. Sen jälkeen kolmivaiheinen rakennusten

Lähipalvelut

- liikunnalliseen aktiivisuuteen kannustaminen
- lähiliikuntapaikat, koulujen, päiväkotien ja asuinalueiden pihat, peli- ja leikkialueet, lähikentät, liikuntapuistot, kuntoilupaikat, skeittipaikat, asuinalueiden väliset viheralueet ja näillä kulkevat ulkoilureitit, kuntopolut ja ladut, kevyen liikenteen väylät, seniorikuntosalit jne.
- lyhyt etäisyys kodista, houkuttelevuus, monikäyttöisyys, turvallisuus, vaivattomuus
- erityisesti lapsille, nuorille, ikääntyneille ja erityisryhmille

Alueelliset palvelut

- omaehtoisen liikunnan harrastamisen ohella seura- ja muu ohjattu toiminta
- urheilupuistot, isot pelikentät, uimahallit, liikuntahallit, jäähallit, kuntosalit, uimarannat, kuntoportaat, frisbeegolfradat, keskiuureit ulkoilu- ja virkistysalueet jne.
- suuralueita palvelevat liikuntapaikat
- saavutettavuus, monipuolisuus, monikäyttöisyys

Kaupunkitasoiset palvelut

- monipuoliset ja keskitetyt palvelut, eri liikuntamuotojen ja -lajien harrastusmahdollisuudet
- suuret monitoimihallit, laajat ulkoilu- ja virkistysalueet, erityisliikuntapaikat jne.
- koko kaupunkia palvelevat liikuntapaikat
- liikenteellinen saavutettavuus (erityisesti kevyen liikenteen väylät ja julkinen liikenne)

Seudulliset palvelut

- laajoja käyttäjäryhmiä palvelevat liikuntapaikat
- ylikuntarajojen ylittävät liikuntapaikat
- kuntien rajat ylittävät ulkoilureitit ja virkistysalueet, kalliit, tilaa vievät ja melua tuottavat liikuntapaikat, erityisliikuntapaikat jne.

Kuva 5. Liikunnan palveluketju.

Vantaan liikuntapoliittiset linjaukset 2030 ohjaavat liikunnan palvelualueen tulevien vuosien tavoitteita ja toimenpiteitä vantaalaisten fyysisen aktiivisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Linjaukset koostuvat seitsemästä visioteemasta, joista yksi on liikkumisympäristöjen laatu ja riittävyys. Tavoitteena on, että liikuntaolosuhteet vastaavat laadullisesti käyttäjien tarpeita ja niitä on riittävästi suhteessa asukasmäärään. Liikuntapaikkaverkoston painopisteet ja kehittämistarpeet ovat ulkoliikuntapaikkojen ja lähiliikunnan palveluverkon laajentamisessa sekä sisäliikuntapaikkojen ja erityisesti koulujen yhteydessä olevien liikuntasalien laadun kehittämisessä. Konkreettisia suurhankkeita ohjelmakauden aikana ovat Elmon urheilupuiston ja Kivistön urheilupuiston rakentaminen sekä Tikkurilan urheilupuiston kehittäminen.

Liikuntapaikkojen laadun parantaminen perusparannuksilla on tarpeellista, jotta liikuntapaikat saadaan pidettyä vetovoimaisina sekä käyttäjäkunnan odotuksia ja tarpeita vastaavina myös 2020-luvun loppupuolella. Perusparannuksilla mahdollistetaan myös kilpaurheilulle riittävän laadukkaat olosuhteet tasokkaaseen harjoitteluun ja kilpailutapahtumien järjestämiseen.

Väestönkasvu huomioidaan uudisrakentamisen tarpeen arvioinnissa, jotta liikuntapaikkojen suhteellinen saatavuus asukasmäärään verrattuna saadaan pidettyä nykyisellä tasollaan.

Laadukkaat ja lähellä olevat liikunta- ja luontoympäristöt ovat asuinalueittaisia vetovoimatekijöitä, jotka vaikuttavat asuinpaikan valintaan pääkaupunkiseudulla.

Liikuntapalvelujen palveluverkon kehittäminen

Vantaan kaupungin liikuntarakentaminen nojaa valtuustokausittain päivitettyyn liikuntapaikkasuunnitelmaan. Suunnitelma ohjaa tulevien vuosien liikuntaympäristön suunnittelua, rakentamista, ylläpitoa ja kehittämistä. Liikuntapaikkasuunnitelmassa esitellään liikunnan tavoitteellinen palveluverkko sekä nykyisten liikuntapaikkojen uudet liikunnan rakentamistarpeet ja -hankkeet.

Liikunnan palveluverkon kehittämistarpeet painottuvat lähiliikuntapaikkoihin, sisäliikuntapaikkoihin ja urheilupuistoihin. Lähiliikuntapaikat sekä koulujen ja päiväkotien pihat ovat keskeisessä asemassa liikkumiseen aktivoivan arkiympäristön luomisessa. Tavoitteena on toteuttaa näitä paikallisina ja lähiliikuntapuistoja suuralueittain palvelevina liikkumisen paikkoina. Kaikille avoimia ja maksuttomia pelailuun, liikkumiseen ja kuntoiluun soveltuvia monipuolisia liikuntapaikkoja toteutetaan lähelle asuinympäristöjä. Kuntoilulaitteita toteutetaan alueittain. Kuntoiluportaiden ja frisbeegolfin tarjontaa sekä ulkoilureittien opasteita ja viitoituksia parannetaan.

Päiväkotien ja koulujen piha-alueet ovat merkittäviä arjen liikkumisympäristöjä lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Pihojen kehittäminen liikuntaan innostavaksi on myös toimiva tapa lisätä fyysistä aktiivisuutta päiväkotien ja koulupäivään. Pihat ovat parhaimmillaan monipuolisia ja viihtyisiä oppimisympäristöjä sekä liikkumisen ja virkistytymisen alueita. Hyvin toteutettuina pihat toimivat houkuttelevina alueen lähiliikuntapaikkoina ja innostavat liikkumaan myös vapaa-ajalla. Helposti saavutettavina, maksuttomina ja kaikille avoimina päiväkotien ja koulujen pihat sekä muut erilaiset lähiliikuntapaikat luovat edellytyksiä eri-ikäisten asukkaiden omatoimiselle liikkumiselle, kohtaamiselle ja hyvinvoinnille.

Koulujen ja oppilaitosten yhteydessä olevat liikuntatilat ovat erittäin merkittävä osa liikunnan palveluverkkoa. Opetusverkon muutosten yhteydessä huomioidaan muutosten vaikutukset ja korvaustarpeet liikunnan palveluverkossa. Sisäliikuntatilojen kehittäminen perustuu koulujen ja oppilaitosten yhteyteen tulevien liikuntahallien toteuttamiseen, pääsääntöisesti urheilupuistoihin sijoittuvien uimahallien ja jäähallien toteuttamiseen sekä nykyisten tilojen ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Urheilupuistojen palveluverkkoa kehitetään Elmassa, Tikkurilassa ja Kivistössä. Tikkurilan urheilupuiston kehittäminen edistyy yleissuunnitelman mukaisesti. Elmon urheilupuisto rakennetaan ja Kivistön urheilupuistoa suunnitellaan.

Yksityiset ja kumppanuushankkeet täydentävät kaupungin liikunnan palveluverkkoa. Yksityisinä hankkeina tavoitellaan ensisijaisesti liikuntahallien ja jäähallien toteuttamista Elmon ja Kivistön urheilupuistoihin. Hallien tarve perustuu asiakasmäärien kasvuun sekä tehtyihin vesiolosuhte- ja liikuntahalliselvityksiin. Elmon uimahallin valmistuttua suunnitellaan seuraava uimahalli palvelemaan Kivistön ja Aviapoliksen suuralueita.

Nuorisotilat ja nuorisotyö ovat lähipalveluja. Palveluverkkoa kehitetään siten, että nuoria ja nuoria aikuisia laajasti kiinnostavia toimintoja keskitetään Tikkurilan ja Myyrmäen monitoimitiloihin, joihin on parhaat yhteydet eri puolilta Vantaata. Samalla jokaisen alueen omien nuorisotilojen vetovoimaisuudesta huolehditaan. Uusille alueille suunnitellaan nuorisotilat aina muiden palveluiden yhteyteen ja tilojen yhteiskäyttö on suunnittelun pohjana.

Palvelujen tuottaminen monialaisesti ovat nuorisotyön strategisen ja tulevaisuuden palveluverkkosuunnittelun kokonaisuuden peruslähtökohtia. Tilojen ja palvelujen suunnitteluprosesseissa osallistetaan aina nuoret ja nuoret aikuiset parhaan mahdollisen lopputuloksen varmistamiseksi.

Vantaalla vahvasti kehitetty jalkautuva nuorisotyö on osana nuorisotyön palveluverkkoa. Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävä nuorisotyö on jo vakiintunut palvelu ja toimintaa tullaan laajentamaan erityisesti perusopetuksen puolella huomioiden myönteisen erityiskohtelun alueet ja muut paikalliset tarpeet. Digitaalinen nuorisotyö sosiaalisessa mediassa sen eri alustoilla nuorten ja nuorten aikuisten kanssa on noussut merkittävään asemaan nuorisotyön palveluverkossa. Kulttuurisen nuorisotyön keskuksena toimii kulttuuritehdas Vernissa Tikkurilassa.

Tulevaisuuden tiloilta ja palveluilta edellytetään hyvää muunneltavuutta sekä soveltuvuutta kehittyviin ja muuttuviin tarpeisiin sekä yhteiskäyttöön muiden palvelujen kanssa. Tilojen nopea muunneltavuus antaa mahdollisuuksia tilojen käytön tehokkuuteen sekä tilojen hyvään toimivuuteen ja viihtyvyyteen. Tiloja tullaan käyttämään kaikkina viikonpäivinä ja kaikkina vuorokaudenaikoina. Tilojen muunneltavuus mahdollistaa useiden ryhmien toiminnan samanaikaisesti sekä myös isompien tapahtumien järjestämisen tilakokonaisuudessa. Palvelujen joustavuus, asiakaslähtöisyys ja tehokkuus takaavat oikea-aikaiset palvelut juuri niille kohderyhmille, jotka palveluita eniten tarvitsevat.

Maantieteellisesti tilojen ja resurssoinnin painopisteinä tulee olemaan erityisesti kasvavat Vantaan keskukset; Tikkurila, Aviapolis, Kivistö ja Myyrmäki. Myös Korson, Koivukylän ja Hakunilan alueilla on tulevaisuudessa lisääntyviä nuorisotyön tarpeita.

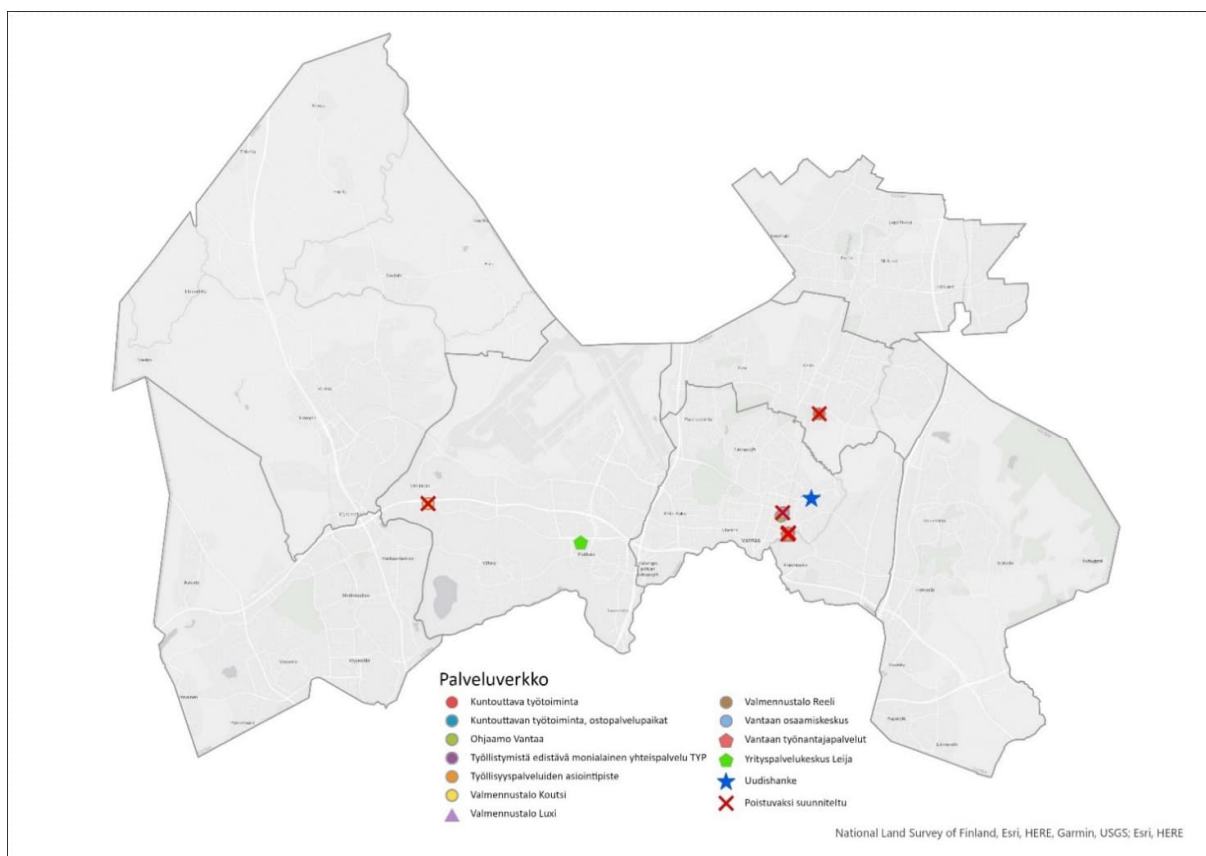
Nuorisotilojen tulee olla keskeisillä paikoilla ja tilojen käytettävyyden helppoa kaikkina vuorokaudenaikoina. Pienempien alueiden alueellisen nuorisotyön resursseista tullaan huolehtimaan ja nuorisotyön lähipalvelutarve tulee myös säilymään. Nuorisotyön muodot ja välineet kehittyvät myös digitalisaation myötä. Nuorisotyötä tehdään myös sosiaalisessa mediassa ja nuorisotyön sähköisiä palveluja kehitetään Vantaalla ja valtakunnallisesti, vuorovaikutus nuorten kanssa saa uusia toisiaan täydentäviä muotoja ja toimintaympäristöjä.

Palveluverkon kehittämisen haasteena on alueellisen nuorisotyön lähipalvelun, jalkautuvan nuorisotyön, nuorten aikuisten palvelujen sekä koulu- ja oppilaitosnuorisotyön toteuttaminen toimintaympäristön muutoksessa. Haasteena on myös niin sanottujen katvealueiden nuorisotyön tarpeeseen vastaaminen esimerkiksi liikkuvalla nuorisotyöllä ja kolmannen ja neljännen sektorin kanssa tehtävällä yhteistyöllä paikallisesti palveluja muotoillen. Alueellisten nuorisotilojen tarve tullaan tämentämään valmisteilla olevassa nuoriso- ja asukastilojen toimitilaverkkoselvityksessä.

2.3 Kasvupalvelut

Työllisyyspalvelut tarjoaa kokonaisvaltaista ohjausta työnhakuun, työllistymiseen ja oman osaamisen kehittämiseen. Työllisyyden kuntakokeilussa edistetään parhaillaan jo palvelurakennetta, joka tukee siirtymää pysyvään TE2024 työllisyydenhoidon malliin, jossa valtion työ- ja elinkeinopalvelut on tarkoitus siirtää kuntien vastuulle kokonaisuudessaan. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta.

Elinkeinopalvelut tarjoaa monipuolisia palveluita ja neuvontaa yrittäjille ja yrittämisestä kiinnostuneille, toimii yrittäjien ja sidosryhmien, kuten oppilaitosten ja tutkimus- ja kehitysorganisaatioiden yhdistäjänä sekä ajankohtaisen tiedon välittäjänä. Elinkeinopalvelut edistää ja toteuttaa myös monenlaisia kehittämishankkeita, joilla tuetaan yrittäjyyttä ja lisää työllisyyttä.

Kartta 8. Kasvupalvelujen palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

2.3.1 Työllisyyspalvelut

Kasvupalveluiden palvelualueen tehtäviin ja palvelujen järjestämisen kehittämistarpeisiin vaikuttavat useat eri lakimuutokset.

Vantaa ja Kerava ovat yhdistäneet voimansa työllisyydenhoidossa. Vantaa ja Kerava osallistuvat yhdessä työllisyyden kuntakokeiluun, joka on alkanut 1.3.2021. Kuntakokeilussa määritellyt valtion työ- ja elinkeinotoimistojen tehtävät siirrettiin määrääjäksi kuntien tehtäviksi.

Työllisyyskokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilun asiakkaita ovat ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa kokeilualueiden TE-toimistoissa. Vantaan ja Keravan työllisyyspalveluissa asiakas saa kokonaisvaltaista ohjausta työnhakuun, työllistymiseen ja oman osaamisen kehittämiseen.

Tämä on tarkoittanut yhdessä koronakriisin aiheuttaman työttömyyden kasvun myötä aiempaa suurempaa asiakasmäärää sekä henkilöstömäärää. Toukokuussa 2022 astuu lisäksi voimaan pohjoismainen työvoimapalvelumalli, joka tarkoittaa entistä tiiviimpää työnhakija-asiakkaiden kontaktointia, erityisesti työttömyyden alkuvaiheessa ja sitä myöden henkilöstöresurssien lisäystä.

Valtion työ- ja elinkeinopalvelut on tarkoitus siirtää kuntien vastuulle kokonaisuudessaan vuoden 2024 aikana. TE-palvelujen siirtoa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syyskuussa 2022. Uudistusta koskeva lainsäädäntö tulee voimaan keväällä 2023. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Kuntakokeilulle säädetään jatko siihen asti, kunnes palvelut siirtyvät pysyvästi kunnille.

TE2024-uudistus tarkoittaa, että kuntien vastuulle siirtyy valtion TE-toimistosta loputkin työnhakija-asiakkaat eli myös ansiosidonnaista päivärahaa saavat ja sen lisäksi E-palvelut eli yrityspalvelut ja ELY-keskusten määrärahat palvelujen ostamiseen. Uudistus tarkoittaa, että henkilöstömäärä kasvaa edelleen. Vantaan Työllisyyspalveluiden ja Elinkeinopalveluiden yhteistyö tiivistyy sen myötä entisestään ja palvelukokonaisuutta kehitetään.

Kasvupalveluiden palvelukokonaisuutta tukee kaupungin kärkihanke, Oppimiskampus, joka sijoittuu Tikkurilan Jokiniemeen. Oppimiskampus kokoaa yhteen kaupungin työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut ja maahanmuuttajiin liittyviä palveluita. Oppimiskampus on jatkuvasti kehittyvä alusta jatkuvaan oppimiseen liittyviin koulutuspalveluihin, se tukee vantaalaisten osaamisen kehittämistä ja toimii innovaatioalustana. Oppimiskampus tarjoaa toimi- ja liiketiloja sekä mahdollistaa tiiviimmän oppilaitosten ja yritysten välisen yhteistyön. Lisäksi tutkitaan mahdollisuutta yhteisen palvelutorin toteuttamiseksi muun muassa Kelan ja muiden kumppanien kanssa (niin sanottu elinvoimatori).

Työllisyyspalveluiden palvelutarjontaan kuuluvat tällä hetkellä työllisyyden kuntakokeilu, työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP), työttömien ja maahanmuuttajien neuvonta- ja asiakaspalvelu, työnantajapalvelut, maahanmuuttajien osaamiskeskus (OSKE), nuorten palveluiden Ohjaamo, kuntouttava työtoiminta (siirtyy hyvinvointialueelle 2023), tukityöllistäminen ja siihen liittyvät avustukset.

2.3.2 Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelut-yksikkö vastaa kaupungin elinvoimaisuuden ja elinkeinopolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta ja elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä. Elinkeinopalveluissa panostetaan tiiviiseen vuoropuheluun elinkeinoelämän kanssa ja pyritään tarjoamaan yrityksille aidosti toimivat ja monipuoliset palvelut yhteistyössä sidosryhmien, kuten oppilaitosten ja tutkimus- ja kehitysorganisaatioiden kanssa. Elinkeinopalveluihin on sijoittunut myös kaupunkitasoinen hanketoimisto, joka omalta osaltaan tukee ja edistää useita kaupunkikehittämishankkeita, joilla tuetaan yrittäjyyttä ja lisätään työllisyyttä.

Elinkeinopalvelut sijaitsevat Aviapoliksen suuralueella, Yrityspalvelukeskus Leijassa, Pakkalassa. Elinkeinopalveluiden yhteydessä toimiva YritysVantaa tarjoaa maksutonta, henkilökohtaista neuvontaa yrittäjyyttä suunnitteleville, kevytyrittäjille sekä jo toimiville vantaalaisille yrityksille.

Elinkeinopalveluiden palvelutarjontaan kuuluvat tällä hetkellä muun muassa YritysVantaan palvelut, hanketoimisto, invest-in palvelut, yritysneuvonta sekä yritysten tuki- ja sijoittumispalvelut. TE2024 uudistus tiivistää elinkeinopalveluiden ja työllisyyspalveluiden yhteistyötä.

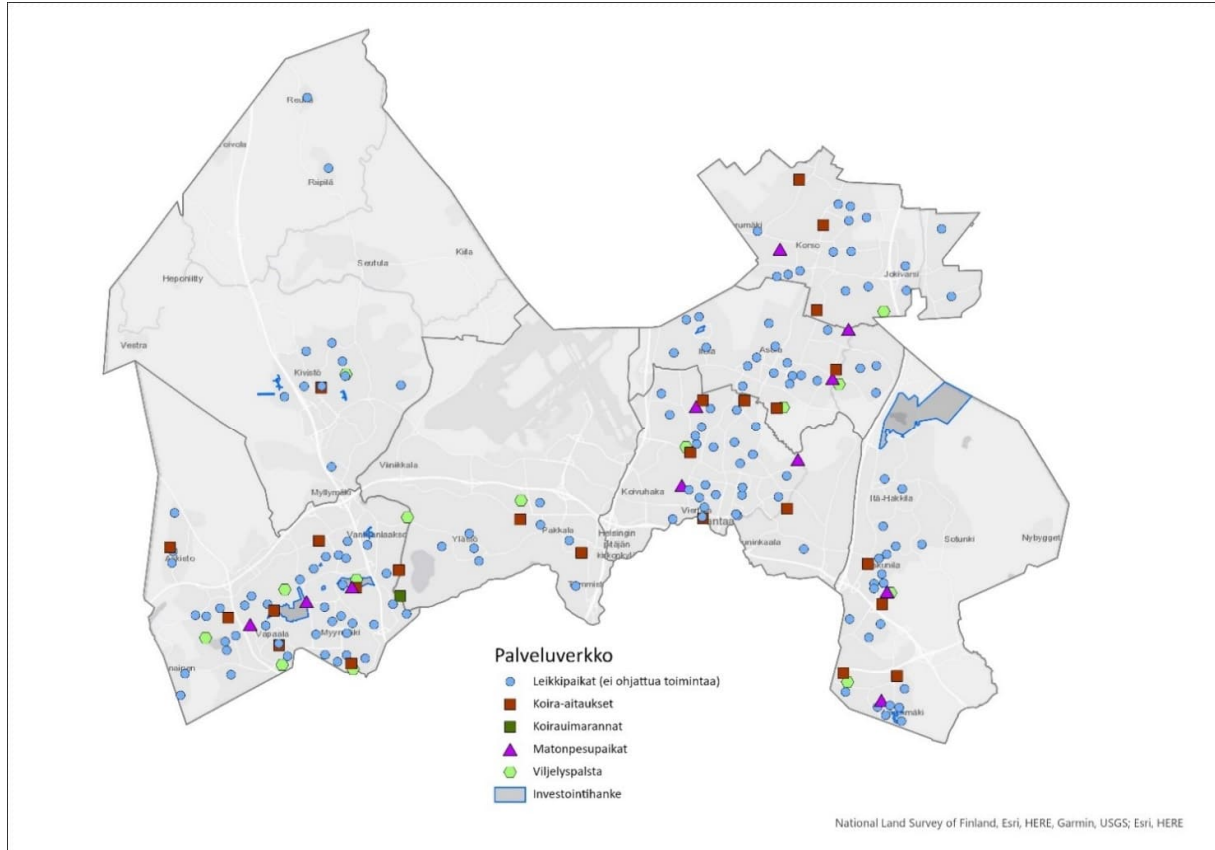
2.4 Kaupunkiympäristö

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kestävästä kaupunkikehityksestä, maankäytön suunnittelusta, julkisen kaupunkitilan ja liikenteen suunnittelusta, kaavoituksesta, rakennusvalvonnasta, rakentamisesta ja kunnossapidosta, maanhankinnasta ja -luovutuksesta sekä kaupungin toimitiloista, ympäristönsuojelusta, ympäristöterveyden huollosta ja erilaisista valvontatehtävistä.

Kun kaupunki kasvaa, lisääntyy asukasmäärä ja siten palvelutarve. Tavoitteena on, että palvelut sijoittuvat sinne, missä asutaan ja missä joukkoliikenne on lähellä. Nykyisiä palvelutontteja tulee jatkossakin tiivistää. Lisäksi uusia tontteja ja tiloja tarvitaan asutuksen ja joukkoliikenteen ääreltä. Uuden yleiskaavan mukainen ajatus ole-massa olevan rakenteen tiivistämisestä tarkoittaa paikoin sitä, että uusia palvelutontteja on haastava löytää, erityisesti jo rakennetuilta alueilta. Tällaisiin tilanteisiin tarvitaan uudenlaisia tontti- ja tilaratkaisuja. Ratkaisuja haasteeseen voi löytyä myös MATTI-järjestelmästä paikkatietoja hyödyntämällä.

2.4.1 Puistot, viheralueet ja yleiset alueet

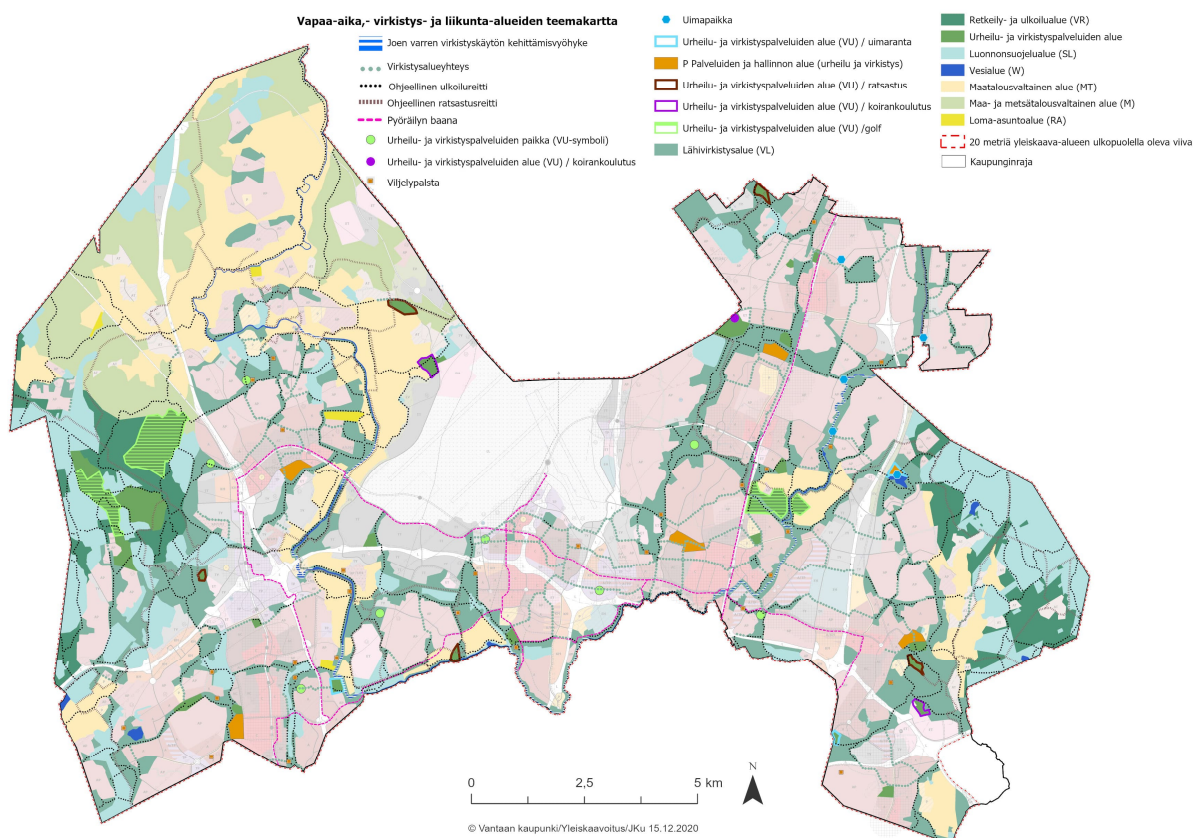
Yleiskaavassa, kaavarungoissa ja asemakaavoissa varataan riittävästi viheralueita, joille myös viheralueiden palveluverkko voi sijoittua. Palveluiden järjestämisen periaatteet ja linjaukset määritellään tarkemmin viheralueiden palveluverkkosuunnitelmassa.

Kartta 9. Kadut ja puistot viheralueiden palvelupisteiden palveluverkkoa. Kartassa on ympäristörakentamisen investointihankkeita, jotka sisältyvät kadut ja puistot vuoden 2022 rakentamisohjelmaan. Rakentamisohjelma 2022 on hyväksytty kaupunkitilalautakunnassa 19.1.2022.

Vantalla on noin 1 000 puistoa. Näistä lähes 200 on erilaisia puistoleikkipaikkoja, toiminta- ja muita puistoja ja osa pelikenttiä. Lisäksi eri puolella kaupunkia on 10 matonpesupaikkaa ja 25 koira-aitausta. Puistokäytäviä on yhteensä noin 190 km, joista talvikunnossapidettäviä 130 km.

Tällä hetkellä hoidettavia puisto- ja katuviheralueita on yhteensä noin 3130 hehtaaria. Tämä koostuu rakennetuista viheralueista (noin 900 ha), niityistä ja maisemapelloista (noin 480 ha) ja puistometsistä (noin 1750 ha). Metsätilojen vastuualueella hoidossa on noin 3 000 hehtaaria puisto- ja virkistysmetsiä ja kaupungin maatalan peltopinta-ala on noin 350 hehtaaria.

Kuva 6. Yleiskaavassa 2020 varattiin alueita ja paikkoja virkistys- ja liikunta-alueille. Yleiskaavassa katsotaan vuoteen 2050 saakka.

Viheralueverkosto ja viheralueiden palveluverkon kehittäminen

Yleiskaavassa, kaavarungoissa ja asemakaavoissa varataan riittävästi viheralueita, joille myös viheralueiden palveluverkko voi sijoittua. Julkiset virkistysalueet ovat kaikkien käytettävissä. Kaupunkirakenteen tiivistyessä asutuksen ja palvelujen lähellä olevien viheralueiden käyttöpaine kasvaa ja ne on varustettava vastaanottamaan suurempia kävijämääriä. Päiväkodit ja koulut voivat hyödyntää julkisia virkistys- ja viheralueita, kuten liikunta-alueita, leikkipaikkoja ja lähimetsiä opetus- ja retkikohteina.

Viheralueiden palvelut esitetään viheralueiden palveluverkkosuunnitelmassa. Viheralueiden palveluverkkosuunnitelma laaditaan katujen ja puistojen palvelualueen viheraluesuunnittelun vetämänä vuonna 2022. Viheralueiden tulevaisuutta yleiskaavan pohjalta linjataan viherrakenteen kehityskuvassa Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA). Tätä työtä laaditaan yleiskaavayksikön Kestävä kaupunki -tiimissä. VIVA-työn osana laaditaan viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden linjaus. Tavoitteena on riittävä ja kytkeytynyt viheralueverkosto ja vihreä ympäristö myös rakennettujen alueiden sisällä.

Palveluiden järjestämisen periaatteet ja linjaukset määritellään tarkemmin viheralueiden palveluverkkosuunnitelmassa, jossa alustavat päätavoitteet ovat:

- Resurssiviisauden tavoitteet, Vantaalla resurssiviisauden tiekartta
- Varmistetaan viheralueiden palvelujen kunnossapitoresurssien riittävyys tiivistyvässä kaupunkirakenteessa ja kaupunkilaisten vaatimustason kasvaessa

- Taataan viheralueiden palvelujen saavutettavuus kaikille käyttäjäryhmille
- Alueiden monikäyttöisyys ja viihtyisyys
- Lisätään viestintää viheralueiden palveluista

Ulkoilureittien tavoitesuunnitelma on valmistunut vuonna 2022. Suunnitelman tarkoitus on osoittaa puuttuvat seudulliset ulkoilureittiyhteydet, selkeyttää ulkoilureittien suunnittelun asemaa kaupungin organisaatiossa sekä alustavasti ohjata tulevaa reittien suunnittelua. Tavoitesuunnitelmassa on keskitytty seudullisesti merkittävään pitkiin ja jatkuviin yhteyksiin ja toissijaisesti otettu mukaan joitain paikallisyhteyksiä, mikäli ne ovat esimerkiksi lasten koulumatkaliikkumisen kannalta merkittäviä. Reittitavoitteet sijoittuvat ensisijaisesti viher- tai virkistysalueille.

Laadukas julkinen kaupunkitila

Julkisen kaupunkitilan suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa noudatetaan Vantaan omaa kaupunkitilan ohjeistoa (<https://vantaankaupunkitilaohje.fi/>).

Kaupunkikeskukset rakennetaan kaupunkikuvaltaan ja kestävyydeltään korkeatasoisesti laadukkaita materiaaleja, tuotteita ja suunnitteluratkaisuja käyttäen. Materiaali- ja kalustevalinnoilla tuetaan paikan persoonallisuutta ja yhteisöllisyyttä luomalla mahdollisuuksia oleskeluun, toritoiminnalle, tapahtumille tai väliaikaiskäytölle. Ratkaisujen tulee olla lisäksi koneellisesti kunnossapidettavia. Julkisen kaupunkitilan erityissuunnittelun, valon ja taiteen avulla vahvistetaan kaupungin identiteettiä.

Sisääntulokadut johtavat valtion pääväyliltä kaupunkikeskuksiin. Sisääntulokatujen roolia ja ohjaavuutta korostetaan muun muassa maalatuilla valaisinpylväillä, maisema-arkkitehtuurilla ja taiteella. Joukkoliikenneasemien ympäristöissä käytettävät materiaalit ja rakenteet ovat korkeatasoisia, kestäviä ja edustavia. Suunnittelussa huomioidaan erityisesti turvallisuus, esteettömyys, selkeä opastus ja kunnossapidettavuus.

Työpaikkojen ja kaupan alueiden julkinen ulkotila on kestävien ratkaisujen laadukas ja viihtyisä kävelyn ja pyöräilyn, joukkoliikenteen ja henkilöajoneuvoliikenteen kokonaisuus. Julkisessa ulkotilassa korostetaan alueen merkittäviä pääkatujaksoja, sisääntuloväyliä ja porttikohtia. Tonttien rajaaminen kaupunkitilasta on viimeistelty ja muodostaa katu-ympäristöön viihtyisyyttä laadukkailla materiaalivalinnoilla ja istutuksilla.

Asuinalueilla julkista kaupunkitilaa kehitetään mielenkiintoiseksi ja tunnistettavaksi kaupungiksi paikan luonteeseen ja rakentamisaikakauteen sopien. Uusilla asuinalueilla tämä vaatii hyvää suunnittelua, rohkeita ja paikkaansa sopivia, räätälöityjä ratkaisuja. Kaupunkirakenteen tiivistymistä ja täydennysrakentamista tuetaan panostamalla asuinalueiden palvelukeskittymien julkisen ulkotilan ratkaisujen laatuun sekä luonnon monimuotoisuuteen.

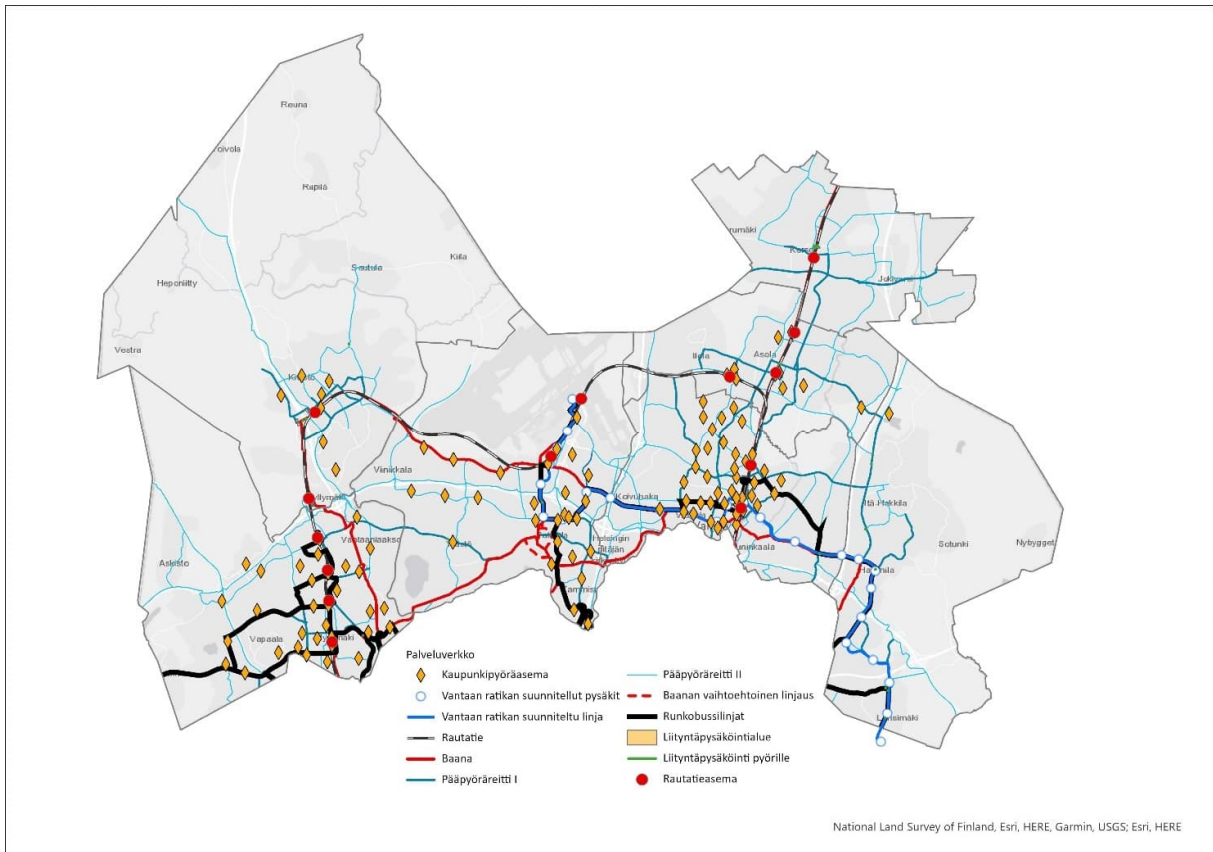
Puistojen ja viheralueiden laatutasossa noudatetaan kohteen sijaintipaikalle kaupunkirakenteessa määriteltäviä laatutasoa. Keskuksissa myös puistojen rakentamisessa käytetään kestäviä ja esteettisesti korkeatasoisia materiaaleja ja ratkaisuja. Sekä materiaali- että kalustevalinnoilla tuetaan paikan persoonallisuutta. Oleskelupaikkojen suunnittelussa suositetaan yhteisöllisyyttä tukevia ratkaisuja. Puistojen ja viheralueiden pääreitit ovat kovassa käytössä ympäri vuoden. Suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvalliseen liikkumiseen, esteettömyyteen ja

opastukseen. Kohdekohtaisilla ratkaisulla tuetaan paikan identiteettiä ja valaistuksella voidaan korostaa kohteen omaleimaisuutta. Ratkaisujen tulee olla kunnossapidon kannalta toimivia ja käytössä turvallisia. Puistojen rakenteiden tulee olla viimeisteltäviä ja kestäviä. Kasvillisuusratkaisulla tuetaan luonnon monimuotoisuutta.

Liikuntapaikkojen rakentamisessa käytetään kestäviä ja esteettisesti korkeatasoisia materiaaleja ja ratkaisuja. Kalustevalinnoilla ja valaistuksella tuetaan paikalle suunnittelussa asetettuja toiminnallisia tavoitteita. Reittien ja pysäköintialueiden suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota toimivuuteen, turvalliseen liikkumiseen ja opastukseen. Liikuntapaikkojen ratkaisujen tulee olla helposti kunnossapidettäviä, toimivia ja turvallisia. Rakenteiden ja pinnoitteiden tulee olla viimeisteltäviä ja kestäviä. Kasvillisuusratkaisulla tuetaan kohteen tilallista hahmoa ja hallitaan sään vaikutuksia.

2.4.2 Kestävä liikkuminen

Tavoitteena on, että arjen palveluiden saavutettavuus kävellessä, pyörällä ja joukkoliikenteellä kaikille käyttäjäryhmille on helppoa ja turvallista. Usein tarvittavat lähipalvelut sijoittuvat kävely- tai pyörämatkan päähän ja harvemmin tarvittavat palvelut keskuksiin, joihin saavutettavuus joukkoliikenteellä on hyvä eri puolilta Vantaata.

Kartta 10. Kadut ja puistot, kestävän liikkumisen palveluverkko. Kartassa on kävelyn ja pyöräilyn kehittämishankkeita sekä joukkoliikenteen kehittämisen kohteita. Hankkeet ovat sisältyneet joko aiempiin kadut ja puistot palvelualueen rakentamishelmiin tai sisältyvät palvelualueen tuleviin ohjelmiin.

Tällä hetkellä kunnossapidettävän liikenneverkon (infran) laajuus Vantaalla on yhteensä noin 1 600 km, josta ajoratojen osuus on noin 1 000 km, jalankulku- ja pyöräteiden sekä jalkakäytävien osuus noin 600 km.

Maankäytön suunnittelussa luodaan lähtökohdat kestävälle liikkumiselle ja tarkemmassa infran suunnittelussa varmistetaan laadukkaat sekä toimivat yhteydet. Varmistetaan myös päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten saavutettavuus kävellessä ja pyöräillen. Kestävät kulkumuodot eli kävely, pyöräily ja joukkoliikenne eivät ole ainoastaan ympäristökysymys, vaan niillä on vaikutusta myös liikkumisen tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen sekä terveyteen. Kun palvelut ovat hyvin saavutettavissa kestävin kulkumuodoin, ne ovat myös niiden saavutettavissa, joille oman auton käyttö ei ole mahdollista. Palveluiden hyvän saavutettavuuden kestävin kulkumuodoin ei kuitenkaan tarvitse poissulkea niiden saavutettavuutta myös henkilöautoilla. Näin ollen

turvalliset yhteydet autoilla mukaan lukien saattoliikenne sekä riittävät pysäköintitilat, ovat myös palveluiden saavutettavuuden kannalta huomioitavia asioita.

Asukkaiden ja yleisemminkin kiinteistöjen pysäköinti Vantaalla ratkaistaan ensisijaisesti tonteilla. Yleisiä alueita hyödynnetään lähinnä silloin kun paikat palvelevat useita käyttötarkoituksia ja kiinteistöjä eli pysäköintipaikkojen tarve ei johdu suoraan tietyn kiinteistön tarpeista. Yleisten alueiden pysäköintipaikat voivat toimia myös esimerkiksi yhteiskäyttöautojen pysäköinnissä. Poikkeustapauksissa yleisiä alueita voidaan hyödyntää jonkin palvelukohteen pysäköintitarpeen täydentämiseen, jos tämä on kaavoituksessa ja sen liikenteellisessä yleissuunnittelussa perusteltu. Yleisten alueiden pysäköinti ei korvaa velvoitepaikkojen tarvetta. Poikkeuksen tähän voivat muodostaa keskusalueilla kaavoituksessa suunnitelmallisesti tehdyt kokonaisratkaisut, joissa on päädytty esimerkiksi keskitettyyn pysäköintiratkaisuun.

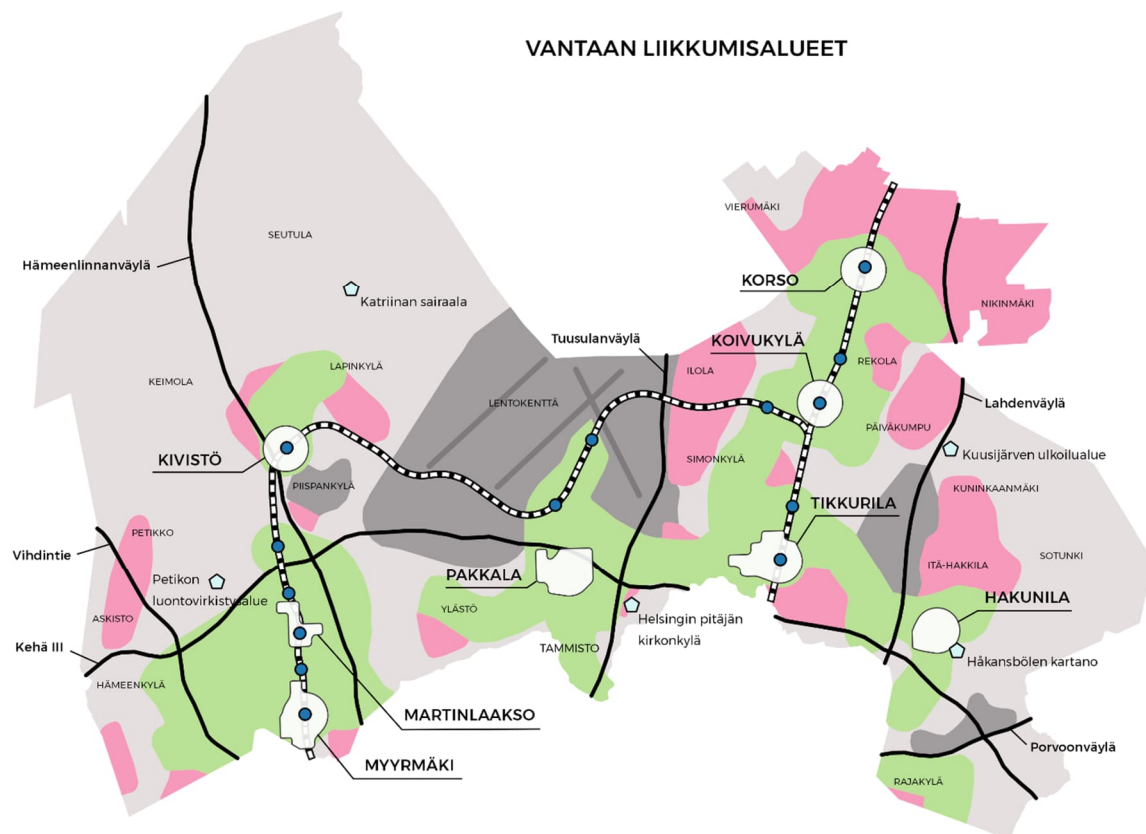
Yleiskaavan 2020 mukaisesti kaupunki kasvaa kestävästi sisäänpäin ja yleiskaava mahdollistaa ratikan kasvukäytävään uusia asukkaita ja työpaikkoja, sekä palveluita. Vantaan ratikkaa ja siihen olennaisesti liittyvää ratikkakaupunkia suunnitellaan, ja hanke päätös tuodaan toimielimien päätöksentekoon vuonna 2023. Suunniteltu ratikka tulisi yhdistämään Helsinki-Vantaa lentoaseman sekä Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan ja Länsimäen keskusalueet Mellunmäkeen. Runkobussilinja 570 liikennöi ratikan reitillä nykyisin.

Keskuksista pyritään luomaan viihtyisiä ja erityisesti kävelemään houkuttelevia. Vaikka keskuksia suunnitellaan entistä enemmän kävelijän ehdoilla, huolehditaan keskuksien saavutettavuudesta kaikilla kulkumuodoilla. Joukkoliikenteen kattavat yhteydet, laadukkaat pääpyörätiet ja baanat sekä riittävät pysäköintipaikkamäärät mukaan lukien tarpeellinen kadunvarren asiointipysäköinti tekevät keskuksien palveluista hyvin saavutettavia. Kaupunki kehittää myös pyöräpysäköintiä lisäämällä yleisille alueille tuntuvasti runkolukittavia pyörätelineitä.

Kestävää liikkumista tukevat myös yhteiskäyttöiset liikkumispalvelut kuten kaupunkipyörät, yhteiskäyttöautoille tarjottavat pysäköintipaikat sekä yksityisten toimijoiden sähköpotkulaudat. Kaupunkipyöriä on tällä hetkellä Vantaalla käytettävissä muun muassa Tikkurilan, Aviapoliksen, Myyrmäen ja Kivistön alueilla. Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkipyöräjärjestelmät siirtyvät HSL:n vastuulle kaudesta 2026 alkaen. Liityntäpysäköintipaikoilla voidaan yhdistää autolla tai polkupyörällä tapahtuva liityntämatka joukkoliikenteen käyttöön osalla matkasta. Autoille liityntäpysäköintipaikkoja on saatavilla Vantaalla kaikilla juna-asemilla lukuun ottamatta lentoaseman ja Aviapoliksen asemia. Polkupyörille pysäköintipaikkoja on asemien lisäksi bussipysäkeillä.

Vantaalla päivitetään vuoden 2022 aikana ensimmäisen kerran vuonna 2016 laadittu liikennepoliittinen ohjelma (VALO). Siinä määritellään Vantaan erityyppisten alueiden suunnitteluperiaatteet, tavoitteet liikkumisen suunnittelulle sekä niitä täydentävät toimenpiteet. Liikennepoliittinen ohjelma sisältää myös nykytilan kuvauksen Vantaan liikkumisalueista:

VANTAAN LIIKKUMISALUEET

KAUPUNKIKESKUKSET

Tikkurila, Myyrmäki, Pakkala, Hakunila, Koivukylä, Korso, Kivistö ja Martinlaakso (500 m keskustan asemasta ja joukkoliikennekaupungin määrittämät alueet).

KESTÄVÄ LIIKKUMINEN

Alueet, joissa kestävä liikkuminen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) on todellinen vaihtoehto henkilöautolle (joukkoliikennekaupungin määrittämät alueet 3 km säteellä keskustan asemasta/ keskeisimmistä pysäkeistä).

MUUT ASUINALUEET

Kestävän liikkumisen alueiden ulkopuolelle jäävät pääosin pientalovaltaiset asuinalueet.

YRITYSALUEET

Alueet, joiden pääkäyttötarkoitus on yritys- ja kuljetusalalla (yleiskaavan mukaiset isot alueet).

TIIVIIN YHDYSKUNTARAKENTEEN ULKOPUOLISET ALUEET

Harvaan asutut alueet, virkistysalueet sekä maa- ja metsätalousalueet.

ERITYISKOhteet

Kestävän liikkumisen alueen ulkopuolelle jäävät kohteet, jotka on tärkeä olla hyvin saavutettavissa kestäväillä kulkumuodoilla.

2.4.3 Ympäristöpalvelut

Ympäristönsuojelutyön palveluissa on keskeistä terveellisen, turvallisen ja kestäväen elinympäristön turvaaminen ja kehittäminen kaupunkilaisille ja liikeyrityksille. Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on tunnistaa, ehkäistä ja poistaa elinympäristössä esiintyviä terveyshaittoja sekä tarjota eläinsuojelu- ja eläinlääkäripalveluja.

Sähköisiä palveluja kehitetään ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollossa liiketoiminnan tarpeisiin, neuvontaan, viestintään että osallistamiseen.

Vantaan ympäristökeskus huolehtii viihtyisän, terveellisen ja turvallisen elinympäristön säilymisestä ja kaikin puolin edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia Vantaalla. Niistä vastaavat ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon yksiköt. Ympäristönsuojelun toimet painottuvat luonnon monimuotoisuuden ja toimintakyvyn turvaamiseen sekä ympäristön pilaantumisen torjuntaan ja valvontaan. Ympäristönsuojelun tehtävänä on myös ympäristövastuullisuus- ja ilmastotyön koordinointi kaupungissa.

Ympäristöterveydenhuollossa keskitytään suoraan ihmisten terveyteen vaikuttaviin seikkoihin. Siihen kuuluvat terveydensuojelun, elintarvikkeiden, tupakkalain, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut. Vantaan eläinlääkärivastaanotolla Pakkalassa on saatavilla sairaiden eläinten perustason hoitoa vantaalaisille pieneläimille. Hyvinvointialue uudistuksessa ympäristöterveydenhuollon tehtäviä ei tässä vaiheessa ole sisällytetty maakunnan tehtäviin.

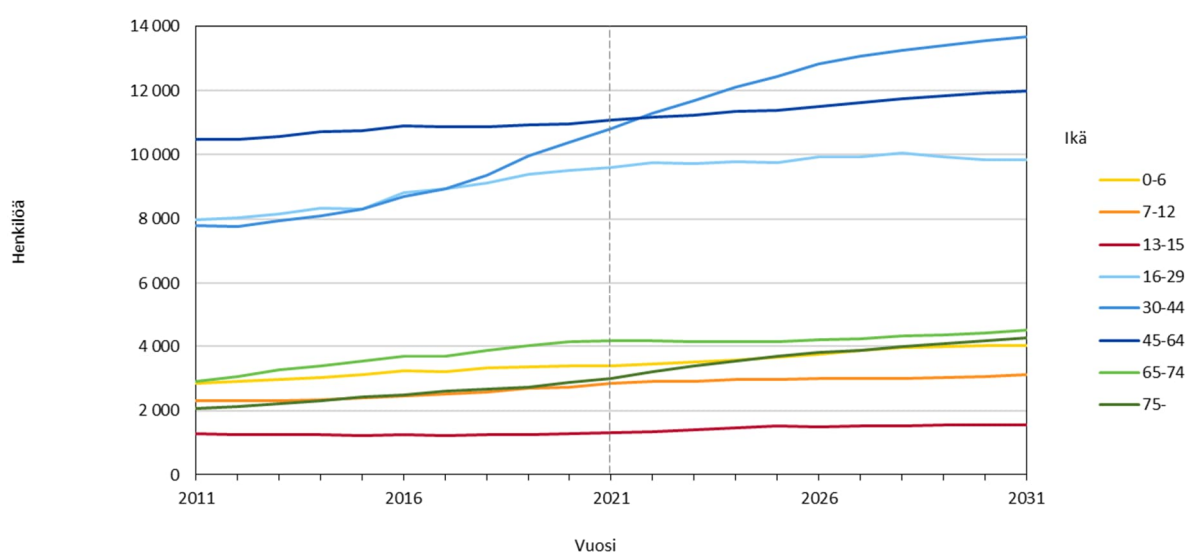
3. Palvelujen järjestämisen kehittämistarpeet suuralueittain

3.1 Tikkurila

Tikkurilan ydinkeskus on noin 11 000 asukkaan ja 9 000 työpaikan keskus. Maankäytön näkökulmasta keskuksen kehittämisen tavoitteena on alueen tiivistyminen siten, että tulevaisuudenkin Tikkurila on toiminnallisesti monipuolinen, viihtyisä, turvallinen ja esteetön kaupunkiympäristö. Tavoitteena on kaupunkikuva, jossa näkyy kaikkien vuosikymmenten historia. Keskuksen toiminnallisesti sekoittunut kantakautpunkimainen rakenne laajenee junaradan molemmin puolin. Korkean rakentamisen tarkastelualue sijoittuu asemanseudulle sekä Jokiniemeen pääradan varteen. Myös kävelykeskusta laajenee pääradan itäpuolelle, ja matkakeskuksen merkitys korostuu entisestään mahdollisen Vantaan ratikan myötä. Alueella on loistava saavutettavuus päärata- ja kehäratayhteyksien myötä, ja Vantaan ratikka lisäisi raideyhteyden Itä-Vantaalle ja Mellunmäkeen. Kestävä kasvu ohjataankin joukkoliikenteen äärelle. Tikkurilassa viheralueita on vähän, ja virkistysyhteyksien sekä taskupuistojen merkitys korostuu. Ohikulkuliikennettä ohjataan suunnitellulle keskuksen kehälle, jonka rajaamaa aluetta kehitetään kestäväen liikkumisen alueena.

3.1.1 Väestönkehitys

Tikkurilan suuralue on asukasmäärältään Vantaan toiseksi suurin suuralue. Alueella asui vuoden 2021 alussa 46 200 henkilöä ja asukasmäärän ennustetaan kasvavan ennustejakson 2021–2031 aikana lähes 7 000 henkilöllä. Väestönkasvusta noin kaksi kolmasosaa tulee ennustejakson viiden ensimmäisen vuoden aikana. Alle kouluikäisten määrän ennakoitaan kasvavan suuralueella noin 640:lla ja kouluikäisten 300 lapsella. Työikäisten määrä kasvaa 4 000:lla ja 65 vuotta täyttäneiden 1 600 henkilöllä (kuvio 2). Tikkurilan suuralueella väestön määrän ennustetaan kasvavan eniten Tikkurilan kaupunginosassa, 4 500 henkilöllä. Jokiniemessä lisäys on noin 1 100, Koivuhaassa 800 ja Hiekkaharjussa 550 henkilöä. Muiden alueen kaupunginosien väkiluvun muutokset ovat pienempiä. (Vantaan väestöennuste 2021.)

Kuvio 2. Vantaan väestöennuste 2021. Tikkurilan suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.1.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus

Tikkurilan alueen nykyinen toimitilaverkko ei riitä kattamaan väestöennusteeseen perustuvaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvua, minkä vuoksi alueelle tarvitaan uusia investointeja. Haasteena on alueen kehittyminen tiivistämällä kaupunkirakennetta, jonka vuoksi uusia sijainteja optimikokoisille päiväkodeille on haasteellista löytää. Päiväkotiverkkoselvityksen 2021 mukaan 10 vuoden ajanjaksolle tarvitaan yhteensä kuusi uutta päiväkotia, joista neljältä puuttuu sijainti.

Lisäksi alueella on tavoitteena tarjota myös varhaiskasvatusikäisille kansainvälisen IB-viitekehyksen mukaista englanninkielistä varhaiskasvatusta (Primary Years Programme 3–12-vuotiaille) osana IB-jatkumoa varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Tikkurilan alueen päiväkotien palveluverkossa on huomattavissa määrin 1980–90-luvuilla rakennettuja tiloja ja osa olemassa olevista tiloista täytyy

päiväkotiverkkoselvitysten mukaisesti korvata kokonaan uusilla tiloilla. Osassa tiloista tulee ajankohtaiseksi tehdä osa- ja peruskorjauksia tai toiminnallisia ratkaisuja muun muassa ilmanvaihdon riittävyyden vuoksi, jotta tilat vastaavat varhaiskasvatuksen toiminnan tarpeita. Olemassa olevan palveluverkon osalta vuokra- ja paviljonkitiloista siirtyminen pysyvämpiin tilaratkaisuihin tulee lisäksi haastamaan palveluverkon kehittämistä tulevina vuosina.

Perusopetus

Tikkurilan alueen voimakas kasvu edellyttää palveluverkossa nopeita ratkaisuja, jotta lapset mahtuvat alueen kouluihin. Alueen kaikkien koulujen käyttöaste on erittäin korkea ja oppilaita muuttaa alueelle jatkuvasti. Väestöennusteen 2021–2031 mukaan Tikkurilan alueelle tarvitaan tarkasteluajanjaksolla yksi uusi yhtenäiskoulu, mutta tontteja tulee varata myös ajanjakson jälkeistä perusopetusikäisten määrän kasvua varten.

Alueellisten vaativan erityisen tuen ryhmien, kuten vammaisopetuksen sekä etappi- ja pajaryhmien, tulee jatkossakin mahtua Tikkurilan alueen kouluihin, jottei erityisen tuen oppilaiden koulumatkoista muodostu liian pitkiä. Myös tämä lisää tarvetta perusopetuksen lisätiloille Tikkurilan alueella.

Viertolan alakoulun ruotsin kielikylpyopetus tulee jatkumaan opetuslautakunnan päätöksen mukaisesti Peltolan yläkoulussa kielikylpyoppilaiden saavuttaessa yläkouluiän vuonna 2023.

Tikkurilan alueelle on tavoitteena tarjota englanninkielistä opetusta myös kansainvälisen IB-viitekehyksen mukaisesti Primary Years Programme (3–12-vuotiaille) ja Middle Years Programme (11–16-vuotiaille) -opetuksessa. Tämän jälkeen pystytettiin tarjoamaan englanninkielistä opetusta IB-linjan jatkumossa, joka alkaa varhaiskasvatuksesta ja ulottuu toiselle asteelle saakka. IB-jatkumon rakentaminen olisi tarkoituksenmukaisinta jo olemassa olevan ja vielä laajentuvan toisen asteen IB-koulutuksen (lukio ja ammatillinen) läheisyyteen Tikkurilaan.

Tikkurilan 400 oppilaan väistöpaviljonki palvelee alueen koulujen väistötarvetta peruskorjausten ajan. Väistötilaa käyttävät Jokiniemen koulun lisäksi Simonkallion koulu ja mahdollisesti Viertolan koulu peruskorjausten aikana. Näiden väistötarpeiden jälkeen tulee tarkastella Tikkurilan väistöpaviljongin tarvetta vastaanottaa alueen kasvavaa oppilasmäärää osana Peltolan koulua. Alueen oppilaspaikkamäärän riittävyttä suhteessa perusopetusikäisten määrään seurataan vuosittain.

Peltolan koulun ja Tikkurilan väistöpaviljongin oppilaat (yhteensä noin 1100 oppilasta) käyttävät liikuntatiloina Tikkurilan urheilupuiston tiloja, koska koulutiloissa ei ole omaa liikuntasalia. Liikuntapuiston tilojen kuntoa ja kapasiteettia tulisi tarkastella myös tästä näkökulmasta, jotta tilat riittävät päivisin seurojen lisäksi myös koulujen käyttöön.

Toinen aste

Varian toimintoja tullaan keskittämään Tikkurilan Oppimiskampukselle ja Hiekkaharjuun. Näin muodostuva Varia Oppimiskampus on osa ammatillisen koulutuksen keskittämisen strategiaa, jolla uudistetaan oppilaitosta vastaamaan nykypäivän tarpeisiin ja tehostetaan tilatehokkuutta.

Oppimiskampukseen toteutetaan myös lisäpaikkoja Tikkurilan lukiolle, joka mahdollistaa myös IB Diploma Programmen aloituspaikkojen lisäämisen. Varia on käynnistämässä myös IB-jatkumoon kuuluvan Career-related Programme -koulutuksen, joka tulee myös sijoittumaan kampusalueelle.

3.1.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kirjastopalvelut

Tikkurilan kirjastotalo on pinta-alaltaan suurin ja kävijämäärältään Myyrmäen jälkeen Vantaan toiseksi suurin kirjasto. Tikkurilan kirjastolla on vuosittain noin 450 000 kävijää. Kävijämäärien kasvuun vastataan toteuttamalla kirjastotalon peruskorjaus tarkasteluajanjakson aikana. Tämä mahdollistaa myös omatoimikirjaston mahdollisuuksien huomioimisen osaan uudistettavista tiloista. Peruskorjauksen ajaksi kirjaston toimintoja siirretään väistötiloihin.

Aikuisopisto

Vantaan aikuisopiston kurssitoiminta ja maahanmuuttajien opetus toimii 1960-luvulla valmistuneessa Lummetie 5:n Opistotalossa. Opistotalon rakennukset ovat tulossa peruskorjausikään ja vaihtoehtona korjausinvestoinneille on aikuisopiston toiminnan siirtäminen Jokiniemeen toteutettavalle Vantaan Oppimiskampukselle. Uusia tiloja tarvitaan myös laajenevan aikuisten perusopetuksen tarpeisiin. Toimintojen keskittämällä oppimiskampukselle saavutetaan hyötyjä tilojen yhteiskäytön ja eri toimijoiden välisen yhteistyön lisääntyessä.

Kuntalaispalvelut

Yksi Vantaa-infon asiointipisteistä sijaitsee Tikkurilassa, Dixin kauppakeskuksessa. Alueella on tarvetta nykyaikaisemmille ja erilaisiin tarpeisiin hyödynnettäville palvelutiloille, sillä asiakaspalvelun painopiste on siirtynyt kassa-asioinnista palveluneuvontaan ja digituen tarve eri väestöryhmissä kasvaa jatkuvasti. Virtuaali- ja etäpalvelujen kasvava käyttö synnyttää tarvetta digitaalisten laitteiden käytönopastukselle ja neuvonnalle sekä digipalvelujen käyttämiseen soveltuvia tiloja. Vantaa-infon muuttamista palvelutoriksi ja sen mahdollista sijoittumista osaksi Oppimiskampusta selvitetään. Käyntiasioinnin mahdollistaminen on tärkeää asiakkaille.

Tikkurilan asukastila sijaitsee Tikkurilan keskuksessa hyvien kulkuyhteyksien päässä. Samassa rakennuksessa on nuorisotila ja työllisyyspalveluiden palveluita. Asukastila toimii avoimena kohtaamispaikkana, ja järjestöt, yhteisöt ja asukkaat voivat varata sen tiloja käyttöönsä. Lisäksi suuralueella toimii Simonkylässä sijaitseva kansalaistoiminnan keskus Leinikki, joka on palvelusopimuksella annettu Järjestörinki ry:n ylläpidettäväksi. Tikkurilan kehittyessä seurataan väestöennusteita ja käyttäjien toiveita ja pyritään etsimään ratkaisuja muuttuviin tilatarpeisiin.

Kulttuuripalvelut

Tikkurilassa merkittävänä kulttuurikeskittymänä toimivat Jokirannan alueen taide- ja kulttuurikohteet. Tikkurilan jokirannasta halutaan toiminnallinen ja aktiivinen kaupunkikulttuurin olohuone sekä urbaanin monimuotoisuuden laboratorio, jossa huomioidaan alueen identiteetin kannalta tärkeät historian kerrostumat sekä luodaan mahdollisuuksia taide- ja tiedesisällöille.

Lastenkulttuurin palveluja Tikkurilassa kehitetään edelleen. Lastenkulttuuritalo Pessin nykyisissä tiloissa on mahdollista tavoittaa vuosittain noin 15 000 kävijää. Lapsiperheiden määrän kasvaessa lastenkulttuurin palvelujen tulee olosuhteiltaan säilyä kaikille vantaalaisille saavutettavana ja tilojen tulee mahdollistaa monimuotoinen ja laadukkaan ammattimainen toiminta. Pessin nykyisten tilojen vuokrasopimus päättyy aikaisintaan 31.3.2026. Lapsiperheiden määrän kasvaessa on ratkaistava lastenkulttuurille isompien sekä ammattimaiseen teatteri- ja esitystoimintaan soveltuvien tilojen toteuttaminen Tikkurilassa.

Orvokin kulttuurikeskuksessa on musiikkiopiston ja kuvataidekoulun hallinto- ja opetustilat sekä Orvokkisali, joka on varustettu teatteritekniikalla. 100-paikkaisessa salissa järjestetään isoja lasten tapahtumia ja -leirejä, kokouksia, seminaareja ja juhlia. Suunnitelmakaudella lisätään salin ja luokkien monikäyttöisyyttä.

Musiikkiopistolla on Tikkurilassa Orvokin lisäksi myös toinen opetuspiste Tikkurilan kirjastotalossa. Siellä on opetustilojen lisäksi 140-paikkainen Lummesali, jossa järjestetään noin 100 konserttia ja tapahtumaa vuodessa. Niihin osallistuu arviolta noin 6 400 henkilöä. Tarkasteluajanjaksolla kirjastotalon peruskorjauksen yhteydessä salin toiminnallisuutta parannetaan.

Vantaan kaupunginmuseo sijaitsee Tikkurilan vanhalla rautatieasemalla. Museo toimii historian, kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön asiantuntijana ja oppimisympäristönä Vantaalla. Asemarakennuksessa on esillä museon vaihtuvia näyttelyitä alueen historiasta. Yleisötilojen lisäksi asemalla on museon toimistotiloja. Museon koelmapalvelut toimivat Hiekkaharjun koulun pohjakerroksessa museolle muokatuissa tiloissa.

Viime vuosien aikana museorakennuksessa on tehty useita kunnostusremontteja ja esteettömyyttä on parannettu muun muassa rakentamalla hissi. Seuraavien vuosien kehittämisprojekti tapahtuu museon ulkopuolella, kun Carl Albert Adelfeltin aukiosta kunnostetaan korkeatasoinen kaupunkitila julkinen taide keskiössä. Edelfeltin aukiolle ja Veteraanipuistoon on suunnitteilla Teija ja Pekka Isorätyän Kohtalokas myöhästyminen -taidekonsepti.

Tikkurilassa esittävän taiteen osalta Kaupunkikulttuurin palveluverkkoa täydentää Teatteri Vantaan Silkkisali ja Tanssiteatteri Raatikon sali, joissa molemmissa yleisöpaikkoja on noin 200.

Liikuntapalvelut

Tikkurilassa kaupunkikulttuurin palvelujen erityinen kehittämistarve kohdistuu Tikkurilan urheilupuiston alueelle. Tikkurilan urheilupuisto on väestöltään kasvavan Tikkurilan suuralueen keskeinen urheilu- ja liikuntapaikka. Urheilupuiston kehittämisestä on laadittu yleissuunnitelma, joka sisältää alueen kehittämisvision vuoteen 2050. Yleissuunnitelma kattaa nykyisen urheilupuiston sekä siihen rajautuvat Peltolan koulun ja päiväkodin pihat sekä viereisen Sovintopuiston alueen. Urheilupuistosta luodaan monipuolinen palveluiden keskus, joka tarjoaa nykyaikaiset puitteet niin kovatasoiselle joukkueurheilulle, jokapäiväiselle perheliikunnalle kuin alueen koulujen liikunnan opetuksellekin.

Yleissuunnitelman toteuttaminen tapahtuu vaiheittain. Koska urheilupuiston toteuttaminen edellyttää muutoksia alueen liikennejärjestelyihin ja maanalaiseen infraan,

on toteutus luontevaa aloittaa nykyisten kenttien ja niihin liittyvien rakennusten uudistamisella. Urheilupuistoon toteutetaan uudet kentät, katsomot ja huoltotilat sekä jalkapallohalli. Yleissuunnitelmassa pitkän ajan tavoitteena on korvata nykyinen urheilutalo ja jäähallit uusilla laajempia ja monipuolisempia palveluita tarjoavilla rakennuksilla. Urheilupuistoon on investointisuunnitelmassa varauduttu toteuttamaan uusi liikuntahalli. Myöhemmin toteutettavaksi tulee uusi jäähalli sekä uimahallin laajennus. Lisäksi Tikkurilan suuralueen lähiliikuntapalveluita kehitetään koulujen ja päiväkotien pihojen parantamisella ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla ja Hiekkaharjun liikuntapuiston ulkoliikuntapalveluita ylläpidetään.

Nuorisopalvelut

Tikkurilan nuorisotilat toimivat Tikkurilan keskuksessa Nuorten monitoimitila Liidossa sekä alueellisena lähipalveluna Hiekkaharjussa. Liidossa toimii lisäksi nuorten työpajoja (Kädentaito-, kulttuuri- ja keittiöpaja), pelitalo sekä nuorten ja nuortenaikuisten palvelupiste Ohjaamo. Etsivän nuorisotyön olosuhteita parannetaan tekemällä Ratatien Kipinä-taloon peruskorjauksia.

Tikkurilassa kulttuurisen nuorisotyön keskus on Kulttuuritehdas Vernissa. Kulttuuritehdas Vernissassa järjestetään vuosittain noin 200 konserttia, teatteriesitystä tai muuta tapahtumaa, jotka tavoittavat yleisöä noin 30 000–35 000 henkeä. Vernissan yleisökapasiteetti on enintään 250 henkeä ja istumapaikoilla 100 henkeä. Alun perin vernissatehtaana toiminut Vernissan rakennus peruskorjataan kunnioittaen sen kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittäviä arvoja. Peruskorjauksen yhteydessä Vernissaan toteutetaan nykyaikaiset puitteet nuorten animaatio-, kuvataide-, musiikki-, tanssi-, teatteri- ja videotaidetoiminnalle sekä uusitut esitystilat. Peruskorjauksen aikana Vernissan toimintoja siirretään väistötiloihin.

3.1.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Tikkurilassa maankäytön ja palveluiden näkökulmasta tavoitteena on voimakkaasti kasvavan keskuksen palvelutason kehittäminen ja lisääminen tarvetta vastaavaksi sekä keskukselle tyypillinen palveluiden ja muiden keskustoimintojen sekoittunut rakenne. Tikkurila on pääosin rakennettu alue ja se tiivistyy täydennysrakentamalla. Saavutettavuus on Tikkurilan keskuksen valtti ja tukee palveluiden sijoittumista keskuksen yhteyteen, joita tarkastellaan mahdollisuuksien mukaan kävelyetäisyydelle raideliikenteen asemista ja pysäkeistä. Vantaan ratikan myötä yhä suurempi osa Tikkurilasta olisi raideliikenteen äärellä. Jo rakennetulla alueella uusia tontteja ei aina ole, siksi tulee tarkastella myös erillisistä päiväkotirakennuksista eroavia vaihtoehtoisia ratkaisuja. Keskusalueiden lisäksi palveluille etsitään tilaa lähiympäristöstä keskusalueen ulkopuolelta. Tikkurilan hallinnollisen keskuksen julkinen kaupunkitila on merkittävä palvelu, ja asemanseudun ja laajentuvien kävelypainotteisten alueiden kehittäminen on tärkeä osa alueen muutosta.

Jokiniemen kampusalueelle suunnitellaan uutta tiivistä kampusympäristöä oppimiskampukselle ja sen toimintaa tukeville toiminnoille, kuten työpaikoille, asumiselle sekä palveluille. Oppimiskampus sijoittuvat kaupungin palveluista ainakin Tikkurilan lukion ja Varian uudisrakennukset sekä Kasvupalvelut. Jokiniemen kampusalueesta suunnitellaan innovatiivista ja monipuolista kantakaupunkia keskeiselle, helposti saavutettavalle ja näkyvälle paikalle pääradan varteen. Tavoitteena on joustava kaupunkirakenne, joka sallii erilaisten toimintojen sijoittumisen alueelle.

Tikkurila Oyj sekä Vantaan kaupunki kehittävät yhteistyössä Tikkurilan Värитеhtaan aluetta ja ovat järjestäneet alueelle kansainvälisen kutsukilpailun 2022. Kilpailulla haetaan vaihtoehtoisia ja toteuttamiskelpoisia ideoita sekä mitoitusta Tikkurilan nykyiseen keskusta kiinteästi liittyvän kantakaupunginosan suunnitteluun. Kilpailun lopputuloksen perusteella alueelle valmistellaan kaavarunko tulevien asemakaavamuutosten pohjaksi. Alueen asemakaavoitus sekä alueen toteuttaminen tulevat tapahtumaan vaiheittain. Uuden kaupunginosan tulee korostaa alueen kerroksellista historiaa, alueen kulttuuriperintöä ja rakennusperintökohteita sekä vahvistaa Keravanjoen merkitystä yhteisenä kaupunkitilana ja puistona. Lisäksi haetaan ideoita siitä, millaista on uusi aktiivinen ja kestävä kaupunkilaisuus sekä kaupunkielämä muun muassa asumisen, työnteon, palveluiden, liikkumisen ja virkistystyksen suhteen. Alueella tulee tarkastella myös elinkaarikestävyyttä, energiatehokkuutta sekä hiilineutraaliutta.

Vantaan kaupunki järjesti vuoden 2021 aikana avoimen liikepaikanluovutuskilpailun Tikkurilan jokirantaan sijoittuvan liikepaikan toimijan ja rakennuttajan valitsemiseksi. Alue luovutetaan pitkäaikaisella vuokrasopimuksella liikepaikaksi sauna-ravintolan ja siihen liittyvien toimintojen sijoituspaikaksi. Rakentamatonta osaa joenvarren yleissuunnitelmasta päivitetään vuoden 2022 aikana. Työssä tutkitaan mm. saunaravintolan, esiintymislavan sekä erilaisten liikuntatoimintojen sijoittumista jokivarren alueelle.

Tikkurilan keskuksesta on erinomaiset yhteydet eri puolella Vantaata, lähiseutua sekä koko Suomeenkin. Joukkoliikenteen yhteyksiä tarjoavat Kehärata, Päärata sekä lukuisat bussilinjat. Tikkurilan aseman lisäksi suuralueella sijaitsee myös Hiekkaharjun asema.

Runkolinja 570 aloitti liikennöinnin syksyllä 2021 reitillä Mellunmäki–Hakunila – Tikkurila–Aviapolis–Lentoasema. Pääosin samalla reitille on parhaillaan suunnitteilla Vantaan ratikka, joka toteutuessaan parantaisi entisestään yhteyden laatutasoa ja toisi raideliikenteen myös Itä-Vantaan suuntaan.

Pyöräliikenteen baanoja on esitetty yleiskaavassa Päärataa mukailleen Helsingistä Korsoon Tikkurilan läpi sekä Tikkurilasta Hakunilan sekä Aviapoliksen ja sieltä Myyrmäen ja Kivistön suuntiin. Autoliikennettä erityisesti palvelevia pääteitä ovat alueella Kehä III ja Tuusulanväylä.

Tikkurilan keskuksen Tikkuraittia ja Asematietä kehitetään erityisesti kävely-ympäristöinä mikä tuo aikanaan kävelijälle sujuvan ja viihtyisän yhteyden juna-asemalta Tikkuraitin palveluihin asti. Aseman useammat liityntäpysäköintipaikat sekä autoille että pyörille mahdollistavat erilaiset matkaketjut. Tikkurilan eteläisessä alikulussa on myös 160-paikkainen kameravalvottu pyöräpysäköintihalli, jonne pääsee HSL:n matkakortilla. Lisäksi Tikkurilan alueella on käytettävissä kaupunkipyöriä.

Tikkurilan keskukseen on ratikan lisäksi suunnitteilla merkittäviä lähivuosien katu-ympäristön saneerauskohteita, kuten Tikkuraitti, Asematien länsiosa sekä Carl Albert Edelfeltin aukio. Kielotietä kehitetään kaupunkibulevardina ohjaamalla etelä-pohjoissuuntaista läpiajoa Talvikkitielle. Tikkurilan jokirantaa kehitetään edelleen virkistyskohteena.

3.1.5 Kasvupalvelut

Vantaan työllisyyspalveluiden palvelut ovat keskitetty pääasiassa Tikkurilan suuralueelle, junaradan varteen. Tikkurilassa sijaitsevaan palveluverkkoon kuuluvat työllisyyspalveluiden asiointipiste, Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelut TYP, kuntouttavan työtoiminnan yksikkö, nuorten Ohjaamo, Vantaan Osaamiskeskus, Työnantajapalvelut ja valmennustalo Luxi.

Työllisyyspalveluiden toimitiloihin Tikkurilaan on tarvittu lisätilaa sekä asiakastyöhön että hallinnollisiin tehtäviin. Toistaiseksi tämä on pystytty toteuttamaan vuokraamalla lisätilaa nykyisestä toimipisteestä. Tikkurilan lisäksi tilaa on etsitty myös muualta Vantaalta, junaradan varresta. Tämän uuden palvelupisteen tarkempi sijainti selviää kevään 2022 aikana.

TE2024 uudistus tiivistää entisestään Vantaan Työllisyyspalveluiden ja Elinkeino- ja palveluiden yhteistyötä ja palvelukokonaisuutta kehitetään niin uusien lakisääteisten tehtävien myötä. Tätä kokonaisuutta tukee myös kaupungin kärkihanke, Oppimiskampus, jonka on tarkoitus sijoittua jatkossa Tikkurilan Jokiniemeen. Oppimiskampus kokoaa yhteen kaupungin työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut ja koulutustarjontaa, tukee vantaalaisten jatkuvaa oppimista ja toimii innovaatioalustana, tarjoten toimitilaa myös yrityksille. Työnhakija- ja työnantaja-asiakkaat saavat palvelua ns. "yhden luukun" periaatteella ja osaavan työvoiman saatavuuteen pystytään vaikuttamaan entistä paremmin.

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille. Sen myötä Tikkurilassa sijaitseva kuntouttavan työtoiminnan yksikkö ja valmennustalo Luxi poistuvat Työllisyyspalveluiden palveluverkosta. Tavoitteena on, että Hyvinvointialue jatkaa näiden palvelujen tarjoamista Tikkurilassa.

3.2 Myyrmäki

Myyrmeen sijainti on keskeinen luoteisella pääkaupunkiseudulla, lentokentän ja Otaniemi-Keilaniemen puolivälissä ja lyhyellä Kehärataetäisyydellä Helsingin keskustaan. Pääväylät Hämeenlinnaan ja Vihtiin sekä Porin suuntaan kulkevat Myyrmäen kummaltakin puolelta. Nämä yhteydet ja alueen näkyvyys niillä on kehityksen peruspilareita.

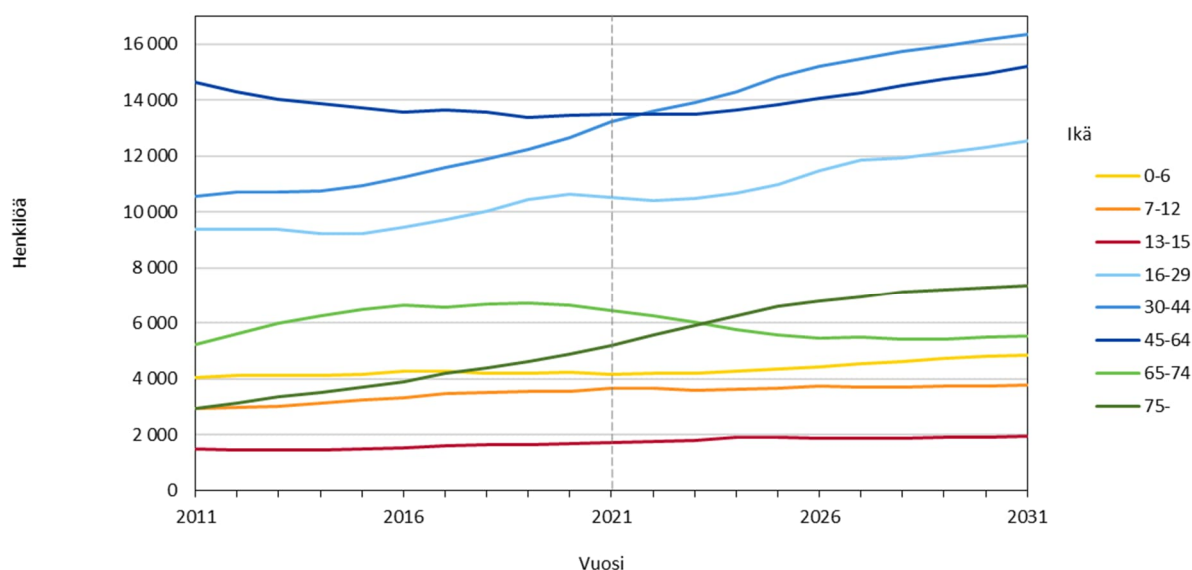
Myyrmeässä on työpaikkatarjonnan ohella laaja palvelutarjonta ja monipuolinen asuntojakauma. Myyrmäen kaupunginosassa asukkaita on noin 14 500 ja työpaikkoja melkein 5 700 eri kokoisissa yrityksissä ja julkisissa laitoksissa. Kaupungin osan liike-elämää kehitellään sekä ruohonjuuritasolla että isompien yritysten sijoitumismahdollisuuksia edistäen.

Myyrmeen fyysinen rakenne on rationaaliseen 70-luvun konstruktivistiseen ruutu-kaavaan perustuva, mutta silti vaihteleva. Eri ilmeisiä rakennuksia löytyy joka vuosikymmeneltä 70-luvusta lähtien. Kävelykeskustaa kehitetään aseman läheisyyteen, jossa myös tiivistetään kaupunkirakennetta ja rakennetaan lisää liiketiloja aktiivisen Myyrmäen raitin ympärille. Myyr York Downtown nimellä kulkeva keskuksen uudistamisprojekti tuo Myyrmäkeen tiivistä asumista sekä liike- ja toimitiloja aivan

aseman läheisyyteen Myyrmäen liike-elämä pyritään myös aktivoimaan muun muassa niin sanotulla Myyrmäki Business Avenue (MyBA) -hankkeella, jolla poikkihallinnollisesti edistetään uutta aktiivista liiketoimintaa ja tiiviistä elävää kaupunkitilan muodostusta.

3.2.1 Väestönkehitys

Myyrmäen suuralueella asuu yli 58 000 henkilöä, joten se on väestömäärältään Vantaan suurin suuralue. Suuralueen osuus Vantaan väestöstä on noin neljäsosa. Alueen väestön määrän ennustetaan kasvavan seuraavan kymmenvuotiskauden aikana yli 9 000 asukkaalla. Kasvua on koko kymmenvuotiskauden ajan. Ikäryhmistä suhteellisesti eniten kasvaa 35–45-vuotiaiden ja 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmät, joiden molempien ennustetaan kasvavan yli 2 000 henkilöllä vuoteen 2031 mennessä. Vastaavasti 65–74-vuotiaiden ikäryhmän koko pienenee noin 900 henkilöllä. Alle kouluikäisten, 0–6-vuotiaiden ryhmän ennustetaan kasvavan noin 700:lla ja kouluikäisten noin 150 lapsella. Työikäisten määrä lisääntyy lähes 7 000 henkilöllä (kuvio 3). Suuralueen kaupunginosista eniten kasvaa Myyrmäki, jossa kasvua on noin 4 700 henkilöä, ja Martinlaakso, jossa asukkaiden määrä lisääntyy noin 2 200 henkilöllä. Väestönkasvu jakautuu Myyrmäessä ja Martinlaaksossa tasaisesti koko ennustekaudelle 2022–2031. (Vantaan väestöennuste 2021.)

Kuvio 3. Vantaan väestöennuste 2021. Myyrmäen suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.2.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus

Myyrmäen suuralueen nykyinen toimitilaverkko ei riitä kattamaan väestöennusteseen perustuvaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvua, minkä vuoksi alueelle tarvitaan useita uusia investointeja. Haasteena tämän lisäksi on alueen kehittyminen tiivistämällä kaupunkirakennetta, jonka vuoksi uusia sijainteja optimikokoisille päiväkodeille on haasteellista löytää.

Myyrmäen päiväkotien palveluverkossa on huomattavissa määrin 1980–90-luvuilla rakennettuja tiloja. Osa palveluverkon olemassa olevista tiloista on päiväkotiverkko-selvitysten mukaisesti tarvetta korvata kokonaan uusilla tiloilla. Osassa tiloista tulee ajankohtaiseksi tehdä osa- ja peruskorjauksia tai toiminnallisia ratkaisuja muun muassa ilmanvaihdon riittävyyden vuoksi, jotta tilat vastaavat varhaiskasvatuksen toiminnan tarpeita.

Martinlaaksossa toteutetaan uudet korvaavat tilat ruotsinkieliselle varhaiskasvatukselle. Mårtensdal bildningsrum sisältää ruotsinkielisen päiväkodin ja peruskoulun.

Perusopetus

Myyrmäen alue on moni-ilmeinen ja asuinalueiden erilaisuus näkyy alueen kouluissa. Myyrmäen itäisellä alueella äidinkielenään muuta kuin suomea puhuvien oppilaiden osuus on kasvanut voimakkaasti viimeisen vuosikymmenen aikana. Monikielisen väestömäärän kasvu lisää muuntuvien pienryhmäopetustilojen tarvetta kouluissa. Alueella on tarjolla myös englanninkielistä opetusta Kaivokselan koulussa vuosiluokilla 1–6.

Myyrmäen läntisen alueen (Hämeenkylä, Askisto, Pähkinärinne, Rajatorppa) suomenkielisestä kouluverkosta tehdyn selvityksen mukaan alueen oppilaspaikkojen kapasiteetti näyttäisi riittävän seuraavan kymmenvuotiskauden ajalle. Nykyisten enustusten perusteella ei alueella ole tarvetta uudisrakentamiselle tarkasteluajanjak-solla. Alueen koulujen tonteilla on jonkin verran käyttämätöntä rakennusoikeutta, jonka avulla voidaan tarvittaessa toteuttaa pienimuotoista lisätilan rakentamista kymmenvuotiskauden loppupuolella, jos se olisi tarpeen. Tyydyttäväkuntoiset Askiston koulun päärakennus ja lisärakennus sekä Pähkinärinteen koulu sekä kirjastorakennus ovat esitetty korjattaviksi.

Myyrmäen itäisen alueen (Martinlaakso, Kivimäki, Kaivoksela, Uomarinne, Kilteri) suomenkielisestä kouluverkosta tehdyn selvityksen mukaan alueen oppilaspaikkojen kapasiteetti näyttää ylittyvän. Suurinta kasvu on yläkouluikäisten lasten määrässä.

Suurin palvelutarve kohdistuu Uomarinteen, Kaivokselan ja Kilterin kouluihin. Sano-malan aineopetustilat pystyvät vastaamaan yläkouluikäisten palvelutarpeeseen väli-aikaisesti, mutta ei pysyvästi. Seuraavalle kymmenelle vuodelle syntyvää yläkou-luikäisten opetustilojen vajetta ei pystytä paikkaamaan ympäröivien liikerakennus-ten tarjonnalla, aineopetusluokkien puutteesta johtuen. Uudisrakennuskoulun to-teuttaminen Varia Ojahaan tontille on perusteltua ja taloudellisesti järkevää. Sa-malle tontille on suunniteltu liikuntahallia.

Sanomala toimii sekä Kilterin koulun opetuspisteenä, että Myyrmäen alueen koulu-jen väistötilana Ojahaan koulun valmistumiseen saakka. Välttäväkuntoiset Kaivok-selan ja Kivimäen koulut ovat hyväksytyssä toimitilainvestointiohjelmassa peruskor-jausten listalla.

Toinen aste

Myyrmäessä Varian Ojahaantien toimipiste tulee poistumaan, ja uusi Varian toimi-piste valmistuu Vehkalaan. Vaskivuoren lukiota laajennetaan vastaamaan

paremmin lukion musiikinopetuksen tarpeisiin ja opiskelijamäärän kasvuun. Vaskivuoren lukiossa on erityistehtävä musiikin - ja tanssinopetuksessa sekä medialinja.

3.2.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Myyrmäen keskuksen uudisrakentamisen myötä kaupunkikulttuurin palveluille joudutaan etsimään uusia sijainteja. Tavoitteena on keskittää kaupunkikulttuurin palveluja Myyrmäen keskukseen rakennettavaan uuteen Kaupunkikulttuuritaloon. Kaupunkikulttuuritalosta on tavoitteena rakentaa alueen vetovoimaa kehittävä ja kaupunkikuvallisesti näyttävä keskus, joka tarjoaa monipuolisesti mahdollisuuksia kulttuuri- ja asukastoiminnalle.

Kirjastopalvelut

Myyrmäen väestön kasvaessa kirjasto tarvitsee isommat ja modernit tilat. Myyrmäen nykyinenkin kirjasto on kävijämäärältään Vantaan käytetyin kirjasto. Tavoitteena on toteuttaa Myyrmäen keskukseen rakennettavaan uuteen Kaupunkikulttuuritaloon kirjaston tarvitsemat tilat. Uudet tilat mahdollistavat uusien asukkaiden tarpeiden mukaisten palveluiden käyttöönoton. Kaupunkikulttuuritalon rakentamisen aikana kirjaston toiminta siirtyy väistötiloihin.

Martinlaakson kirjasto on hyvin saavutettavissa, mutta tiloissa on korjaustarpeita. Asukasmäärän kasvaessa kirjaston tilat eivät riitä toimivien ja vetovoimaisten kirjastopalvelujen järjestämiseen.

Pähkinärinteen kirjasto toimii lähikirjastona, tosin lähinnä aineiston noutopisteenä hyvässä yhteistyössä samoissa tiloissa nuorisopalveluiden kanssa.

Kuntalaispalvelut

Myyrmäen Vantaa-infon tilat sijaitsevat Myyrmäkitalossa, mutta asiointipiste siirtyy 2020-luvun lopulla valmistuvaan Kaupunkikulttuuritaloon. Vantaa-infon kävijämäärät ovat suuria tämänhetkisen tilan kokoon nähden. Asiakaspalvelun painopiste on siirtynyt kassa-asioinnista palveluneuvontaan ja digituen tarve eri väestöryhmissä kasvaa jatkuvasti. Väkimäärän kasvaessa alueella on tarvetta nykyaikaisemmille ja erilaisiin tarpeisiin hyödynnettäville palvelutiloille. Virtuaali- ja etäpalvelujen kasvava käyttö synnyttää tarvetta digitaalisten laitteiden käytönopastukselle ja neuvonnalle sekä digipalvelujen käyttämiseen soveltuvia tiloja. Käyntiasioinnin mahdollistaminen on tärkeää asiakkaille.

Asukastila Myyrinki sijaitsee Myyrmäen keskuksessa kauppakeskus Isomyyrin yhteydessä. Avoimen kohtaamispaikkatoiminnan ohella asukastilan tiloissa on järjestöjen, yhteisöjen ja asukkaiden toimintaa. Asukastila siirtyy aikanaan uuteen Kaupunkikulttuuritaloon. Ennen Kaupunkikulttuuritalon valmistumista asukastila tarvitsee väistötilat. Uusien tilojen suunnittelussa on tärkeää etsiä ratkaisuja muuttuviin tilatarpeisiin. Myyrmäen suuralueella Vantaanlaaksossa sijaitsee myös kesä kautena avoinna oleva Bulders, joka on vantaalaisten eläkeläisjärjestöjen käytössä.

Kulttuuripalvelut

Vantaan taidemuseo Artsin tiloja Myyrmäkitalossa ei ole alun perin rakennettu taide-museokäyttöön. Artsin tilojen olosuhteet eivät tue kansainvälisesti vetovoimaisten näyttelyiden toteuttamista. Olosuhteet rajaavat pois taideryhmiä, kuten

paperipohjaiset teokset ja arvokkaammat teoslainat. Myyrmäen keskuksen rakentamistoimenpiteiden johdosta taidemuseon kokoelmia on jouduttu siirtämään pois Myyrmäkitalosta ulkoiseen säilytyspalveluun. Uuden taidemuseon sijoitusvaihtoehtoista on tehty selvitystä ja paras ratkaisu on rakentaa uusi nykyaikainen taidemuseo ja taiteen säilytys- ja konservointitilat uuden Kaupunkikulttuuritalon yhteyteen. Kaupunkikulttuuritalon rakentamisen ajaksi Taidemuseon toiminnalle etsitään väistötilat.

Myyrmäen uuden Kaupunkikulttuuritalon tulevan taidemuseon museaalisten olosuhteiden hallinta saatetaan sille tasolle, että kansainvälisten näyttelyiden tuominen Artsiin on mahdollista. Kaupunkikulttuuritalon suunnittelun ja väistöjen toteuttamisen yhteydessä taidekokoelmien konservointia ja säilytystä vaativat tilat järjestetään vastaavalle tasolle.

Lastenkulttuurikeskus Toteemin tilojen toiminnallisuutta pyritään parantamaan siten, että nykyisissä tiloissa voidaan edelleen toimia tarkasteluajanjakson lopulle. Tavoitteena on toteuttaa lastenkulttuurille uudet kasvavaan kysyntään vastaavat tilat uuteen kaupunkikulttuuritaloon.

Myyrmäkitalossa sijaitseva Kino Myyri tulee jatkossa täydentämään Kulttuurin palveluverkkoa niin elokuvateatterina kuin erilaisten tapahtumien ja yhteisöllisten kohtaamisten paikkana.

Musiikkiopisto ja aikuisopisto

Vantaan musiikkiopiston Patotien opetuspisteen sekä Vantaan aikuisopiston Myyringin pisteen toiminnat tullaan sijoittamaan Myyrmäen keskusta hyvien liikenneyhteyksien päähän. Palvelujen uudelleen sijoittamisella saadaan mahdollisuuksia parantaa tilojen toiminnallisuutta ja kehittää tilojen yhteiskäyttöä muiden toimijoiden kanssa.

Liikuntapalvelut

Myyrmäen urheilupuiston monipuoliset palvelut yhdessä Kaivokselan, Vapaalan ja Martinlaakson liikuntapuistojen, Myyrmäen urheilutalon ja uimahallin, Martinlaakson uimahallin sekä Hämeenkyön liikuntahallin kanssa muodostavat tärkeän osan alueen palveluverkkoa. Suuralueen tarpeet liittyvät nykyisen palveluverkon ylläpitoon, Ojahaan yhtenäiskoulun liikuntahallin rakentamiseen sekä Myyrmäen uimahallin ja urheilutalon peruskorjaukseen. Rajatorpan kalliosuojan rauhanajan liikuntakäytön mahdollisuuksia parannetaan ja Martinlaakson uimahallin peruskorjausta jatketaan. Petikon ulkoilualueen palveluita kehitetään ja Vetokannaksen virkistysaluetta ylläpidetään. Alueen lähiliikuntapalveluita kehitetään koulujen ja päiväkotien pihojen parantamisella ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla.

Nuorisopalvelut

Myyrmäen nuorisotila on Vantaan suurin monitoimitila, jossa käy nuoria ympäri pääkaupunkiseutua. Tiloja käyttävät myös monipuolisesti erilaiset asukasryhmät ja järjestöt. Myyrmäen keskuksen kehittämistoimenpiteiden seurauksena nuorisotilalle etsitään Myyrmäestä uudet tilat nuorten liikkumisen kannalta keskeiseltä paikalta. Tavoitteena on myöhemmin keskittää nuorten ja asukasryhmien toimintatiloja Myyrmäen keskukseen rakennettavaan uuteen Kaupunkikulttuuritaloon. Lähipalveluna toimii Martinlaakson ja Pähkinärin nuorisotilat.

3.2.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Maankäytön ja palveluiden näkökulmasta kaikkien kehitystoimien ytimenä on luoda Myyrmäestä vielä viihtyisämpi, monipuolisempi, ekologisempi ja hauskempi toiminna, kulttuurin

ja asumisen kukoistava keskus pääkaupunkiseudun luoteisosan navassa. Koulutusta tarjotaan Myyrmäessä sekä korkeatasoisten erikoislukioiden muodossa että kuulun Metropolia-ammattikorkeakoulun toimesta. Start up -toimintaa ollaan kehittämässä tämän opinahjon ympärillä sekä myös kulttuuripuolella, jossa Myyrmäki liike on kanavoinut menestyksekkäästi kansalaisaktivismia.

Myyrmäen suuralueella sijaitsee neljä juna-asemaa (Myyrmäki, Louhela, Martinlaakso ja Vantaankoski) ja kattava bussiliikenteen verkko. Runkolinja 30 (Eira–Kamppi–Munkkivuori–Myyrmäki) ja runkolinja 560 (Rastila (M)–Vuosaari (M)–Kontula (M)–Malmi–Myyrmäki) päättyvät Myyrmäkeen palvelen Myyrmäen eteläisimpiä alueita.

Syksyllä 2022 aloittavat runkolinjat 300 (Elielinaukio–Pähkinärinne–Myyrmäki) ja 400 (Elielinaukio–Martinlaakso–Vantaankoski) tulevat palvelemaan laajempia alueita. Poikittaisliikenne Espoon suuntaan paranee syksyllä 2023 runkolinjojen 520 (Martinlaakso–Myyrmäki–Leppävaara–Matinkylä) ja 530 (Myyrmäki–Jorvi–Espoon keskus–Matinkylä) aloittaessa liikennöinnin.

Autoliikenteen saavutettavuus on hyvä Vihdintien, Hämeenlinnanväylän ja Kehä III:n ansiosta. Liityntäpysäköintipaikkoja autoille on rajoitetusti saatavissa asemilla. Pitempimatkainen liityntäpysäköinti pyritään ohjaamaan aiemmin sijaitsevilla Vehkalan ja Kivistön liityntäpysäköintialueille. Pyöräliikenteen baanoja yleiskaavassa on esitetty Kivistön ja Tikkurilan suuntiin.

Myyrmäen keskuksen merkittäviä lähivuosien kunnallistekniikan investointikohteita ovat Luhtitie ja Kelokuusenmäki, Myyrmäen asemakorttelit, Paalutori ja Paalukylänpuiston sekä Rajatorpantien kaupunkibulevardi välillä Raappavuorentie–Jönsäksentie.

3.3 Aviapolis

Aviapoliksen lentokenttäkaupungista suunnitellaan tulevaisuuden visioissa kiehtova ja kansainvälinen solmukohta. Maankäytön näkökulmasta Aviapoliksesta halutaan resurssiviisauden edelläkävijä. Tiivis kaupunkirakenne sijoittuu ratikan varrelle olemassa olevan infrarakenteen äärelle. Säilytettävät metsäalueet ja urbaani kaupunkivihreä luovat tunnelmaa tiiviin kaupunkirakentamisen vastapainona. Asuin- että työpaikkakortteleiden piha-alueet istutetaan vehreiksi keitaiksi. Autot keskitetään pysäköintilaitoksiin. Pienet taskupuistot kortteleiden lomassa kutsuvat katsomaan kukkivia puita tai ihaillemaan taidetta.

Aviapoliksen keskus rakentuu Veromiehen kaupunginosaan Kehäradan aseman ympäristöön Aviabulevardin varrelle. Alueen kaupunkirakenne muuntuu seuraavien vuosikymmenien kuluessa logistiikkapainotteisesta alueesta vehreäksi ja

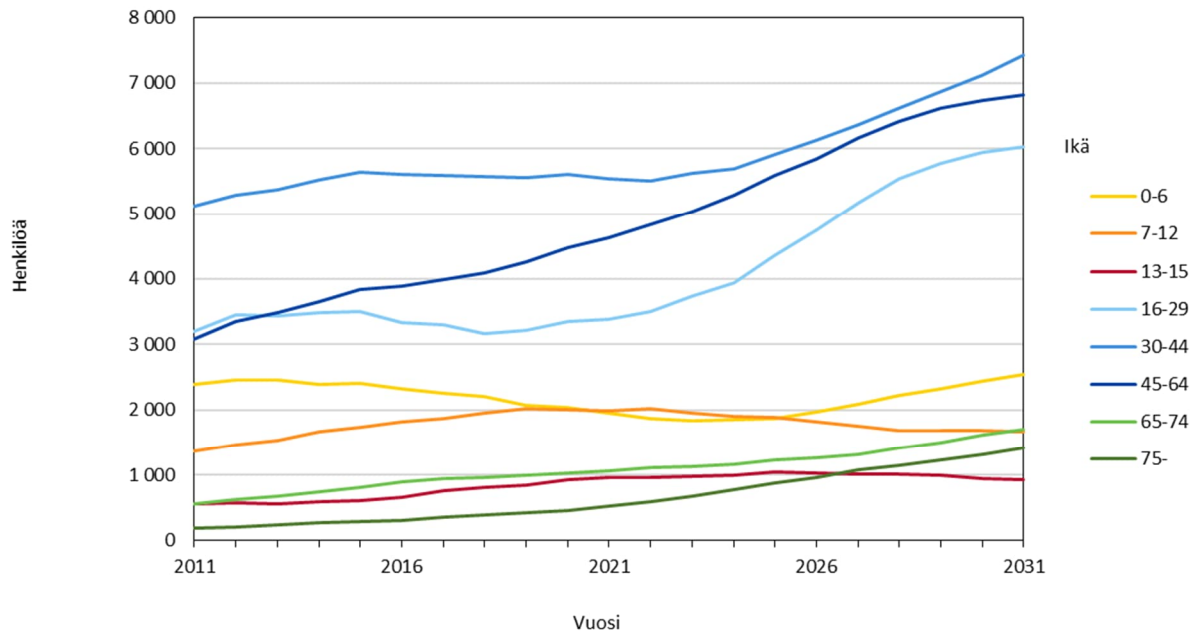
viihtyisäksi keskukseksi ja asuinalueeksi palveluineen ja työpaikkoineen. Keskuksessa yhdistyvät luonto, cityelämä ja lentokenttä kävely-ystävälliseksi lentokenttä-kaupungiksi. Aviabulevardi kivijalkakauppoineen tarjoaa laadukkaat puitteet cityelämälle. Uusi ilmailumuseo, Aviapoliksen lukio ja tapahtumatila Aviapolis X muodostavat vetovoimaisen kulttuurin, oppimisen ja tapahtumien kokonaisuuden Aviabulevardin varrelle. Tapahtumatila Aviapolis X on monitoiminen kohtaamispaikka alueen yrittäjille, työntekijöille ja kulttuurialan toimijoille sekä kaupungin toiminnoille. Samalla tila on esimerkki kestävästä rakentamisesta. Kävelyreitti ja ratikka kytkevät kaupunkikeskuksen ja lentokentän ainutlaatuisella tavalla.

Aviapolis on näyteikkunamme maailmalle: työ, ihmiset, inspiraatio ja innovaatiot sulautuvat yhteen. Joustavilla suunnitteluratkaisuille mahdollistetaan sujuva arki ja työnteon monimuotoisuus, kuten mahdollisuus projektiluonteiseen työhön. Kansainvälinen työn ja oppisen keskus tarjoaa hyviä verkostoitumisen mahdollisuuksia, innostaa yhteistyöhön ja ideoimaan. Sijainti houkuttelee työnhakijoita ja opiskelijoita. Aviapolis on Vantaan suurin ja Suomen kasvavin keskus työlle ja yrittämiselle. Alueella on kymmeniä tuhansia työpaikkoja ja lentokenttä. Helsinki-Vantaan lentoaseman, lentoliikennetoimialan ja Aviapolis alueen merkitys on elintärkeää Suomen kansantaloudelle.

Aviapolikseen on helppo saapua autolla, junalla ja lentäen. Aviapoliksen suuralue on jo merkittävä toimisto-, hotelli- ja seudullisen kaupan keskittymä. Potentiaalia on tunnistettu kansainvälisistä lentoyhteyksistä hyötyville liikunta-, kulttuuri- ja elämyshankkeille. Alueen toimijat ovat laajasti sitoutuneet kestäväan kasvuun. Aviapolis on muotoisuudessaan ja ympäristöystävällisyydessään kansainvälisesti johtava esimerkkikohde muille lentokenttäkaupungeille.

3.3.1 Väestönkehitys

Aviapoliksen suuralueella asui vuoden 2021 alussa noin 20 000 henkilöä, mikä vastaa noin 8 prosentin osuutta koko Vantaan väestöstä. Aasukaiden määrän ennustetaan kasvavan seuraavan kymmenvuotiskauden aikana noin 8 500 henkilöllä kasvun painottuessa hieman enemmän jälkimmäiselle viisivuotisjaksolle. Alle kouluikäisten määrän ennakoidaan alueella lisääntyvän ennustejaksolla noin 600 lapsella ja kouluikäisten määrä puolestaan laskee noin 300 lapsella. Työikäisten määrä kasvaa 6 700 henkilöllä ja 65 vuotta täyttäneiden määrä noin 1 500 henkilöllä (kuviot 4). Aviapoliksen alueella suurin väestönkasvu kohdistuu runsaan uudisrakentamisen myötä Veromiehen kaupunginosaan, missä väestön määrän ennustetaan kasvavan yli 6 000 henkilöllä. Ylästössä väestön määrä lisääntyy noin 800, ja Pakkalahassa ja Tammistossa noin 500 henkilöllä. Muiden alueen kaupunginosien väkiluvun muutokset ovat pieniä. (Vantaan väestöennuste 2021.)

Kuvio 4. Vantaan väestöennuste 2021. Aviapoliksen suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.3.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus

Aviapoliksen alueen nykyinen toimitilaverkko ei riitä kattamaan väestöennusteen perustuvaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvua, minkä vuoksi alueelle tarvitaan uusia investointeja. Etenkin uusilla rakentuvilla asuinalueilla palveluverkko tulee täydentymään uusilla päiväkodeilla. Osassa nykyisen palveluverkon tiloja tulee ajankohtaiseksi tehdä osa- ja peruskorjauksia, jotta tilat vastaavat varhaiskasvatuksen toiminnan tarpeita.

Perusopetus

Alueen koulutilojen suunnittelun haasteena on, että Aviapoliksen suuralueen Kehä III:n eteläpuolen perusopetusikäisten määrä on väestöennusteen mukaan laskeva, mutta Kehä III:n pohjoispuolelle rakentuvassa Aviapoliksen keskuksessa ja sen lähialueilla perusopetusikäisten määrä kasvaa. Aviapoliksen alueella ennustettu oppilasmäärän kääntyminen laskuun ei ole vielä toistaiseksi toteutunut.

Kehä III eteläpuolen koulut ottavat aluksi vastaan Kehä III pohjoispuolen kasvua, kunnes Atomi ja Muuran koulu valmistuvat. Veromiehen alueen rakentuminen ja oppilasmäärän kasvu edellyttää palveluverkolta riittäviä, oikea-aikaisia ratkaisuja, jotta lasten koulumatkat eivät kasva liian pitkiksi. Alueella toimii Vantaan kansainvälinen koulu, jossa perusopetus toteutetaan englanninkielisenä. Kansainväliseen kouluun tullaan myös alueen ulkopuolelta.

Kehä III pohjoispuolen koulutilojen suunnittelussa on haasteena sopivan kokoisten koulutonttien löytäminen ilman melu- ja pienhiukkashaittaa. Kartanonkosken, Vantaan kansainvälinen koulu sekä Veromäen koulu käyttävät liikunnanopetuksessa ja välituntikäytössä lähistöllä olevia liikuntakenttiä ja -puistoja. Osaa Veromäen

koulun viereisestä puistosta suunnitellaan osoitettavan koulun käyttöön välitunti- ja liikunta-alueeksi.

Vantaan kansainvälisessä koulussa toteutetaan oppilasmäärän kasvusta johtuvia toiminnallisia tilamuutoksia. Veromäen koulu on hyväksytyssä investointiohjelmassa peruskorjausten listalla.

Toinen aste

Aviapoliksen Varian toimipiste tulee poistumaan Varian keskittäessä toimintojaan Vehkalaan, Tikkurilan oppimiskampukselle ja Hiekkaharjuun. Aviapoliksen lukio valmistelee hyvien kulkuyhteyksien päähän keskeiselle paikalle Aviapoliksen keskuksen alueelle. Kyseessä on 700 opiskelijan lukio, joka yhdessä Tikkurilan oppimiskampukselle sijoittuvan 300 lisäpaikan kanssa mahdollistaa aloituspaikkojen tarjoamisen noin 60 prosentille perusopetuksen päättävästä ikäluokasta.

3.3.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kirjastopalvelut

Aviapoliksen alueella kirjastopalveluita tarjotaan tällä hetkellä Pointin kirjastossa Pakkalan alueella. Pointin kirjaston palvelut palvelevat sekä lähiseutua että kouluyhteisöä, ja se on edelleen tarpeellinen palvelu sijaitessaan Pakkalan alueella. Koko Aviapoliksen suuralueelle on ennustettu olevan noin 28 000 asukasta vuonna 2030, mikä lisää kirjastotilojen tarvetta alueella. Ennustetun väestönkasvun painotuksessa Veromiehen kaupunginosaan tarvitaan Veromieheen koko Aviapoliksen alueella palveleva kirjasto. Uuden kirjaston tarve ajoittuu tarkasteluajanjakson loppupuolelle.

Saavutettavuuden kannalta paras sijainti uudelle kirjastolle olisi hyvien liikenneyhteyksien johdosta Aviapoliksen keskusalue. Aviapolis on myös työssäkäyntialue, joten kirjaston keskeinen sijainti lähellä liikenteen solmukohtia palvelisi myös alueella työssäkäyviä. Aviapoliksen alueen kirjastoa voidaan suunnitella myös alueen vetovoimatekijäksi, mikä tarjoaa mahdollisuuden yhdessä Ilmailumuseon kanssa toisen kiinnostavan vierailukohteen avaamiseen.

Kuntalaispalvelut

Aviapoliksen alueelta puuttuu asukastila. Alueen asukasmäärän kasvaessa on syytä huolehtia myös asukkaiden yhteisöllisistä tilatarpeista. Asukastilat toteutetaan tarvittaessa yhdessä vapaa-ajan palvelujen ja kirjaston kanssa.

Kulttuuripalvelut

Vantaan Aviapoliksen suuralueelle Veromieheen laaditaan taiteen yleissuunnitelma, joka tulee määrittelemään alueen taiteen suuntalinjoja. Tavoitteena on jäsentää kehittyvää Aviapolista taiteen keinoin ja luoda kansainvälinen kaupunkikeskus, jossa taide ja kulttuuri puhuttelevat eri kulttuureista tulevia toimijoita.

Lasten- ja nuorten taide- ja kulttuuriharrastustoiminta, kulttuurikasvatussuunnitelmaan perustuva tarjonta sekä lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen nuorimpien oppilaiden opetus toteutetaan helposti saavutettavana lähipalveluna eli yhteiskäyttötiloissa esimerkiksi päiväkodeissa, kouluissa, kirjastossa sekä mahdollisissa uusissa Kaupunkikulttuurin tiloissa.

Kulttuuri- ja taidetapahtumien järjestämisessä hyödynnetään alueella jo toimivia tai suunnitteilla olevia Vantaan kaupungin omistamia sekä yksityisiä tapahtumatiloja ja paikkoja, kuten esimerkiksi Aviapolis X, Backaksen kartanon alue ja tapahtumakeskus Puimala sekä Suomen Ilmailumuseo.

Liikuntapalvelut

Alueen väestönkasvu edellyttää Kartanonkosken liikuntapuiston ulkoliikunnan palveluiden ylläpitämisen lisäksi liikuntahallin toteuttamista yhtenäiskoulun yhteyteen, lähiliikuntapalveluiden kehittämistä asuinalueiden läheisyyteen ja koulujen ja päiväkotien pihoille alueen keski- ja pohjoisosaan sekä Aviapoliksen ja Kivistön suuralu- eiden asukkaita palvelevien uimahallin ja jäähallin toteuttamista.

Nuorisopalvelut

Lähipalveluna toimii Pakkalan nuorisotila. Normaalin nuorisotilatoiminnan lisäksi nuorisotilan pihapiirissä harrastetaan kaupunkiviljelyä nuorten kanssa. Piharaken- nuksissa on kesäkaudella myös eläinpihatoimintaa, joka on suunnattu lapsille, nuo- rille ja perheille.

Kasvavan nuorten määrän tarpeisiin on suunniteltu uutta pienimuotoista nuorisoti- laa Atomi –koulurakennushankkeen yhteyteen. Tuoreimman kaavoitustiedon va- lossa hanke on nuorisotilan osalta vanhentunut ja uusi sijoittuminen keskeisem- mälle paikalle on tarpeen. Koko suuraluetta palveleva nuorisotila rakentuu aseman seudulle joko palvelukeskuksen omaiseen tilaan, missä on muitakin julkisia palve- luita tai liiketilojen yhteyteen.

3.3.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Aviapoliksessa maankäytön ja palveluiden näkökulmasta tavoitteena on asukas- määrän nähden palveluiden oikea-aikainen toteutuminen ja laadun paikkojen tun- nistaminen. Lentokenttäkaupungin läpi voi kulkea tulevaisuudessa ratikka sekä ja- lankulkijan ehdoilla suunniteltava Kiinnostavuuden kehä, joka yhdistää alueen pal- velut, aukiot ja raitit. Yllätyksellinen ja tunnistettava kaupunkitila tempaa kävelijän mukaansa ja tarjoaa elämyksiä, taidetta, historiaa sekä kulttuuria. Kaupallisia palve- luita keskitetään Aviapoliksen keskuksen lisäksi Muuran ja Huberilan aluekeskuk- siin.

Aviapoliksen suuralueella on kaksi juna-asemaa, lentoasema ja Aviapolis. Muuten alue on joukkoliikenteen osalta bussiliikenteen varassa. Kauppakeskus Jumbon ympäristö on keskeinen joukkoliikennekohde ja myös käytetty vaihtopaikka. Runko- linja 570 (Mellunmäki–Hakunila – Tikkurila–Aviapolis–Lentoasema) aloitti liikennöi- nin syksyllä 2021. Lisäksi suuralueella aloittaa syksyllä 2022 runkolinja 600 (Rauta- tientori–Kartanonkoski–Lentoasema). Suunnitteilla oleva Vantaan ratikka yhdistäisi raideliikenteen pariin suoraan muun muassa Jumbon ja useita asuinalueita.

Yleiskaavassa esitetyistä pyöräliikenteen baanoista alueen läpi kulkevat Lentoase- malta Helsinkiin johtava, Tikkurilan ja Kivistön välillä sekä Tikkurilan ja Myyrmäen välillä kulkevat baanat. Alueella on käytettävissä myös kaupunkipyöriä. Erityisesti autoliikenteen saavutettavuuden kannalta keskeisiä läpikulkevia pääteitä ovat Kehä III ja Tuusulanväylä. Pidemmälle Suomeen ja maailmalle alueelta pääsee lentoase- man kautta.

Merkittäviä Aviapoliksen keskuksen kunnallistekniikan investointikohteita ovat An-nefredin alueen kadut ja puistot (AUB) sekä Avia-aukio.

3.3.5 Kasvupalvelut

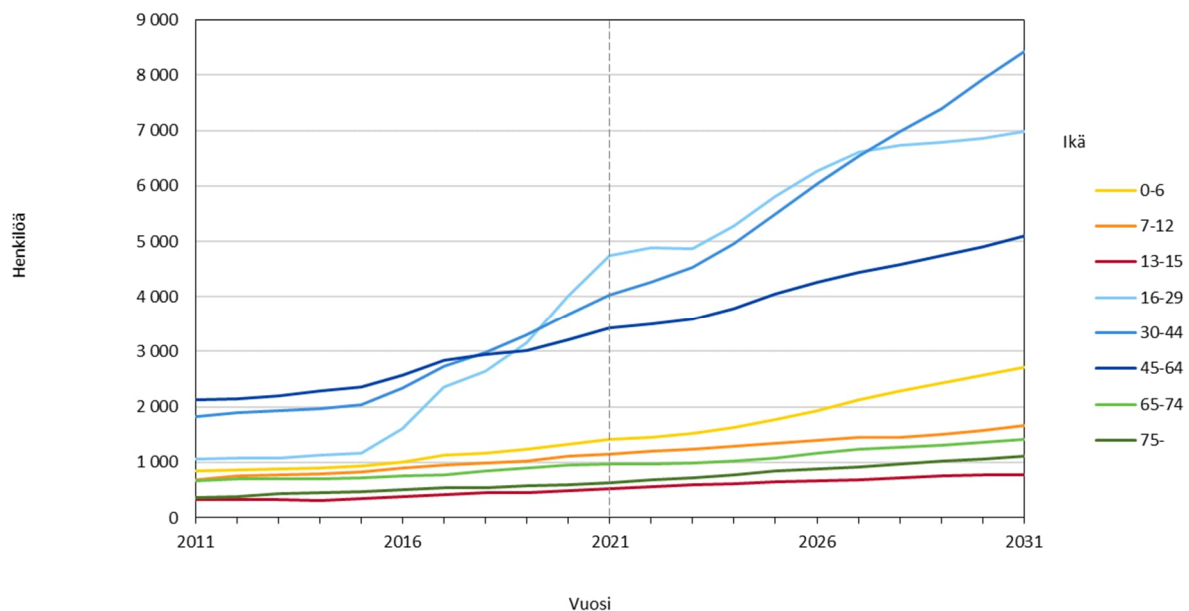
Kuntouttava työtoiminta ja sen myötä Työllisyyspalveluiden valmennustalo Koutsi, Tuupakassa siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023. Valmennustalo on ollut Työllisyyspalveluiden ainoa toimipiste Aviapoliksen alueella. Työllisyyspalveluiden muut toimipisteet ovat sijoittuneet hyvien raideyhteyksien äärelle, pääosin Tikkurilaan jo nykyisellään. Jatkossa ne siirtyvät kokonaisuudessaan Oppimiskampukselle, Tikkurilan Jokiniemeen. Elinkeinopalvelut siirtyvät niin ikään Pakkalasta Tikkurilan Oppimiskampukselle.

3.4 Kivistö

Kivistön keskuksessa maankäytön suunnittelun tavoitteena on tiivis ja vihreä kahden aseman kaupunkikeskusta, joka tukeutuu tulevaisuudessa Kehäradan Kivistön ja Lapinkylän asemiin. Sekoittunut, pienimittakaavainen, inhimillisen kokoinen kaupunkirakenne tukee kävelyä ja kohtaamispaikkojen syntymistä kaupunkiympäristössä. Kivistön keskustassa suunnittelun lähtökohtana on ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen. Tärkein toimenpide ilmastonmuutoksen näkökulmasta on kaupunkielämän perustana oleva kävelykaupunki, jossa luonnon monimuotoisuus on maksimoitu. Kävelymatkan päässä Kivistön keskustasta avautuvat laajat metsäalueet sekä valtakunnallisesti arvokas Vantaanjokilaakson maisema-alue. Kivistön keskustan viherrakenteessa limittyvät nämä metsäisen Kivistön ja kulttuurimaiseman Kivistön identiteetit. Identiteettimaisemat luovat vahvaa paikan tuntua ja liittävät tiiviin keskustan viherverkoston luontevasti osaksi laajoja keskus- aluetta ympäröiviä viheralueita. Tavoitteena on, että Kivistön keskusta on vihreä ja jokaisesta kodista pääsee yhtenäistä viherverkostoa pitkin laajoille virkistysalueille. Kivistön keskustaa asemakaavoitetaan ja rakennetaan vaihteittain tulevien vuosikymmenten aikana. Tulevaisuudessa Kivistön keskusta on lähipalveluiden kaupunki, jossa monipuoliset palvelut keskittyvät juna-asemien yhteyteen ja niiden välille kauppakatuja varsille. Kivistön keskusta tarjoaa tulevaisuudessa myös merkittävän määrän toimitilarakentamista ja työpaikkoja. Parhaillaan valmisteltavalla Kivistön tapahtuma-areenan asemakaavalla ja asemakaavamuutoksella mahdollistetaan Arena 3.3 -hanke: monitoimiareena ja hotelli sekä ravintola- liike-, urheilu- ja toimistotilaa. Hankkeella on toteutuessaan valtakunnallista merkitystä niin kansainvälisten jalkapallo-otteluiden järjestämisessä kuin erilaisten kulttuuritilaisuuksien kuten konserttien järjestämisessä. Lisäksi Kivistön asemakortteleiden alueelle on parhaillaan suunnitteilla ja rakenteilla kaksi palvelukorttelia, joista toinen sisältää kaupallisten palvelujen lisäksi merkittävän määrän julkisia palveluja kuten kaupunkikulttuurikeskuksen, terveysaseman sekä bussiterminaalin.

3.4.1 Väestönkehitys

Kivistön suuralueella asuu kaikista suuralueista vähiten väestöä, vajaa 17 000 henkilöä. Alueen väestön määrän ennustetaan kasvavan vuosina 2021–2031 noin 11 000 henkilöllä. Alueen osuus koko kaupungin väestön määrästä kasvaa noin 10 prosenttiin nykyisestä 7 prosentista. Kasvu painottuu hieman enemmän ensimmäiselle viisivuotisjaksolle. Alueen työikäisten määrä kasvaa noin 8 300 henkilöllä. Erittymisesti kasvaa 25–44-vuotiaiden ikäryhmät. Alle kouluikäisten määrä kasvaa noin 1 300 lapsella ja kouluikäisten määrä 500 lapsella (kuvio 5). Kivistön suuralueen kasvu kohdistuu uudisrakentamisen seurauksena Kivistön ja Keimolan kaupungin-osiin. Kivistön kaupunginosaan ennakoidaan tulevan uutta väestöä noin 9 000 ja Keimolan kaupunginosaan 2 000 henkilöä. Keimolassa väestönlisäys on voimakkaampaa ensimmäisellä viisivuotiskaudella ja Kivistössä väestönkasvu jakautuu tasaisemmin koko ennustekaudelle. Muiden alueen kaupunginosien väkiluvun muutokset ovat pieniä. (Vantaan väestöennuste 2021.)

Kuvio 5. Vantaan väestöennuste 2021. Kivistön suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.4.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus

Kivistön alueen nykyinen toimitilaverkko ei riitä kattamaan väestöennusteeseen perustuvaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvua, minkä vuoksi alueelle tarvitaan uusia investointeja. Kivistön alueen palveluverkko täydentyy lasten määrän voimakkaasta kasvusta johtuen useilla uusilla päiväkodeilla uusilla rakentuvilla alueilla. Väestöennusteen mukaan Kivistön alueelle tarvitaan 5 uutta päiväkotia seuraavalla kymmenvuotiskaudella.

Perusopetus

Kivistön alueen hyvin voimakas kasvu edellyttää palveluverkon laajentamista, jotta erityisesti yläkouluikaisille oppilaille on riittävä määrä koulupaikkoja Kivistössä. On huomioitava, että väestöennusteen mukainen oppilasmäärän kasvu on vuosittain sekä ennusteessa että toteutuneena ollut edellistä vuotta suurempi. Kivistössä Kanniston koulu laajennetaan yhtenäiskouluksi. Keimolanmäessä korvataan väliaikainen vuosiluokkien 1–6 koulu. Alueen kasvun arvioidaan jatkuvan myös nyt tarkasteltavana olevan 10–vuotiskauden jälkeen.

Toinen aste

Kivistön läheisyyteen, hyvien liikenneyhteyksien varrelle, valmistuu Varian toimipiste Vehkalantielle. Varia Vehkala on osa Varian ammatillisen koulutuksen keskittämisen strategiaa, jolla uudistetaan oppilaitosta vastaamaan nykypäivän koulutustarpeisiin ja tehostetaan oppilaitoksen tilatehokkuutta.

3.4.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kivistön kaupunkikulttuurikeskus

Kivistön asemakortteleiden rakenteilla olevaan palvelukortteliin valmistuva kaupunkikulttuurin palvelukeskittymä sisältää kirjaston, nuorisotilan sekä runsaasti asukkaiden, asukasryhmien ja järjestöjen varattavissa ja käytettävissä olevia ja omatoimisesti käytettäviä tiloja. Tilat hyödynnetään tehokkaasti sekä mahdollistetaan erilaisia asukkaiden kohtaamisia ja järjestöjen tapahtumia.

Kirjastopalvelut

Kivistön alueen kirjastotilat muuttavat uusiin tiloihin kaupunkikulttuurikeskukseen. Uusien tilojen sijainti on keskeinen ja julkisilla liikennevälineillä helposti saavutettava, mikä lisää kirjastonkäyttöä samoin kuin uusien tilojen monipuoliset käyttömahdollisuudet eri-ikäisille asiakkaille ja asiakasryhmille.

Kuntalaispalvelut

Kivistössä on asukastila Rubiini, joka on palvelusopimuksella annettu Marjaverkko ry:n ylläpidettäväksi. Asukastila Rubiini suljetaan ja toiminta keskitetään Kivistön asemakortteleiden rakenteilla olevaan kaupunkikulttuurikeskukseen. Asukastilojen palveluverkkoon kuuluu myös Seutulassa sijaitseva Katrinebergin kartano.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritarjonta keskitetään Kivistön asemakortteleiden rakenteilla olevassa palvelukorttelissa sijaitsevaan yhteiskäyttötilaan sekä mahdollisiin muihin julkisiin tiloihin niin sisällä kuin ulkona. Musiikkiopisto ja Kuvataidekoulu toimivat Aurinkokivessä yhteiskäyttötiloissa. Lapsimäärän kasvaessa taiteen perusopetukselle tulee etsiä uusia tiloja Kivistön alueelta.

Liikuntapalvelut

Alueen väestönkasvu edellyttäisi Kivistön urheilupuiston rakentamista, liikuntahallin toteuttamista yhtenäiskoulun yhteyteen, alueen lähiliikuntapalveluiden parantamista koulujen ja päiväkotien pihojen kehittämisellä ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla sekä Aviapoliksen ja Kivistön suuralueiden asukkaita palvelevien uimahallin ja jäähallin toteuttamista.

Nuorisopalvelut

Nuorisotilatoiminta keskitetään Kivistön asemakortteleihin rakenteilla olevan palvelukorttelin kaupunkikulttuurikeskukseen ja se palvelee koko suuralueen nuoria. Kantoniston nuorisotila tulee koulun käyttöön, mutta nuorisotyö hyödyntää jatkossakin tiloja. Sekä kuntosalissa että monitoimisalissa tullaan järjestämään ohjattua toimintaa alueen nuorille.

3.4.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Maankäytön ja palveluiden näkökulmasta Kivistön keskusta on lähipalveluiden kaupunki, jossa palveluiden verkosto sekoittuneessa kaupunkirakenteessa tuotetaan asukkaiden, yritysten, kaupungin ja muiden toimijoiden yhteistyönä. Arjen lähipalvelut kuten päiväkodit ja lähikaupat löytyvät naapurustosta ja koko keskustaa palvelevat toiminnot keskittyvät Kivistön ja Lapinkylä asemakortteleihin sekä niiden välille kauppakatuja varsin.

Kivistön alueen joukkoliikenneyhteydet perustuvat erityisesti Kehäradan Vehkalan ja Kivistön asemaan sekä tulevaisuudessa suunnitelmissa olevaan Lapinkylän asemaan. Eripuolille Kivistön suuraluetta on myös bussilinjoja. Vantaan ensimmäinen baanaosuus, noin 2 kilometrin Kvartsiraitti toteutettiin Kivistöön Kehäradan toteutuksen yhteydessä. Yleiskaavassa pyöräliikenteen baanat on esitetty Kivistöstä Tikkurilaan sekä Myyrmäen kautta Helsingin suuntaan. Autoliikenteen saavutettavuuden kannalta olennainen on Hämeenlinnan väylä sekä Kehä III, joilta tulijoita pyritään ohjaamaan Kivistön ja Vehkalan suurille liityntäpysäköintialueille.

Kivistön keskustassa autojen pysäköinti keskitetään pysäköintilaitoksiin. Autoliikenteelle parhaiten soveltuvat kadut vievät hybridipalvelukortteihin, joihin keskitetty pysäköinti vapauttaa kotikadut tarpeettomalta autoliikenteeltä ja tekee kaduista miellyttävämpiä ja turvallisempia. Maanpäällisiin keskustakortteihin keskitetty pysäköinti mahdollistaa muuntojoustavuuden. Mikäli pysäköinnin tarve radikaalisti vähenee tulevaisuudessa, voi korttelia hyödyntää muuhun toimintaan kuin pysäköintiin. Autojen kadunvarsipysäköintiä kehitetään palvelemaan erityisesti lyhytaikaista asiointi-, palvelu- ja vieraspysäköintiä. Ruusuparkki on Kivistön ensimmäinen hybridipalvelukortteli, pohjakerroksessa on päivittäistavarakauppa ja kierrätyshuone. Tulevissa pysäköintiä palvelevissa hybridipalvelukortteleissa pyritään vielä monimuotoisempaan toteutukseen. Esimerkkinä mainittakoon Kivistön Lumikvartsin asemakaava-alueelle sijoittuva pysäköintilaitos Lumiparkki, joka on jalostettu versio Ruusuparkista. Tavoitteena Lumiparkissa on Ruusuparkkia aktiivisempi kivijalkakerros, johon voisi sijoittaa enemmän liiketilaa. Lisäksi pohjakerrokseen tavoitellaan ympäröivien asuintalojen vieraspysäköintiä ja liikuntaesteispysäköintiä. Lumiparkin katolle tavoitellaan aktiivista, rakennettua kaupunkitilaa, kuten leikkipuistoa, joka voisi palvella sekä alueen asukkaita, että päiväkotia.

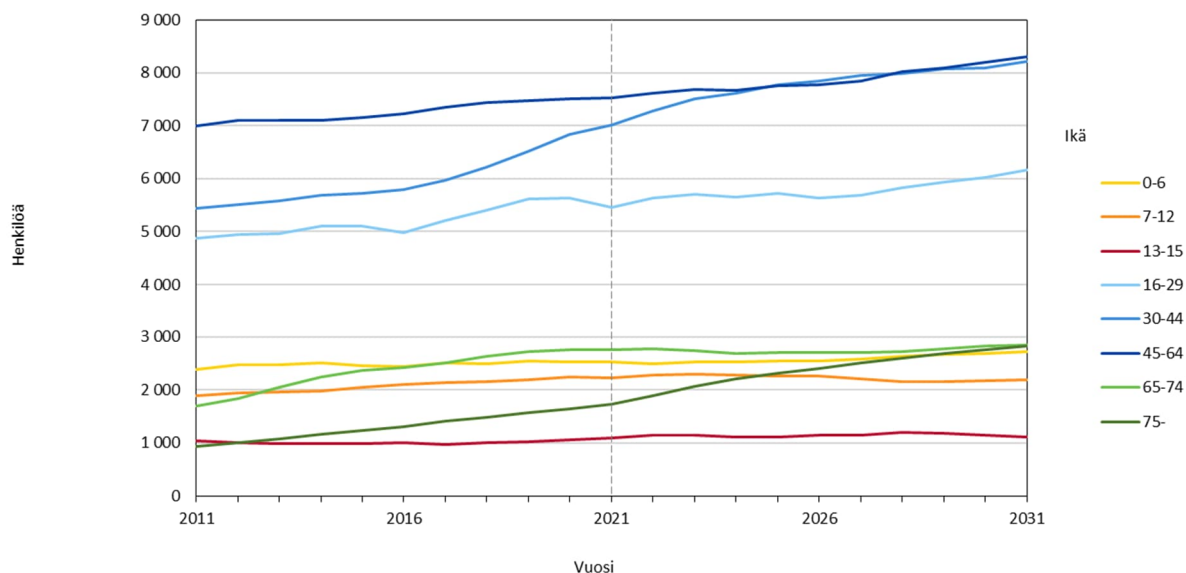
Kivistön keskustan kunnallistekniikkaan investoidaan edelleen runsaasti. Kivistön asemakortteleihin rakennetaan uusi linja-autotermiinali ja Ruusumäenraitti jatkaa itään Kvartsiraitin pyöräilyn laatuikäntävää. Keskustarakenteeseen liittyviä kunnallistekniikan laajennuskohteita ovat muun muassa Kivistön kirkon ja Kivistön koulun ympäristön sekä Puu-Kivistön asemakaava-alueet.

3.5 Koivukylä

Koivukylän 70-luvun kompaktikaupunki on saatettava nykypäivään uuden ajan kontaktikaupunkina. Keskusten tulevaisuuden maankäytön kehittämisen potentiaali on erityisesti Koivukylän ja Havukosken kaupunginosien rajalla. Koivutorin ja nyt asukastilana toimivan Kirnun ja sen lähiympäristön täydennysrakentaminen kerrostaloasumisella ja palvelurakentamisella ryhdistäisi Koivukylän keskuksena tunnetun Havukosken länsireunaa ja yhteyksiä juna-asemalle. Havukosken kahdeksan korkean asuintornin ikonisen rivistön tulee jatkossakin hallita suurmaisemaa. Toisaalta matalammat kerrostalot ja etenkin erilliset liike- ja palvelurakennukset voisivat myös uudistua. Tavoitteena on myös parantaa esteetöntä ja sujuvaa jalan liikumista radan puolelta toiselle.

3.5.1 Väestönkehitys

Koivukylän suuralueen osuus Vantaan väestöstä on 13 prosenttia, eli 30 300 henkilöä. Alueen väestön määrän ennustetaan lisääntyvän ennustejakson 2021–2031 aikana noin 4 000 asukkaalla. Kasvun ennakoidaan ajoittuvan tasaisesti koko ennustekauden ajalle. Alle kouluikäisten määrä kasvaa noin 200 lapsella ja kouluikäisten määrä vähentyy noin 40 lapsella. Työikäisten määrä kasvaa noin 2 700 henkilöllä ja 65 vuotta täyttäneiden määrä lähes 1 200 henkilöllä (kuvio 6). Koivukylän suuralueella väestön ennustetaan lisääntyvän eniten Havukosken, Koivukylän ja Asolan kaupunginosissa, kussakin noin 1300 henkilöllä. Rekolaan väestöä ennustetaan tulevan lisää noin 200 henkilöä. Koivukylässä ja Asolassa kasvu painottuu ensimmäiselle viisivuotisjaksolle ja Havukoskella jälkimmäiselle. Päiväkummussa ja Ilolassa väestön ennakoidaan hieman vähenevän. (Vantaan väestöennuste 2021.)

Kuvio 6. Vantaan väestöennuste 2021. Koivukylän suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.5.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus

Koivukylän alueen palveluverkko täydentyy lasten määrän kasvusta johtuen kahdella uudella päiväkodilla. Koivukylän alueen päiväkotien palveluverkossa on 1980–90-luvuilla rakennettuja tiloja. Osassa tiloista tulee ajankohtaiseksi tehdä osa- ja peruskorjauksia tai toiminnallisia ratkaisuja muun muassa ilmanvaihdon riittävyyden vuoksi, jotta tilat vastaavat varhaiskasvatuksen toiminnan tarpeita.

Perusopetus

Koivukylän alueella oppilaspaikat kouluissa riittävät seuraavan kymmenvuotiskauden ajalle.

Alueen haasteena on eriytymiskehityksestä johtuva palvelutarpeen kasvu, joka vaikuttaa koulutilojen riittävyyteen ja se tulee ottaa huomioon koulutilojen suunnittelussa. Opetussuunnitelman mukaisia opintoja (suomi toisena kielenä -opinnot, oman äidinkielen ja pienryhmäisten uskontojen opinnot) tulee pystyä järjestämään ryhmämuotoisesti opetuksen kannalta laadukkaissa tiloissa. Lisäksi monikielisten lasten ja perheiden kotouttamisen tueksi kouluilla toimii myös muita toimijoita. Myös näille toimijoille tulisi pystyä osoittamaan koululta toimintaa tukevat tilat.

Kytöpuiston koulun tilojen riittävyyttä pyritään edesauttamaan koulun peruskorjaushankkeen yhteydessä. Tilojen riittävyys on haasteena myös muissa alueen alakouluissa vuoteen 2027 saakka, kunnes Päiväkummun koulun oppilasmäärä väestöennusteen mukaan alkaa laskemaan. Vuoden 2027 jälkeen Koivukylän alueella saatetaan tehdä osassa kouluja vuosiluokkamutoksia väestöennusteen toteumasta riippuen. Englanninkielistä opetusta tarjotaan ryhmissä Rekolanmäen koulussa vuosiluokilla 1–6.

Koivukylän alueen kouluissa sijaitsevat kaikki Korso-Koivukylän valmistavan opetuksen, vaativan erityisen tuen alueelliset sekä vammaisopetuksen ryhmät. Osa erityisen tuen ja valmistavan opetuksen ryhmistä siirrettäneen lähivuosina Korson alueelle, jotta Koivukylän alueen oppilaille riittää tilaa lähikoulussa.

Alueen kouluista vain Kytöpuiston koulu on peruskorjauslistalla seuraavan kymmenen vuoden aikana. Peruskorjauksen ajaksi koulun pihalle rakennetaan väistöpaviljonki. Itä-Hakkilan ja Ilolan koulut käyttävät väistöpaviljonkia peruskorjausten aikana Kytöpuiston koulun jälkeen.

Toinen aste

Varian Koivukylän toimipiste tulee poistumaan Varian keskittäessä toimintojaan kahteen toimipisteeseen.

3.5.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kirjastopalvelut

Koivukylän kirjastopalveluiden sijainti liikekeskuksessa on lisännyt kirjastopalveluiden käyttöä, tiloihin muuton jälkeen lainausmäärät nousivat noin 8 %. Kuitenkin lapsille ja nuorille sopivien tilojen tarjonta on kirjastotiloissa nykyisellään puutteellinen. Mikäli käyttö entisestään lisääntyy, alueella tullaan tarvitsemaan lisätiloja kirjastolle.

Kuntalaispalvelut

Koivukylän asukastila sijaitsee keskeisellä paikalla Koivutorilla lähellä rautatieasemaa. Asukastila toimii alueen avoimena kohtaamispaikkana, ja sen tiloja käyttävät myös järjestöt, yhteisöt ja asukkaat. Alueen kehittyessä on tarpeen etsiä ratkaisuja mahdollisesti muuttuviin tilatarpeisiin.

Yhteisen pöydän hävikkiterminaali sijaitsee Koivukylässä osoitteessa Hosantie 2. Hävikkiterminaali vastaa hävikkiruoan keskitetystä jakelusta vantaalaiselle ruokavun verkostolle.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritarjonta Koivukylässä keskitetään yhteiskäyttötiloihin, kuten Havukosken nuorisotaloon, asukastilaan, Rekolan kulttuurikeskittymään sekä lastenkulttuurin osalta myös kouluihin ja päiväkoteihin. Lisäksi perusparannetun Koivukylän ostoskeskuksen aukiota hyödynnetään erilaisten tapahtumien järjestämisessä.

Liikuntapalvelut

Rekolan ja Havukosken liikuntapuistojen ulkoliikunnan palveluiden ylläpitämisen ohella palveluverkkoa kehitetään Elmon urheilupuiston, uimahallin ja jäähallin sekä liikuntahallin rakentamisella Koivukylän suuralueelle. Alueen lähiliikuntapalveluita kehitetään koulujen ja päiväkotien pihojen parantamisella ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla. Korson uimahallista luovutaan Elmon uimahallin valmistuessa ja Korson entisen koulun yhteydessä olevista liikuntatiloista liikuntahallin valmistuessa.

Nuorisopalvelut

Alueen nuorisotyön keskuksena toimii monipuolinen Havukosken nuorisotila. Se palvelee koko alueen nuoria ja toimii myös asukkaiden ja paikallisten järjestöjen koontumis- ja harrastamistilana. Nuorisotila toimii lisäksi alueellisen erityis- ja koulu- nuorisotyön tukikohtana. Muiden alueellisten nuorisotilojen tarve tullaan täsmentämään valmisteilla olevassa nuoriso- ja asukastilojen toimitilaverkkoselvityksessä.

3.5.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Maankäytön ja palveluiden näkökulmasta päiväkoteja on Koivukylän alueella tasaisesti. Havukosken puolella sijaitsee julkisten palveluiden luonteva kokonaisuus terveyskeskus ja vanhustenkeskus sekä kolme koulua, nuorisopalveluita ja ulkoliikunnan paikat Rautkallion-Kytöpuiston akselilla. Erityisryhmien palveluita ja asumista Paimenenkadun alueella on uudistettava. Suuralueella sijaitsee Peijaksen sairaala, jonka kehittäminen on käynnissä.

Koivukylän suuralueen joukkoliikenteen runkona ovat Pääradan Koivukylän ja Rekolan asemat sekä Kehäradan Leinelän asema, joita bussiliikenteen verkko

täydentää. Kaikilla asemilla on myös liityntäpysäköintipaikkoja autoille ja pyörille. Yleiskaavassa alueen poikki on esitetty pääradan viertä kulkeva pyöräliikenteen baana. Päätieyhteydet, Tuusulan väylä ja Lahdenväylä, kulkevat Koivukylän suuralueen reunoilla.

Elmon urheilupuisto pysäköintialueineen on merkittävä kunnallistekniikan investointikohde. Koivutorin viihtyisyyttä ja turvallisuutta parannetaan osana myönteisen erityiskohtelun hanketta.

3.5.5 Kasvupalvelut

Kuntouttava työtoiminta ja sen myötä Työllisyyspalveluiden valmennustalo Reeli, Koivukylässä siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023. Työllisyyspalveluiden toimipisteet ovat keskitetty nykyisellään pääasiassa hyvien raideyhteyksien äärelle Tikkurilaan, ja kaikki toimipisteet tulevat sijaitsemaan jatkossa Tikkurilan Jokiniemessä, tulevalla Oppimiskampuksella.

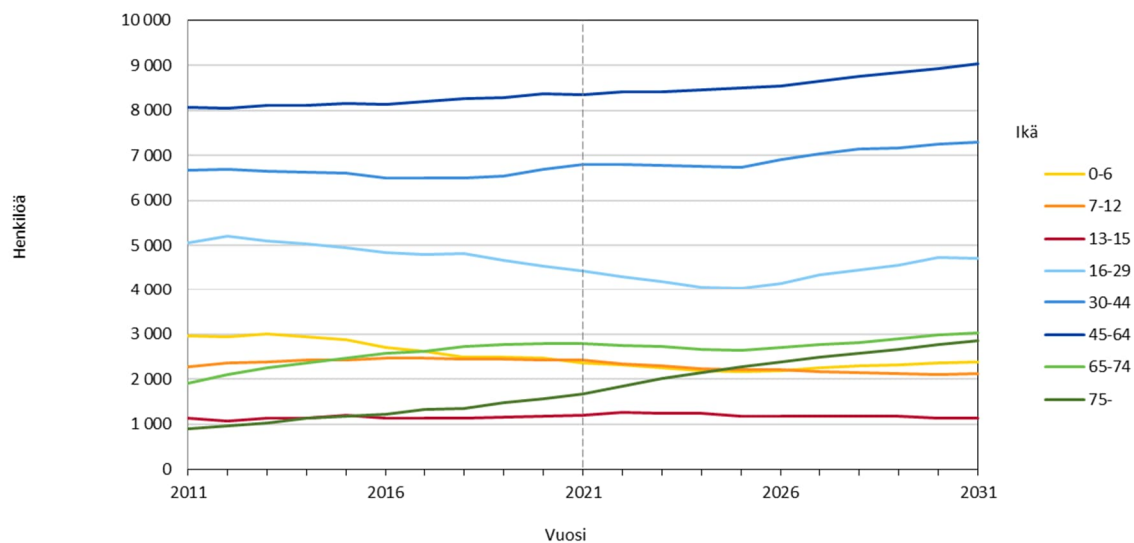
3.6 Korso

Maankäytön tavoitteena on luoda Korsolle toimiva, viihtyisä ja turvallinen keskus, joka kunnioittaa sen kyläkeskusmaista ilmettä. Naapurukset Korson vanha asema kahviloineen, monitoimitalo Lumo palveluineen ja Korson kirkko liiketiloineen muodostavat tästä erinomaisen esimerkin. Korson vahvuus on sen kerroksellisuus, jonka tulee pysyä aistittavissa. Keskuksen tontinluovutuskilpailun tuloksena vuonna 2016 kaavailtiin osaan Korsontien ja -polun kiinteistöjä kerrostaloasumista, jossa liiketiloja on kivijaloissa torin ympärillä. Suunnitelma edellytti myös uuden pysäköintilaitoksen ja bussiterminaalin rakentamista. Tämä näkemys keskuksen kehittymisestä on edelleen oikeansuuntainen. Keskusmaiselle kerrostaloasumiselle on alueella ollut kysyntää, kun suuralueen pientaloista halutaan jossain vaiheessa siirtyä hissitaloihin. Keskuksen itäpuolella lähinnä rataa olevat korttelit voivat tiivistyä tulevaisuudessa myös toimitiloja käsittävänä, vaikka keskusmainen asuminen liiketiloineen onkin alueella päätavoite. Kaupallisia palveluita on vahvistettava.

3.6.1 Väestönkehitys

Korson suuralue on väestömäärältään likimain yhtä suuri kuin Koivukylän suuralue, sillä alueella on noin 30 000 asukasta. Alueen väestön ennustetaan kasvavan ennustejakson 2021–2031 aikana noin 2 500 henkilöllä kasvun painottuessa jälkimmäiselle viisivuotisjaksolle. Koko ennustejakson aikana alle kouluikäisten lasten määrä säilyy lähes ennallaan ja kouluikäisten määrän ennakoidaan vähentyvän 300 lapsella. Työikäisten määrä lisääntyy noin 1 500 henkilöllä. Väestö kasvaa 65 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä noin 1 400 henkilöllä (kuvio 7). Korson suuralueen kaupunginosista nopeimmin kasvaa Vallinoja, noin 1 200 asukkaalla, ja myös Nikinmäen väkiluvun ennustetaan kasvavan noin 600 henkilöllä. Leppäkorven kaupunginosaan väestöä ennakoidaan tulevan lisää noin 300, Metsolaan 200 ja Korsoon 150. Muiden alueen kaupunginosien väkiluvun kasvu on pienempää ja väestön

ennakoidaan hieman vähenevän Matarin ja Vierumäen kaupunginosissa. Väestön kasvu painottuu Nikinmäessä ennustejakson ensimmäiselle ja muissa kasvavissa kaupunginosissa jälkimmäiselle viisivuotisjaksolle. (Vantaan väestöennuste 2021.)

Kuvio 7. Vantaan väestöennuste 2021. Korson suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.6.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus

Korson alueella lasten määrän odotetaan suuraluetta tarkastellen pysyvän lähes ennallaan, mutta Vallinojan kaupunginosassa näyttäisi lapsimäärä kasvavan. Korson alueen päiväkotien palveluverkossa on 1980–90-luvuilla rakennettuja tiloja. Osassa vanhoja tiloja on tarvetta vähentää lapsi- ja henkilökuntamäärää ilmanvaihdon riittävyyden vuoksi tai korvata niitä kokonaan uusilla tiloilla. Korson alueelle tarvitaan kolme uutta päiväkotia seuraavan kymmenvuotiskauden aikana vastaamaan tähän tarpeeseen.

Perusopetus

Korson alueella oppilasmäärä laskee seuraavan kymmenvuotisjakson loppupäässä. Alueen oppilaat mahtuvat hyvin lähikouluihinsa. Leppäkorven koulun laajennuksen ja perusparannuksen valmistuminen vuonna 2022 selkeytti alueen koulujen oppilaaksiottoa. Osassa kouluja riittää tilaa vastaanottamaan myös alueellisia ja kaupunkitasoisia ryhmiä Koivukylän alueelta lähivuosina. Mikkolan koulun Lyyra-rakennukseen, Jokivarren kouluun ja Vierumäen Koulun Kulomäen opetuspisteeseen tehdään perusparannuksia.

Toinen aste

Alueella toimii Lumon lukio osana monitoimitaloa, jossa tullaan tekemään kunnossapitotöitä tarkasteluajanjaksolla.

3.6.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kirjastopalvelut

Kirjastopalveluiden tarjonta Korson alueella on monitoimitalo Lumossa. Kirjaston tilat ovat helposti saavutettavissa asukkaiden kannalta, mutta tilojen esteettömyyttä tulee parantaa.

Kuntalaispalvelut

Vantaa-infolla on asiointipiste Korsossa. Toimipiste sijaitsee kirjaston yhteydessä. Korson asukastila sijaitsee Korson keskusalueella. Avoimen kohtaamispaikkatoiminnan ohella asukastilassa on järjestöjen, yhteisöjen ja asukkaiden toimintaa.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritarjonnan keskeisin paikka Korsossa on Lumossa sijaitseva Lumosali. Lumosalissa on hyvät puitteet teatteri- ja musiikkiesityksiin, tapahtumiin sekä koulutus- ja kokouskäyttöön. Salissa on 275 paikkainen nouseva katsomo ja mahdollisuus lisätä 50 paikkaa kahdella irtotuolirivillä. Lisäksi Ankkapuistoa hyödynnetään erilaisissa ulkotapahtumissa.

Liikuntapalvelut

Elmon urheilupuisto, uimahalli ja jäähalli toteutetaan palvelemaan Koivukylän ja Korson suuralueita. Korson liikuntapuiston ulkoliikuntapalveluita ja Lumon liikuntatiloja ylläpidetään. Suuralueelle toteutetaan liikuntahalli. Lähiliikuntapalveluita kehitetään koulujen ja päiväkotien pihojen parantamisella ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla.

Nuorisopalvelut

Alueen nuorisotyön lähipalveluina toimivat Korson ja Mikkolan nuorisotilat. Korson nuorisotila sijaitsee Lumon lukion yhteydessä ja antaa näin mahdollisuuden oppilaitoksen kanssa tehtävän yhteistyön tiivistämiselle. Mikkolan nuorisotila sijaitsee yläasteen yhteydessä ja mahdollistaa tulevaisuudessa entistä systemaattisemman yhteistyön koulun ja alueen nuorten hyväksi. Muiden alueellisten nuorisotilojen tarve tullaan täsmentämään valmisteilla olevassa nuorisojen ja asukastilojen toimitilaverkkoselvityksessä.

3.6.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Maankäytön ja palveluiden näkökulmasta julkisten palveluiden on hyvä sijaita Korson ja Metsolan alueella keskeisesti niin, että ne ovat hyvin saavutettavissa julkisella liikenteellä, kävellen ja pyöräillen. Laaksossa sijaitsevaan Korson erinomaiseen keskuspuistoon johtavia yhteyksiä myös radan itäpuolelta on vahvistettava ja esteettömyyteen tulee kiinnittää huomiota.

Korson suuralueen keskeisin joukkoliikenteen solmupiste on Korson asema, jonne tuovat myös bussiliikenteen yhteydet eri puolilta suuraluetta. Yleiskaavassa esitetty Pääradan baana kulkee Korson suuralueen läpi nimensä mukaisesti pääradan viertä kulkien. Pääteistä alueen halki kulkee Lahdenväylä.

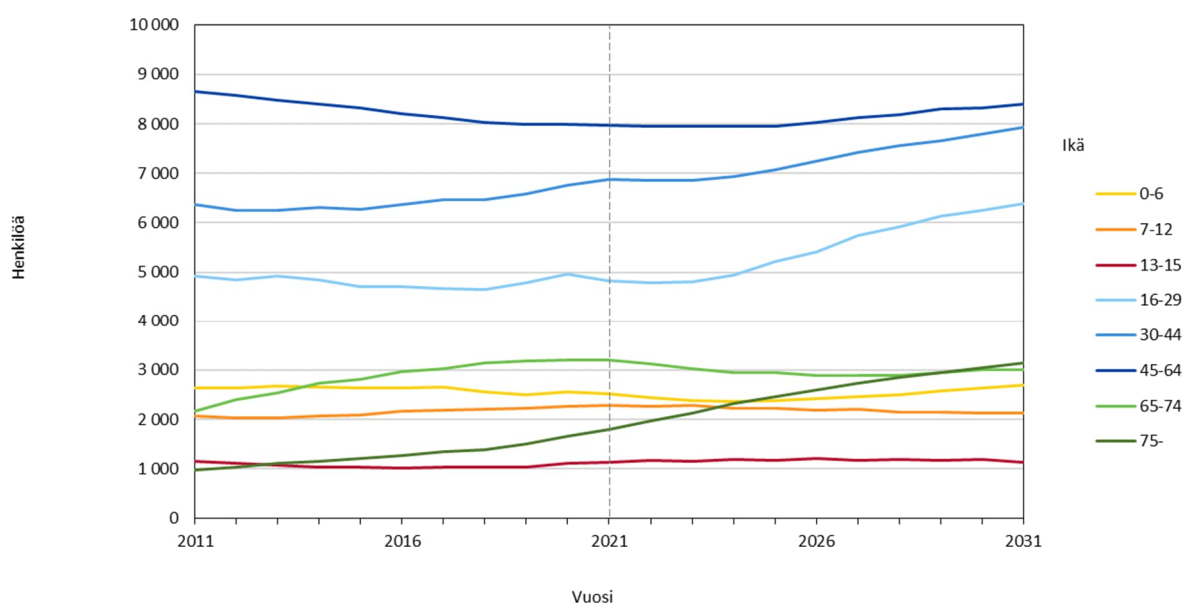
Merkittävin Korson alueen kunnallistekniikan investointikohde on Lehmustontien kaava-alue.

3.7 Hakunila

Maankäytön näkökulmasta laajaa itä-Vantaan aluetta palveleva Hakunilan keskus on idän monikulttuurinen helmi. Hakunilan keskus palveluineen kehitetään kukoistavaksi ja ihmisen mittaiseksi, ratikkaan mahdollisesti tukeutuvaksi palvelukeskittymäksi kaiken ikäisiä asukkaita ajatellen. Hakunilan keskuksen on suunniteltu laajenevan kohti länttä, kun käytöstä poistuneen bussivarikon alue ympäristöineen muuttuu asumis- ja virkistyskäyttöön. Alueelle suunnitellaan kaupallista liiketilaa, sekä esimerkiksi uusia päiväkoteja. Hakunilantien varren täydennysrakentaminen on jo käynnistynyt ja tiivistymisen odotetaan jatkuvan suunnitellun ratikan myötä.

3.7.1 Väestönkehitys

Hakunilan suuralueen osuus Vantaan väestöstä on 13 prosenttia, eli 30 600 henkilöä. Hakunilan suuralueen väestön määrän ennustetaan kasvavan ennustejakson 2021–2031 aikana noin 4 200 henkilöllä. Kasvu painottuu jakson jälkipuoliskolle. Alle kouluikäisten määrän ennakoidaan lisääntyvän noin 200 ja kouluikäisten vähentyvän noin 150 lapsella. Työikäisten määrä kasvaa 3 000 henkilöllä ja 75 vuotta täyttäneiden 1 400 henkilöllä, mutta 65–74-vuotiaiden määrä laskee noin 200 henkilöllä (kuvio 8). Hakunilan suuralueen väestönkasvu keskittyy Hakunilan kaupunginosaan, jonka väkiluvun ennustetaan kasvavan lähes 2 400 asukkaalla. Länsimäessä väestön määrä lisääntyy 1 100:lla ja Vaaralassa noin 700 henkilöllä. Hakunilassa väestönkasvu ajoittuu tasaisesti koko ennustekauden ajalle. Länsimäen ja Vaaralan väestönkasvu puolestaan painottuu ennustekauden jälkimmäiselle viisivuotiskaudelle. Kuninkaanmäen asukasmäärän ennakoidaan kasvavan hieman yli 150 henkilöllä. Muiden alueen kaupunginosien kasvu on pienempää ja asukasmäärän ennustetaan hieman vähenevän Rajakylässä ja Itä-Hakkilassa. (Vantaan väestöennuste 2021.)

Kuvio 8. Vantaan väestöennuste 2021. Hakunilan suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.7.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus

Hakunilan alueen nykyinen palveluverkko ei riitä kattamaan väestöennusteeseen perustuvaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvua, minkä vuoksi alueelle tarvitaan uusia investointeja. Haasteena etenkin Hakunilan kaupunginosassa on alueen kehittyminen tiivistämällä kaupunkirakennetta, jonka vuoksi uusia sijainteja optimikokoisille päiväkodeille on haasteellista löytää.

Hakunilan alueen päiväkotien palveluverkossa on huomattavissa määrin 1980–90-luvuilla rakennettuja tiloja. Osa palveluverkon olemassa olevista tiloista on päiväkotiverkkoselvitysten mukaisesti tarvetta korvata kokonaan uusilla tiloilla. Osassa tiloista tulee ajankohtaiseksi tehdä osa- ja peruskorjauksia tai toiminnallisia ratkaisuja muun muassa ilmanvaihdon riittävyys vuoksi, jotta tilat vastaavat varhaiskasvatuksen toiminnan tarpeita. Olemassa olevan palveluverkon osalta vuokra- ja paviljonkitiloista siirtyminen pysyvämpiin tilaratkaisuihin tulee lisäksi haastamaan palveluverkon kehittämistä tulevina vuosina.

Hakunilan alueella tai vaihtoehtoisesti laajemmin Itä-Vantaalla toteutetaan uudet korvaavat tilat ruotsinkieliselle varhaiskasvatukselle ja tavoitteena on yhteishanke suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa.

Perusopetus

Hakunilan ja Länsimäen alueiden palveluverkkoa tulisi tarkastella toimialojen yhteistyönä päällekkäisyyksiä karsien. Molemmat alueet ovat syrjässä Tikkurilan keskuksen palveluista, joten alueiden palvelurakenteita tulisi tarkastella kokonaisvaltaisesti. Tästä toimivana esimerkkinä on Hakunilan yhteistyötalo, jonka toimintaa voisi kehittää ja laajentaa toimialojen yhteistyönä.

Hakunilan alueen kouluverkosta on tehty selvitys, josta erityisesti tulee kiinnittää huomiota Hakunilan alueen koulujen kuntoon. Eriytymiskehityksen ehkäisemiseksi koulujen tulisi olla alueen veto- ja pitovoimatekijöiden näkökulmasta erityisen houkuttelevia ja laadukkaasti rakennettuja alueen kuntalaisia palvelevia monitoimijataloja. Hakunilan alueen kouluista vain Itä-Hakkilan koulu on tällä hetkellä peruskorjausohjelmassa.

Länsimäen alueella Rajakylän koulu (1–4 lk) ja Länsimäen koulu (5–9 lk) muodostavat yhtenäisen koulupolun Vaaralan, Rajakylän ja Länsimäen alueen lapsille. Koulujen tilakapasiteetti on maksimaalisessa käytössä. Rajakylän koulun tontilla oleva asuntola muunnetaan koulun oppilashuollon käyttöön. Asuntolan käyttöä koulun tarpeisiin tulee tarkastella tarvittaessa laajemminkin, koska oppilasmäärä on alueella kasvava.

Vantaan monikielisen väestön määrän kasvaessa koulujen tilojen tulee pystyä paremmin vastaamaan palvelutarpeeseen. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisia opintoja (suomi toisena kielenä -opinnot, oman äidinkielen ja pienryhmäisten uskontojen opinnot) tulee pystyä järjestämään ryhmämuotoisesti opetuksen kanalta laadukkaissa tiloissa. Lisäksi monikielisten lasten ja perheiden kotouttamisen tueksi kouluilla toimii myös muita toimijoita. Myös näille toimijoille tulisi pystyä osoittamaan koululta toimintaa tukevat tilat.

Vantaan asuntorakentamisen ja väestökasvun keskittyessä suunnitellun ratikan varrelle tulee myös palveluverkkoa tarkastella tästä näkökulmasta. Vaaralan alueen ennustetun kasvun myötä tulee tarkastella Hakunilan alueen kouluverkon riittävyyttä ja ryhtyä toimiin riittävän ajoissa. Valmistelun pohjana toimii jo tehty Hakunilan alueen kouluverkkotarkastelu ja peruskoulujen kapasiteettitarkastelu.

Toinen aste

Sotungin lukion ja Sotungin peruskoulun käytössä olevan kiinteistön tilojen riittävyyttä tulee seurata. Vaikka lukiokoulutus ei ole paikallista vaan palvelee laajempaa aluetta, tarvitaan Sotungin tai Hakunilan alueelle lukiokoulutusta alueellisen kattavuuden näkökulmasta myös jatkossa. Sotungin lukion urheilupainotuksen näkökulmasta nykyinen sijainti on lukiolle erinomainen alueen kattavien urheilumaastojen ja liikuntatilojen ansiosta. Lähivuosina Sotungissa voi kuitenkin olla tarvetta esimerkiksi nykyisen kiinteistön laajentamiselle tai erillisen rakennuksen rakentamiselle lukiokoulutuksen käyttöön. Alueella on myös mahdollisesti tulevaisuudessa perusopetuksella laajennustarpeita, mikä tulee huomioida kaavoituksessa.

3.7.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kirjastopalvelut

Hakunilan alueen kirjastopalveluita tarjotaan pienehköissä tiloissa suuralueen asukasmäärään nähden. Alueen väestömäärän ennustetaan kasvavan, joten kirjasto tulee tarvitsemaan lisätiloja. Mahdollinen raitiovaunuyhteyden rakentaminen lisää alueen vetovoimaa, joka vaikuttaa kirjaston palvelujen kehittämiseen alueella.

Länsimäen asukasmäärän kasvaessa nykyiset pienehköt kirjastotilat eivät täysin vastaa tarpeita. Tilojen toiminnallisuuden parantamista monipuolisemman palvelutarjonnan ja omatoimikäytön mahdollistamiseksi tullaan selvittämään.

Kuntalaispalvelut

Hakunilan suuralueen asukastilat sijaitsevat Hakunilan keskusalueella ja Länsimäessä. Hakunilan keskuksessa olevassa asukastilassa, Skomarsin torpassa, on avointa asukastilatoimintaa, minkä lisäksi järjestökäyttäjät voivat varata tiloja arki-iltoina vakituiseen toimintaansa. Järjestöt voivat varata Länsimäen asukastilaa vakituiseen toimintaansa. Muiden suuralueiden tavoin myös Hakunilan alueen asukastilaverkkoa kehitetään muuttuvien tilatarpeiden mukaisesti.

Kulttuuripalvelut

Sotungin alueen maalaismiljöön lisäksi Sotunki ja sen lähialueet pitävät sisällään useita kulttuurikohteita, joiden palveluita on mahdollista koota selkeämmiksi kokonaisuuksiksi. Suunnittelukaudella on valmistumassa esimerkiksi kulttuurireitti Håkansbölen kartanolta Laila Pullisen veistospuistoon ja kotimuseoon.

Håkansbölen kartantanoalue kunnostetaan kaupunkilaisia, kulttuurimatkailijoita ja koululaisia palvelevaksi kartanokohteeksi, jossa historia ja kartanomaisema ovat koettavissa niin ulkoillessa, kahvilakäynnillä, tapahtumissa kuin opaskierroksilla. Lastenkulttuurikeskus Pyykkityö toimii alueen lastenkulttuurin tukikohtana ja keskuksena. Sieltä käsin tuotetaan Itä-Vantaan lastenkulttuuripalveluita. Tapahtumissa hyödynnetään niin edellä mainittuja tiloja kuin Kuusijärven ulkoilualueita sekä Hakunilan urheilupuistoa.

Liikuntapalvelut

Hakunilan uimahallin, Rajakylän tenniskeskuksen, Rajakylän liikuntapuiston ja Hakunilan urheilupuiston palvelut muodostavat tärkeän osan alueen palveluverkkoa. Hakunilan urheilupuiston ulkoliikuntapalveluita kehitetään muun muassa toteuttamalla iso tekojää ja kaukalo sekä parantamalla lumetusjärjestelmää. Alueen väestömäärä edellyttää liikuntahallin toteuttamista. Alueen lähiliikuntapalveluita kehitetään koulujen ja päiväkotien pihojen parantamisella ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla.

Nuorisopalvelut

Hakunilan keskuksen nuorisotila palvelee koko alueen nuorisoa ja tulee toimimaan osaltaan myös alueen asukkaiden ja järjestöjen tilana. Länsimäen nuorisotila toimii alueen lähipalveluna ja erityis- ja koulunuorisotyön tukikohtana. Tilaa käyttävät myös alueen asukkaat ja järjestöt. Muiden alueellisten nuorisotilojen tarve tullaan täsmentämään valmisteilla olevassa nuoriso- ja asukastilojen toimitilaverkkoselvityksessä.

Kuusijärvi

Kuusijärven ulkoilualueen kehittäminen on aloitettu edellisen palveluverkkosuunnitelman toimenpiteiden suuntaan. Sudentassun sillan valmistumisen myötä virkistysmahdollisuudet laajenivat Sipoonkorven kansallispuistoon. Palveluja kehitetään ulkoilualueen yleissuunnitelman ja palvelujen kehittämisen konseptikuvauksen mukaisesti.

Kuusijärven palvelutarjontaa lavennetaan ruuhkaiselta kesäkaudelta muihin vuodenaikoihin. Palveluilla tuetaan hyvinvointia luonnossa liikkumisen, saunomisen, uimisen sekä ruoka- ja kulttuurikokemusten kautta. Palveluihin ohjataan Kuusijärven verkkosivustolta ja kestäviä kulkuyhteyksiä kohteeseen parannetaan. Tapahtumallisuutta ja elämyksellisyyttä kehitetään alueen luonnon ehdoilla. Harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan välinevuokraus- ja luontopalveluilla. Liikkumisen ohjaukseksi alueelle lisätään opasteita. Ulkoilualueen kävijämääräseurantaan luodaan tiedonkeruu- ja raportointimalli.

Tarkasteluajanjaksolla valmistuu pysäköintialueen laajennus ja alueen reitistöä, valaistusta ja opastusta parannetaan. Lisäksi rakennetaan uusi esteetön tulipaikka, uudet savusaunat ja grillikodot sekä uudet tukitilat luontopainotteisille yrittäjille. Tavoitteena on myös rakentaa uusi saunakylä sekä kahvila-ravintola- ja kokoustilarakennus.

3.7.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Maankäytön ja palveluiden näkökulmasta erityinen Hakunilan vahvuus on keskuksen kainalosta avautuva ”vihreä olohuone”, urheilupuisto ja Håkansbölen kartanonpuisto, josta on yhteydet Sipoonkorven kansallispuistoon. Alueella on syytä varata tontti yhtenäiskoulua varten, jos perusopetusikäisten määrä kääntyy kasvuun. Mahdollisen yhtenäiskoulun sijainti urheilukentän vieressä olisi optimaalinen, ja urheilukenttä osaltaan vahvistaa alueen ulkoilupalveluita. Hakunilan mahdollisuudet toimia pääkaupunkiseudun merkittävänä ulkoilualueen porttina vahvistuvat myös keskuksen kehittymisen ja suunnitellun ratikan myötä paranevien joukkoliikenneyhteyksien myötä. Hakunilalaiset luonnehtivat Hakunilaa yhteisölliseksi, luonnonläheiseksi, monikulttuuriseksi ja mainettaan paremmaksi alueeksi – potentiaalia on!

Hakunilan joukkoliikenne on bussiliikenteen varassa. Suunnitteilla oleva Vantaan ratikka toisi raideliikenteen myös Hakunilaan, joka on tällä hetkellä ainoa Vantaan pääkeskuksista, joka ei ole raideliikenteellä saavutettavissa. Käytännössä raideliikenne tarjoaa bussiliikennettä korkeatasoisempaa ja esteettömämpää joukkoliikennettä. Runkolinja 570 aloitti liikennöinnin syksyllä 2021 reitillä Mellunmäki–Hakunila – Tikkurila–Aviapolis–Lentoasema. Yleiskaavassa baana on esitetty Tikkurilasta Lahdentielle ja sen vartta Helsingin suuntaan. Alueen autoliikenteen seudullista saavutettavuutta parantavat erityisesti Kehä III, Lahdenväylä ja Porvoonväylä.

Hakunilan keskusalueen suurimmat kunnallistekniikkainvestoinnit kohdistuvat Hakunilan entisen bussivarikon alueeseen ja muun muassa Vanhan Lahdentien siirtoon.

Hakunilan suuralueen eteläosassa Helsingin rajalla sijaitseva Länsimäki kehittyy raitikkaan tukeutuen. Länsimäen kaavarunkotyön mukaan tulevaisuuden Länsimäki tarjoaa vuonna 2045 raitiolinjaan tukeutuvaa laadukasta kaupunkirakennetta. Tällä hetkellä Länsimäkeä palvelee varsin lyhyellä etäisyydellä Helsingin puolella sijaitseva Mellunmäen metroasema. Länsimäentien kummatkin puolet kehitetään kytkeytymään entistä paremmin toisiinsa sekä kaupunkikuvallisesti että toiminnallisesti. Tähän kaupunkimaiseen ympäristöön on hyvä keskittää palveluita ja sitoa alueet yhteen käveltäviä, turvallisia ja viihtyisiä jalankulkuraitteja hyödyntäen.

4. Kaupungin yhteiset palveluverkkoasiat

VantaaInfo

Vantaa-info antaa yleisneuvontaa kaupungin sekä yhteistyökumppaneiden palveluista ja tukee asukkaita palveluihin hakeutumisessa. Vantaa-infossa annetaan myös digitukea eli neuvotaan kaupungin ja yhteistyökumppaneiden sähköisten palvelujen käytössä. Vantaa-infon ulkoisia yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi HSL, Kela, TE-palvelut, Poliisin lupapalvelut sekä Digi- ja väestötietovirasto.

Vantaa-infon asiakkaita palvelee monikanavaisesti puhelimitse, sähköpostitse, chatin välityksellä sekä asiointipisteissä. Asiointipisteet sijaitsevat Tikkurilassa, Myyrmäessä ja Korsossa. Yleisneuvonnan ohella palvelupisteissä annetaan muun muassa monikielistä palveluneuvontaa sekä järjestetään infotapahtumia erilaisista aiheista. Tikkurilan ja Myyrmäen Vantaa-infoissa on asiakastietokoneet sekä tulos- ja skannausmahdollisuus. Infojen henkilökunta tukee asiakaskoneiden peruskäytössä ja ohjaa turvallisen asioinnin perusteissa. Neuvonnan ja digituen ohella asiointipisteet tarjoavat monia muitakin palveluja. Niissä voi esimerkiksi hoitaa HSL:n matkakortteihin liittyviä asioita, toimittaa kaupungille ja yhteistyökumppaneille menevää postia ja ostaa vapaa-ajan tuotteita kuten kalastuslupia. Tikkurilan ja Myyrmäen Vantaa-infossa on myös näyttelytilaa vaihtuville näyttelyille.

Vantaa-info vastaa keskitetysti useisiin kaupungin eri asiakaspalvelunumeroihin, kuten varhaiskasvatuksen, kaupunkiympäristön ja pysäköinninvalvonnan linjoihin. Neuvontaa sähköisten palvelujen käytössä annetaan myös puhelimitse, sähköpostitse ja chatin välityksellä.

Lisäksi selvitetään mahdollisuutta yhteisen palvelutorin toteuttamiseen kaupungin kasvupalveluiden, Vantaa-Kerava Hyvinvointialueen ja Kelan kanssa.

Ateriapalvelut

Kaupungin ateriapalvelut tuotetaan pääosin Vantti Oy:n toimesta (86 %). Muita palveluntuottajia ovat Compass Group Finland Oy, Palmia Oy ja Attendo Oy (yhteensä 14 %). Valmistuskeittiöitä on yhteensä 44 ja palvelukeittiöitä yhteensä 140. Päivittäin valmistetaan noin 45 000 ateriala (30 300 koululounasta, 11 600 päiväkotilounasta ja 3100 hoiva- ja kotipalveluannosta (lounaat ja päivälliset). Lisäksi valmistetaan aamu-, väli- ja iltapaloja.

Vantaan kaupungin keittiöiden tämänhetkinen tuotantokapasiteetti on riittämätön kaupungin tarvitsemaan palveluun nähden. Keittiöt on suurimmaksi osaksi suunniteltu ko. kohteen omia ateriatarpeita ja pienempiä tuotantomääriä varten. Tuotantokapasiteettia ei voida nostaa ilman keittiöiden mittavia peruskorjaustoimenpiteitä, laajennuksia ja laitehankintoja.

Tarpeen mukaisen tuotantokapasiteetin saavuttamiseksi syksyllä 2021 tehtiin selvitys joidenkin Vantaan tuotantokeittiöiden laajentamisesta aluekeittiöiksi. Aluetuotantokeittiömallilla turvattaisiin samalla kaupungin ateriapalvelut häiriö- ja poikkeustilanteissa palveluntuottajista riippumatta. Osa aluekeittiöistä olisi varustukseltaan myös valmiustilakeittiöitä.

Selvityksen tuloksena saatiin arvio vuosille 2022–2030 suunniteltujen uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeiden lisätila- ja kustannustarpeista. Lisäksi vastaanottavat palvelukeittiöt tulee muutettavaksi cook & chill tuotantomalliin sopivaksi. Tämä edellyttää muun muassa riittäviä kylmä- ja varastotiloja sekä riittävää kapasiteettia ruokien kuumentamiseen ja kypsennykseen.

Aluetuotantokeittiöitä on tarkoituksenmukaista sijoittaa kaupungin eri suuralueille rakenteille tuleviin tai olemassa oleviin kohteisiin peruskorjausten yhteydessä. Yhden aluetuotantokeittiön tuotantokapasiteetti olisi noin 3 000 annosta päivässä. Keittiöiden tuotantokapasiteetti tarkentuu hankkeiden tarveselvitysvaiheessa ja niiden rakentamiseen varaudutaan investointiohjelmassa. Hankejohtoryhmän linjauksen mukaisesti vuonna 2022 suunnitteluvaiheessa olevan Varia Vehkalan keittiö toteutetaan ensimmäisenä aluetuotantokeittiömallin mukaisena hankkeena. Muiden aluetuotantokeittiöiden toteuttaminen hyväksytään tapauskohtaisesti tarveselvitysten päätöksästyksen ja investointiohjelman hyväksymisen yhteydessä.

Muiden hankkeiden keittiöt suunnitellaan palvelemaan ainoastaan ko. kohteen omia ateriapalvelutarpeita toimimaan ensisijaisesti cook & chill tuotantomallilla vastaanottavina keittiöinä. Olemassa olevien kohteiden keittiötiloja kunnostetaan ja varustetaan palvelu/kuumennuskeittiöiksi samalla periaatteella.

Kielotie 13 –toimitalohanke

Vantaan kaupungin uudet toimitilat rakennetaan osoitteeseen Kielotie 13. Rakennus on hybridirakennus ja siihen sijoittuu kaupungin uusien toimitilojen lisäksi liike- ja palvelutilaa sekä asumista. Rakennuksen toteuttaa VTK Kiinteistöt ja kaupungin toimijat asettuvat siihen vuokralle. Työtiloja rakennuksessa on noin 900 kaupungin työntekijälle. Hybridirakennuksen kerrosala on 21 000 k-m², josta toimistotilaa on 11 000 k-m².

Kielotie 13 -toimitalorakennukseen keskitetään kaupungin eri toimialojen toimintoja, jotka tällä hetkellä sijaitsevat hajautetusti Tikkurilassa pääosin vuokratiloissa

Asematiellä, Kielotiellä ja Silkkitehtaantiellä. Vuokratiloista luovutaan ja osakeomisteisia tiloja kehitetään kaavallisesti. Kaupungintalo säilyy demokratiatalona kiinteästi uuteen toimitaloon integroituna.

Uuteen toimitaloon sijoittuvat tietohallinto ja tietohallinnon konsultit, Pilvitoimisto ja CGI lähituki, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, kaupunkikulttuurin toimiala, kaupunkiympäristön toimiala pois lukien eläinlääkäripalvelut ja tukikohtien henkilöstö sekä pysäköinninvalvonnan tarkastajat. Uusiin tiloihin sijoittuu myös kaupunkistrategian ja johdon toimiala pois lukien kasvupalvelut. Rakennukseen ei ole tulossa asukas- tai asiakaspalvelupistettä.

5. Sähköisten palvelujen kehittäminen

Digitaaliset palvelut mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman asioinnin. Vantaalla digitaalisia palveluita kehitetään ja olemassa olevien käyttöä kasvatetaan Digitaalinen siirtymä -nimisen kehittämiskokonaisuuden kautta. Digitaalisen siirtymän toteututtua asukkailla on parempia mahdollisuuksia asioida sujuvasti myös digitaalisesti ja työntekijöillä tehokkaammat tavat saada sisäistä palvelua. Digitaalisessa siirtymässä tavoittelemme kaupungin palvelujen parempaa saavutettavuutta, laatua, nopeutta ja tehokkuutta. Palveluja kehitettäessä arvioidaan, milloin sähköisen asioinnin rinnalla tarvitaan edelleen kaupungin työntekijän avustamaa asiakaspalvelua. Lisäksi huolehditaan kuntalaisten digitaitojen kehittymisestä ja ehkäistään digisyrjäytymistä. Vantaa kuuluu ikäystävällisten kaupunkien verkostoon ja toteuttaa siinä hyväksi havaittuja toimintatapoja.

Vapaa-ajan käytön palveluverkon saavutettavuutta ja resurssien käytön tehokkuutta tehostetaan automatisoimalla pääsynhallintaa ja kulunvalvontaa. Tilojen käytöstä kerätään tietoa tilankäytön tehostamiseksi ja palveluverkon kehittämistä varten. Asukasryhmille ja järjestöille mahdollistetaan helppo tilojen varaaminen, tilojen omatoimikäyttö ja käytön raportointi helposti palvelun käytön yhteydessä.

Palveluiden käyttöönottoa ja käyttöä tuetaan kehittämällä digitaalisia ratkaisuja tilojen ja varusteiden opastukseen ja palautteiden keräämiseen. Ulkoilu- ja taidereittien saavutettavuuden parantamiseksi kehitetään reittisovellusta. Kaupunkikulttuurin lipujen, palveluiden ja tuotteiden hankkiminen mahdollistetaan verkkokaupasta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetetaan tavoitteita lasten ja nuorten digitaalisen osaamisen kehittämiseksi. Varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa hyödynnetään digitaalisia välineitä ja sisältöjä lasten ja nuorten ikäkauteen soveltuvasti. Toisella asteella digitaalisten välineiden käyttö osana opiskelua on arkipäivää ja myös etäopiskelu on mahdollista osana opintoja. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla varsinaista sähköistä asiointia käytetään yhteydenpidon kanavana ja hakeutumistilanteissa eri palveluihin sillä varsinaisessa toiminnassa – erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa – digitaalisuus ei korvaa fyysistä palveluverkkoa.

Vantaa on käynnistänyt DigiOne-hankkeen, jossa on mukana, Espoon, Jyväskylän, Lahden, Oulun, Tampereen ja Turun kaupungit sekä Kuntien Tiera. Hankkeen tavoitteena on luoda oppimisen ja koulutuksen järjestelmiä yhteen kokoava valtakunnallinen digitaalinen palvelualusta, jonka avulla parannetaan oppimista ja hyvinvointia sekä tuotetaan tehokkaasti laadukkaita koulutuksen palveluita. Digitaaliselle

palvelualustalle kootaan kaikki opettajan, oppijan, rehtorin, huoltajien ja hallinnon käyttämät tiedot, järjestelmät ja palvelut käyttäjäystävälliseksi kokonaisuudeksi. Hankeaikana tuotetaan palvelut perusopetukseen ja lukioon mutta palvelualustan suunnittelussa huomioidaan myös varhaiskasvatus ja ammatillinen koulutus, jotta niihin liittyvät palvelut voidaan liittää alustaan myöhemmin.

Kaupunkiympäristön toimialalla sähköisten palveluiden kehittäminen liittyy pitkälti toimialan suunnittelu-, rakennuttamis-, lupa- ja valvontaprosessien sujuvoittamiseen ja modernisoimiseen. Keskeistä työssä on toimialalla laajalti käytössä olevan MATTI-järjestelmän kehittäminen ja täysipainoinen hyödyntäminen. Sähköisten viranomaispalveluiden kehittämisessä on pitkään ollut trendinä viranomaisrajapintojen kehittäminen sen sijaan, että asiakas joutuu asioimaan usean eri viranomaisen kanssa. Tämä kehitystyö jatkuu myös tulevaisuudessa.

Tulevien vuosien aikana merkittävä osa sähköisten palveluiden kehittämisestä kaupunkiympäristön toimialalla kohdistuu lakisääteisten prosessien kehittämiseen. Parhaillaan on käynnissä maankäyttö- ja rakennuslain uudistustyö, joka toisi merkittäviä muutoksia etenkin rakentamisen lupaprosessien sähköisiin palveluihin. Toinen vireillä oleva keskeinen lainsäädäntöhanke on rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ) kehittäminen, jonka tavoitteena on koota kaavoitus- ja rakennuslupaprosesseissa syntyvä tieto teknisten rajapintojen kautta kaikkien saataville yhtenäisessä muodossa. Samalla kehitetään tietomallien käyttöä osana rakentamisen lupaprosesseja. Lisäksi muun muassa asemakaavoituksen ja ympäristönsuojelun sähköisen asiointin palveluita kehitetään edelleen toimialalla jo käytössä olevan Lupapiste-järjestelmän yhteyteen.

Maankäytön suunnitteluprosessien siirtyminen yhä vahvemmin paikkatietopohjaiseksi avaa uusia mahdollisia karttapohjaisten palveluiden kehittämiseen. Jatkossa siis esimerkiksi asukasvuorovaikutuksessa on yhä useammin mahdollista käydä vuoropuhelua kaupungin kanssa paikkatiedon avulla, mikä tehostaa muun muassa saadun kuntalaispalautteen käsittelyä. Suunnitteluun liittyvässä vuorovaikutuksessa taas karttapohjainen vuorovaikutuskanava antaisi asukkaille uuden, havainnollisen työkalun kertoa kaupungille tärkeistä säilytettävistä kohteista tai muutosta vaativista kohteista.

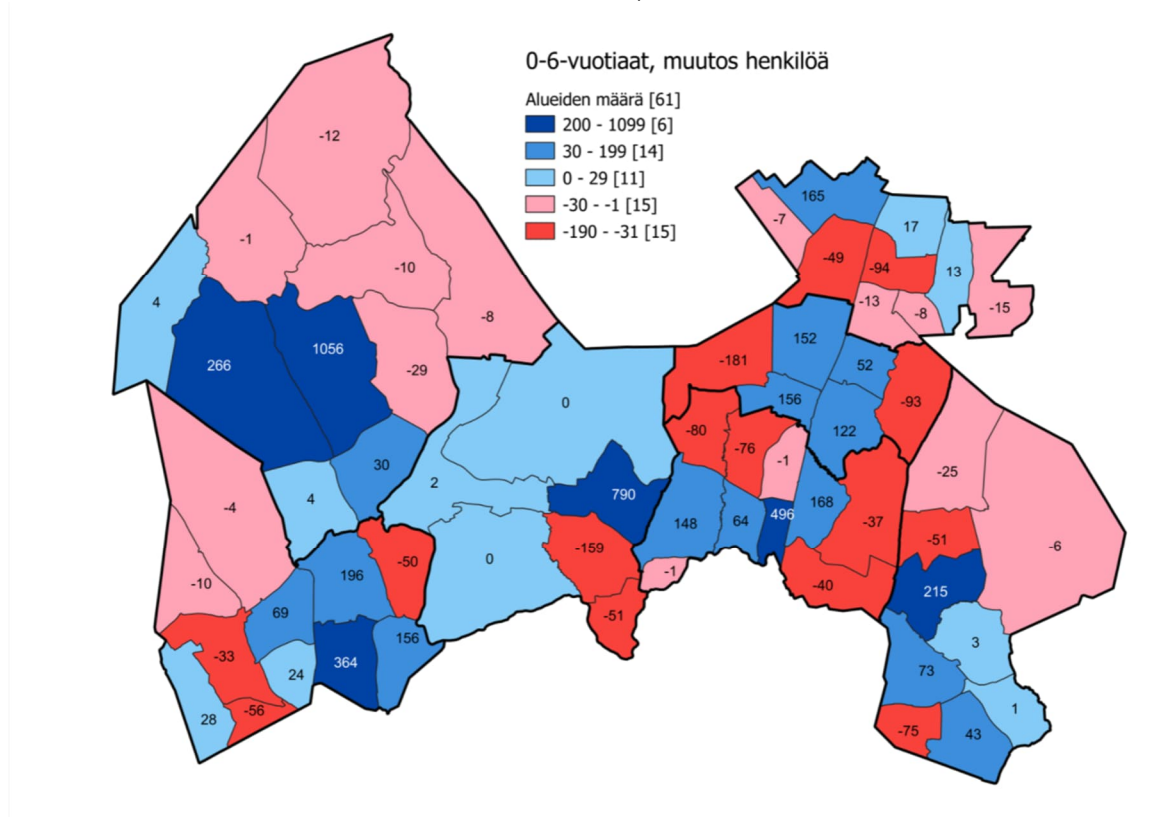
Vantaan kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Yhtenä osana tavoitteeseen pääsemistä kaupunkiympäristön toimiala kehittää päätöksentekoa ekologisesta näkökulmasta katsottuna entistä vaikuttavammaksi ja läpinäkyvämmäksi kehittämällä ilmastoasioiden seurannan sekä viestinnän sähköisiä työkaluja.

6. Työryhmä

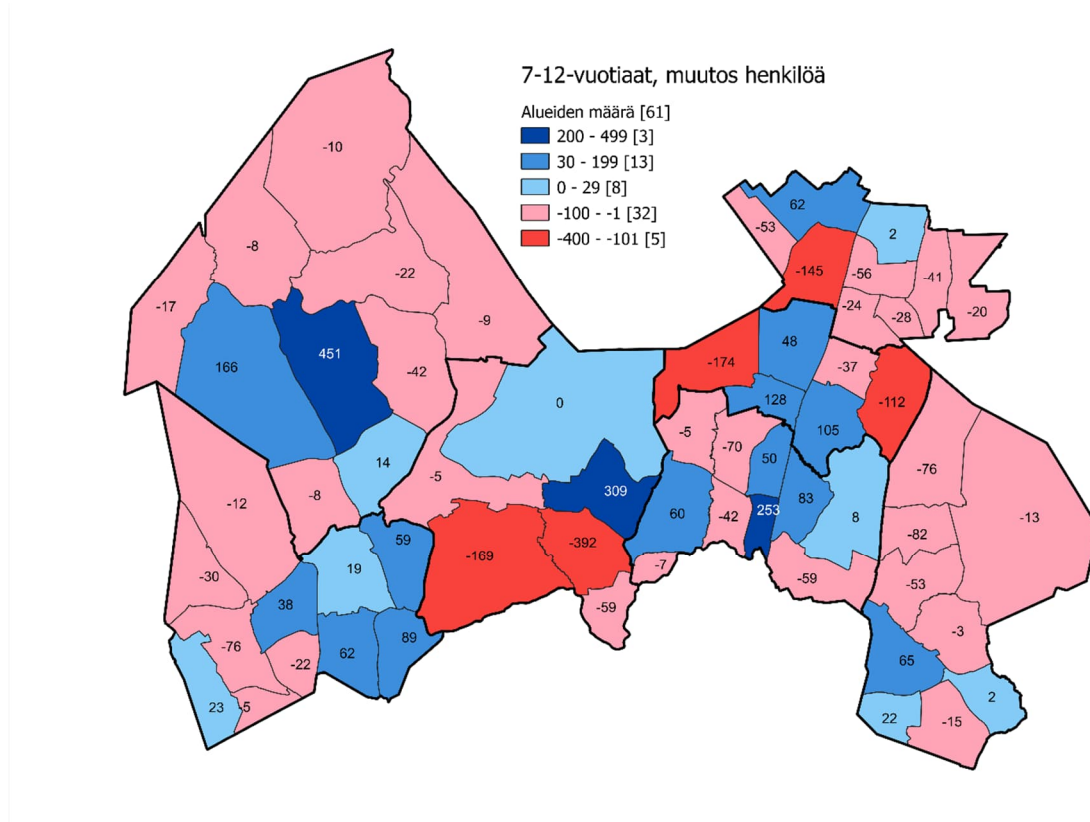
Palveluverkkosuunnitelmatyöryhmän jäseninä ovat olleet kasvatuksen ja opetuksen toimialalta talous- ja hallintopäällikkö Raakel Tiihonen, palveluverkkoasiantuntijat Hannu Haarala ja Janne Myllylä (2.11.2021 asti) sekä Satu Turunen. Kaupunkiympäristön toimialan edustajina työryhmässä ovat olleet talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, kadut ja puistot palvelualueelta kehittämispäällikkö Tuula Markkanen, rakennuspäällikkö Jaakko Koivunurmi ja puistosuunnittelupäällikkö Heidi Burjam, kiinteistöt ja tilat toimitilajohtamisen tiimistä tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, hankepäällikkö Eija Kivineva sekä hankekehitysarkkitehdit Laura Malinen ja Merja Ryytty, kiinteistön hallinta ja asumisen tiimistä kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson, yleiskaavoituksesta johtava maisema-arkkitehti Laura Muukka ja yleiskaavasuunnittelija Jonna Kurittu, ympäristökeskuksesta ympäristösuunnittelija Tina Kristiansson sekä asemakaavoituksesta asemakaavapäällikkö Ilkka Iainne ja asemakaava-arkkitehti Terhi Kuusisto. Kaupunkikulttuurin toimialalta työryhmässä ovat olleet yhteisten palvelujen päällikkö Leena Rusanen ja koordinaattori Harri Raita. Sosiaali- ja terveydenhuollosta työryhmässä ovat olleet talous- ja hallintojohtaja Teemu Paavola (syksy 2022) ja erityisasiantuntija Eija Pyyhtiä. Kaupunkistrategian ja johdon toimialalta työryhmän puheenjohtajana on toiminut talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, sihteerinä erityisasiantuntija Kirsi Vatén sekä työryhmän jäseninä talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, tutkija Minna Mänty ja Kasvupalveluiden palvelualueen asiantuntija Suvi Lindholm. Työryhmän jäsenet ovat koordinoineet palveluverkkosuunnitelman tietojen kokoamisen omalta palvelualueeltaan sekä osallistuneet suunnitelman laatimiseen.

Liite 1. Väestöennuste, teemakartat

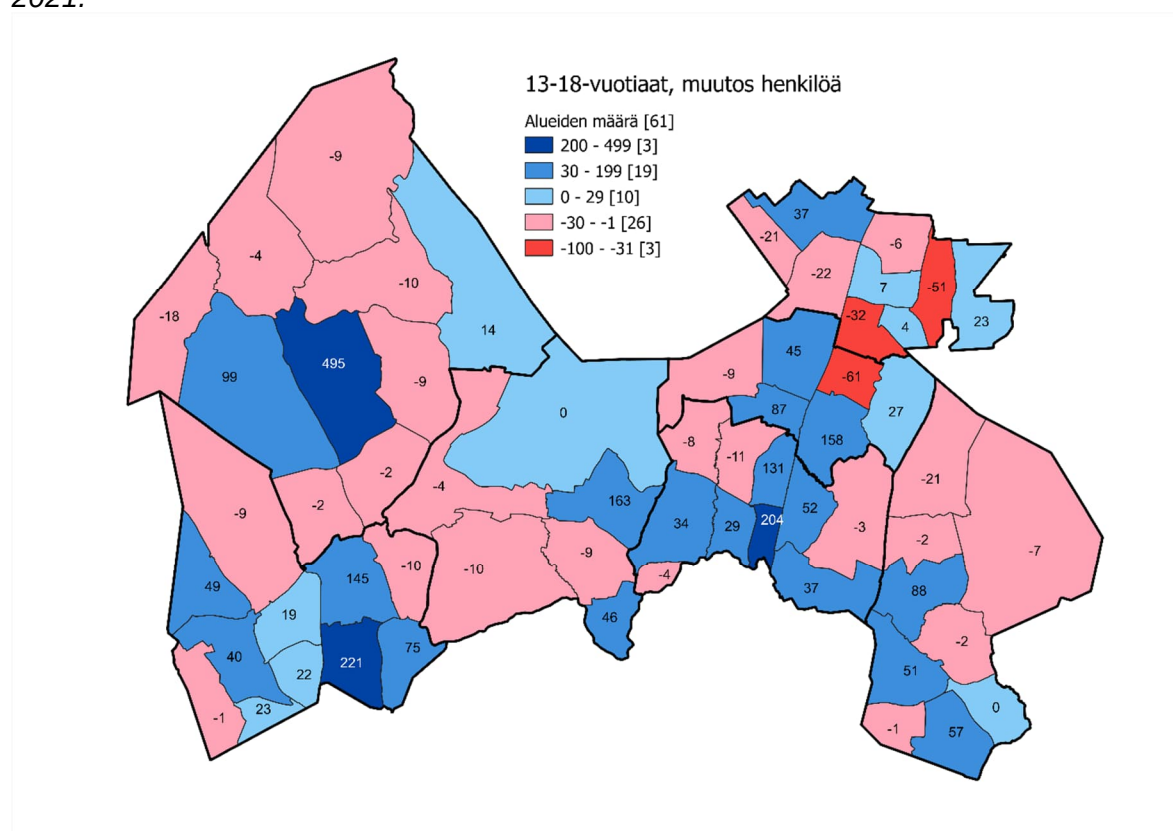
Kartta 11. Osa-alueittainen ennuste 2022–2031, 0–6-vuotiaat. Lähde: Väestöennuste 2021.

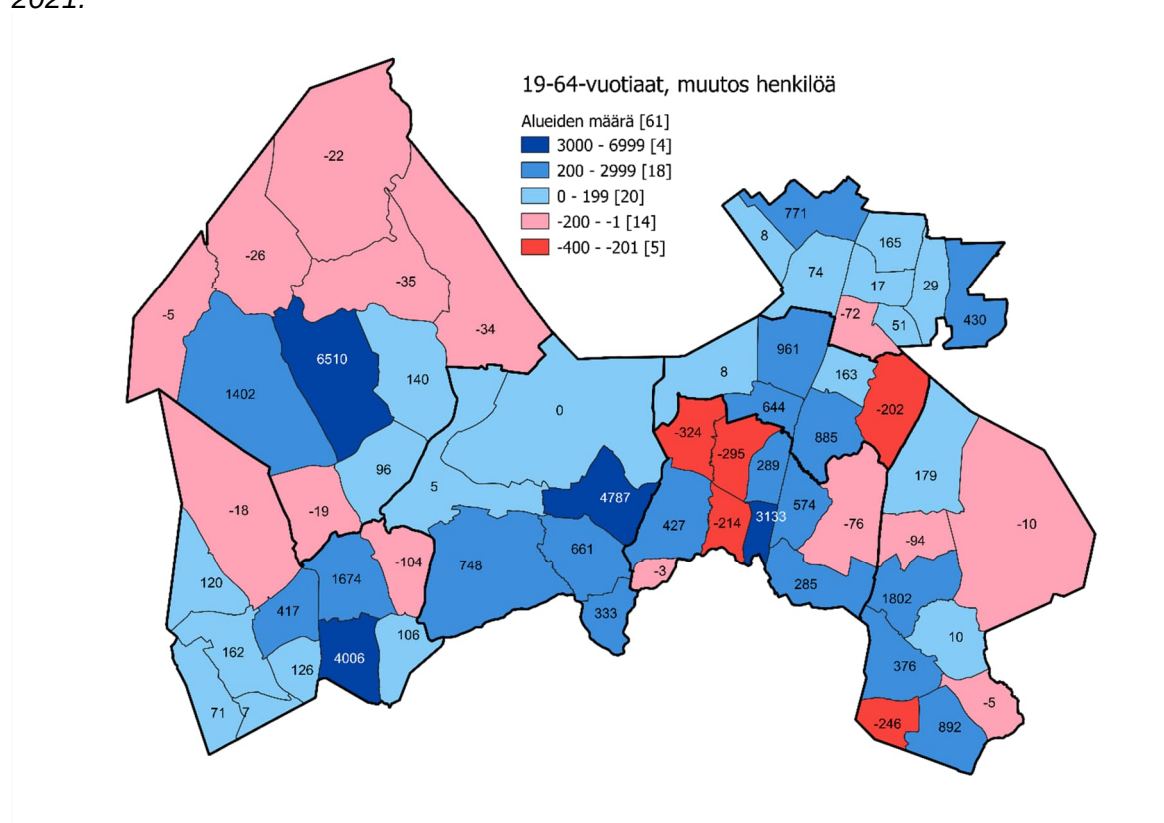
Kartta 12. Osa-alueittainen ennuste 2022–2031, 7–12-vuotiaat. Lähde: Väestöennuste 2021.

Kartta 13. Osa-alueittainen ennuste 2022–2031, 13–18-vuotiaat. Lähde: Väestöennuste 2021.

Kartta 14. Osa-alueittainen ennuste 2022–2031, 19–64-vuotiaat. Lähde: Väestöennuste 2021.

65-74-vuotiaat, muutos henkilöä

Alueiden määrä [61]

- 100 - 399 [4]
- 50 - 99 [14]
- 0 - 49 [21]
- 100 - -1 [17]
- 500 - -101 [5]

75+-vuotiaat, muutos henkilöä

Alueiden määrä [61]

- 300 - 599 [7]
- 200 - 299 [8]
- 0- 199 [44]
- 10 - -1 [2]

Liite 2. Edunvalvonta (sote- ja valtion palvelut Vantaalla)

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala vastaa sosiaali- ja terveystalouden toimialaan sekä suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtäväalueeseen kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan kuuluvat talous- ja hallintopalvelujen, perhe- ja sosiaalipalvelujen, vanhus- ja vammaispalvelujen ja terveystalouden palvelualueet sekä suun terveydenhuollon liikelaitos. Toimiala järjestää palvelut omana tuotantona sekä kumppanuuksia hyödyntäen yhteistyössä kuntien, kuntayhtymien, yritysten ja järjestöjen kanssa. Toimiala vastaa erikoissairaanhoidon järjestämisestä ja kustannuksista sekä yhteistyöstä erikoissairaanhoidon kanssa. Erikoissairaanhoidon tuottaa pääosin HUS-kuntayhtymä.

Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lähtien. Uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palveluverkko koostuu noin 230 toimipisteestä, jotka sijaitsevat noin 130 eri osoitteessa eri puolilla kaupunkia. Määrällisesti toimipisteitä on eniten Tikkurilan, Myyrmäen ja Koivukylän ja Korson suuralueilla. Toimialan johdon ja hallinnon toimipaikat sijaitsevat Tikkurilan ja Aviapoliksen suuralueilla.

Vantaalla on nykyisellään seitsemän terveystaloutta. Kahdeksas, Kivistön palvelukeskittymään avautuva terveystaloutta aloittaa toimintansa vuoden 2023 syksyllä. Terveystalouttien palveluvalikoima vaihtelee asemittain; useimmille terveystaloutille on keskitetty monipuolisesti sekä sosiaali- että terveystaloutta.

Vantaan voimakas väestönkasvu ja väestön ikääntyminen vaikuttavat merkittävästi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristöön. Väestönkasvu painottuu eri tavoin kaupungin eri osiin ja aiheuttaa siten paineita myös toimitiloille ja niiden riittävyydelle ja ikääntyneiden asumispalvelujen lisäämiselle. Palveluverkon pitkän aikavälin suunnitteluun vaikuttaa väestökehityksen ohella palvelutarpeen muutokset, tilojen kunto ja toimivuus sekä uusien palvelumuotojen kehittyminen, kuten digitaaliset, liikkuvat ja kotiin vietävät palvelut.

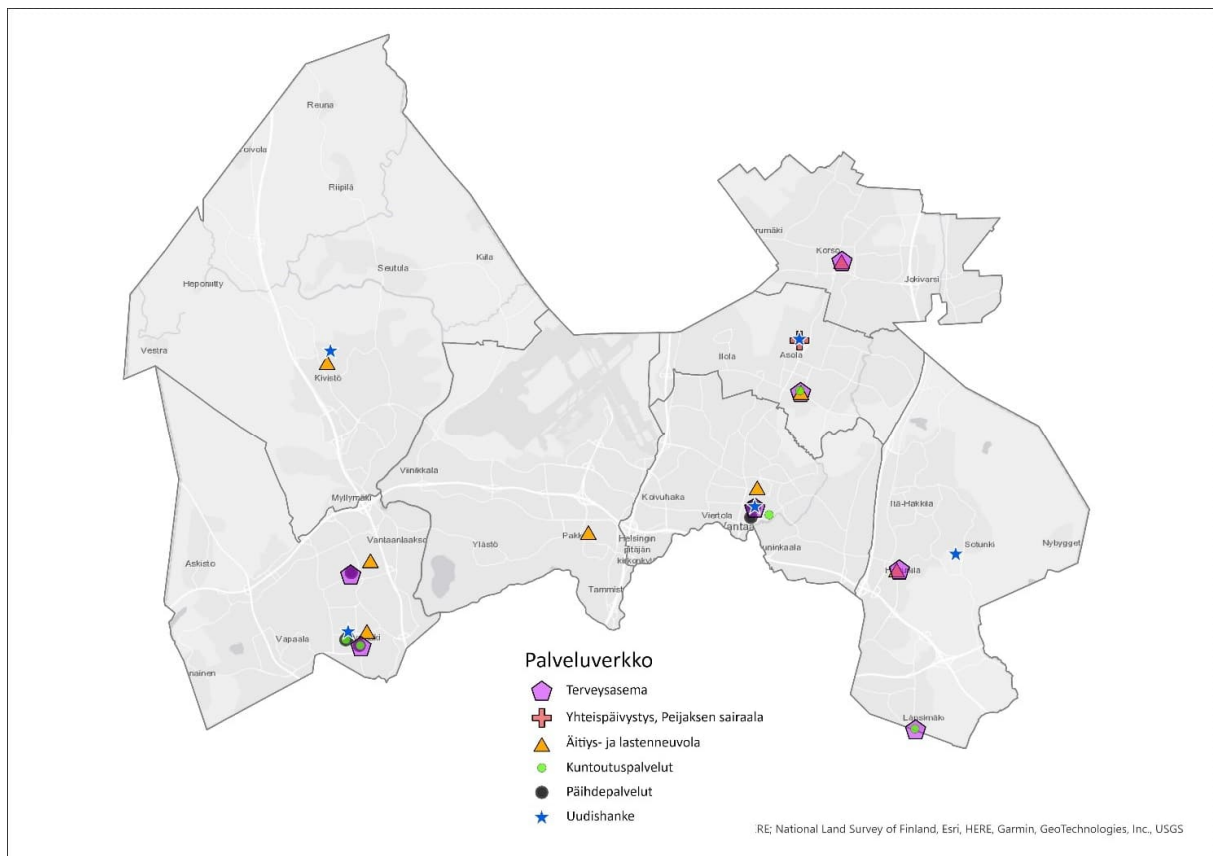
Tikkurilan terveys- ja hyvinvointikeskuksen ja Peijas kampuksen rakentuminen tulevat vaikuttamaan merkittävästi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluverkkoon vuosikymmenen loppupuolella. Esimerkiksi valtaosa Tikkurilan alueen sosiaali- ja terveystaloutta on määrä siirtyä terveys- ja hyvinvointikeskukseen ja sen yhteyteen tulevaan perhekeskukseen rakennuksen valmistuttua. Väestön ikääntyminen luo tarpeita vanhusten asumispalvelujen kehittämiseksi ja lisäämiseksi. Vantaalle on määrä valmistua kolme noin 200-paikkaista vanhustenkeskusta vuosikymmenen loppuun mennessä Tikkurilan, Hakunilan ja Kivistön suuralueille.

Terveystalout

Terveystaloutien tehtävänä on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä ehkäistä ja hoitaa sairauksia. Terveystaloutien palvelualue järjestää ja tuottaa väestön tarpeen mukaiset, terveydenhuoltolain edellyttämät terveystalout, neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut, lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut, perustason mielenterveystaloutta sekä perus- ja erityistason päihdepalveluja.

Terveysasemia on Vantaalla seitsemän ja niihin on keskittynyt laajasti erilaisia terveyspalveluja, kuten lääkärin, sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan vastaanotot. Useimmilla terveysasemilla on myös kuntoutuspalveluja ja psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotto. Apuvälinepalvelut on keskitetty Myyrmäen ja Koivukylän terveysasemille. Neuvoloita on kahdeksan ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toiminnot järjestetään noin 80 oppilaitoksessa. Päihde- ja mielenterveyspalveluja tarjotaan terveysasemien lisäksi päihdepoliklinikoilla, terveysneuvontapisteissä ja päihdevieroitusyksikössä.

Terveyspalvelujen palveluverkkoon vaikuttavia uudishankkeita ovat muun muassa Lännen perhekeskus Myyrmäen suuralueella, Kivistön terveysasema, Tikkurilan terveys- ja hyvinvointikeskus, Hakunilan perhekeskus ja Peijas kampus.

Kartta 17. Sosiaali- ja terveydenhuollon terveyspalvelujen palveluverkko. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

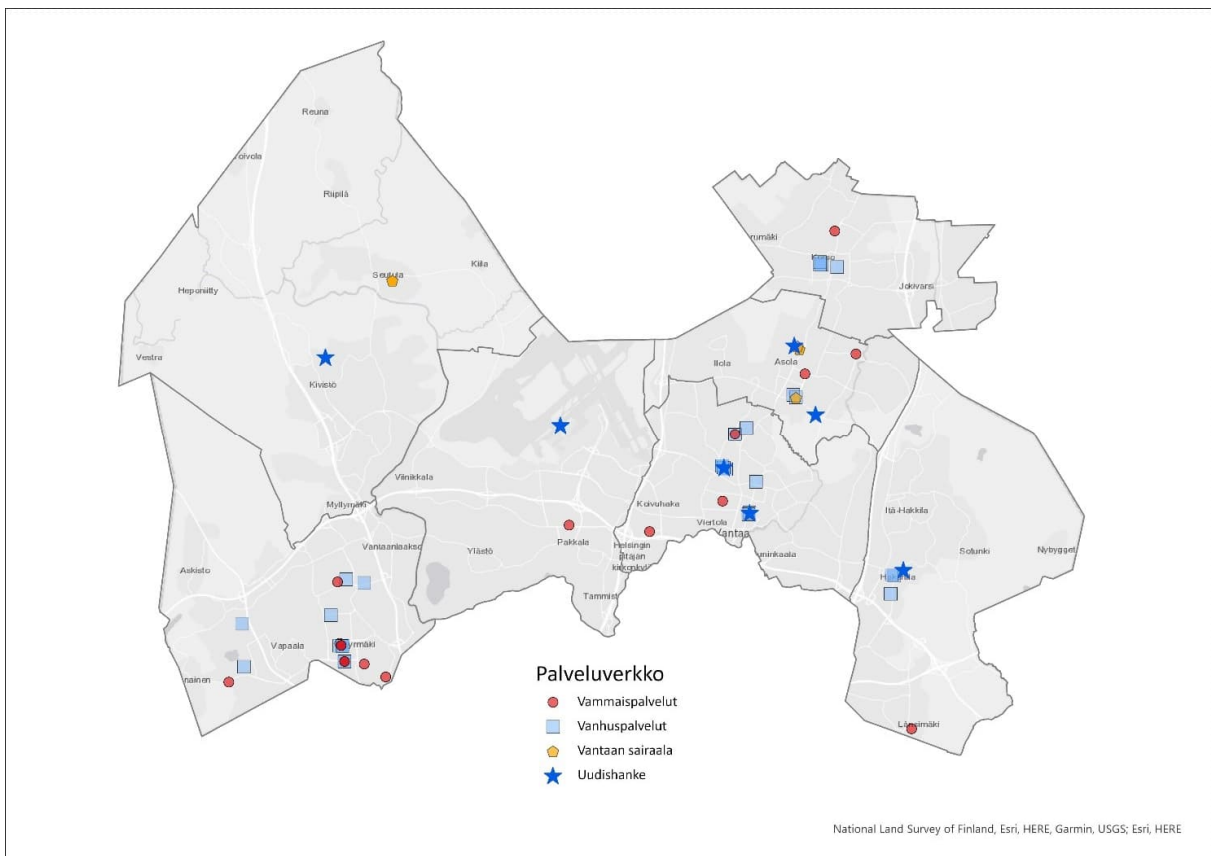
Vanhus- ja vammaispalvelut

Vanhus- ja vammaispalvelujen tavoitteena on osaltaan tukea ja mahdollistaa kunta-laisten mahdollisimman itsenäinen ja toimintakykyinen kotona asuminen. Palvelut järjestetään kaupungin omana toimintana, ostopalveluina, palvelusetelillä ja henkilökohtaisen budjetin avulla.

Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueen toiminta on organisoitu erityisasumisen, kotona asumisen tuen, ostopalvelujen ja Vantaan sairaalan palveluyksiköihin.

Kotona asumisen tuen palveluyksikön vastuulle kuuluvat asiakasohjaus, kotihoito, vammaisten työ- ja päivätoiminta sekä vanhusten päivätoiminta. Erityisasumisen palveluyksiköissä tuotetaan erilaisia lakisääteisiä asumispalveluja ikääntyneille ja vammaisille. Vantaan sairaalan palveluyksikkö vastaa Vantaan perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta. Palveluyksikköön kuuluu toimipisteitä Katriinan sairaalassa ja Peijaksen sairaalassa.

Vanhus- ja vammaispalvelujen palveluverkkoon vaikuttavia uudishankkeita ovat muun muassa Peijas kampus, Tikkurilan terveys- ja hyvinvointikeskus, uudet vanhustenkeskukset Tikkurilaan, Hakunilaan ja Kivistöön sekä kehitysvammaisten toimintakeskus Itä-Vantaalle. Katriinan sairaalan toiminnot siirtyvät Peijas kampukselle vuosikymmenen loppupuolella uuden vuodeosastorakennuksen valmistuttua.

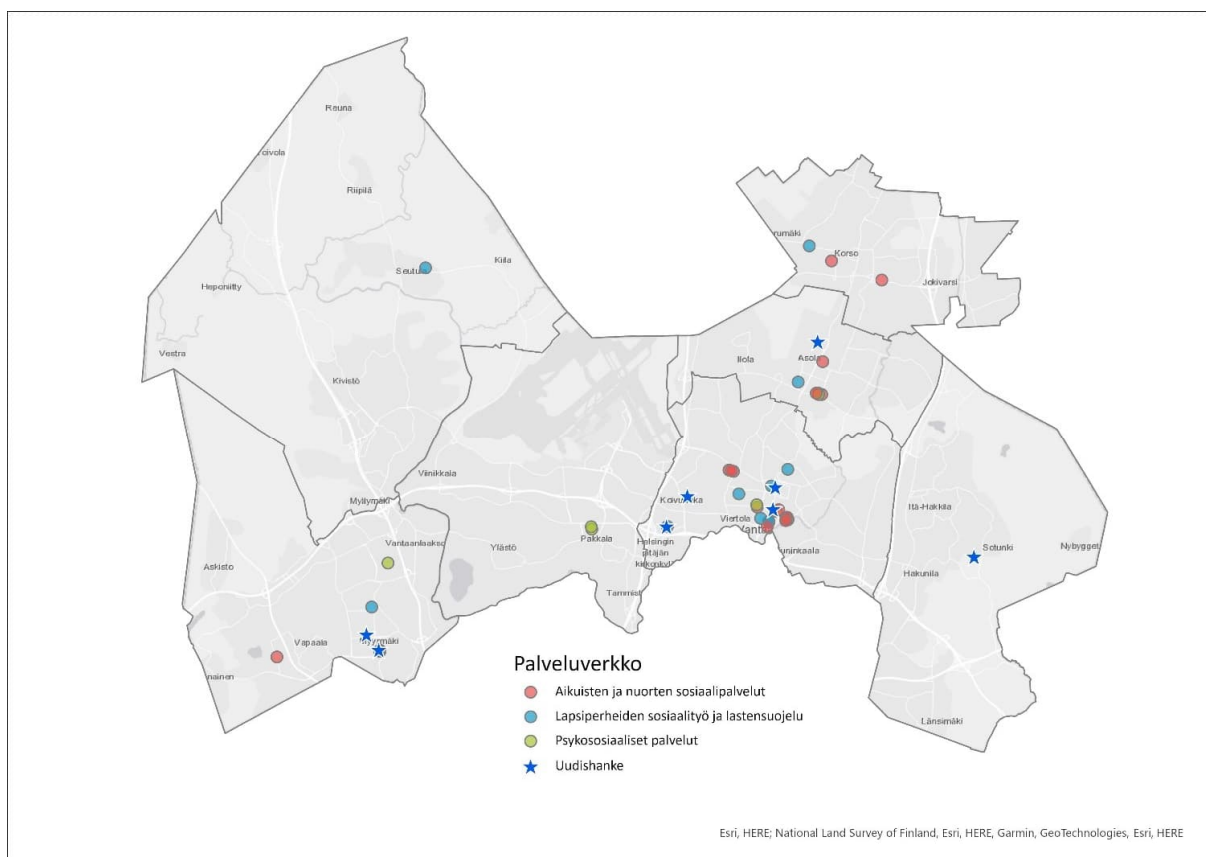

Kartta 18. Sosiaali- ja terveydenhuollon vanhus- ja vammaispalvelujen palveluverkko. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualueen tehtävänä on edistää asukkaiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja viimesijaisia sosiaali- ja terveystoimen palveluja. Palvelualueeseen kuuluu lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun, aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen sekä psykososiaalisten palvelujen palveluyksiköt sekä keskitetty laatu-, osto- ja valvontayksikkö. Perhekeskushankkeet tulevat vaikuttamaan vuosikymmenen kuluessa perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluverkkoon. Investointisuunnitelmassa 2022–2031 on hankkeena Lännen perhekeskus Myyrmäen alueelle ja Hakunilan perhekeskus. Myös

Tikkurilan terveys- ja hyvinvointikeskuksen yhteyteen on määrä rakentua perhekeskus, jolloin lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä edistäviä ja varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen palveluja voidaan tarjota samassa toimipaikassa usean erillisen toimipisteen sijaan. Koivukylässä sijaitsevaa lapsiperheiden palvelujen ja avoimen kohtaamispaikan keskittymää kehitetään perhekeskuksen toimipisteeksi toiminnallisesti ja uusin tilaratkaisuin. Hoivatila Vuorikummun laajennus ja Koisonittyhanke ovat niin ikään osa perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluverkkoa.

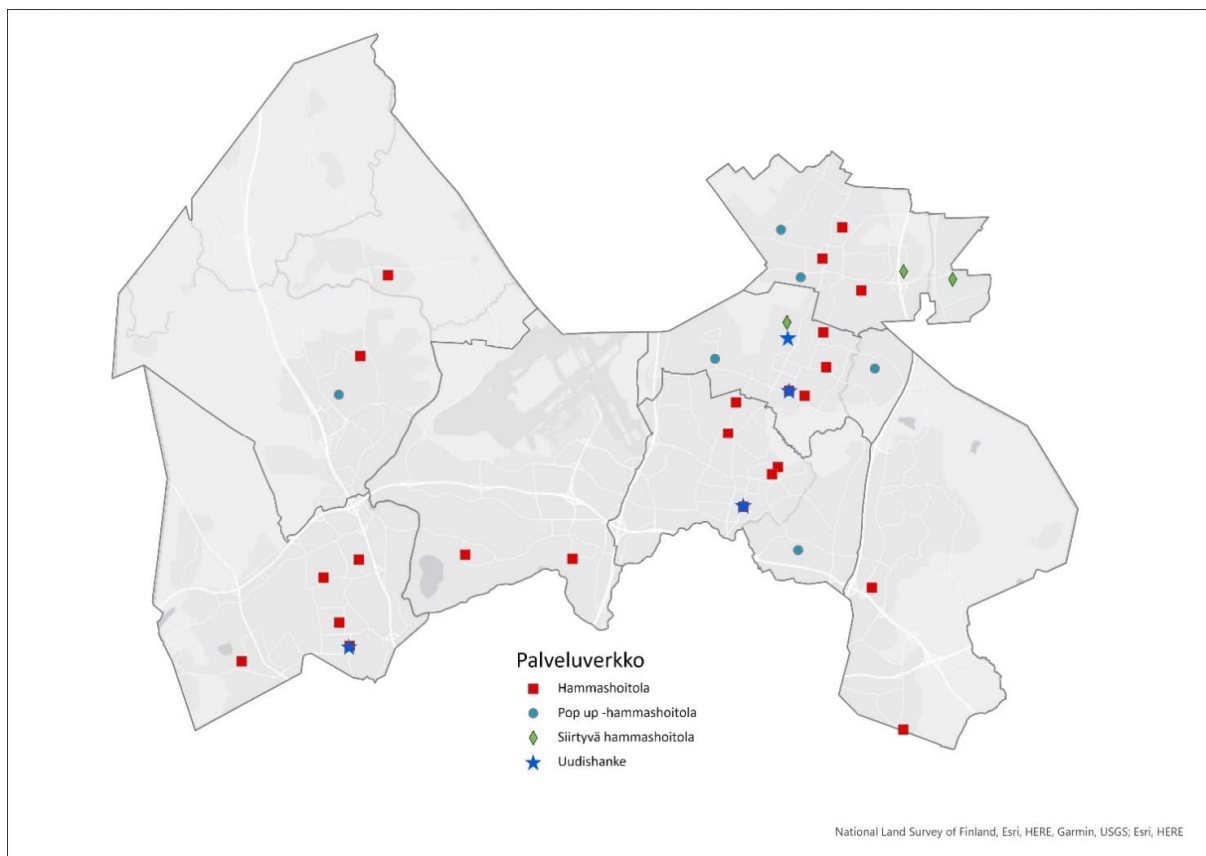

Kartta 19. Sosiaali- ja terveydenhuollon perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluverkko. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten suun terveyttä ja hyvinvointia ennalta ehkäisemällä ja sairauksia hoitamalla sekä toimintakykyä parantavilla kuntoutustoimenpiteillä. Suun terveydenhuollon organisaatio muodostuu viidestä palveluyksiköstä; erikoishoito, Länsi-Vantaa, Itä-Vantaa, hoitotyö ja palveluohjaus.

Suun terveydenhuollon palveluverkko muodostuu 23 hammashoitolasta, kahdesta kiertävästä pop up –hoitolasta ja yhdestä siirtyvästä, eli niin sanotusta autohoitolasta. Suun terveydenhuollon palveluverkkoon vaikuttavia hankkeita ovat muun muassa Tikkurilan terveys- ja hyvinvointikeskus ja Peijas kampus. Lisäksi investointisuunnitelmaan 2022–2031 sisältyy hankkeena muun muassa Lehtikuusen hammashoitolan peruskorjaus, ja Koivukylän sekä Myyrmäen hammashoitoloiden laajennus- ja tilamuutostyöt.

Kartta 20. Sosiaali- ja terveydenhuollon suun terveyden huollon palveluverkko. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

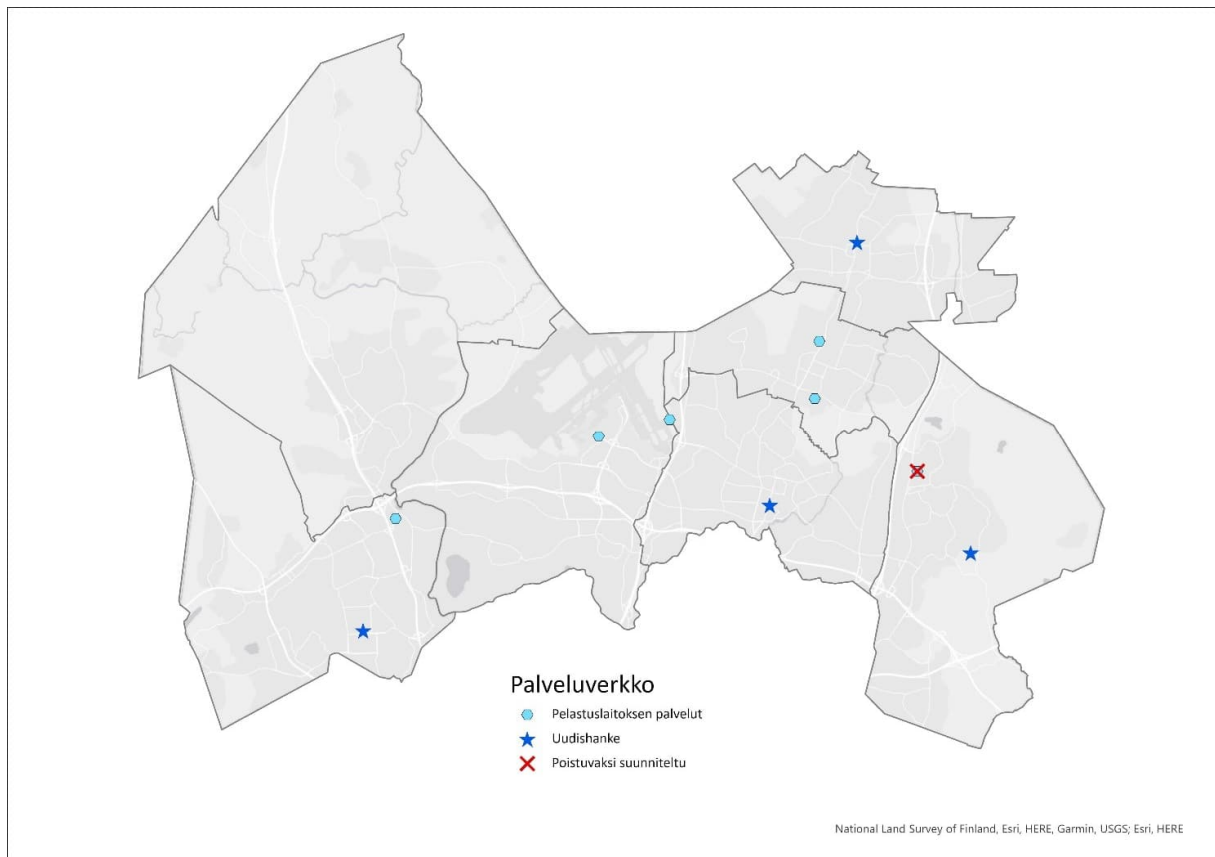
Pelastustoiminnan resurssien eli paloasemaverkoston sijoittamistarpeet määritellään riskianalyysissä. Pelastustoimen alue on jaettu neliökilometrin kokoisiin ruutuihin, jotka luokitellaan riskiluokkiin 1–4. Riskiluokka määräytyy ruudun asukasmäärän, kerrosalan, tapahtuneiden onnettomuuksien ja niiden seurauksien sekä mahdolliset erityisten riskikohteiden perusteella. Riskiluokan 1 ruudut, jotka ovat siis tyypillisesti asukastihentymiä, tulee tavoittaa 6 minuutissa hälytyksestä. Myös ensihoidossa Hus tekee osittain samoihin perusteisiin pohjautuvan tarkastelun, jota käytetään ensihoitoyksiköiden sijoittamiseen.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alue (Vantaa, Kerava, Nurmijärvi, Tuusula, Järvenpää, Pornainen, Hyvinkää ja Mäntsälä) on asukasluvultaan Suomen nopeimmin kasvavaa aluetta, minkä seurauksena riskiluokan 1 alueiden määrä kasvaa jatkuvasti. Kun myös liikennemäärät ovat lisääntyneet merkittävästi, tavoittaa pelastuslaitos onnettomuuskohteet yhä harvemmin 6 minuutin tavoiteajassa. Suurimmat puutteet ovat Vantaalla.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, jäljempänä AVI, lähetti 14.10.2020 selvityspyynnön, jossa se pyysi alueen pelastustoimelta omaa selvitystä ja näkemystä pelastustoiminnan palvelutason riittävydestä, liittyen ensimmäisen yksikön kiireellisten tehtävien ruutukohtaisiin toimintavalmiusaikojen toteutumiseen sekä selvitystä pelastustoiminnan palvelutasossa esiintyvän huomattavan epäkohdan korjaamiseksi.

Pelastuslaitos valmisteli selvityksen puutteista ja suunnitelman niiden korjaamiseksi. Suunnitelman mukaan Vantaalle rakennetaan vuoden 2026 loppuun mennessä neljä uutta pientä paloasemaa eli valmiusasemaa, joista yksi korvaa nykyiset Itä-Hakkilan toimitilat. Uusilla valmiusasemilla yhdistetään pelastustoiminnan ja ensihoidon tarpeet sekä varmistetaan paikallisen sopimusalokunnan (VPK) toiminta-edellytykset asianmukaisissa tiloissa.

AVI antoi asiasta päätöksensä 21.4.2021, jossa se edellytti korjaamaan pelastustoimen palvelutason pelastuslain edellyttämälle tasolle pelastuslaitoksen tekemän suunnitelman mukaisesti. Pelastuslaitos ja Vantaan kaupunki ovat tämän jälkeen valmistelleet uusien valmiusasemien rakentamista. Koska pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2023 kunnilta hyvinvointialueille, lopullisen päätöksen rakentamisesta sekä sopimuksen rakennuttajan kanssa tekee Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto kesällä 2022.

Kartta 21. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluverkko. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Kasvupalvelut

Kuntouttava työtoiminta ja sen myötä valmennustalot Luxi, Reeli ja Koutsi tulevat siirtymään hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Liite 3. Vaikuttamistoimielimien kannanotot

Svenska kommitté 11.4.2022

Svenska kommittén beslöt att välja följande fyra gemensamma prioriteringar i planen för servicenätet på stadsnivå 2022–2031

1. Svenskspråkig service ska tas med i planeringsskedet i alla serviceområden.
2. Det ska finnas mera tjänster på svenska inom kultur- och idrottsservicen, dessa tjänster är bristfälliga idag.
3. I Håkansböle storområde ska ett större daghem för svenskspråkiga planeras och en tomt för detta ändamål ska anvisas. (Det finns pengar för det i investeringsbudgeten.)
4. Det ska ordnas tillräckligt många och mångsidiga hobbymöjligheter på svenska främst för barn och unga. Dessutom önskade påverkansorganet tillägga att svenska kommittén riktar följande fråga till stadsplaneringen: vad kan man göra för att få in svenskspråkig service i planeringsskedet, i synnerhet inom markanvändningen?

Nuorisovaltuusto 25.4.2022, kannanotto

Vantaan nuorisovaltuusto haluaa, että kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitelmassa 2022–2031 taataan vantaalaisille nuorille oleellisten palveluiden laatu.

Nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että kaikki palvelut ovat saavutettavissa julkisen liikenteen välineillä. Tarkoitetaan, että palvelut eivät vain sijaitse julkisen liikenteen reitin varrella vaan matkat ovat kohtuullisen pituisia. Julkisen liikenteen välineiden vaihtoa kesken matkan tulisi myös pystyä minimoimaan. Nimenomaan suorat ja yksinkertaiset julkisen liikenteen yhteydet houkuttelevat käyttämään palveluita. Aidosti toimivat julkiset kulkuyhteydet tarjottuihin palveluihin edistävät myös päästövähennystavoitteita.

Nuorisopalveluiden osalta nuorisovaltuusto toivoo kehitystä. Nuorisotiloja kaivataan paikkoihin, joissa nuoret ovat tottuneet viettämään vapaa-aikaansa kuten ostoskeskusten yhteyteen. Tällöin nuorisotilat olisi helpompi saavuttaa ja nuorisovaltuusto kokee, että tällaiset nuorisotilat tavoittaisivat suuremman kävijämäärän ja tarjoaisivat paremman vapaa-ajanviettopaikan kuin ostoskeskusten liepeillä oleileminen.

Nuorisovaltuusto kaipaa myös ratkaisuja koulujen tilanpuutteeseen. Jotta opiskeluympäristöt ovat oppimista tukevia, täytyy tarjotut tilat olla nykypäiväiseen opiskeluun soveltuvia sekä riittävän tilavia. Etenkin vanhempien koulurakennusten tilatarpeet tulee olla tiedossa, ja niiden pohjalta tulee selvittää, onko tiloissa tarvetta kehitykselle. Myös henkilökunnan ja oppilaiden kokemukset tilojen riittävydestä tulee huomioida. Toiveena on myös, että asuntojen kasvavaan kysyntään vastataan alueellisesti. Palveluverkon suunnittelussa tulee myös ottaa huomioon kestävät toimenpiteet, ja palveluiden toteutuksessa ympäristöystävälliset sekä kestävät toimintatavat.

Vammaisneuvosto 13.4.2022, lausunto

Palveluverkkosuunnitelman valmistelusta on kerrottu vaikuttamistoimielimille huhti-toukokuun aikana ja tarkoituksena on, että kukin vaikuttamistoimielin muodostaisi suunnitelmasta oman yhteisen kannanottonsa. Nämä kannanotot sisällytetään suunnitelman liitemateriaaliksi. Suunnitelma menee lausunnolle lautakuntiin elokuussa, kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn syys-lokakuussa.

Tällä lausunnolla on tarkoitus tuoda palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031 vammaisneuvosto näkökulmat sekä huomiot tulevaa palveluverkkoa rakentaessa. Lausuntopyyntö on tullut Kaupunginjohtajan ja strategian toimialalta ja vammaisneuvosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tähän teemaan.

Koska jatkossa koko väestön kannalta olennaisen keskeisiä palveluverkkoja suunnitellaan kahdella eri tasolla, on niiden synkronointi erityisen tärkeää. Taloudellisten ja toiminnallisten synergiaetujen saavuttamiseksi kaupungin ja hyvinvointialueen kiinteä yhteistyö ja vuoropuhelu suunnitelmien valmistelussa on erityisen toivottavaa. Tästä syystä pitäisi myös pyrkiä siihen, että suunnitelmia laadittaisiin myös ajallisesti samanaikaisesti.

Huomioita palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022–2031

Palveluverkkoa kehittäessä tulee huomioida vammaisten korkea syrjäytymisriski yhteiskunnasta. Vammaisten henkilöiden asema on Suomalaisessa yhteiskunnassa haastava ja rakenteellisen syrjinnän ilmiöitä nousee edelleen kaupungin eri toiminoissa. Rakenteellisen syrjäytymisen myötä riski yksilön syrjäytymiseen yhteiskunnasta nousee korkeaksi. Palveluverkkosuunnitelma 2022–2031 sen nykyisessä muodossaan on jättänyt huomiotta vammaiset henkilöt ja vammaisia henkilöitä ei mainita.

Vantaan vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että palveluverkkosuunnitelmaan vuosille 2022–2031 jalkautetaan YK:n vammaisten henkilöiden sopimuksen sisältö artikloineen. Palveluverkkosuunnitelman kehittämisen tueksi osaksi valmistelua tulee ottaa sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2021 julkaisema kansallinen toimenpideohjelma, jossa on listattuna konkreettisella tasolla eri hallinnon aloille suunnatut tavoitteet ja toimenpiteet, jotka sisältyvät YK:n vammaisten henkilöiden sopimuksen artikloihin.

Koska sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu on siirtymässä 1.1.2023 alkaen uusille hyvinvointialueille, tarkastelee ymmärrettävästä syystä Vantaan kaupungin palveluverkkosuunnitelma 2022–2031 kaupungin muiden toimialojen toimintaa. Palveluverkkoa koskevat toimenpiteet kansallisesta toimenpideohjelmasta:

1. Vammaisten henkilöiden osallisuus (Vammaisyleissopimus 4.3 artikla)
2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo (Vammaisyleissopimus 5, 6, 7, 12 ja 13 artiklat)
3. Esteettömyys ja saavutettavuus (Vammaisyleissopimus 9 ja 21 artiklat)
4. Turvallisuus ja vaaratilanteet (Vammaisyleissopimus 11 artikla)
5. Liikkuminen (Vammaisyleissopimus 9, 18 ja 20 artiklat)
6. Kulttuuri-, virkistys – ja vapaa-ajan toiminta sekä liikunta (Vammaisyleissopimus 30 artikla)
7. Tietoisuuden ja tietopohjan lisääminen (Vammaisyleissopimus 8 ja 31 artiklat)

Vanhusneuvosto 20.4.2022, lausunto

Palveluverkkosuunnitelman valmistelusta on kerrottu vaikuttamistoimielimille huhti-toukokuun aikana ja tarkoituksena on, että kukin vaikuttamistoimielin muodostaisi suunnitelmasta oman yhteisen kannanottonsa. Nämä kannanotot sisällytetään suunnitelman liitemateriaaliksi. Suunnitelma menee lausunnolle lautakuntiin elokuussa, kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn syys-lokakuussa.

Tällä lausunnolla on tarkoitus tuoda palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031 vanhusneuvoston näkökulmat sekä huomiot tulevaa palveluverkkoa rakentaessa. Lausuntopyyntö on tullut Kaupunginjohtajan ja strategian toimialalta ja vanhusneuvosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tähän teemaan. Vanhusneuvoston lausuntoa on ollut valmistelemassa vanhusneuvoston jäsenet Marja-Liisa Saares, Risto Pyhälä ja Varpu Peltonen. Vanhusneuvoston työryhmän työskentelyyn osallistunut myös Vanhusneuvoston koordinaattori Kalle-Pekka Hietala.

Koska jatkossa koko väestön kannalta olennaisen keskeisiä palveluverkkoja suunnitellaan kahdella eri tasolla, on niiden synkronointi erityisen tärkeää. Taloudellisten ja toiminnallisten synergiaetujen saavuttamiseksi kaupungin ja hyvinvointialueen kiinteä yhteistyö ja vuoropuhelu suunnitelmien valmistelussa on erityisen toivottavaa. Tästä syystä pitäisi myös pyrkiä siihen, että suunnitelmia laadittaisiin myös ajallisesti samanaikaisesti.

Huomioita palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022–2031

Vanhusneuvosto nostaa esille huolena, että ikääntyneiden ihmisten näkökulma ja huomiointi nousee esille ainoastaan kirjastopalvelujen osalta. Suunnitelma jättää merkittävästi ikääntyneen väestön huomiotta esimerkiksi kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Palveluverkkosuunnitelma jättää myös huomiotta hyvinvointialueen vastuulle olevien tehtävien huomioon ja kuinka hyvinvointialueen sekä kaupungin palveluverkon rakenteet vastaavat yhteisesti erilaisiin ikääntyneitä väestöä koskeviin tulevaisuuden haasteisiin.

Palveluverkkosuunnitelmassa pitää vanhusneuvoston mielestä huomioida enemmän ikääntyneen väestön merkittävä kasvu Vantaan kaupungin alueella. Ikääntynyt väestön lukumäärän ennustetaan kasvavan vuoteen 2025 mennessä noin 20 000 henkeen nykyisestä 16 000. Ennustekauden loppuun 2045 mennessä 75 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä kasvaa 6,4 prosentista 8,9 prosenttiin. Ikääntyvän väestön määrän kasvaessa myös dementiaa sairastavien määrä kasvaa, mikä merkitsee myös palvelutarpeen määrän kasvua. Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että osana palveluverkkosuunnitelman toimeenpanoa huomioidaan Ympäristöministeriön suositusten mukaisesti muistiystävällisen asuinalueen rakentaminen (Vantaan kaupungin tulee palveluverkkosuunnittelussaan panostaa vahvemmin hyvinvointityön edistämiseen ja pyrkiä ennaltaehkäisemään yhteistyössä tulevan hyvinvointialueen kanssa. Ennaltaehkäisevällä toiminnalla tulee pyrkiä edistämään toimintakyvyn ja terveyden ylläpitämistä, jotta vanhusväestö pystyy mahdollisimman itsenäisesti elämään.

Kaupungin palveluverkkoa suunnitellessa on tärkeää, että toiminnoissa pyrkimykseenä on ikäystävällisyyden edistäminen ja yksinäisyyden ennaltaehkäiseminen ja torjuminen. Koska sosiaali- ja terveyspalveluiden toteuttamisen vastuu siirtyy hyvinvointialueille, Kaupungin vastuu tulee korostumaan entistä merkittävämmiin kaupungin muilla toimialoilla. Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että

palveluverkkosuunnitelmassa edistetään myös yhteisöllisyyttä huomioilla kaavoituksessa ja rakennushankkeissa tilaratkaisut kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistämiseksi. Ikääntyneen väestön kannalta esimerkiksi eläkeläisjärjestöjen toiminnan tukeminen on merkittävä yksinäisyyttä ennaltaehkäisevä toiminta.

Viimeisenä huomiona vanhusneuvosto nostaa esille palvelujen saatavuuden määrittämisen. Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että palveluverkon suunnittelutyössä määritetään palveluiden läheisyys kodista katsottuna. Palvelujen saavutettavuus nousee ikääntyneen väestön kannalta merkityksellisen, sillä vanhuuden myötä fyysinen toimintakyky alenee ja tämän myötä kynnys nousee korkeammaksi lähteä kauemmaksi palveluiden piiriin.

Keskeisimmät painopisteet palveluverkkojen kehittämisessä ikääntyneiden näkökulmasta

- Palvelujen läheisyys

Ikäihmisille tärkeimpien lähipalveluiden (esim. kauppa, apteekki) tulisi sijaita mahdollisimman lähellä kotia, mieluiten kävelymatkan päässä, koska myöhemmällä iällä oman auton käyttö ja jopa julkisen liikenteen käyttö ei ole enää mahdollista. Jo pelkkä päivittäinen kauppamatka on tärkeää terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä, se tarjoaa sekä hyötyliikuntaa että vähentää yksinäisyyttä.

- Kulkuväylien esteettömyys ja turvallisuus.

Jalankulkuväylien pitää olla aurattu ja hiekoitettu talvisin, ja niillä pitää voida kulkea rollaattorilla. Väylien varrella pitää olla riittävästi ja lyhyiden välimatkojen päässä kiinteitä levähdyspaikkoja, joihin voi istahtaa vetämään henkeä – myös talvisin.

- Ikäihmisten liikuntapaikat.

Isojen urheilupuistojen lisäksi erilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteiden yhteyteen olisi hyvä saada yli 70-vuotiaille tarkoitettuja pieniä kuntosaleja, joissa ikäihmiset voisivat käydä kuntoilemassa ilman terveydenhuollon lähetettä. Ne voisivat olla kumppanuushankkeita esimerkiksi yksityisten toimijoiden kanssa. Tärkeää on, että tällaiset pienet toimipisteet ovat helposti saavutettavissa ja lähellä.

- Vanhustenkeskukset palvelemaan myös kotona asuvia ikäihmisiä.

Hallinnolliset raja-aidat eivät saa muodostua esteeksi toimitilojen järkevälle ja monimuotoiselle käytölle. Tulevien vanhustenkeskusten suunnittelu on yhteistyöhaaste kaupungille, kaavoittajalle sekä hyvinvointialueelle, jotta sote-uudistuksen keskeiset tavoitteet, palvelujen integrointi voisi toteutua. Tulevat vanhustenkeskukset tulee suunnitella niin, että ne palvelevat niissä hoidettavien vanhusten lisäksi kaikkia alueella asuvia ikäihmisiä. Kotona asuvilla ikäihmisillä pitää olla mahdollisuus käydä ruokailemassa vanhustenkeskuksessa, osallistua erilaisiin kerhoihin ja harrastuksiin, kuntosali- ja muihin liikuntaryhmiin jne. Tiloissa olisi hyvä olla kokoontumistiloja järjestöille ja vapaaehtoistyölle.

- Järjestö- ja asukastilat

Tällä hetkellä järjestöjen toiminnan kehittämistyön suurin haaste on se, että kokoontumistiloja ei ole riittävästi.

Lopuksi

Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että tulevaisuuden palveluverkkoa vantaalla tehdään yhdessä ja näin ollen ikääntyntä väestöä tulee osallistaa palveluverkon kehittämiseen tulevaisuudessa eri keinoin, joita ovat esimerkiksi työryhmäjäsenyydet, lausuntopyynnöt, kansalaisraadit sekä kuulemistilaisuudet.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 4.5.2022

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta käsitteli kokouksessaan 4.5.2022 kaupunkitasoista palveluverkkosuunnitelmaa. Laajempina teemoina esille se nosti esille erityisesti vieraskielisten osallisuuden, kohtaamisen paikat eri ryhmille, oppimisympäristöt, sähköisten palveluiden saavutettavuuden sekä nuorten tarpeet. Neuvottelukunta toi huomioinaan esille seuraavaa: Yleisenä kommenttina palveluverkkosuunnitelmassa tulee huomioida sosiaalinen eriarvoisuus ja segregaaation ehkäisy. Vieraskielisyys olisi hyvä huomioida suunnitelman pohjana olevissa väestöennusteissa.

Sähköisten palveluiden suunnittelussa huomioitavaa: digipalvelut lisääntyvät sitä mukaa kun läsnäpalvelut vetäytyvät alueilta ja niitä keskitetään ja se koskee niin kunnallisia kuin valtion palveluita. Sähköiset palvelut eivät avaudu vasta maahan tulleille. On tärkeää huomioida saavutettavuus – toisin sanoen selkokieliyys, erilaiset kieliversiot ja yksinkertainen kirjautuminen. Kaikki eivät kuitenkaan pysty käyttämään edes hyvin toteutettuja digipalveluita, vaan tarvitaan myös läsnäpalveluita.

Koulujen tilasuunnittelussa huomioitavaa: päiväkodeilla ja erityisesti kouluilla on iso merkitys asuinalueilla. Opettamisen ja harrastustilojen tarjoamisen lisäksi niissä tehdään paljon neuvontaa ja ohjataan lähialueen palveluihin. Tilojen täytyy sopia monenlaisiin tarpeisiin. Koulujen nykytrendi on avoimet oppimisympäristöt ja kahden opettajan tilat. Olisi hyvä selvittää enemmän tilojen käyttäjien eli opettajien ja oppilaiden tarpeita ja ottaa heidät huomioon tilojen suunnittelussa. On hyvin tiedossa, että oppilailla on keskittymisvaikeuksia avotiloissa eivätkä ne sovi kaikille, joten tarvitaan enemmän pienopetustiloja, muun muassa S2-opetukseen. On hyvä, että sellaisia on tulossa lisää. Työperäisen maahanmuuton kasvaessa englanninkielisen opetuksen riittävyys tulisi huomioida. Päiväkotien ja koulujen pihoja pitäisi kehittää virikkeellisemmiksi, niin ne toimisivat myös vapaa-ajalla.

Tarvitaan kohtaamisen paikkoja eri tarpeisiin ja ryhmille. On myös vetovoimakysymys, että arkea tukevat palvelut ja harrastukset löytyvät läheltä. Esimerkiksi nuoret eivät halua tai pysty menemään kauas kotoa, joten nuorisotiloja tarvitaan siellä missä nuoret asuvat. Tarvitaan myös paikkoja, missä esimerkiksi kotiäidit voivat kokoontua ja saada tukea kotoutumiseen. Myös ikäihmiset käyttävät muitakin kuin sosiaali- ja terveystilapalveluita. Heidän tarpeitaan tulee huomioida monipuolisesti – tarvitaan esim. kerhotiloja ja muita kohtaamisen paikkoja.

Väestöennusteen perusteella nuorten (13–18-vuotiaat) määrä kasvaa. Tällöin voi olettaa, että myös **nuorten palvelutarve kasvaa**. Onko se huomioitu palveluverkkosuunnitelmassa - tuleeko lisää palveluita ja resurssia jo olemassa oleville nuorisopalveluille? Tällä hetkellä nuortenkeskus Nupin palveluihin on pitkä jono, vaikka kaupunki on resursoinut jalkautuvaan nuorisotyöhön ja koulu- ja oppilaitosnuorisotyöhön.

Vaikuttamisesta on tehtävä helpompaa ja kuntalaiset on osallistettava palveluiden suunnitteluun nykyistä laajemmin. Osallistuva Vantaa -kanavat pitää saada paremmin näkyviin, sillä nyt ne ovat huonosti tunnettuja. Palveluverkkosuunnitelmaan liittyvä kysely pitäisi toteuttaa siten, että siihen saataisiin vastauksia laajemmin ja edustavammin eri väestöryhmiltä mukaan lukien eri-ikäiset ja eri sosioekonomisia taustoja edustavat vieraskieliset. Siinä voitaisiin hyödyntää esim. järjestöjen apua ja verkostoja. Ylipäänsä järjestöjen ääni pitää saada paremmin kuuluviin. Lapsia voitaisiin kuulla kouluissa ja maahanmuuttajataustaisia heidän omissa yhteisöissään.

Lähteitä

Asuntorakentamisennuste 2021. Kaupunkiympäristön toimiala, kiinteistöt ja asuminen yksikkö. MATTI-järjestelmän tiedot, Vantaan kaupunki 2021.

Innovaatioiden Vantaa, Vantaan kaupunkistrategia 2022–2025. Kv 31.1.2022 § 5.

[Kuntalaispalveluiden asukastilaohjelma 2015, Yleisjaosto 13.4.2015 § 39](https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=614564&version=1)
<https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=614564&version=1>

Resurssiviisauden tiekartta. Kaupunginvaltuusto 28.2.2022 § 8.

[Seudullinen palvelukartta, toimipisterekisteri \(tilanne 31.12.2021, poikkileikkausaineisto\)](https://www.hel.fi/palvelukarttaws/restpages/) <https://www.hel.fi/palvelukarttaws/restpages/>

Tikkurilan urheilupuiston kehittämisen yleissuunnitelma, kaupunkisuunnittelulautakunta 25.5.2021 § 7, tekninen lautakunta 5.5.2021 § 8, vapaa-ajan lautakunta 20.4.2021 § 17

Toisen asteen koulutuksen palveluverkkoselvitys 2021 (9.3.2021). Kaupunginhallitus 25.4.2021 § 34.

[Ulkoilureittien tavoitesuunnitelma. Petra Tammisto. Kadut ja puistot, Kaupunkiympäristön toimiala, Vantaan kaupunki 03/2021.](http://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=2318408&version=1) <http://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=2318408&version=1>

Vantaan kaupunginmuseon kokoelmapoliittinen ohjelma Kaupunkikulttuurilautakunta 25.1.2022 § 10

[Vantaan kaupunkitilaohje](https://vantaankaupunkitilaohje.fi/) <https://vantaankaupunkitilaohje.fi/>

Vantaan kirjastopoliittiset linjaukset vuoteen 2030, Vapaa-ajan lautakunta 16.2.2021 § 21

[Vantaan kulttuurilinjaukset 2021–2030, Vapaa-ajan lautakunta 16.3.2021 § 8,](https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=2157465&version=1)
<https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=2157465&version=1>

Vantaan kulttuurilinjaukset 2021–2030, Vapaa-ajan lautakunta 16.3.2021 § 8.

Vantaan liikuntahalliselvitys 2020. Liikuntapalvelut. Vantaan kaupunki.

Vantaan liikuntapaikkasuunnitelma 2018–2022, Vapaa-ajan lautakunta 16.1.2018 § 16 / Vantaan liikuntapaikkasuunnitelma 2009–2025, kaupunginhallitus 16.3.2009 § 18

Vantaan liikuntapoliittiset linjaukset 2030, Vapaa-ajan lautakunta 19.1.2021 § 21.

Vantaan päiväkotikonsepti. Vantaan kaupunki, Sivistysvirasto-varhaiskasvatus / Tilakeskus. 18.4.2019.

Vantaan taidemuseo ARTSIn kokoelmapoliittinen ohjelma Kaupunkikulttuurilautakunta 25.1.2022 § 10

Vantaan tuotantokeittiöiden laajentaminen aluekeittiöiksi. Konsulttiselvitys 18.10.2021 Vantaan kaupungin hankintakeskukselle. Ammattikeittiöiden suunnittelutoimisto Design Lime Oy. Merja Salminen, Lea Timonen Design Lime Oy.

Vantaan vesiliikunnan olosuhdeselvitys 2017. Liikuntapalvelut. Vantaan kaupunki.

Vantaan väestöennuste 2021. Koko kaupungin ennuste 2022–2045, osa-alueittainen ennuste 2022–2031. Vantaan kaupunki, Strategia ja tutkimus. Minna Mänty ja Juhani Riihelä. Tietopalvelu A1: 2021.

Vastuullinen Vantaa kuuluu kaikille. YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttaminen Vantaalla 2021.

Vantaan yleiskaava 2020, kaupunginvaltuusto 25.1.2021 § 14

[Yleisten kirjastojen laatusuositus; Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2010:20.
http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-485-956-1](http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-485-956-1)

KAUPUNKITASOINEN PALVELUVERKKOSUUNNITELMA 2022 – 2031, LIITTEET

VASTAA KYSELYYN JA KERRO MEILLE AJATUKSESI KAUPUNGIN PALVELUPISTEIDEN SAAVUTETTAVUUDESTA!

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman päivitys on käynnissä. Suunnitelmassa esitetään tavoitteet kaupungin palveluverkkojen kehittämiseksi vuosina 2022–2031. Kertomalla mielipiteesi palvelujen saavutettavuudesta voit vaikuttaa palveluverkon kehittämiseen.

Tässä kyselyssä saavutettavuudella tarkoitetaan helppoa palvelun luokse pääsemistä. Voit arvioida esimerkiksi päiväkodin, terveysaseman, koulun tai leikkipuiston saavutettavuutta omasta näkökulmastasi.

Kerro meille myös, mitä kaupungin palveluja haluaisit käyttää sähköisesti. Millaisiin palveluihin toivot esimerkiksi sähköistä asiointimahdollisuutta, etävastaanottoa tai chat-asiointia?

Kyselyyn vastataan anonymisti. Kyselyaineisto julkaistaan myös avoimena datana, mutta aineistoa muokataan siten, ettei yksittäistä vastaajaa voi tunnistaa.

Kysely on auki 14.1.-18.2.2022. Kysely jakautuu usealle sivulle, ja siihen vastaamiseen menee noin 15 minuuttia.

Lisätietoja kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2022–2031 päivittämisestä antaa erityisasiantuntija Kirsi Vaten Vantaan kaupungilta (etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 0407030535)

Päiväkodit ja koulut

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- ☐ Suomenkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- ☐ Ruotsinkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- ☐ Suomenkielinen perusopetus
- ☐ Ruotsinkielinen perusopetus
- ☐ Lukio
- ☐ Varian ammatillinen koulutus

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- ☐ Suomenkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- ☐ Ruotsinkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- ☐ Suomenkielinen perusopetus
- ☐ Ruotsinkielinen perusopetus
- ☐ Lukio
- ☐ Varian ammatillinen koulutus

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ☐ Suomenkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- ☐ Ruotsinkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- ☐ Suomenkielinen perusopetus
- ☐ Ruotsinkielinen perusopetus
- ☐ Lukio
- ☐ Varian ammatillinen koulutus

Vapaa-ajan ja kulttuurin palvelut

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- ☐ Kirjastot
- ☐ Asukastilat
- ☐ Nuorisotilat
- ☐ Nuorten työpajat
- ☐ Aikuisopistot
- ☐ Vantaan musiikkiopisto
- ☐ Vantaan kuvataidekoulu
- ☐ Kaupunginmuseo
- ☐ Taidemuseot (Artsi, Galleria K)
- ☐ Kulttuuritalot (Martinus, Lumosali)
- ☐ Lastenkulttuuripalvelut (Pessi, Toteemi)

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- ☐ Kirjastot
- ☐ Asukastilat
- ☐ Nuorisotilat
- ☐ Nuorten työpajat
- ☐ Aikuisopistot
- ☐ Vantaan musiikkiopisto
- ☐ Vantaan kuvataidekoulu
- ☐ Kaupunginmuseo
- ☐ Taidemuseot (Artsi, Galleria K)
- ☐ Kulttuuritalot (Martinus, Lumosali)
- ☐ Lastenkulttuuripalvelut (Pessi, Toteemi)

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ☐ Kirjastot
- ☐ Asukastilat
- ☐ Nuorisotilat
- ☐ Nuorten työpajat
- ☐ Aikuisopistot
- ☐ Vantaan musiikkiopisto
- ☐ Vantaan kuvataidekoulu
- ☐ Kaupunginmuseo
- ☐ Taidemuseot (Artsi, Galleria K)
- ☐ Kulttuuritalot (Martinus, Lumosali)
- ☐ Lastenkulttuuripalvelut (Pessi, Toteemi)

Liikunta ja ulkoilu

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- ☐ Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)
- ☐ Kuntoradat
- ☐ Kuntoportaat
- ☐ Hiihtoladut
- ☐ Luistelualueet/tekojää
- ☐ Pallokentät
- ☐ Tenniskentät
- ☐ Skeittipaikat
- ☐ Frisbeegolfradat
- ☐ Liikuntasalit
- ☐ Palloiluhallit
- ☐ Jalkapallohallit
- ☐ Uimahallit
- ☐ Uimapaikat/uimarannat
- ☐ Jäähallit
- ☐ Ulkoilu- ja retkeilyreitit
- ☐ Kuusijärvi
- ☐ Sipoonkorpi
- ☐ Petikon luontovirkistysalue

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- ☐ Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)
- ☐ Kuntoradat
- ☐ Kuntoportaat
- ☐ Hiihtoladut
- ☐ Luistelualueet/tekojää
- ☐ Pallokentät
- ☐ Tenniskentät
- ☐ Skeittipaikat
- ☐ Frisbeegolfradat
- ☐ Liikuntasalit
- ☐ Palloiluhallit
- ☐ Jalkapallohallit

- ☐ Uimahallit
- ☐ Uimapaikat/uimarannat
- ☐ Jäähallit
- ☐ Ulkoilu- ja retkeilyreitit
- ☐ Kuusijärvi
- ☐ Sipoonkorpi
- ☐ Petikon luontovirkistysalue

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ☐ Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)
- ☐ Kuntoradat
- ☐ Kuntoportaat
- ☐ Hiihtoladut
- ☐ Luistelualueet/tekojää
- ☐ Pallokentät
- ☐ Tenniskentät
- ☐ Skeittipaikat
- ☐ Frisbeegolfradat
- ☐ Liikuntasalit
- ☐ Palloiluhallit
- ☐ Jalkapallohallit
- ☐ Uimahallit
- ☐ Uimapaikat/uimarannat
- ☐ Jäähallit
- ☐ Ulkoilu- ja retkeilyreitit
- ☐ Kuusijärvi
- ☐ Sipoonkorpi
- ☐ Petikon luontovirkistysalue

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- ☐ Terveysasemat
- ☐ Kuntoutuspalvelut (fysio-, puhe-, toiminta- ja ravitsemusterapia ja apuvälinepalvelut)
- ☐ Perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut
- ☐ Äitiys- ja lastenneuvolat
- ☐ Lapsiperheiden palvelut (perheneuvola, perhekoutsit, lapsiperheiden kotipalvelu, lasten psykologipalvelut)
- ☐ Nuorten palveluneuvonta (Nuortenkeskus Nuppi)
- ☐ Aikuisten sosiaalipalvelut ja -neuvonta
- ☐ Aikuisten päihdepalvelut
- ☐ Suun terveydenhuolto (hammashuolto)
- ☐ Koululaisten hammashuolto
- ☐ Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- ☐ Kuraattori- ja psykologipalvelut (esiopetus, perusopetus ja toinen aste)
- ☐ Seniorineuvonta
- ☐ Vammaisneuvonta

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- ☐ Terveysasemat
- ☐ Kuntoutuspalvelut (fysio-, puhe-, toiminta- ja ravitsemusterapia ja apuvälinepalvelut)
- ☐ Perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut
- ☐ Äitiys- ja lastenneuvolat
- ☐ Lapsiperheiden palvelut (perheneuvola, perhekoutsit, lapsiperheiden kotipalvelu, lasten psykologipalvelut)
- ☐ Nuorten palveluneuvonta (Nuortenkeskus Nuppi)
- ☐ Aikuisten sosiaalipalvelut ja -neuvonta
- ☐ Aikuisten päihdepalvelut
- ☐ Suun terveydenhuolto (hammashuolto)
- ☐ Koululaisten hammashuolto
- ☐ Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- ☐ Kuraattori- ja psykologipalvelut (esiopetus, perusopetus ja toinen aste)
- ☐ Seniorineuvonta
- ☐ Vammaisneuvonta

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ☐ Terveysasemat
- ☐ Kuntoutuspalvelut (fysio-, puhe-, toiminta- ja ravitsemusterapia ja apuvälinepalvelut)
- ☐ Perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut
- ☐ Äitiys- ja lastenneuvolat
- ☐ Lapsiperheiden palvelut (perheneuvola, perhekoutsit, lapsiperheiden kotipalvelu, lasten psykologipalvelut)
- ☐ Nuorten palveluneuvonta (Nuortenkeskus Nuppi)
- ☐ Aikuisten sosiaalipalvelut ja -neuvonta
- ☐ Aikuisten päihdepalvelut
- ☐ Suun terveydenhuolto (hammashuolto)
- ☐ Koululaisten hammashuolto
- ☐ Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- ☐ Kuraattori- ja psykologipalvelut (esiopetus, perusopetus ja toinen aste)
- ☐ Seniorineuvonta
- ☐ Vammaisneuvonta

Työllisyyspalvelut

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- ☐ TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu
- ☐ Nuorten Ohjaamo
- ☐ Kuntouttava työtoiminta (Valmennustalot Koutsi, Luxi, Reeli)
- ☐ Vantaan työllisyyspalvelut (Tikkurila)
- ☐ Vantaan osaamiskeskus (Tikkurila)

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- ☐ TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu
- ☐ Nuorten Ohjaamo
- ☐ Kuntouttava työtoiminta (Valmennustalot Koutsi, Luxi, Reeli)
- ☐ Vantaan työllisyyspalvelut (Tikkurila)
- ☐ Vantaan osaamiskeskus (Tikkurila)

Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ☐ TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu
- ☐ Nuorten Ohjaamo
- ☐ Kuntouttava työtoiminta (Valmennustalot Koutsi, Luxi, Reeli)
- ☐ Vantaan työllisyyspalvelut (Tikkurila)
- ☐ Vantaan osaamiskeskus (Tikkurila)

Muut kaupungin palvelut

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- ☐ Vantaa-Info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)
- ☐ YritysVantaa (aloittavan yrittäjän neuvontapalvelut)
- ☐ Kaupungin eläinlääkärin vastaanotto (Pakkala)
- ☐ Joukkoliikenne
- ☐ Liityntäpysäköinti
- ☐ Lähimetsät ja puistot
- ☐ Torit (Myyrmäki ja Tikkurila)
- ☐ Leikkipaikat
- ☐ Koira-aitaukset
- ☐ Matonpesupaikat
- ☐ Kaupunkipyörät

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- ☐ Vantaa-Info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)
- ☐ YritysVantaa (aloittavan yrittäjän neuvontapalvelut)
- ☐ Kaupungin eläinlääkärin vastaanotto (Pakkala)
- ☐ Joukkoliikenne
- ☐ Liityntäpysäköinti
- ☐ Lähimetsät ja puistot
- ☐ Torit (Myyrmäki ja Tikkurila)
- ☐ Leikkipaikat
- ☐ Koira-aitaukset
- ☐ Matonpesupaikat
- ☐ Kaupunkipyörät

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ☐ Vantaa-Info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)
- ☐ YritysVantaa (aloittavan yrittäjän neuvontapalvelut)
- ☐ Kaupungin eläinlääkärin vastaanotto (Pakkala)
- ☐ Joukkoliikenne
- ☐ Liityntäpysäköinti
- ☐ Lähimetsät ja puistot
- ☐ Torit (Myyrmäki ja Tikkurila)
- ☐ Leikkipaikat
- ☐ Koira-aitaukset
- ☐ Matonpesupaikat
- ☐ Kaupunkipyörät

Sähköiset asiointitavat

Kerro meille mitä kaupungin palveluja haluaisit käyttää sähköisesti (sähköinen asiointi, etäpalvelut/etävastaanotto, chat)?

Mitä asioita haluaisit jatkossa hoitaa kaupungin kanssa sähköisen asioinnin välityksellä? (kirjautuminen palveluun tapahtuisi esim. pankkitunnuksilla)

Mitä asioita haluaisit jatkossa hoitaa kaupungin kanssa etäpalveluna/etävastaanotolla?

Missä kaupungin palveluissa mielestäsi pitäisi olla myös chat-mahdollisuus?

Taustatiedot

Mikä on asuinkuntasi?

- ☐ Vantaa
- ☐ Helsinki
- ☐ Espoo
- ☐ Kerava
- ☐ Tuusula
- ☐ Sipoo
- ☐ Nurmijärvi
- ☐ Joku muu

Jos asut Vantaalla, niin millä suuralueella?

- ☐ Myyrmäki (Askisto, Petikko, Varisto, Hämeenkylä, Pähkinärinne, Hämevaara, Linnainen, Kaivoksela, Vantaanlaakso, Martinlaakso, Myyrmäki, Vapaala, Rajatorppa)
- ☐ Kivistö (Kivistö, Keimolanmäki, Keimola, Lapinkylä, Luhtaanmäki, Vestra, Myllymäki, Vehkala, Piispankylä, Seutula, Riipilä, Kiila)
- ☐ Aviapolis (Pakkala, Kartanonkoski, Tammisto, Veromies, Viinikkala, Ylästö)
- ☐ Tikkurila (Helsingin pitäjän kirkonkylä, Hiekkaharju, Jokiniemi, Koivuhaka, Kuninkaala, Hakkila, Ruskeasanta, Simonkylä, Tikkurila, Viertola)
- ☐ Koivukylä (Asola, Havukoski, Ilola, Koivukylä, Leinelä, Päiväkumpu, Rekola)
- ☐ Korso (Korso, Kulomäki, Leppäkorpi, Metsola, Mikkola, Matari, Nikinmäki, Jokivarsi, Vallinoja, Vierumäki)
- ☐ Hakunila (Hakunila, Itä-Hakkila, Kuninkaanmäki, Länsimäki, Länsisalmi, Ojanko, Rajakylä, Sotunki, Vaarala)
- ☐ En asu Vantaalla

Jos asut Vantaalla, niin kuinka kauan olet asunut täällä?

- ☐ Alle vuoden
- ☐ 1-10 vuotta
- ☐ Yli 10 vuotta

Sukupuoli

- ☐ Nainen
- ☐ Mies
- ☐ Jokin muu

Mikä on ikäsi?

- ☐ Alle 25
- ☐ 25-39
- ☐ 40-54
- ☐ 55-64
- ☐ 65+

Mikä on nykyinen perhemuotosi?

- ☐ Yksin asuva
- ☐ Pariskunta
- ☐ Yhden huoltajan lapsiperhe
- ☐ Kahden huoltajan lapsiperhe
- ☐ Asun vanhempieni kanssa
- ☐ Muu

Jos taloudessanne asuu lapsia, minkä ikäisiä he ovat? (Voit valita useamman ikäryhmän)

0-6	☐
7-12	☐
13-15	☐
16-17	☐
18+	☐

Onko taloudessanne auto?

- ☐ Ei
- ☐ 1 auto
- ☐ 2 autoa tai useampia

Mitä kulkuvälinettä käytät pääasiallisesti eri matkoihin liikkuessasi lähiseudulla?

	Joukkoliikenne	Auto	Polkupyörä	Kävely	Muu
Opiskelu- tai työmatkat	☐	☐	☐	☐	☐
Harrastus- ja vapaa-ajanmatkat	☐	☐	☐	☐	☐
Ostos- ja asiointimatkat	☐	☐	☐	☐	☐

Ovatko tarvitsemasi palvelut saavutettavissa julkisella kulkuvälineellä, pyörällä tai kävellen?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Mitä et saavuta julkisella kulkuvälineellä, pyörällä tai kävellen?

Lyhteiden selitteet:

Toimiala

KASO

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

SOTE

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala

KAKU

Kaupunkikulttuurin toimiala

MUU

Kaupunkiympäristön toimiala

Palvelualue

LIIPA

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan

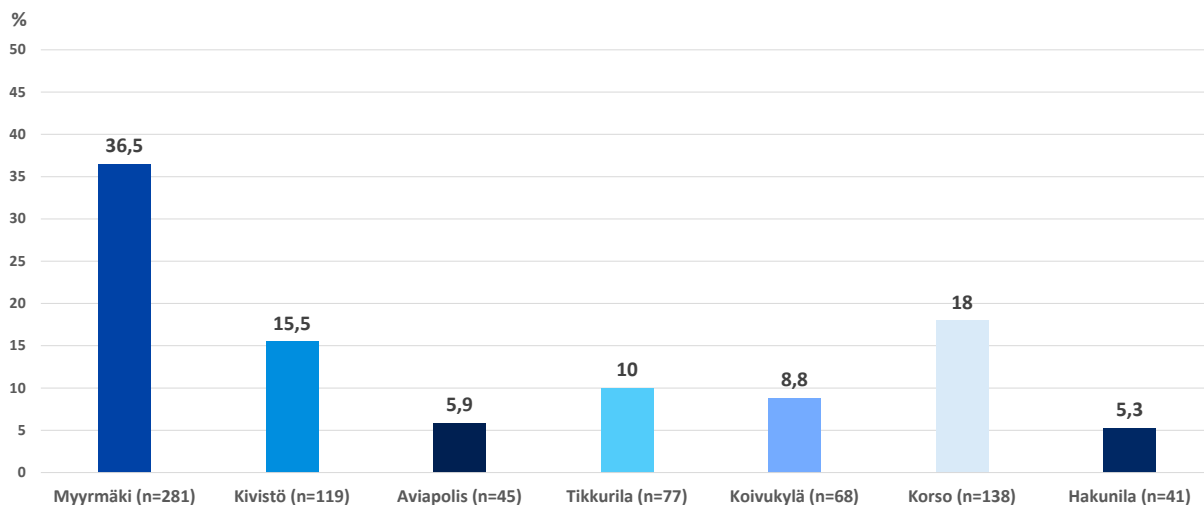
liikuntapalvelut

Palvelujen saavutettavuus -kyselyn tuloksia

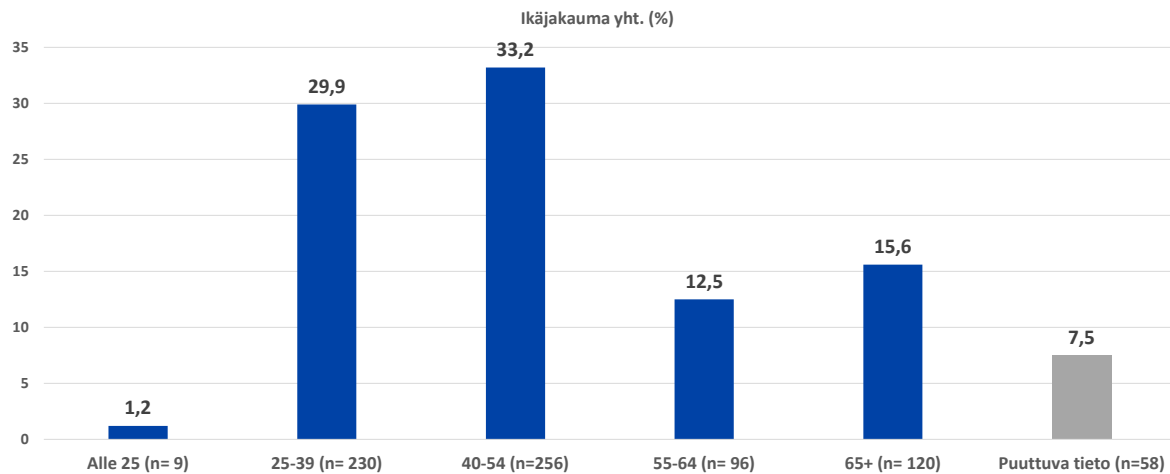
1

Vantaalaisten vastausten jakautuminen suuralueittain (%, n=769)

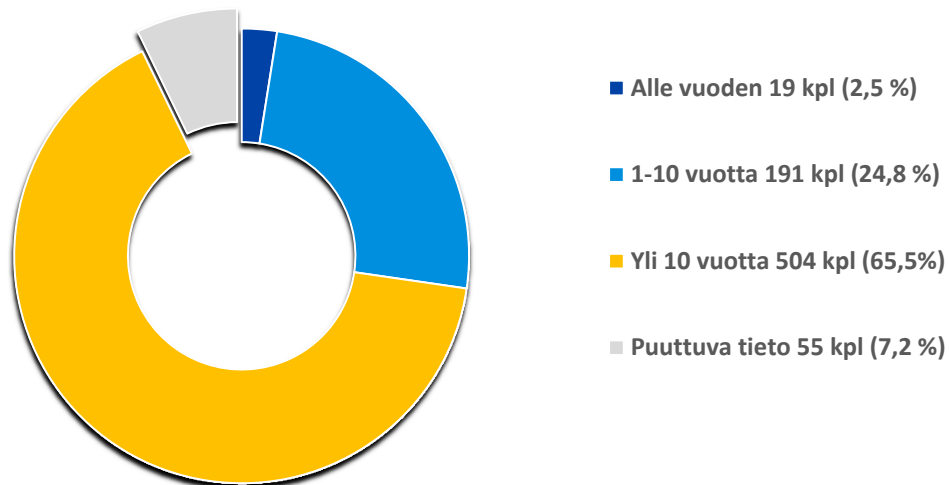
2

Vantaalaisten vastaajien ikäjakauma (Ikm n=769 ja %-osuus)

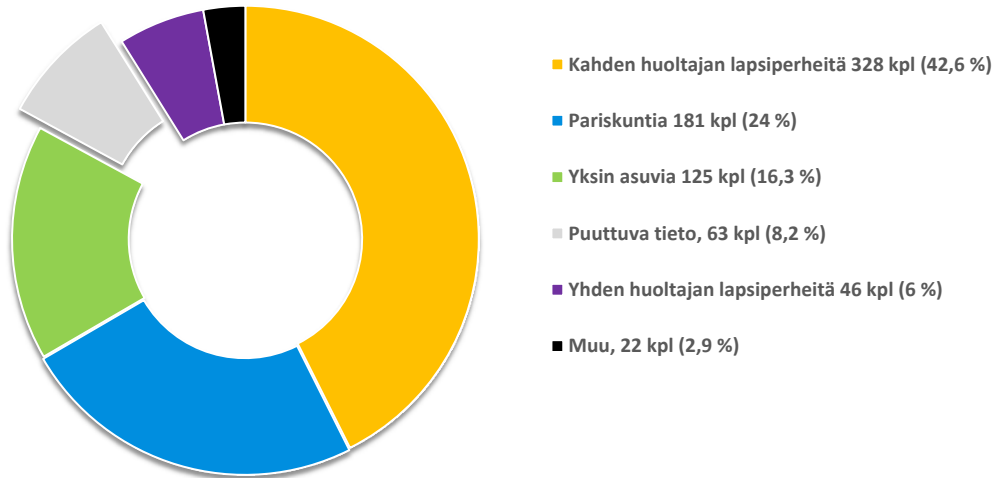
5

Kauanko olet asunut Vantaalla? (%, n=769)

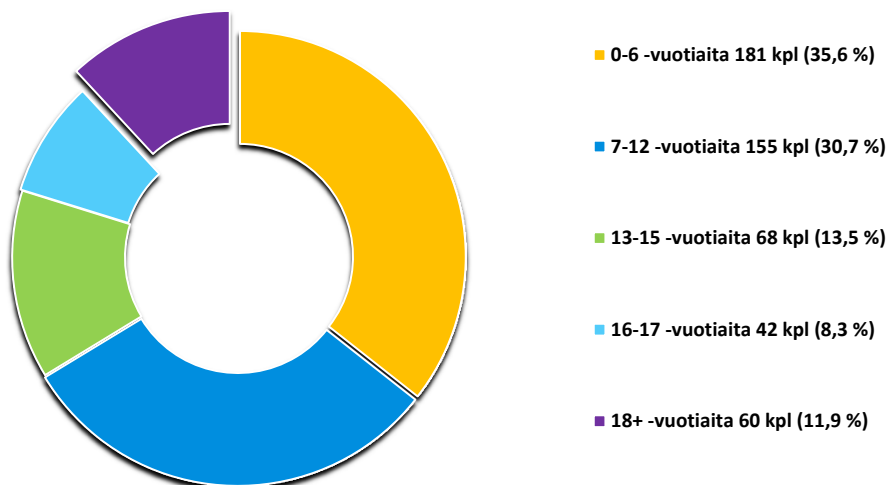
6

Vantaalaisten vastaajien perhemuoto (%, n=769)

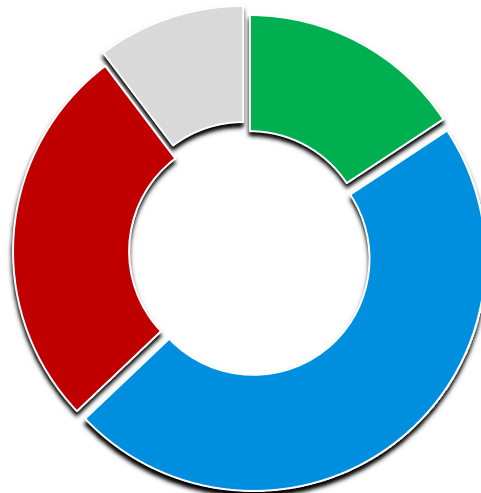
7

Lasten ikäjakauma % (n=508)

8

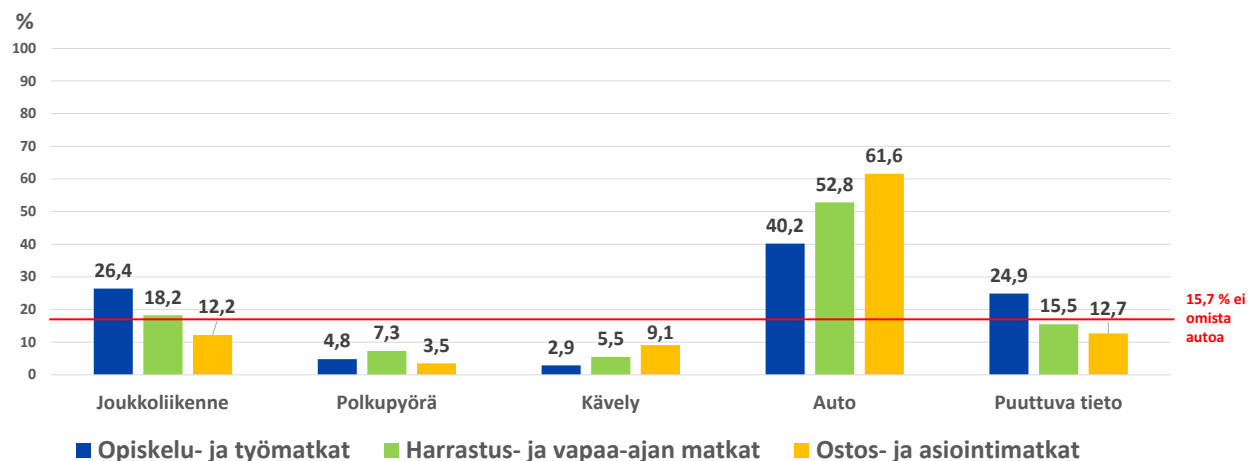
Vantaalaisten vastaajien auton omistus (% , n=769)

- Ei autoa 121 kpl (15,7 %)
- Auto 363 kpl (47,2 %)
- Useampi auto 26 kpl (26,8 %)
- Puuttuva tieto 79 kpl (10,3 %)

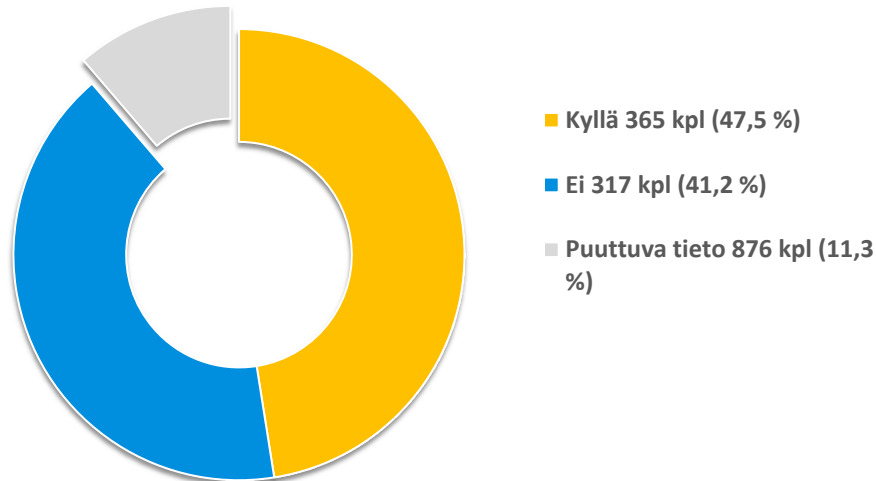
9

Mitä kulkuvälinettä käytät pääasiallisesti eri matkoihin liikkuessasi lähiseudulla? (% , n=769)

10

Ovatko tarvitsemasi palvelut saavutettavissa julkisella kulkuvälineellä, pyörällä tai kävellen? (% , n=769)

11

Tärkeimmät kehittämiskohteet palveluiden saavutettavuudessa - nostot

- Suomenkielinen varhaiskasvatus. Lukio (Kivistö, Aviapolis)
- Kirjastot, nuorisotilat, lähiliikuntapaikat. Uimahalli (Kivistö, Koivukylä, Aviapolis, Korso, Hakunila). Asukastilat, aikuisopistot (Aviapolis). Kuusijärvi (Tikkurila, Hakunila). Kuntoportaati (Hakunila).
- Vantaan työllisyyspalvelut, Nuorten Ohjaamo
- Terveysasemat ja suun terveyden huollon palvelut (palveluun pääsy)
- Joukkoliikenne (joukkoliikenteen saavutettavuus arvioidaan hyväksi, mutta samalla tärkeimmäksi kehittämiskohteeksi kaikkialla)

Huom! Sinisellä koko kaupunkia kyselyn perusteella koskevat tärkeimmät kehittämiskohteet.

12

Kyselyaineisto

13

Kyselyaineistosta

- Kyselyssä pakollista on ollut vastata vain suuralue -kysymykseen.
- Vastaaja on voinut jättää vastaamatta kysymyksiin tai hän on voinut valita useamman vaihtoehdon kustakin "kysymyspatteristosta".
- Vain kysymyksessä, jossa vastaajia on pyydetty valitsemaan "Tärkein palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa" vastaaja on voinut valita vain yhden vastausvaihtoehdon.
- Suuralueella vastausten määrät/kysymys on suhteutettu suuralueelta saatuihin vastauksiin. Kunkin kysymyksen vastaajamäärä on laitettu näkyviin (n=x).

14

Myyrmäki

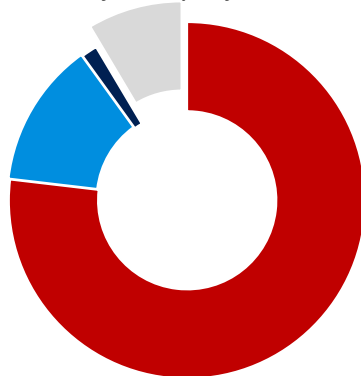

15

Vastaajien määrä 281

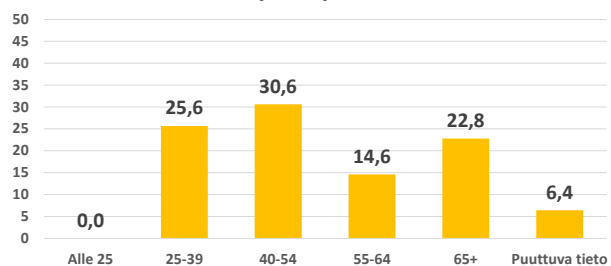

Vastaajien sukupuolijakauma %

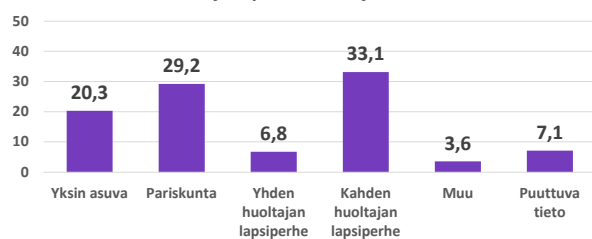

- Nainen 77 % (n=216)
- Mies 13,1 % (n=37)
- Muu 1,4 % (n=4)
- Puuttuva tieto 8,2 % (n=24)

Vastaajien ikäjakauma %

Vastaajien perhemuotojakauma %

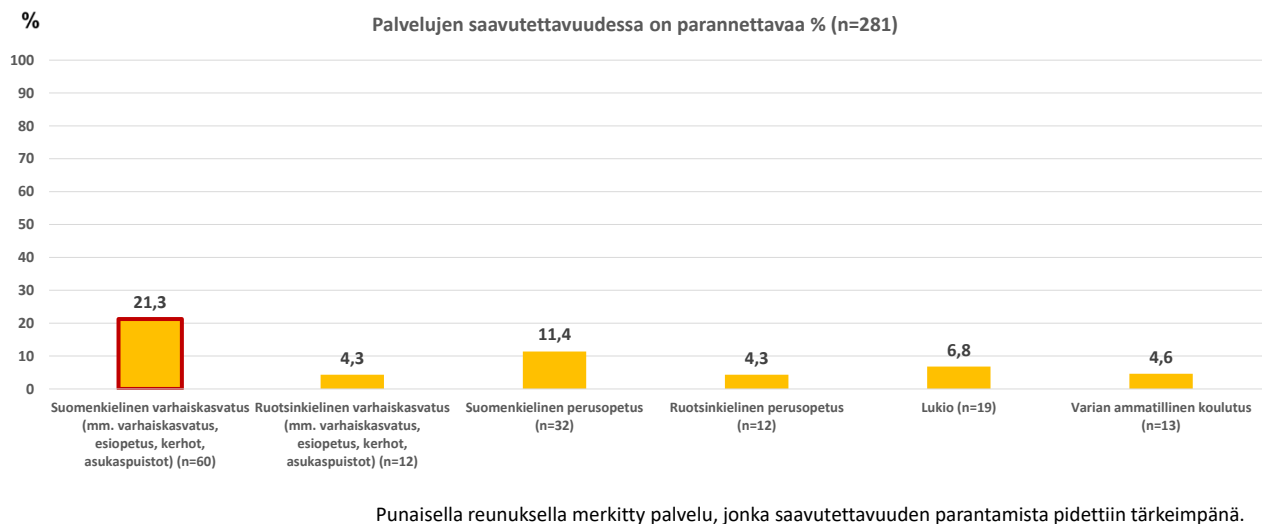
16

MYYRMÄKI Kaso

17

MYYRMÄKI Kaso

18

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Lähipalvelun toteutuminen varhaiskasvatuksessa: tarvitaan lisää päiväkoteja ja hoitopaikkoja, jotta toteutuisi lähipalveluna. Päiväkodit täynnä alueella.
- Perusopetus: tarkistettaisiin oppilaaksiottoalueiden rajat (ala- ja yläkoulu) esim. Pähkinärinteellä alueella
- Kerhoja lapsille
- Perusopetus ja julkinen liikenne: aikataulut sopimaan paremmin koulutuntien alkamisajankohtiin.
- Ruotsinkielinen perusopetus ja lukio (Helsingin skola): bussiaikataulujen sovittaminen paremmin tuntien alkamisajankohtiin.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

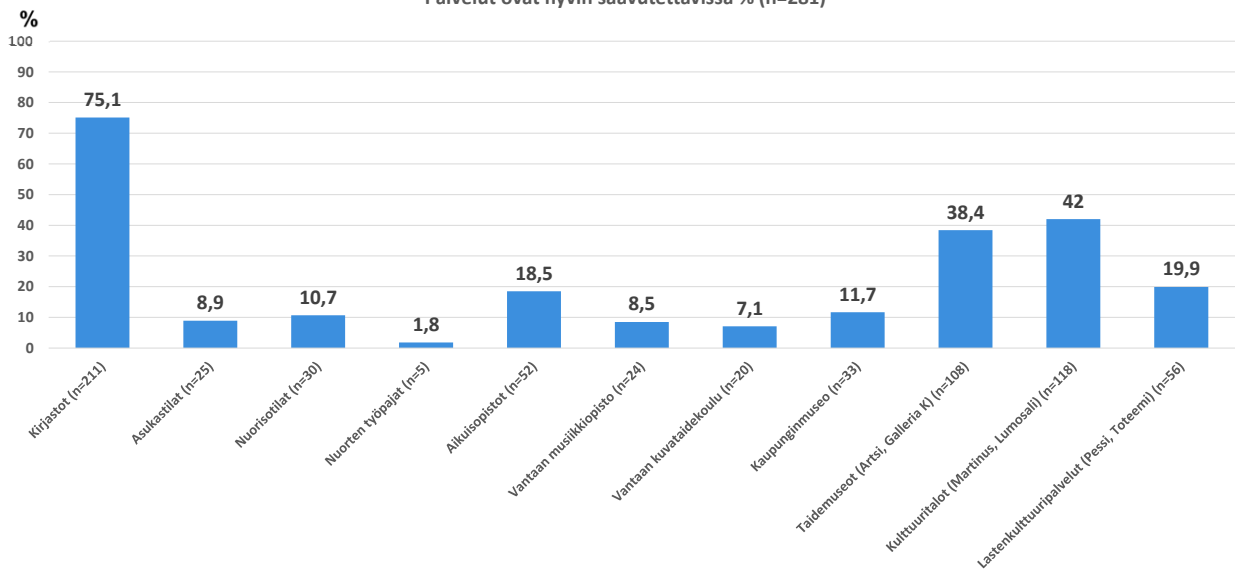
- Varhaiskasvatus

19

MYYRMÄKI Kaku

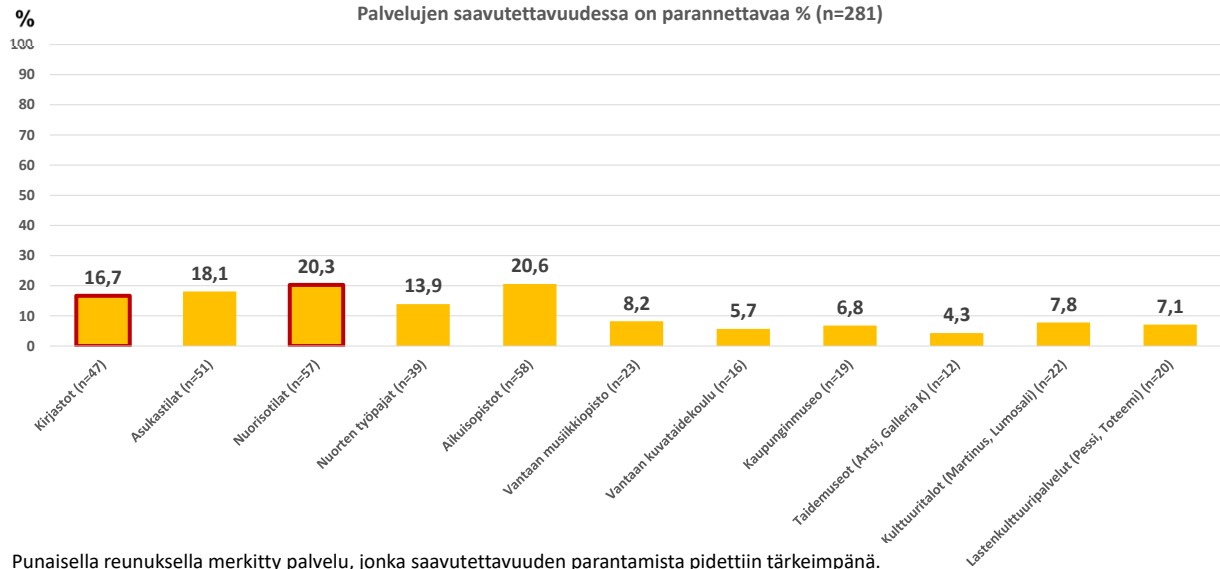

Palvelut ovat hyvin saavutettavissa % (n=281)

20

MYYRMÄKI Kaku

21

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Pähkinärinteen kirjaston säilyttäminen ja aukioloaikojen parantaminen (joustavuus)
- Nuorisotiloja ja nuorten kokoontumispaikkoja tarvitaan lisää (mm. Pähkinärinne, Hämevaara)
- Asukastiloja tarvitaan alueelle (mm. Martinlaakso, pientaloalueet)
- Aikuisopistolle enemmän kurssipaikkoja ja kurssitarjontaa laajemmaksi, enemmän kursseja
- Kirjastojen aukioloajat: aukioloaikojen pidentäminen arkisin ja avoinna olo viikonloppuina
- Enemmän lasten kulttuuritoimintaa Toteemiin.

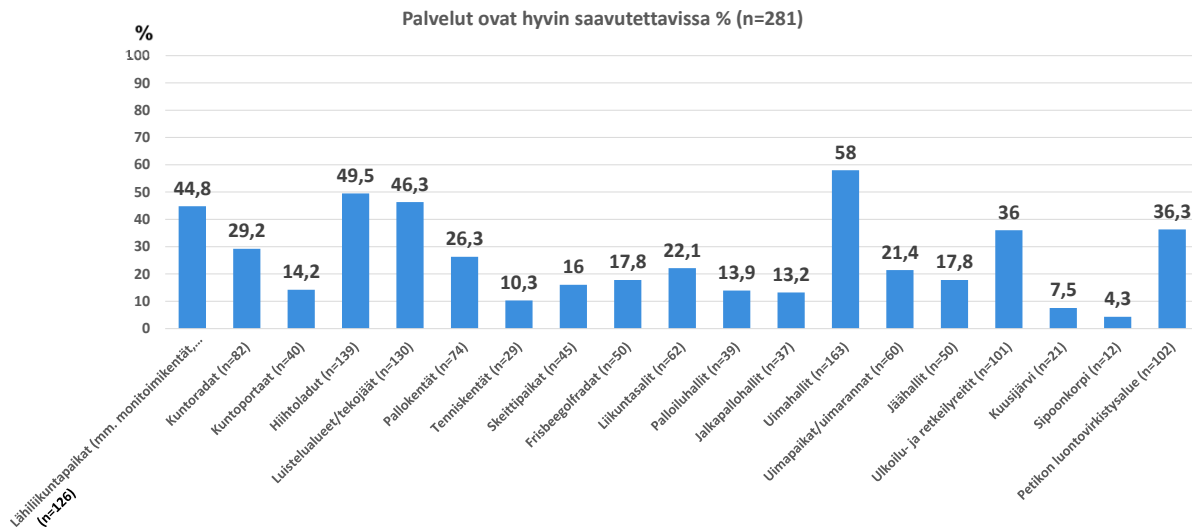
Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Asukastilat (puuttuvat), nuorisotilat
- Kirjastot mm. aukioloajat liian lyhyet ja palvelut eivät ole auki viikonloppuisin.
- Musiikkopisto, kuvataidekoulu, musiikkileikkikoulu
- Museot, elokuvateatteri, aikuisopiston kurssit

22

MYYRMÄKI

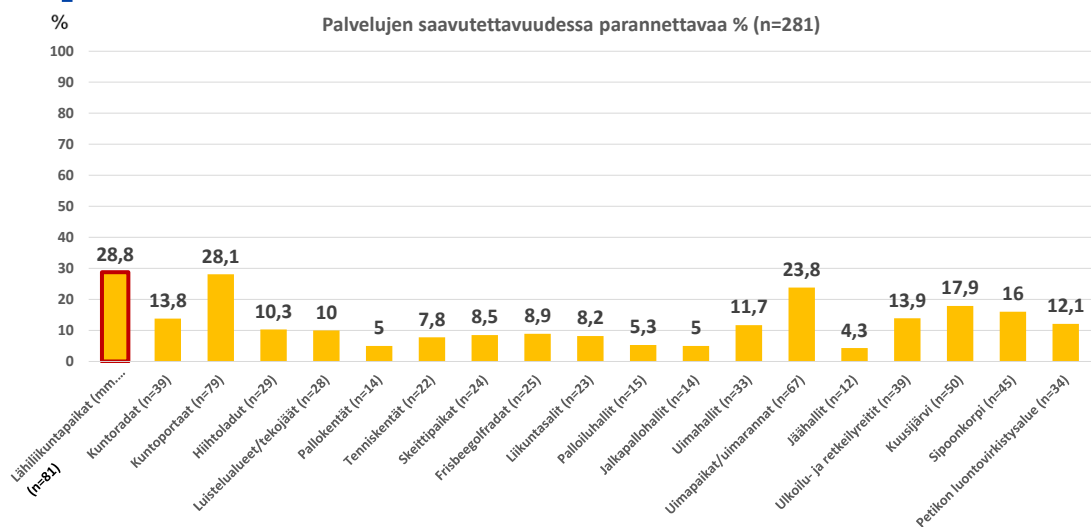
Liipa

23

MYYRMÄKI

Liipa

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

24

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

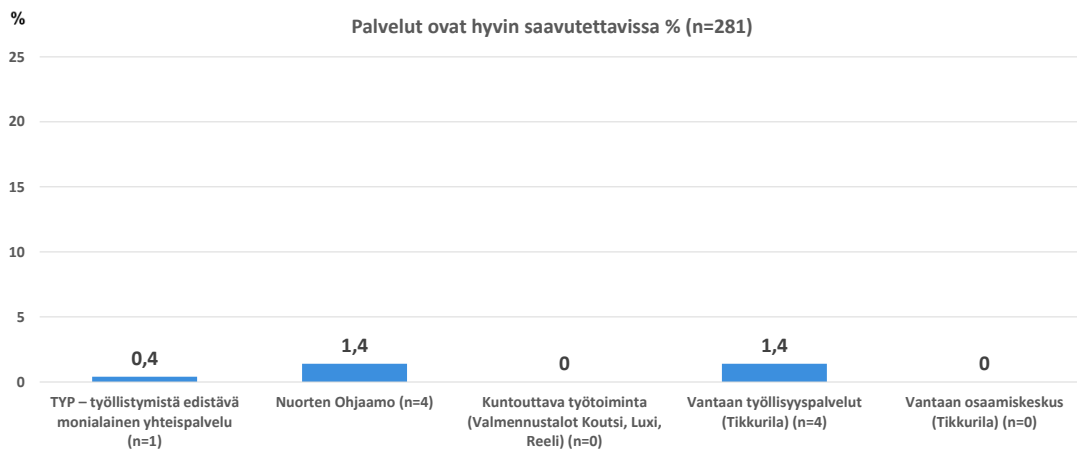
- Pähkinärinteeseen ulkokuntoilulaitteita ja kunnollinen lähiliikuntapaikka
- Lisää uimapaikkoja Länsi-Vantaalle (esim. lammaslampi, maaumala)
- Lisää tekojäitä alueelle
- Lisää skeittipaikkoja
- Kuntoportaatt alueelle
- Petikko, Vetokannas, Kuusijärvi lisää pysäköintipaikkoja
- Petikon opasteet paremmiksi
- Bussiyhteydet Kuusijärvelle (yhteydet itä-länsi)
- Tenniskenttä

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Uimapaikat, uimahalli, tenniskenttä, skeittipaikka, Kuusijärvi ja Sipoonkorpi, lähiliikuntapaikat, kuntoportaatt, hiihtoladut

25

MYYRMÄKI Kasvupalvelut

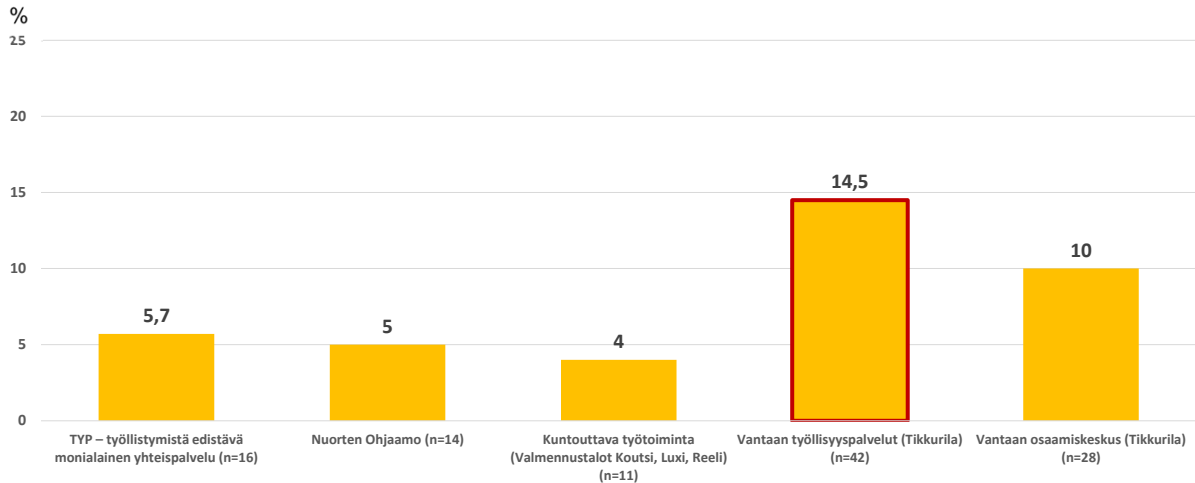

26

MYYRMÄKI Kasvupalvelut

Palvelujen saavutettavuudessa on parannettavaa % (n=281)

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

27

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

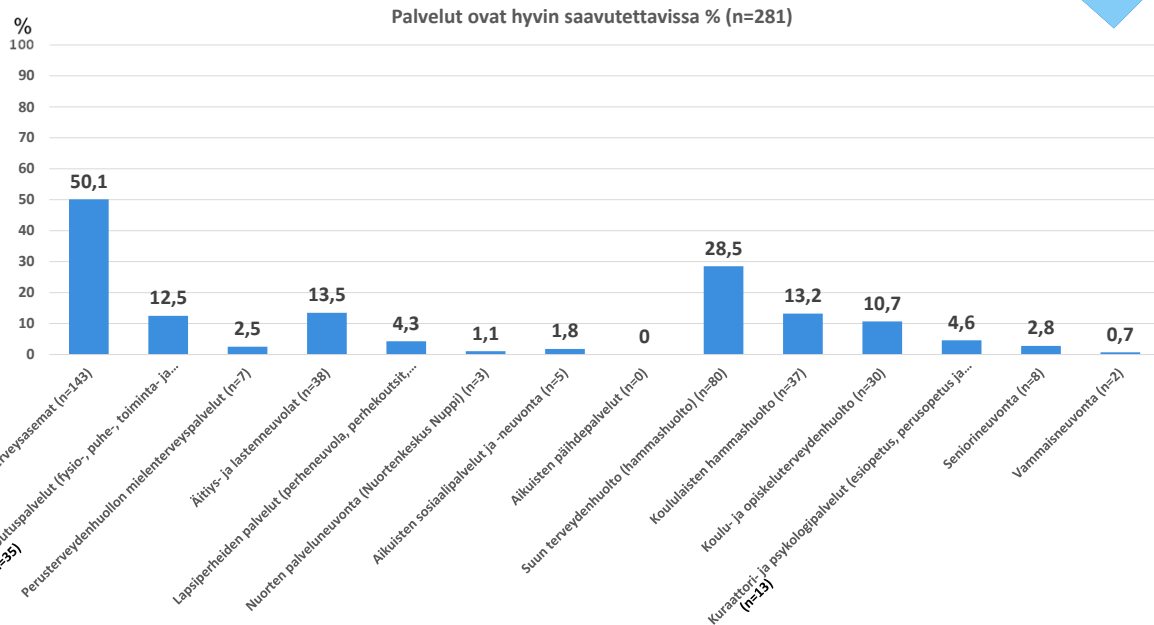
- Työvoimatoimisto ja työllisyyspalveluita takaisin Myyrmäkeen
- Vantaan osaamiskeskus myös Myyrmäkeen
- Saavutettavuutta esim. puhelimitse tulisi parantaa, nyt ketään ei tavoita

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Työllisyyspalvelut

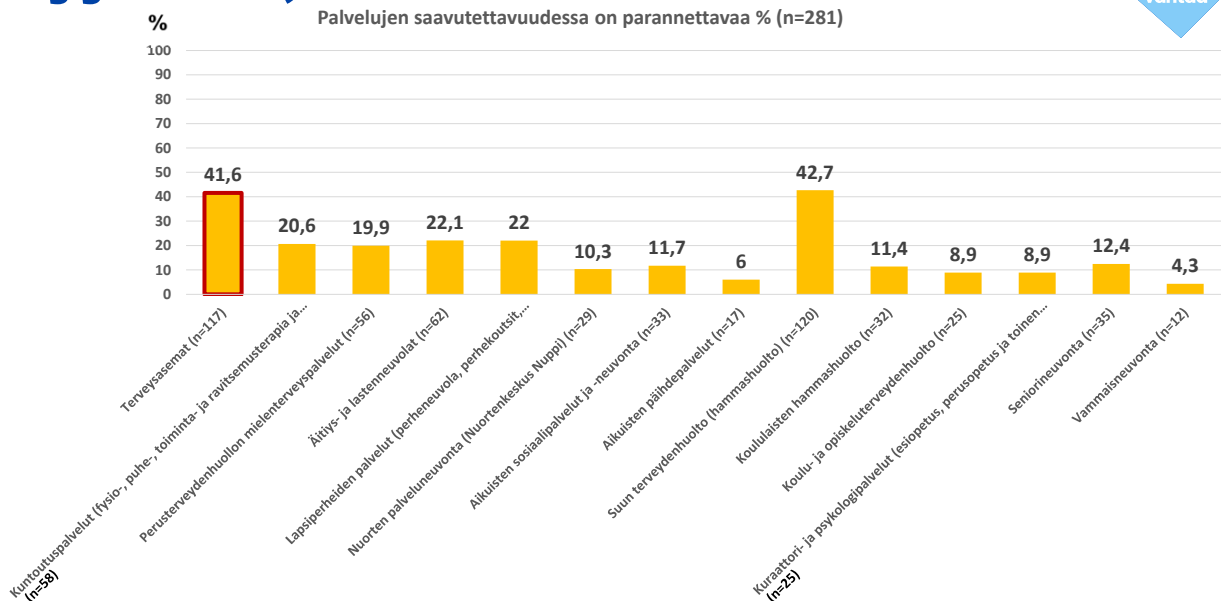
28

Myyrmäki, sote

29

Myyrmäki, sote

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

30

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

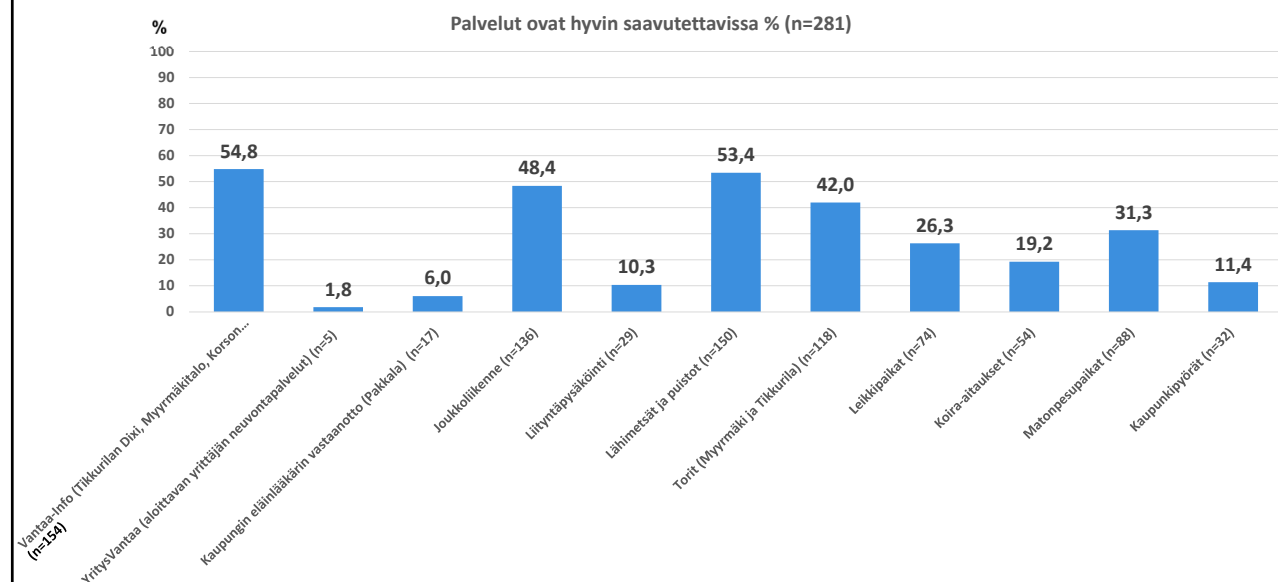
- Lähineuvolat takaisin, neuvoloita ei saa keskittää
- Aikojen saaminen terveydenhuoltoon ja suun terveydenhuoltoon, lisää aikoja ja laajemmat aukioloajat mm. iltoihin - ja viikonloppuihin.
- Koululaisten hammashuolto kouluille
- Ravitsemusterapia ja lasten neurologia palveluita myös Myyrmäkeen.
- Terveysasemalle ja hammaslääkärille päivystys Myyrmäkeen

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- terveysaseman palvelut, suun terveyden huolto, perheneuvola, neuvolalääkäri, kuntoutus, koulupsykologi, psykologi

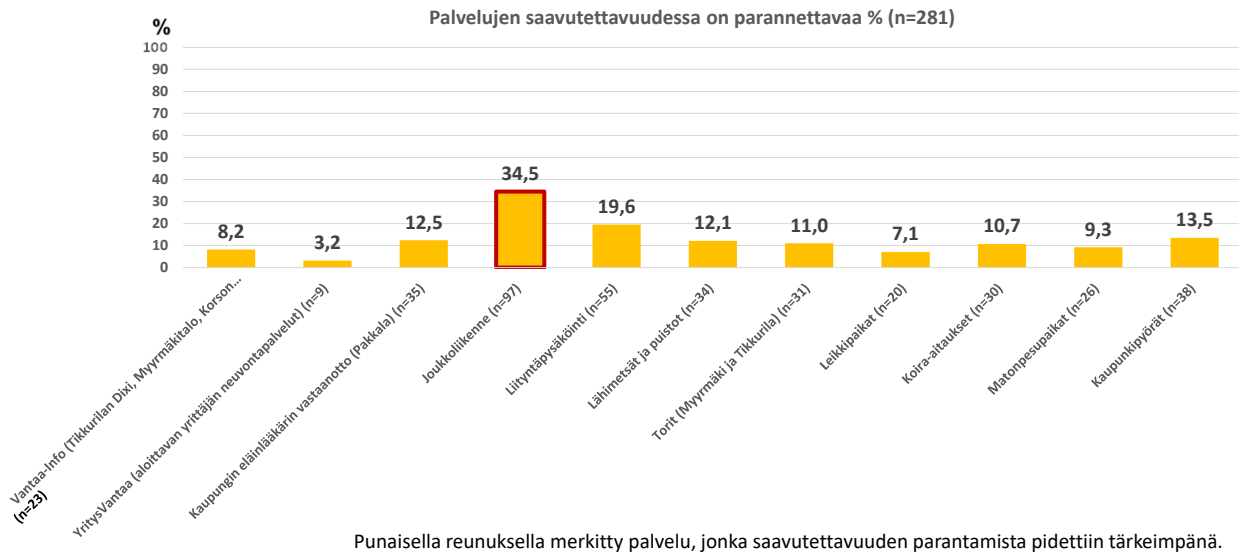
31

MYYRMÄKI, muut palvelut

32

MYYRMÄKI Muut palvelut

33

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Suoria joukkoliikenne linjoja. Vaihdollisilla yhteyksillä aikaa kuluu odotteluun. Vaihtoihin varattava aika pakottaa tiukassa aikataulussa lähtöön aiemmalla yhteydellä, ettei jatkosta myöhästy. Tämä heikentää merkittävästi joukkoliikenteen houkuttelevuutta.

-Yhtenäinen kaupunkipyöräjärjestelmä pääkaupunkiseudulle

-Vantaainfo myös Martinlaaksoon, pidemmät aukioloajat ja mm. poliisin lupapalvelut takaisin.

-Suorat bussiyhteyden Helsinkiin säilytettävä.

-Bussiyhteyksiin ja vuoroväleihin parannusta.

-Poikittaisliikennettä lännestä jumboon parannettava.

-Kävelyteiden kunnossapitoa parannettava (talvella)

-Liityntäpysäköintimahdollisuuksia tulisi lisätä

-Kaupungin eläinlääkäripalveluja länteen.

-Toreille oikeaa toritoimintaa

-Lähimetsien säilyttäminen

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Vantaainfo aukioloaikojen vuoksi, koirapuistot, kaupunkipyörät, julkinen liikenne, kaupungin eläinlääkäri

34

Kivistö

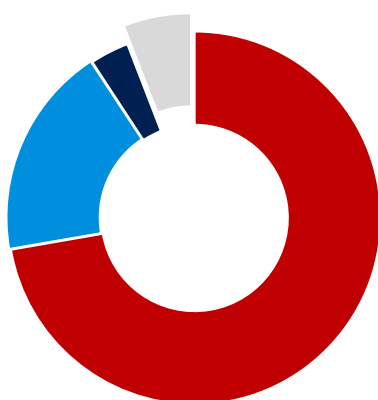

35

Vastaajien määrä 119

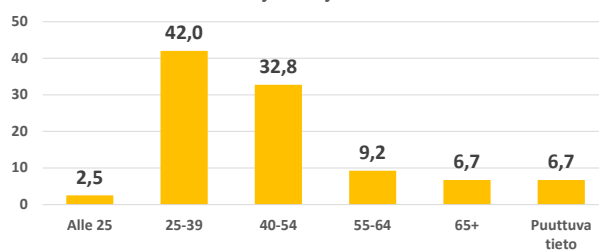

Vastaajien sukupuolijakauma %

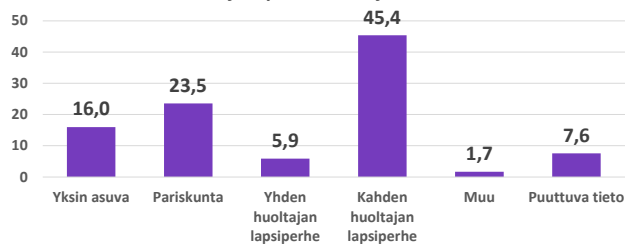

- Nainen 72,3 % (n=86)
- Mies 18,5 % (n=22)
- Muu 3,4 % (n=4)
- Puuttuva tieto 5,9 % (n=7)

Vastaajien ikäjakauma %

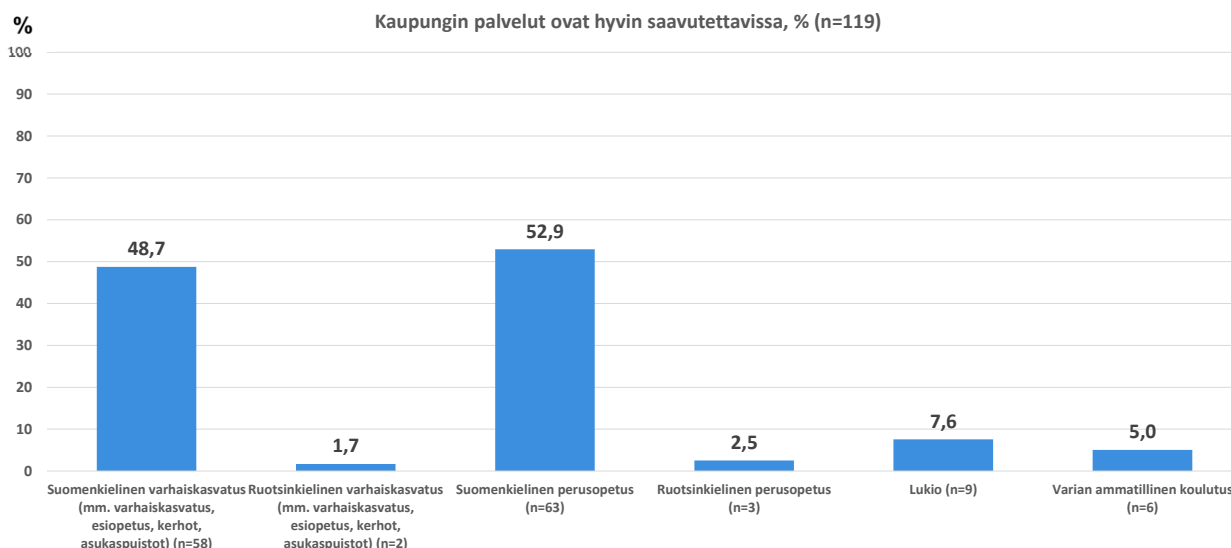

Vastaajien perhemuotojakauma %

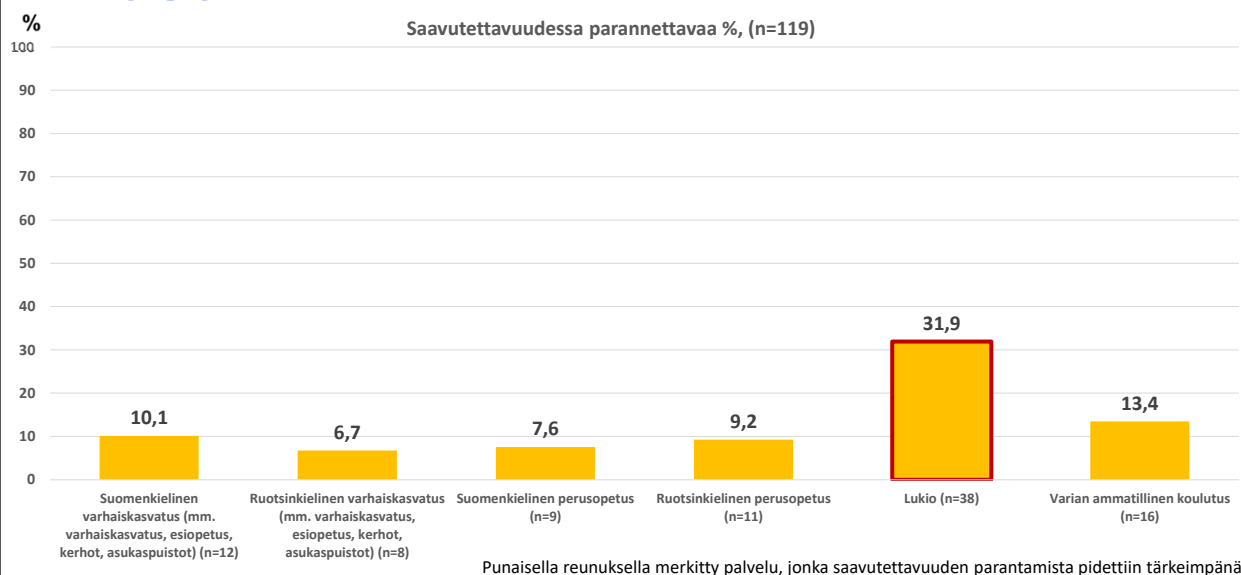
36

KIVISTÖ Kaso

37

KIVISTÖ Kaso

38

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

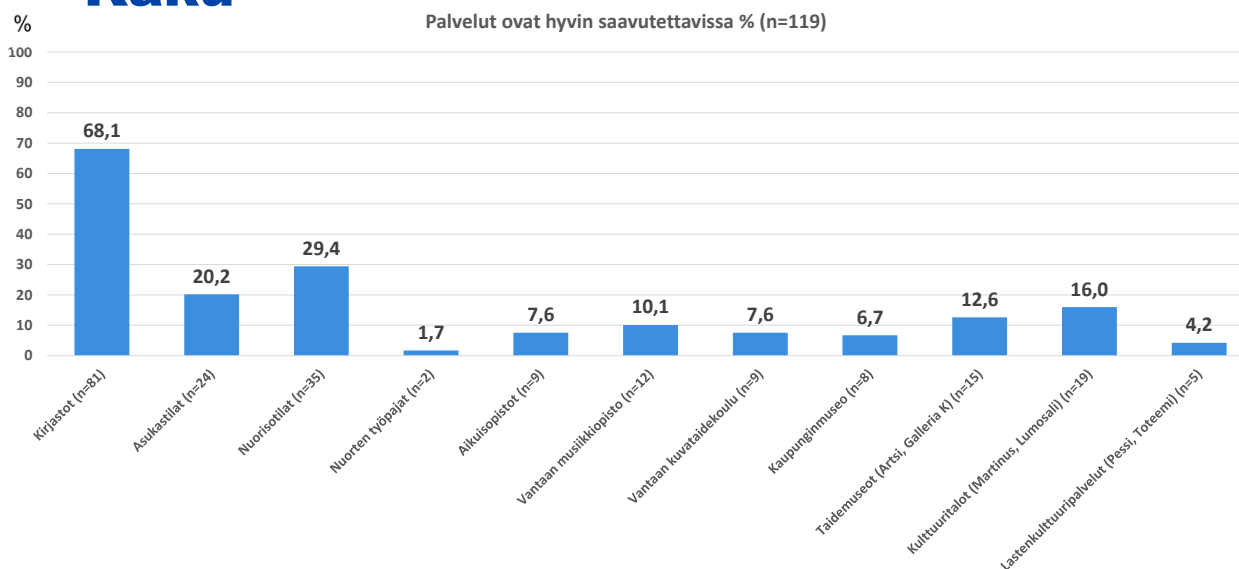
- Lähipalvelun toteutuminen varhaiskasvatuksessa: alueelle tarvitaan lisää päiväkoteja
- Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus voisivat toimia suomenkielisen yhteydessä.
- Kivistöön tarvitaan lukio
- Kivistöön kielikylpypäiväkoti (ruotsi, englanti)
- Liikenneyhteyksien parantaminen Kivistöstä ruotsinkieliseen yläkouluun ja lukioon

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Varhaiskasvatus, lukio, kouluterveydenhoitaja/lääkäri

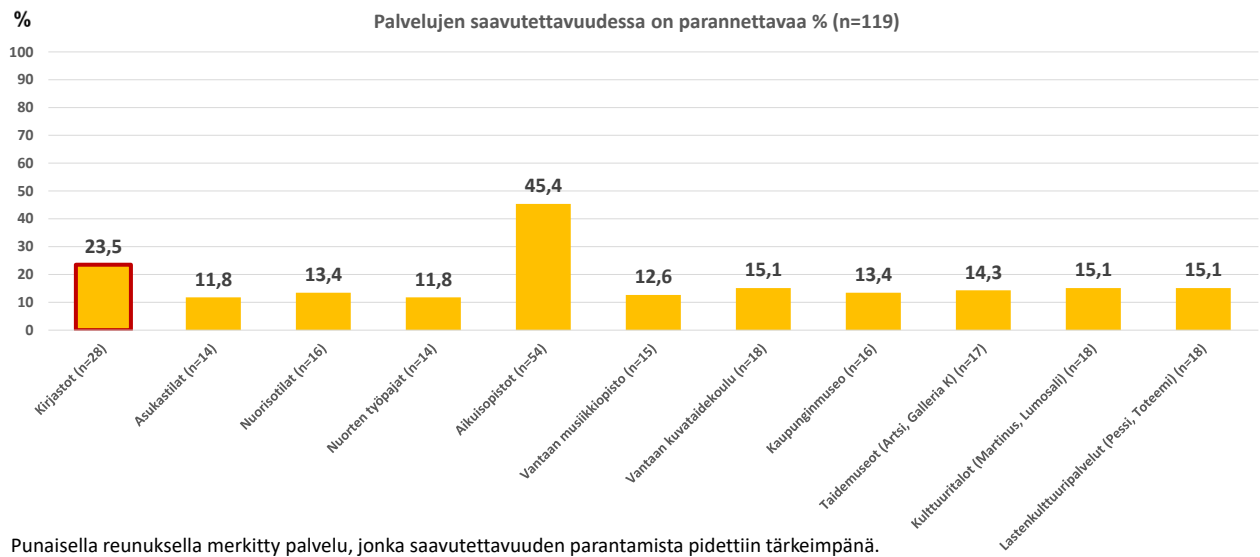
39

KIVISTÖ Kaku

40

KIVISTÖ Kaku

41

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

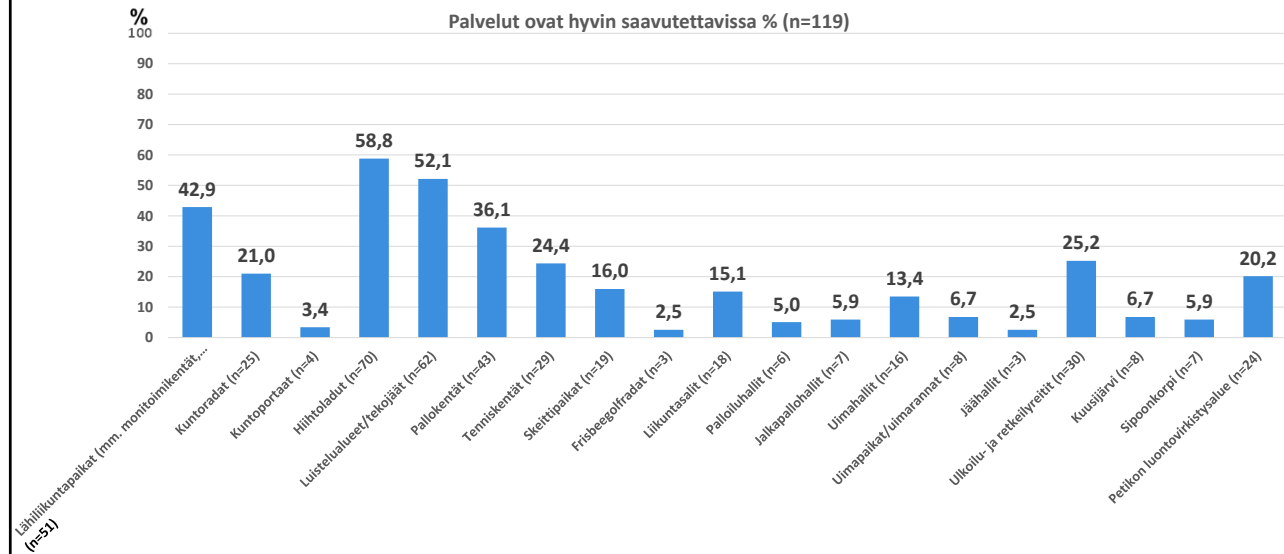
- Musiikkiopiston ja kuvataidekoulun tarjonta laajemmaksi
- Aikuisopiston kurssitarjontaa alueelle
- Tekemistä ja toimintaa nuorisolle, nuorisotiloja
- Kulttuuri, kirjasto- ja asukastilojen ilta- ja viikonloppu aukioloaikoja pidemmiksi
- Kirjastopalvelut paremmiksi
- Parkkipaikkoja enemmän alueelle (myös palvelujen yhteyteen)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Nuorisotilat, musiikkiopisto, kuvataidekoulu, aikuisopiston kurssit, lastenkulttuuri, kirjasto, elokuvateatteri

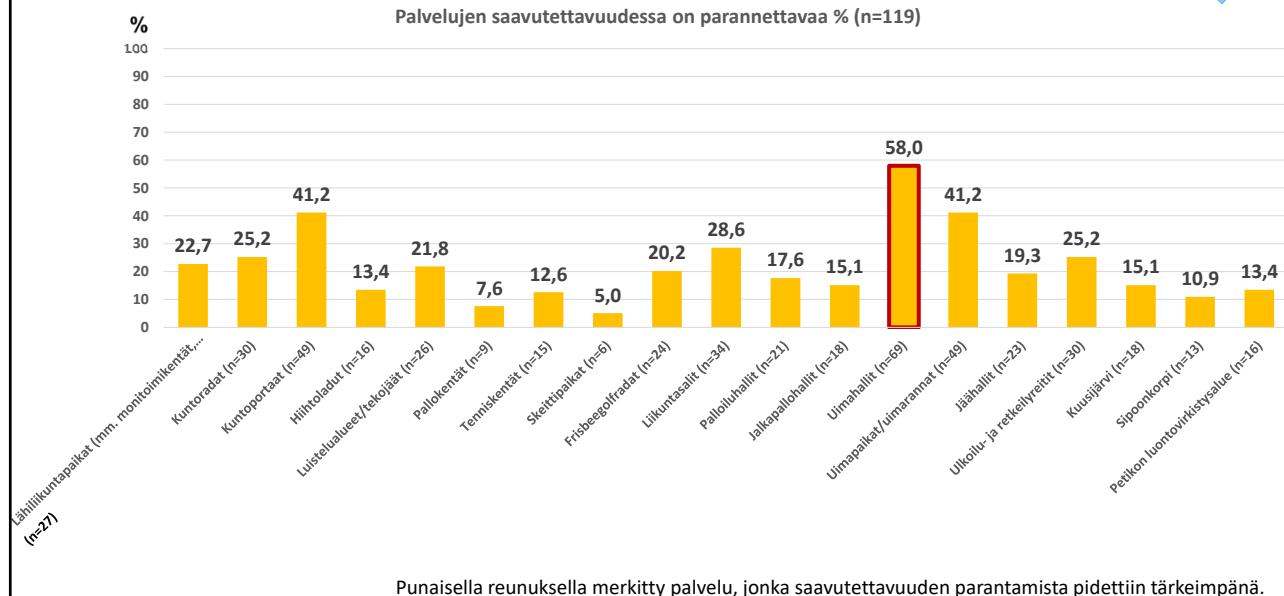
42

KIVISTÖ, Liipa

43

KIVISTÖ, Liipa

44

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

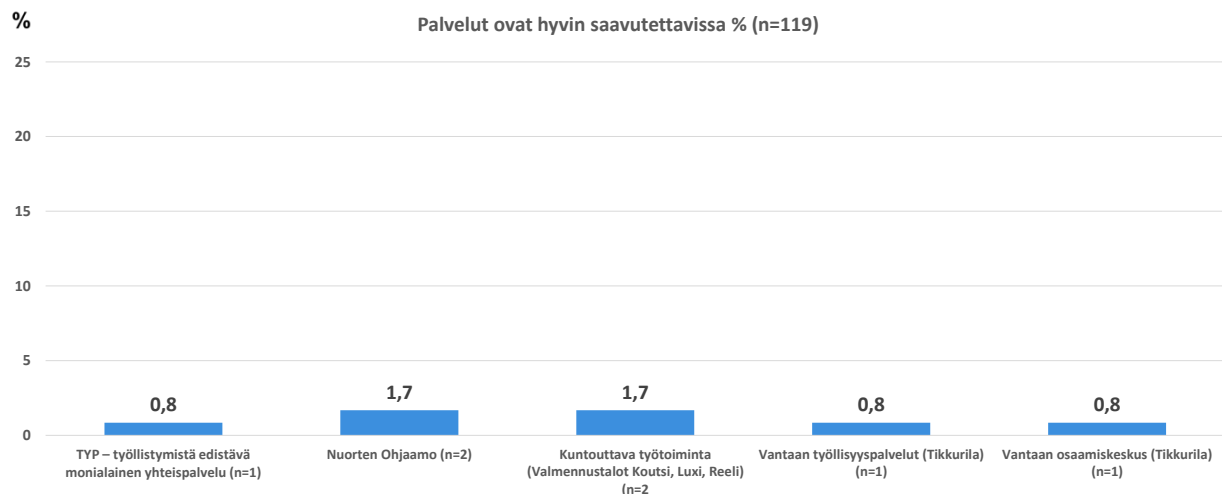
- Uimahalli ja uimapaikka Kivistöön, uimapaikka Vantaanjokeen
- Ulkoliikuntapaikkoja ja kuntoportaat, ulkokuntosali alueelle
- Jäähalli alueelle
- Petikon ulkoilualueelle lisää pysäköintitilaa ja paremmat opasteet
- Liikuntapaikkoja lisää Kivistöön, monitoimihalli ja kuntosali
- Luistelupaikkojen jäiden ja latujen kunnossapito paremmaksi
- Frisbeegolfraita ja Padel-kenttä Kivistöön
- Yhteyksien parantaminen Keimolan ja Petikon kuntoradoille ja retkeilyreiteille
- Keimolan suolle opasteet ja ulkokuntoiluvälineet

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Uimaranta, uimahalli, kuntosali, frisbeegolf, Sipoonkorpi, jäähalli, jumpat, luistelukentät

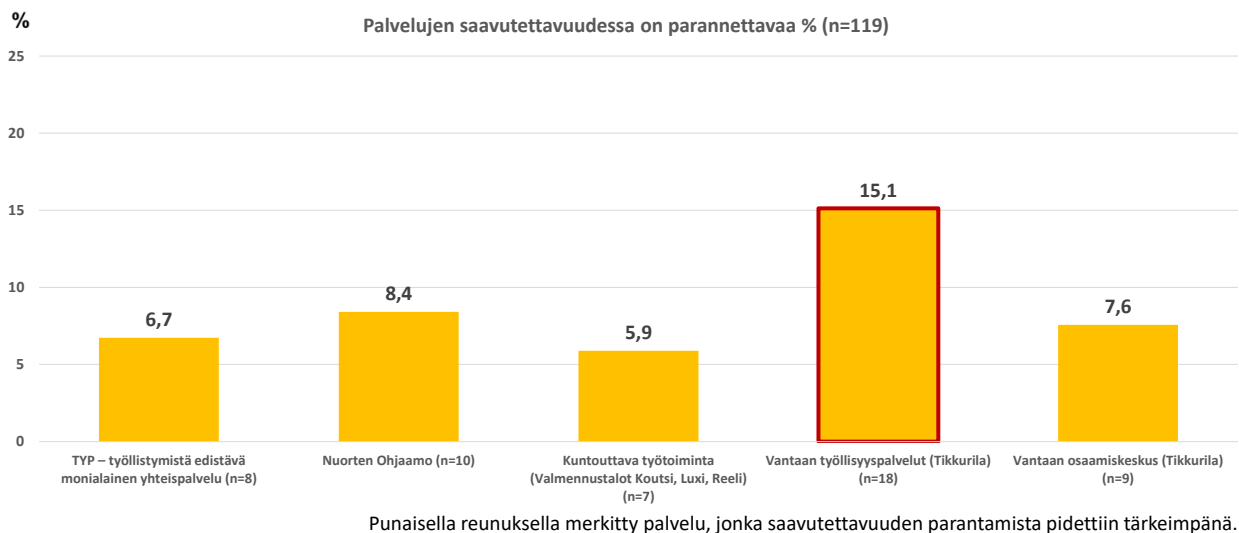
45

KIVISTÖ Kasvupalvelut

46

KIVISTÖ Kasvupalvelut

47

Avovastausten teemat

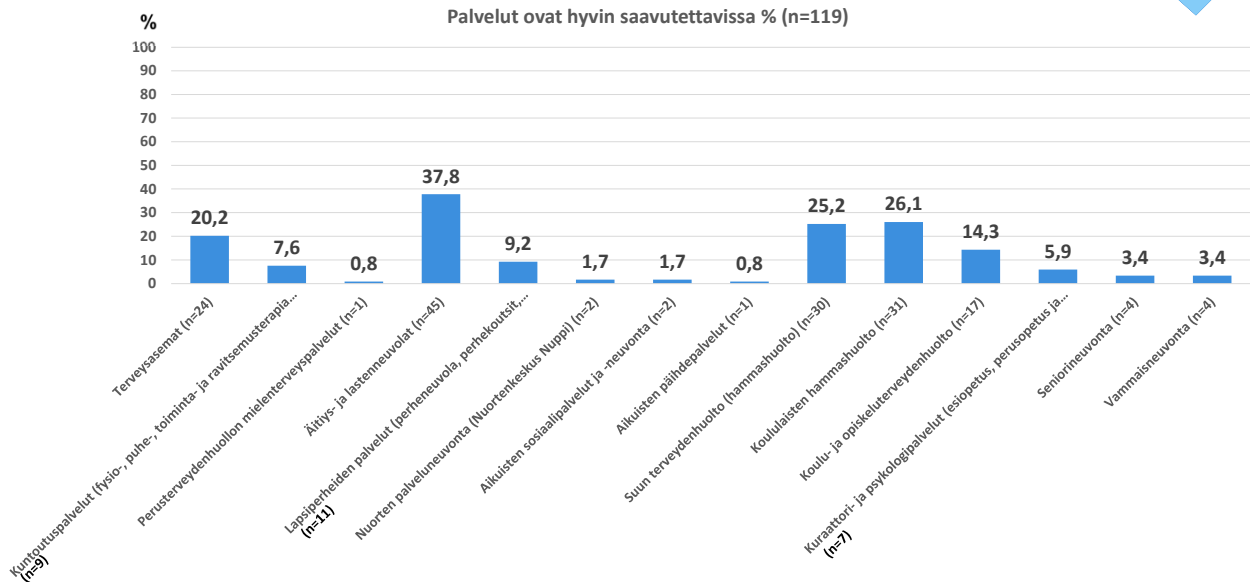

Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Palveluiden tuominen Länsi-Vantaalle, josta ne puuttuvat kokonaan. Tikkurila hankalan matkan päässä.
- Konkreettisen avun tarjoaminen Ohjaamossa neuvomisen ja opastamisen lisäksi.

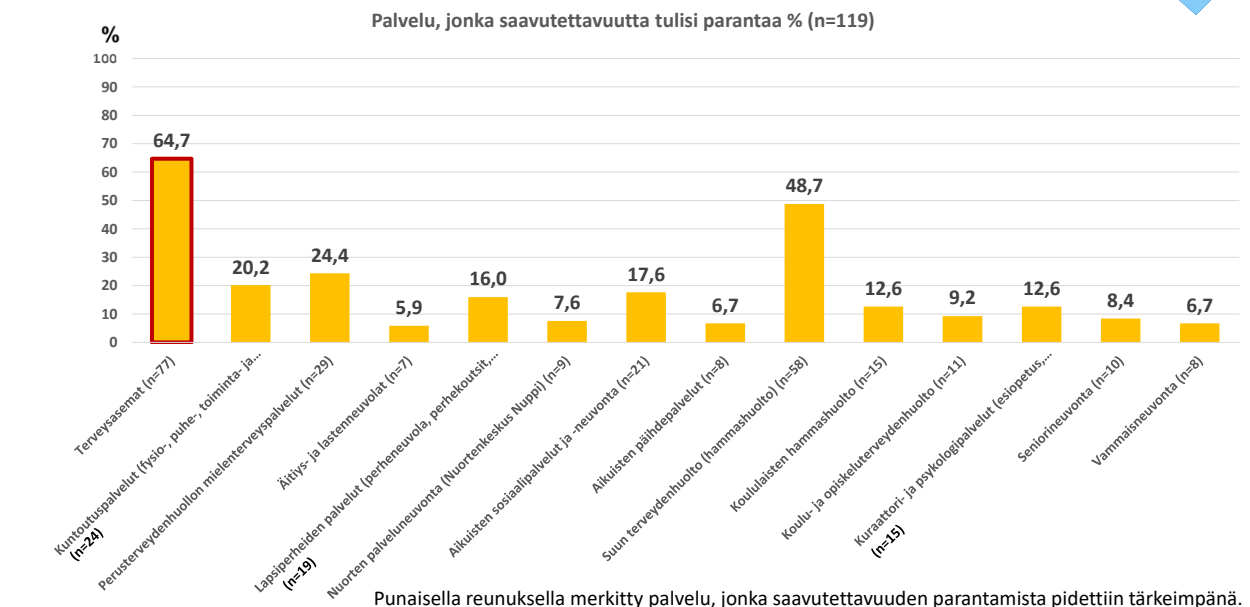
48

KIVISTÖ, sote

49

KIVISTÖ, sote

50

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

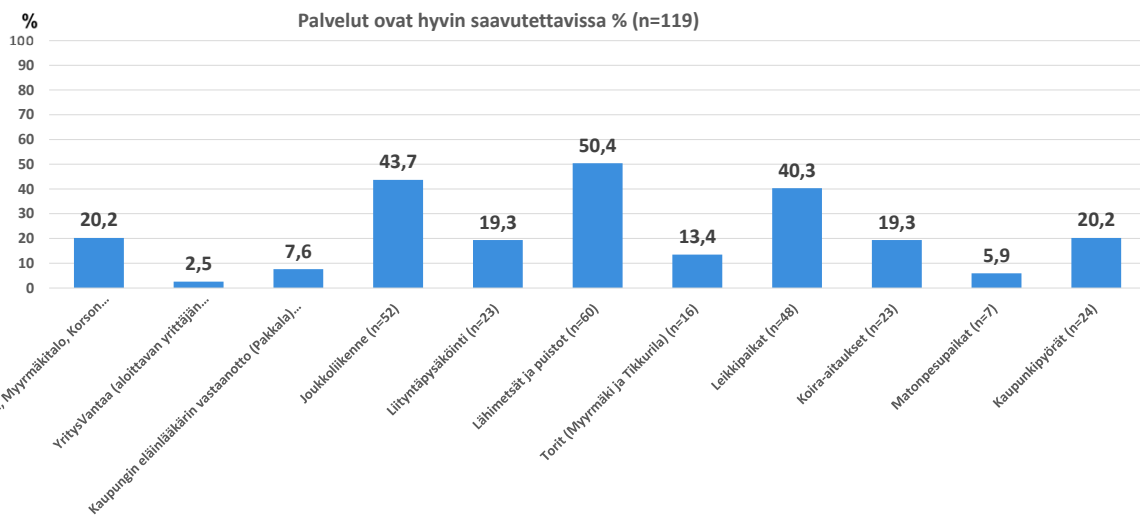
- Terveysasema Kivistöön, samaan yhteyteen laboratoriopalvelut
- Suunterveydenhuollolle oma palvelupiste Kivistöön ja lisää aikoja, että pääsisi hoitoon lähelle. Kiireellisen hoitoon pitäisi myös päästä Kivistössä.
- Nuorten päihdepalveluja ja mielenterveyspalveluja alueelle
- Puheterapiapalvelut ja ravitsemusterapeuttien palvelut puuttuvat

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- terveysaseman palvelut, suun terveyden huolto, seniori- ja vammaisneuvonta, neuvolalääkäri, neuvolapalvelut, koulupsykologi/kuraattori, fysioterapia, aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

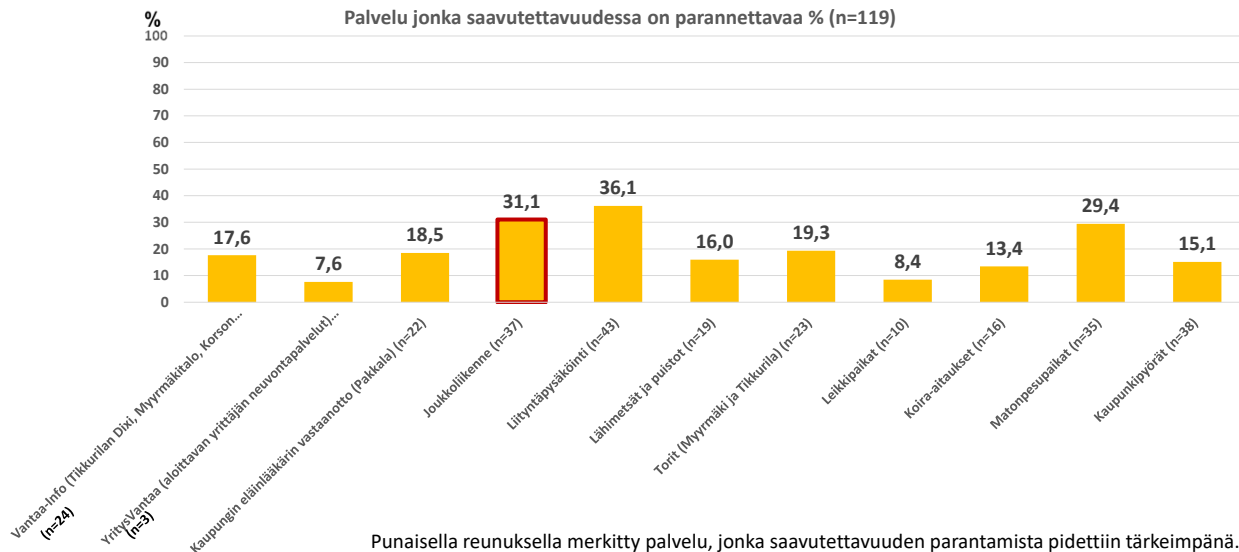
51

KIVISTÖ Muut palvelut

52

KIVISTÖ Muut palvelut

53

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Pysäköinti ongelmana. Parkkipaikkoja palveluiden yhteyteen. Vierasmaikat puuttuvat, liityntäpysäköinti maksuttomaksi ja parkkipaikkoja lisää liityntäpysäköintipaikoille. Syrjäisempien liityntäpysäköintipaikkojen ilkevallan estäminen.
- Julkisen liikenteen kehittäminen. Junan tulisi kulkea nykyistä myöhempään, jotta se palvelisi mm. lento-asemalla työskenteleviä. Bussiyhteyden juna-asemalle suuralueen reunamilta paremmiksi, vuorovälien tihentäminen. Suorat bussiyhteydet Helsingin keskustaa, Peijakseen ja Jumboon.
- Yhtenäinen kaupunkipyöräjärjestelmä pääkaupunkiseudulle. Lisää kaupunkipyöräpisteitä Kivistön alueelle mm. keskustaan Alepan luo sekä omakotialueille.
- Koirapuistoista isompia ja metsäisempiä. Koirapuisto Keimolanmäkeen.
- Matonpesupaikka Kivistöön ja Keimolanmäkeen.
- Siirtymäreitit Vestran ulkoilualueelle
- Lapinkylään asema

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- julkisen liikenteen, liityntäpysäköinti, kaupunkipyörät, eläinlääkäri, matonpesupaikat, parkkipaikat ja harrastukset. Lähiliikuntapaikat, ulkoilualueet puutteellisten opasteiden takia.

54

Aviapolis

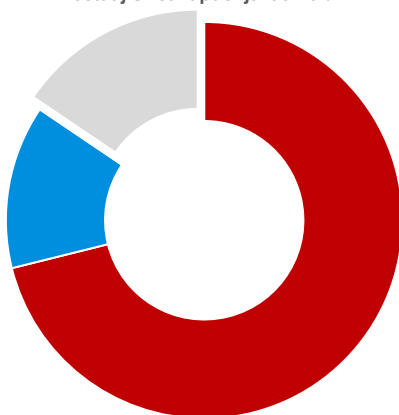

55

Vastaajien määrä 45

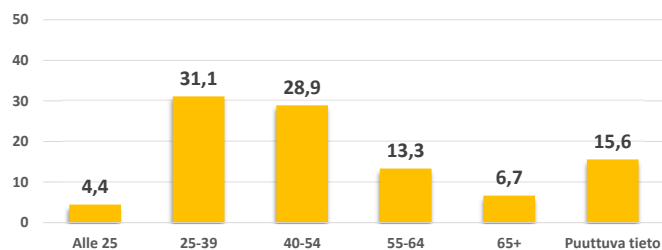

Vastaajien sukupuolijakauma %

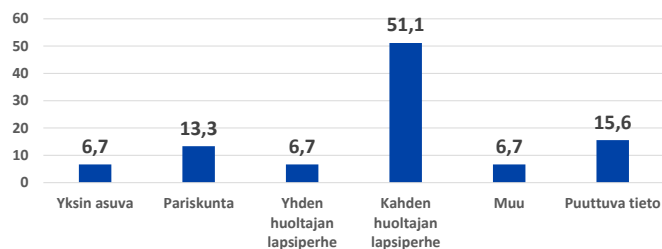

- Nainen 71,1 % (n=32)
- Mies 13,3 % (n=6)
- Muu 0 % (n=0)
- Puuttuva tieto 15,6 % (n=7)

Vastaajien ikäjakauma %

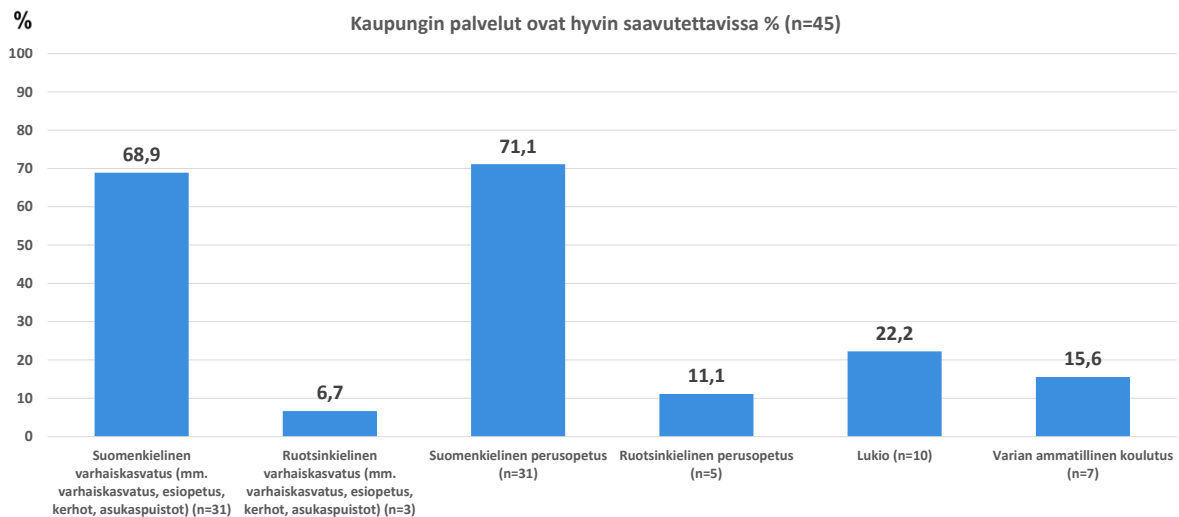

Vastaajien perhemuotojakauma %

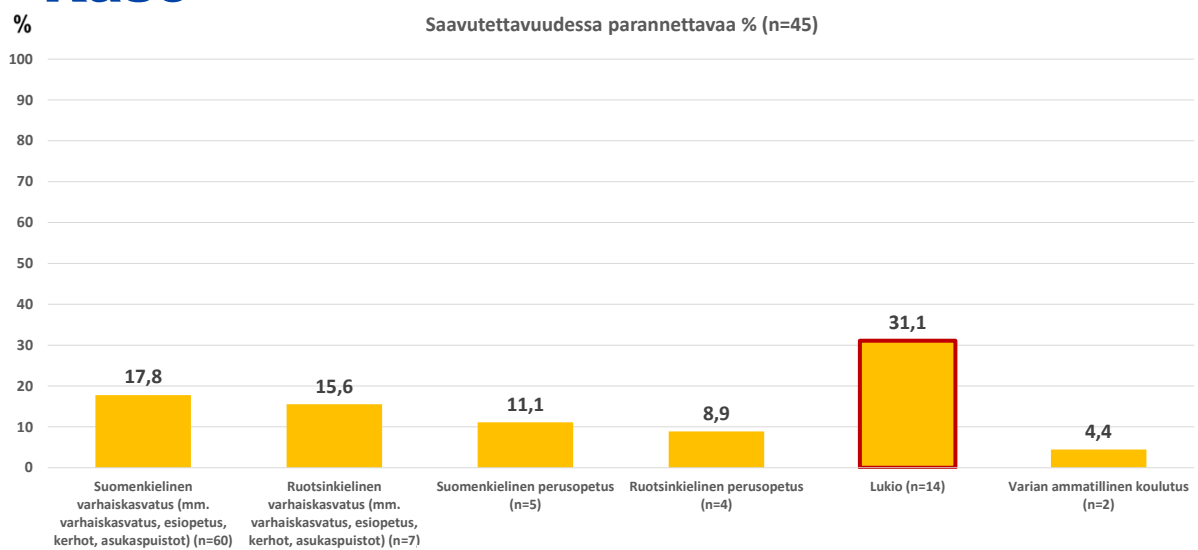
56

AVIAPOLIS Kaso

57

AVIAPOLIS Kaso

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

58

Avovastausten teemat

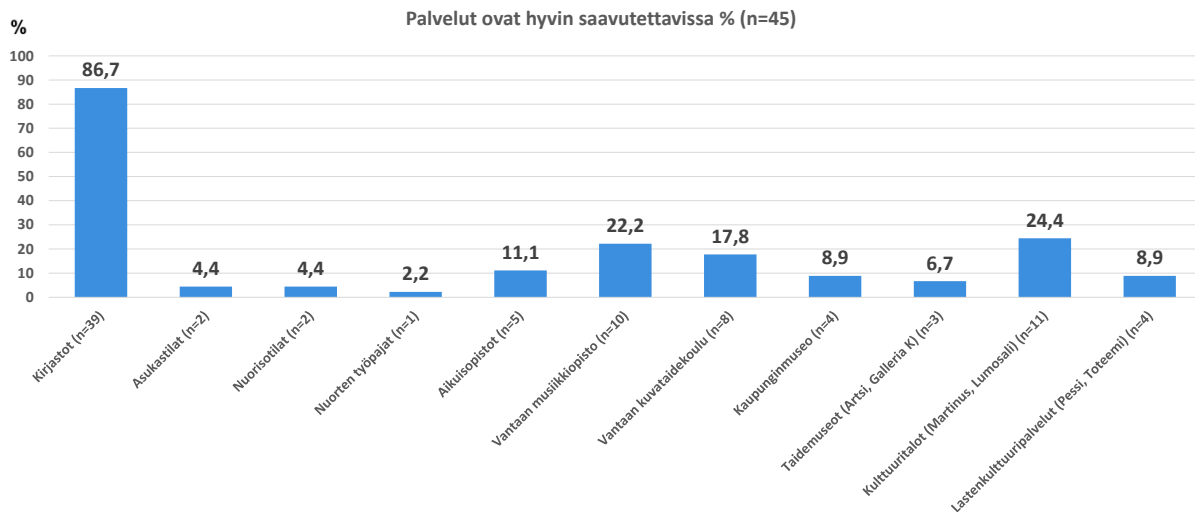

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Oma lukio Aviapoliksen alueelle
- Lisätiloja perusopetukseen
- Varhaiskasvatuksen kapasiteettia tarvitaan lisää alueelle, päiväkodit ovat täynnä.
- Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen palvelut puuttuvat alueelta
- Palveluiden hankkiminen kolmannelta osapuolelta täydentämään palveluja

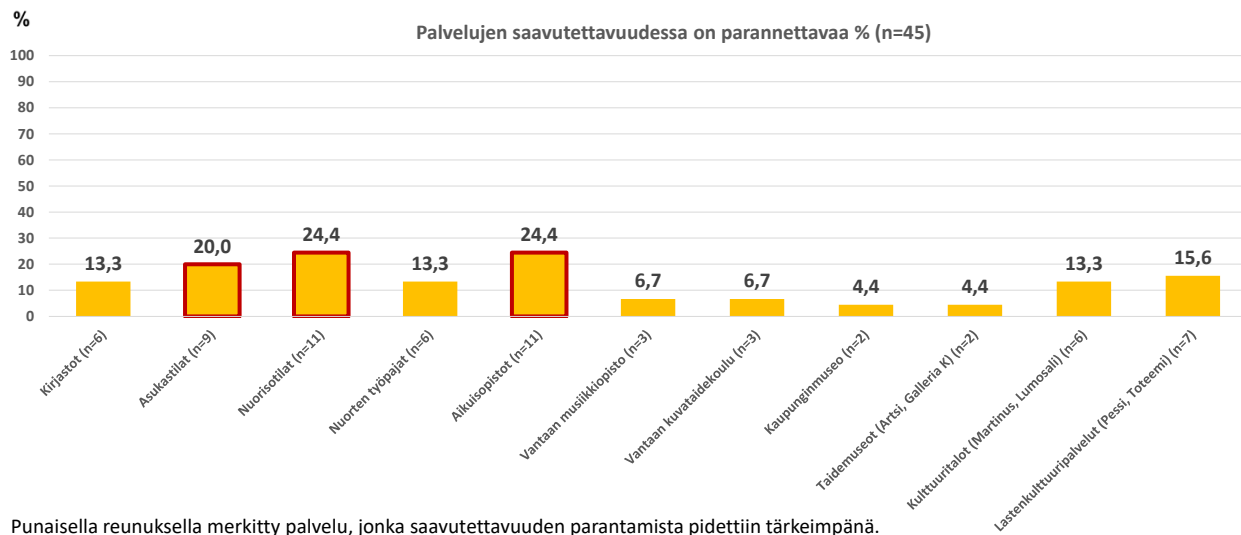
59

AVIAPOLIS Kaku

60

AVIAPOLIS Kaku

61

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

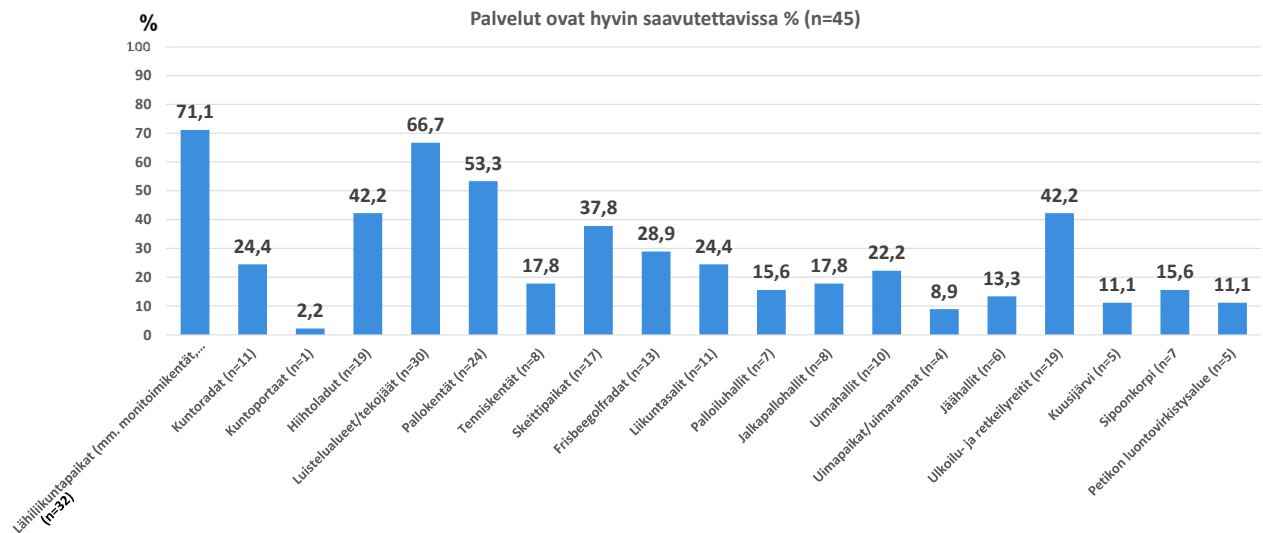
- Aviapoliksen alueelta puuttuu paljon palveluja. Alueelle tarvittaisiin nuorisotilat, asukastilat, lastenkulttuuripalveluita, musiikkiopiston palveluita, aikuisten- ja lasten harrastus- ja kulttuuritoimintaa.
- Julkisen liikenteen parantaminen alueella, nyt harrastuksiin pitää kulkea autolla.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Musiikkiopisto, kuvataidekoulu, aikuisopiston kurssit, nuorisotilat.

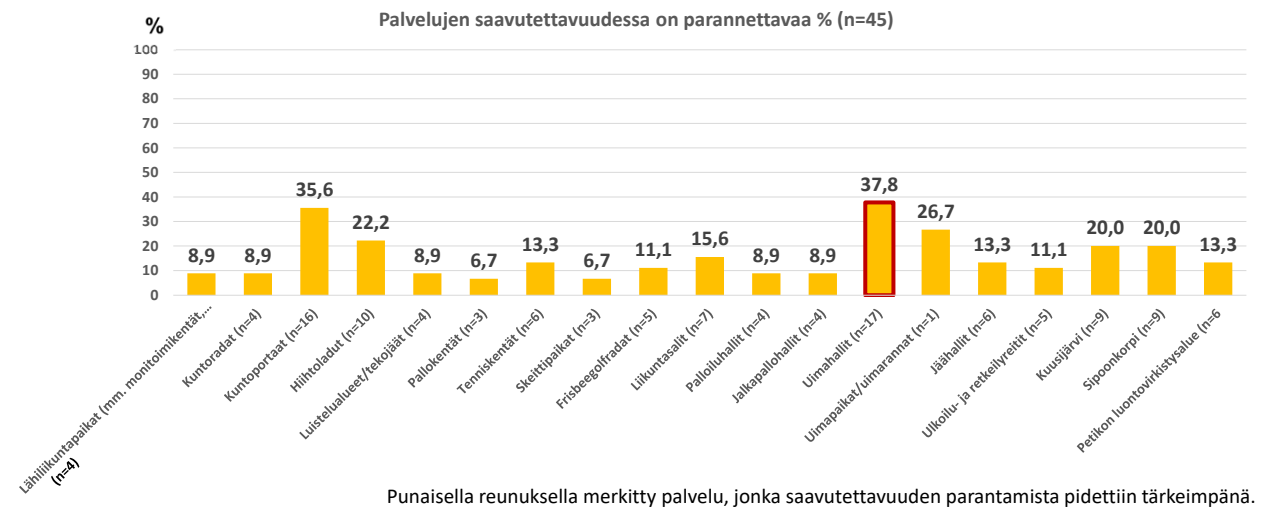
62

AVIAPOLIS Liipa

63

AVIAPOLIS Liipa

64

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

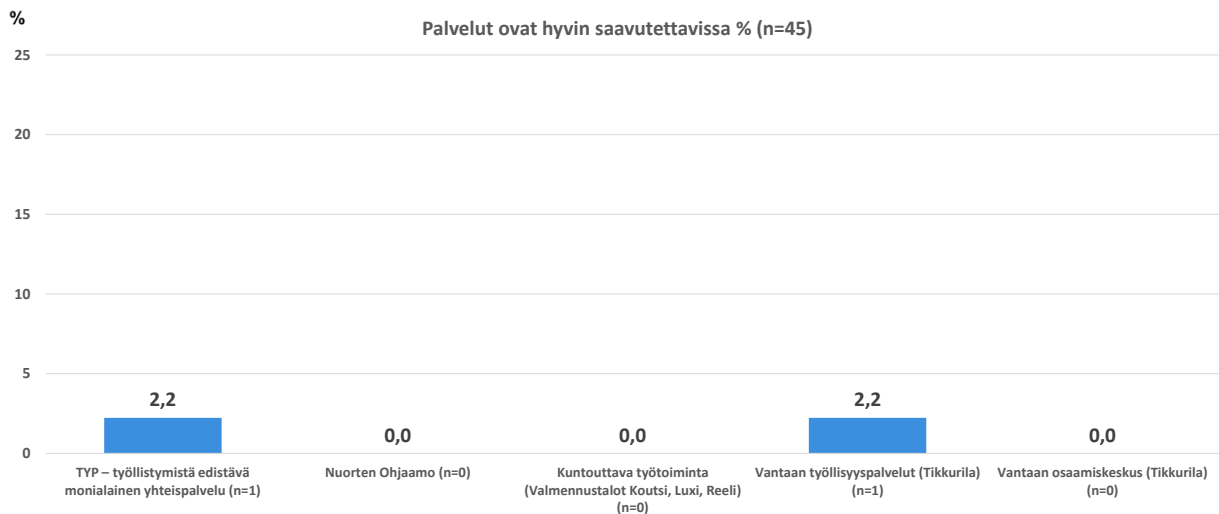
- Uimahalli alueelle
- Uimapaikka, kuntopaikat, yleisurheilukenttä, skeittiparkin laajentaminen, luistelua ja jääkiekkoa varten enemmän jäitä, kuntorata Ylästöntien pohjoispuolelle.
- Silta Vantaanjoen yli Ruutinkosken kohdalta. Vantaanjoen rantaa pitkin reitti Ylästään asti.
- Hiihtolatuksen kunnossapito paremmaksi, hiihtolatuyshteys Paloheinään.
- Julkisen liikenteen yhteydet Kuusijärvelle Sipoonkorpeen ja Petikon luontovirkistysalueelle.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Uimahalli, uimarannat, kuntopaikat, Sipoonkorpi ja Kuusijärvi, luistelu, yleisurheilu. Urheilukenttä puuttuvan esteettömän sisäänkäynnin vuoksi.

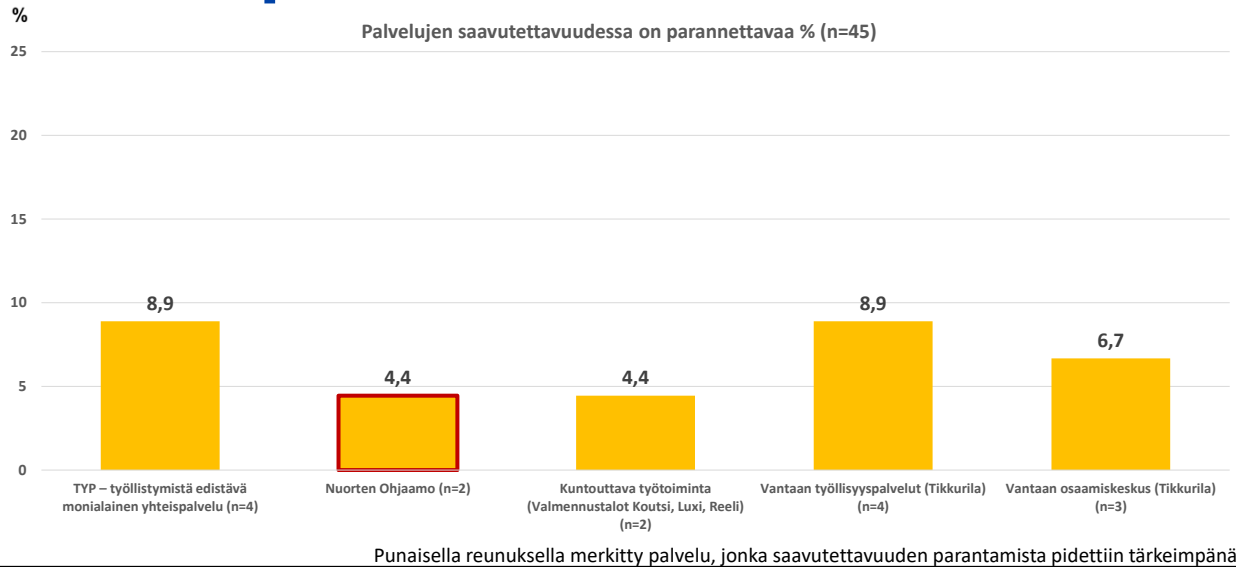
65

AVIAPOLIS Kasvupalvelut

66

AVIAPOLIS Kasvupalvelut

67

Avovastausten teemat

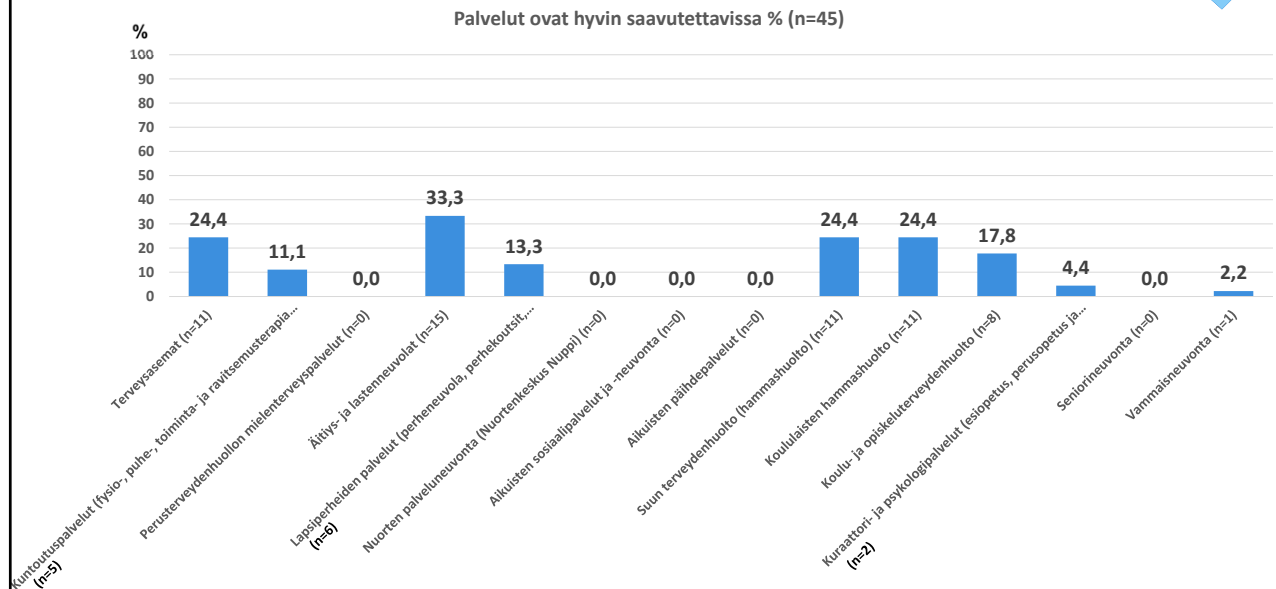

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Monialaisia yhteispalveluja, jossa saisi monialaista palvelua – ei juoksuttamista luukulta toiselle.
- Tiedottamista tarjolla olevista palveluista paremmaksi.
- Enemmän konkreettista tukea työllistymiseen.

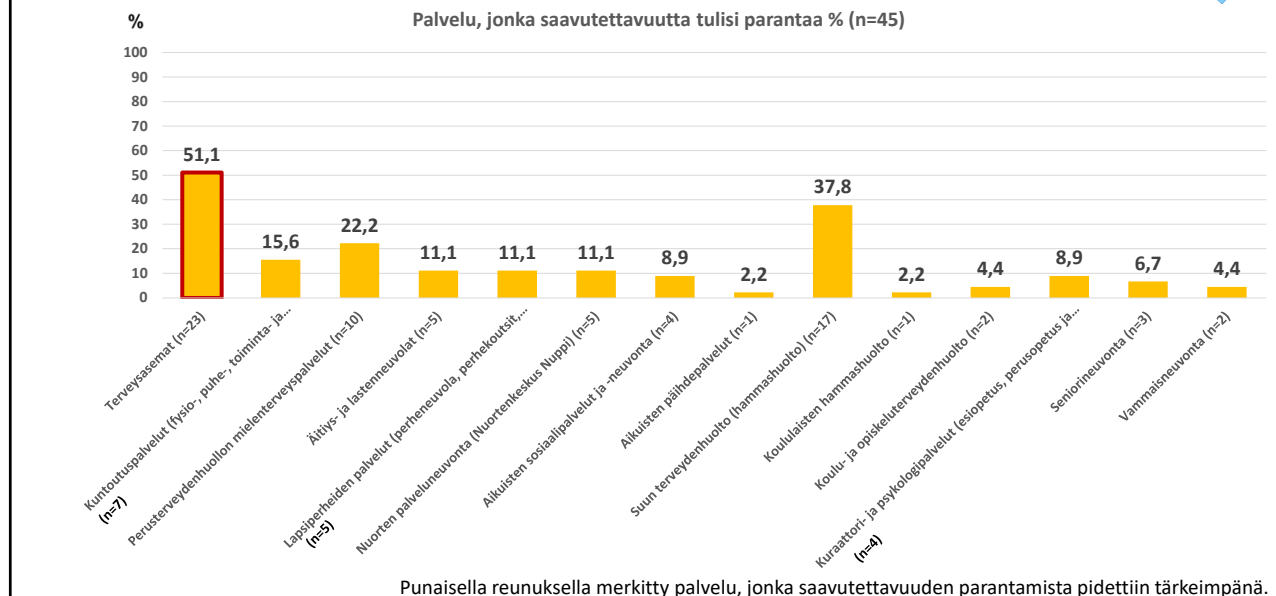
68

AVIAPOLIS, sote

69

AVIAPOLIS, sote

70

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

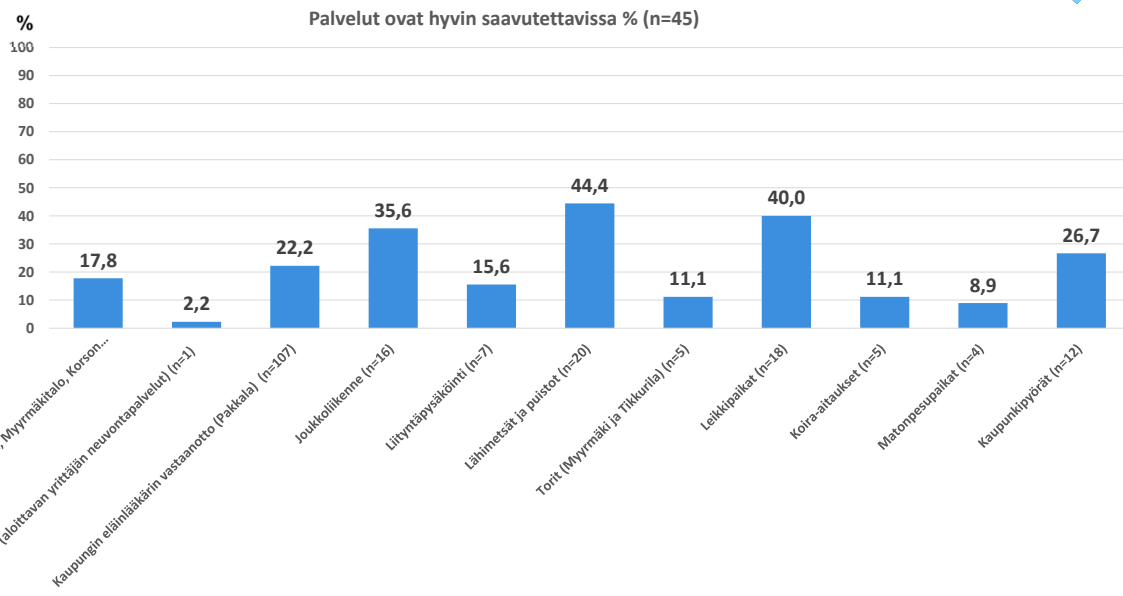
- Terveysasemalle ja suun terveyden huollon aikojen saaminen, palveluun pääsyä parannettava.
- Terveyskeskus kaukana, Jumbon yhteyteen alueen asukkaille terveysasema.
- Julkiselle liikenteellä kulku terveystaloihin on hankalaa useiden vaihtojen takia.
- Koulupsykologille ajan saaminen.
- Kartanonkosken neuvolaan pysäköintitilaa.
- Palveluverkko on sellainen, että omaa autoa tarvitaan.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Terveystalot, suun terveydenhuolto, Nuppi, perheneuvola, neuvola.

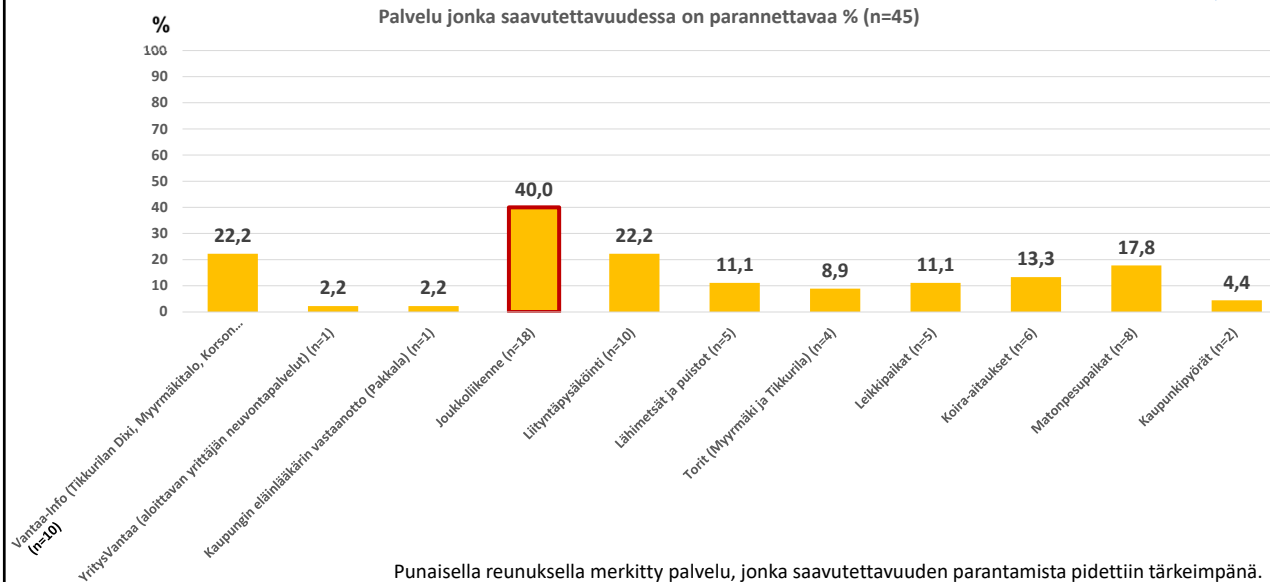
71

AVIAPOLIS, muut palvelut

72

AVIAPOLIS, muut palvelut

73

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- VantaanInfo Jumboon
- Joukkoliikennedyhteysien parantaminen Ylästössä
- Julkisen liikenteen suoria yhteyksiä Tikkurilaan nopeutettava ja yhteyksiä Helsinkiin parannettava.
- Suoria linjoja 614/415 ei saa lakkauttaa. 614 takaisin Ylästöön.
- Liityntäpysäköintipaikkoja lisää
- Ilmaiset pysäköintipaikat kaupungin palvelujen yhteyteen
- Vantaalle samat kaupunkipyörät kuin Espoolla ja Helsingillä.
- Koira-aitaus Ylästöön
- Asukaspuisto ja asukkaiden tapaamispaikkoja sekä ulko- että sisätiloihin.
- Iso leikkipuisto alueelle
- Toritoiminnan kehittäminen

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Joukkoliikenne, liityntäpysäköinti, kaupunkipyörät, yhteiskäyttöautot

74

Tikkurila

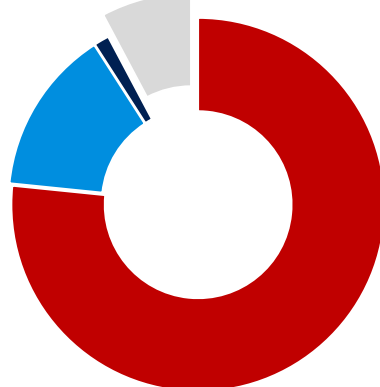

75

Vastaajien määrä 77

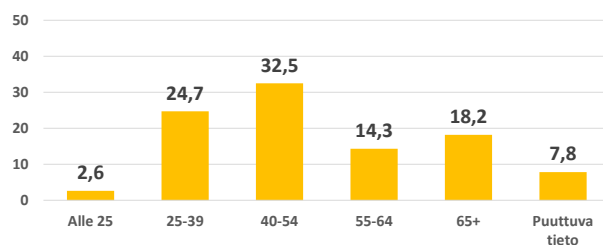

Vastaajien sukupuolijakauma %

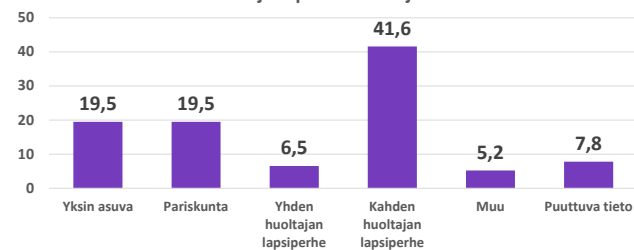

- Nainen 76,6 % (n=59)
- Mies 14,3 % (n=11)
- Muu 1,3 % (n=1)
- Puuttuva tieto 7,8 % (n=6)

Vastaajien ikäjakauma %

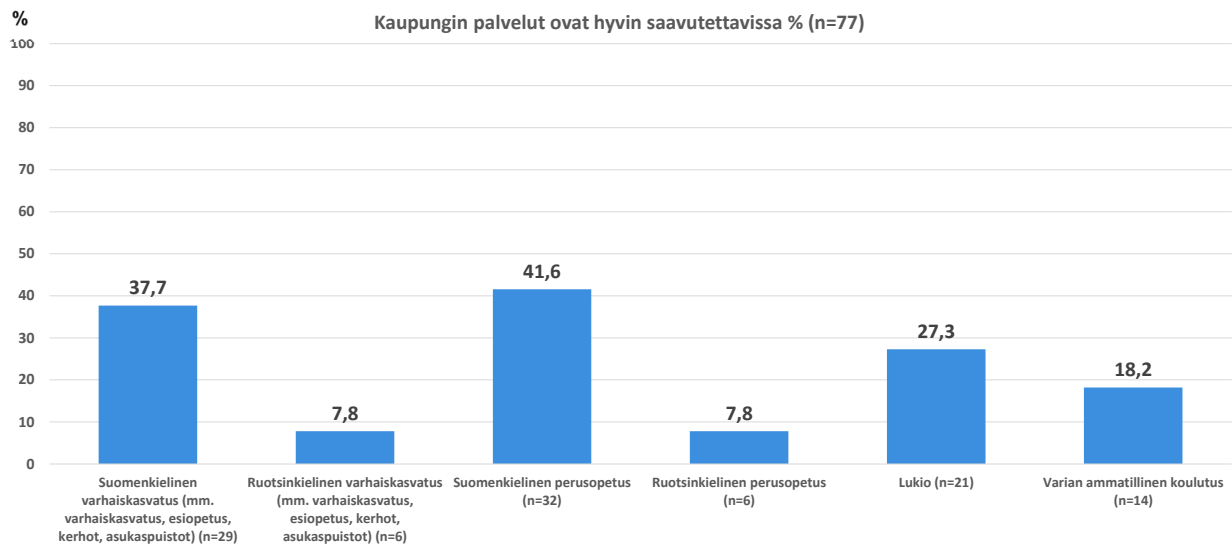

Vastaajien perhemuotojakauma %

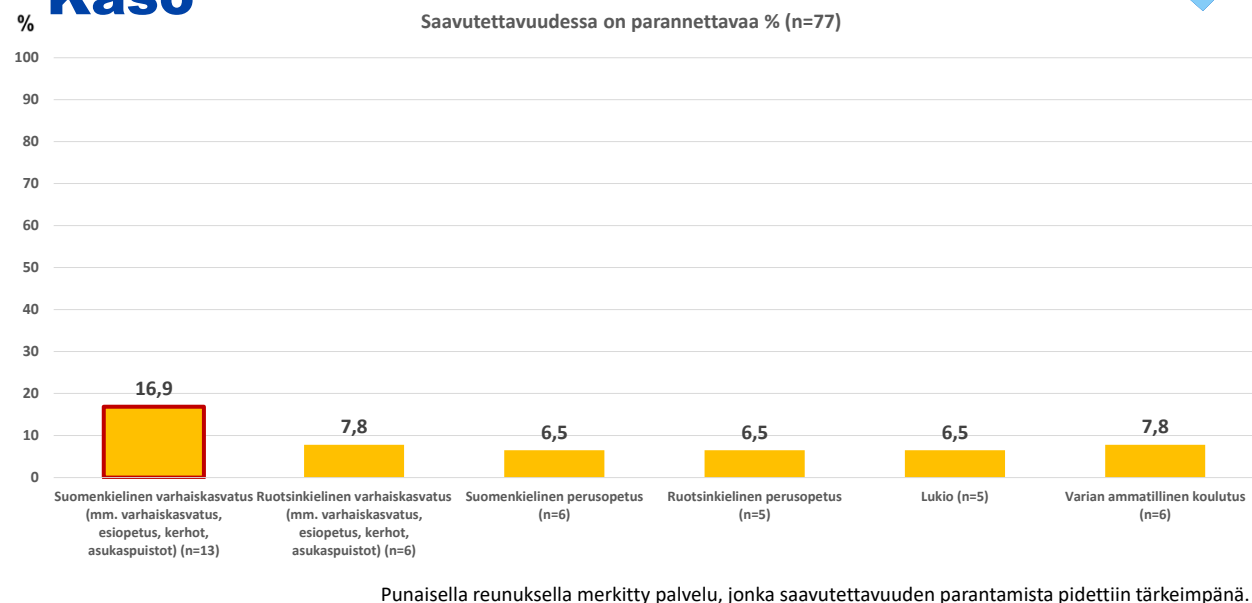
76

TIKKURILA Kaso

77

TIKKURILA Kaso

78

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

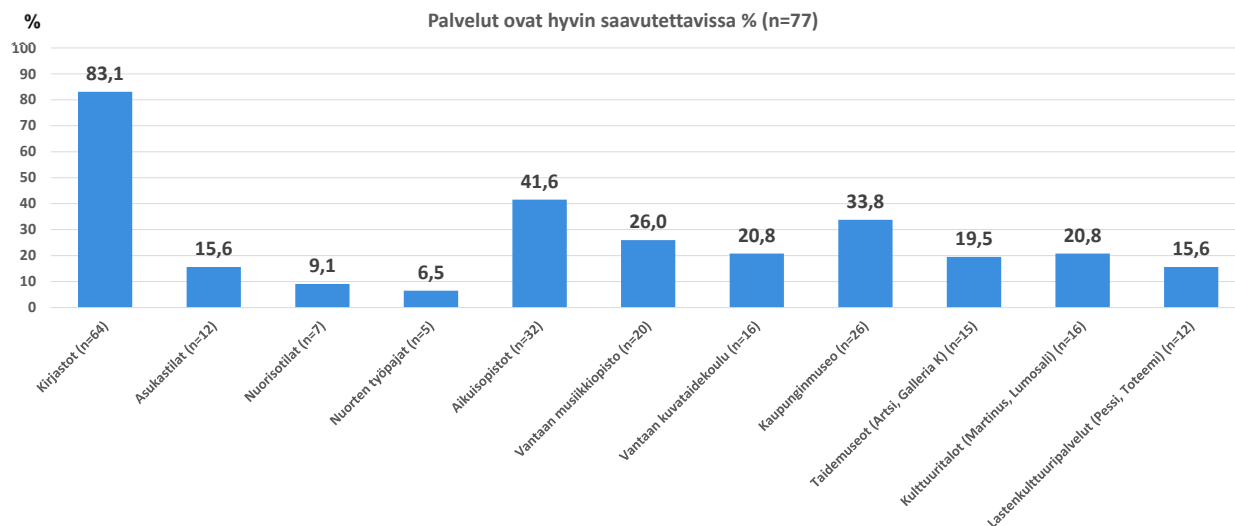
- Lisää varhaiskasvatuspalveluja ja paikkoja Tikkurilaan. Päivähoitopaikan saaminen lapsille lähipalveluna. Nyt paikkoja liian vähän.
- Päiväkotien saattoliikenteen parkkipaikkatilat liian pieniä.
- Ruotsinkielistä kielikylpyä tarjolle varhaiskasvatukseen
- Avoin päiväkotit, iltapäiväkerhoja ja leikkipuistotoimintaa alueelle.
- Tiedottamisen parantaminen varhaiskasvatuksen paikkojen hakemiseen ja esikouluun liittyen.
- Tiedonkulun parantaminen oppilaille.
- Tilat sisäilmaltaan turvallisiksi.
- Varia - mainostuksen kehittäminen.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- varhaiskasvatus, perhekerhot.

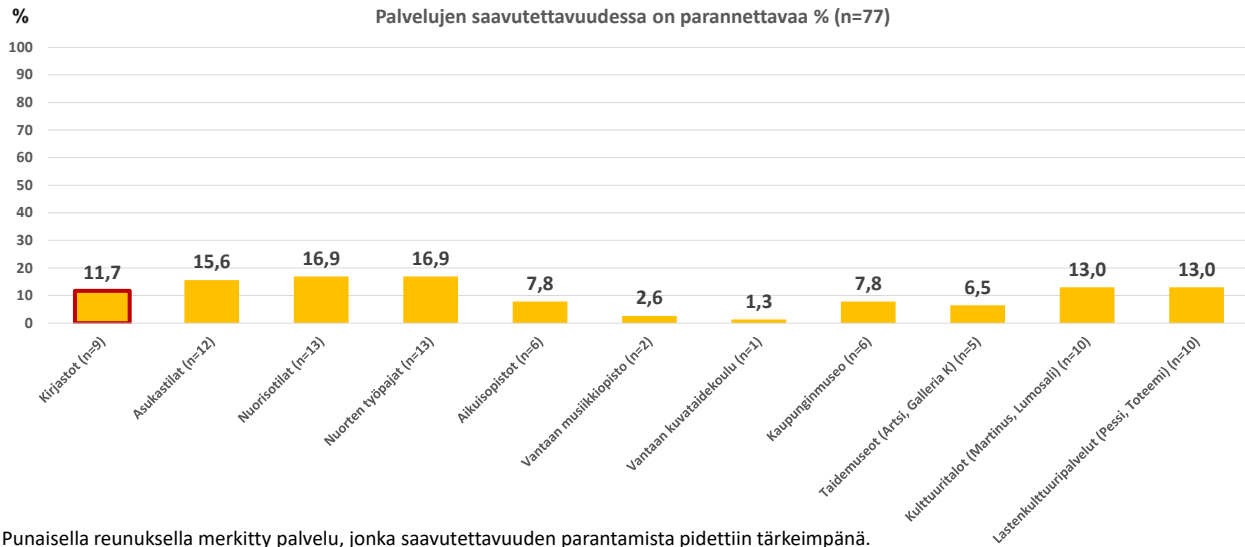
79

TIKKURILA Kaku

80

TIKKURILA Kaku

81

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

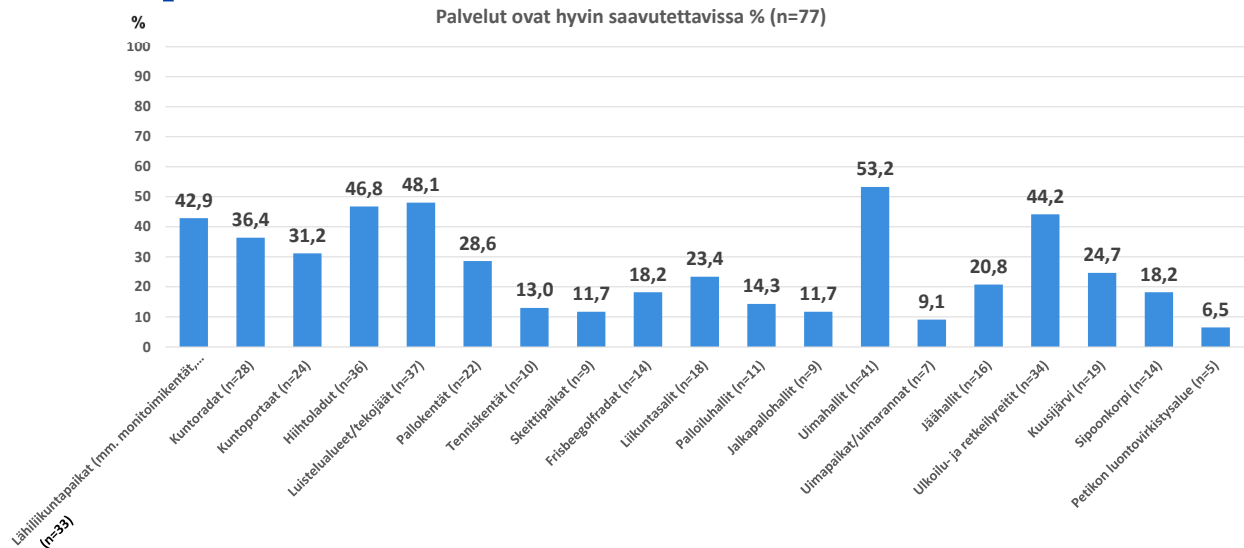
- Tiedottaminen palveluista paremmaksi, nyt tieto kulkee suusta suuhun. Tiedotusta lisää lapsiperheille palveluista.
- Kirjaston aukioloaikojen pidentäminen arkisin ja viikonloppuisin.
- Nuorisotoimintaa ja nuorisotiloja lisää alueelle.
- Kuvataidekouluun lyhyitä kursseja (edullisempia kuin lukukausimaksut)
- Pysäköintipaikkoja lisää kaupungin palvelujen yhteyteen esim. kirjasto. Invapaikkoja liian vähän palvelujen yhteydessä.
- Bussiyhteydet paremmiksi Tikkurilan suuntaan
- Paremmat julkisen liikenteen yhteydet Tikkurilasta Martinukseen.
- Pessiin hankala päästä pysäköinnin takia.
- Työpajatoimintaa aikuisille.
- Lastenkulttuuritarjontaa myös ilta-aikoihin ja viikonloppuihin.
- Pessiin ruotsinkielistä lastenkulttuuritarjontaa myös muulloin kuin keskellä päivää.
- Martinusta vastaavat tilat Itä-Vantaalle.
- Ruotsinkielistä vapaa-ajan toimintaa Tikkurilan alueelle
- Kunnallisten muskareiden, kerhojen, jumppien ja leikkipuistojen, kohtaamispaikkojen tarjontaa myös ilta-aikaan työssäkäyvien perheiden lapsille.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Kirjasto, kulttuuri palvelut mm. invapaikkojen puutteen vuoksi ja aukioloaikojen vuoksi. Nuorisotilat, nuorten työpajat, lasten kulttuuripalvelut, kuvataidekoulu kurssit. Aikuisopiston palvelut parkkipaikkojen puutteen vuoksi.

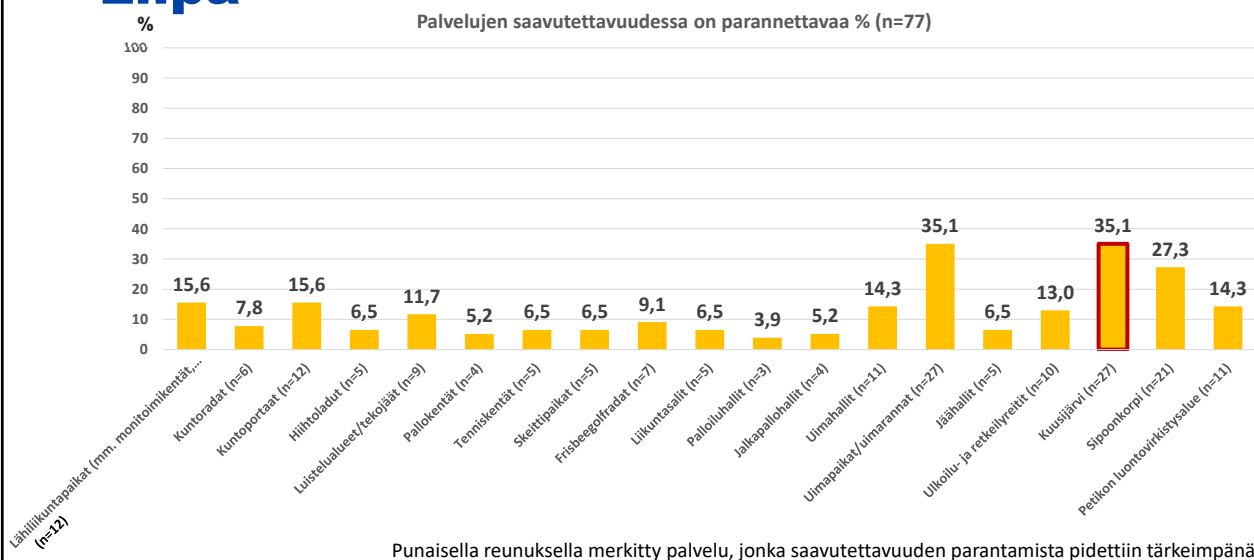
82

TIKKURILA Liipa

83

TIKKURILA Liipa

84

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

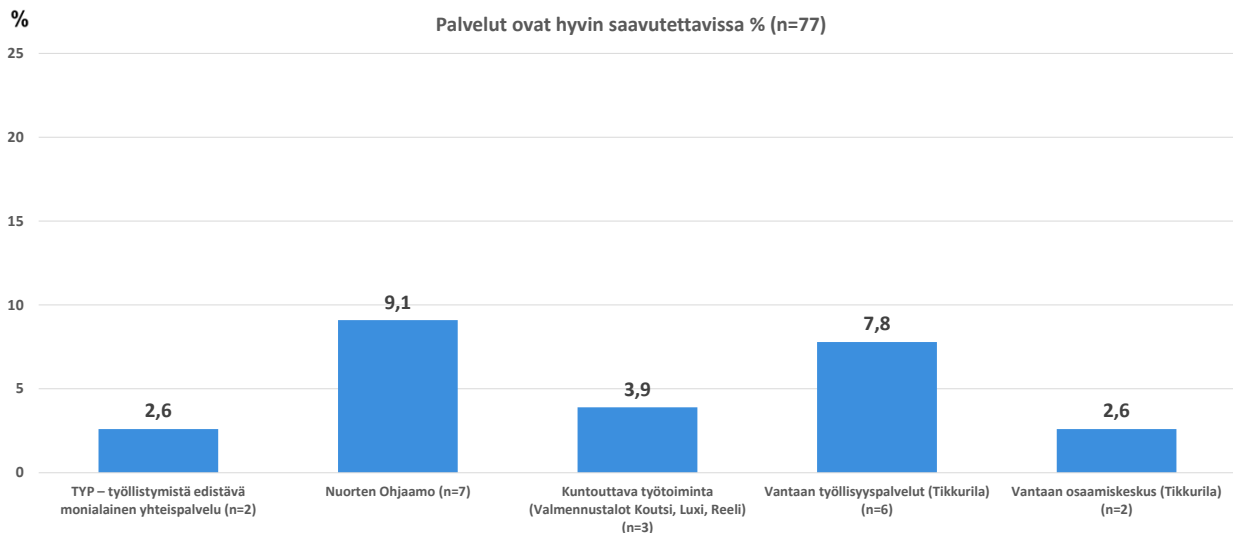
- Julkisen liikenteen yhteyden paremmiksi Kuusijärvelle ja Sipoonkorpeen.
- Bussiyhteyksien parantaminen Tikkurilan urheilupuiston alueelle.
- Sipoonkorven alueille lisää parkkipaikkoja.
- Tekojää Tikkurilan urheilupuistoon, luistelupaikka Ruskeasuolle.
- Maauimala, uimapaikkoja Tikkurilaan.
- Ulkokuntoilupaikkoja lisää ja kuntoportaat Tikkurilaan.
- Enemmän skeittipuistoja ja frisbeegolf ratoja alueelle.
- Koripallon heittelypaikkoja lisää.
- Ulkoliikunta-alueiden parempi huolto ja kunnossapito, valaistus.
- Työikäisille lisää esim. liikuntatoimintaa iltaisin.
- Nuotiopaikka Ruskeasantaan.
- Paremmat opasteet luontovirkistysalueille
- Petikon luontovirkistysalueen mainostaminen

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Ulkoilu- ja retkeilyreitit, Kuusijärvi, Sipoonkorpi, Petikko. Petikko huonojen opasteiden ja julkisen liikenteen yhteyksien vuoksi. Uinti, uimahalli, luistelu, frisbeegolf.

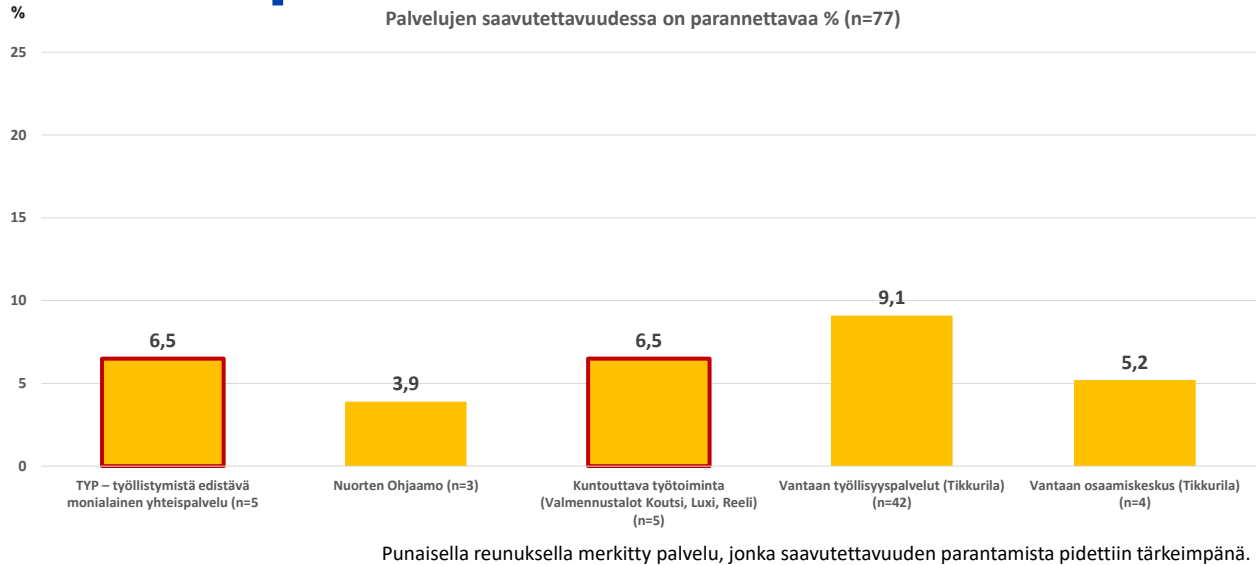
85

TIKKURILA Kasvupalvelut

86

TIKKURILA Kasvupalvelut

87

Avovastausten teemat

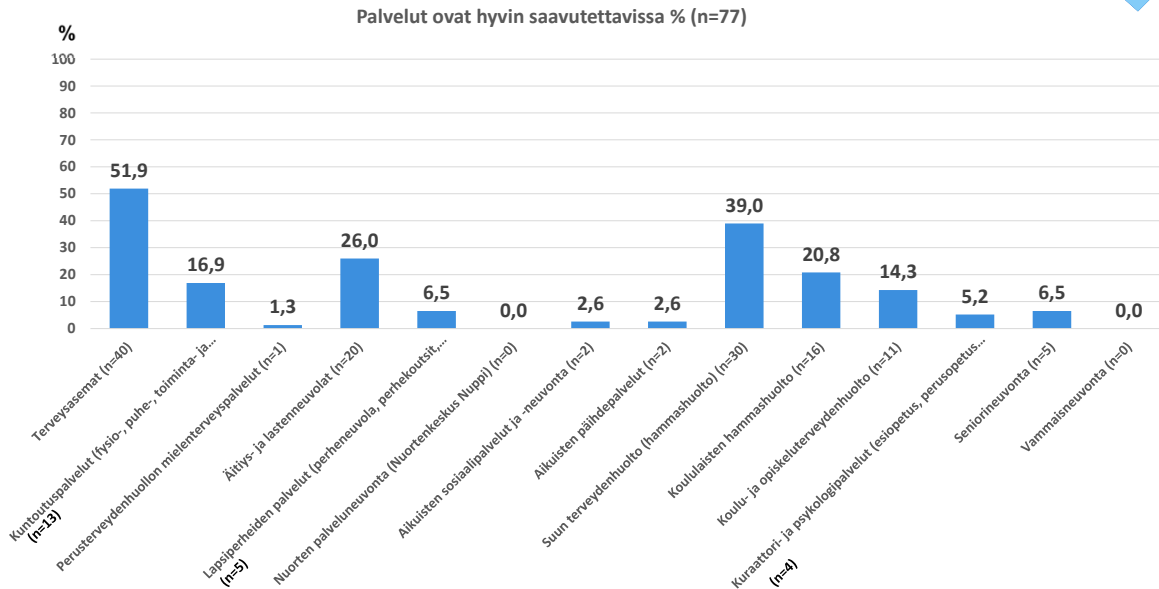

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Tiedotus kuntouttavasta työtoiminnasta ja Vantaan osaamiskeskuksesta kuntoon.
- Yhteistyötä enemmän työnantajien kanssa.
- Nyt vaikeaselkoinen palvelukokonaisuus, sitä on selkiytettävä.
- Nuorelle tulevat kirjeet ovat vaikeaselkoista byrokratiakieltä, viestintä selkokielelle.
- Ohjaamoon pääsyä parannettava.
- Asiakkaan ohjaaminen soveltuville kursseille (ei vaan kursseille joissa on tilaa).
- Kuntouttavassa työtoiminnassa on todella pitkät jonot, jonojen purku.

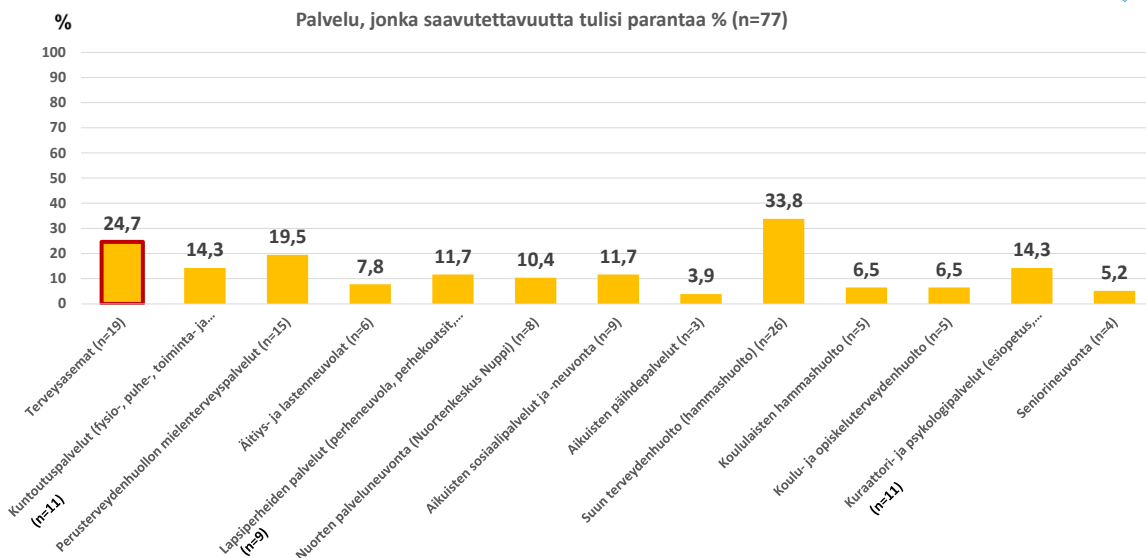
88

TIKKURILA, sote

89

TIKKURILA, sote

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

90

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

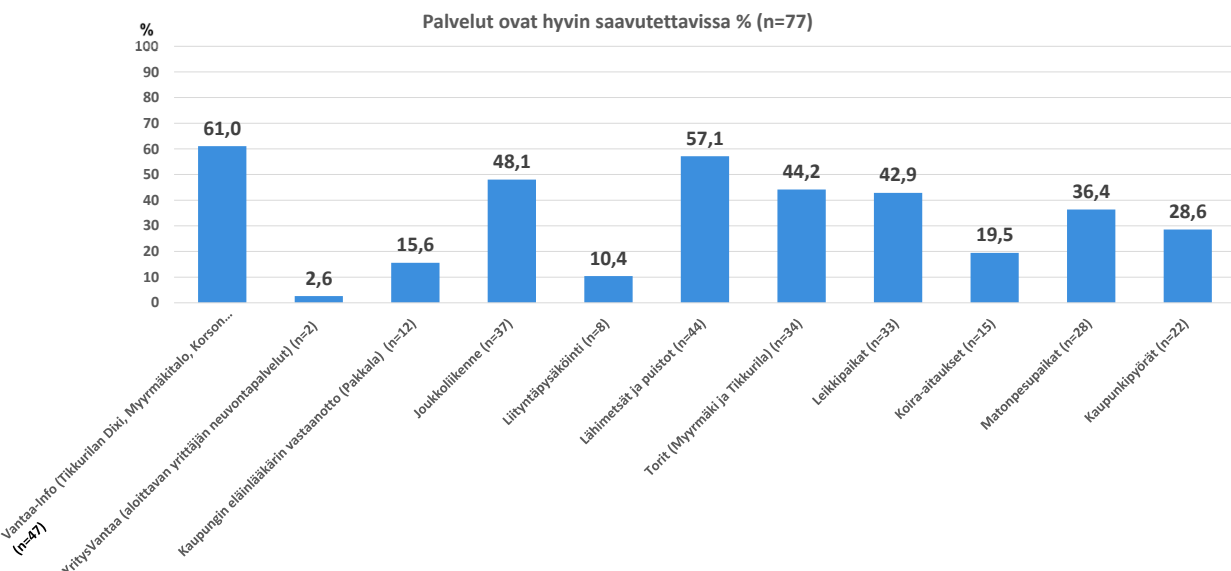
- Terveyskeskuksesta ajan saaminen, lisää aikoja
- Suun terveyden huoltoon pääsy, lisää aikoja
- Mielenterveyspalveluihin ja mielenterveystukitoimintaan pääsyn helpottaminen, lisää aikoja
- Perheneuvola ja koulukuraattori sekä lasten psykologipalveluja lisää
- Lapsiperheiden tukipalveluja parannettava ja apua tarjottava ennaltaehkäisevästi
- Nuorten sosiaalipalveluihin pääsyä parannettava
- Nupin palvelujen kehittäminen, lisää ennaltaehkäisevää toimintaa
- Kehitetään terveyspalveluja yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa. Otetaan malli Hollannista ja Kanadasta.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Terveyskeskuksen palvelut, hammashuolto, vammaisneuvonta, vanhusten päivätoiminta, nuppi ja lastensuojelu, mielenterveyspalvelut,

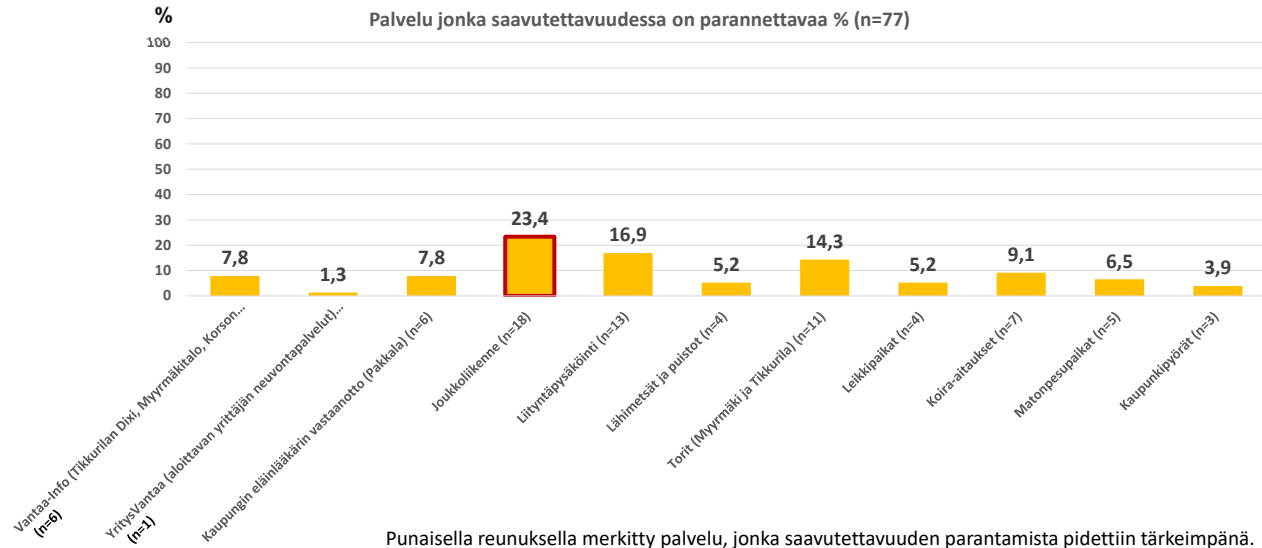
91

TIKKURILA Muut palvelut

92

TIKKURILA Muut palvelut

93

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Julkista liikennettä kehitettävä, suoria linjoja lakkautettu ja pysäkkejä vähennetty. Bussireitit ovat hitaita, koska ne kiertelevät. Suorempia reittejä lisää. Ruskeasannasta suora bussiyhteys Tikkurilaan, Leinelään ja Helsinkiin.
- Ruskeasantaan juna-asema.
- Lisää liityntäpysäköintipaikkoja juna-asemien yhteyteen. Liityntäpysäköinti toimimaan matkalipulla (ei erillismaksua).
- Invapysäköintipaikkoja lisää.
- Koiraraitaus Jokiniemeen/Tikkurilaan. Koirametsä alueelle.
- Matonpesupaikkojen huolto paremmaksi.
- Leikkipaikkojen kunnostaminen ja tuominen varusteiltaan tähän päivään.
- Kaupunkipyöriä Ruskeasantaan ja Simonkylään.
- Asukaspuisto Koivuhakaan keskuspuiston alueelle.
- Grillauspaikka Ruskeasantaan.
- VantaanInfon näkyvyyttä parannettava.
- Rakennusvalvonnan toiminta asiakasystävällisemmäksi.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Julkinen liikenne, liityntäpysäköinti, rakennusvalvonta, VantaanInfo. Kaupunkipyörät, koska niillä ei voi mennä Helsinkiin.

94

Koivukylä

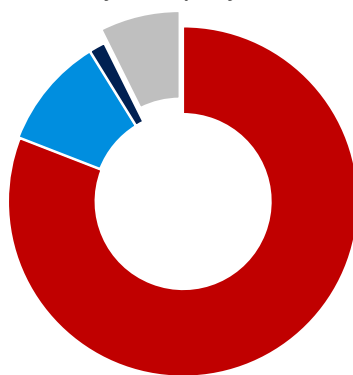

95

Vastaajien määrä 68

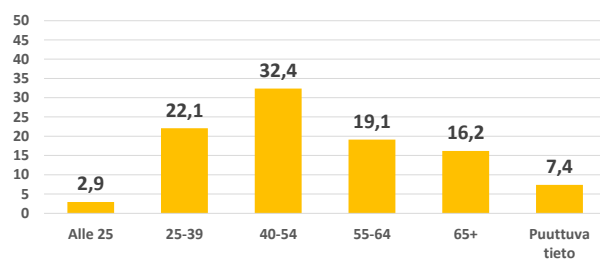

Vastaajien sukupuolijakauma %

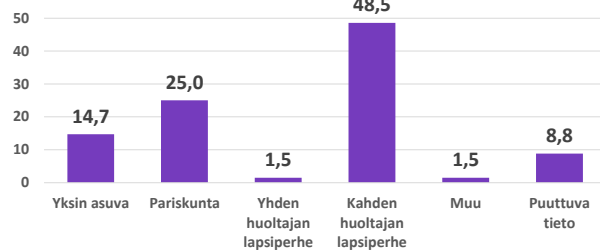

- Nainen 80,9 % (n=55)
- Mies 10,3 % (n=71)
- Muu 1,5 % (n=1)
- Puuttuva tieto 7,4 % (n=5)

Vastaajien ikäjakauma %

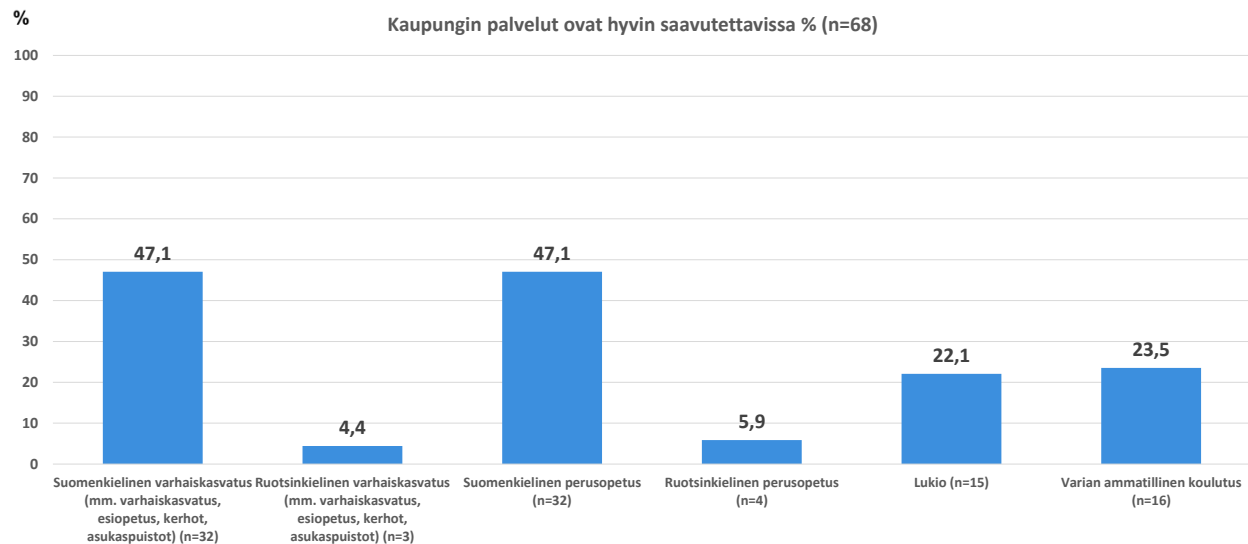

Vastaajien perhemuotojakauma %

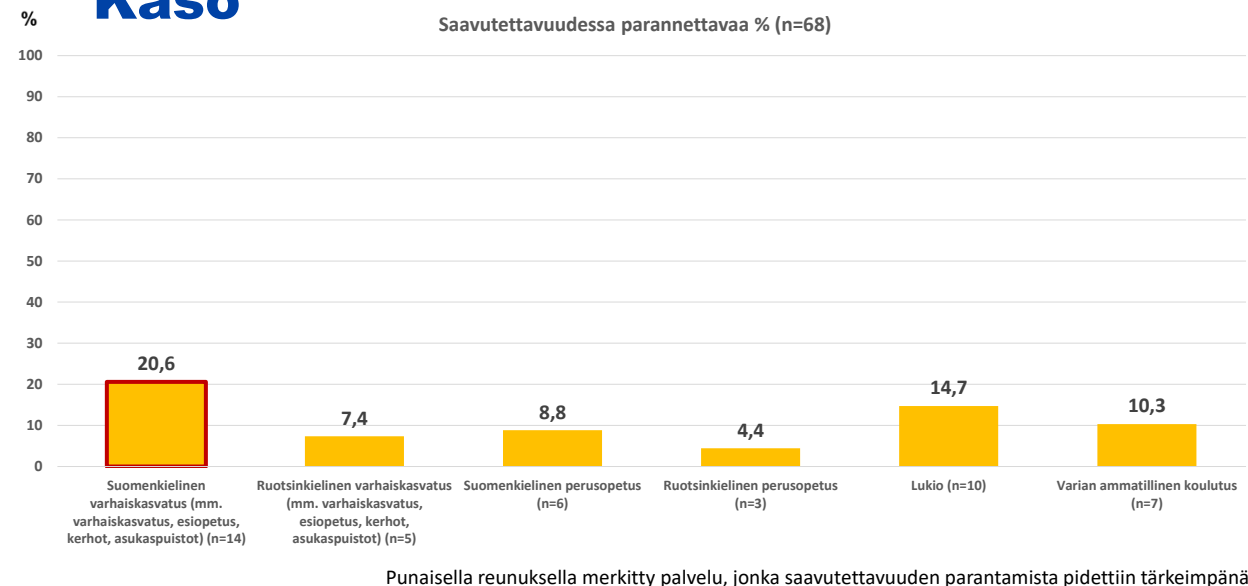
96

KOIVUKYLÄ Kaso

97

KOIVUKYLÄ Kaso

98

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

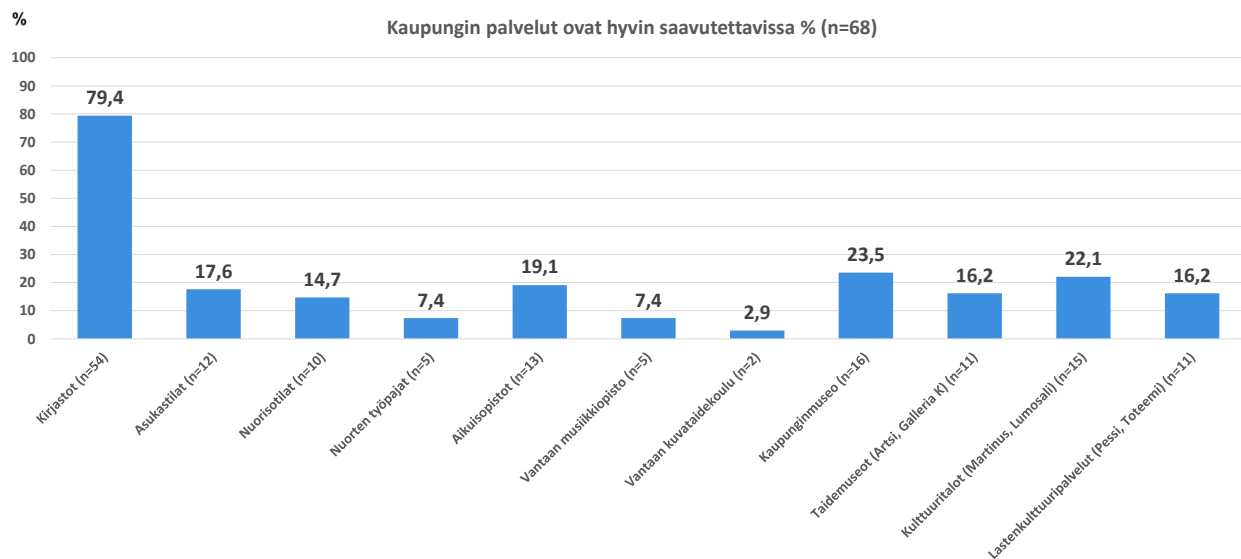
- Päivähoitopaikan saaminen läheltä kotia. Alueen päiväkodit täynnä.
- Avoin päiväkotikoti, perhekahvila ja asukaspuisto alueelle.
- Bussiyhteydet Päiväkummusta kouluille huonot. Lukioon Lumoon, Tiluun tai Sotunkiin eikä Variaan pääse enää suoralla bussilla.
- Lukio takaisin Koivukylään.
- Pikkulasten kerhoja, avoin päiväkotikoti, perhekahvila ja asukaspuisto alueelle.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Varhaiskasvatus, kerhot, asukaspuistot

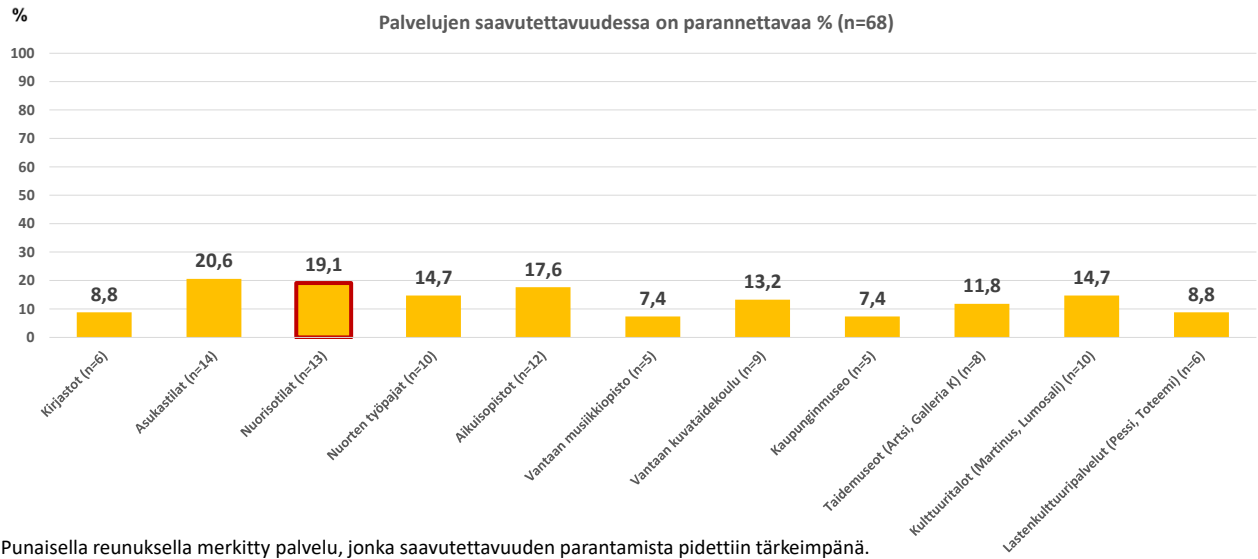
99

KOIVUKYLÄ Kaku

100

KOIVUKYLÄ Kaku

101

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

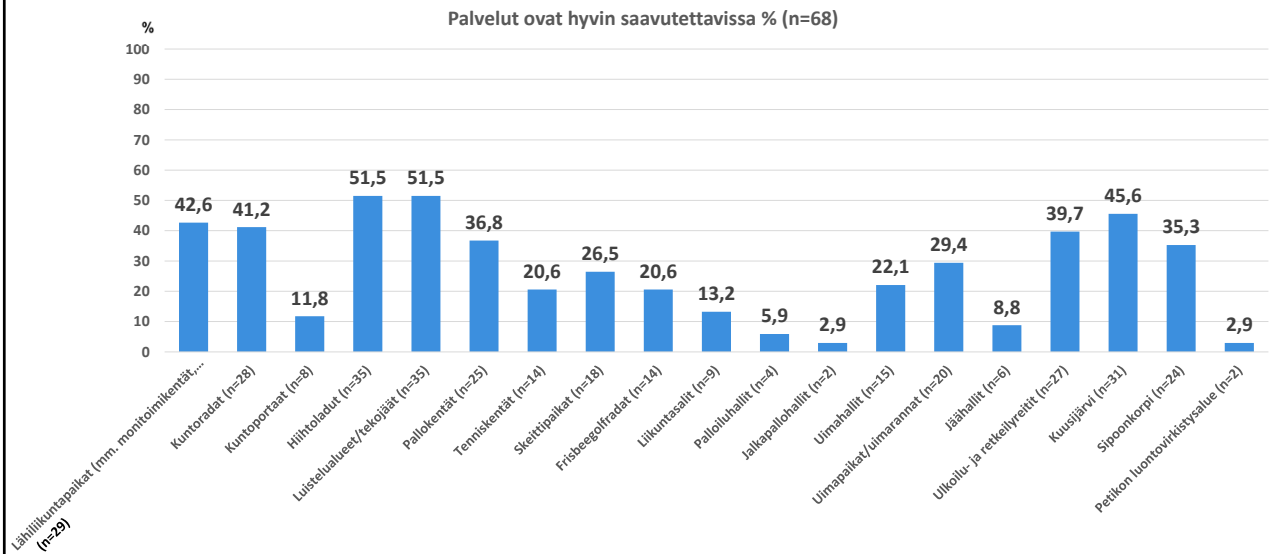
- Kirjasto parempaan paikkaan Koivukylässä (nyt turvaton). Kirjaston valikoimaa laajemmaksi. Kirjastoauto säilytettävä Päiväkummussa.
- Asukastila alueelle (Havukoski), aukiolo myös iltaisin ja viikonloppuisin.
- Nuorisotila Ilolaan.
- Nuorten työpaja Koivukylään.
- Aikuisopiston palveluihin lisää verkkokursseja.
- Toimintaa lisää alakouluikäisille.
- Palvelujen estettömyyden parantaminen.
- Palvelujen tarjoaminen iltaisin.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämästä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Nuorisopalvelut, musiikkiluokat, Korson kirjasto, lumosali, lasten kerhopalvelut, kirjasto, asukastilat, kuvataidekoulu, aikuisopisto.

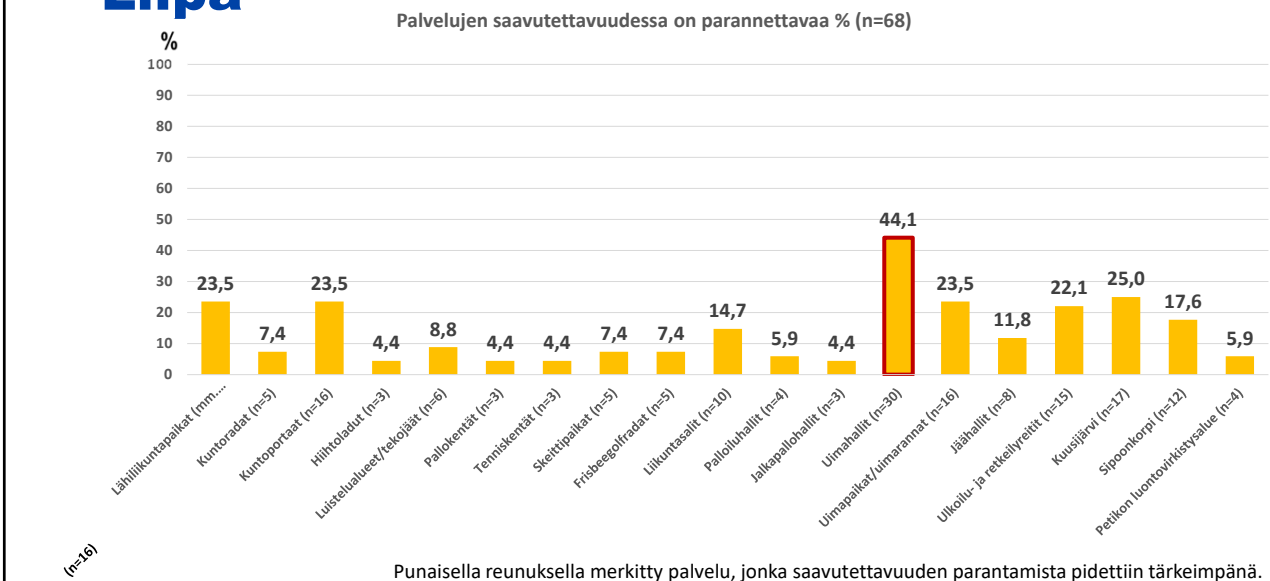
102

KOIVUKYLÄ Liipa

103

KOIVUKYLÄ Liipa

104

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

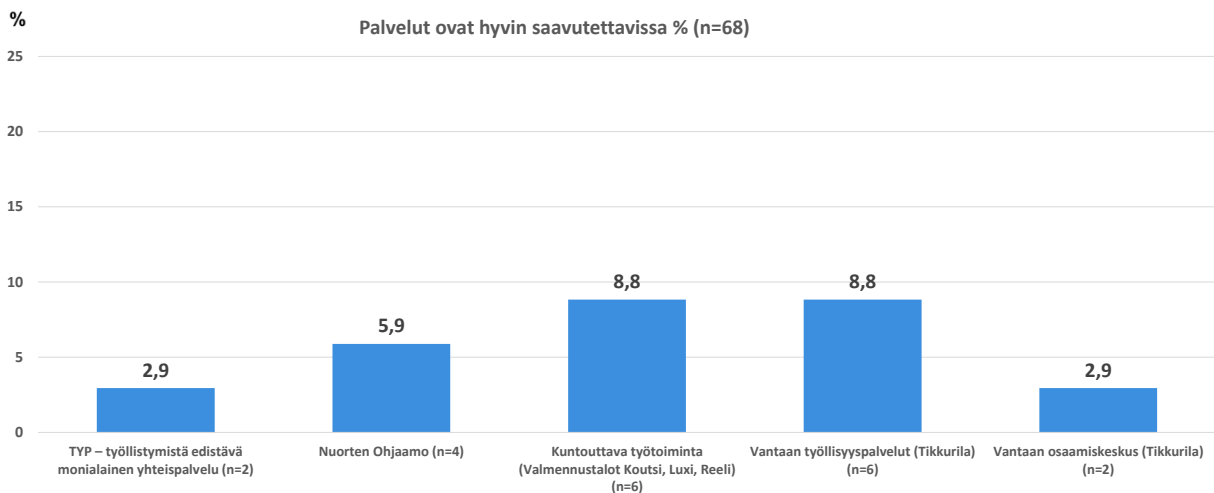
- Uimahalli ja uimapaikkoja lisää.
- Julkisen liikenteen yhteydet Kuusijärvelle ja Sipoonkorpeen.
- Lähiliikuntapaikkoja, liikuntahalleja ja jäähalli, ulkoilureittien opasteet ja kartat paremmiksi.
- Kuntoportaatt ja ulkokuntoilulaitteita. Ulkokuntosali Koivukylään/Havukoskelle. Ilolaan frisbeegolf rata, ulkokuntosali ja kunnon leikkipuisto.
- Saunojen aukioloaikojen pidentäminen Kuusijärvellä. 10 kerran sarjalippu takaisin. Kausiranneke myös kesäkaudelle. Savusaunojille omat suihkutilat.
- Keravanjokivarteen ulkoilureitti.
- Maastopyöräreitti alueelle.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Uimapaikat, uimahalli, jumpat, Petikon virkistysalue, Kuusijärvi, luistelu.

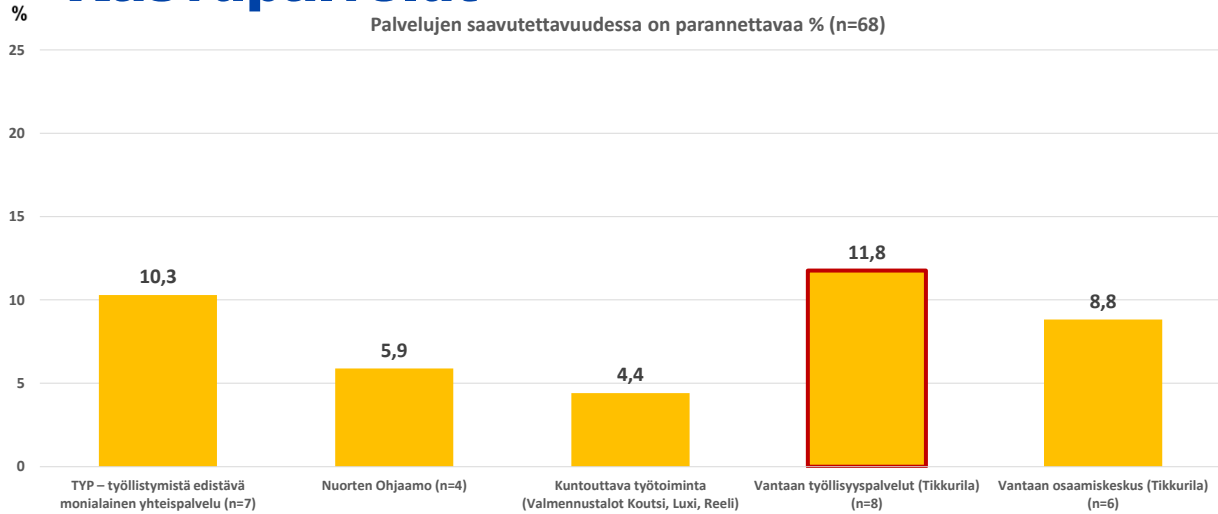
105

KOIVUKYLÄ Kasvupalvelut

106

KOIVUKYLÄ Kasvupalvelut

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

107

Avovastausten teemat

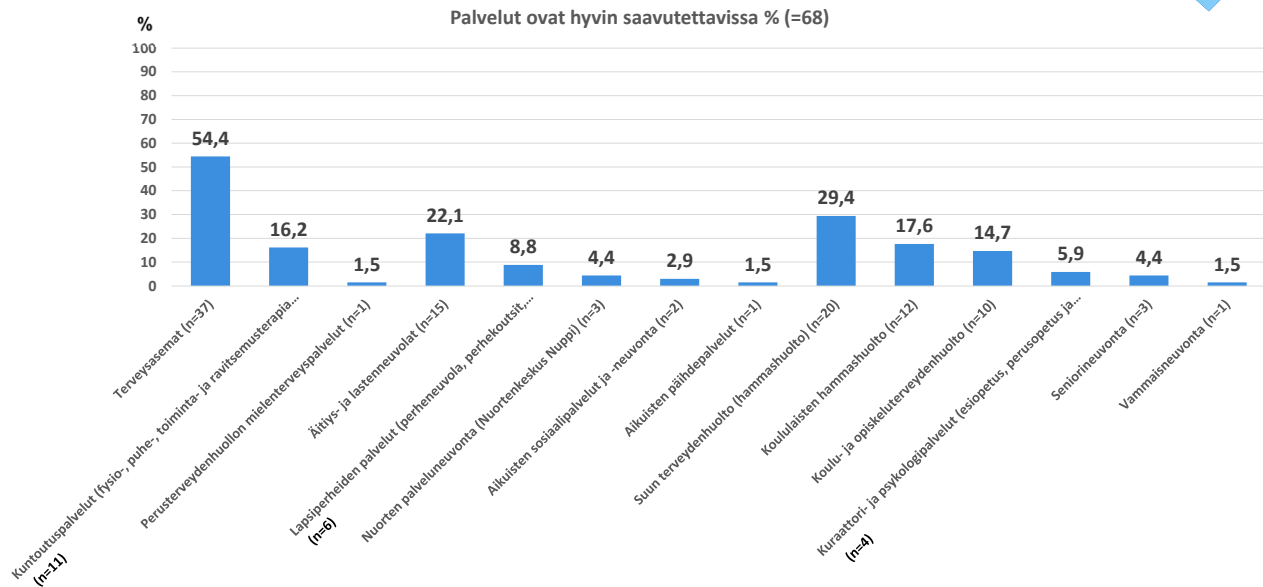

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Sillä, että omakohtaiset työnhaussa avustavat henkilöt pitäisivät yhteyttä asiakkaisiin (kuten TE-toimistossa)
- Tiedottaminen olemassa olevista palveluista

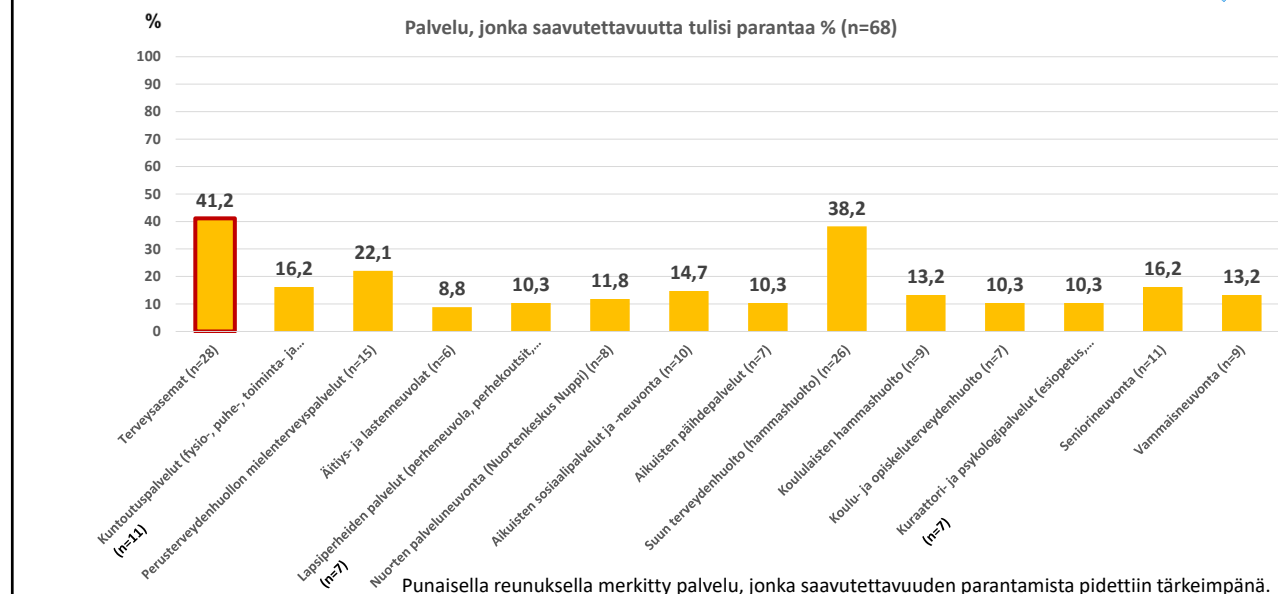
108

KOIVUKYLÄ, sote

109

KOIVUKYLÄ, sote

110

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

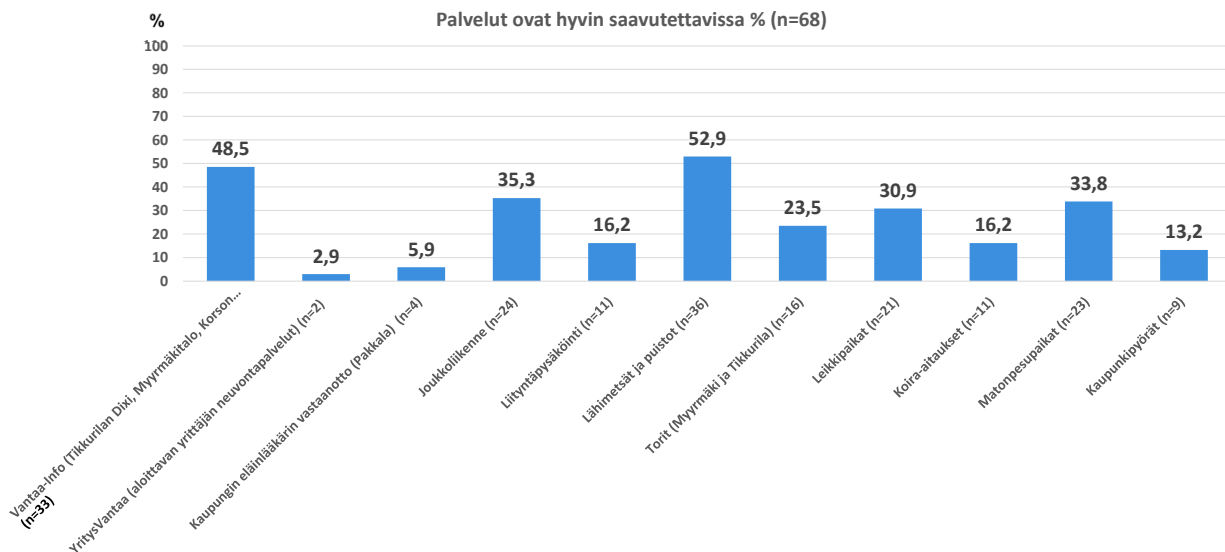
- Terveysasemalle ajan saaminen. Enemmän vastaanottoaikoja terveysasemalle, ilta-aikoja tarvitaan.
- Suun terveydenhuollon aikojen saaminen. Lisää aikoja.
- Psykologin palveluun pääsy. Lisää aikoja.
- Lapsiperheiden palveluista tiedottaminen, mahdollisuus etäpalveluun.
- Nuorten aikuisten mielenterveyspalveluihin pääsy. Nuppiin pääsy nopeammaksi.
- Enemmän ennaltaehkäisevää toimintaa.
- Seniorineuvonnan palvelupisteitä ja palveluaikoja lisää.
- Vammaispalveluun pääsy. Lisää aikoja.
- Matalan kynnyksen kotiapu mahdolliseksi

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Mielenterveyspalvelut, terveyskeskuksen palvelut, suun terveyden huolto, perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut, neuvola, kouluhammashoito.

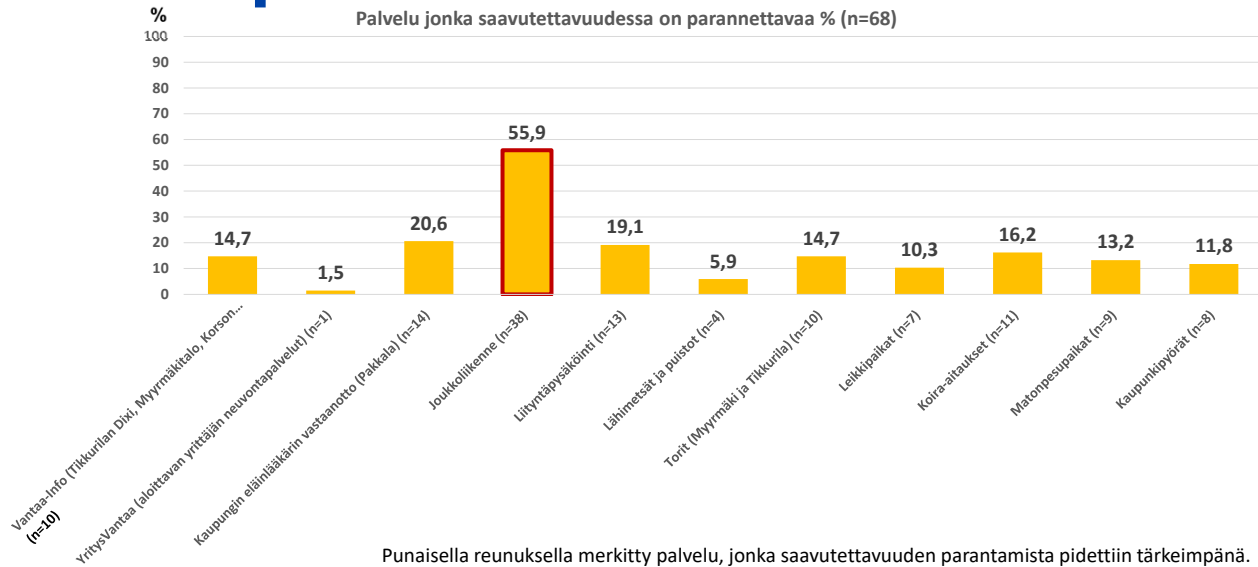
111

KOIVUKYLÄ Muut palvelut

112

KOIVUKYLÄ Muut palvelut

113

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Julkista liikennettä pitää kehittää. Joukkoliikenteen vuorovälien lyhentäminen. Liikennöintivuoroja pitää lisätä iltoihin ja viikonloppuihin.
- Päiväkummusta tarvitaan suorat bussiyhteydet Korsoon, Tikkurilaan ja Sotunkiin/Hakunilaan (mm. lukiot, harrastuspaikat) sekä Helsinkiin moottoritien kautta. Bussilinjat 739 ja 735 tarvitaan takaisin.
- Bussireittien lakkauttaminen hankaloittaa autottomien liikkumista Vantaalla.
- Liityntäpysäköinti ilmaiseksi. Vartiointi liityntäpysäköintialueille.
- VantaanInfo Koivukylään.
- VantaanInfojen aukioloaikojen pidentäminen, palvelut auki myös viikonloppuisin.
- Kaupungin eläinlääkäriin kulkeminen hankalaa julkisella liikenteellä, palvelu on liian kaukana.
- Päiväkumpuun koirapuisto pienille koirille. Koirapuisto/aitaus (mm. Ilolaan)
- Kaupunkipyörät pitäisi yhdistää Helsingin ja Espoon järjestelmään.
- Kaupunkipyöriä Päiväkumpuun.
- Viheralueiden kunnossapitoon huomiota, lähimetsien säilyttäminen tärkeää.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Julkinen liikenne, koirapuisto, kaupungin eläinlääkäri, Tikkurilan tori, Lumo, matonpesu.

114

Korso

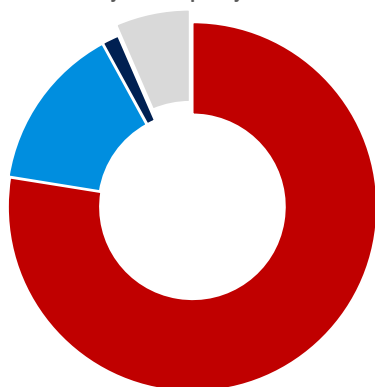

115

Vastaajien määrä 138

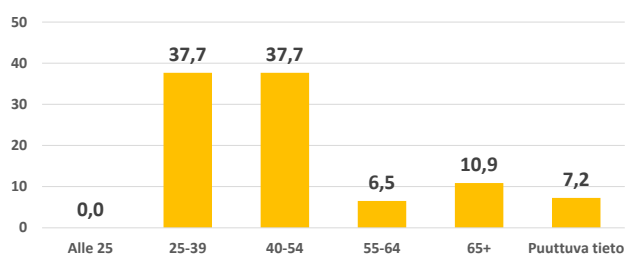

Vastaajien sukupuolijakauma %

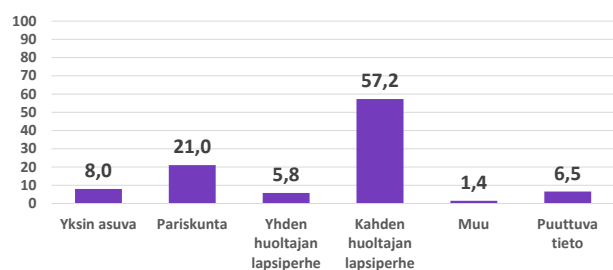

- Nainen 77,5% (n=107)
- Mies 14,5 % (n=20)
- Muu 1,4 % (n=2)
- Puuttuva tieto 6,5 % (n=9)

Vastaajien ikäjakauma %

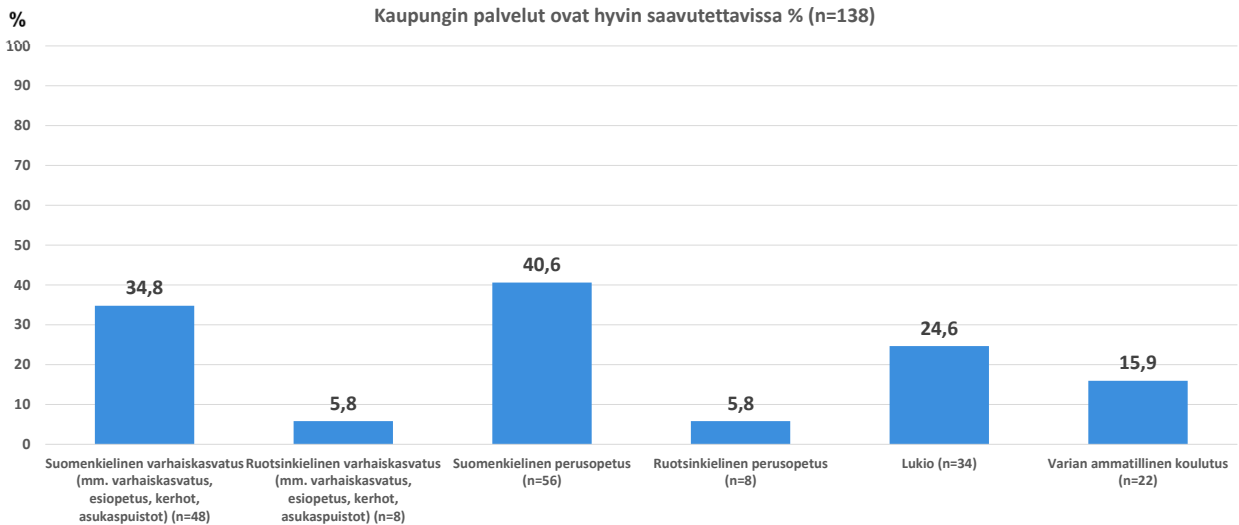

Vastaajien perhemuotojakauma %

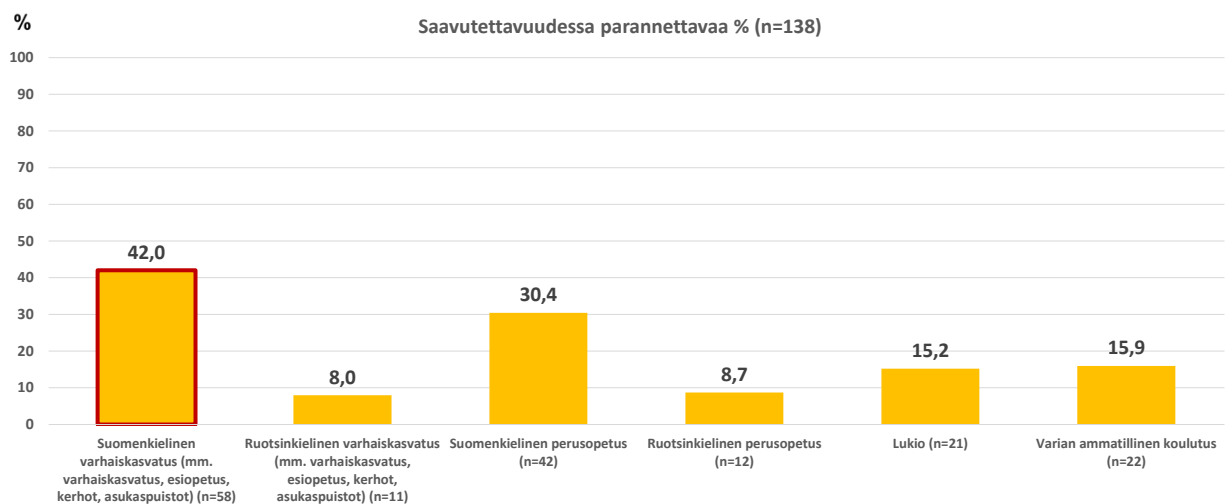
116

KORSO Kaso

117

KORSO Kaso

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

118

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

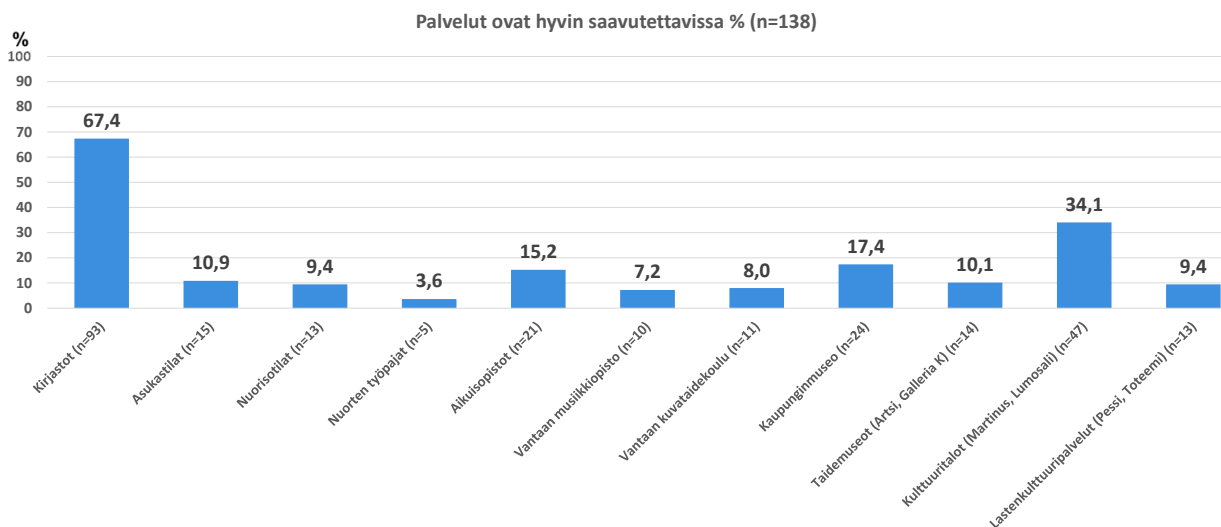
- Nikinmäkeen tarvittaisiin päiväkotia. Varhaiskasvatuksen paikkoja riittämättömästi alueella, palvelu tulisi saada lähipäiväkodista.
- Nikinmäkeen tarvittaisiin ylä-aste.
- Nikinmäen alakoulun opetuspaikka liian pieni alueen oppilasmäärään nähden. Oman alueen päiväkotin ja alakouluun pääsyn varmistaminen.
- Kerhotoimintaa pienille lapsille.
- Ruotsinkielinen perusopetus puuttuu alueelta. Matka ja matka-aika liian pitkä ja hankala julkisella liikenteellä ruotsinkielisiin palveluihin.
- Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen yksikkö alueelle.
- Bussiyhteydet lähilukioihin.
- Ryhmäperhepäiväkoteja lisää Vantaalle.
- Asukaspuisto alueelle

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämästä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Varhaiskasvatus, Varia, kerhot, erityisluokka, lukio, asukaspuisto

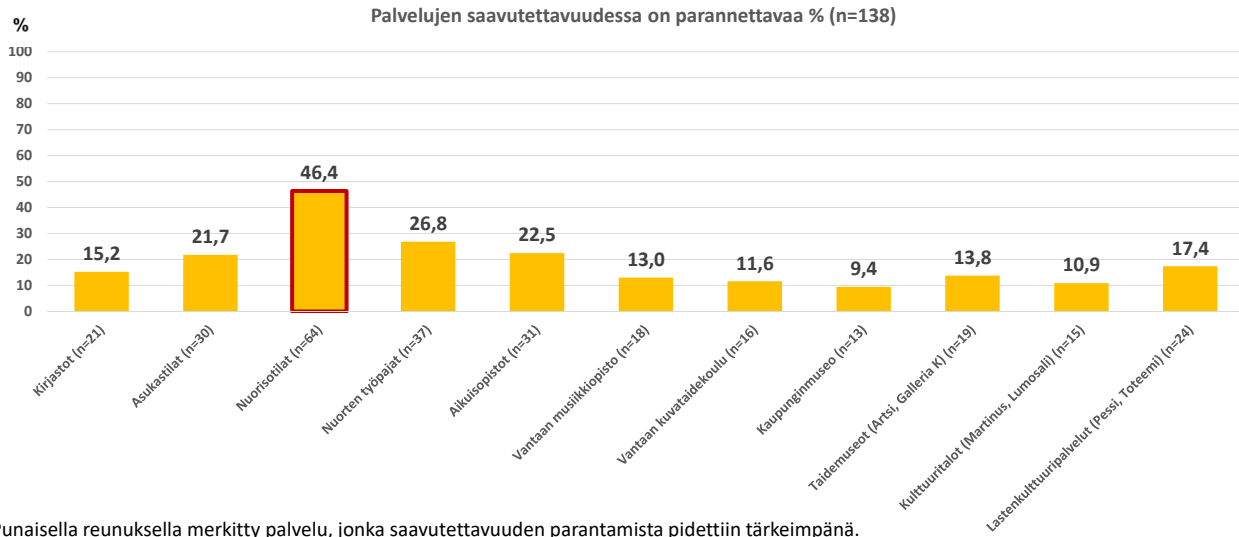
119

KORSO Kaku

120

KORSO Kaku

121

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

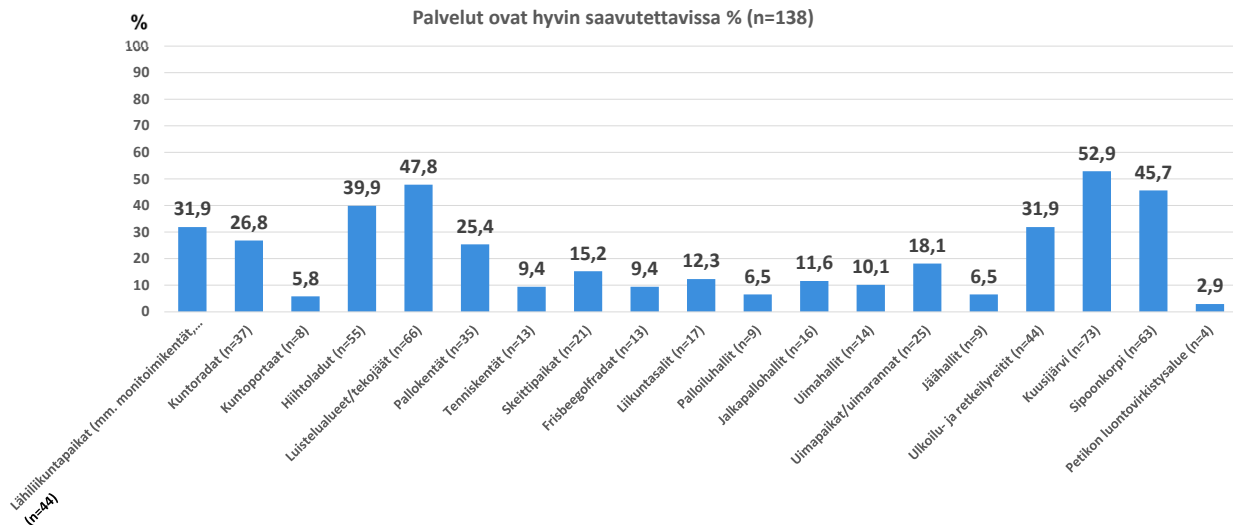
- Nuorisotiloja ja avointa nuorisotyötä alueelle, nuorisotilat auki myös viikonloppuisin
- Toimintaa kaupungin taholta nuorisotiloihin Nikinmäkeen, tilat auki myös viikonloppuisin.
- Lasten ja nuorten harrastukset sekä vapaa-ajan toiminta tarvitaan alueelle. Ohjattuja harrastusmahdollisuuksia vähän.
- Koulujen loma-ajoille lisää nuorisotoimintaa.
- Lastenkulttuuripalveluita tarvitaan lisää lapsille ja nuorille.
- Ruotsinkielinen muskari alueelle.
- Palveluita voisi tuoda aktiivisemmin pop up -hengessä esimerkiksi kirjastoihin ja asukastiloihin.
- Kirjastojen aukioloajat pidemmiksi.
- Asukastiloja tarvittaisiin lisää. Asukastilan toiminnasta enemmän tiedottamista.
- Lisää kulttuuritapahtumia Lumosaliin. Tilaisuuksista tiedottaminen paremmaksi.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Lasten kulttuuripalvelut- ja tapahtumat, nuorisotilat, Artsi, aikuisopiston kurssit, lähikirjasto, musiikkiopisto.

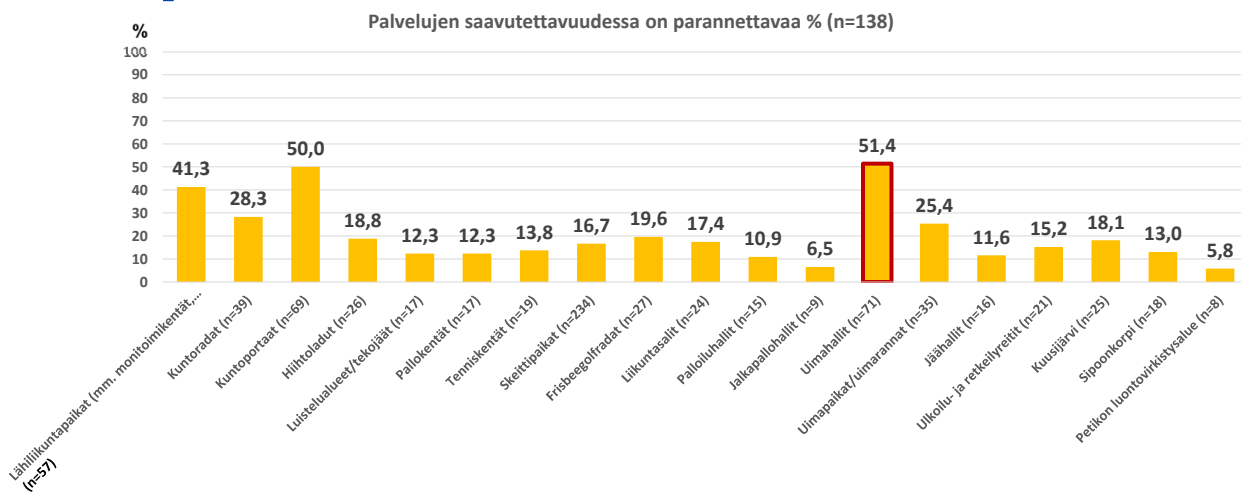
122

KORSO Liipa

123

KORSO Liipa

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

124

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Uimahalli alueelle ja hyvä julkiset yhteydet sinne.
- Lisää uimapaikkoja/ulkoaltaita.
- Kuntoratoja, ulkoliikuntapaikkoja ja kuntoportaaita. Kuntoportaait esim. Ankkapuiston rinteeseen.
- Kuntoilulaitteet Metsolansuon ja Vierumäen kuntoradoille.
- Lähiliikuntapaikka ja ulkokuntoiluvälineet Nikinmäkeen.
- Pohjois-Nikinmäestä kuntoratayhteys Keinukallioon.
- Nikinmäkeen luistelupaikka ja hiihtolatuja.
- Skeittipaikka/parkourpuisto alueelle.
- Julkisen liikenteen yhteydet Kuusijärvelle, Sipoonkorpeen ja Petikkoon paremmiksi.
- Frisbeegolfraata Korsoon.
- Jäähalli alueelle.
- Uimapaikka koirille Keravanjoen varteen.
- Keravanjoen varteen valaistut kävelytiet (Nikinmäki).
- Kenttien hoito paremmaksi.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

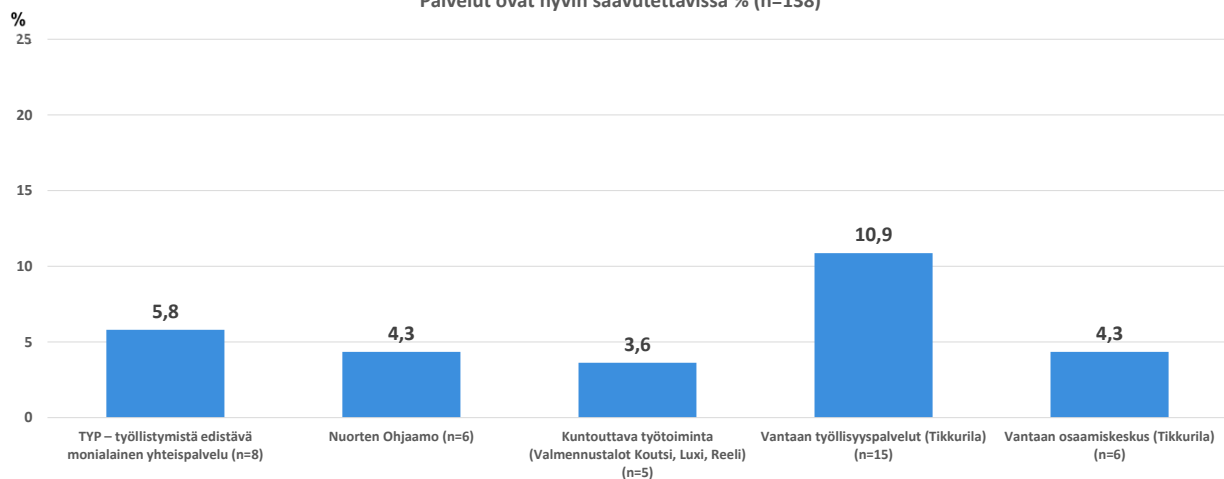
-Ulkokuntosali, uimaranta, uimahalli, Kuusijärvi, Sipoonkorpi, jumpat, luistelu, frisbeegolf, padel, hiihto, Petikko, palloiluhallit, lähiliikuntapaikat, sisäliikunta, tenniskenttä, kuntoportaait, kuntosali, kuntoportaait, koirapuisto, skeittipaikka.

125

KORSO Kasvupalvelut

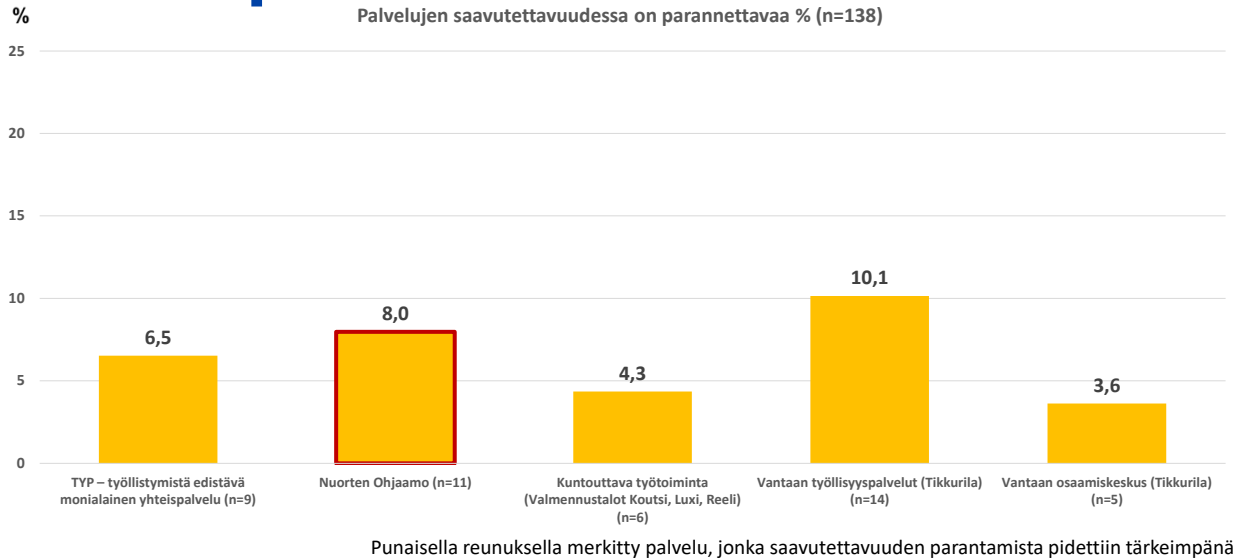

Palvelut ovat hyvin saavutettavissa % (n=138)

126

KORSO Kasvupalvelut

127

Avovastausten teemat

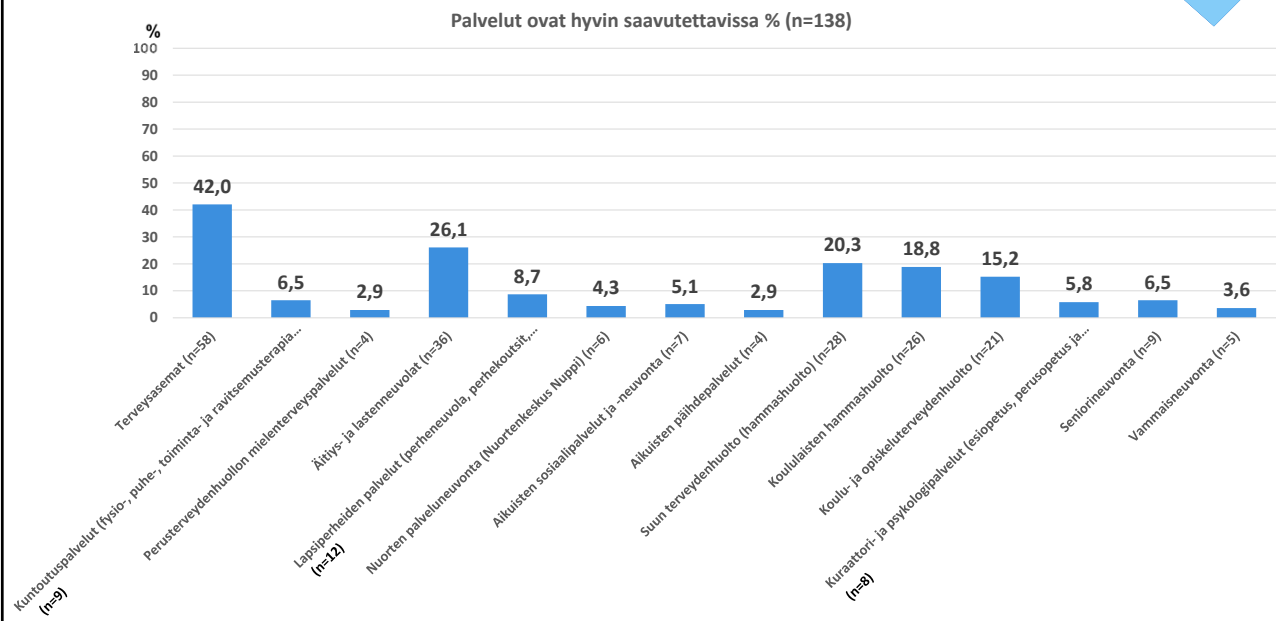

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Tikkurilan työllisyyspalveluiden löydettävyyttä pitäisi parantaa, tietoisuus palveluista heikkoa.
- Parempaa tukea nuorille työnhakemiseen.
- Nuorten Ohjaamon lisäksi Ohjaamo myös yli 30-vuotiaille.
- Palvelujen aukioloaikojen pidentäminen.

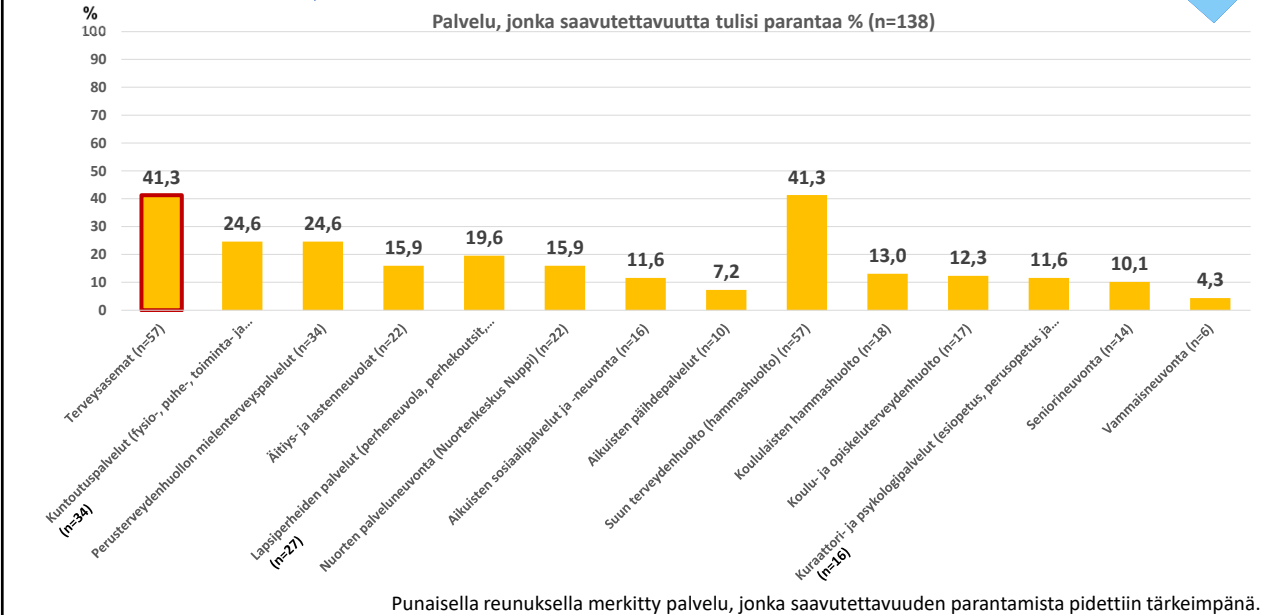
128

KORSO, sote

129

KORSO, sote

130

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

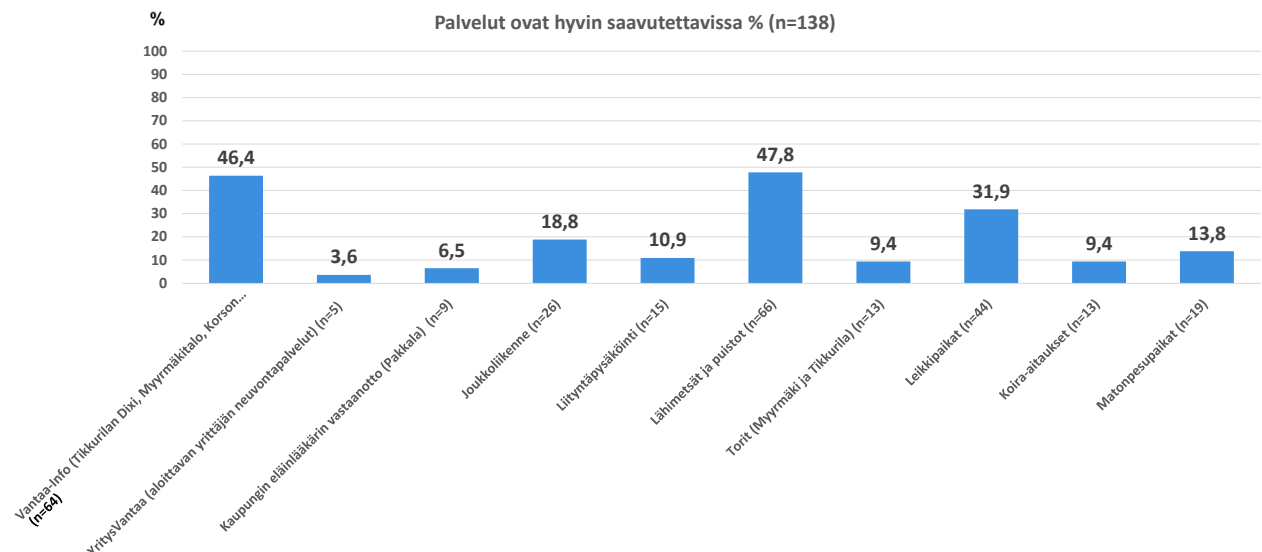
- Terveysasemalle ajan saaminen hankalaa, lisää aikoja.
- Terveyspalvelubusseja alueelle.
- Suun terveyden huollon palvelujen tarjoaminen lähialueelta, ei toiselta puolelta Vantaata.
- Laajemmat aukioloajat terveydenhuollossa ja suun terveydenhuollossa.
- Neuvola- ja lastenlääkäripalvelut lähemmäksi.
- Nopeampi ja helpompi pääsy Nuppiin ja mielenterveyspalveluihin.
- Koulukuraattorille ja psykologille pääsy, lisää aikoja ja resursseja.
- Lapsiperheiden tukipalvelujen resurssointi paremmaksi, palveluun pääsy helpommaksi.
- Sähköisten palvelujen parantaminen. Ajanvaraukset palveluihin nettiin.
- Pop-up palveluita tarjolle.
- Vanhustenneuvoloita Vantaalle.
- Lapsiperheille kotipalveluita.
- Perheneuvola alueelle.
- Kuntoutuspalveluita ja puheterapeuttin palveluita saataville alueella.
- Koululaisten oikomishoito hankalan matkan päässä Leinikkitiellä. Lapset eivät voi kulkea sinne omatoimisesti.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Terveyspalvelut, seniorineuvonta, Peijas, suun terveydenhuolto.

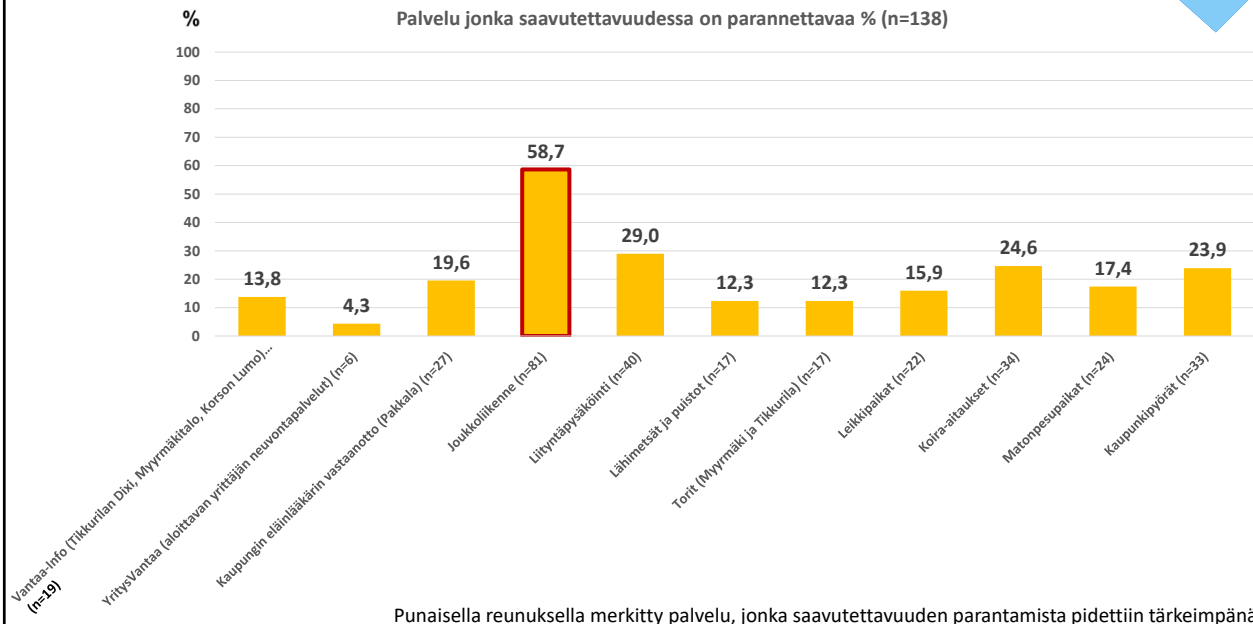
131

KORSO, muut palvelut

132

KORSO, muut palvelut

133

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Joukkoliikennedyteyksen parantaminen alueella. Parempaa joukkoliikennettä omakotialueille. Nikinmäen joukkoliikenteen parantaminen, erityisesti koululaisten tarpeiden huomioiminen. Suorat joukkoliikennedyteykset Helsingin keskustaan (Nikinmäki, Matari). Bussiyhteys toimiviksi viikonloppuisin, öisin, päivisin ja iltoisin. 731N ei palvele enää Nikinmäkeä.
- Matka-aika Nikinmäestä Korson keskustaan liian pitkä ja vuoroväli liian harva.
- Bussiyhteys Nikinmäestä Peijakseen puuttuu. Joukkoliikennedyteykset Tikkurilaan Nikinmäestä huonot.
- Liityntäpysäköinnin parantaminen. Liityntäpysäköinti maksuttomaksi, nyt kallista. Lukollinen pyöräsuoja Korson asemalle.
- Vantaa-Infojen aukioloaikojen pidentäminen.
- Kaupungin eläinlääkäriin sijainti junaradan varrelle. Tiedotuksen parantaminen kaupungin eläinlääkäriin palveluista.
- Koiraitaus Nikinmäkeen ja Kulomäkeen.
- Sipoonkorpeen menijöille pysäköintipaikkoja myös Viirilään. Parempi markkinointi Sipoonkorven sukkulabussille.
- Monipuolinen leikkipuisto alueelle Nikinmäkeen ja Vierumäkeen.
- Lähimetsien säilyttäminen.
- Toimivia toripalveluita.
- Korson keskustan uudistamiseen vauhtia.
- Yhteinen kaupunkipyöräjärjestelmä pääkaupunkiseudulle. Kaupunkipyöriä Nikinmäkeen ja Korsoon.
- Leikkipuistojen kunnossapitoon parannuksia.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Joukkoliikenne, liityntäpysäköinti, harrastukset, Tikkurilan tori, matonpesupaikka, lähimetsät, koirapuisto, liityntäpysäköinti polkupyörällä, kaupungin eläinlääkäri.

134

Hakunila

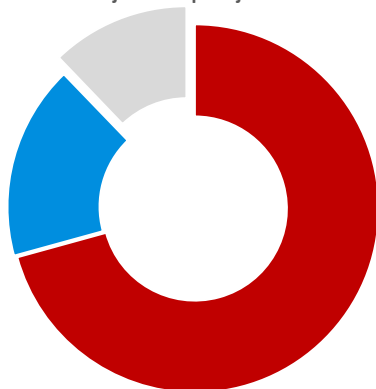

135

Vastaajien määrä 41

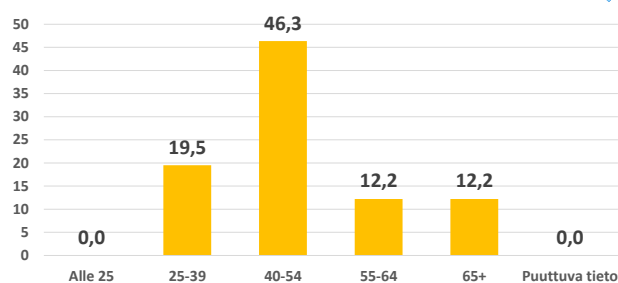

Vastaajien sukupuolijakauma %

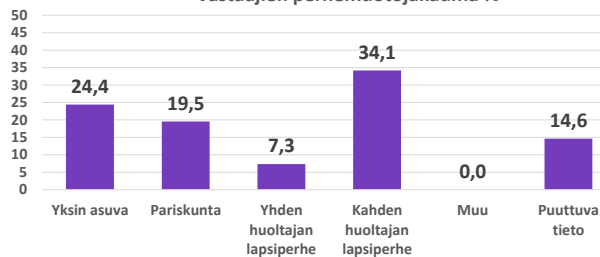

- Nainen 70,7 % (n=29)
- Mies 17,1 % (n=7)
- Muu 0 % (n=0)
- Puuttuva tieto 12,2 % (n=5)

Vastaajien ikäjakauma %

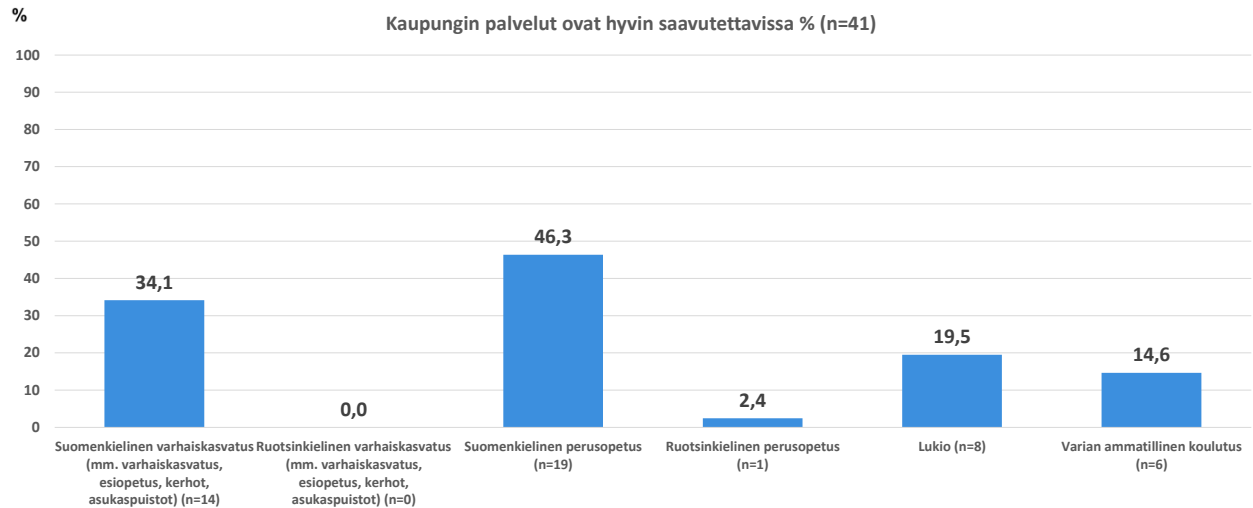

Vastaajien perhemuotojakauma %

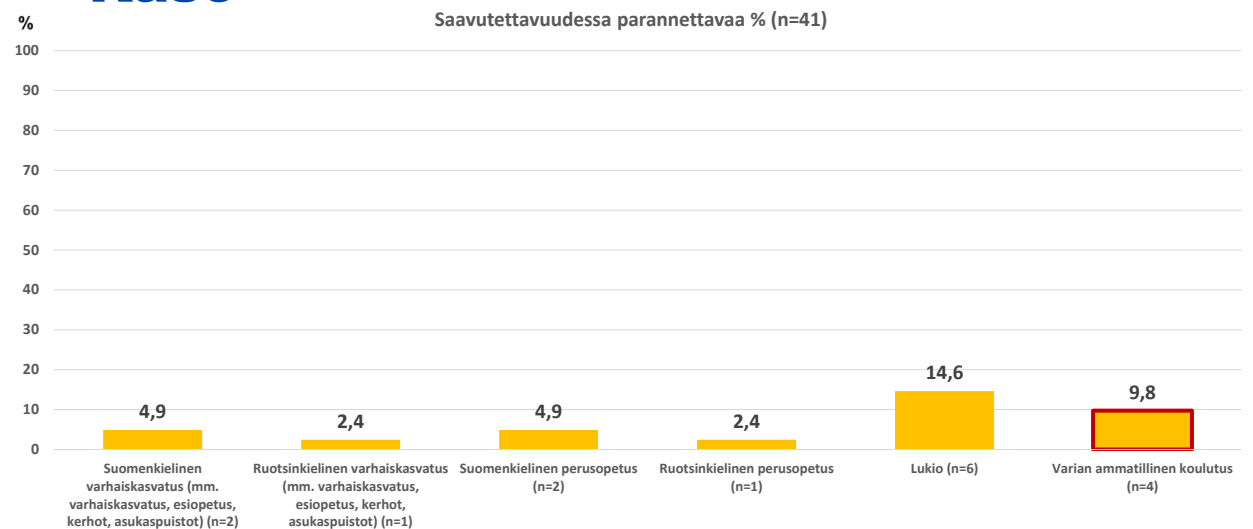
136

HAKUNILA Kaso

137

HAKUNILA Kaso

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

138

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

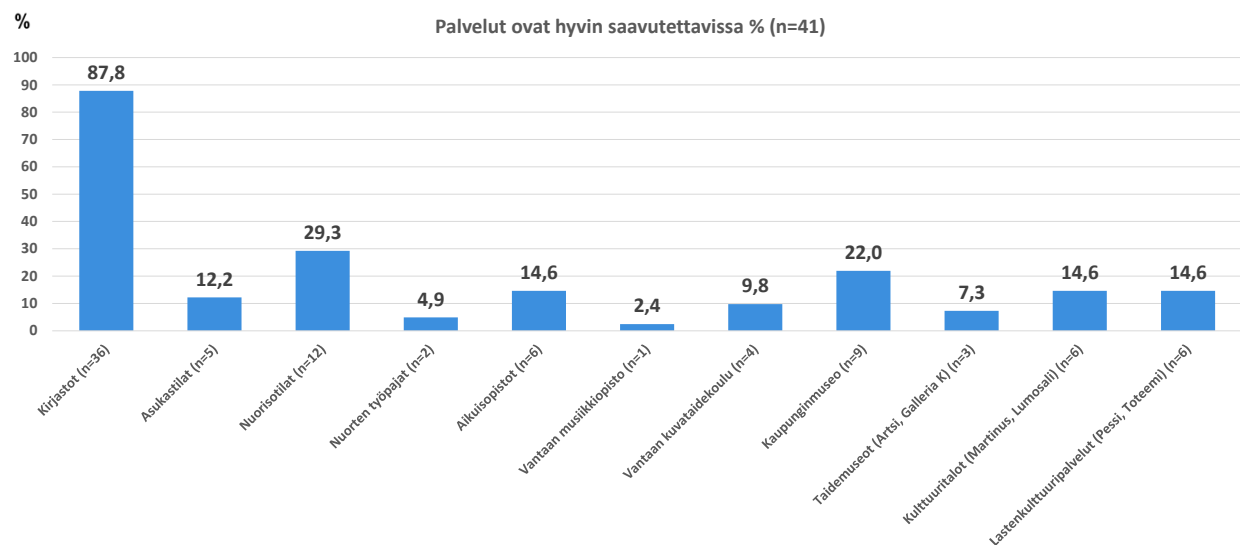
- Päiväkotien sijainnit paremmin joukkoliikenneyhteyksien varten.
- Saattoliikenteen parempi huomiointi päiväkotien suunnittelussa.
- Uusi koulu Hakunilan alueelle ja segregatio kehityksen estämiseen lisää huomiota

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Yläaste, lukio

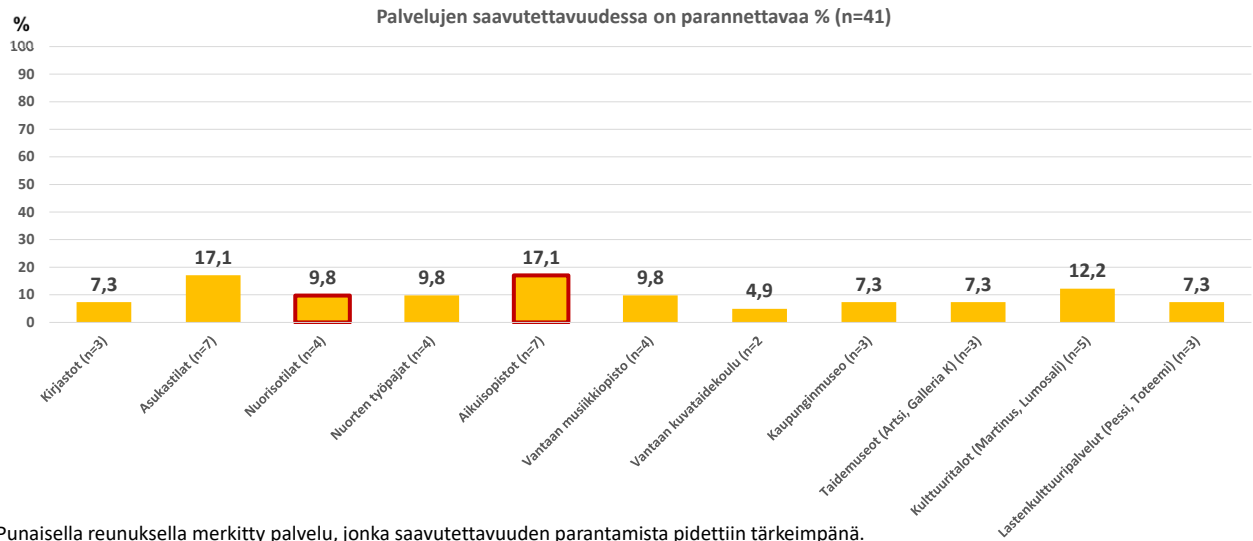
139

HAKUNILA Kaku

140

HAKUNILA Kaku

141

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

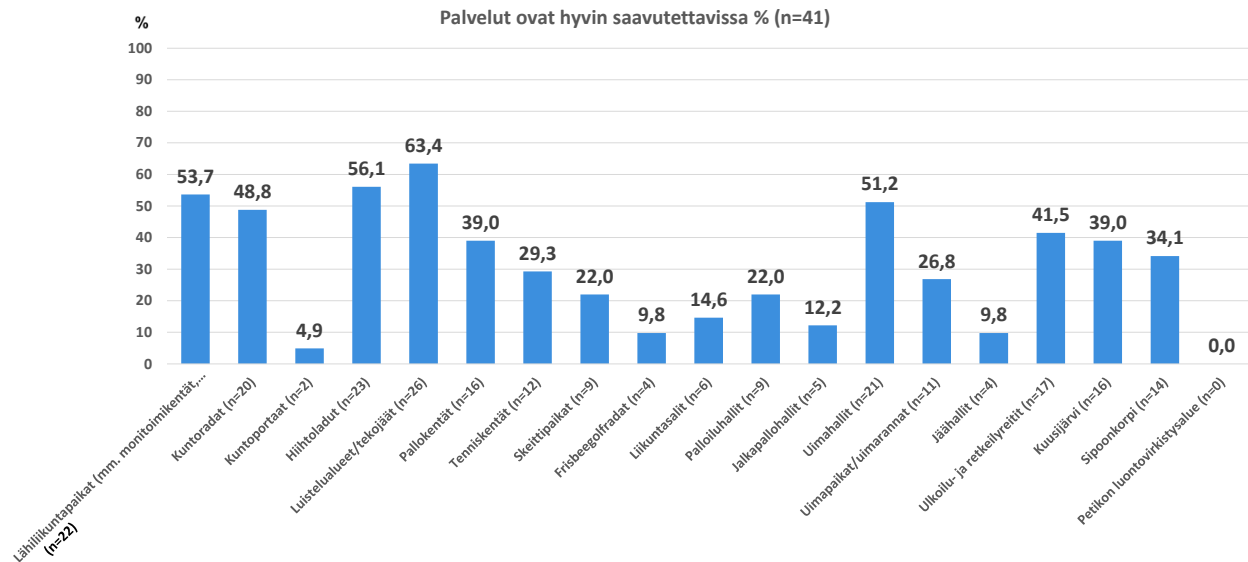
- Kirjasto ja asukastiloja Rajakylään.
- Aikuisopiston kurssitarjonta paremmaksi alueella.
- Mitä tahansa virikkeitä ja kohtaamispaikkoja alueelle
- Kirjasto takaisin Itä-Hakkilaan.
- Asukastilojen toiminnasta huonosti tietoa saatavilla, tiedottamisen lisääminen.
- Kulttuuritalo Tikkurilaan

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Kirjasto, asukastilat, aikuisopiston kurssit

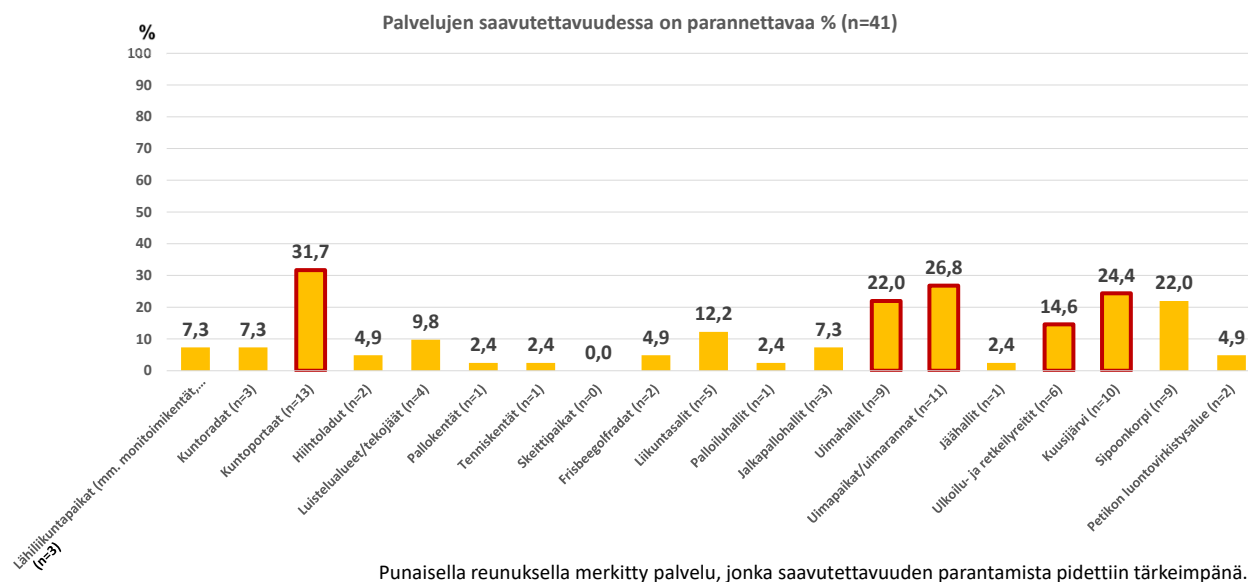
142

HAKUNILA Liipa

143

HAKUNILA Liipa

144

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

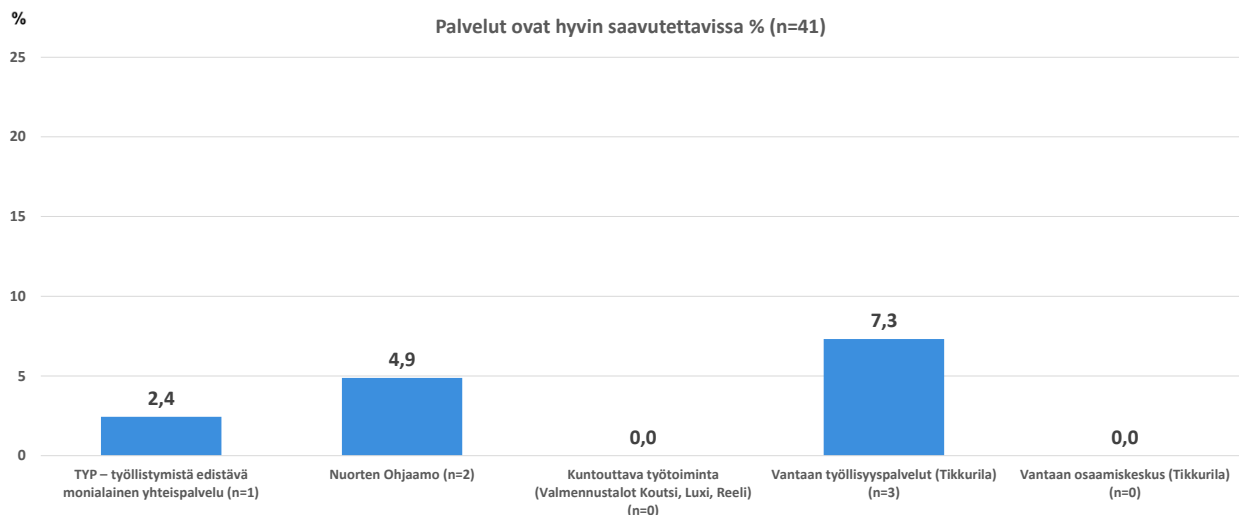
- Padel kenttiä ja kuntoportaatt Hakunilan urheilupuistoon.
- Moukarinheittopaikka Hakunilan kentälle
- Kävelyreitit Hakunilasta Kuusijärvelle ja Sipoonkorpeen.
- Bussiyhteydet Kuusijärvelle ja Sipoonkorpeen.
- Pysäköintipaikkoja Sipoonkorpeen.
- Enemmän kävelyreitit. Kävelyreitit myös talvisin kävelykäyttöön.
- Uimahallin tarjonta (ryhmät aina täynnä), uimapaikka alueelle
- Tekojää
- Liikuntasaleja Hakunilaan.
- Jalkapallohalli. Hiekkapohjainen kuplahalli talviharjoittelupaikaksi (Kuula, Kiekko, Petanque, Mölkky, Renkaanheitto, Voimakiekko, Saappaanheitto, Linkopallo)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Uimaranta, tekojääkenttä, kuntoportaatt, kuntoportaatt, Sipoonkorpi, leikkipuistot, harrastustoiminta lapsille, metsät, vesijumppa.

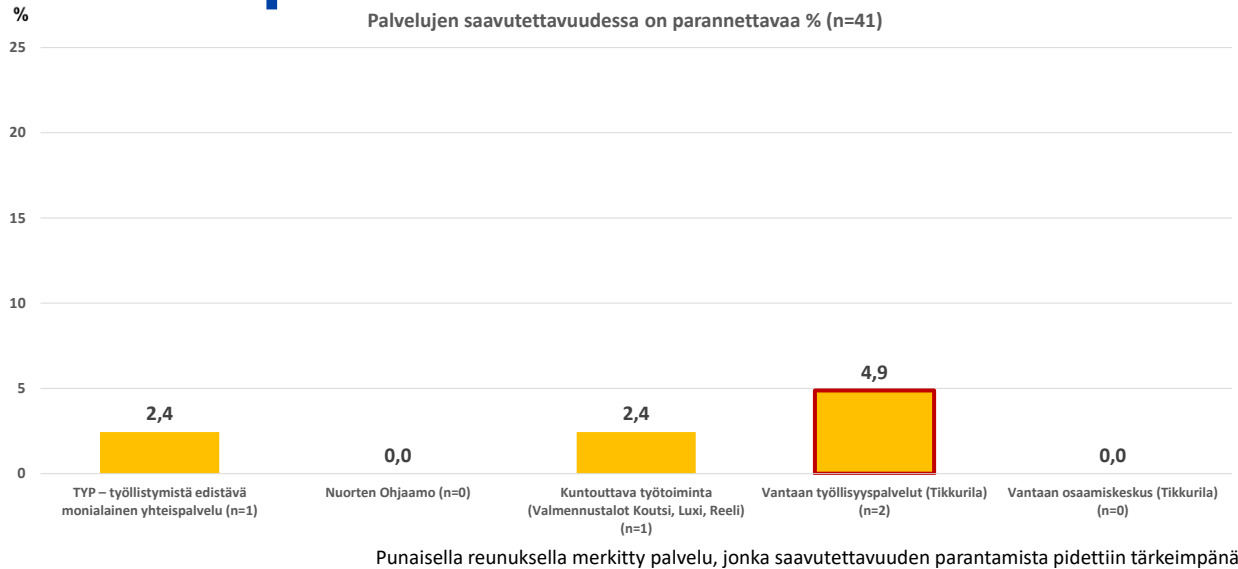
145

HAKUNILA Kasvupalvelut

146

HAKUNILA Kasvupalvelut

147

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

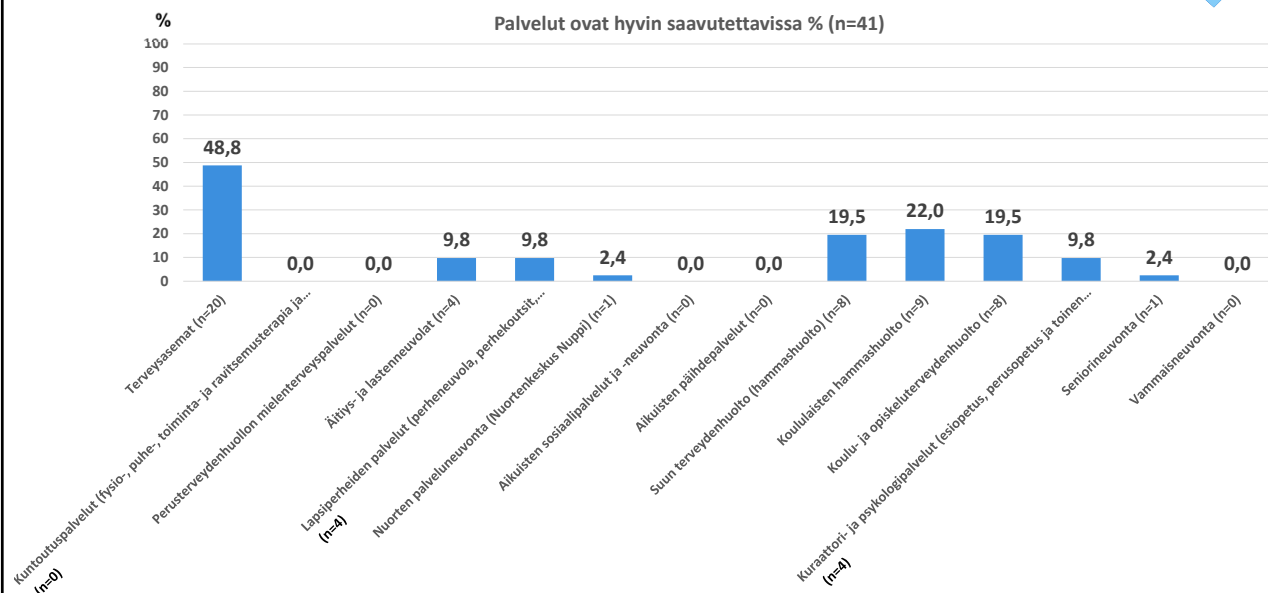
- Lisää työvoimaatyövoimatoimistoon, jotta apua oikeasti saisi.
- Länsimäkeen oma työvoimatoimiston piste. Tikkurila liian kaukana.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Työvoimatoimiston palvelut.

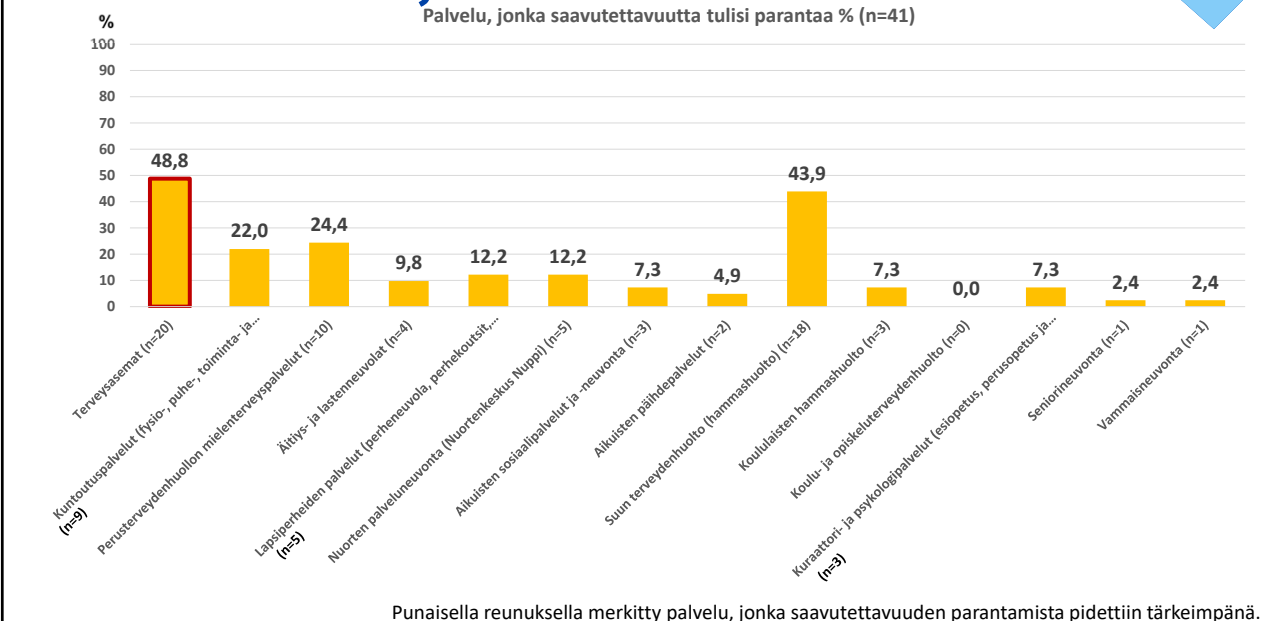
148

HAKUNILA, sote

149

HAKUNILA, sote

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

150

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

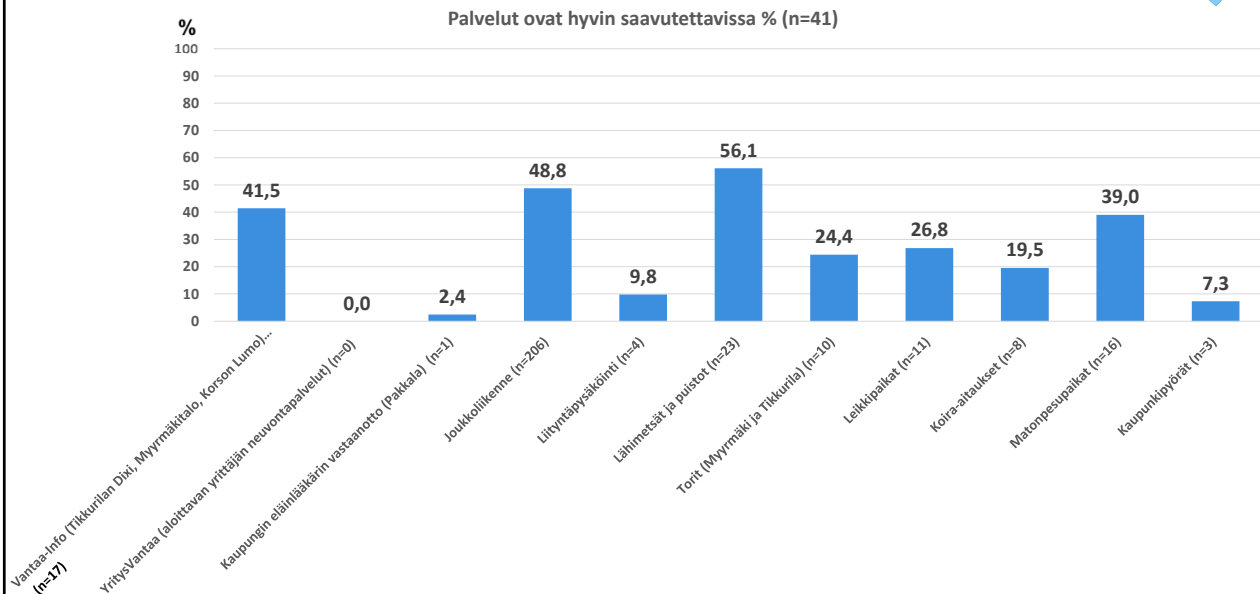
- Terveysasemille ja hammashuoltoon pitäisi saada myös ilt-aikoja. Nyt aikoja ei saa. Aukioloajat pidemmiksi.
- Suunterveyden huoltoon pääsy. Takaisinsoitto ei toimi, koska takaisin ei soiteta.
- Koulujen hammashoitoloiden lakkauttaminen ollut virhe.
- Psykologin aikojen saatavuus huono, lisää aikoja, myös soittoaikoja.
- Neuvolapalveluita Länsimäkeen ja Rajakylään.
- Lääkäri- ja hammashuollon aikojen varaaminen Maisaan.
- Länsimäen terveysaseman aukioloa parannettava ja laboratoriopalvelut alueelle.
- Nuorten mielenterveyspalvelujen ja palveluun pääsyn parantaminen.
- esim. vanhusten palveluista tiedottaminen paremmaksi

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Lääkäri, suun terveydenhuolto, nuppi, fysioterapeutti, kuntoutus, virtuaalijumpat

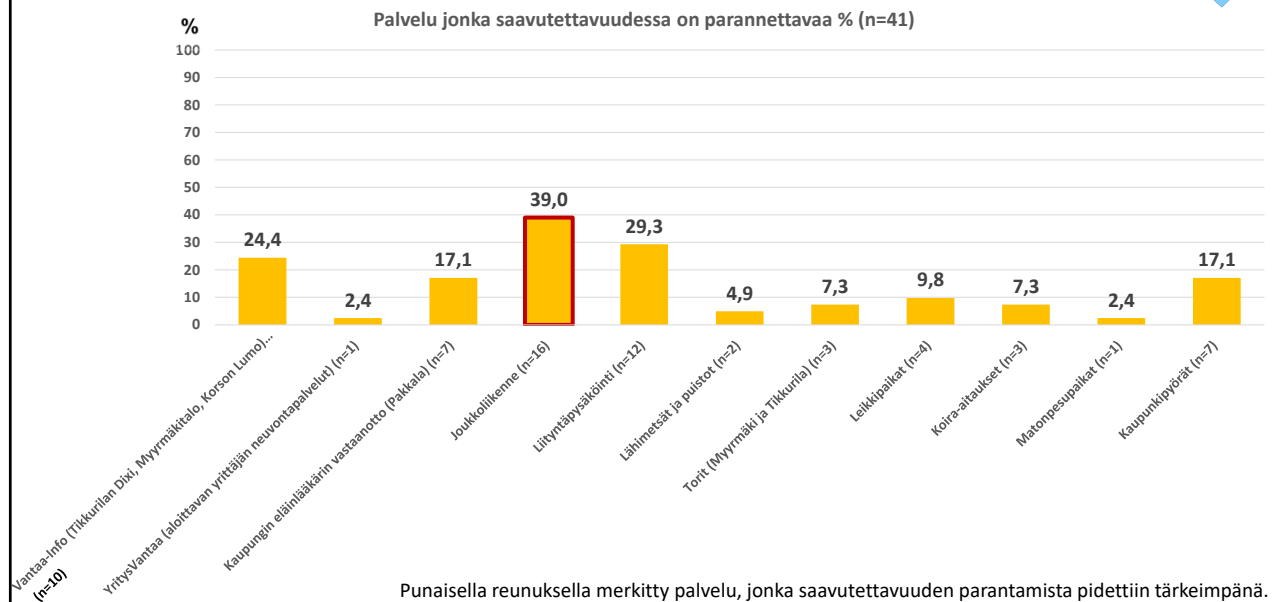
151

HAKUNILA, muut palvelut

152

HAKUNILA, muut palvelut

153

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- VantaInfo myös Hakunilaan.
- Joukkoliikennedyhteyksien parantaminen alueella. Bussilinja 562 pysäkkien palauttaminen 570 linjalle.
- Ratikka Hakunilaan mahdollisimman nopeasti. Bussit jumissa muun liikenteen seassa. Bussimatka kestää aivan älyttömän kauan.
- Liityntäpysäköinteihin enemmän 30 min paikkoja.
- Liityntäpysäköinti ilmaiseksi.
- Kaupunkipyöriä Hakunilan suuralueelle.
- Jalankulkuväylien tavikunnossapitoon parannuksia.
- Kaupungin eläinlääkäripalvelujen lakkauttaminen ja toiminnot Viikkiin.
- Koirapuistoihin nurmi, ei hiekkapintaa.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

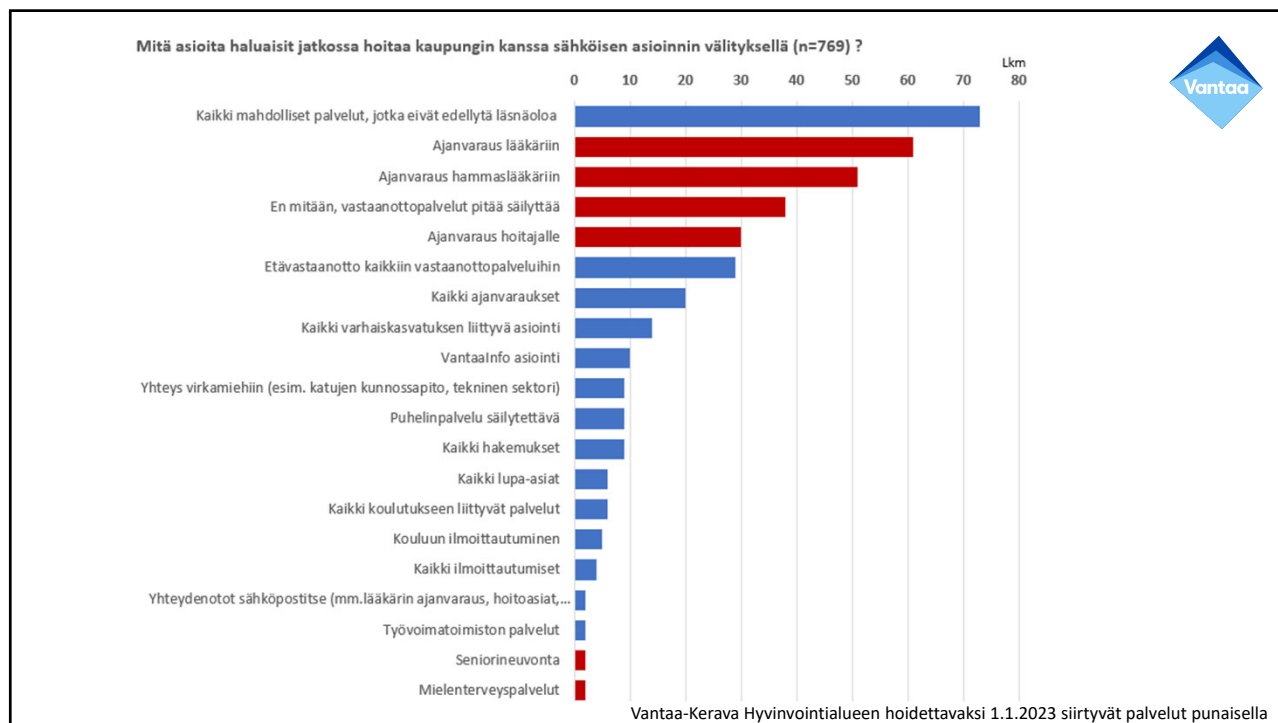
- VantaInfo, liityntäpysäköinti, leikkipuistot, kaupunkipyörä, joukkoliikenne

154

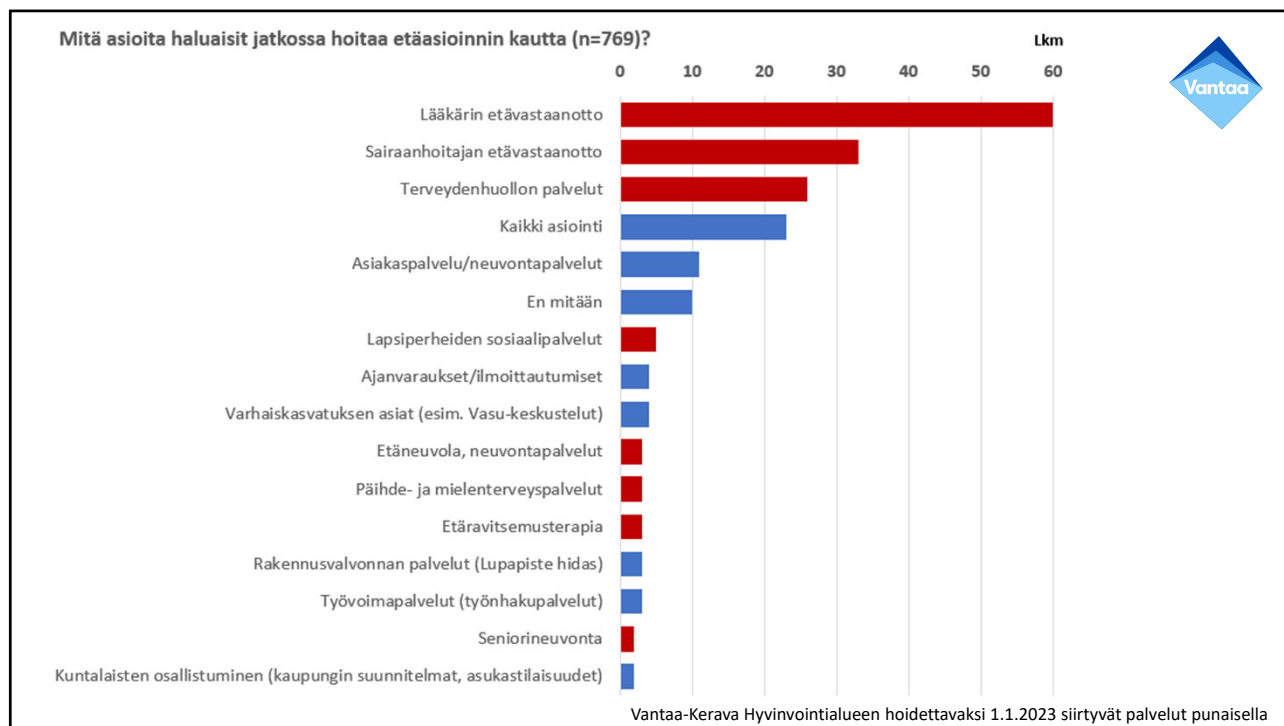
Sähköiset palvelujen kehittäminen - palautteet

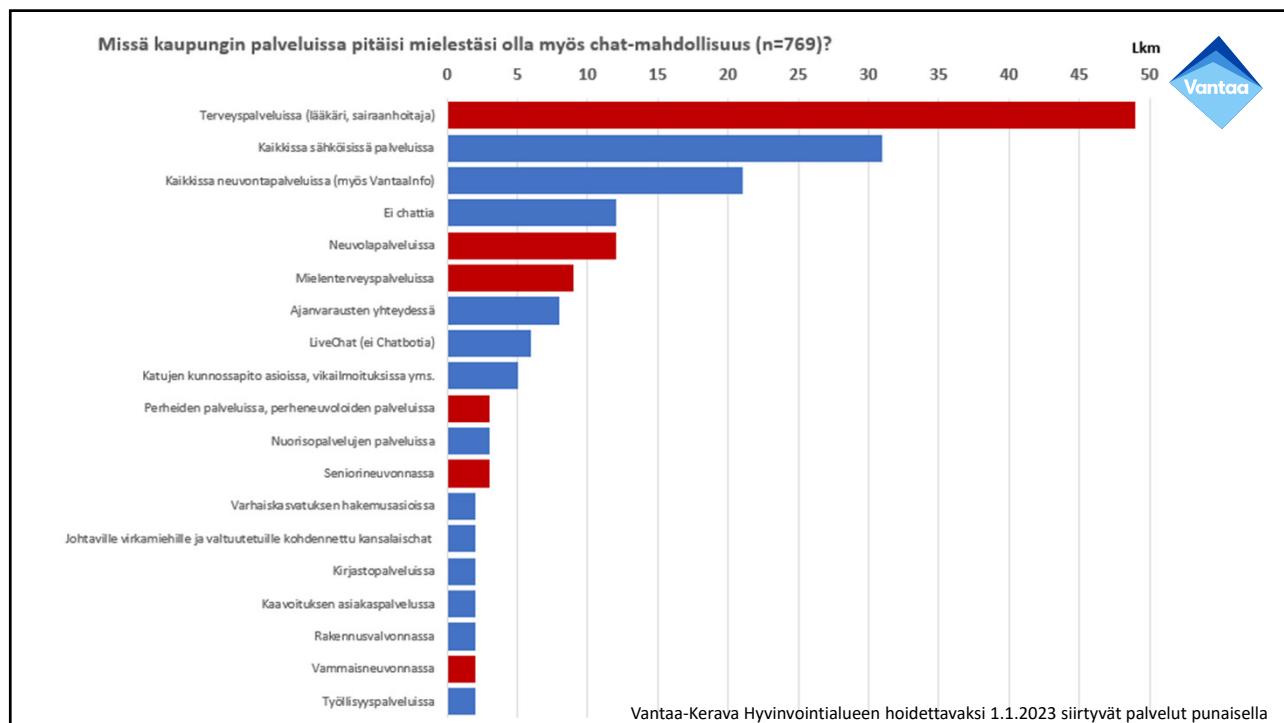
155

156

157

158

9 §

Asemakaavan muutos 002500 ja tonttijaon muutos, 81 Korso / Maakotkantie 6 / TLA

VD/10178/10.02.04.00/2021

TLA/ILA/MJA/MAI/VIK

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan asuntojen ja kivijalkakerroksen liiketilojen rakentaminen purettavan liikekeskuksen paikalle. Kaava mahdollistaa asumiselle 9 000 k-m² ja liiketiloille 1 600 k-m². Hanke uudistaa ja elävöittää Korson keskusta-alueen. Kokonaisratkaisu muodostaa Maakotkantien varteen viihtyisää ja elävää kaupunkitilaa.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 81111 sekä katu- ja torialueita, kaupunginosassa 81, Korso.

Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 81111, kaupunginosassa 81, Korso.

Tonttijaon muutos koskee osaa korttelista 81111, kaupunginosassa 81, Korso.

Alue sijaitsee Korson keskustassa osoitteissa Maakotkantie 6 ja Maakotkanpolku 2.

Hakija

Kiinteistö Oy Korsonpuomi.

Maanomistus

Kaavamuutosalue on yksityisessä maanomistuksessa.

Valmistelu

Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Pajala Yhtiöt Oy ja Arkkitehtitoimisto Kanttia2 heidän konsulttinaan.

Yleiskaava

Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa merkitty keskustatoimintojen alueeksi C.

Uudessa kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaava 2020:ssa alue on merkitty kaupunkikeskustan alueeksi (C), jota kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Alue sijoittuu kestävän kasvun vyöhykkeelle.

Asemakaavamuutos

Asemakaavassa liike- ja toimistorakennusten korttelialue (K) muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Kaavassa osoitetaan kaksi rakennusta, joissa rakennusten sallittu kerroskorkeus vaihtelee viiden ja kahdeksan välillä. Suurin sallittu kerroskorkeus on kahdeksan. Kaava mahdollistaa asumiselle 9 000 k-m² ja liiketiloille 1 600 k-m². Tehokkuusluvaksi AK-korttelialueella muodostuu e=1,89. Alueelle muodostuu noin 150 asuntoa. Kaavassa kiinnitetään erityistä huomiota rakentamisen laatuun ja elävän kivijalkakerroksen muodostumiseen. Kaavassa ohjataan uusiutuvan energian käyttöön ja määrätään vihertehokkuudesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 23.2.2022.

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 10 kappaletta.

Kaavam muutosta esiteltiin 24.3.2022 järjestetyssä asukastilaisuudessa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaava tuottaa uutta asuntokerrosalaa 9000 k-m², n. 150 asuntoa.

Sopimus

Asemakaavamuutokseen liittyy maankäytösopimus.

Muutostkustannukset maksaa hakija Kiinteistö Oy Korsonpuomi ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 4 (20 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 21 100 €.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.8.2022 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että:

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.8.2022 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002500 sekä tonttijaon muutosehdotus, 81 Korso / Maakotkantie 6,
- b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Kiinteistö Oy Korsonpuomi maksaa muutostkustannukset (20 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 21 100 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite

- Asemakaavamuutoksen selostus 9.8.2022
- Asemakaavamuutoksen melu- ja tärinäselvitys 6.6.2022

Täytäntöönpano: ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Mari Jaakonaho, p. 050 302 9411,
asemakaava-arkkitehti Mikel Aizpuru, p. 050 302 9410
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa

002500 MAAKOTKANTIE 6

KORSO

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 9.8.2022 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002500. Kaavoitus on tullut vireille 23.2.2022.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Osa korttelista 81111 sekä katu- ja torialueita kaupunginosassa 81, Korso.

Tonttijaon muutos:

Osa korttelista 81111 kaupunginosassa 81, Korso.

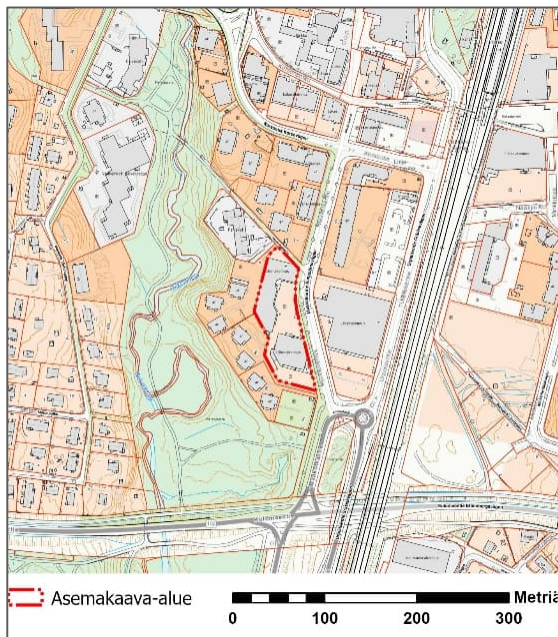
Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan asuntojen ja kivijalkakerroksen liiketilojen rakentaminen purettavan liikekeskuksen paikalle. Kaava mahdollistaa asumiselle 9 000 k-m² ja liiketiloille 1 600 k-m². Hanke uudistaa ja elävöittää Korson keskusta-alueita. Kokonaisratkaisu muodostaa Maakotkantien varteen viihtyisää ja elävää kaupunkitilaa.

Kaavaan liittyy maankäyttösopimus.

Kaavan laatija:

Mikel Aizpuru, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 302 9410.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Korson keskustassa osoitteissa Maakotkantie 6 ja Maakotkanpolku 2. Alue rajautuu lännessä Asunto Oy Hannunkartanoon, lounaassa ja etelässä Asunto Oy Vantaan Maakotkantie 4:n, idässä Maakotkantiehen ja pohjoisessa Maakotkanpolkuun. Kaavoitettavalla alueella on nykyisin kaksi liiketilarakennusta. Alue on kävelen alle 400 metrin päässä Korson rautatieasemalta.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 13.10.2021.
- Kaavoitus tuli vireille 23.2.2022 ja sai numeron 002500.
- Mielenpitoa pyydettiin 28.3.2022 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 10 kappaletta.
- Kaavamuutosta esiteltiin 24.3.2022 järjestetyssä asukastilaisuudessa.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä.....	4
2. Lähtökohdat.....	4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	4
2.2 Suunnittelutilanne	10
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet.....	14
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	14
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....	14
3.3. Asemakaavan tavoitteet	15
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	17
4. Asemakaavan kuvaus.....	19
4.1 Kaavan rakenne	19
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	19
4.3 Aluevaraukset.....	20
4.4 Kaavan vaikutukset.....	23
4.5 Ympäristön häiriötekijät	31
4.6 Nimistö.....	31
5. Asemakaavan toteutus	32
6. Kaavatyöhön osallistuneet.....	32
7. Asemakaavan seurantalomake	33
8. Asemakaavakartta ja –määräykset	35

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

002500 Maakotkantie 6, AK-muutoksen melu- ja värinäselvitys, Sitowise, 6.6.2022

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Maakotkantie 6, Hiilineutraaliusselvitys, Sweco talotekniikka Oy 20.5.2022.
- Hulevesisuunnitelma, Arkkitehtipalvelu Oy, 13.6.
- Vihertehokkuuslaskelma, Arkkitehtipalvelu Oy, 13.6.
- Viitesuunnitelmat, Arkkitehtitoimisto Kanttia2 Oy

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan asuntojen ja kivijalkakerroksen liiketilojen rakentaminen purettavan liikekeskuksen paikalle. Asemakaavassa liike- ja toimistorakennusten korttelialue (K) muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Kaavassa osoitetaan kaksi rakennusta, joissa rakennusten sallittu kerroskorkeus vaihtelee viiden ja kahdeksan välillä. Suurin sallittu kerroskorkeus on kahdeksan. Kaava mahdollistaa asumiselle 9 000 k-m² ja liiketiloille 1 600 k-m². Tehokkuusluvaksi AK-korttelialueella muodostuu $e=1,89$.

Ajo tontille tapahtuu tontin pohjois- ja eteläpäädyistä. Pysäköinti sijoittuu pääosin maantasoon uusien rakennusten länsipuolelle ja pieneltä osin pihakannen alle. Maakotkantien varteen muodostetaan uusi Maakotkanaukio.

Kaavassa kiinnitetään erityistä huomiota rakentamisen laatuun ja elävän kivijalkakerroksen muodostumiseen. Kaavassa ohjataan uusiutuvan energian käyttöön ja määrätään vihertehokkuudesta.

Hanke uudistaa ja elävöittää Korson keskusta-alueita. Kokonaisratkaisu muodostaa Maakotkantien varteen viihtyisää ja elävää kaupunkitilaa.

Näkymä Maakotkantien suunnasta. Arkkitehtitoimisto Kanttia 2

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Korso sijaitsee pääradan varrella, Vantaan pohjoisosassa. Se on paikallinen keskus, jossa juna- ja bussiliikenne kohtaavat. Korson ja radan itäpuolisen Metsolan kaupunginosien eri ikäiset kerrostalot, liiketilat ja julkiset rakennukset muodostavat kaupunkikuvaltaan vaihtelevan kaupunkikeskustan. Keskustan ympärillä on laajat pientalovaltaiset alueet Leppäkorpi, Matari, Metsola, Vallinoja ja Vierumäki. Suuralueen kerrostalovaltaisempia alueita taas ovat Mikkola ja Kulomäki.

Asemakaavamuutosalue sijaitsee Korson keskustan eteläosassa, noin 300 metriä Korson asemalta Maakotkantien länsipuolella ja Maakotkanpolun eteläpuolella osoitteissa Maakotkantie 6 ja Maakotkanpolku 2. Suunniteltavaan alueeseen kuuluu 5785 m² kokoinen voimassa olevassa asemakaavassa liike- ja toimistorakennuksille osoitettu kiinteistö. Alueen länsipuolella sijaitsee 90-luvun vaihteessa rakennettuja 4-5-kerroksisia pistetaloja sekä vihreä Rekolanon puolaakso ulkoilureitteineen.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Suunnittelualue sijoittuu vehreän Rekolanojan itäpuolelle moreenitasanteelle. Vuonna 1870-1871 mitatussa Senaatin kartassa näkyy, että alue on ollut tuolloin pieni moreeniselänne pääradan länsipuolella. Vuoden 1954 ilmakuvasuunnittelualue on edelleen osa peltojen keskellä sijaitsevaa metsäsaarekettä, aivan silloisen pihapiirin tuntumassa. Nykyinen Maakotkantie on linjattu kaavamuutosalueen kohdalla 1954 ilmakuvasuunnittelualueen mukaisesti. Vielä vuoden 1986 ilmakuvasuunnittelualue on metsää ja peltoa, minkä jälkeen se on vähitellen rakentunut nykyisen kaltaiseksi. Nykyään Korson keskustassa ei ole enää juuri havaittavissa alkuperäistä luonnonmaisemaa.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue kuuluu Rekolanojan valuma-alueeseen. Alueella ei ole pohjavettä.

Maaperä

Maalajikartan mukaan asemakaava-alueen maaperä on pääosin moreenia. Itärajalla on kalliota.

Tontilla nykyisin sijaitsevan liikerakennuksen rakentamisen yhteydessä vuonna 1987 tehtyjen pohjatutkimusten mukaan kairaukset ovat ulottuneet n. tasovälille +31.0 – +38.0. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Kaava-alueella ei ole pohjaveden mittauspisteitä. Pintamaalajikartan mukaan kaavamuutosalue sijoittuu moreeni- ja kallioalueelle. Alueen länsipuolella Rekolanojan laakson rinteellä on pääosin moreenia ja silttiä sekä lähinnä puroa savea.

Maalajikartta. Vantaan karttapalvelut

Topografia

Maaston korot suunnittelualueella vaihtelevat +35,0 ja +38,0 metrin välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Korsossa asui vuoden 2020 alussa 7 460 henkeä. Kaupunginosan väkiluku on noussut melko tasaisena koko 2000-luvun ajan. Vuodesta 2010 väkiluku on noussut noin 175:lla. Korson kaupunginosan väkiluvun ennustetaan nousevan myös lähivuosina. Korson ikärakenne vastaa pitkälti Vantaan keskiarvoa. Korson kaupunginosassa nuoria on suuraluetta vähemmän ja yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suurempi. Koko Korson suuralueen asukasluku vuonna 2020 oli 30 037 henkeä, missä on kasvua noin 1 200 henkeä viimeisen 10 vuoden aikana, 5 500 viimeisen 20 vuoden aikana.

http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja. Kaavamuutosalueen länsipuolella on 4- ja 5-kerroksisia asuinkerrostaloja ja itäpuolella Maakotkantien itäpuolella on kaksikerroksinen liikerakennus.

Sosiaalinen ympäristö

Korson suuralueella on Vantaan keskiarvoa hieman enemmän alle 16-vuotiaita ja perheväestöön kuuluvia, joten suuraluetta voi kuvata perhevaltaiseksi. Korson kaupunginosassa on kuitenkin nuoria suuralueen keskiarvoa vähemmän ja yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suurempi.

Palvelut ja työpaikat

Korson suuralueen työpaikkatarjonta on pysynyt entisellään koko 2000-luvun. Korson suuralueella oli 3871 työpaikkaa ja Korson kaupunginosassa oli 1099 työpaikkaa vuoden 2017 lopussa.

Korson suuralue on mitä suurimmassa määrin asuinaluetta ja sen työpaikkaomavaraisuus on suuralueista selvästi alhaisin (27 %). Runsaasta 3 800 työpaikasta hieman yli viidennes oli terveys- ja sosiaalipalvelujen ja vajaa viidennes kaupan parissa.

Keskustassa on kaupallisia palveluita kuten elintarvikekauppoja, ravintoloita ja erikoiskauppaa. Tarve on saada lisää Korson mittakaavaan sopivia kaupallisia palveluita uusien rakennushankkeiden myötä. Korson kaupunginosassa on julkisia palveluja, kuten useita päiväkoteja, kouluja, terveysasema ja vanhustenkeskus. Korson kirkon ja seurakuntakeskuksen vieressä sijaitsee monitoimikeskus Lumo. Lumosta löytyy mm. Lumo-sali, liikuntahalli, kirjasto, nuorisotila, Vantaa-info, ravintola ja kokoustilat. Osa alueen palveluista on Metsolan kaupunginosassa kuten Leppäkorven koulu ja terveyskeskus. Aivan kaavamuutosalueen luoteispuolella sijaitsee Metsälinnun päiväkotitoiteissa Kotkansiipi 5. Sen rakentamisen on arvioitu alkavan syksyllä 2022.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue sijaitsee Korson ydinkeskustassa Maakotkantien ja Maakotkanpolun varrella. Se sijoittuu Korson aseman tuntumassa sijaitsevien keskeisimpien palveluiden (monitoimikeskus, koulu, kirkko, kaupalliset palvelut) äärelle. Keskusta-alue on yhtä toiminnallista kokonaisuutta ja palvelut ovat hyvin saavutettavissa kävellen. Keskustaa ympäröivät laajat pientaloalueet.

Kaupunkikuva

Korson keskusta on väljä ja suhteellisen matalasti rakennettu. Korsossa on havaittavissa kirkonkylmäinen rakenne, joka alkoi muodostua aseman rakentamisen 1918 jälkeen. 1920 – 1930 -luvulla syntyi esikaupunkimainen rakentaminen mansardikattoisine pientaloineen. Korson keskusta alkoi hahmottua selkeämmin 1960-luvulla, jolloin valmistui kirkko, aseman alikulku ja Korsonpolun

varteen useita liikekiinteistöjä. Sitten lähelle rataa on asuinkerrostalojen lisäksi rakennettu runsaasti liiketilaa ja keskusta on laajentunut radan toiselle puolelle Metsolaan.

Rakennettu ympäristö

Kaavamuutosalueella on kaksi 1980-luvun lopulla rakennettua kaksikerroksista liikerakennusta, joiden rakennusperintöarvot on todettu vaatimattomiksi. Kaavamuutosalueen luoteispuolella sijaitsee myös 1980-luvulla rakennettu Metsälinnun päiväkotikoulu. Suunnittelualueen koillispuolella kadun toisella puolella sijaitsee lähialueen vanhin säilynyt rakennus, asuinkerrostalo vuodelta 1967, ja itäpuolella uusi, 2004 valmistunut kaksikerroksinen liikerakennus. Kaavamuutosalueen lounaispuolella on 1990-luvun vaihteessa valmistuneita asuinkerrostaloja.

Virkistys

Suunnittelualueelta on sekä Maakotkantien että Maakotkanpolun kautta yhteydet aivan vieressä sijaitsevaan Metsopuistoon. Metsopuistosta puolestaan on suora yhteys sen pohjoispuolella sijaitsevaan Ankkapuistoon, joka on suunnittelualueen lähin ja laajin viheralue Korson keskustassa. Sen kautta Korson keskustasta on yhteydet etelään Elmon urheilupuistoon, Rekolanmetsään ja Matarinkoskelle. Viheryhteys jatkuu Rekolanjoen ja Keravanjoen kautta Vantaanjoelle ja Helsinkiin merenrantaan asti. Pohjoisen suuntaan on myös yhteydet Metsolansuolle ja laajemmille Keravan ja Tuusulan luontoalueille. Lähin leikkipaikka, Kulopuisto, on noin 500 metrin päässä lounaassa, ja ohjattua toimintaa lapsille on noin 600 metrin päässä luoteessa Korson asukaspuistossa.

Liikenne

Suunnittelualue sijaitsee alle 300 m päässä Korson lähijunan asemasta. Korsontien – Korsonpolun ja Urpiaisentien kautta kulkee useita seudullisen bussiliikenteen reittejä.

Suunnittelualue sijaitsee keskeisellä paikalla Korson keskustassa kävelyetäisyydellä monipuolisesta palveluvalikoimasta, noin 100 m päässä Korsonaukiosta.

Maakotkantiellä on pyörätie. Korsontilla ja Korsonpolulla kulkee pääpyöräreitti I itä-länsisuunnassa ja Urpiaisentietä pääpyöräreitti II etelä-pohjoissuunnassa. Radan länsipuolella kulkee pyöräilyn laatukäytävä.

Autoliikenne liittyy kiinteistöön Maakotkantien kautta kiinteistön itäreunasta. Suunnittelualue sijaitsee alle 100 m päässä Kulomäentiestä ja noin 2 km päässä Lahdenväylästä.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Alueen itäpuolella kulkee Maakotkantien d350V runkovesijohto, josta on liitokset Maakotkantien rinnakkaiseen jakeluvesijohtoon sekä pohjoispuolella kulkevaan Maakotkanpolun 110V jakeluesijohtoon.

Alue kuuluu Korson painepiiriin ja alueen vesisäiliönä on Korson vesitorni. Korsossa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 4000 m³, HW = +94m N2000 ja NW = +87m N2000. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin +86m ja ylin noin +94m.

Korson painepiiri saa vetensä Pitkäkosken vedenottamolta, josta vesi johdetaan Ylästön ja Ala-Tikkurilan paineenkorotusaseman kautta Tikkurilan painepiiriin, josta vesi ohjataan edelleen Koivukylän paineenkorotusaseman kautta alueelle.

Jätevesiviemärointi

Jätevedet kerätään tonttviemäriä pitkin Maakotkanpolun d200M ja Maakotkantie d200M jätevesiviemäriin. Kaikki alueen jätevedet johdetaan Korso-Koivukylän d1000 siirtoviemäriin ja edelleen Haapatien jätevedenmittauspisteen kautta meriviemäriin. Kaikki jätevedet käsitellään Viikinkimäen keskuspuhdistamolla.

Hulevesiviemärointi / hulevesijärjestelmä

Hulevedet kootaan tontin hulevesiviemäriin, josta ne kulkevat Maakotkanpolun d300 ja Maakotkantien d315B 2004 hulevesiviemäriputkien kautta Rekolanjoen ja edelleen Keravanjoen kautta Suomenlahteen.

Kaukolämpö

Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Maakotkantien ja Maakotkanpolun katualueilla.

Sähköverkko

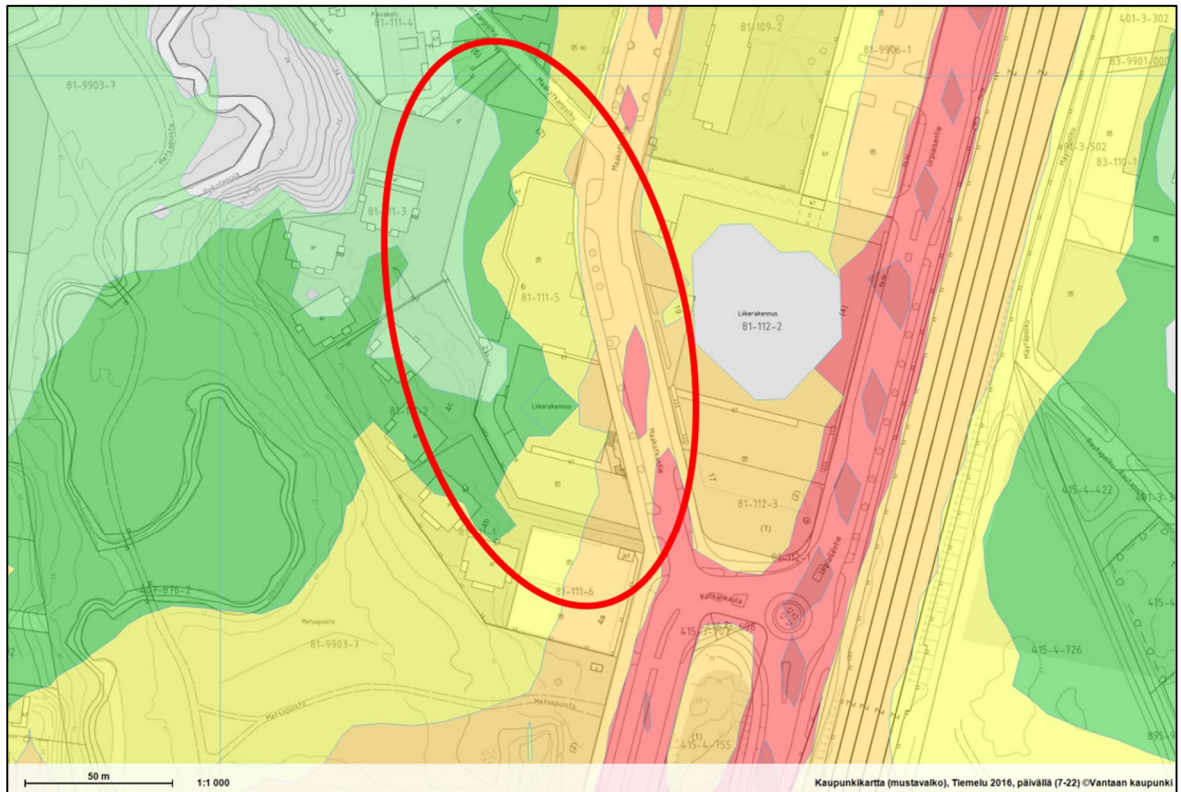
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:lle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Maakotkantien ja Maakotkanpolun varressa sekä kaavamuutosalueen eteläreunassa. Keskijännitemaakaapeleita on Maakotkantien varressa sen itäpuolella.

Ympäristöhäiriöt

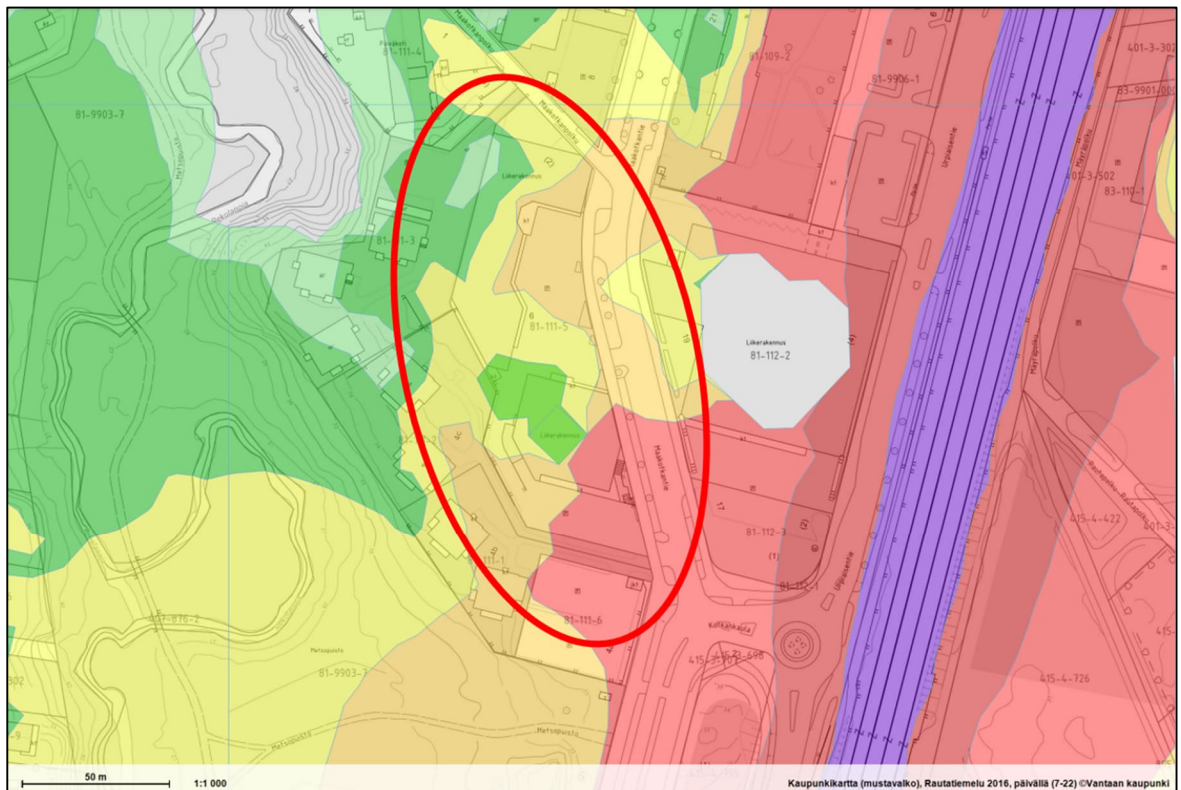
Melu

Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevat merkittävimmät tieliikennemelulähteet ovat Urpiasentie, Maakotkantie ja Kulomäentie. Päärata aiheuttaa raideliikennemelua. Suunnittelualue ei sijaitse lentomelualueella.

Valtaosa suunnittelualueesta osuu päivällä (7-22) 55–60 dB tieliikennemelun alueelle (v. 2016, Vantaan karttapalvelu). Lisäksi Maakotkantien kadun puoleisille reunoille nykytilanteessa ulottuu päivällä (7–22) 60–65 dB tieliikennemelua. Suunnittelualueen länsiosalla melutaso on alle 55 dB. Melulaskennassa on vuoden 2016 liikennetiedot ja maastomalli, mutta olevia rakennuksia ja melusteitä ei ole huomioitu. (kuva seuraavassa sivussa).

Suunnittelualueelle ulottuu päivällä (7-22) 50-70 dB suuruista rautatiemelua (v. 2016, Vantaan karttapalvelu). Voimakkain rautatiemelu, päivällä (7-22) 65-70 dB, osuu suunnittelualueen eteläkulmaan Maakotkantien varrella. Melulaskennassa on vuoden 2016 liikennetiedot ja maastomalli, mutta olevia rakennuksia ja meluesteitä ei ole huomioitu. (kuva alla).

Muut ympäristöhäiriöt

Suunnittelualueelle ei sijoitu pilaantuneita maa-alueita. Suunnittelualue ei sijaitse nnalta keskeisten valtaväylien varrella.

2.1.4 Maanomistus

Voimassa olevan asemakaavan mukaisen liike- ja toimistorakennusten korttelialueen (K) Maakotkantien varressa (kiinteistö 92-81-111-5) omistaa kaavamuutoksen hakija.

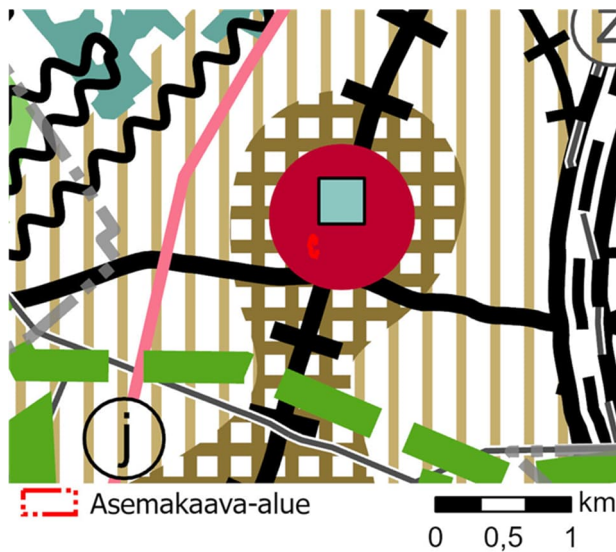
Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
092-081-0111-0005	kaavamuutoksen hakija	0,6
Yhteensä		0,6

2.2 SUUNNITTELUTILANNE**2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset****Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet**

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Asemakaava vastaa VAT-tavoitteisiin muun muassa seuraavien tavoitteiden osalta:

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

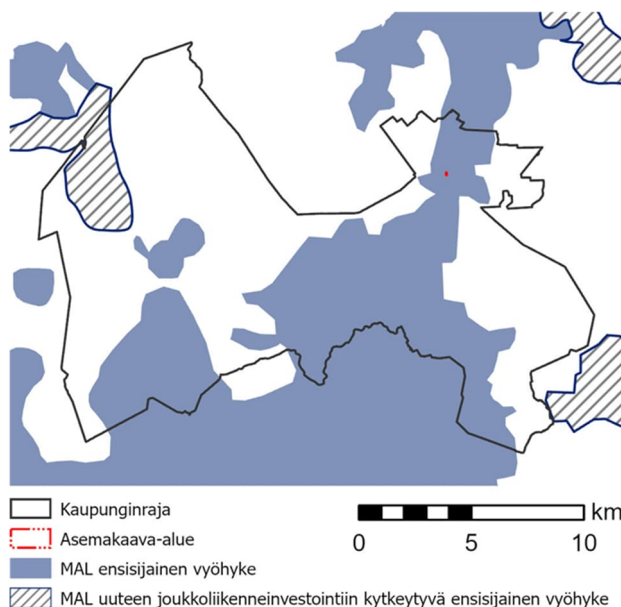
Maakuntakaava

Alueella on voimassa Uusimaa-kaava 2050, joka korvaa kaikki muut voimassa olevat maakuntakaavat paitsi Östersundomin alueen kaavaa. Maakuntavaltuusto hyväksyi kaavan 25.8.2020 ja maakuntahallitus päätti voimaantulosta 7.12.2020. Kaavasta valitettiin, minkä vuoksi Helsingin hallinto-oikeus kielsi päätöksen täytäntöönpanon. 24.9.2021 hallinto-oikeus toteasi, ettei täytäntöönpanokieltoa ollut enää aihetta pitää voimassa siltä osin kuin valitukset oli hylätty, ja kaavakokonaisuus tuli pääosin voimaan.

Uusimaa-kaavassa 2050 alue on keskustatoimintojen aluetta, keskus (punainen ympyrä). Lisäksi se on pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä (ruskea ruuturasteri). Korson rautatieasema on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi (vaaleansininen neliö).

MAL 2019 -suunnitelma

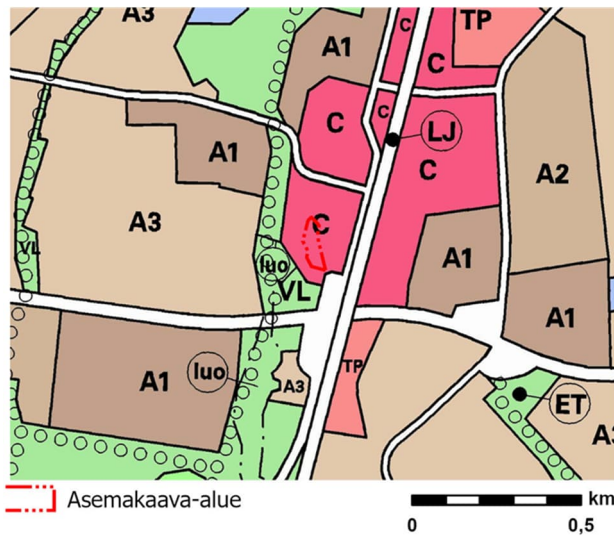
MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitteen saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenvät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määrävyöhykkeen tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävä liikunnan vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019.

Kaava-alue (punainen piste) sijaitsee MAL-sopimuksen ensisijaisella vyöhykkeellä.

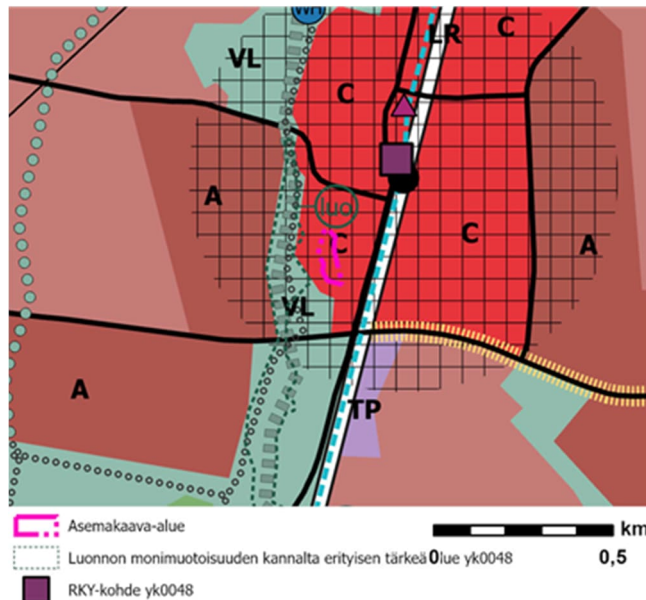
Yleiskaava

Vantaan yleiskaavassa (Kv 2007) alue on merkitty keskustatoimintojen alueeksi C. C-alueen länsipuolella on lähivirkistysaluetta VL, jolle on osoitettu ulkoilureitti, ja jolla sijaitsee luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo).

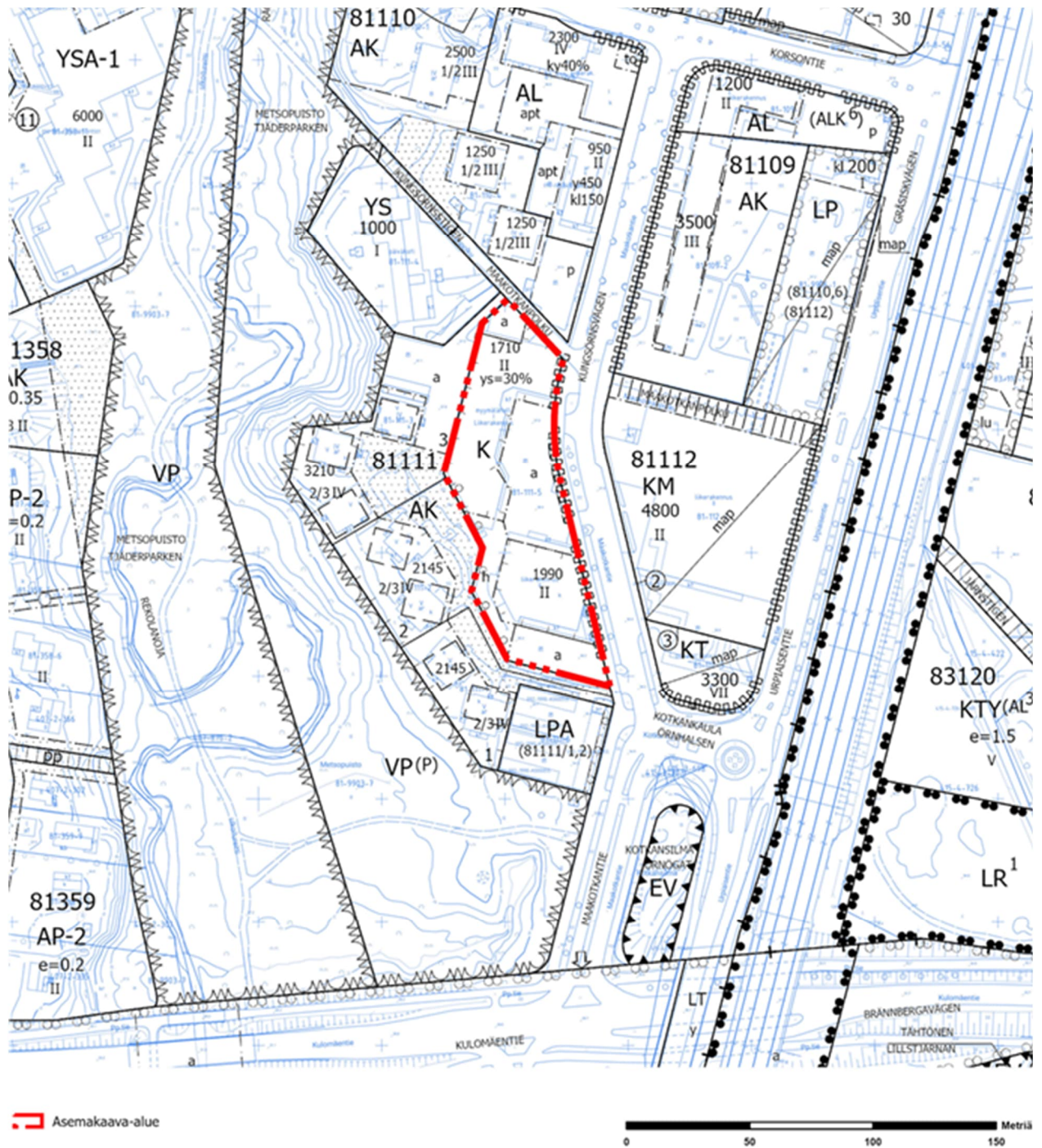
Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009, 3.6.2009 ja 13.1.2010. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen

Vantaan uusi yleiskaava 2020

Uusi yleiskaava 2020 on hyväksytty valtuustossa 25.1.2021, mutta ei ole vielä voimassa. Alue on merkitty kaupunkikeskustan alueeksi (C), jota kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Alue sijoittuu kestävän kasvun vyöhykkeelle. Se on joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuva vyöhyke, jolle kaupungin osan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan. Korson rautatieasema on merkitty mustalla ympyrällä ja lisäksi RKY-merkinnällä (violetti neliö). Rautatien varteen on merkitty pyöräliikenteen baana (sininen katkoviiva). Metsopuisto on lähivirkistysaluetta, VL, jolle on merkitty ulkoilureitti ja ekologinen runkoyhteys sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo). Asemakaavamuutos on yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Alueella on voimassa asemakaavan muutos 000629 Korso (4.5.1987, KH). Asemakaavassa sallitaan liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle (K) yhteensä 3700 k-m² kerrosalaa kahteen kerrokseen. Pysäköinti on kaavassa osoitettu pääosin Maakotkantien puolelle. Pohjoisen puoleisen rakennusalan sallitusta rakennusoikeudesta saa kaavamääräyksen mukaan 30 % käyttää sosiaali- ja terveydenhuoltoa palvelevia tiloja varten.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kiinteistö Oy Korsonpuomin jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 13.10.2021. Kaavamuutos sai numeron 002500 ja kaavoitus tuli vireille 23.2.2022.

Kaavatyö on asemakaavoituksen työohjelmassa 2022.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkirakenne ja -ympäristö (kiinteistöt ja tilat, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kadut ja puistot), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupungin museo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Kaavamuutoksesta järjestettiin kaavoittajan puhelinaika. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteet pyydettiin 23.2. - 28.3.2021 välisenä aikana. Mielipiteitä saatiin 10 kappaletta.

Caruna Oy:llä ei ole sähköverkkoa alueella.

Fingridillä ei ole voimajohtoja alueella.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä ilmoittivat, ettei ole huomautettavaa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainnit.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Vantaan kaupunginmuseo toteaa, että kaava-alueella sijaitsevat ”Korson kauppakartanon” rakennusten rakennusperintöarvot on todettu vaatimattomiksi. Alueella ei myöskään ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja, eikä alueelta tunneta muinaismuistolailla rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Mielipiteessä esitetään, että kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tärinän aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus asuinmukavuuteen.

Alueella toimivat yrittäjät esittävät huolensa yritystoiminnalle tarkoitetun paikan muuttumisesta asumiselle sekä liiketoiminnan jatkamisen mahdollisuuksista. Lisäksi he nostavat esiin autopaikkojen puutteen ja esittävät, että kaavamuutoksessa on varattava riittävästi autopaikkoja.

Asukas naapurikorttelista ei näe tarvetta kaavan toteuttamiselle. Lisäksi hän on huolissaan uusien rakennusten vaikutuksesta hänen näkymiinsä ja alueen viihtyisyyden vähenemisestä.

Korson ajankohtaisia kaavahankkeita esiteltiin teams-kokouksena järjestetyssä Korson asukasillassa 24.3.2022 kello 18:00-19:30. Asukastilaisuudessa oli 45 osallistujaa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Valtuustokauden strategia esittää Vantaan innovatiivisena, rohkeana, rentona ja viihtyisenä, kestävyyden ja kiertotalouden edelläkävijänä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Laadimme Vantaa kaupunkikeskuksille omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittämisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030.

Kaavamuutos tukee uuden strategian tavoitteiden toteutumista.

MAL-tavoitteet:

Maakotkantie 6 sijoittuu ensisijaiselle MAL-vyöhykkeelle. Kaavamuutos auttaa toteuttamaan seuraavia MAL-sopimuksen asumiselle ja elinympäristön laadulle asetettuja tavoitteita:

- Turvataan asuntokannan kokojakauden ja hallintamuotojen monipuolisuus sekä kohtuuhintaisen asumisen edellytykset siten, että myös heikommassa asemassa oleville on tarjolla asunmisratkaisuja.
- Asunnottomuuden vähentämisessä edetään hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena asunnottomuuden poistaminen kahden eduskuntakauden kuluessa.
- Torjutaan negatiivista segregatiota turvaamalla asuinalueiden monipuolinen asuntotarjonta ja kehittämällä liikenneyhteyksiä sekä huolehtimalla kaavoituksessa palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta eri väestöryhmille sekä lähivirkistysalueiden saavutettavuudesta ja laadusta.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.

Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.

Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.

Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.

Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestäväan rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018 – 2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.

3.3.2 Muut tavoitteet

Maanomistajan tavoitteet

Maanomistaja esittää muutettavalle alueelle 5-8 -kerroksista asuntorakentamista ja kivijalkakerroksen liiketiloja. Pysäköintipaikat suunnitelmassa sijoittuvat maantasoon omalle tontille. Hankkeen tavoitteena on elävöittää Korson keskustaa ympäristövastuullisesti.

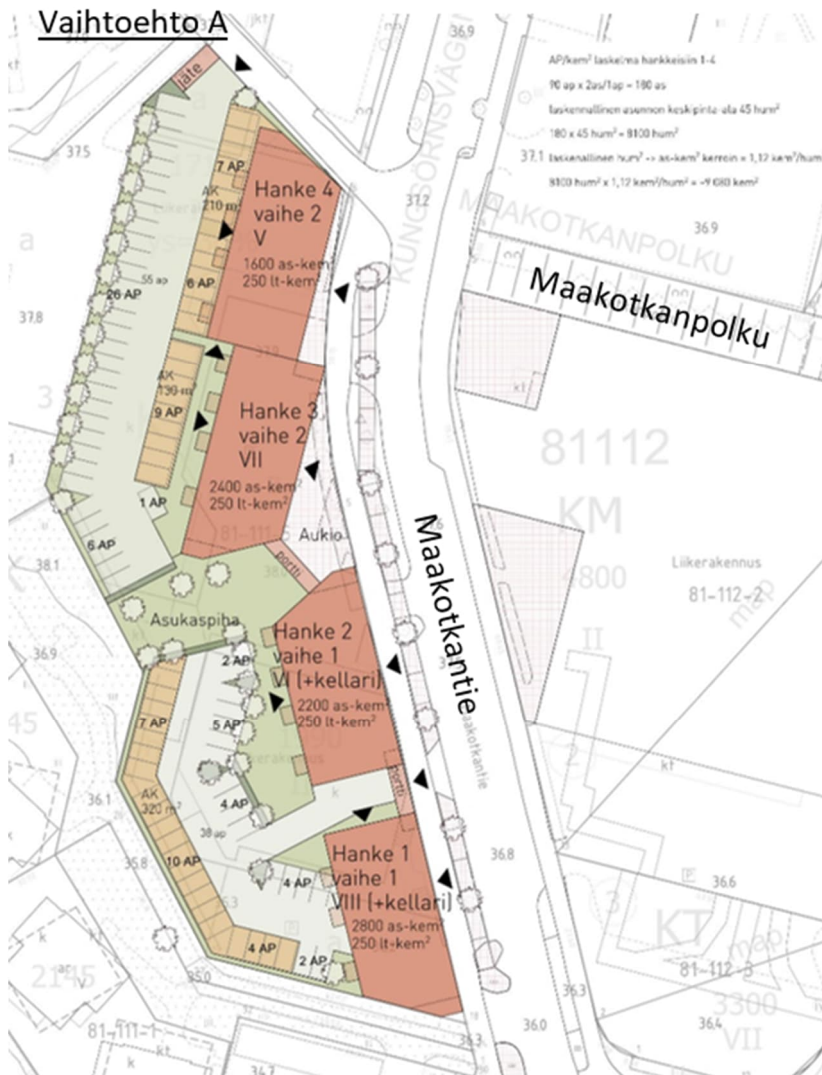
Vihertehokkuus

Asemakaavassa määrätään alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentamista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestäväan kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita.

Alueen oloista johdetut tavoitteet

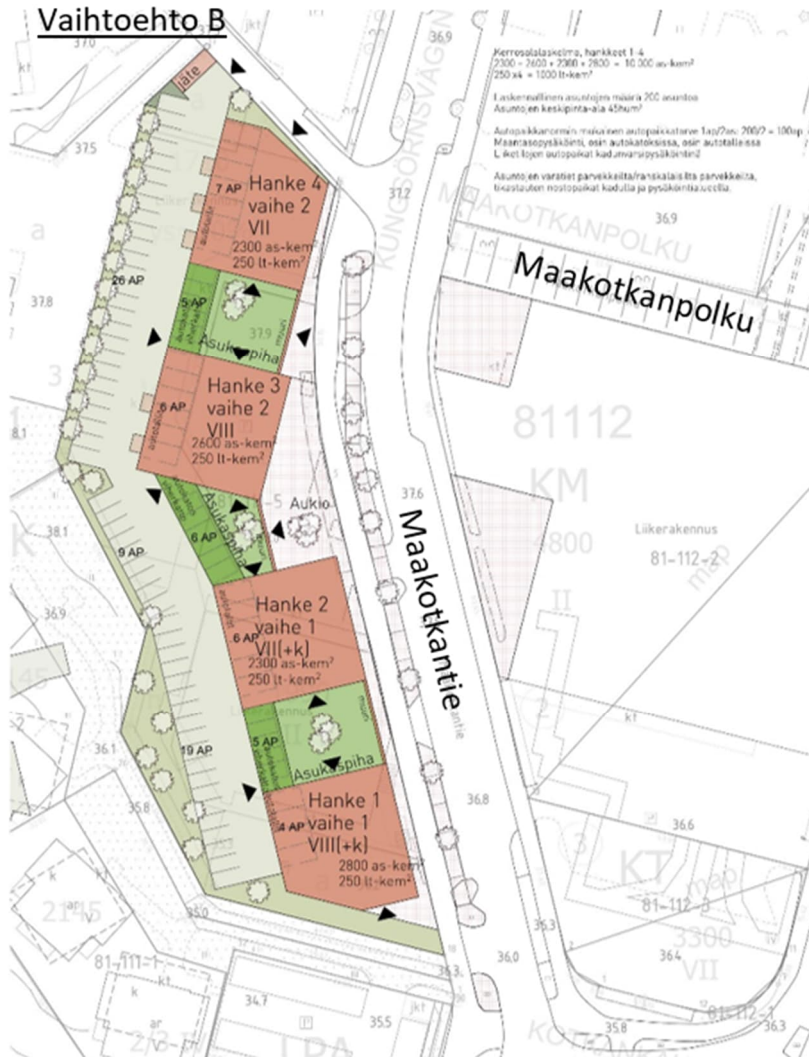
Suunnittelussa ja toteuttamisessa edellytetään rakentamisen ja lähiympäristön korkeaa laatutasoa. Alueelle toivotaan vetovoimaisia, paikkaan sopivia rakennus- ja asuntotyypppejä. Alueen sijainti Rekolanpuolen purolaakson vieressä tulee huomioida. Rakentamisen tulee muodostaa viihtyisää kävely-ympäristöä. Rakennusten maantasokerroksen liiketilojen tulee erottua visuaalisesti asuinkerroksista.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Vaihtoehto A, lamellitalot. Arkkitehtitoimisto Kanttia2.

Suunnitteluprosessin aluksi alueelle tehtiin kaksi vaihtoehtoista suunnitelmaluonnosta. Molemmassa vaihtoehtoissa rakennukset on sijoitettu kiinni katuun. Vaihtoehto A muodostuu vaihtelevan korkuisista (5-8-kerroksisista) ja kattomuodoiltaan vaihtelevista lamellitaloista. Kahden keskimmäisen lamellin väliseen kulmaan jää pieni aukio, josta avautuu portti sisäpihalle. Aukio ja portti toimivat myös näkymäpäätteneä saavuttaessa pohjoisesta pitkin Maakotkantietä. Yhtenäinen oleskelupiha sijoittuu tontin keskelle. Ajo pysäköintialueille on erikseen etelästä ja pohjoisesta. Osa pysäköinnistä on katoksissa.

Vaihtoehto B, pistetalot. Arkkitehtitoimisto Kanttia2.

Vaihtoehto B muodostuu 7- ja 8-kerroksisista pistetalloista, joiden väleihin sijoittuvia pieniä ja varjoisia pihoja rajaa katutilasta muuri. Tontin päästä päähän ulottuvalle pysäköintialueelle on ajo vain pohjoispäästä. Pysäköintiä on sijoitettu myös asuinrakennusten kellarikerrokseen ja rakennusten väliin siten, että autokatosten viherkatot ovat pihojen visuaalisina jatkeina.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Jatkokehitettäväksi valittiin vaihtoehto A, lamellitalot, jossa on kaupunkikuvallisesti vahva ote. Vaihtoehto A luo yhtenäisempää ja kutsuvampaa katutilaa kuin vaihtoehto B. Vaihtoehdossa B katutilan jatkuvuutta heikentää pidemmät katkokset rakennusten välillä ja toisaalta muurimainen ratkaisu antaa sulkeutuneen vaikutelman. Vaihtoehdossa A myös piha-alue jää yhtenäisemmäksi kuin vaihtoehdossa B, mikä tekee pihasta valoisamman ja antaa enemmän liikkumavaraa pihasuunnitteluun. Lisäksi vaihtoehdossa A julkinen ja yksityisen tila rajautuvat luontevammin irti toisistaan.

Jatkokehitetyssä suunnitelmassa eteläisimmät kaksi rakennusta on yhdistetty, rakennusmassojen korkeuseroja on kasvatettu, kattomuotoja muokattu, julkisivujen väritystä monipuolistettu sekä lisätty ulosvedetyt parvekkeet. Kivijalkakerrosta on jatkajalostettu muun muassa lisäämällä lippakatokset, korostamaan maantasokerroksen liiketilojen visuaalista erottumista asuinkerroksista, tuomaan kivijalkakerrokseen ihmisen mittakaavaa ja jäsentämään katutilaa.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavan muutoksessa liike- ja toimistorakennusten alue osoitetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi, AK, jonka ensimmäiseen kerrokseen osoitetaan liiketiloja. Rakennusalat sijoittuvat korttelin reunaan Maakotkantien varteen muodostaen yhtenäisen julkisivun. Korttelin suurin sallittu kerrosluku on 8. Pysäköinti on osoitettu pysäköintialueille korttelin länsireunalle sekä pieneltä osin pihakannen alle. Tonttien piha-alue tulee toteuttaa yhtenäisinä laaditun viitesuunnitelman periaatteiden mukaan siten, että leikkipaikka sijoitetaan pihakannen päälle. Tonteille ajo on osoitettu pohjoiselle tontille Maakotkanpolulta ja eteläiselle tontille Maakotkantieltä.

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue (AK) on pinta-alaltaan 0,56 hehtaarin laajuinen. Kaavaehdotuksen mahdollistama rakennusoikeus on asumisen osalta 9 000 k-m² ja liiketilan osalta 1 600 k-m² eli yhteensä 10 600 k-m². Tehokkuudeksi muodostuu $e=1,89$. Asumiselle osoitettu rakennusoikeus tarkoittaa noin 250 uutta asukasta.

Kaavassa määrätään autopaikoista seuraavasti:

Asuntojen autopaikkoja 1 ap/120 k-m², kuitenkin vähintään 1 ap/2 asunto. Asuntojen autopaikoista saa vähentää 15 % silloin, kun paikat ovat nimeämättömiä. Vieraspysäköintiä tulee toteuttaa vähintään 1 ap/1500 k-m². Lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten tulee varata tontille porraskäytävien läheisyyteen vähintään 1 ap/5000 k-m².

Liike- ja toimistotilojen autopaikkoja 1 ap/150 k-m².

Autopaikkojen suunnittelussa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.

Pyöräpaikkoja: 2 pp/asunto ja liike- ja toimistotilojen pyöräpaikkoja 1 pp/50 k-m². Ulos sijoitettavien pyöräpaikkojen tulee olla runkolukittavia.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaisten uusien asuinrakennusten mittakaava soveltuu keskustarakentamiseen, ja sopeutuu ympäröivän kaupunkirakenteen vaihtelevaan mittakaavaan. Rakennusten ja muiden rakenteiden arkkitehtuurista ja materiaaleista on annettu laatua koskevia määräyksiä. Muodostuvan katu- ja kävely-ympäristön laatuun on kaavamääräyksissä kiinnitetty erityistä huomiota. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Kaavassa määrätään vihertehokkuudesta ja hulevesien

hallinnasta korttelialueella. Vihertehokkuuden toteutuminen on osoitettava rakennusluvan yhteydessä pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla. Uusiutuvaan energiaan kannustetaan. Asuntokannan monipuolistuminen lisää alueen sosiaalista kestävyyttä.

Kaavan mukainen rakentaminen täydentää Korson vaihtelevaa mittakaavaa perustellusti.

Arkkitehdin näkemys Maakotkantieltä. Eteläjulkisivu. Kanttia2, 8.6.2022.

4.3 ALUEVARAUKSET

Pääosa alueesta on kerrostalojen korttelialuetta (AK). Maakotkantien varteen muodostetaan kaavaratkaisussa pieni julkinen aukio.

4.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialueet

Maakotkantien varressa rakennusalat sijoittuvat lähes katualueen reunaan. Rakennukset eivät muodosta täysin yhtenäistä rakennusmuuria, vaan kiinteistöjen väliin jää pieneltä katuaukiolta sisäpihalle johtava porttiaihe. Pysäköinti on järjestetty pääosin maantasoon korttelipihan puolelle. Osa eteläisemmän kiinteistön pysäköinnistä esitetään sijoittuvan pihakannen alle.

Rakennusoikeus korttelialueella on 10 600 kerrosneliömetriä, josta 9 000 on asumiselle ja 1 600 maantasokerroksen liiketilalle. Rakennusten sallittu kerroskorkeus vaihtelee viiden ja kahdeksan välillä. Suurin sallittu kerroskorkeus on kahdeksan. Sen päälle saa rakentaa tekniset laitteet ja IV-konehuoneet, jotka tulee integroida talon arkkitehtuuriin.

Kaavassa annetaan määräyksiä arkkitehtuurista ja kaupunkikuvasta, kivijalkakerroksen laadusta, elävyydestä ja esteettömyydestä, julkisivujen luonteesta, ulkoalueiden laadusta, pihatoimintojen järjestämisestä sekä hulevesien hallinnasta ja vihertehokkuudesta. Meluntorjunta, uusiutuvan energian käyttö ja hulevedet on huomioitu kaavamääräyksissä.

On erityisesti huomioitu katualueen kivijalkakerroksen määräyksiin. Katualueen ja aukion puolelle on muodostettava avoin, toiminnallinen ja katutila aktivoiva kivijalkakerros. Kadulta tulee olla suora yhteys liiketiloihin, ilman portaita tai luiskia. Maantasokerroksen liiketilojen kerroskorkeus tulee olla vähintään 4 metriä. 1,5 metriä leveä lippa on oltava ensimmäisessä kerroksessa. Täällä tavalla eroamme asumista liiketiloista ja tuomme suoja ja viihtyvyyttä kävelijöille sekä mielenkiintoinen näyteikkuna katua pitkiin.

Rakennusten julkisivujen ja massoittelemisen tulee olla suunniteltu vaihtelevaksi niin, että julkisivun tyyli muuttuu sisäänvetojen, värin, materiaalin, mittakaavan ja ikkunajaon koon tai sijoittelun suhteen.

Asuntojen osalta autopaikkannormina on käytetty 1 ap/120 k-m², kuitenkin vähintään 1 ap/2 asunto. Kaavamääräyksen mukaan asuntojen autopaikoista saa vähentää 15 % silloin, kun paikat ovat nimeämättömiä. Vieraspysäköintiä tulee toteuttaa vähintään 1 ap/1500 k-m². Lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten tulee varata tontille porraskäytävien läheisyyteen vähintään 1 ap/5000 k-m². Liike- ja toimistotilojen autopaikkoja tulee olla 1 ap/150 k-m². Autopaikkojen suunnittelussa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin. Pysäköintiin ajo tapahtuu pohjoiselle kiinteistölle Maakotkanpolun puolelta ja eteläiselle Maakotkantiestä. Asfalttia saa käyttää vain ajoreiteillä ja liikuntaesteisten autopaikoilla. Autopaikat tulee päällystää nurmikivellä tai niihin sijoitetaan autokatos, jossa on kasvikatto.

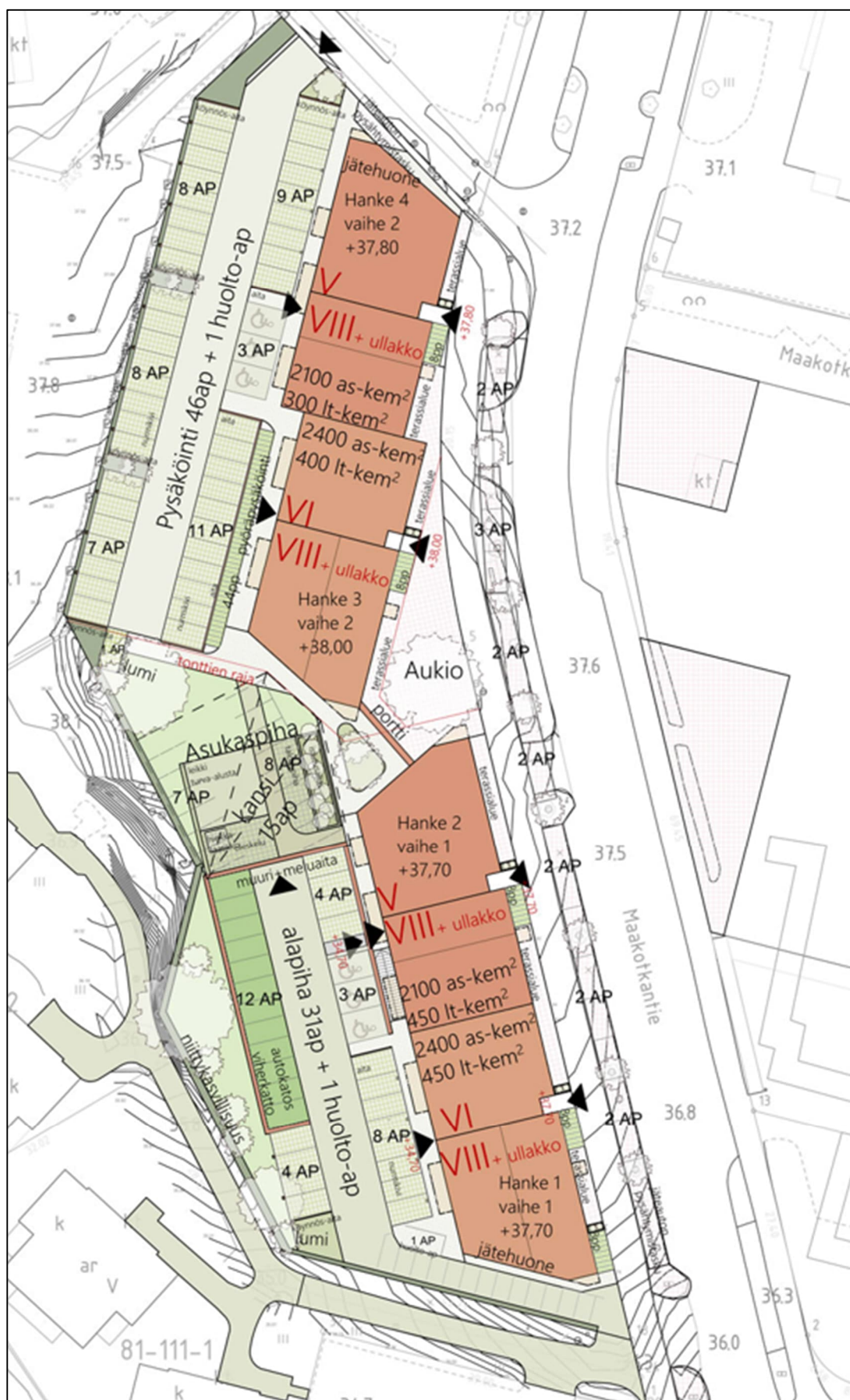
Piha tulee rakentaa korkeatasoiseksi ja käyttää monimuotoista kasvillisuutta. Pihat, leikki- ja oleskelualueet tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta. Kaavamääräyksissä edellytetään vihertehokkuutta 0,9.

Uusiutuva energiaa tuottavia ratkaisuja tulee suosia.

4.3.2 Muut alueet

Katu- ja liikennealueet

Uudelle muodostettavalle "Maakotkanaukio" -nimiselle katuaukiolle on kaavamerkinnän ja -määräyksen mukaan istutettava puu, johon juuristolle tulee varata riittävästi tilaa.

Viitesuunnitelma. Arkkitehtitoimisto Kanttia2.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Alueen tiivistäminen ja uudistaminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti kaupunkikuvaan, liikenteseen ja palveluverkkoon.

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Kantia 2 arkkitehtitoimiston tekemän viitesuunnitelman aineistoa on käytetty tämän selostuksen kuvituksena ja kaavan vaikutuksia on voitu arvioida siinä tuotetun aineiston ja analyysin perusteella (esim. katujulkisivut, varjostusanalyysi).

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikennedyteyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävästä kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Korson keskustaa, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee noin 150 kappaletta arviolta noin 250 uudelle asukkaalle. Kaavamuutos mahdollistaa monipuolisen asuntotarjonnan, jolla alueelle tavoitellaan eri ikäisiä asukkaita.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Korson kaupunginosaan, pääradan länsipuolelle noin 400 metriä Korson asemasta etelään. Ratkaisu täydentää Korson keskustaa ja luo tiivistä ja tehokasta kaupunkirakennetta hyvien raideliikennedyteyhteyksien varrelle. Myös bussipysäkit sijoittuvat kävelyetäisyydelle uudesta rakentamisesta, ja kävely-ympäristöä parannetaan. Näin ohjataan suosimaan kävelyä, pyöräilyä sekä joukkoliikennettä ilmastovaikutusten pienentämiseksi ja positiivisten terveysvaikutusten aikaansaamiseksi.

Vaikutus on yhdyskuntarakennetta eheyttävä.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen kohentaa ja tiivistää Korson keskustan kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen, joka on rakennuskorkeuksiltaan vaihteleva. Kaavan mukaisen uusien rakentamisen mittakaava soveltuu keskustarakentamiseen, ja rakennusten kerroskorkeus vaihtelee välillä 5-8.

Katu ympäristön laatu paranee, kun jalankulku ympäristöä rauhoitetaan ohjaamalla huoltoajo ja pysäköinti kaava-alueen pohjois- ja eteläpäihin. Katutilan käveltyvyyttä ja ihmisen mittakaavaa korostetaan rytmittämällä julkisivuja väri- ja materiaalivaihteluin sekä muodostamalla uusi, istutettavan puun lehvästön alle sijoittuva aukio Maakotkantien varrelle ja ohjaamalla sen kautta

jalankulku korttelin sisäpihalle. Aukiolle istutetaan suurikasvuinen puu, joka toimii näkymäpääteenä Maakotkantietä pohjoisesta lähestyttäessä. Lisäksi rakennusten maantasokerrosten liiketilat erotetaan visuaalisesti muista kerroksista materiaalein, värein ja yksityiskohtien, kuten lippakatos-ten, avulla. Jalankulku ohjataan aivan kadulle avautuvien liiketilojen vierestä, ja kadulta on liiketiloihin esteetön pääsy. Kaavassa on annettu kaupunkikuvan laatua koskevia määräyksiä.

Eteläisimmän tontin eteläisimmän rakennuksen eteläjulkisivu näkyy pääradalta junan ikkunasta katsoen, erityisesti etelästä pohjoiseen kuljettaessa. Siksi kaavassa on määrätty, että sen arkkitehtuurin laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota.

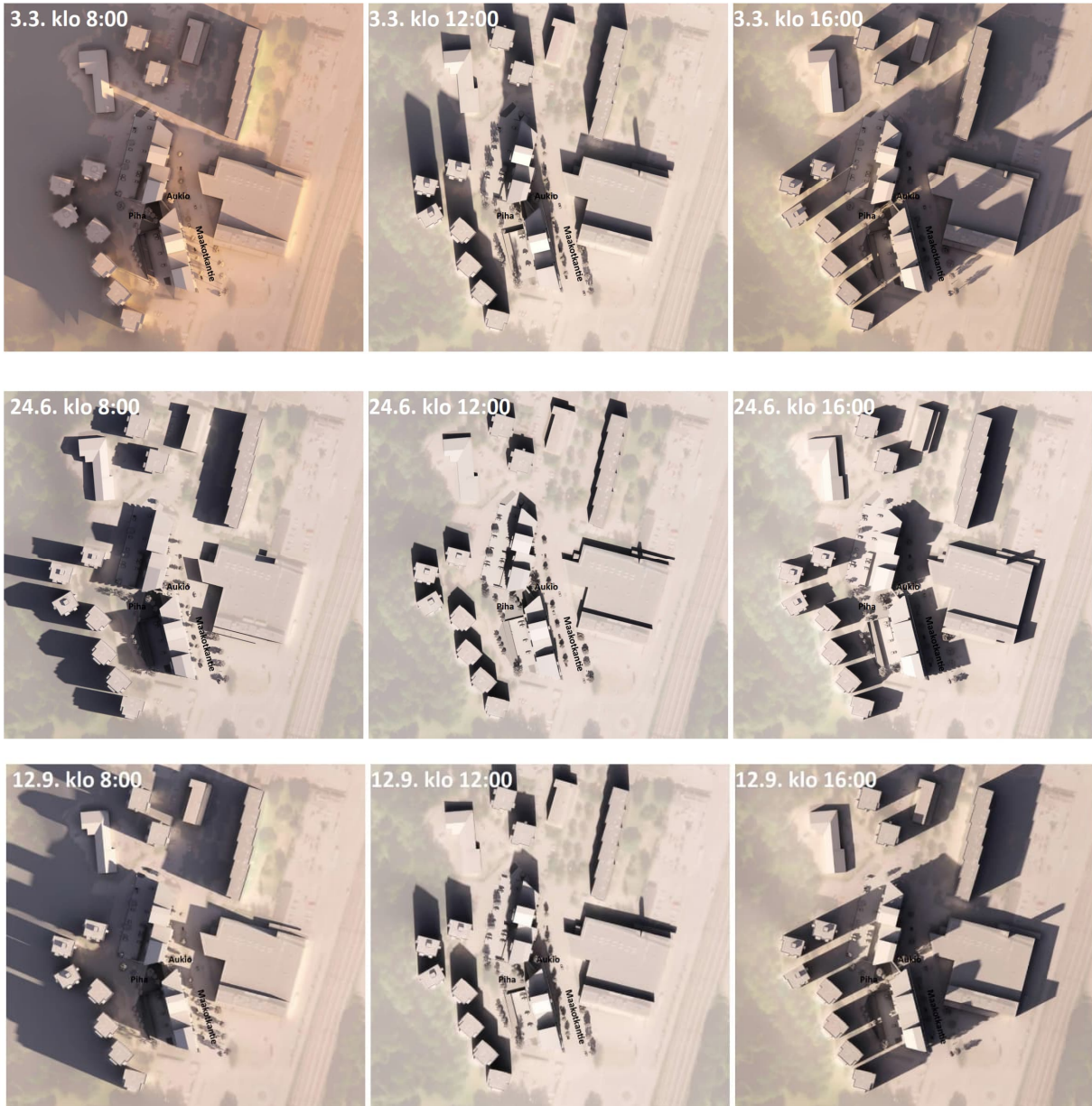
Arkkitehdin näkemys Maakotkantieltä. Katunäkymä muodostettavalle aukiolle. Kanttia 2, 8.6.2022.

Varjotarkastelu

Varjotarkastelu osoittaa, että korttelin piha-alueet ovat aamulla varjossa pääosin auringolta suojassa. Keskipäivän aikana piha-alueet ovat valoisia ja aurinko paistaa oleskelupihalle suoraan.

Iltapäivällä piha-alueet ovat auringossa, ja osa pihasta saa eri kellonaikoihin varjoa länsipuolen naapurirakennuksista, kuitenkin aurinkoisia paikkoja löytyy pihalta koko ajan. Etenkin kesällä suoraa auringonvaloa tulee oleskelupihalle hyvin. Länsirajalle istutetut puut luovat lempeää varjostusta pihalle iltapäivällä.

Maakotkantien puoleisen katuaukion kehystävät rakennusten päädyt on suunnattu siten, että aukio saa suoraa auringonvaloa rakennusten välistä n. klo 13-17 välillä.

Maakotkantie 6 - Varjotarkastelu - 14.6.2022 - Arkkitehtitoimisto Kanttia2 Oy

Maisema ja rakennettu ympäristö, kulttuuriympäristö

Olevien liikerakennusten korvaaminen uudella asuinrakentamisella muuttaa alueen luonnetta. Vaikutus rakennettuun ympäristöön ja maisemaan on melko suuri, koska kaavan mukaiset uudet rakennukset ovat keskimäärin hieman ympäröivää rakennuskantaa korkeampia. Uutta laadukasta rakentamista voidaan kuitenkin pitää merkittävästi ympäristön laatua lisäävänä. Uudet rakennukset myös korostavat Maakotkantien linjausta maisemassa. Korttelista saadaan nykyistä vehreämpi mm. vihertehokkuudesta määraamalla.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee 2 kerrostaloa ja noin 150 kerrostaloasuntoa. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttövoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikennetyhteyksien varrella. Asukkaiden määrä kaavamuutosalueella kaavaratkaisun toteutuessa on noin 250.

Arkkitehdin näkemys, näkymä kohti itää. Kanttia2, 8.6.2022.

Palvelut ja työpaikat

Kaavamuutosalueen liiketila vähenee jonkun verran, mutta kortteliin muodostuu kuitenkin 1600 k-m² uutta ajanmukaista liiketilaa. Etelärakennuksen kellarin voi muodostua liiketilat, jotka yhdistyvät katutasan liiketiloihin. Kellarin tilat tulevat mainitun 1 600 k-m² lisäksi. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti Korson palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Asukasluvun kasvu lisää päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta, mutta Korson uusi päiväkotivastaa valmistuttuaan tarpeeseen. Päiväkodin rakentamisen on arvioitu alkavan syksyllä 2022. Esimerkiksi Korson ja Tikkurilan työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikennedyteyhteyksien päässä, joten hanke voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Taloudelliset vaikutukset

Nykyisen liike- ja toimistorakennusten korttelin rakennusoikeus lähes kolminkertaistuu Korson keskustassa. Liiketilojen määrä vähenee jonkin verran, mutta keskustaan saadaan uusia asuntoja ja maankäyttö tiivistyy selvästi, mikä on kaavatalouden kannalta olennaista. Juna-asemalla on noin 400 metrin matka. Huonona puolena muutoksessa on se, että osa nykyisistä palveluista ei voi jatkua uusissa tiloissa ja purkamisen ja rakentamisen aikana nykyiset palvelut joutuvat siirtymään muualle.

Kaavamuutos ei vaadi muutoksia kunnallistekniikkaan.

Kaavamuutos antaa mahdollisuuden sijoittaa osan autopaikoista pihakannen alle. Pysäköinnin tehostaminen keskusta-alueilla olisi suotavaa.

Massatalouden parantamiseksi purettavien rakennusten materiaali olisi hyvä saada murskattua ja uudelleenkäytettyä mahdollisimman lähellä.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita. Kerrostaloasuntojen koko ja hallintamuoto vaihtelee, ja tarjoaa siten asuntoja useisiin elämäntilanteisiin ja -tilanteisiin. Ympäröivän pientaloalueen ikääntyville asukkailla tarjoutuu mahdollisuus esteettömään ja huolettomaan kerrostaloasumiseen. Kävely-ympäristön parantaminen sekä palvelujen ja virkistysalueiden läheisyys tukee eri-ikäisten viihtymistä, virkistysmahdollisuuksia sekä liikkumista itsenäisesti ja turvallisesti alueella. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten viereisten Metsopuiston ja Ankkapuiston käyttöä. Kaavamuutosalueelta on hyvät olevat yhteydet sekä lähivirkistysalueille että niitä myöten Kulomäen, Matarin ja Metsolan laajemmille luontoalueille. Rakennukset sijoittuvat vanhalle liike-kiinteistöjen korttelialueelle, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee noin 300 metrin kävelymatkan päässä Korson juna-asemasta ja bussi-pysäkeiltä, eli on joukkoliikenteellä hyvin saavutettavissa. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta.

Ajoneuvoliikenteen yhteydet Kulomäentien kautta Tuusulan-väylälle ja Nelostielle (Valtatie 4) ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestää tehokkaan rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen tuottaman liikenteen kasvun. Kaava-alueen pysäköinti järjestetään kaupungin autopaikkamäärän laskentaohjeen mukaisena kaava-alueella kahdessa p-alueella sekä pysäköinti kannessa.

Vesihuolto

Maakotkantien 6:n kaavamuutosalueen vesijohto- ja jätevesiviemärin verkosto on rakennettu valmiiksi.

Muut johtolaitokset

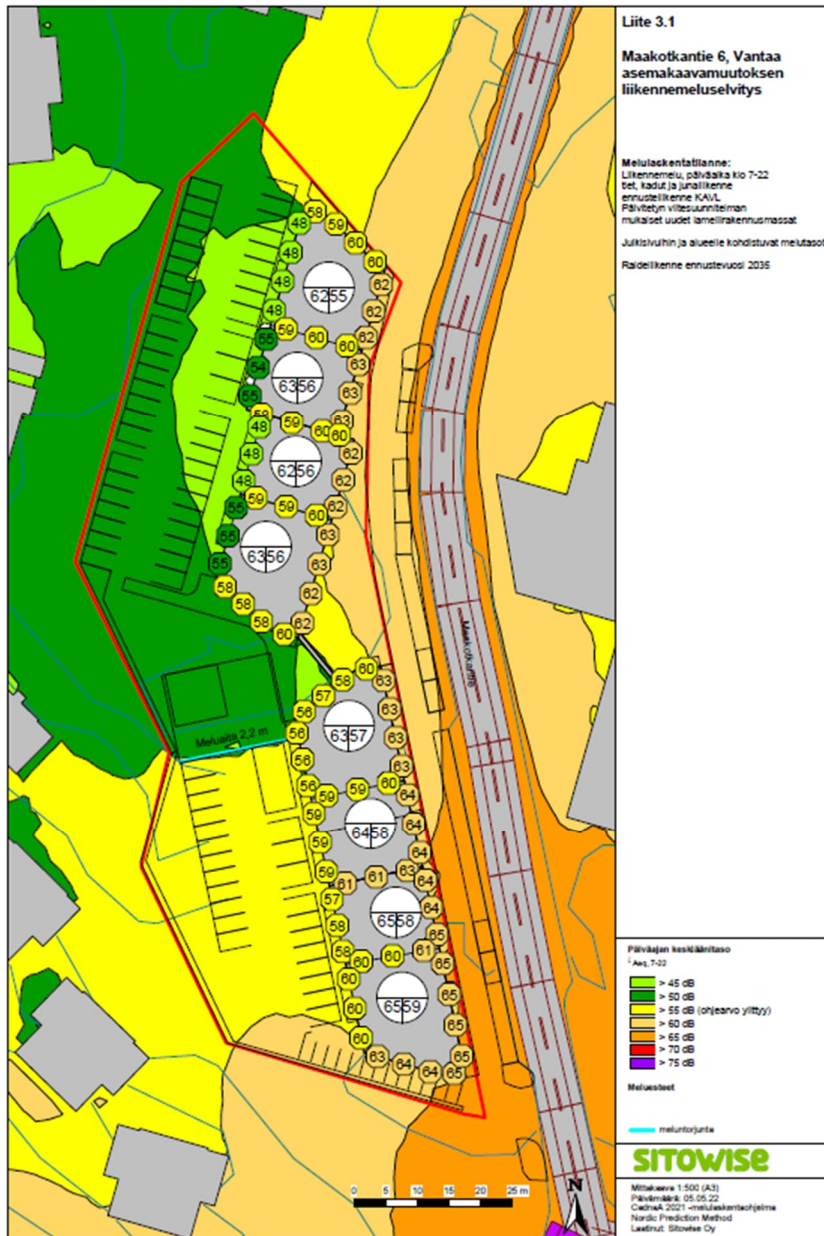
Kaukolämpölinja KL 2 x 200 mm pidetään nykyisellä sijainnillaan. Katualueen sähkö- ja telekaapeleita voidaan joutua uudelleen sijoittamaan rakentamisen myötä.

Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu

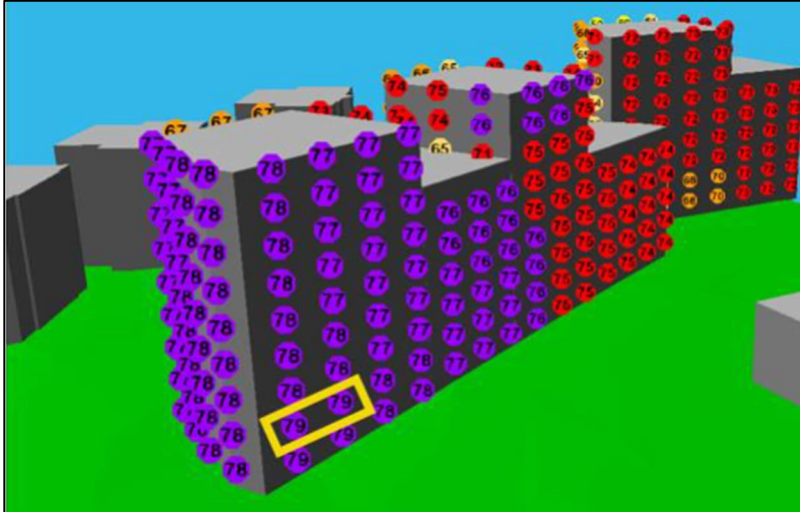
Asemakaavamuutoksesta on tehty melu- ja tärinäselvitys (Sitowise, 6.6.2022). Liikennemelu huomioidaan asuinrakennusten ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena tieliikenne-, raide- ja lentomelua vastaan, joka on eteläisemmän talon idän ja etelän puoleiselle julkisivulle 34 dB ja muille julkisivuille 30 dB.

Kaavamääräyksen mukaan tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tieliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä. Kaavaratkaisussa ulko-oleskelualueiden ohjearvot täyttyvät, kun laskennoissa huomioidaan oleskelualueen suojaava 2,5 m korkea meluaitaratkaisu rakennusten välillä ja asukaspihan eteläreunaan kaavaratkaisussa esitetty 2,2 m korkea umpinainen aita. Aidan ja rakennuksen väliin jää 1,7 metriä leveä avonainen kulkuaukko. Umpinaisen portin sijaan voidaan käyttää viitesuunnitelmassa esitettyä avointa porttirakennetta, jos pihan melusuojauksen varmistamiseksi pihan puolelle asennetaan esimerkiksi tarkoitukseensa riittävän korkeaa melulasiseinämää. Kaavakartalla esitetyt meluseinät ovat sijainniltaan likimääräisiä ja niitä voidaan tarkentaa jatkosuunnittelussa.

Ote melu- ja värinäselvityksestä, liikennemelu päiväsaikaan (liite 3.1) Sitowise.

Parvekkeet, joihin kohdistuva julkisivumelutaso ylittää 52 dB, tulee annetun kaavamääräyksen mukaan suojata parvekelasituksen avulla. Määräyksen mukaan asuntojen jäähdytys tai tuuletus tulee järjestää siten, ettei liikennemelun keskiäänitaso ylitä yöllä 30 dB tai raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot ylitä 45 dB. Tarkoitus on varmistaa asumisen terveellisyys yhdessä muiden jo käytössä olevien määräysten kanssa. Kaavamääräysten mukaisesti toteutetut asunnot voidaan yöaikaan tuulettaa tai viilentää niin, ettei liikennemelusta aiheudu tuuletuksen aikaista unen häiriintymistä tai siihen liittyvää terveyshaittaa. Asumisen terveellisyys on siten varmistettu myös pitkien hellejaksojen aikana. Ei rajoita sitä millä keinolla yöaikaisesta tuuletuksesta aiheutuva unen häiriintyminen ja siihen liittyvän terveyshaitan estäminen melualueella toteutetaan. Esim. läpätalon asunto, asuntokohtainen ilmalämpöpumppu, keskusviilennys, tuuletusikkunan akustointi tai muu tekninen ratkaisu.

Ote melu- ja tärinäselvityksestä. Kuva 7 Rakennusten julkisivuille kohdistuvat raideliikenteen LAmx enimmäisäänitasot (dB). Keltaisella suorakulmiolla merkitty julkisivunosa, jolle laskennallisesti tarvittava suositus ääneneristävyydelle on 34 dB, kaikki muut julkisivunosat, joissa violetti pallo, on varmuusvaraa 1-3 dB.

Meluselvitys on kokonaisuutena selostuksen liiteaineistona.

Liikennetärinä ja runkomelu

Tehdyn melu- tärinä- ja runkomeluselvityksen (Sitowise 6.6.2022) mukaan laskennallisten tarkasteluiden perusteella liikennetärinä (asumismukavuus & vaurioitumisalttius) ja runkomelu eivät ole ongelma suunnittelualueella. Tärinää ja runkomelua ei siten tarvitse erityisesti huomioida suunnittelualueella.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Korttelialueiden vihertehokkuudella edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista. Samalla toteutetaan kestävä kehitys ja ilmastomuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous ja hulevesien hallinta

Kaavamuutos ei heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on jo nyt suurimmaksi osaksi asfalttipäällysteistä. Kaava-alueella toteutetaan hulevesien hallinta Vantaan hulevesiohjelman (2009) ja Vantaan hulevesien toimintamallin (2014) mukaisesti. Hanke on teettänyt hulevesisuunnitelman kaavamuutosalueelle. Pihakannen päälle tehdään maastonmuotoilu kasvullista ja imeyttävää maakerrosta, jolloin hulevesiä on mahdollista viiyyttää alueella. Kaavamääräyksen mukaan alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Rakennettavuus maaperän suhteen

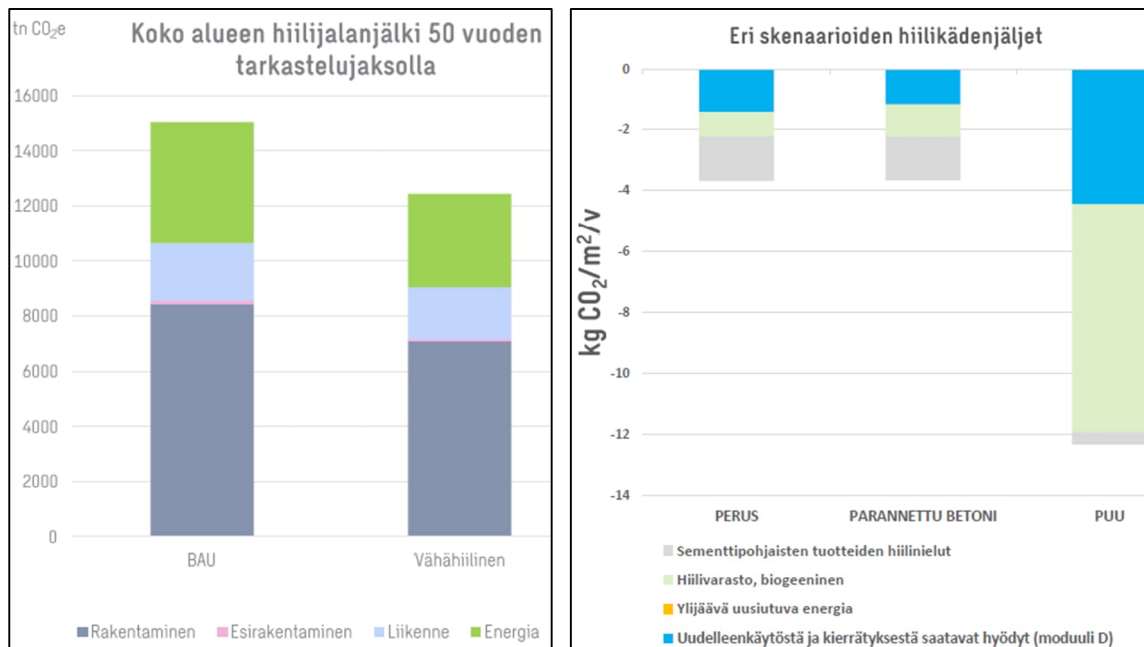
Alustavan arvion mukaan kitkamaa-alueella rakennukset voidaan perustaa maanvaraisesti. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti. Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Rakentamiskäytökseen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakennettava kortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Asemakaavamuutoksesta on tehty hiilineutraalisuusselvitys (Sweco Talotekniikka Oy, 20.5.2022). Selvityksessä on huomioitu rakentamisen ja esirakentamisen, energiantuotannon ja -kulutuksen ja liikenteen hiilipäästöt sekä hiilikädenjälki.

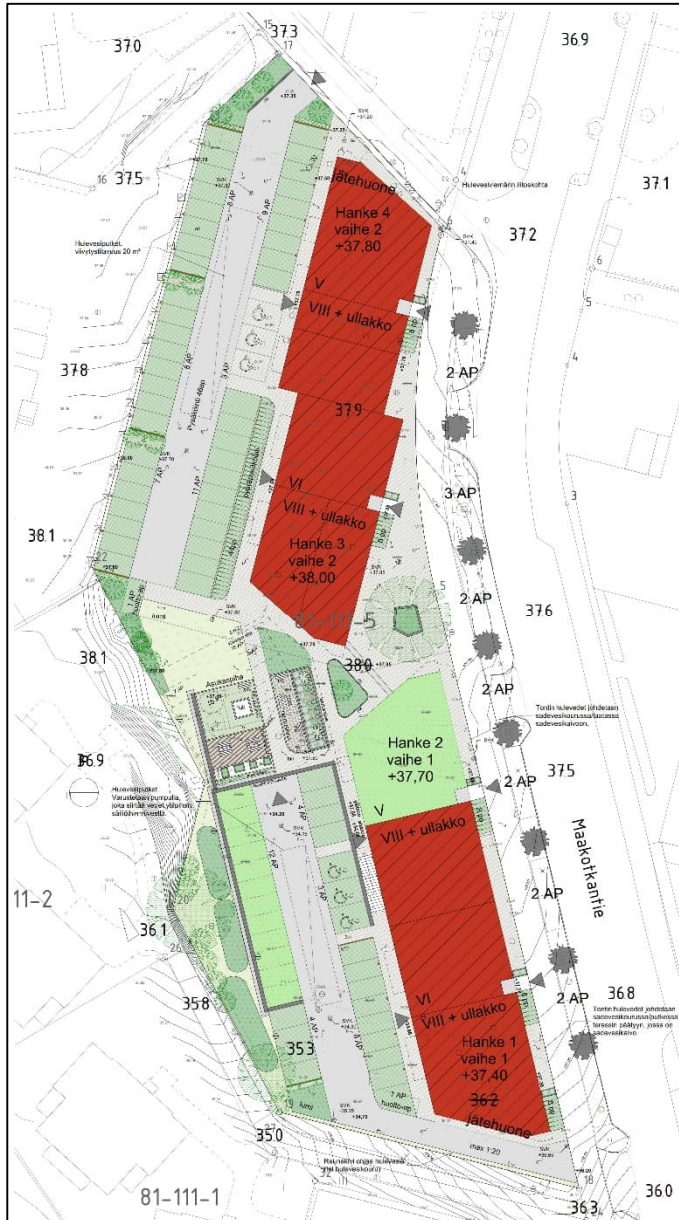
Selvityksessä kaava-aluetta on tarkasteltu kahden erilaisen rakentamisvaihtoehdon avulla. Ensimmäisessä ns. tavanomaisessa ratkaisussa (BAU) kerrostalojen runkona oli käytetty tavallista betonia. Energialähteenä oli kaukolämpö ja tavanomainen sähköntuotanto. Siinä hiilijalanjälki 50 vuoden tarkastelujaksolla on yhteensä noin 15 050 tCO₂e. Toisessa vaihtoehdossa rakennusten runko oli kauttaaltaan puuta, esirakentamiseen valittu vähäpäästöisempi vaihtoehto ja energialähteeksi A-energialuokka kaukolämmöllä ja aurinkosähköllä. Tällöin hiilijalanjälki 50 vuoden tarkastelujaksolla on yhteensä 12 440 tCO₂e. Näiden valintojen yhteisvaikutuksella päästään noin 17 % pienempään hiilijalanjälkeen kuin tavanomaisella ratkaisulla (BAU). Puurakentamisen hiilikädenjälki oli noin kolminkertainen verrattuna tavanomaiseen ratkaisuun.

Otteet hiilineutraalisuusselvityksestä, Sweco Talotekniikka Oy, 20.5.2022

Selvityksen perusteella tontille ei mahdu maalämpöjärjestelmää, jolla voitaisiin kattaa pääosaa rakennusten lämmitystarpeesta. Sen sijaan katualueella aivan kaavamuutosalueen itäreunaa pitkin kulkee Vantaan Energian kaukolämpöputki. Vantaan Energia pyrkii fossiilittomaan energiantuotantoon vuoteen 2026 mennessä ja hiilinegatiivisuuteen vuoteen 2030 mennessä.

Aurinkoenergian käyttö on otettu huomioon selvityksessä. Kaavassa kannustetaan aurinkopaneelien käyttöön. Esirakentamiseen päästöjä voidaan selvityksen perusteella vähentää noin 27 %, jos käytetään vähäpäästöisempää, ns. vihreää asfalttia ja jos käytetään kivimurskeen sijaan purettavista rakennuksista saatavaa betonimursketta.

Laaditussa hiilineutraalisuusselvityksessä ei ole huomioitu vihreyttä, hiilinieluja ja -varastoja, koska kaava-alue on nykyisellään pieni ja täyteen rakennettu. Kaavaratkaisu kuitenkin muuttaa alueen nykyistä vihreämmäksi. Kaavamuutosalueella vaaditaan kaavamääräyksissä vihertehokkuus 0,9. Vihertehokkuuden avulla hillitään ilmastomuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiötä. Hulevesien imeyttäminen ja viivyttäminen tontilla parantaa ilmastomuutokseen sopeutumisen mahdollisuutta tiiviissä kaupunkirakenteessa. Sen käyttäminen mm. lisää merkittävästi pihojen viihtyisyyttä, parantaa pienilmastoa ja vedenkiertoa, luo elinympäristöjä eliöille ja tarjoaa suojaa paah-teelta.

*Pihasuunnitelma, arkkitehtipalvelu
13.6.2022*

Lisäksi kaavatyöhön osallistuneella toimijalla on suunnitelmia hiilijalanjäljen pienentämiseksi ja hiilikädenjäljen kasvattamiseksi. Eräs näistä on hankkeen valmistelema ”kotimetsäkonsepti”, jossa ainakin osalle kaava-alueesta osoitetaan tarvittava määrä toisaalla kasvavaa metsää kompensoimaan rakennusten käytönaikaisia hiilipäästöjä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Liikenteen melu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Uusi muodostuva aukio on nimetty Maakotkanaukioksi (Kungsörnsplatsen).

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Pajala-yhtiöt Oy:

Ari Rekonen
Eljas Kauppila
Hannes Oksa
Harry Mumm
Mika Kuutti
Pasi Takki
Riku Siren
Timo Husso
Sauli Kosonen

Arkkitehtitoimisto Kanttia 2 Oy:

Vantaan kaupunki:

Kaupunkiympäristö,
asemakaavoitus:

Vesa Karisalo
Mari Jaakonaho
Mikel Aizpuru
Milja Halmkrona
Sari Simonen
Mikko Järvi

aluearkkitehti 31.10.2021 asti
aluearkkitehti 1.2.2022 alkaen
asemakaava-arkkitehti
asemakaavasuunnittelija
kaavatekninen koordinaattori
kaavoitusinsinööri
maisema-arkkitehti
Geotekniikkainsinööri
vesihuollon yleissuunnittelu
liikenteen alueinsinööri
Kaupunkikuva-arkkitehti
ympäristösuunnittelija
asumisasioiden päällikkö
maankäyttöinsinööri

Yleiskaavoitus:

Eeva Eitsi
Janne Karppinen
Antti Auvinen
Heikki Väänänen

Mittaus- ja geopalvelut:

Kadut ja puistot:

Rakennusvalvonta:

Ympäristökeskus:

Kiinteistöhallinta ja asuminen:

Matti Kärki
Jouni Ahtiainen
Elisa Ranta
Jouni Kahila

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 9. päivänä elokuuta 2022

Mikel Aizpuru
asemakaava-arkkitehti

Mari Jaakonaho
aluearkkitehti

7.ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

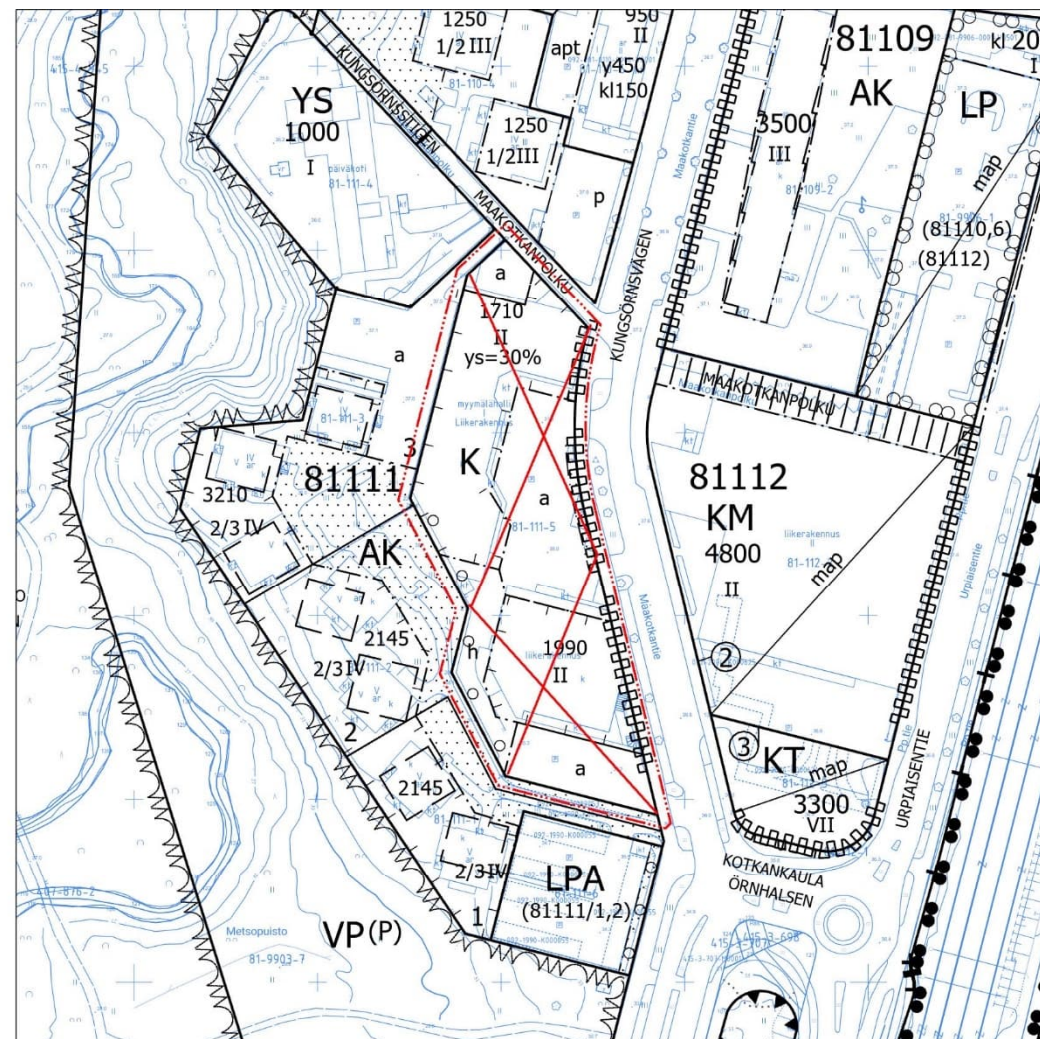
Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	20.06.2022
Kaavan nimi	002500 Korso 81 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	23.02.2022
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	092002500
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,5784	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	0,5784
Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]		
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset	
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset	

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	0,5784	100,0	10600	1,83	0,0000	6900
A yhteensä	0,5590	96,6	10600	1,90	0,5590	10600
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,0000		0		-0,5784	-3700
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0194	3,4	0		0,0194	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]	
Yhteensä						
Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset			Suojeltujen rakennusten muutos		
	[lkm]	[k-m²]		[lkm +/-]	[k-m² +/-]	
Yhteensä						

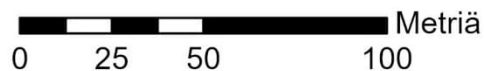
Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,5784	100,0	10600	1,83	0,0000	6900
A yhteensä	0,5590	96,6	10600	1,90	0,5590	10600
AK	0,5590	100,0	10600	1,90	0,5590	10600
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,0000		0		-0,5784	-3700
K	0,0000		0		-0,5784	-3700
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0194	3,4	0		0,0194	0
Kadut	0,0011	5,7	0		0,0011	0
Katuauk./torit	0,0183	94,3	0		0,0183	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA -MÄÄRÄYKSET

Asemakaavan muutosehdotus

Poistettavat merkinnät

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002500

Päiväys
Datum

9.8.2022

Vantaan kaupunki
002500 - Maakotkantie 6

Kaupunginosa 81, KORSO

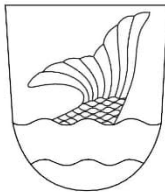
Asemakaavan muutos

Osa korttelia 81111 sekä katu- ja torialueet.

Tonttijaon muutos

Osa korttelia 81111.

1:2000

Vanda stad
002500 - Kungsörnsvägen 6

Stadsdel 81, KORSO

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 81111 samt gatu- och torgområdena.

Ändring av tomtindelningen

Del av kvarteret 81111.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Arkkitehtuuri ja kaupunkikuva

Korttelin rakennukset ja niiden katujulkisivut tulee tehdä kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan kaupunkimaisina.

Arkkitehtuurin tulee olla korkeatasoista ja innovatiivista.

Jokaisen tontin rakennusten tulee olla massoiteltultaan monimuotoisia. Tonteissa tulee olla rakennuskohtaista vaihtelua rakennusten muodoissa ja yksityiskohdissa, kattomuodoissa, kerrosluvuissa sekä räystäslinjan korkeudessa.

IV-konehuoneet, tekniset laitteet sekä aidat ja muurit on sovittava talon arkkitehtuuriin ja kaupunkikuvaan.

Tontin 8 eteläpäädyn arkkitehtoniseen laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Kivijalkakerros

Katualueen ja aukion puolelle tulee muodostaa avoin, toiminnallinen ja katutilaa aktivoiva kivijalkakerros ja sitä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Kaduntasokeroksen kerroskorkeus tulee olla vähintään 4 m.

Porrashuoneesta tulee olla esteetön uloskäynti kadulle ja pihan puolelle.

Porrashuoneiden sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. Pääsisäänkäyntien on erotuttava selkeästi toissijaisista sisäänkäynneistä.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Arkitektur och stadsbild

Kvarterets byggnader och deras gatufasader ska uppföras så att de med avseende på stadsbilden och arkitekturen är urbana.

Arkitekturen ska vara högklassig och innovativ.

Varje tomt ska vara varierande till volymgestaltningen. Tomterna ska ha byggnadsspecifik variation i byggnadernas former och detaljer, takformer, våningstal och takfotslinjens höjd.

Ventilationsmaskinrum, tekniska anordningar samt inhägnader och murar ska anpassas till husets arkitektur och stadsbilden.

Särskild vikt ska fästas vid den arkitektoniska kvaliteten hos södra ändan av tomt 8.

Stenfotsvåningen

På gatuområdets och den öppna platsens sida ska en öppen och funktionell stenfotsvåning bildas som aktiverar gaturummet och den ska framhåvas med arkitektoniska medel.

Gatuplansvåningens våningshöjd ska vara minst 4 m.

Trapphuset ska ha en hinderfri utgång till gatan och gårdssidan.

Trapphusens ingångar ska framhåvas med hjälp av arkitektur. Huvudentréer ska tydligt gå att urskilja från sekundära entréer.

Kivijalkakerroksen tilat tulee järjestellä ja rakenteet suunnitella siten, että kadun puoleiset julkisivut antavat avonaisen ja toiminnallisen vaikutelman.

Näyteikkunapinnat on säilytettävä läpinäkyvinä eikä niitä saa kokonaan peittää esimerkiksi mainosjulisteilla.

Kadulta tulee olla suora yhteys liiketiloihin, ilman portaita tai luiskia.

Katualueen tai aukion puolella sijaitseviin liiketiloihin tulee olla suora kulkuyhteys kadulta/aukiolta ja ne tulee yhdistää ulkotiloihin suurin ikkunoin ja ovin.

Kadun puolella ensimmäisessä kerroksessa on oltava vähintään 1,5 metriä leveä lippa.

Rakennusten ja katualueen välinen alue tulee kivetä tai käsitellä muuten osana kaupunkimaista katutilaa.

Kivijalkakerroksen liiketilat tulee olla selkeitä ja niitä on voitava yhdistää ja jakaa.

Tonttien 7 ja 8 rakennukset on aukion kohdalla yhdistettävä toisiinsa kivijalkakerroksen arkkitehtuuria ja rakentamisen laatua noudattavalla porttiaiheella.

Julkisivut

Rakennusten julkisivujen ja massoitteiden tulee olla suunniteltu vaihtelevaksi niin, että julkisivun tyyli muuttuu sisäänvetojen, värin, materiaalin, mittakaavan ja ikkunajaon koon tai sijoittelun suhteen.

Parvekkeiden taustaseinät voivat materiaaliiltaan poiketa muusta julkisivusta.

Kortteleiden katujulkisivujen tulee olla paikalla toteutettuja tai antaa paikalla toteutetun julkisivun vaikutelma. Mahdolliset elementtisaumat tulee häivyttää ja suunnitella osaksi julkisivua.

Kellarikerroksen julkisivut ja pihoja rajaavat muurit eivät saa antaa umpinaista vaikutelmaa. Niissä tulee olla poikkeavia materiaaleja, pintakäsittelyitä ja/ tai värejä. Niitä voi korostaa myös taiteen keinoin.

Rakennusoikeus ja rakennusala

Asumista palvelevat yhteistilat, liiketiloja palvelevat kellaritilat, tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluisikat, parvekkeiden ja terrassien kiinteästi lasitetut osat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoiteta auto- tai polkupyöräpaikkoja tai väestönsuojia.

Porrashuoneiden tulee olla laadukkaita, viihtyisiä ja luonnonvaloisia. Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Ylemmissä kerroksissa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²/kerros saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Omatoimista pelastautumista palvelevan toisen portaan/ porrashuone saa kaikissa kerroksissa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisäkerrosalat eivät mitoiteta autopaikkoja tai väestönsuojia.

Ulkoiluvälinevarastoja on varattava vähintään 1,5 m²/ asunto.

Asuntokohtaiset irtaimistovarastot voidaan sijoittaa rakennusoikeuden lisäksi asuntojen yhteyteen tai kerrosluvun estämättä vesikatton alapuolelle.

Parvekkeet ja erkkerit saa rakentaa rakennusalan rajan yli.

Kerrosluvut lasketaan Maakotkantien tasosta.

Jätehuollon tilat tulee sijoittaa rakennusten maantasokerrokseen.

Väestönsuojat saa sijoittaa tonttijaon estämättä.

Kerrosluvun ja rakennusoikeuden estämättä saa ylimmän kerroksen yläpuolelle rakentaa asukkaiden yhteisiä saunatiloja.

Stenfotsvåningens utrymmen ska organiseras och konstruktionerna planeras så att fasaderna mot gatan ger ett öppet och funktionellt intryck.

Skyllfönstertytor ska hållas transparenta och de får inte täckas helt med till exempel reklamaffischer.

Från gatan ska det finnas en direkt förbindelse till affärslokalerna, utan trappor eller ramper.

Affärslokalerna på gatuområdets eller den öppna platsens sida ska ha en direkt förbindelse från gatan/den öppna platsen och de ska anslutas till uterummen med stora fönster och dörrar

På första våningen mot gatan ska det finnas en minst 1,5 meter bred skärmkonstruktion.

Området mellan byggnaderna och gatuområdet ska stenläggas eller i övrigt behandlas som en del av det urbana gaturummet.

Stenfotsvåningens affärslokaler ska vara tydligt utformade och de ska kunna slås ihop och delas upp.

Byggnaderna på tomterna 7 och 8 ska vid den öppna platsen förenas med varandra med ett portmotiv som följer stenfotsvåningens arkitektur och byggnadskvaliteten. Från porten ska tillträde ordnas till gården.

Fasader

Byggnadernas fasader och utformning ska vara planerade på ett varierande sätt, så att fasadens stil förändras i relation till indragningar, färg, material, dimensioner och fönsterindelningens storlek eller placering.

Balkongernas fondväggar kan till sina material avvika från den övriga fasaden.

Kvarterens gatufasader ska vara murade på plats eller ge intryck av att vara fasader som är byggda på platsen. Eventuella elementfogar ska döljas och planeras som en del av fasaden.

Källarvåningens fasader och de murar som ingår i gårdarna får inte ge ett slutet intryck. I dem bör avvikande material, ytbehandlingar och/eller färger användas. De kan även framhävas med konstnärliga medel.

Byggrätt och byggnadsyta

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, källarutrymmen som betjänar affärslokalerna, tekniska utrymmen, parkeringsutrymmen, körramper, balkongernas och terrassernas permanent inglasade delar får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. Dessa utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser eller skyddsrum.

Trapphusen ska vara av hög kvalitet, trivsamma och ha dagsljusinsläpp.

På markplansvåningen får 35 m²-vy av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten.

På de övre våningarna får 20 m²-vy/våning av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten.

På varje våning får ytterligare en trappa/ett trapphus som betjänar räddning på egen hand byggas utöver byggrätten.

De i detaljplanen tillåtna tilläggsvåningsytorna för trapphusen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Minst 1,5 m²/bostad ska reserveras för förråd för friluftsutrustning.

Bostadsvisa förråd för lös egendom kan placeras i anslutning till bostäderna utöver byggrätten eller under yttertaket oberoende av

Balkonger och burspråk får byggas så att de skjuter ut över byggnadsytans gräns.

Våningstalen räknas från Kungsörnsvägens nivå.

Utrymmena för avfallshantering ska placeras i byggnadernas markplansvåning.

Skyddsrum får placeras oberoende av tomtindelningen.

Ovanför den översta våningen får gemensamma bastuutrymmen för de boende byggas oberoende av våningstalet och byggrätten.

Katolle saa kerrosluvun ja rakennusoikeuden lisäksi rakentaa teknisiä tiloja ja asentaa teknisiä laitteita.

Pihat

Tonttien 7 ja 8 yhteen lasketun vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,9. Pihasuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma on esitettävä rakennuslupahakemuksessa.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Vantaan hulevesien toimintamallin periaatteita ja menetelmiä. Rakennuslupa on liitettävä hulevesisuunnitelma, joka täyttää kaupungin hulevesien viivytysvaatimukset.

Pihan tulee olla korkeatasoinen ja monipuolinen.

Pihat, leikki- ja oleskelualueet tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta.

Piha tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden puita, pensaita, perennoja ja nurmikkoja.

Asfalttia saa käyttää vain ajoreiteillä ja liikuntaesteisten autopaikoilla. Autopaikat tulee päällystää nurmikivellä tai niihin sijoitetaan autokatos, jossa on kasvikatto.

Pihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviljelyyn, on istutettava.

Energia

Uusiutuvaa energiaa tuottavia ratkaisuja tulee suosia. Aurinkopaneelit ja muut energiantuotantoon liittyvät laitteet tulee integroida luontevasti arkkitehtuuriin. Maalämpökaivot ja niiden vaatimat rakenteet ja laitteet eivät saa aiheuttaa haittaa alueen kunnallistekniikalle eikä estää mahdollisuutta hyödyntää maalämpöä viereisillä tonteilla.

Meluntorjunta

Ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikenne-, raide- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 30 dB, jollei kaavakarttaan merkinnöin ole toisin osoitettu.

Asuntojen viilennys tai tuuletus tulee järjestää siten, ettei liikennemelun keskiäänitaso (L_{Aeq}) ylitä yöllä (klo 22-7) 30 dB tai raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (L_{AFmax}) ylitä 45 dB.

Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tieliikennemelun keskiäänitaso L_{Aeq} ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.

Parvekkeet, joihin kohdistuva julkisivumelutaso ylittää 52 dB, tulee lasittaa.

Autopaikkojen vähimmäismäärät

Asunnot 1 ap/ 120 k-m², kuitenkin vähintään 1 ap/ 2 asuntoa

Autopaikoista saa vähentää 15 % silloin, kun paikat ovat nimeämättömiä.

Vieras pysäköintiin tulee toteuttaa vähintään 1 ap/1500 k-m². Lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten tulee varata tontille porraskäytävien läheisyyteen vähintään 1 ap/5000 k-m².

Liike- ja toimistotilat 1 ap / 150 k-m²

Autopaikkojen suunnittelussa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.

Pyöräpaikkojen vähimmäismäärät

Asunnot 2 pyöräpaikkaa/ asunto
Liiketilat 1 pyöräpaikka/ 50 k-m²

Ulos sijoitettavien pyöräpaikkojen tulee olla runkolukittavia.

Puolet pyöräpaikoista tulee olla helposti käytettäviä.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Utöver våningstalet och byggrätten får tekniska utrymmen byggas och tekniska anordningar installeras på taket.

Gårdar

Tomterna 7 och 8 ska ha en sammanräknad gröneffektivitet på minst 0,9. I bygglovsansökan ska en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl presenteras.

I området ska fördröjning av dagvatten ordnas innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet. I hanteringen av dagvatten ska principerna och metoderna i Vandas verksamhetsmodell för dagvatten följas. Till bygglovet ska en plan för dagvattenhanteringen bifogas.

Gården ska vara högklassig och varierande.

Gårdarna ska planeras och anläggas som en sammanhängande helhet oberoende av tomtindelningen.

Gården ska förverkligas som ett område med mångsidig växtlighet, där det planeras träd, buskar, perenner och gräs som beaktar årstidernas växling.

Asfalt får användas endast på körvägar och på bilplatser för rörelsehindrade. Bilplatser ska beläggas med gräsarmering eller förses med en täckt bilparkering med gröntak.

De delar av gården som inte används för nödvändiga gångvägar, områden för lek eller utevistelse eller utnyttjas för stadsodling, ska förses med planteringar.

Energi

Lösningar som producerar förnybar energi ska föredras. Solpaneler och andra anordningar för energiproduktion ska integreras i arkitekturen på ett naturligt sätt. Jordvärmebrunnar och konstruktioner och anordningar som erfordras av dem får inte äventyra områdets kommunalteknik eller utesluta möjligheten att utnyttja jordvärme på de angränsande tomlarna.

Bullerbekämpning

Ytterhöljets ljudisolering ΔL mot vägtrafik-, spår- och flygbuller ska vara minst 30 dB, om inte något annat har angetts med beteckningar i plankartan.

Nedkylning eller ventilation av bostäder ska ordnas så att trafikbullrets medelljudnivå inte överskrider 30 dB på natten eller att spårtrafikens upprepade tillfälliga maximala ljudnivåer inte överskrider 45 dB.

På tomten ska man med byggnadsdelar se till att vägtrafikbullrets medelljudnivå L_{Aeq} på de gårdsområden som är avsedda för vistelse inte överskrider 55 dB dagtid och 50 dB nattetid.

Balkonger med en fasadbullernivå som överskrider 52 dB ska inglasas.

Minimiantalet bilplatser

Bostäder 1 bp/ 120 m²-vy, dock minst 1 bp/ 2 bostad

Antalet bilplatser får minskas med 15 % när bilplatserna inte är namngivna.

Minst 1 bp/1500 m²-vy ska avsättas för gästparkering. På tomten ska minst 1 bp/5000 k-m² reserveras i närheten av trapphusen för kortvarig serviceparkering och hemservice.

Affärs- och kontorslokaler 1 bp / 150 m²-vy

Vid planeringen av bilplatser ska beredskap finnas för laddningsställen för elbilar.

Minimiantalet cykelplatser

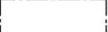
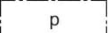
Bostäder 2 cykelplatser/ bostad
Affärslokaler 1 cykelplatser/ 50 m²-vy

Cykelplatser som placeras utomhus ska ha möjlighet till ramlåsning.

Hälften av cykelplatserna ska vara lättillgängliga.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde

	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.
	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
81	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
KORS	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
81111	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
MAAKOTKANAUKIO	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
2100	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
v	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som skall planteras.
○	Istutettava puu. Tulee varata riittävä tilaa juuristolle.	Träd som ska planteras. Tillräckligt med utrymme måste reserveras för rotsystemet.
	Katu.	Gata.
	Katuaukio/tori.	Öppen plats/torg.
	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
	Merkintä, jonka osoittamalle likimääräiselle kohdalle tulee toteuttaa liikennemelulta suojaava este.	Betekning som anger den ungefärliga platsen där en bullerskärm som skyddar mot trafikbuller ska byggas.
	Meluesteet tulee suunnitella ja toteuttaa arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jossa rakennuksen ulko- ja sisäpuolen välisen äänitasoeron (ΔL) liikennemelua vastaan on oltava vähintään 34 dB.	Bullerväggarna ska planeras och byggas till hög standard till sin arkitektur. Beteckningen anger den sida av byggnadsytan där skillnaden i utomhus- och inomhusbullrets ljudnivåer (ΔL) mot vägtrafikbuller ska vara minst 34 dB.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa pysäköintiä pihakannen alle.	Byggnadsyta där parkering får placeras under gårdsdäck.
	Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.	Riktgivande del av område som ska reserveras för lek och utevistelse.
kl 450	Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.	Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.

TONTTIIAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO

Tuloskortti

Päivämäärä 13.6.2022

Osoite

Maakotkantie 6, Vantaa

Kaavan numero

Kiinteistötunnus 92-81-11-5

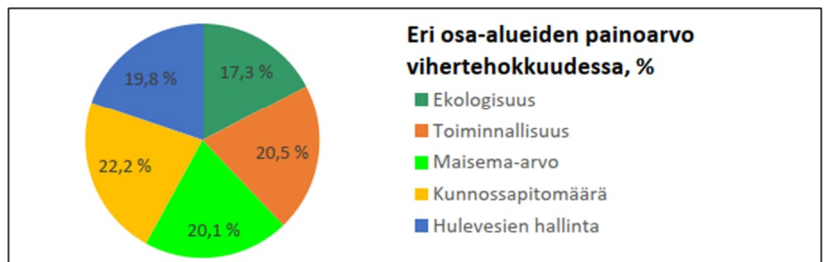
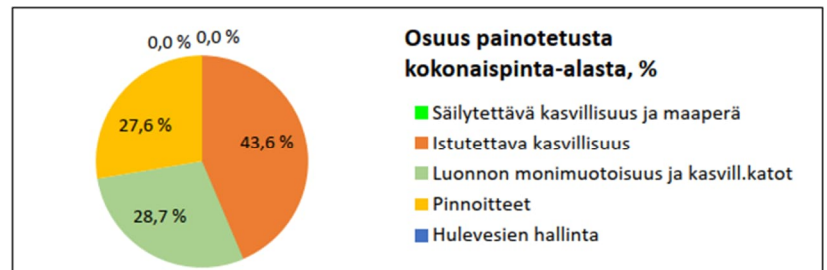
Vihertehokkuuslaskelma

Viher- tehokkuus	1,0
Tavoitetaso	0,9

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

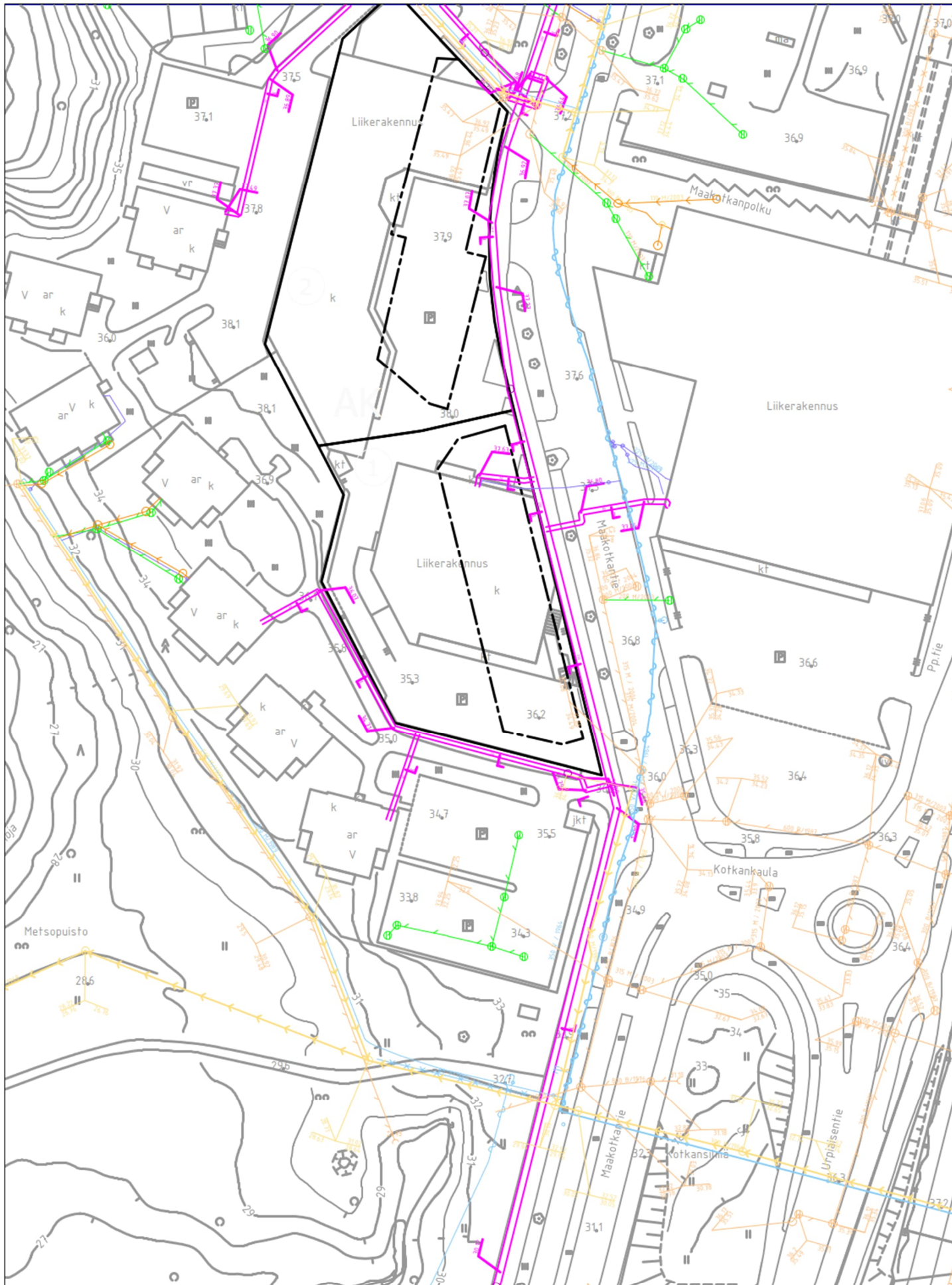
Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	5	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuuskatot	4	8
Pinnoitteet	3	3
Hulevesien hallintarakenteet	ei elementtiä!	10
Yhteensä	12	36

Hulevesimäärä m ³	
27,9	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m ³	
27,9	
Jää viivytämättä m ³	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m ³
0,0	28,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
39 %	

Pihasuunnitelma

Vantaan kaupunki
copyright

Antti Auvinen
tulosten laatija

19.4.2022
päiväys

VESIHUOLLON ESISUUNNITELMA
002500 MAAKOTKANTIE 6

ETRS-GK25
Koord.järj.

N2000
Korkeusjärj.

1 : 1 000
Mittakaava

002500 Maakotkantie 6 ak-muutoksen melu- ja tärinäselvitys, versio 3

Päiväys	6.6.2022
Tekijä	Kirsi-Maarit Hiekka
Tarkastaja	Vesa Vähäkuopus
Projektinumero	YKK66960

Sisällys

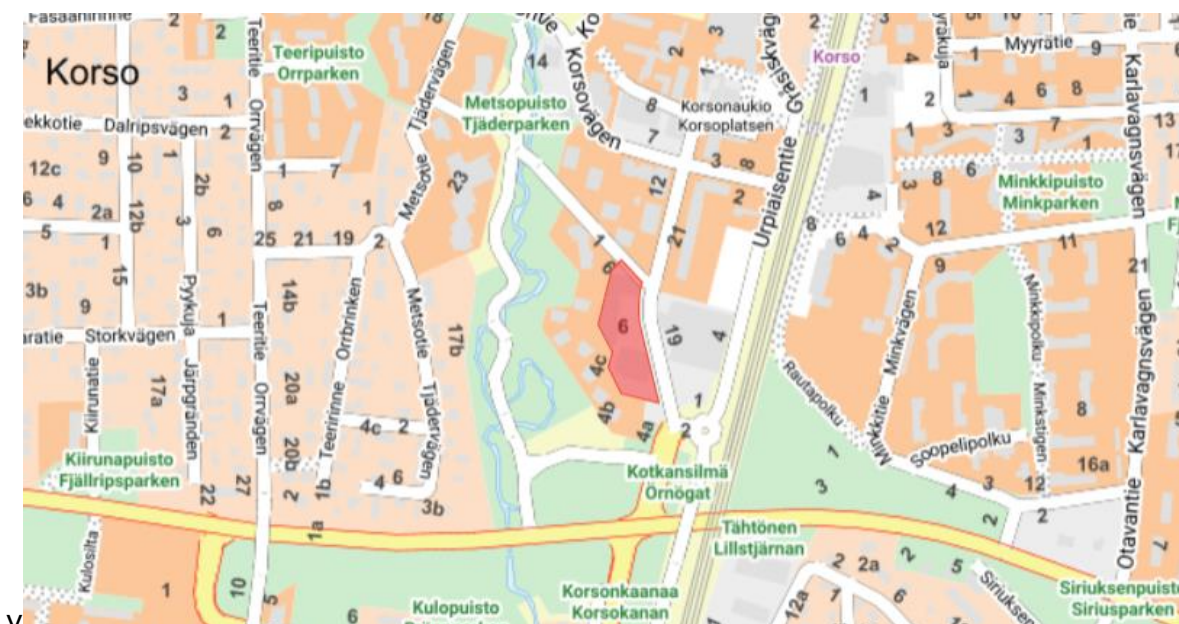
1	Taustatiedot	1
1.1	Selvityksen kohde ja tarkoitus.....	1
1.2	Yhteyshenkilöt	2
2	Arviointimenetelmät ja lähtötiedot	2
2.1	Melun ohjearvot.....	2
2.2	Tärinän ja runkomelun ohjearvot	3
3	Melulaskennat ja värähtelyn arviointi	5
3.1	Uusi maankäyttö	6
3.2	Liikennetiedot.....	7
3.3	Liikennetärinä ja runkomelu.....	8
4	Arviointien tulokset.....	11
4.1	Julkisivuihin kohdistuvat melutasot	11
4.2	Ulko-oleskelualueiden melutasot ja meluntorjuntatarve	13
4.3	Liikennetärinä ja runkomelu.....	14
5	Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset.....	15
5.1	Oleskelualueet ulkona	15
5.2	Julkisivuihin kohdistuvat melutasot ja sisämelu	16
5.3	Parvekkeiden melutasot ja lasitustarve	18
5.4	Liikennetärinä ja runkomelu.....	19
6	Vaikutusarvio ja suositukset tuuletusikkunoille	19
7	Liitteet	21
8	Viitteet ja kirjallisuus	21

1 Taustatiedot

1.1 Selvityksen kohde ja tarkoitus

Tehtävänä oli laatia osoitteessa Maakotkantie 6, Vantaa sijaitsevan korttelin asemakaavan muutoksen liikennemeluselvitys (asemakaavan numero ja nimi: 002500, Maakotkantie 6). Suunnitteluala sijaitsee Vantaan Korsossa (Kuva 1). Kaava-alueelle on suunniteltu uusia asuinkerrostaloja purettavien liiketilojen tilalle. Meluselvityksessä tarkasteltiin meluvaikutukset suunnitelmaluonnosten (2 vaihtoehtoa) mukaisiin asuinrakennuksiin ja oleskelualueille. Luonnosvaihtoehtojen perusteella suunnitelmat tarkentuivat ja melulaskennat päivitettiin uuden lamellimassoittelun mukaisiksi. Työssä määritettiin ohjeet ja suositukset kaava-alueen melunhallinnan ja -torjunnan jatkosuunnittelulle. Meluselvitys on laadittu Vantaan kaupungin meluselvitysohjeen mukaisesti [1]. Tämän selvityksen yhteydessä tarkasteltiin myös alueen tärinä- ja runkomeluolosuhteet. Tässä päivityksessä tarkennettiin myös runkomelulaskentoja.

Kuva 1. Maakotkantie 6 asemakaava-alueen sijainti punaisella. Kuvalähde: <https://kartta.vantaa.fi/>

Sitowise Oy
Linnoitustie 6D, 02600 Espoo

Y-tunnus 2335445-0, **Kotipaikka** Espoo
Sähköposti etunimi.sukunimi@sitowise.com

1.2 Yhteyshenkilöt

Tilaaja:

Pajala Etelä-Suomi Oy

Harry Mumm

+358407708185, harry.mumm@pajala-yhtiöt.fi

Asiantuntijat:

Sitowise Oy

Kirsi-Maarit Hiekka, Ins AMK, projektipäällikkö ja meluasiantuntija

+358 44 370 8665, kirsi-maarit.hiekka@sitowise.com

Vesa Vähäkuopus, Ins AMK, tärinäasiantuntija ja laadunvarmistaja

+358 44 427 9590 vesa.vähäkuopus@sitowise.com

2 Arviointimenetelmät ja lähtötiedot

2.1 Melun ohjearvot

Melulaskennan tuloksia on verrattu valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) annettuihin melutason ohjearvoihin [2]. Melun ohjearvot on tarkoitettu käytettäväksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä. Ohjearvot on annettu erikseen päivä- (klo 7-22) ja yöajan (klo 22-7) melutasoille. Tässä työssä ulko-oleskelualueille sovellettiin päiväajan 55 dB ja yöajan 50 dB ohjearvoja, oletuksella että kohde tulkittaneen täydennysrakentamiseksi. Vantaan kaupungissa sovelletaan ulko-oleskelualueiden päiväajan 55 dB ja pääsääntöisesti yöajan 50 dB ohjearvoja, koska rakentaminen on useimmiten olemassa olevan alueen täydennysrakentamista. Uusilla asuinalueilla sovelletaan 45 dB yöajan ohjearvoa. Uudella alueella tarkoitetaan pääsääntöisesti vähintään korttelin kokoista aluetta (noin vähintään 25 000 kem), jolla on ennestään hyvin vähän tai ei lainkaan asuinrakennuksia, jolle luodaan uutta infrastruktuuria ja jolla laajennetaan kaavoitettua aluetta tai luodaan

Sitowise Oy

Linnoitustie 6D, 02600 Espoo

Y-tunnus 2335445-0, **Kotipaikka** Espoo

Sähköposti etunimi.sukunimi@sitowise.com

uutta. Tulkintaan vaikuttaa lisäksi alueen sijainti muihin alueisiin nähden. Tässä kohteessa on alle 25 000 kem ja Metsäpuiston ja Maakotkantien välinen alue on jo ennestään pääosin asutusaluetta (asuinrakennusten lisäksi alueella on päiväkotia), näillä perusteilla kohde on tulkittavissa täydennysrakentamiseksi ja kohteessa sovelletaan yöajan ohjearvoa 50 dB.

Päiväajan melutilanne on määräävämpi, koska liikenteen jakauman takia yöajan keskiäänitasot ovat yli 5 dB pienemmät kuin päiväajan keskiäänitasot.

Taulukko 1 Valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) annetut melutason ohjearvot, joita ei saa ylittää [1]

Ohjearvot ulkona	Päivällä <i>L_{Aeq}</i> , klo 7–22	Yöllä <i>L_{Aeq}</i> , klo 22–7
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- ja oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Uudet asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	45 dB
Loma-asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Ohjearvot sisällä	<i>L_{Aeq}</i> , klo 7–22	<i>L_{Aeq}</i> , klo 22–7
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneistot	45 dB	-

2.2 Tärinän ja runkomelun ohjearvot

Tärinän asumismukavuuden häiritsevyyden arviointiin käytetään VTT:n julkaisussa *"Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa"* [9] esitettyä rakennusten värähtelyluokitusta, mikä on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Suositus rakennusten värähtelyluokituksesta.

Värähtelyluokka	Kuvaus värähtelyolosuhteista	$v_{w,95}$ (mm/s)
A	Hyvät asuinolosuhteet	$\leq 0,10$
B	Suhteellisen hyvät asuinolosuhteet	$\leq 0,15$
C	Suositus uusien rakennusten ja väylien suunnittelussa	$\leq 0,30$
D	Olosuhteet, joihin pyritään vanhoilla asuinalueilla	$\leq 0,60$

Rakennusten värähtelyluokituksessa rakennukset on jaettu luokkiin A-D värähtelyn tilastollisen tunnusluvun $v_{w,95}$ perusteella. Taulukoituja tunnuslukuja sovelletaan asuinrakennuksille.

Taulukossa 3 on esitetty VTT esiselvityksessä ”Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi, 2009” annetut ohjearvot runkomelusta eri tapauksissa.

Taulukko 3. Runkomelulle sallitut tilastolliset enimmäisäänitasot.

Rakennustyyppi	L_{prm} [dB]
Radio-, tv- ja äänitysstudiot, konserttitalit	25–30
Asuinhuoneistot	30/35 ²
Hoito- ja sosiaalihuollon laitokset, majoitustilat, potilashuoneet, majoitustilat, päiväkodit, lasten ja henkilökunnan oleskeluun tarkoitetut huoneet	30/35 ²
Kokoontumis- ja opetustilat, luokkahuoneet, luentosalit, kirkot ja muut huonetilat, joissa edellytetään yleisön saavan hyvin puheesta selvän ilman äänentoistolaitteiden käyttöä, muut kokoontumistilat kuten teatterit ja kirjastot	35
Toimistot, kaupat, näyttelytilat, museot	40/45 ²
² Avoradat. Mikäli kaavamääräyksessä on annettu ohje julkisivun ilmaääneneristävyydestä, on suositeltavaa käyttää runkomelutason tiukempaa raja-arvoa.	

Edellä viitatuissa VTT:n ohjeissa sekä Ympäristöministeriön julkaisussa "Ympäristöministeriön ohje rakennuksen ääniympäristöstä, 2018" [8] ohjearvoiksi liikennetärinän osalta esitetään $v_{w, 95}$ arvoa $\leq 0,3 \text{ mm/s}$ (luokka C). Runkomelun osalta ohjearvo on **35 dB** asuinrakennuksille.

Ympäristöministeriön ohjeessa on luovuttu suosituksesta käyttää tiukempaa raja-arvoa asuinhuoneistolle, jos kaavassa annetaan ohjeita julkisivun ilmaääneneristävyydestä.

Em. ohjeen mukaan yllä olevat korostetut ohjearvot täyttämällä hankkeen voidaan sanoa edustavan hyvää rakentamistapaa.

3 Melulaskennat ja värähtelyn arviointi

Melulaskenta perustuu melun leviämiseen 3D-maastomallissa, johon on mallinnettu melulähteet, rakennukset, meluaidat ja maastonmuodot sekä näiden akustiset ominaisuudet. Liikennemelulähteiden melupäästö määritetään liikennetietojen perusteella. Melumalli sisältää kaikki merkittävät liikenteen melulähteet.

Melumallina on käytetty Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen 2017 melumallia [3]. Melumalliin lisättiin uudet rakennukset maankäyttöluonnosten mukaisesti [4], [5]. Melumallissa laajat asfalttialueet, paikoitusalueet, tiealue, vesistöt ja rakennusten katot on mallinnettu akustisesti kovina alueina. Muut alueet, kuten puistot ja metsäalueet, on mallinnettu akustisesti pehmeänä.

Mahdollista puuston ja kasvillisuuden melua vaimentavaa vaikutusta ei ole huomioitu. Kasvillisuudella voi olla vähäinen myönteinen melua torjuva vaikutus.

Melulaskennat on suoritettu DataKustik CadnaA 2021 -melulaskentaohjelmalla. Laskenta perustuu yleisesti Suomessa käytettävään yhteispohjoismaiseen tie- ja raideliikennemelun laskentamalliin (Nordic Prediction Method) [6]. Pohjoismaisen tie- ja raideliikennemelumallin tarkkuus lähietäisyydellä (< 30 m) on

tyypillisesti ± 2 dB, kun merkittävät melulähteet ovat laskenta pisteeseen näkyvillä.

Selvityksessä on laskettu päivä- ja yöajan keskiäänitasot L_{Aeq} , jolloin niitä voi verrata valtioneuvoston antamiin melutasojen ohjearvoihin.

Työssä on selvitetty melun ohjearvojen toteutumista suunnitelluissa asuinrakennuksissa ja oleskeluun tarkoitetuilla ulkoalueilla sekä määritettiin tarvittava meluntorjunta (oleskelupihoja suojaavien muurien tarvittavat korkeudet).

Laskenta-asetukset ovat Vantaan meluselvitysohjeen mukaiset [1].

3.1 Uusi maankäyttö

Kaavan rakennukset ja piha-alueet on mallinnettu maankäyttöluonnosten [4], [5] mukaisesti (kuvat 2 ja 3).

Kuva 2. Maankäyttöluonnokset pistetalo- ja lamellivaihtoehtoille. 17.2.2022, Kanttia 2.

Sitowise Oy

Linnoitustie 6D, 02600 Espoo

Y-tunnus 2335445-0, **Kotipaikka** Espoo

Sähköposti etunimi.sukunimi@sitowise.com

3. Viitesuunnitelma 3.5.2022, Kanttia 2.

3.2 Liikennetiedot

Suunnittelualueelle on tehty liikennemelulaskennat vuoden 2030 ennusteliikennetilanteessa. Vuonna 2030 liikennemäärien on oletettu olevan suurimmillaan. Sen jälkeen liikennemäärien ajatellaan pienenevän esimerkiksi ruuhkamaksujen ja muiden ohjaavien toimien johdosta Ennusteliikennemääräksi on annettu korkein mahdollinen liikennemäärä eri skenaarioita vertailemalla (perustelu 4.5.2022, liikennetieto@vantaa.fi). Selvityksessä on huomioitu Urpiaisentie, Maakotkantie ja Kulomäentie ja Pääradan raideliikenne.

Katu- ja tieliikennetiedot sekä junien nopeustiedot on saatu Vantaan kaupungilta (liikennetieto@vantaa.fi, 7.3.2022). Käytetyt liikennetiedot on esitetty taulukossa 4. Raideliikenteen vuoden 2035 ennusteen määrät ja junien pituudet ovat Vantaan meluselvitysohjeessa esitetyn mukaiset [1].

Sitowise Oy
Linnoitustie 6D, 02600 Espoo

Y-tunnus 2335445-0, **Kotipaikka** Espoo
Sähköposti etunimi.sukunimi@sitowise.com

Katu/ tie	KAVL nykyti- lanne	KAVL ennus- teti- lanne	Raskas liikenne ennuste [%]	Nopeus [km/h]	Jakauma päivä/yö [%]
Urpiaisentie	9700	14520	9	40	90/10
Maakotkantie	2670	2930	6	30	90/10
Kulomäentie	13540	16060	8	60	90/10

Liikennetärinää ja runkomelua tarkisteltaessa hyödynnettiin samaa rakennusmassoittelua ja liikennemäärätietoja kuin melua mallintaessa. Suurin

tärinärasitus aiheutuu raideliikennetietojen perusteella Intercity-kaluston ohituksista. Kaluston ohitusnopeudeksi asetettiin 130 km/h ja painoksi 700 tonnia. Liikennetietojen perusteella alueella ei liiku tavarajunakalustoa, joka on tyypillisesti suurin tärinähaittojen aiheuttaja.

Julkaisussa *"Liikennetärinä: Alueiden tärinäkartoitus ja rakenteiden vaurioitumisalttius"* [10] esitetään kolme eri tarkastelutasoa käytettäväksi eri olosuhteissa:

1. Alustava juna- ja maaperätietoihin perustuva rajausta perustuen puoliempiiriin laskentakaavoihin.
2. Tarkennettu tärinämittauksiin perustuva rajausta, joka perustuu tunnetusta junaliikenteestä mitattuun maaperän värähtelyyn
3. Rakennuksessa esiintyvän värähtelyn arviointi, jolloin arvioidaan tarkat vaikutukset alueella olevaan tai suunniteltavaan rakennuskantaan.

Tämä tärinäselvitys on laadittu 1. tarkastelutason mukaisesti.

Laskentamalli on esitetty kaavassa 1: (laskennassa käytetyt parametrit)

$$v_{z,max} = v_{z,15} \cdot k_D \cdot k_S \cdot k_G \cdot k_R \cdot F, \quad (1)$$

missä

$v_{z,max}$ = laskennallinen tärinän pystyheilahdusnopeus maan pinnalla halutussa tarkastelupisteessä etäisyydellä D.

$v_{z,15}$ = pystysuora vertailuheilahdusnopeus maassa etäisyydellä $D_0=15$ metriä raiteen keskilinjasta (0,5...0,9 mm/s)

k_D = etäisyyskerroin $((D_0/D)^B, B = 0,5...1,0$

k_S = junan nopeuskerroin (130 km/h)

k_G = junan painokerroin (600 t)

k_R = radan kuntokerroin (1, normaalikuntainen raide)

F = varmuuskerroin (2, ei kalibrointia)

Tässä tarkastelussa värähtely oletetaan siirtyvän täydellä vaikutuksella rakennusten perustuksiin, jonka jälkeen se voimistuu 1,5 kertaiseksi ns. yleisen voimistumisen kautta.

Runkomelun osalta selvitys on laadittu VTT:n julkaisussa ”Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi” esitetyn arviointitason 2 perusteella. Menetelmä perustuu arvioituun värähtelyn nopeustasoon, mutta se ei kuitenkaan edellytä tarkkaa tietoa värähtelyn taajuusspektristä eikä spektrin muuttumisesta värähtelyn siirtymisreitillä.

Julkaisun mukaan värähtelyn perustaso saadaan kaavasta 2,

$$L_v[dB] = 103 - 14 \cdot \log_{10} \left(\frac{d}{d_0} \right) - 0,8 \cdot \left(\frac{d}{d_0} \right) \quad (2)$$

etäisyydellä d tarkasteltavan raiteen reunasta, d_0 on vertailuetäisyys 10 m.

Arvio sisätilojen runkomelutasosta (L_{prm}) saadaan kaavasta 3,

$$L_{prm}[dB] = L_v[dB] + \Sigma \Delta L_{v,i}[dB] \quad (3)$$

missä värähtelyn perustasoon lisätään taulukossa 5 käytetyt korjaustekijät.

Taulukko 5. Käytetyt runkomelun korjaustekijät

Korjaustekijä	Määrittely	Korjaustekijä
Liikennetyyppi	Veturivetoiset junat	11 dB
Ajonopeus	130 km/h	2 dB
Jousitus	Normaali jousitus	0 dB
Väylän kunto (oletetaan kulunut tilanne)	Kuluneet tai aaltomaiset kiskot	10 dB
Radan eristämistapa	Ei eristystä	0 dB
Väylän sijainti	Avorata	0 dB
Rakennuksen tyyppi	Kerrostalo	-10 dB

Resonanssi	lattiat, seinät, katto	6 dB
Muunto äänenpainetasoksi	vakiokorjaus	- 28 dB
Muunto A-painotetuksi äänenpainetasoksi	alle 30 Hz (matala taajuusalue)	- 50 dB
Varmuusmarginaali	vakiokorjaus	6 dB
$\Sigma \Delta L_{v,i}$		-53 dB

4 Arviointien tulokset

Melutasot laskettiin ennustetilanteessa 2030 päivällä ja yöllä kaava-alueella ja suunniteltujen rakennuksien julkisivuilla kahdella eri maankäyttövaihtoehdolla meluselvityksen ensimmäisessä vaiheessa. Vaihtoehdoista toinen oli lamellitaloilla ja toinen pistetaloilla. Vaihtoehdoksi valikoitui lamellivaihtoehto, jonka massoja päivitettiin. Ensimmäisen vaiheen meluvyöhykekartat ovat raportin liitteinä 1.1-2.2 ja päivittyneet lamellimassat on esitetty liitteissä 3.1-3.2.

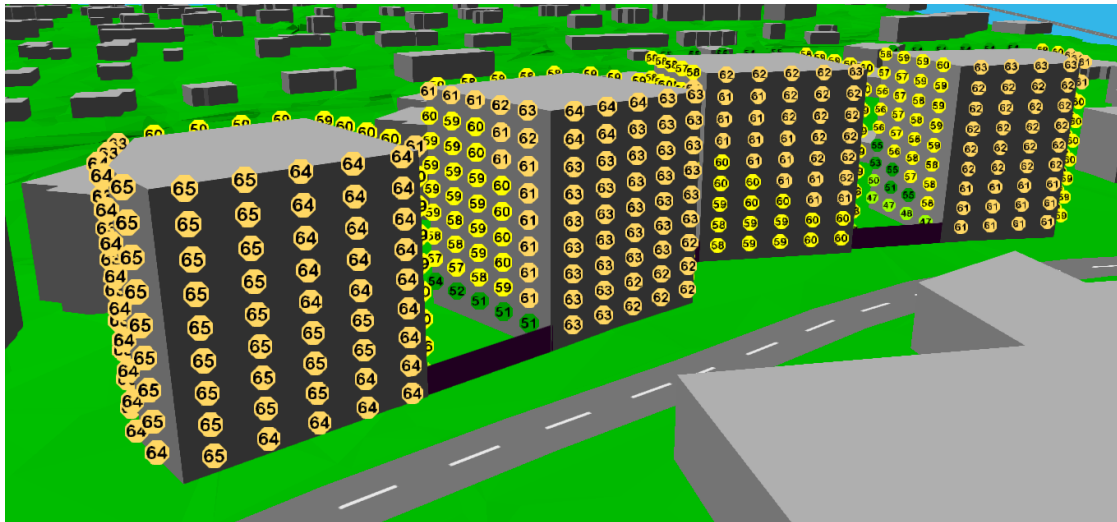
4.1 Julkisivuihin kohdistuvat melutasot

Suurimmat julkisivuihin kohdistuvat melutasot ovat korttelin eteläpuolella kaakkoiskulmassa. Suurin julkisivuihin kohdistuva melutaso päivällä on lamellien luonnosvaihtoehdossa 66 dB ja pistetalojen vaihtoehdossa 65 dB. Yöllä molemmissa vaihtoehdoissa korkein keskiäänitaso on 59 dB. 65 dB ylittyy päivällä lamellien luonnosvaihtoehdossa yhdessä laskentapisteessä eteläisimmän rakennuksen idän puoleisella julkisivulla.

Päivitettyssä lamellien vaihtoehdossa keskiäänitasot ovat päivällä korkeimmillaan 65 dB ja yöllä 59 dB.

Alla kuvissa on esitetty julkisivuihin kohdistuvia korkeimpia keskiäänitasoja kerroksittain päivällä (kuvat 3-5).

Kuva 3 Julkisivuihin kohdistuvat melutasot päivällä pistetalojen vaihtoehdossa.

Kuva 4 Julkisivuihin kohdistuvat melutasot päivällä lamellien luonnosvaihtoehdossa.

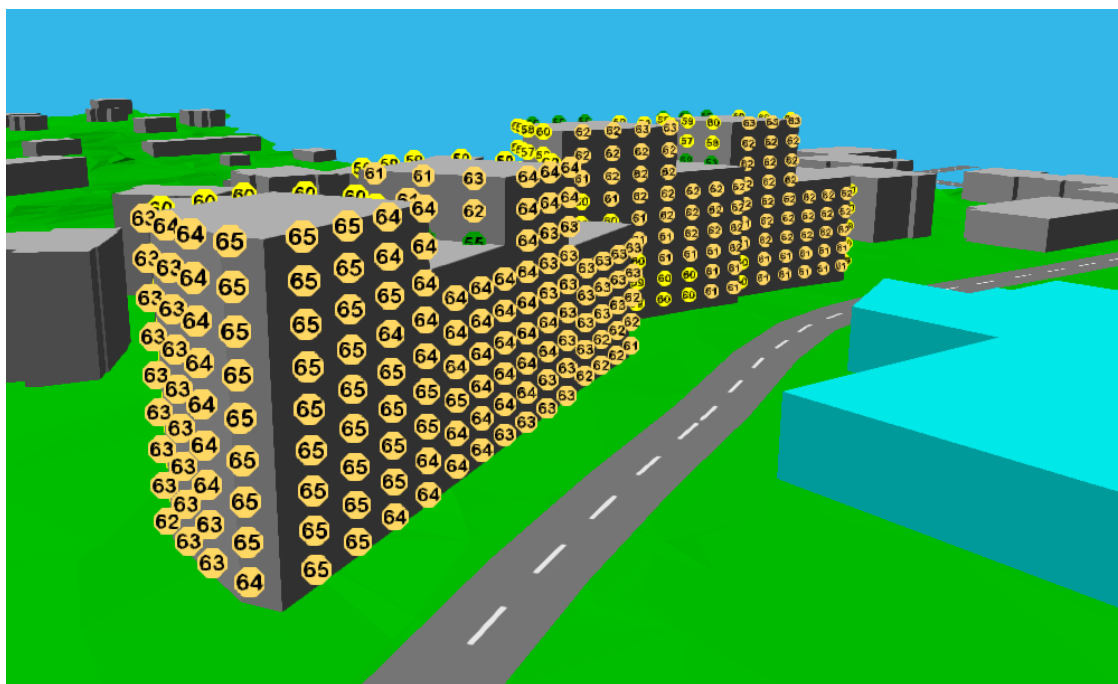

Sitowise Oy

Linnoitustie 6D, 02600 Espoo

Y-tunnus 2335445-0, **Kotipaikka** Espoo

Sähköposti etunimi.sukunimi@sitowise.com

Kuva 5 Julkisivuihin kohdistuvat melutasot päivällä päivitettyssä lamellien vaihtoehdossa.

4.2 Ulko-oleskelualueiden melutasot ja meluntorjuntatarve

Molemmissa lamellien vaihtoehdossa melun ohjearvot (55 dB päivällä ja 50 dB yöllä) täyttyvät asukaspihalla laskentojen perusteella, kun asukaspihan eteläreunaan sijoitetaan 2,2 metriä korkea umpinainen aita. Talon ja aidan väliin jää laskentojen perusteella 1,7 m leveä kulkuaukko. Myöskin asukaspihaa suojaava portti Maakotkantien suuntaan on mallinnettu umpinaisena ja 2,5 metriä korkeana (Liitteet 1.1, 1.2, 3.1 ja 3.2).

Pistetalojen vaihtoehdossa suunniteltujen asukaspihojen keskiäänitasot ovat alle 55 dB päivällä ja alle 50 dB yöllä, jolloin melun ohjearvot toteutuvat. Asukaspihoja suojaavat muurit on huomioitu laskennoissa 2,5-3 metriä korkeina umpinaisina aitoina. Eteläisin aita on 3 metriä korkea ja kaksi muuta pohjoisempaan sijaitsevaa ovat 2,5 metriä korkeita (Liitteet 2.1-2.2).

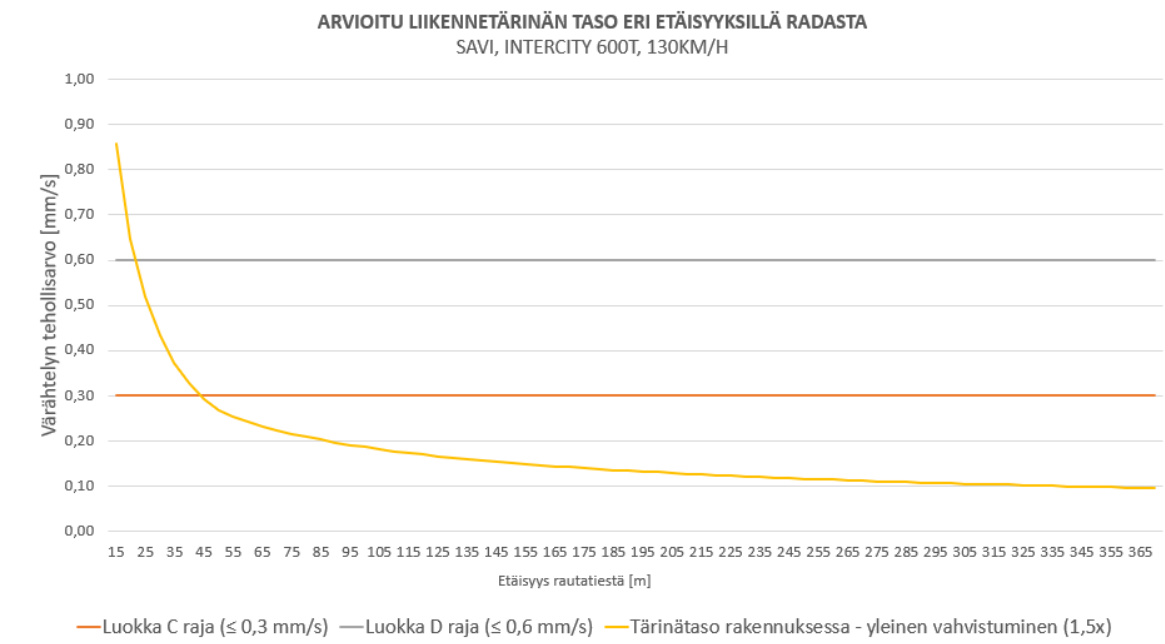

4.3 Liikennetärinä ja runkomelu

VTT laskennallisen menettelyn mukaan tarkisteltuna ja aiemmin esitetyillä lähtötiedoilla liikennetärinä alittaa tason 0,3 mm/s (luokka C) noin 40-50 metrin etäisyydellä radasta, kun rakennuksessa huomioidaan värähtelyn 1,5 kertainen vahvistuminen. Luokan C raja-arvo 0,6 mm/s alitetaan laskennallisesti jo 25 metrin etäisyydellä. Suunnittelualueen lähin rakennus sijaitsee noin 90 metrin etäisyydellä radasta eli liikennetärinä ei ole laskennallisen arvion perusteella suunnittelualueella ongelma.

Rakenteiden vaurioituminen on mahdollista vain alueilla, missä asumismukavuus tärinän kannalta on erittäin heikko. Näin ollen vaurioitumisalttiutta ei ole tarpeen tarkastella erikseen.

Kuvassa 5 on esitetty arvioitu liikennetärinän taso eri etäisyyksillä radasta.

Kuva 5 Arvioitu liikennetärinän taso eri etäisyyksillä radasta.

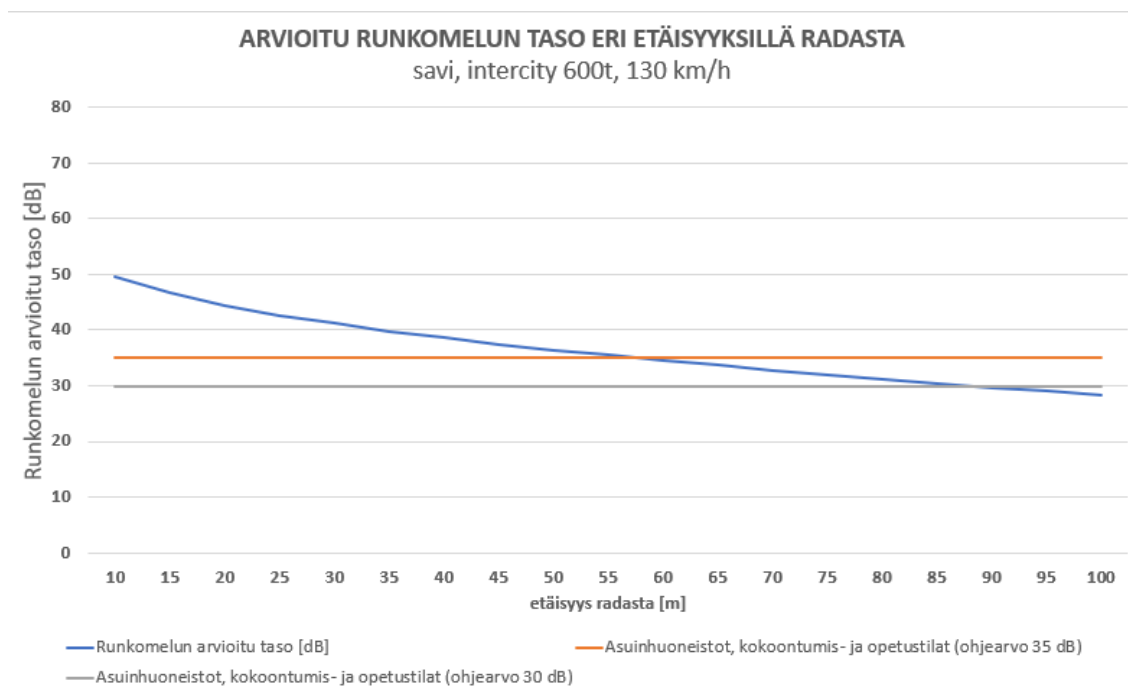
VTT laskennallisen tarkastelun mukaan esitettynä runkomelun taso rakennuksessa alittaa tason 35 dB noin 60 metrin etäisyydellä radasta. Runkomelu ei ole laskennallisen arvion perusteella suunnittelualueella ongelma. Mikäli

hyödynnettäisiin taulukossa 3 esitettyä tiukempaa 30 dB runkomelun ohjearvoa, jota ohje rakennuksen ääniympäristöstä ei pidä tarpeellisena, alitettaisiin 30 dB runkomelun ohjearvo etäisyydellä noin 85-87 m etäisyydellä radasta.

Koska rata on lähimmillään 90 metrin etäisyydellä rakennuksesta ei runkomelu ole laskennallisesti ongelma myöskään, mikäli haluttaisiin hyödyntää tiukempaa 30 dB raja-arvoa.

Kuvassa 6 on esitetty arvioitu runkomelun taso eri etäisyyksillä radasta.

Kuva 6 Arvioitu runkomelun taso eri etäisyyksillä radasta.

5 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

5.1 Oleskelualueet ulkona

Lamellien vaihtoehdoissa ulko-oleskelualueiden ohjearvot täyttyvät, kun laskennoissa huomioidaan oleskelualueetta suojaava 2,5 m korkea umpinainen portti ja asukspihaan eteläreunaan sijoitetaan 2,2 m korkea umpinainen aita. Aidan ja rakennuksen väliin jää 1,7 metriä leveä avonainen kulkuaukko.

Pistetalojen vaihtoehtoehdossa ulko-oleskelualueiden ohjearvot täyttyvät, kun huomioidaan laskennoissa oleskelupihoja suojaavat muurit 2,5-3 metriä korkeina. (Eteläisin muuri 3 m, kaksi muuta 2,5 m).

5.2 Julkisivuihin kohdistuvat melutasot ja sisämelu

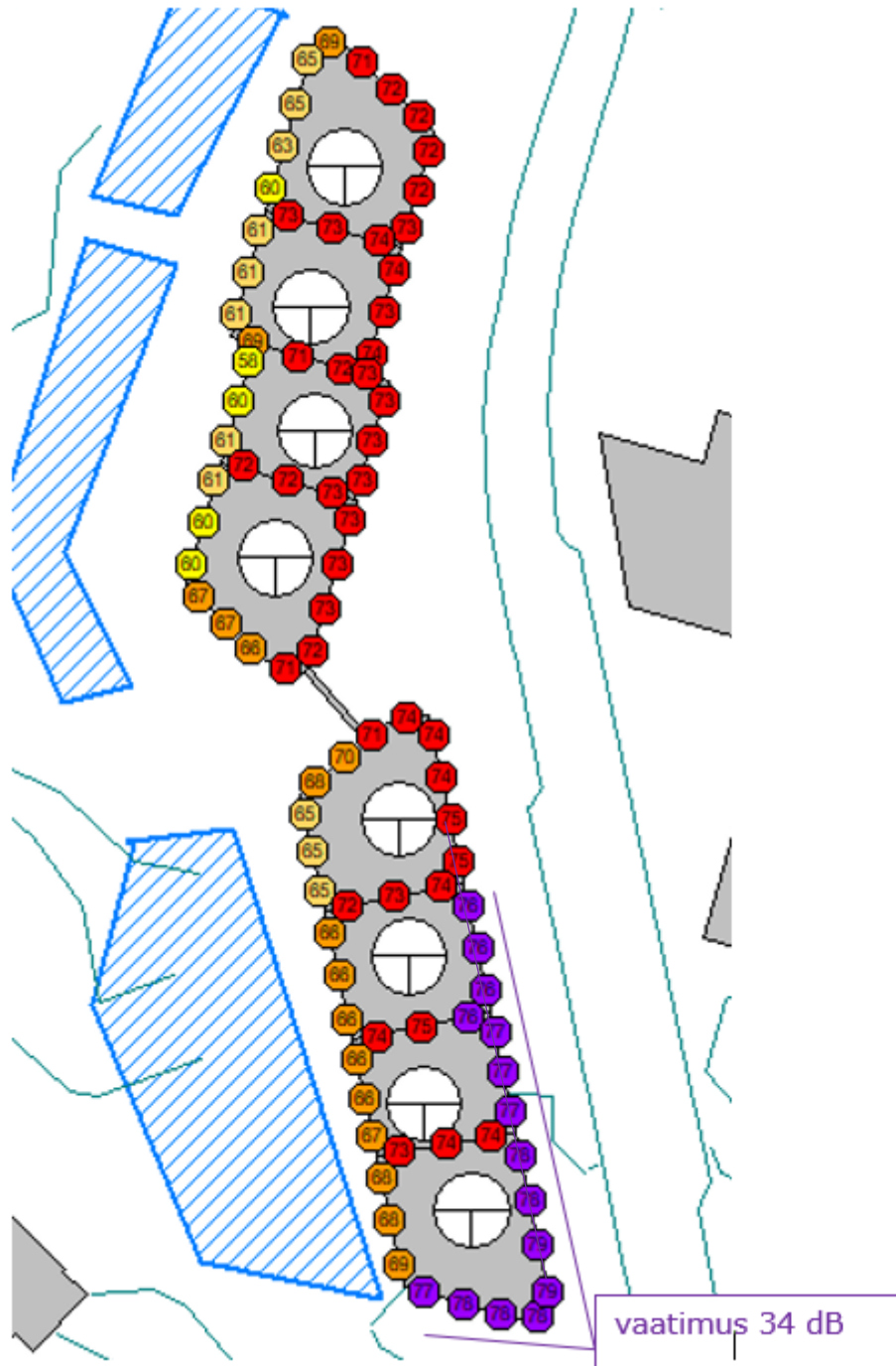
Lamellien päivitettyssä vaihtoehdossa suurimmat julkisivuihin kohdistuvat melutasot ovat päivällä 65 dB alueen eteläisimmän rakennuksen idän puoleisella julkisivulla, jolloin sopiva äänitasoero vaatimus (ΔL) kyseisillä julkisivuilla olisi 30 dB sisämelutaso-ohjearvovaatimuksen täyttämiseksi.

Rakennuksen ääniympäristöasetuksessa [7] todetaan, että uusien asuinrakennuksien tulee melualueella täyttää vähintään 30 dB äänitasoero vaatimus, joten äänitasoero vaatimukseksi muodostuu 30 dB kohteen kaikille julkisivuille.

Enimmäisäänitasot

Raideliikenteen enimmäisäänitasot LAF_{max} huomioiden julkisivuihin kohdistuvat enimmäisäänitasot ovat korkeimmillaan 79 dB päivitettyjen lamellitalojen eteläisimmissä rakennuksissa. Enimmäisäänitasojen laskentojen perusteella eteläisemmän talon idän ja etelän puoleiselle julkisivulle, joille kohdistuu enimmäisäänitaso 79 dB, suositus ääneneristävyysvaatimukselle on 34 dB ja muiden julkisivujen ääneneristävyysvaatimus on 30 dB. Kuvassa 5 seuraavalla sivulla on esitetty lasketut enimmäisäänitasot ja suositukset ääneneristävyyksille enimmäisäänitasojen perusteella (Kuva5).

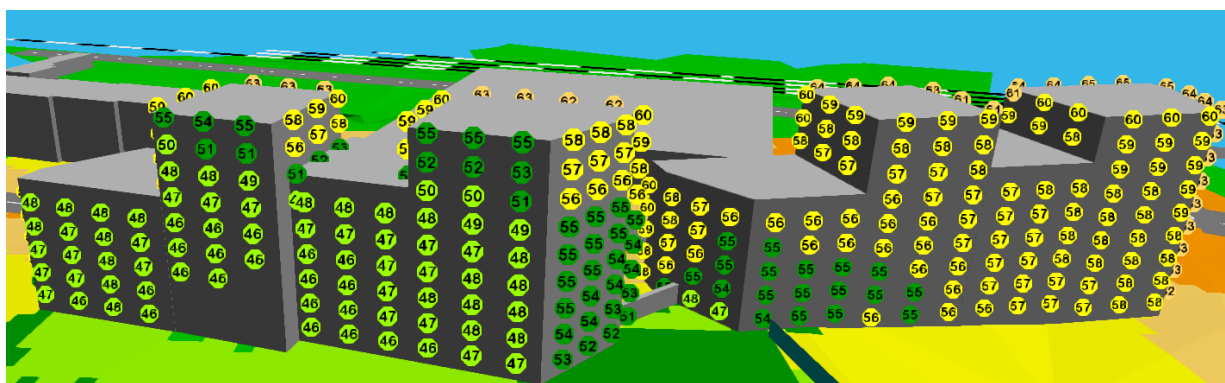

Kuva 5 Julkisivuihin kohdistuvat raideliikenteen enimmäisäänitasot ja suositukset vaatimuksille. Julkisivuille joilla on violetit pallot, kohdistuu 34 dB vaatimus, muille julkisivuille (75 dB tai alle) riittää melualueen minimivaatimus 30 dB.

5.3 Parvekkeiden melutasot ja lasitustarve

Oleskeluparvekkeet, jotka ovat yli 52 dB päivämelun tai 47 dB yömelun (julkisivuun kohdistuva melutaso ilman heijastusta) julkisivuilla tulee suojata parvekelasituksen avulla. Suunnittelualueen pohjoisosan rakennusten lännen puoleisten julkisivujen alimpia kerroksia, joissa melutasot julkisivuilla ovat alle 52 dB ei parvekkeita tarvitse laskentojen perusteella lasittaa (Kuva 6).

Kuva 6 Rakennusten länsipuolen julkisivuille kohdistuvat keskiäänitasot.

Edellä mainitussa 52 dB melutasossa ei ole huomioitu julkisivusta heijastuvaa melua, jolloin parvekkeella vallitseva melutaso on +1...+3 dB suurempi kuin julkisivuun kohdistuva melutaso. Parvekkeilla, joihin kohdistuva päiväaikainen melutaso on välillä 52-64 dB, meluntorjunta on mahdollista toteuttaa tavanomaisella parvekelasituksella (avattavalla lasituksella ja välilistoilla). Tarvittaessa parvekkeen melutilannetta voidaan vielä parantaa akustoinnin avulla, kuitenkin enintään noin 2 - 4 dB. Voimakkaan melutason julkisivuille, joihin kohdistuu 65 - 69 dB päivämelutaso tai 60 - 64 dB (55 - 59) dB yömelutaso, ei suositella oleskeluparvekkeita. Kuvasta 3 (Luku 4.1) nähdään etelän ja idän puoleiset julkisivunosat, joilla keskiäänitaso on 65 dB päivällä. Näiden parvekkeiden toteutuksessa on suositeltavaa käyttää tarkempaa akustista suunnittelua. Parvekkeet tulkitaan ulko-oleskelualueiksi ja niillä noudatetaan tässä kohteessa täydennysrakentamisalueen yöajan ohjearvoa 50 dB. (Kohde alle 25 000 kem, alueella ennestään asutusta).

5.4 Liikennetärinä ja runkomelu

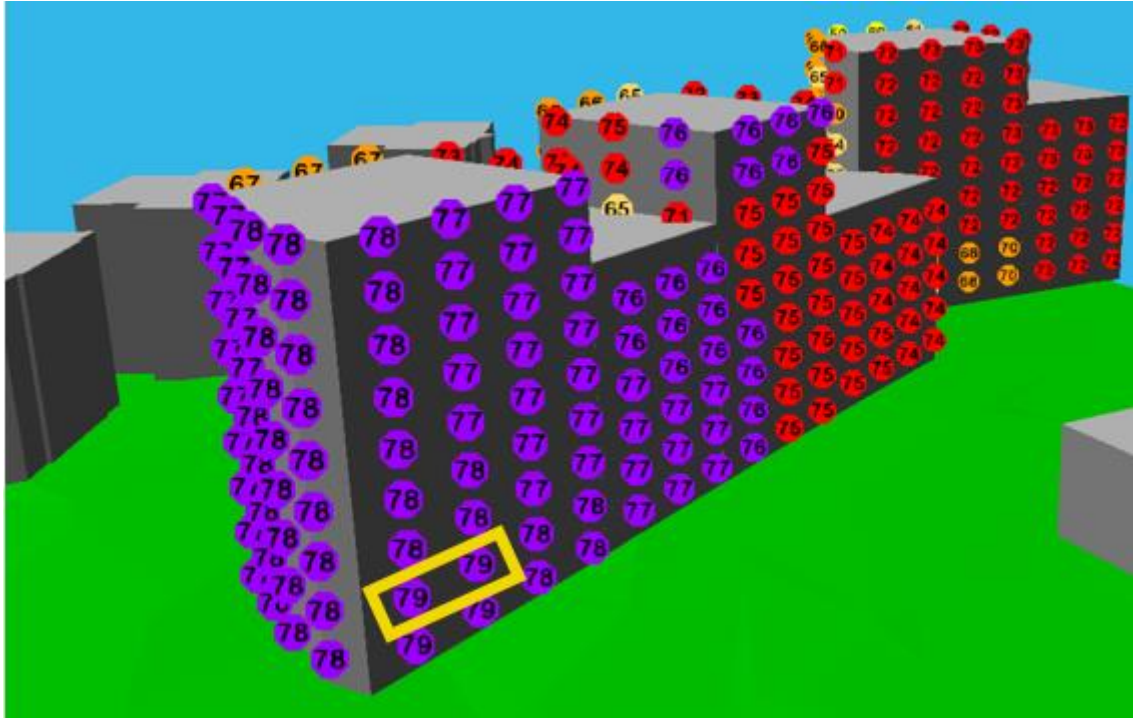
Laskennallisten tarkasteluiden perusteella liikennetärinä (asumismukavuus & vaurioitumisalttius)- ja runkomelu eivät ole ongelma suunnittelualueella. Suunnittelualueen lähin rakennus sijaitsee noin 90 metrin etäisyydellä radasta. Liikennetärinän ohjearvo 0,3 mm/s (c luokitus) ja suositus uusille asuinalueille puolestaan alitetaan 50 metrin etäisyydellä radasta. Runkomelun ohjearvo 35 dB uusille rakennuksille alitetaan 60 metrin etäisyydellä radasta. Mikäli hyödynnettäisiin tiukempaa runkomelun 30 dB ohjearvoa alitettaisiin se laskennallisesti noin 85-87 m etäisyydellä radasta. Arviot perustuvat VTT laskennallisiin menetelmiin ja oletukseen, että suurin tärinärasitusta ohittava herätelähde on 700 tonnin painoinen, 130 km/h nopeudella etenevä Intercity-juna. Tärinää ja runkomelua ei yllä olevan perusteella tarvitse erityisesti huomioida suunnittelualueella.

6 Vaikutusarvio ja suositukset tuuletusikkunoille

Kaavan kohteessa on neljä rappukäytävää ja jokaisessa rappukäytävässä on 7 asuntoa, joista kaksi pientä kaksiota aukeavat pelkästään Maakotkantien suuntaan. Runkosyvyydestä johtuen kaikkia asuntoja ei saada aukeamaan myös hiljaisemmalle puolelle. Pienessä kaksiossa oletettavasti asuu keskimäärin 1,5 henkeä, jolloin altistuvia ihmisiä olisi noin 12 henkeä. ELY-keskus on tuonut vastaavissa kohteissa esiin, että ohjearvon ylitys ilman avautumista ohjearvojen mukaiselle puolelle on voitu paikoin sallia 65 dB tasoon asti tilanteissa, jossa 30 dB ääneneristävyys julkisivulla riittää takaamaan melun ohjearvojen (LAeq) ja suositusarvojen (L_{Amax}) täyttymisen sisätiloissa myös enimmäistasojen osalta. Tässä kohteessa keskiääntasojen perusteella määritetty suositus ääneneristävyydelle on 30 dB. L_{Amax} laskentojen perusteella suositus ääneneristävyydelle enimmäisäänitasoja varten meluisimpiin julkisivunkohtiin on 34 dB. Suurimmalle osalle julkisivua kohdistuu tuolloin 1-3 dB varmuusvara enimmäisäänitasoa vastaan ja kaikille julkisivunosille 4 dB varmuusvara

keskiäänitasoa vastaan. Jolloin ääneneristävyys on jopa suositeltua parempi (Kuva 7).

Kuva 7 Rakennusten julkisivuille kohdistuvat raideliikenteen L_{max} enimmäisäänitasot (dB). Keltaisella suorakulmiolla merkitty julkisivunosa, jolle laskennallisesti tarvittava suositus ääneneristävyydelle on 34 dB, kaikki muut julkisivunosat joissa violetti pallo, on varmuusvaraa 1-3 dB.

Alueen melutilanteen on ennustettu helpottavan tulevaisuudessa. Tieliikennemäärien on ennustettu laskevan ja radan ja kaava-alueen väliin on suunniteltu rakentamista, joka toteutuessaan tehokkaasti torjuu radalta tulevaa melua. Itse rakennukset toimivat myös meluesteenä ja parantavat alueen muiden rakennusten ääniolosuhteita.

Jotta ilmastonmuutoksen ja pitkien hellejaksojen aikana voidaan turvata tuuletusmahdollisuus tilanteessa, jossa koneellinen ilmastointi on epäkunnossa, voisi meluisan puolen tuuletusikkunat toteuttaa esimerkiksi pieninä luukkuina, joista melu ei tule yhtä voimakkaasti kuin isosta ikkunasta, tuuletusilma tulee tuolloin syväköä ”käytävää” pitkin ja melu vaimenee kulkeutuessaan heijastuessaan

Sitowise Oy

Linnoitustie 6D, 02600 Espoo

Y-tunnus 2335445-0, **Kotipaikka** Espoo

Sähköposti etunimi.sukunimi@sitowise.com

käytävän pintoihin. Tuuletusikkuna voisi myös vaihtoehtoisesti olla sellainen, joka kallistuu yläreunasta sisäänpäin, jolloin melu ei tule niin helposti kohtisuoraan, vaan tulee heijastumien kautta ikkunan puitteista ja siten vaimenee. Mahdollisia ovat myös erilaiset tuuletusikkunan eteen tulevat lasikaiteet, jotka vaimentavat suoraa melua avoimesta ikkunasta. Ilmanottoaukkoja on mahdollista toteuttaa myöskin vaimennettuina putkimaisina aukkoina, joissa on hyödynnetty absorboivaa materiaalia lomittain aseteltuna [12].

7 Liitteet

1.1-1.2 Melutasot päivällä ja yöllä ennustetilanteessa maankäyttövaihtoehtona luonnosvaiheen lamellitalot.

2.1-2.2 Melutasot päivällä ja yöllä ennustetilanteessa maankäyttövaihtoehtona pistetalot.

3.1-3.2 Melutasot päivällä ja yöllä ennustetilanteessa maankäyttövaihtoehtona päivitetyt lamellitalot.

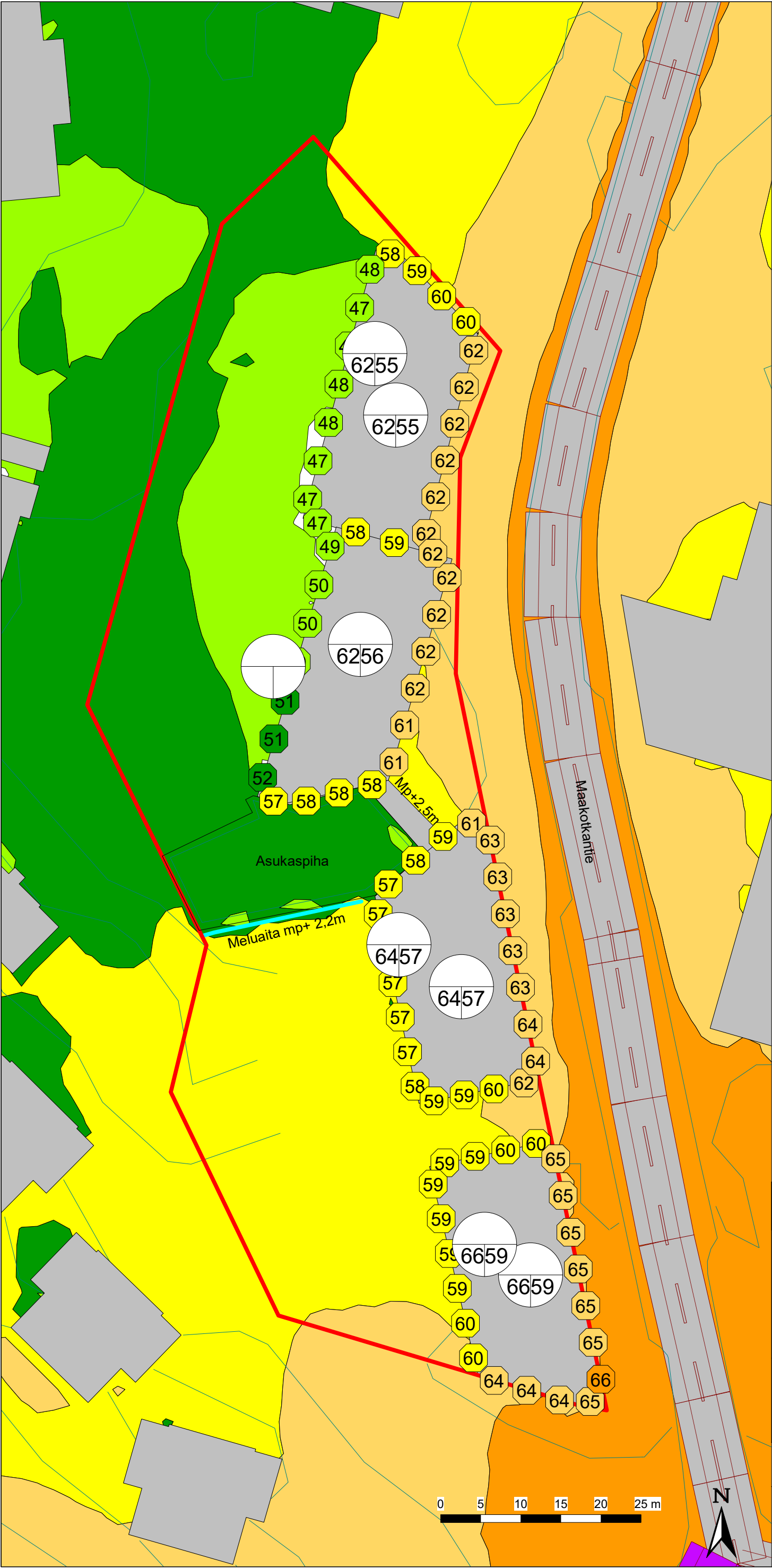
8 Viitteet ja kirjallisuus

- [1] Vantaan kaupungin meluselvitysohje, Vantaan kaupunki, 14.4.2021
- [2] Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 29.10.1992/993. Voimaantulo: 1.1.1993. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1992/19920993>
- [3] Vantaan liikennemelu 2017, ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys. Laatinut: Sito Oy.
Raportti saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/134247_vantaan_meluselvitys_2017.pdf
- [4] 759Korso Maakotkantie 6 maankäyttöluonnos pistetalot 17.2.2022. Arkkitehtitoimisto Kanttia 2; 759Korso Maakotkantie 6 maankäyttöluonnos lamellitalot 17.2.2022. Arkkitehtitoimisto Kanttia 2.
- [5] 765 Korso Maakotkantie viitesuunnitelma 3.5.2022. Arkkitehtitoimisto Kanttia 2.

- [6] Road traffic noise – Nordic prediction method, TemaNord 1996:525, Nordic Council of Ministers 1996.
- [7] Ympäristöministeriön asetus rakennuksen ääniympäristöstä 24.11.2017. Voimaantulo: 1.1.2018. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170796>
- [8] Ääniympäristö. Ympäristöministeriön ohje rakennuksen ääniympäristöstä. 2018. Saatavilla: <https://www.ym.fi/download/noname/%7B2852D34E-DA43-4DCA-9CEE-47DBB9EFCB08%7D/138568>
- [9] Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa. VTT. 2006. Saatavilla: <https://www.vttresearch.com/sites/default/files/pdf/workingpapers/2006/W50.pdf>
- [10] Liikennetärinä: Alueiden tärinäkartoitus ja rakenteiden vaurioitumisalttius. VTT. 2014. Saatavilla: <https://publications.vtt.fi/julkaisut/muut/2014/VTT-R-04703-14.pdf>
- [11] VTT. 2009. Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi. Saatavilla: <https://www.vttresearch.com/sites/default/files/pdf/tiedotteet/2009/T2468.pdf>
- [12] <http://www.vim-ilma.fi/toiminta.htm>

Liite 1.1

Maakotkantie 6, Vantaa
asemakaavamuutoksen
liikennemeluselvitys

Melulaskentatilanne:

Liikennemelu, päiväaika klo 7-22
tiet, kadut ja junaliikenne
ennusteliikenne KAVL

Lamellien vaihtoehdon maankäyttöluonnoksen
mukaiset uudet rakennusmassat

Julkisivuihin ja alueelle kohdistuvat melutasot

Päiväajan keskiäänitaso
 $L_{Aeq, 7-22}$

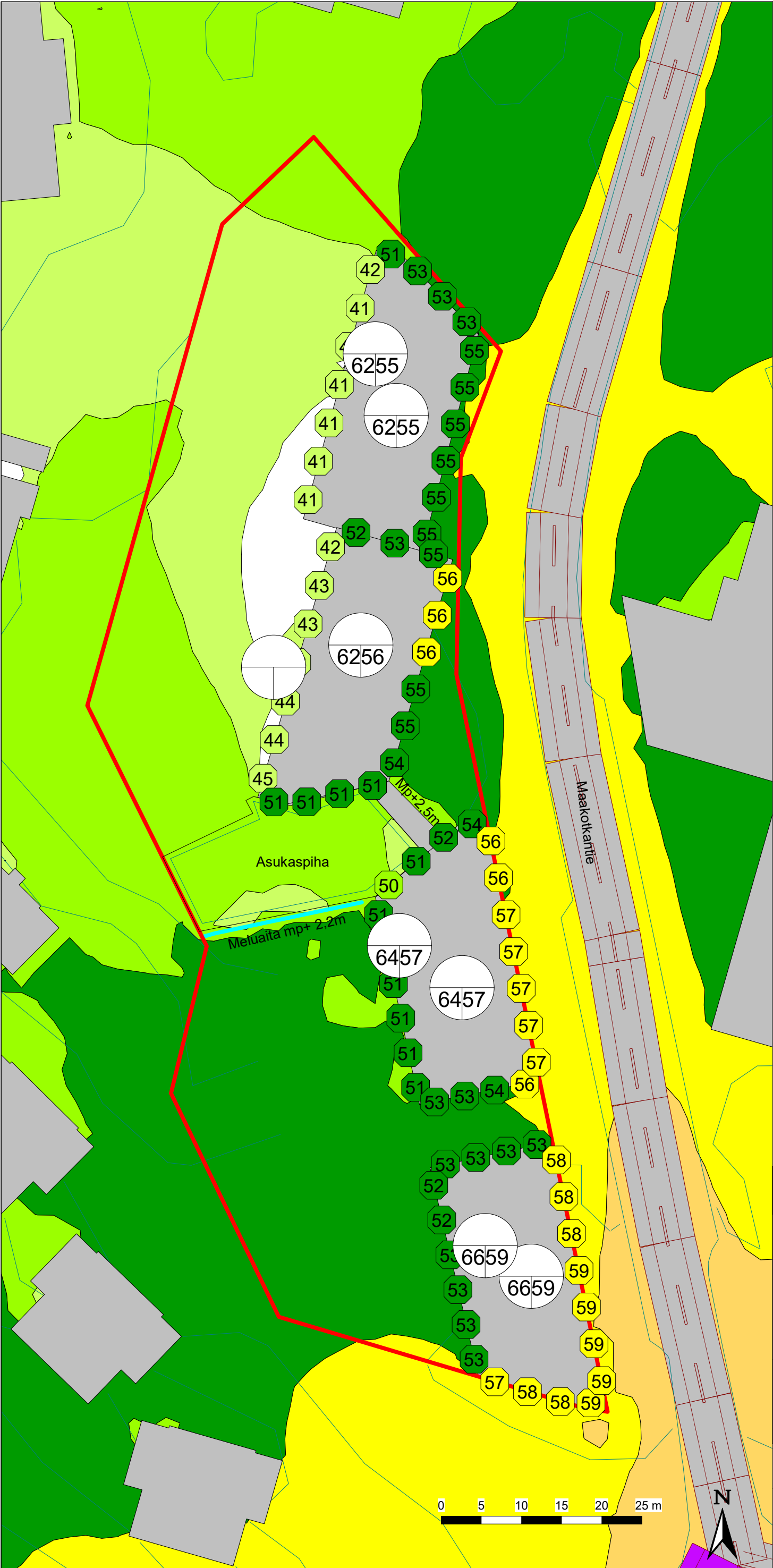
- > 45 dB
- > 50 dB
- > 55 dB (ohjearvo ylittyy)
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

Meluesteet

meluntorjunta

SITOWISE

Mittakaava 1:500 (A3)
Päivämäärä: 10.03.22
CadnaA 2021 -melulaskentaohjelma
Nordic Prediction Method
Laatinut: Sitowise Oy

Liite 1.2

Maakotkantie 6, Vantaa
asemakaavamuutoksen
liikennemeluselvitys

Melulaskentatilanne:

Liikennemelu, yöaika klo 22-7
tiet, kadut ja junaliikenne
ennusteliikenne KAVL

Lamellien vaihtoehdon maankäyttöluonnoksen
mukaiset uudet rakennusmassat

Julkisivuihin ja alueelle kohdistuvat melutasot

Yöajan keskiäänitaso
 $L_{Aeq, 22-7}$

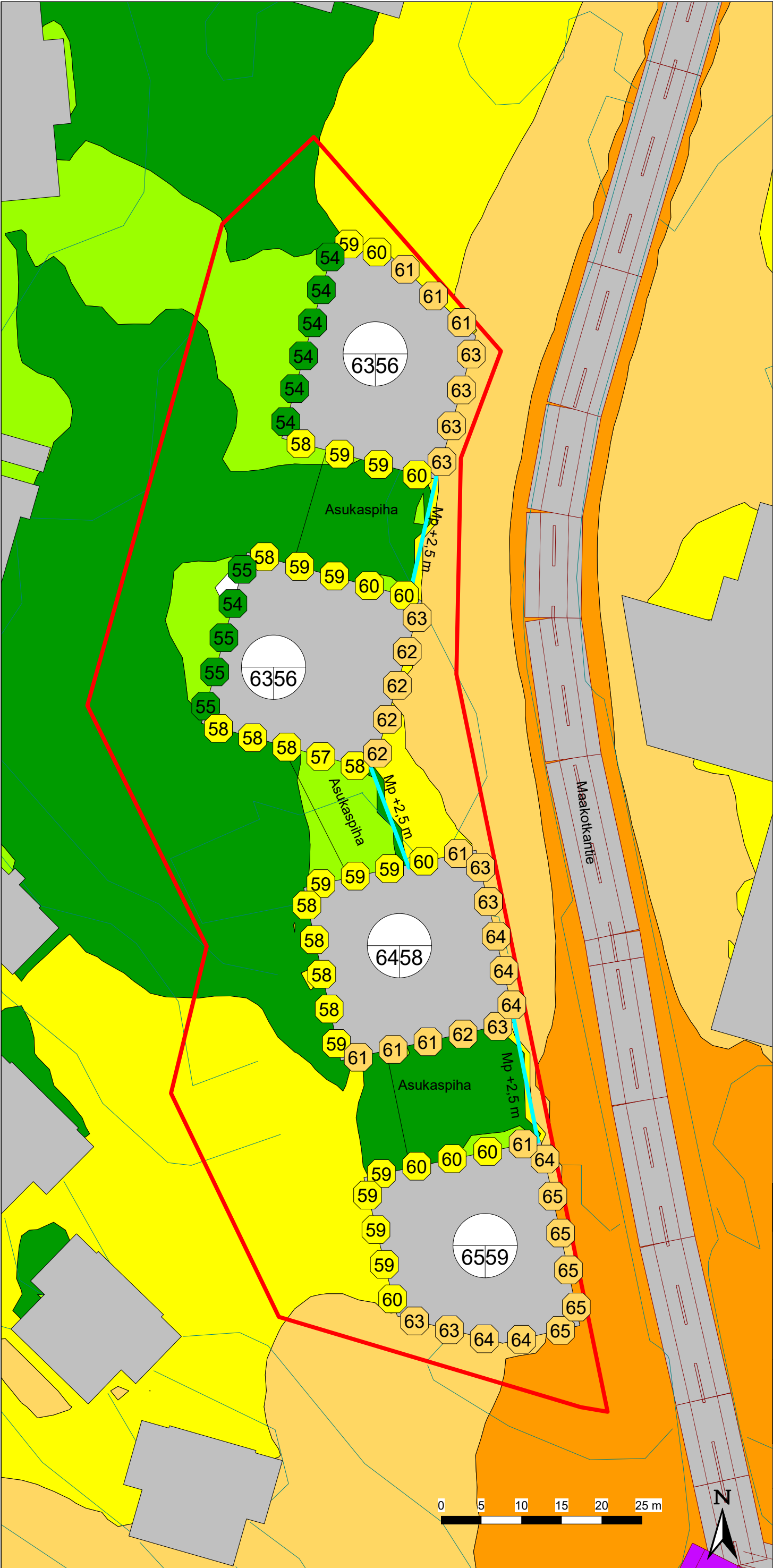
- > 40 dB
- > 45 dB
- > 50 dB
- > 55 dB
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

Meluesteet

meluntorjunta

SITOWISE

Mittakaava 1:500 (A3)
Päivämäärä: 10.03.22
CadnaA 2021 -melulaskentaohjelma
Nordic Prediction Method
Laatinut: Sitowise Oy

Liite 2.1

Maakotkantie 6, Vantaa asemakaavamuutoksen liikennemeluselvitys

Melulaskentatilanne:

Liikennemelu, päiväaika klo 7-22
tiet, kadut ja junaliikenne
ennusteliikenne KAVL

Pistetalojen vaihtoehdon maankäyttöluonnoksen
mukaiset uudet rakennusmassat

Julkisivuihin ja alueelle kohdistuvat melutasot

Päiväajan keskiäänitaso

$L_{Aeq, 7-22}$

- > 45 dB
- > 50 dB
- > 55 dB (ohjearvo ylittyy)
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

Meluesteet

meluntorjunta

SITOWISE

Mittakaava 1:500 (A3)
Päivämäärä: 10.03.22
CadnaA 2021 -melulaskentaohjelma
Nordic Prediction Method
Laatinut: Sitowise Oy

Liite 2.2

**Maakotkantie 6, Vantaa
asemakaavamuutoksen
liikennemeluselvitys**

Melulaskentatilanne:

Liikennemelu, yöaika klo 22-7
tiet, kadut ja junaliikenne
ennusteliikenne KAVL

Pistetalojen vaihtoehdon maankäyttöluonnoksen
mukaiset uudet rakennusmassat

Julkisivuihin ja alueelle kohdistuvat melutasot

Yöajan keskiäänitaso
 $L_{Aeq, 22-7}$

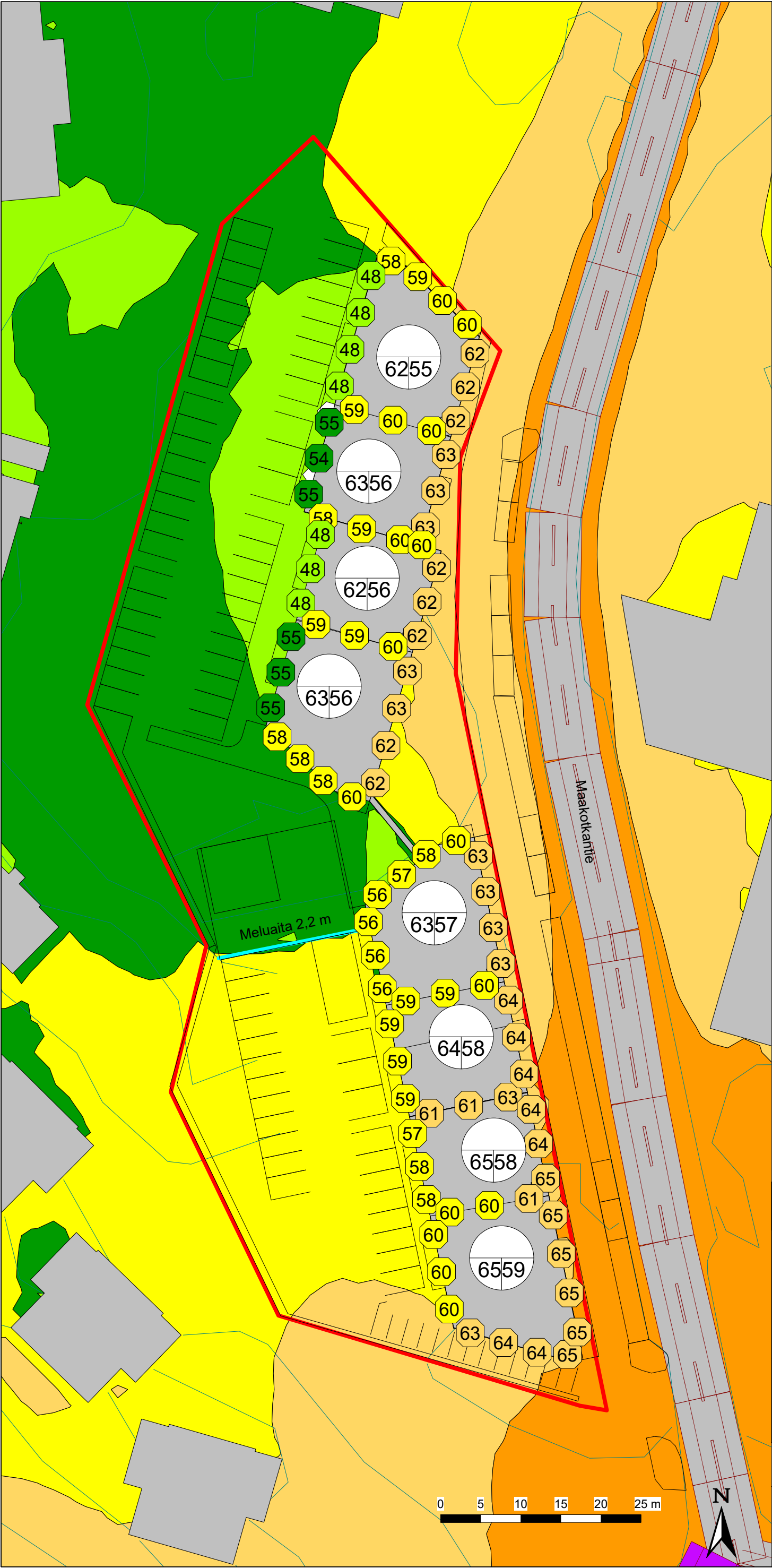
- > 40 dB
- > 45 dB
- > 50 dB
- > 55 dB
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

Meluesteet

meluntorjunta

SITOWISE

Mittakaava 1:500 (A3)
Päivämäärä: 10.03.22
CadnaA 2021 -melulaskentaohjelma
Nordic Prediction Method
Laatinut: Sitowise Oy

Liite 3.1

Maakotkantie 6, Vantaa
asemakaavamuutoksen
liikennemeluselvitys

Melulaskentatilanne:

Liikennemelu, päiväaika klo 7-22
tiet, kadut ja junaliikenne
ennusteliikenne KAVL
Päivitety viitesuunnitelman
mukaiset uudet lamellirakennusmassat

Julkisivuihin ja alueelle kohdistuvat melutasot

Raideliikenne ennustevuosi 2035

Päiväajan keskiäänitaso

$L_{Aeq, 7-22}$

- > 45 dB
- > 50 dB
- > 55 dB (ohjearvo ylittyy)
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

Meluesteet

meluntorjunta

SITOWISE

Mittakaava 1:500 (A3)
Päivämäärä: 05.05.22
CadnaA 2021 -melulaskentaohjelma
Nordic Prediction Method
Laatinut: Sitowise Oy

Liite 3.2

Maakotkantie 6, Vantaa
asemakaavamuutoksen
liikennemeluselvitys

Melulaskentatilanne:

Liikennemelu, yöaika klo 22-7
tiet, kadut ja junaliikenne
ennusteliikenne KAVL
Päivitety viitesuunnitelman
mukaiset uudet lamellirakennusmassat

Julkisivuihin ja alueelle kohdistuvat melutasot

Raideliikenne ennustevuosi 2035

Yöajan keskiäänitaso
 $L_{Aeq, 22-7}$

- > 40 dB
- > 45 dB
- > 50 dB
- > 55 dB
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

Meluesteet

meluntorjunta

SITOWISE

Mittakaava 1:500 (A3)
Päivämäärä: 05.05.22
CadnaA 2021 -melulaskentaohjelma
Nordic Prediction Method
Laatinut: Sitowise Oy

10 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 162000, 16 Kaivoksela / Kuninkaantammenrinne / TLA

VD/2289/10.02.04.00/2022

TeA/TLA/TKA/VIK

Asemakaava ja asemakaavamuutos käsittää yhdyskadun Vanhalta Kaarelantieltä Hämeenlinnanväylälle ja edelleen Kuninkaantammen sekä siihen liittyvät kadut. Alueella on vanhoja teitä. Asemakaavaa on aiemmin käsitelty osana asemakaavaa 161800 Yhtiönkuja. Muistutuksissa esitettyjen suojelukysymysten vuoksi kaava-alueen eteläosa on rajattu nähtävillä olon jälkeen omaksi asemakaavakseen 162000 Kuninkaantammenrinne.

Asemakaava ja asemakaavamuutos koskee katualueita kaupunginosassa 16 Kaivoksela.

Alue sijaitsee Helsingin rajan ja Vanhan Kaarelantien välissä.

Hakija

Vantaan kaupunki.

Maanomistus

Vantaan kaupunki, Kaarelan vpk ja yksityiset.

Valmistelu Kaava on valmisteltu kaupungin työnä yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen, Helsingin kaupungin ja Väyläviraston kanssa. Katuluonnokset ja meluselvitykset on laatinut Ramboll Finland Oy.

Voimassa oleva yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on tieliikenteen aluetta.

Hyväksytty yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaavassa alueella on liikenneyhteys.

Voimassa oleva asemakaava

Alueella on katu- ja liikennealueita, mutta alue on pääosin asemakaavoittamaton.

Asemakaava ja asemakaavan muutos

Kaava-alueella on vanhoja teitä: Vanha Kaarelantie, Palotie ja Laitilantie, jotka ovat inventoituja rakennusperintökohteita, mutta eivät suojeltuja.

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa esitetään hyväksytyn yleiskaavan mukainen yhdyskatu Vanhalta Kaarelantieltä Helsinkiin Hämeenlinnanväylälle ja Kuninkaantammen.

Katuyhteys on välttämätön kaupunkiseudun ja liikenteen yhä jatkuvan kasvun vuoksi ja jotta Vantaan ja Helsingin yleiskaavoissa esitetty maankäyttö voidaan toteuttaa. Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän parantaminen esiintyvät kaupunginvaltuuston 20.5.2019 hyväksymässä maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmassa MAL 2019 ennen vuotta 2030 toteutettavana kohteena.

Katu on välttämätön myös Helsingin puolelle suunnitellun Nydal–Storkensin pientaloalueen rakentamiseksi.

Vantaan puolella uusi Kuninkaantammenrinne sijoittuu leikkaukseen, jolloin tarvitaan muutoksia myös Palotielle ja Laitilantielle. Vanhan Kaarelantien risteykseen tulisi kiertoliittymä. Vanhalle Kaarelantielle, Laitilantielle ja Kaarelantaipaleelle (nyt osa Palotietä) ei esitetä suojelua tarvittavien merkittävien katumuutosten vuoksi.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien liittymien enempi parantaminen ei ole mahdollista, koska sille ei ole enää tilaa ja ne ovat jo nyt ruuhkaisia.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Kaavan osallistuminen on järjestetty kaavassa 161800 Yhtiönkuja seuraavasti.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin 27.1.2021.

Kaavan vireille tulo ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 13.2.2021 ja Vantaan asukaslehdessä 6.3.2021.

Kaavan lähtökohtia esiteltiin Myyrmäen alueen kehittämisillassa Teams Live -tilaisuudessa 16.3.2021.

Kaavatyön aikana asukkaiden kanssa on oltu vuorovaikutuksessa kirjein, sähköpostitse ja puhelimitse.

Tähän kaavaan saadut mielipiteet ja vastineet on esitetty kaavaselostuksessa.

Erityisesti vastustettiin Kuninkaantammen eritasoliittymää.

Tie- ja katusuunnitelmien luonnokset ovat olleet nähtävillä joulukuussa 2020.

Viranomaisneuvottelu

MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 16.3.2021.

Sopimus

Asemakaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

Nähtävillä olo

Kaupunginhallitus päätti 13.12.2021 päätti asettaa nähtäville asemakaavaehdotuksen ja asemakaavan muutosehdotuksen sekä tonttijakoehdotuksen ja tonttijaon muutosehdotuksen 161800 Yhtiönkuja ja se oli nähtävillä MRA 27 §:n nojalla 12.1.–10.2.2022. Tällöin saatiin kolme muistutusta.

Niissä huomautettiin Kuninkaantammenrinteen tarpeesta, teiden suojelusta, kaava tulisi palauttaa uudelleen valmisteltavaksi, Hämeenlinnanväylän leventämisestä ja Kaarelan vpk:n tontin pienenemisestä.

Lausunnot

Kaupunginhallitus päätti 13.12.2021 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot kaavaan 161800 Yhtiönkuja. Lausuntoja pyydettiin neljä ja saatiin kolme.

- Helsingin kaupungilla ei ollut huomautettavaa.
- Uudenmaan ELY-keskus huomautti kaavamääräyksistä ja pohjavesialueen rajauksesta, niitä on tarkistettu kaavaan 161800 Yhtiönkuja.
- Vantaan kaupunginmuseo katsoi, että Vanhaa Kaarelantietä, Palotietä ja Laitilantietä ei muutosten jälkeen voida suojella.
- Väyläviraston lausuntoa ei saatu.

Tarkistukset

Kaavan nähtävillä ollessa kaava-alueeseen 161800 Yhtiönkuja kuulunut eteläosa käsitellään suojelukysymyksen vuoksi jatkossa erikseen asemakaavana 162000 Kuninkaantammenrinne. Rajaamisen myötä kaavan eteläosan numero ja nimi muuttuvat, mutta kaava-alueen sisältö (katualue) ei ole muuttunut verrattuna aikaisempaan. Koska Kuninkaantammenrinteen kaava-alue kuitenkin on rajaamisen myötä oleellisesti pienentynyt, kaava asetetaan uudestaan nähtäville.

Kaavan rajaamisesta ilmoittaminen

Kaavan 161800 Yhtiönkuja rajaamisesta jatkokäsittelyihin on ilmoitettu kirjeellä alueen ja naapurialueiden maanomistajille ja internetissä kaavan sivulla 10.3.2022, Vantaan Sanomissa 12.3.2022 sekä ilmoitetaan vastineissa lausuntojen ja muistutusten antajille. Lisäksi kaavan 162000 Kuninkaantammenrinne nähtävillä olo kuulutetaan.

Kaupunkiympäristölautakunta 22.3.2022 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin,
- b) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 ja 32 §:ien mukaisesti 22.3.2022 päivätty asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 162000, 16 Kaivoksela / Kuninkaantammenrinne,
- c) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 26

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin,
- b) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 ja 32 §:ien mukaisesti 22.3.2022 päivätty asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 162000, 16 Kaivoksela / Kuninkaantammenrinne,
- c) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävillä olo

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus on ollut MRA 27 ja 32 §:ien nojalla nähtävillä 20.4. – 19.5.2022. Tällöin jätettiin kolme muistutusta.

Niissä huomautettiin Kuninkaantammenrinteen leveydestä, kulttuuriarvojen suojelusta, kaava tulisi palauttaa uudelleen valmisteltavaksi, sekä kaava-alueen ulkopuolisesta kiinteistöstä ja Helsingin puolelle kaavoitettavasta Kuninkaantammen eritasoliittymästä.

Lausunnot

Kaupunginhallitus 11.4.2022 päätti oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot.

Uusia lausuntoja ei tarvittu, koska asemakaavan ja asemakaavamuutoksen sisältö ei ollut kaavan rajausta lukuun ottamatta muuttunut edellisten lausuntojen jälkeen.

Asemakaavaehdotukseen ei ole tehty muutoksia nähtävilläolon jälkeen.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.8.2022 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 22.3.2022 päivätty, asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 162000, 16 Kaivoksela / Kuninkaantammenrinne

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kaupunginhallituksen päätös 13.12.2021 § 27
- Asemakaavan 162000 selostus 22.3.2022
- Lausunnot ja vastineet 22.3.2022
- Muistutukset ja vastineet 1 / 22.3.2022
- Muistutukset ja vastineet 2 / 9.8.2022

Täytäntöönpano: ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Timo Kallaluoto, p. 050 312 2132

etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Asemakaava ja asemakaavan muutos 161800 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja

VD/3476/10.02.04.00/2020

TLA/TKA/VIK/LS

Asemakaava käsittää Hämeenlinnanväylän, yhdyskadun Hämeenlinnanväylälle sekä näihin liittyvät kadut ja kaksi yritystonttia. Toyotan tonttia laajennetaan aiemmin tiealueeksi varatulle alueelle. Alueella on suojeltavia teitä.

Asemakaava koskee osaa korttelista 16136 sekä katu- ja liikennealueita, kaupunginosassa 16 Kaivoksela.

Asemakaavamuutos koskee osa kortteleista 16136, 16137 sekä katu- ja liikennealueita, kaupunginosassa 16 Kaivoksela.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee osaa korttelista 16136.

Alue sijaitsee Helsingin rajan ja Vanhan Kaarelantien välissä.

Hakija

Vantaan kaupunki.

Maanomistus

Vantaan kaupunki, Suomen valtio ja yksityiset.

Valmistelu

Kaava on tehty kaupungin työnä.

Tie- ja katuluonnokset ja meluselvityksen on laatinut Ramboll Finland Oy.

Voimassa oleva yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on matalaa ja tiivistä asuntoaluetta A2 ja tieliikenteen alueita.

Hyväksytty yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaavassa alueella on asuinaluetta A, liikennealuetta L ja liikenneyhteyksiä.

Asemakaava ja asemakaavan muutos

Kaava-alueella on vanhoja teitä ja kaksi tonttia.

Voimassa olevassa asemakaavassa alueella on katu- ja tiealueita sekä kaksi tonttia (TK, Y/k), mutta pääosa alueesta on asemakaavoittamatonta.

Kehä II:sta on luovuttu maakuntakaavassa 2020 ja hyväksytyssä Vantaan yleiskaavassa 2021. Sen sijaan kaavoitetaan Hämeenlinnanväylän tiealue ja uusi yhdyskatu (Kuninkaantammenrinne) Vanhalta Kaarelantieltä Hämeenlinnanväylän uuteen eritasoliittymään ja edelleen Kuninkaantammenrinne.

Vantaan puolella uusi Kuninkaantammenrinne sijoittuu leikkaukseen, jolloin tarvitaan muutoksia myös Palotielle ja Laitilantielle. Vanhan Kaarelantien risteykseen tulisi kiertoliittymä.

Asemakaavassa ja asemakaavamuutoksessa osoitetaan Hämeenlinnanväylän maantien alue LT ja siihen liittyviä katuja.

Samalla teollisuus- sekä liike- ja toimistorakennusten korttelialue TK laajennetaan aiemmin tiealueeksi varatulle alueelle ja muutetaan nykyisin ja tontin pääkäyttötarkoituksen mukaisesti liikerakennusten korttelialueeksi, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön KM. Tontilla saa olla tilaa vaativaa erikoistavaran kauppaa. Tontilla toimii Toyotan autokauppa.

Lisäksi yleisten rakennusten korttelialue kunnan käyttöön Y/k, jolla sijaitsee yksityinen hoivakoti Azalea, muutetaan tosiasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti palvelurakennusten korttelialueeksi P.

Rakennusperintökohteena suojellaan Vanha Yhtiönkuja (Yhtiönkuja), joka on vanhaa Nurmijärven maantietä ja valtatieä 3 Vaasaan. Sen sijaan Vanhalle Kaarelantielle, Laitilantielle ja Kaarelantaipaleelle (nyt Palotien alkuosa) ei esitetä suojelumerkintöjä tarvittavien merkittävien katumuutosten vuoksi.

Kaava-alueeseen kuuluneet muut alueet kaavoitetaan myöhemmin asemakaavalla 161900 Palotie.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin 27.1.2021.

Kaavan vireille tulo ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 13.2.2021 ja Vantaan asukaslehdessä 6.3.2021.

Kaavan lähtökohtia esiteltiin Myyrmäen alueen kehittämisillassa Teams Live -tilaisuudessa 16.3.2021.

Kaavatyön aikana asukkaiden kanssa on oltu vuorovaikutuksessa kirjein, sähköpostitse ja puhelimitse.

Kaavaan saadut mielipiteet ja vastineet on esitetty kaavaselostuksessa.

Erityisesti on vastustettu Kuninkaantammen eritasoliittymää ja Hämeenlinnanväylän leventämistä.

Tie- ja katusuunnitelmien luonnokset ovat olleet nähtävillä joulukuussa 2020.

Viranomaisneuvottelu

MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 16.3.2021.

Sopimus

Asemakaavaan liittyy maankäytösopimus Toyotan tontin laajentamisen osalta.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.11.2021 § 5

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 12.10.2021 päivätty asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus 161800 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja,
- b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkisuunnittelujohtaja muutti esitystään seuraavasti: Korjataan teknisenä korjauksena päätösesityksen a-kohdan päivämäärä oikeaksi. Korjattu a-kohta on seuraava (muutos kursiivilla):

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.11.2021 päivätty asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 161800 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja

Päätös:

Hyväksyttiin korjattu esitys. Päätettiin esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.11.2021 päivätty asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 161800 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja
 - b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.
-

Kaupunginhallitus 13.12.2021 § 27**Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:**

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.11.2021 päivätty asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 161800 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja
- b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite

- Asemakaavan selostus 9.11.2021

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

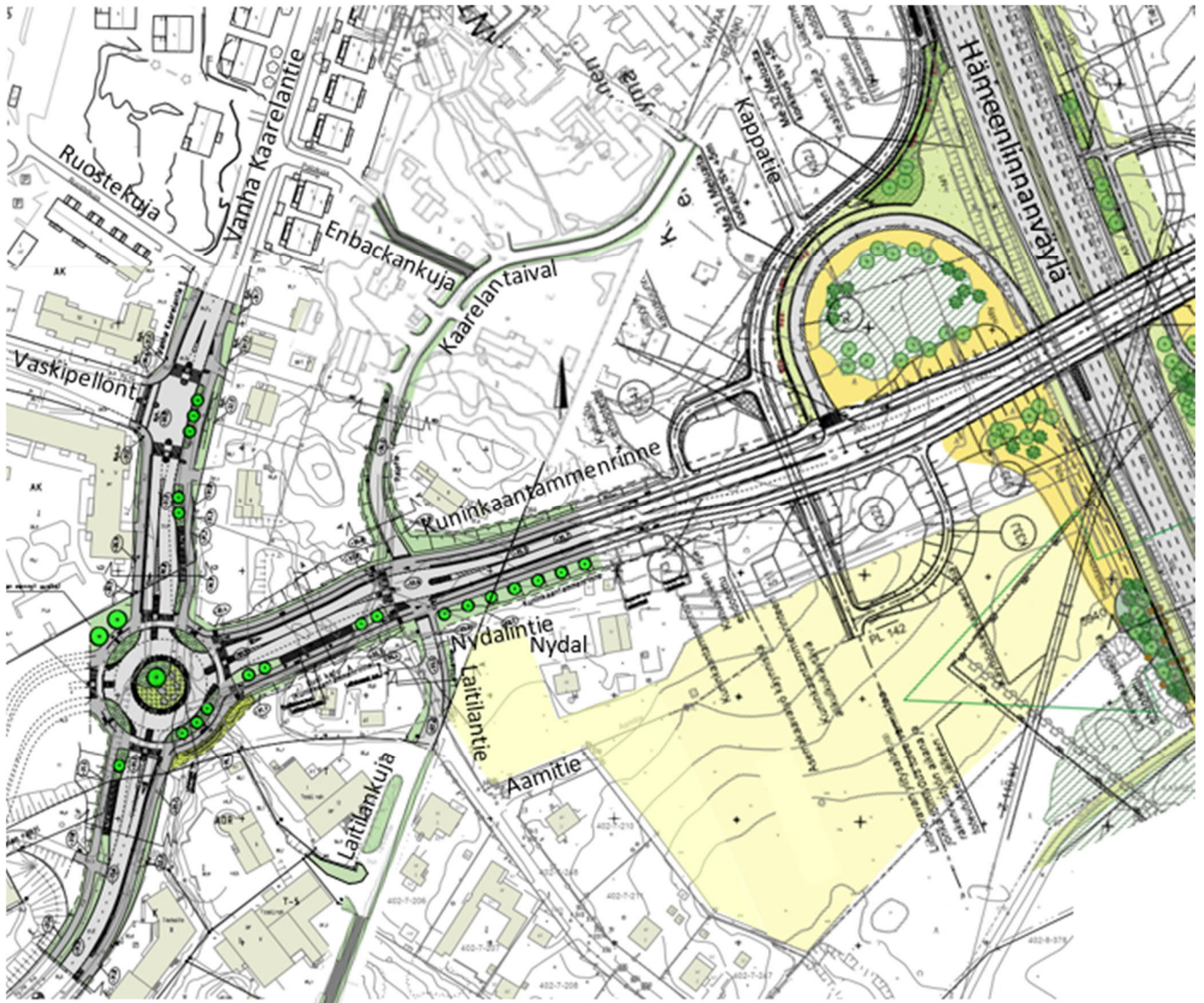
Lisätiedot:

aluearkkitehti Timo Kallalluoto, p. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa

162000 KUNINKAANTAMMENRINNE KAIVOKSELA

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen selostus,
joka koskee 22.3.2022 päivättyä asemakaavakarttaa nro 162000

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava käsittää yhdyskadun Hämeenlinnanväylälle ja Kuninkaantammen ja siihen liittyvät kadut. Alueella on vanhoja teitä.

Kaava-alueiden sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Asemakaava

kaupunginosa 16 Kaivoksela
katualueita

Asemakaavamuutos

kaupunginosa 16 Kaivoksela
katualueita

Alueen sijainti

Alue on Helsingin kaupungin rajan ja Vanhan Kaarelantien välissä sekä Laitilantie ja osa Palotietä.

Sisälllys

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat	4
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	11
4	Asemakaavan kuvaus	30
5	Asemakaavan toteutus	40

1. TIIVISTELMÄ

Palotien mäki ja Kaarelan vpk:n talo. Taustalla Helsingin puolella Nydalin tila.

TKa 20.2.2022

[Alueella on](#) vanhoja teitä, jotka ovat inventoituja rakennusperintökohteita, mutta eivät suojeltuja.

[Kehä II:sta](#) on luovuttu maakuntakaavassa 2020 ja hyväksytyssä Vantaan yleiskaavassa 2021.

[Voimassa olevassa yleiskaavassa](#) alue on tieliikenteen aluetta.

[Hyväksytyssä yleiskaavassa](#) alueella on liikenneyhteys.

[Voimassa olevassa asemakaavassa](#) on katualuetta. Pääosa alueesta on asemakaavoittamatta.

[Asemakaavassa ja asemakaavamuutoksessa](#) kaavoitetaan yhdyskatu Vanhalta Kaarelantieltä Hämeenlinnanväylälle ja Kuninkaantammen sekä siihen liittyviä katualueita.

Katuyhteys on välttämätön kaupunkiseudun ja liikenteen yhä jatkuvan kasvun vuoksi ja jotta Vantaan ja Helsingin yleiskaavoissa esitetty maankäyttö voidaan toteuttaa. Hämeenlinnanväylän parantaminen ja Kuninkaantammen eritasoliittymä sisältyvät MAL 2019 -suunnitelmaan. Katu on välttämätön myös Helsingin Nydal–Storkensin pientaloalueen rakentamiseksi.

Vantaan puolella Kuninkaantammenrinne sijoittuu leikkaukseen ja Vanhalle Kaarelantielle tulee kiertoliittymä. Siten Vanhalle Kaarelantielle, Laitilantielle ja Kaarelantaipaleelle (nyt Palotien alkuosa) ei anneta suojelumerkintöjä merkittävien katumuutosten vuoksi.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien liittymien enempi parantaminen ei ole mahdollista, koska sille ei ole enää tilaa ja ne ovat jo nyt ruuhkaisia.

Samaan kaava-alueeseen kuuluneet muut alueet kaavoitetaan asemakaavoilla 161800 Yhtiönkuja ja 161900 Palotie.

2. LÄHTÖKOHDAT

Kaava-alue lännestä.

Google earth 2020

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

Kaava-alue on osa Hämeenlinnanväylään tukeutuvaa kaupunkirakennetta.

Luonnonympäristö

Vanha Kaarelantie seurailee vanhaa pellonreunaa. Palotien alkuosalle on kasvanut rajaavaa puustoa, minkä jälkeen maisema avautuu paloaseman kohdalla, jossa tiet haarautuvat. Kaava-alueella ei ole inventoituja arvokkaita luontokohteita.

Kulttuurihistoriaa

Vanha Kaarelantie ja Yhtiönkuja ovat olleet vanhaa Hämeenlinnan maantietä, jonka on yhdistänyt toisiinsa jo 1400-luvulla mainittuja kyliä. Kårbölen kylä mainitaan 1417 Magnus i Karisbola. Vanha kylänosa (1695 Gambelby) on sijainnut Helsingin Runonlaulajantiellä ja uusi kylänosa (1540 Nyby, 1695 Hussbacka) Vantaan Pohjois-Kaarelantiellä.

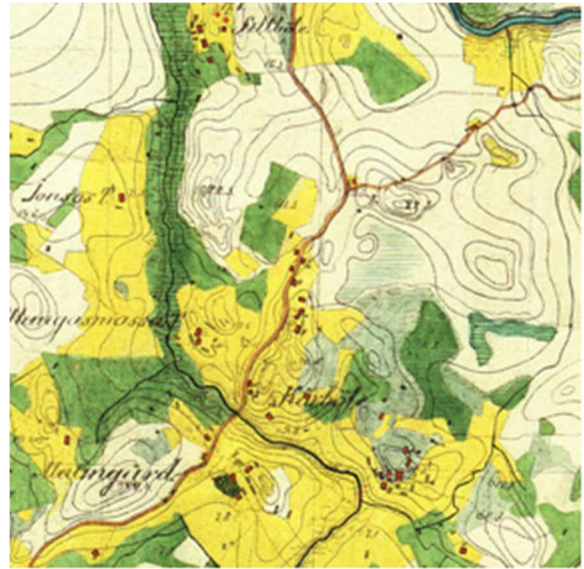
Ennen Helsingin kaupungin siirtoa Vironniemelle 1640, maantie lienee alkanut meren rannalta Talista (1524 talleghe buw). Tie parannettiin 1917–1923 viertotieksi eli soratieksi Vantaankoskelle asti. 1938 alkaen 1950-luvulle tie on ollut valtatietä 3 Helsingistä Vaasaan.

Kuninkaan kartassa 1700-luvulla Palotie on vanha tie Kuninkaantammentielle ja edelleen Helsingin pitäjän kirkolle ja Laitilantie esiintyy Gamlakseen menevänä tienä. Senaatin kartassa 1870-luvulla näkyy asutusta Vanhan Kaarelantien varrella.

Kaava-alue rajautuu Vanhaan Kaarelantiehen ja Helsingin kaupunkiin. Helsingin kaupungin raja siirtyi nykyiselle paikalleen 1946. Raja jakoi Kårbölen kylän kahteen osaan. Kaupunkiin liitettiin Södra Kårböle ja Helsingin maalaiskunnan puolelle jäi Norra Kårböle (1957 Pohjois-Kaarela).

Kuninkaan kartta 1785–1805. Vanhat kylät ja tiet.

Senaatin kartta 1870-luvulta. Asutusta.

Kulttuurihistorialliset kohteet

Kårbölen kylä mainitaan 1417 Karisbola. Sillböle mainitaan 1517 Selbuw, Sylbuw ja ssijl buw. Näiden välimaastossa on ollut myös 1556 Kätte böi, 1564 Kåttby. Nimien alkuosana on miehen nimi. Loppuosa -böle tarkoittaa uudistaloa.

Kaava-alueelta ei tunneta muinaisjäänneksiä.

Rakennusperintökohteet (kaikkien luokitus R2)**A. Tiet**

- Vanha Kaarelantie ja Yhtiönkuja ovat keskiaikaista maantietä. Tie näkyy Brote-ruksen kartassa 1695/1711.
- Palotie näkyy Kuninkaan kartassa 1776–1805, jolloin tie on mennyt Kuninkaantammentielle ja edelleen Helsingin pitäjän kirkolle.
- Laitilantie näkyy Kuninkaan kartassa 1776–1805, jolloin tie meni Kårbölen vanhaan kylään (Gamlas) nykyiselle Runonlaulajantielle.

B. Rakennukset

- Palotie 5, Kaarelan vpk:n talo, 1950.
- Palotie 9, omakotitalo, 1951.
- Palotie 10, omakotitalo, 1931.

C. Rakennelmat

- Kilometripylväs, kivipaasi.

Luontokohde:

Keltamatara

Rakennettu ympäristö

Vanha Kaarelantie, Palotie ja Laitilantie ovat rakennusperintökohteita, joilla on paikallisia arvoja.

Vanha Kaarelantie – Yhtiönkuja on Nurmijärvelle ja Hämeenlinnaan menneen tien varhaisia reittejä. Tie on tullut Pitäjänmäeltä Kaarelaan ja jatkunut Vantaankoskelle ja edelleen Klaukkaan. Tie on ollut 1930-luvulta 1950-luvulle valtatie 3 Vaasaan. Yhtiönkuja on kuusi metriä leveä asfalttite ja on säilyttänyt vanhan maantien luonteensa. Yhtiönkuja 5:n tontilla on kilometripylväs, kivipaasi, joka näkyy pensasaidan takaa vain lehdettömänä aikana. Tästä eteenpäin tie on jäänyt Hämeenlinnenväylän alle ja on jatkunut pohjoiseen Kaivokselantielle. Tieosuus näkyy Broteruksen kartassa 1695/1711.

Palotie esiintyy Kuninkaankartastossa 1700-luvulla, lähtee Vanhalta Kaarelantieltä ja on jatkunut Vantaanjoen eteläpuolella Kuninkaantamentietä ja edelleen Tammistontietä Helsingin pitäjän kirkolle. Tie on kapea ja on säilyttänyt hyvin vanhan linjauksen ja luonteensa. Alkupäässä paloaseman kohdalla on hyvät näkymät eri suuntiin. Palotien loppuosa on Helsingin puolella, josta on ajoyhteyksiä Vantaan tonteille. Nykyisin Hämeenlinnenväylä katkaisee tien.

Hämeenlinnenväylä rakennettiin 1950-luvulla yksiajorataiseksi Nurmijärventieksi ja parannettiin 1980-luvulla kaksiajorataiseksi Hämeenlinnenväyläksi, jolla on eritasoliittymiä ja bussipysäkkejä. Palotien päässä Helsingin puolella on kevyen liikenteen silta Hämeenlinnenväylän yli.

Liikenne

- Hämeenlinnenväylä (valtatie 3) on vilkasliikenteinen maantie ja pääkaupunkiseudulla tärkeä sisääntuloväylä. Se on osa kansainvälistä E12-tietä ja kuuluu valtakunnallisesti merkittävien liikenneverkkojen runkotieverkkoon. Tie on tärkeä myös seudun bussi- ja jakeliikenteelle. Hämeenlinnenväylällä liikkuu tällä kohdalla noin 58 000 ajoneuvoa vuorokaudessa (2019). Raskaan liikenteen osuus on 6 %. Liikennemäärä on kasvanut vuosittain noin 3–4 %. Liikenneennuste vuodelle 2050 on 86 200 ajon/vrk.

Hämeenlinnenväylä on paikoitellen erittäin ruuhkautunut. Yksi pullonkauloista on Kannelmäen ja Kaivokselan eritasoliittymien väli. Kuninkaantammen ja Myyrmäen alueen rakentaminen sekä Silvolan yritysalueen kehittäminen asuinalueeksi synnyttävät uutta liikennettä. Lisäksi Hämeenlinnenväylän varrella on alueita, joiden melusuojausta ei ole vielä toteutettu.

Hämeenlinnenväylän molemmin puolin on jalankulku- ja pyörätiet, joista itäpuoleinen on jatkuva. Palotien kohdalla on ylikulkusilta ja Louhijapolun kohdalla on alikulkutunneli.

- Kehä II on pääkaupunkiseudun poikittaisväylä, jota on suunniteltu 1960-luvulta alkaen ja jonka osuus Länsiväylältä Turuntielle avattiin syksyllä 2000. Kehä II:n jatkamisesta on tehty ympäristövaikutusten arviointi (YVA) 2002. Kehä II:n yleissuunnitelma valmistui 2009 (Pöry & Ramboll) ja se oli nähtävillä 26.5. – 24.6.2010. Hanke sisälsi uuden kaksiajorataisen tien välille Turuntie – Hämeenlinnenväylä sekä kaista- ja liittymäjärjestelyjä Hämeenlinnenväylällä. Hankkeen kustannusarvio tunneleineen oli 565 milj. euroa (2010). Lisäksi Kehä II:sta tutkittiin katuratavaihtoehto (Sito Oy ja A-konsultit 2012), mutta se välitti lähinnä paikallista liikennettä. Kehä II:sta on luovuttu Uudenmaan maakunta- ja Vantaan yleiskaavassa 2020 ja Vantaan yleiskaavassa 2021.

- Vanha Kaarelantie on kaupungin katu, jolla on jatkuva jalankulku- ja pyörätie kadun itäpuolella. Kadun liikennemäärä on 8 750 ajon/vrk (2017).

- Palotie ja Laitilantie ovat pääosin yksityisteitä.

- Joukkoliikenne

Vanhaa Kaarelantietä kulkee runkobussilinja 30 Eira – Munkkiniemi – Konala – Myyrmäki.

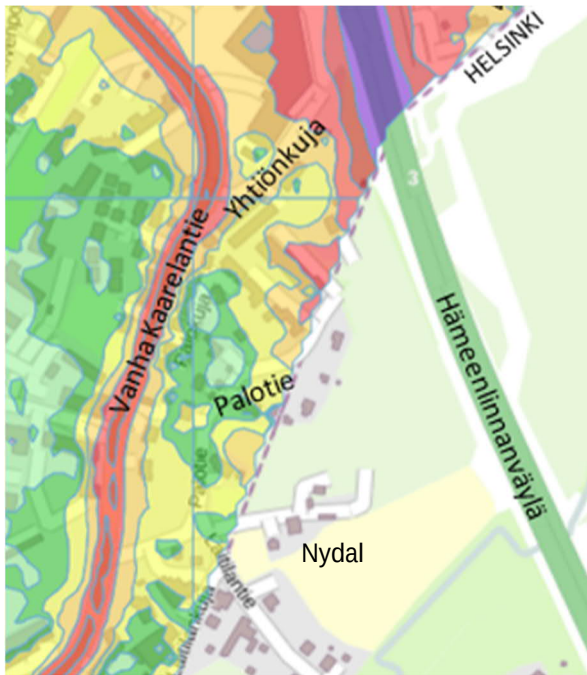
Hämeenlinnenväylällä Palotien kohdalla on Kamppiin ja Elielinaukiolle kulkevien bussien pysäkit.

Myyrmäen ja Malminkartanon rautatieasemille on 1,4–1,5 km.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

- Lentomelu

Kaava-alueen lentomelutaso Lden on 50–55 dB, mikä edellyttää asunnoilta ΔL 32 dB ja toimistoilta ΔL 28 dB ääneneristävyttä. Ääneneristävyydestä määrätään rakennusjärjestyksessä.

- Tiemelu

Tiemelutaso Aeq, päivä (2016)

Vantaan ympäristökeskus 2016.

Tiemelun huomioon ottaminen

Tiemelu- vyöhyke dB	Äänitasoero asunnoissa ΔL dB	Äänitasoero toimistoissa ΔL dB
65...100	erillinen selvitys	erillinen selvitys
60...64,9	35	30
55...55,9	30	25
50...54,9	30*	–

Vantaan rakennusjärjestys 57 §, Kv 15.11.2010.

*) YM asetus 796/2017.

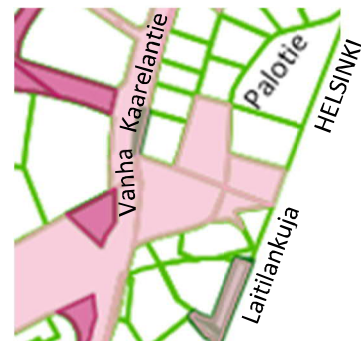
Tekninen huolto

Tonteille on valmis kunnallistekniikka: vesijohdot, jätevesiviemärit, hulevesiviemärit, kaukolämpö, sähkö ja tietoliikennekaapelit.

Alueella voidaan hyödyntää myös maalämpöä ja aurinko-energiaa.

Tontit on liitetty HSY:n vesi- ja viemäriverkkoon. Vesi saadaan Pitkälän vedenpuhdistuslaitokselta. Painetaso vaihtelee välillä +92.00 ... + 96.00. Laitilankujalle vesihuolto tulee Helsingin puolelta. Jätevedet johdetaan Vanhan Kaarelantien jätevedenpumppaamolle ja edelleen Suomenojan jätevedenpuhdistamolle. Yleisiä johtoja kulkee osin tonttien läpi.

Pintavedet johdetaan hulevesiviemäriin, jotka laskevat Vaskipellonjoaan ja siitä Mätäjoaan ja mereen. Mätäjoaan johdetaan lisävetä Päijännetunnelista.

	Vantaan kaupungin kiinteistöt.
	Vantaan kaupungin määräalat.
	Yksityiset ja yhtiöt.

Maanomistus.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

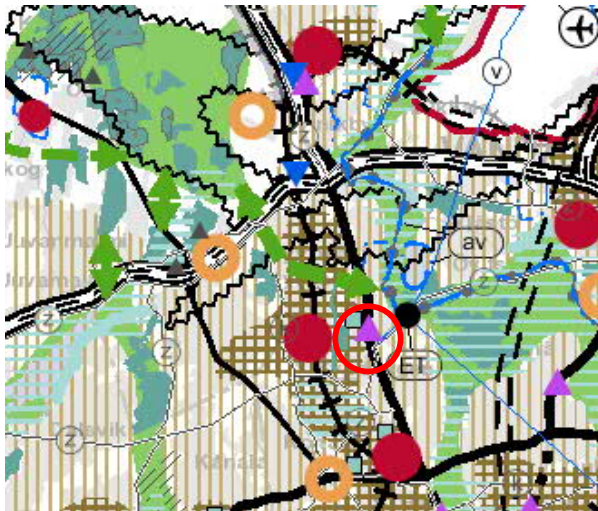
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita (VAT) on annettu

1. toimivista yhdyskunnista ja kestävästä liikkumisesta,
2. tehokkaasta liikennejärjestelmästä,
3. terveellisestä ja turvallisesta elinympäristöstä,
4. elinvoimaisesta luonto- ja kulttuuriympäristöstä, luonnonvaroista ja
5. uusiutumiskykyisestä energiahuollosta. (VN 14.12.2017)

Tavoitteena on mm., että suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

=> Asemakaava on tavoitteiden mukainen.

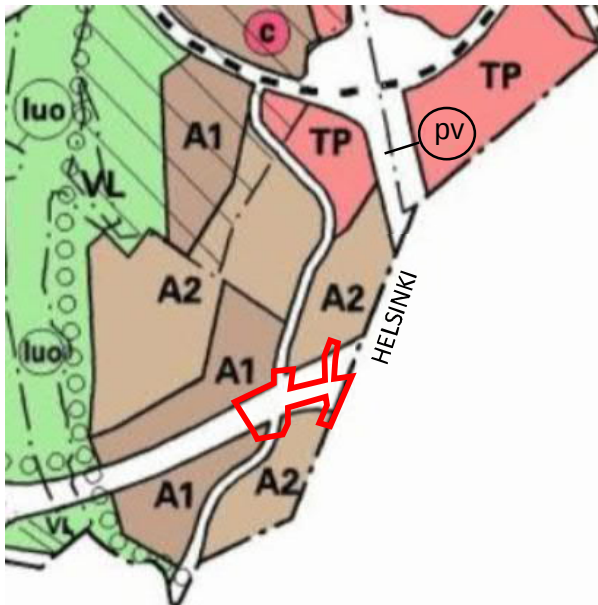

Maakuntakaava

Uusimaa 2050 -kaavan tavoitteena on ohjata kasvua kestävästi. Kaivoksella kuuluu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeeseen. Kehä II on poistettu. (maakuntavaltuusto 25.8.2020, HHO 24.9.2021)

=> Asemakaava on maakuntakaavan mukainen.

- Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
- Keskustatoimintojen alue, keskus.
- Kaupan alue.
- Viheryhteystarve.
- Joukkoliikenteen vaihtopaikka.
- Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä kohde.

Vantaan yleiskaava 2007, voimassa

Vantaan oikeusvaikutteisen yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja uudistaminen. Alue on matalaa ja tiivistä asuntoaluetta A2 sekä tieliikenteen aluetta. (Kv 17.12.2007)

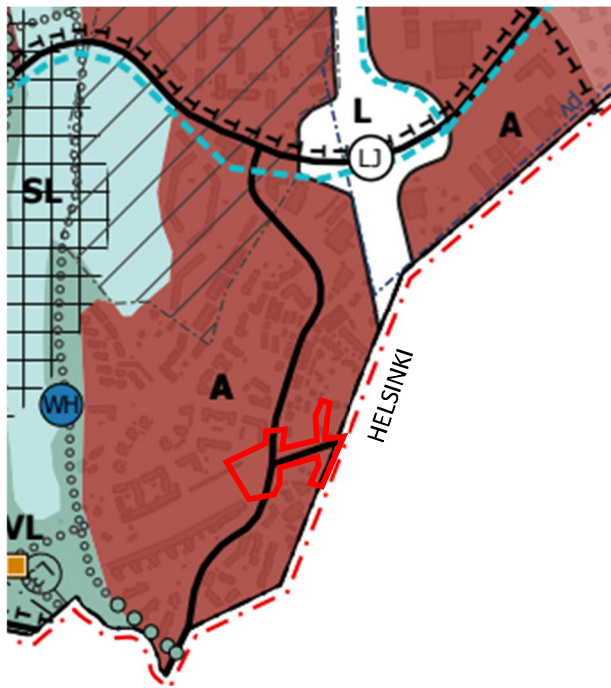
=> Asemakaava on voimassa olevan yleiskaavan mukainen. Kehä II:n ylileveän tievarauksen osalta yleiskaava on ilmeisen vanhentunut.

- A1 Tehokas asuntoalue.
- A2 Matala ja tiivis asuntoalue.
- C Keskustatoimintojen alakeskus.
- TP Työpaikka-alue.
- VL Lähivirkistysalue.
- (pv) Tärkeä pohjavesialue.
- Ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys.
- Asemakaava-alueen sijainti.

Voimassa olevassa yleiskaavassa esitetty Kehä II:n varaus on ilmeisen vanhentunut (MRL 42 §).

MRL 39 §:n sisältövaatimusten mukaisia selvityksiä ovat voimaan tulleet maakuntakaava, hyväksytty yleiskaava sekä laaditut tie- ja katusuunnitelmien luonnokset. Asemakaava sopeutuu voimassa olevan yleiskaavan kokonaisuuteen, koska yleiskaava on yleispiirteinen eikä määrittele tiealueen leveyttä eikä tieluokkaa ja Kehä II:n linjaukselle asemakaavoitetaan katuyhteys.

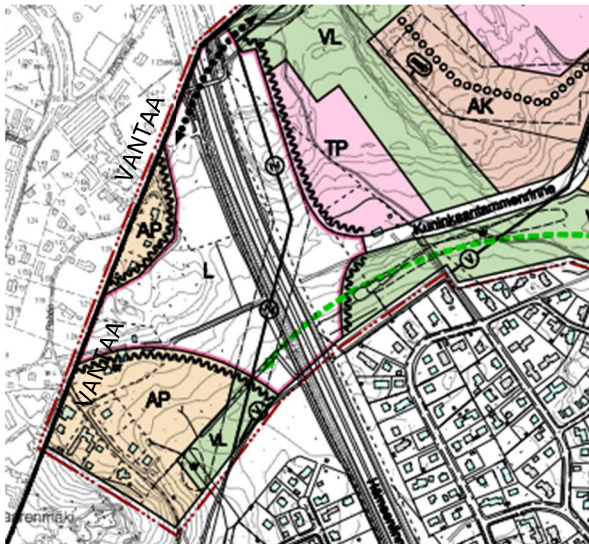
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa asemakaavaa (MRL 42 §). Maankäyttö tutkitaan tarkemmin asemakaavassa.

Vantaan yleiskaava 2020, hyväksytty

Kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen tiivistäen ja uudistaen. Alueelle on osoitettu asuinaluetta A ja liikenneyhteys. (Kv 25.1.2021, valitettu)
=> Kaava on hyväksytyn yleiskaavan mukainen.

A	Asuinalue.
L	Liikennealue.
SL	Luonnonsuojelualue.
VL	Lähivirkistysalue.
	Arvokas kulttuuriympäristö.
	Liikenneyhteys.
	Tärkeä joukkoliikenteen vaihtopaikka.
	Joukkoliikenteen runkoyhteys.
	Ohjeellinen ulkoilureitti.
	Pyöräilyn baana.
	Pohjavesialue.
	Asemakaava-alueen sijainti.

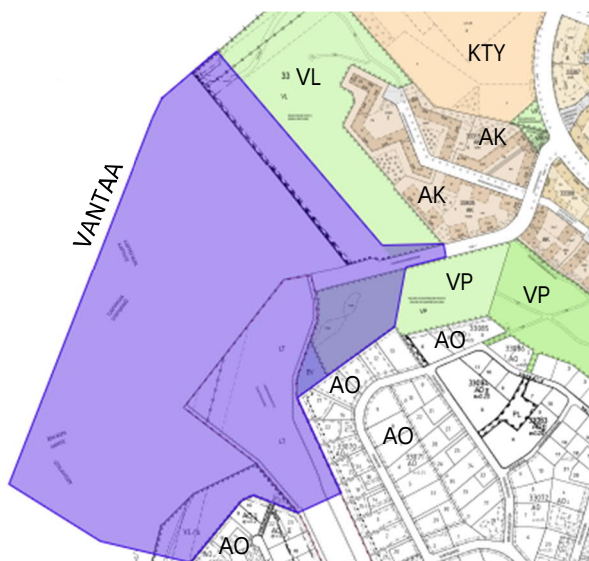
Helsingin Kuninkaantammen osayleiskaava 2008

Helsingin voimassa olevassa osayleiskaavassa Hämeenlinnanväylä ja Kuninkaantammen eritasoliittymä ovat liikennealuetta L. (Kvsto 4.6.2008)

AK	Kerrostalovaltainen asuinalue.
AP	Pientalovaltainen asuinalue.
L	Liikennealue.
TP	Työpaikka-alue.
VL	Lähivirkistysalue.
	Kevyen liikenteen yhteystarve.
	Viheryhteystarve.

Helsingin yleiskaava 2016 ei ole kumonnut osayleiskaavoja.

Katso tarkemmin: kartta.hel.fi

Helsingin ajantasa-asekaava

Vantaan rajalla on vireillä asemakaava Kaarela, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja ympäristö.

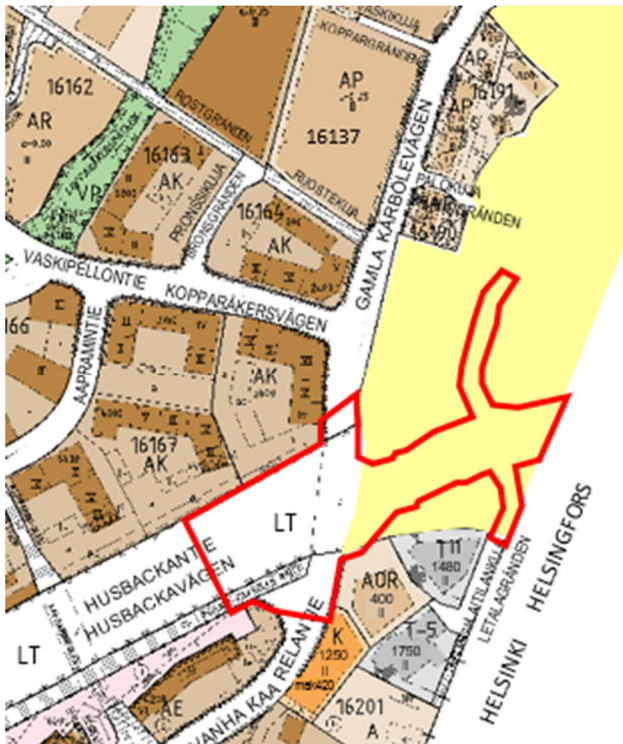
AK	Asuinkerrostalojen korttelialue.
AO	Erillispientalojen korttelialue.
KTY	Toimitilarakennusten korttelialue.
VL	Lähivirkistysalue.
VP	Puisto.
	Valmisteilla oleva asemakaava, osallistuminen ollut 4.6. – 25.6.2020, luonnosaineisto esillä 9. – 22.12.2020.

Katso tarkemmin: kartta.hel.fi

Vantaan voimassa oleva asemakaava

Alue on pääosin asemakaavoittamaton. Osalla aluetta on voimassa seuraavat asemakaavat

- 160700 Kaivoksela 3 (YM 20.11.1996)
- 161300 Kaivoksela 3B (Kv 25.10.2010)

Ajantasa-asetus.

A	Asuinrakennusten korttelialue.
AE	Erityisasumisen korttelialue.
AK	Asuinkerrostalojen korttelialue.
AO	Erillispientalojen korttelialue.
AOR	Rivitalojen tai erillisten pientalojen kortt.
AR	Rivitalojen korttelialue.
K	Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.
LPA	Autopaikkojen korttelialue.
LT	Kauttakulku- tai sisään tulotie.
T	Teollisuus- ja varistorakennusten kortt.
VP	Puisto.
	Asemakaavoittamaton alue.
16201	Korttelin numero.
1490	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
II	Suurin kerrosluku roomalaisin numeroin.
	Rakennusalat on tummennettu.
	Asemakaava-alueen raja.

Katso Vantaan karttoja, kaavoja ja paikkatietoja tarkemmin: kartta.vantaa.fi

Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne, MAL 2019

Seutu kasvaa 2 miljoonaan asukkaaseen 2050. Kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen. Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän parantaminen sisältyvät ennen vuotta 2030 toteutettaviin hankkeisiin. Kartalla on esitetty maankäytön kehittämisen ensisijaiset vyöhykkeet, joille kohdistuu vähintään 90 % asuntotuotannosta. (HSL 26.3.2019; Helsingin seudun yhteistyökokous 28.3.2019; Kv 20.5.2019)

=> Asemakaava kuuluu ensisijaisesti kehitettävään vyöhykkeeseen ja edistää MAL-suunnitelman tie- ja katuhanketta.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Tähdätään riittävään, monipuoliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon sekä elinkeinoelämän ja työpaikkarakentamisen edellytysten luomiseen. Tavoitteena laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018)

=> Asemakaava edistää kaupungin kasvutavoitteita.

Rakennusjärjestys

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri

Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot

Ei ole.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Palotien ja Laitilantien risteys. Taustalla Helsingin puolella Nydalin tila.

TKa 20.2.2022

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA PÄÄTÖKSET

[Hämeenlinnanväylän tiesuunnitelman taustaa](#)

Edellinen vuonna 1998 hyväksytty tiesuunnitelma ei ole enää lainvoimainen. Hankkeesta on laadittu rakennussuunnitelma 2008 ja kehittämisselvitys 2018.

[Tie- ja katusuunnittelun aloitusvaihe](#)

Tie- ja katusuunnittelun aloitus kuulutettiin Helsingin Uutisissa, Vantaan Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa 29.5.2019. Suunnittelun lähtökohtia esiteltiin Kuninkaantammen aluerakentamisen asukastilaisuudessa 6.6.2019.

[Tie- ja katusuunnittelun ensimmäinen luonnosvaihe](#)

Tie- ja katusuunnitelmaluonnokset olivat nähtävillä 4.6. - 25.6.2020, mistä ilmoitettiin Helsingin Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa 3.6.2020 sekä Helsingin Uutisissa ja Vantaan Sanomissa 6.6.2020. Tiedote ja aineistot julkaistiin Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, Helsingin kaupungin ja Vantaan kaupungin uutisissa ja suunnitelmien esittelysivuilla 4.6.2020. Koronapandemian aiheuttamien kokoontumisrajoitusten takia ei järjestetty asukastilaisuutta vaan suunnitelmaluonnoksia esiteltiin visualisointivideolla. Samalla esiteltiin Helsingin puoleisen asemakaavan aloitusvaihetta. Palautteet pyydettiin 25.6.2020 mennessä.

[Tie- ja katusuunnittelun toinen luonnosvaihe](#)

Toisesta tie- ja katusuunnitelmaluonnosten nähtävillä olosta 9.12. - 22.12.2020 ilmoitettiin Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa, Helsingin Uutisissa ja Vantaan Sanomissa 5.12.2020. Tiedote ja aineistot julkaistiin Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, Helsingin kaupungin ja Vantaan kaupungin uutisissa ja suunnitelmien esittelysivuilla 9.12.2020. Koronapandemian aiheuttamien kokoontumisrajoitusten takia asukastilaisuus järjestettiin verkossa Teams Live

-tapahtumana 16.12.2020, jossa esiteltiin myös Helsingin asemakaavan aineistoa. Palautteet pyydettiin 30.12.2020 mennessä. Lisätietoa tiehankkeesta:

<https://vayla.fi/uudellamaalla-suunnitteilla/vt-3-kannelmaen-ja-kaivokselan-valilla-ja-kuninkaantammen-etl>

Helsingin kaupunki laatii puolelleen asemakaavaa Kuninkaantammen eritasoliittymä ja ympäristö, josta on järjestetty osallistuminen 4.6. – 25.6.2020, luonnosaineisto on ollut esillä 9. – 22.12.2020 ja MRL 66 § viranomaisneuvottelu on pidetty 18.8.2021.

Vantaan kaupunginhallitus 19.10.2020 § 18 antoi seuraavan lausunnon Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2021–2024: --- ”Hämeenlinnanväylälle suunniteltu uusi Kuninkaantammen eritasoliittymä on välttämätön Helsingin Kuninkaantammen alueen rakentamisen johdosta, jotta jo nyt ruuhkaisen Kaivokselan liittymän toimivuus voidaan turvata. Tämän lisäksi Kaivokselan eritasoliittymä vaatii nopeita parantamistoimenpiteitä liikenteen toimivuuden parantamiseksi. Vantaa on varautunut Kuninkaantammen eritasoliittymän toteuttamisen yhteydessä rakentamaan katuyhteydet Vanhalle Kaarelantielle.” ---

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta 12.1.2021 § 8 hyväksyi kaavoitusohjelman 2021.

Vantaan kaupunginvaltuusto 25.1.2021 § 15 hyväksyi Vantaan yleiskaavan 2020, jossa on esitetty yhdyskatu Hämeenlinnanväylältä Vanhalle Kaarelantielle. Kaava s. 9.

Vantaan kaupunkiympäristölautakunta 18.1.2022 § 8 hyväksyi kaavoitusohjelman 2022.

3.2 ASEMAKAAVAN OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

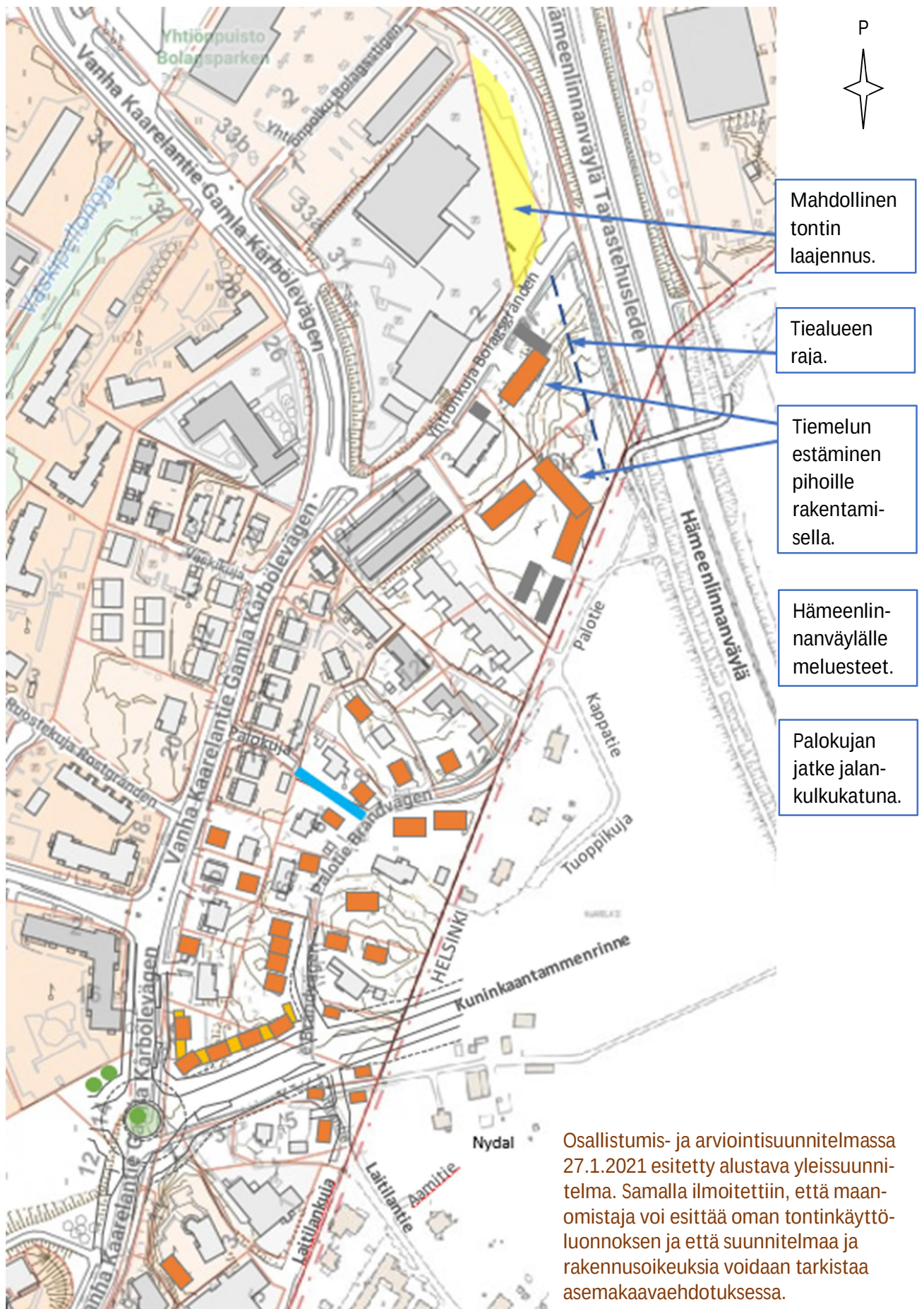
Osalliset

Kaavoituksessa osallisia olivat

- ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa: alueen ja naapurikiinteistöjen omistajat, haltijat ja asukkaat, kaupunginosan ja lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia, sekä
- ne viranomaiset, joiden toimialaa asia saattaa koskea: Uudenmaan ELY-keskus, Uudenmaan liitto, Helsingin kaupunki, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin seudun liikenne HSL ja Vantaan kaupunki.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) julkaistiin internetissä, postitettiin osallisille ja jaettiin kaava-alueella 27.1.2021, tarkistettu OAS 5.2.2021, täydennys 1.3.2021, tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 16.2.2021 ja 9.3.2021. Mielipiteet ja tontinkäyttösuunnitelmat pyydettiin kirjaamoon 31.3.2021 mennessä.
- Kaavan vireille tulo ilmoitettiin Uutta Länsi-Helsinkiä Teams Live -tilaisuudessa 27.1.2021, Vantaan Sanomissa 13.2.2021 ja kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 6.3.2021.
- Kaavaa esiteltiin Myyrmäen alueen kehittämisillassa Teams Live -tilaisuudessa 16.3.2021 klo 17.00, jossa oli enimmillään 229 osallistujaa. Muuta yleisötilaisuutta ei järjestetty perustuen valitseviin koronapandemian rajoituksiin ja suosituksiin, koska yleisötilaisuuden järjestämiselle ei ole lakiin perustuvaa pakottavaa syytä.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa puhelimitse (varmimmin 17.2. klo 15–18, 8.–12.3. klo 16–17 ja 17.3.2021 klo 15–18) sekä sähköpostilla.
- Kuulutukset julkaistaan www.vantaa.fi > Asuminen ja ympäristö > Kaavoitus ja maankäyttö > Ajankohtaiset kaavat > Kaupunkisuunnittelun kuulutukset
https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/ajankohtaiset_kaavat/nahtavilla_olevat_kaavat/kaupunkisuunnittelun_viralliset_kuulutukset

Osallistumisessa saadut kysymykset ja mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen tämän asemakaavan osalta

Tämä asemakaava sisältää Kuninkaantammenrinteen katualueen sekä siihen liittyviä katuja. Palotien, Laitilankujan ja Vanhan Kaarelantien tontit kaavoitetaan asemakaavassa 161900 Palotie.

Hämeenlinnanväylä ja Yhtiönkuja kaavoitetaan asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja.

1. Yksityishenkilö, 1.2.2021:

"Hei, Olen saanut useampia yhteydenottoja otsikossa olevaan asemakaava suunnitelmaan. Ensiksi muutama yleinen toteamus asemakaavasta ja tavasta sen käynnistämisessä. Yleiskaava hyväksyttiin valtuustossa 26.1. Heti seuraavana päivän toimitatte asiakirjat asukkaille sekä tieto suunnitelmista tulee puskista alueen maanomistajille. Olisin odottanut että ymmärrätte ja teillä on pelisilmää siitä että asukkaat voivat olla(ja ovat) pettyneitä siihen että yleiskaava hyväksyttiin niin että suunnitelmissa on pilata ja rakentaa tieliittymä idyllisen maiseman läpi. Siitä oli tehty yleiskaavassa muutospyyntöjä. Ei, vaan se oli heti laitettava liikkeelle. Toinen asia jonka puolesta olen puhunut. MUKSi ETTE OTA yksityisiä maanomistajia mukaan suunnittelemaan näitä alueita etukäteen, kun se koskee heidän alueita. Heillä voi ja on varmasti ajatuksia näiden omistamiensa alueidensa tulevaisuuden suhteen. Kolmas asia, miten voitte tehdä asemakaava suunnitelmaa vaikka tuleva tieliittymä ei ole vielä hyväksytty tarvittavissa elimissä? Sitten alla kysymyspatteri tähän suunnitelmaan liittyen alueella olevilta asukkailta.

1. Onko tämä asemakaavan mahdollisten rakennusten paikkojen merkitseminen (oranssit palikat) kaavaan uusi tapa.
2. Pitääkö rakennusoikeus olla samansuuruinen kuin esitetty rakennusoikeus eli voiko sitä pienentää mahdollisesti suurentaa? Eli mikä on suurin/pienin rakennusoikeuskoefisientti?
3. Voiko AR-merkinnän vaihtaa esim AO-merkintään?
4. Koska sanotaan että tontinomistaja voi esittää oman tontinkäyttöluonnoksen ym pitääkö se olla ammattilaisen tekemä tai miten on ajateltu että maallikko ymmärtää ja osaa tämän?
5. Voiko tontin muodostaa kuntarajan ylitse eli Vantaan ja Helsingin puolella sijaitsevista osista?
6. Mitä edustaa Kaarelan VPK:n oranssi palikka, asuntoa tai muuta?"

=> Asukkaat ovat toivoneet asemakaavaa, mutta Kehä II on estänyt asemakaavoitusta. Myös Hämeenlinnanväylän tiealue on pienentynyt, joten nyt saadaan parempi lopputulos. Tie- ja katusuunnitelmaluonnokset olivat jo olleet nähtävillä. Kaupunginhallitus on antanut lausunnon Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2021–2024 ja vastineet muistutuksiin. Lautakunta hyväksyi kaavoitusohjelman. Hyväksytyssä yleiskaavassa on esitetty yhdyskatu. Eritasoliittymä sijoittuu Helsingin puolelle. Kaavoituksesta tiedotettiin ensin asukkaille ja naapureille.

Kaavoitus alkoi OAS:illa, jossa on esitetty alustava luonnos ja asukkailta pyydettiin omia tontinkäyttöluonnoksia, joten asukkaat otettiin mukaan suunnittelemaan aluetta.

Eri suunnitelmia voidaan valmistella yhtä aikaa. Helsingin puolella valmistellaan asemakaavaa, johon oli jo suoritettu osallistuminen. Tie- ja katusuunnitelmien tulee olla asemakaavan mukaisia.

1. Alustavassa yleissuunnitelmassa oranssit palikat tarkoittavat uusia asuinrakennuksia.
2. OAS:issa ilmoitettiin, että rakennusoikeuksia voidaan muuttaa asemakaavaehdotukseen.
3. Voi olla AP, mutta Palotie 16:n ja Yhtiönkuja 5:n tonteilla rakentamisella on saatava riittävän alhainen melutaso (<55 dB) oleskelupihalle tai lasitetulle terassille tai lasitetulle parvekkeelle.
4. Aluearkkitehdille saattoi lähettää sähköpostia. Oli myös mahdollista käyttää ammattilaista.
5. Ei, eikä maanomistajat ole samat, eikä pientaloalueen kaavoitus ole vireillä Helsingin puolella.
6. Vpk:n tontilla oranssi palikka voi edustaa joko asuntoa tai uutta paloasemaa tai autotallia.

Pientalotontit ja paloaseman tontti ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

2. As Oy Vantaan Professorinrinne, 2.2.2021:
"Mielipiteemme Palokujan jatkeesta" --- jne.

=> [Palokujan jatkaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.](#)

3. Yksityishenkilö, 2.2.2021:

"Sain eilen postissa OAS-suunnitelman / Palotie ja Yhtiönkuja. Se ei ole hyväksyttävissä ja sitä on korjattava ja täydennettävä seuraavista syistä:

1. Toisaalta sanotaan että alue on pääosin asemakaavoittamaton ja toisaalta sanotaan että rakennuskaavasta on tullut asemakaava. Hyvin epämääräisesti todettu asia. OAS:aan on korjattava mikä on mitään!

2. Lisäksi todetaan että Kuninkaantammen eritasoliittymä on välttämätön Kuninkaantammen rakentamisen johdosta. Ei asiaa voi eikä saa näin puolueellisesti ilmaista. On OSA:aan kirjoitettava kenen mielestä se on välttämätön, liikennesuunnittelijoidenko?

Lisäksi olisi reilua kertoa että Kuninkaantammessa ja sekä Helsingin että Vantaan puoleisilla pientaloalueilla asukkaat vastustavat voimallisesti uutta tielinjausta Vanhalle Kaarelantielle ja myös Kuninkaantammen eritasoliittymää.

Koska tiesuunnitelmista ei ole virallisia päätöksiä olisi viisainta toistaiseksi olla viemästä kaavaa eteenpäin ja yhdessä alueen asukkaiden kanssa (sekä Helsingin että Vantaan puolella) pohtia yhdessä miten asuinalue säilyttää viihtyisyytensä ja ominaispiirteensä parhaiten.

3. Kirjoitusvirheet paljastavat välinpitämättömyyttä ja asemakaava-alueen asukkaiden melkoista väheksymistä kun suunnitelmat tulevat aivan yllättäen heidän eteensä ilman kuulutuksia tms."

=> [1. Asemakaavoittamaton alue on esitetty ajantasa-asemakaavassa keltaisella \(s. 12\). Muulla alueella on voimassa asemakaava. Vanhasta rakennuskaavasta on tullut lakimuutoksessa 1.1.2000 asemakaava \(kartta s. 11\).](#)

[2a. Kuninkaantammen eritasoliittymä tarvitaan, koska Kaivokselan liittymä on ylikuormitettu eikä sen laajempi kehittäminen ole mahdollista, sillä ympäristö on rakennettu. Myös Kuninkaantammen bussiliikenne \(431 Elielinaukiolle\) tarvitsee eritasoliittymää \(HSL 26.3.2021\).](#)

[2b. Eritasoliittymä sijoittuu Helsingin puolelle. Tie- ja katusuunnitelmien luonnoksiin ja Helsingin asemakaavaan on järjestetty omat osallistumisensa 2020. Mielipiteet tähän asemakaavaan pyydettiin kirjaamoon.](#)

[2c. Eritasoliittymä sisältyy MAL-suunnitelmaan 2019 \(Kv 20.5.2019\). Vantaan kaupunginhallitus 19.10.2020 antoi lausunnon Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2021–2024 \(s. 15\). Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.1.2021 hyväksyi kaavoitusohjelman. Kaupunginvaltuusto 25.1.2021 hyväksyi yleiskaavan, jossa on esitetty yhdyskatu Vanhalle Kaarelantielle. Asemakaavaa on laadittu alueen asukkaiden kanssa, mutta pientalotonttien rakentaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.](#)

[3. Asemakaavoituksen alkaminen ilmoitettiin ensin kaava-alueen asukkaille ja naapureille. OAS postitettiin suomeksi ja ruotsiksi 27.1.2021 ja ruotsiksi korjattuna 28.1.2021. Kaavan vireille tulo ilmoitettiin myös internetissä 27.1.2021 ja Vantaan Sanomissa 13.2.2021.](#)

4. Caruna Oy, 4.2.2021:

"kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa."

Alustava luonnos
Kuninkaantammenrinteen
kohdalta osallistumis- ja
arviointisuunnitelmassa
27.1.2021.

5. Yksityishenkilö, 4.2.2021:

--- "Suunnitelman mukaan halutaan tiivistää aluetta kovasti ja rakentaa liittymä palotien läpi Kuninkaantammenrinneen, niin pitiähän sekin rakentaa ensin ja sitten vasta miettiä miten sieltä liikutaan. Olen edelleen sitä mieltä että avaisivat Perhekunnantien jotta voisivat käyttää Kannelmäen liittymää. Toki näin saadaan Helsingin "city-vihreiden" ajatus kaupunkibulevardeista toteutettua. Ensin kehä I:en liittymä, sitten Kannelmäen, Kuninkaantammen ja Kaivoksen... kaikki pienessä sumpussa peräkkäin. Siitä syntyy sellainen sotku että nopeusrajoitus on laskettava 60km/h ja sehän taas antaa mahdollisuuden rakentaa taloja tiehen kiinni. Jos nyt Keskuspuistosta on vielä jotain jäljellä niin ei enään pitkään...

Kysymyksiä: Jos hyväksyy uudet rakennusoikeudet pihallaan, onko pakko alkaa suunnitella taloja piha täyteen vai voiko antaa olla mikäli ei niitä halua? Tähän --- oli piirretty joku ilmeisesti rivitalo nykyisen kotini päälle, miksi?

- Jos en halua lisää rakennusoikeutta saati taloja pihalle, miten silloin toimitaan? Miten tämä kaikki vaikuttaa kiinteistöveroon? Jos hyväksyn rakennusoikeudet enkä myy rakennusmaata ... - Onko Vantaa jo niin "venäläinen" paikka että viedään lopulta vaikka väkisin alueet jos ei muuten saada alueita pilattua?

Haluaisitte yli 700m² viedä pihaa tiealueeksi... kartalla ei kyllä näkynyt mitään siinä joten mistä on kyse ja mitä ajattelitte korvata alueesta?

- Tässä nyt jotain näin ensihätään, yritin kyllä soittaa mutta turhaan. Sitten toivon ettei näistä sovita mitään missään Teams-life- video-kokouksissa, jo se tuosta Palotien -Kuninkaantammenrinteestä oli naurettavaa... Yritä nyt sitten jonkun chatti-palstan kautta kertoa ja vaihtaa näkemyksiä, ei sen puolen että mielipiteillä olisi mitään merkitystä mutta kuitenkin.

--- kotini on minulle kallisarvoinen paikka. Tähän on vuosien varrella sijoitettu paljon remotointiin ym.ym... joten mieti omalle kohdalle miltä tuntuu kun laatikkoon yhtäkkiä ilmestyy moinen paperinivaska suunnitelmia mallia haluamme viedä kotisi. Sanottakoon näistä touhuista nyt mitä vaan mutta tällainen vie kyllä pohjan kaikesta, näin Ei mielestäni toimita mikäli halutaan edes jonkinlaisesta sivistysvaltiosta tässä puhua. Ymmärrän kyllä että Suomi on rakennettu täyteen tuolla Kehä III:n ulkopuolella ja tänne on pakko sulloa loput ja jos kartassa näkyy hiukan liikaa pihamaata niin siihen täytyy piirrellä rakennuksia, teitä ym. jotta viihtyisyys saadaan alueelta hävitettyä.

- Mielestäni Vantaa sahaa jo omaa oksaansa tällä liiallisella tiivistämisellä. Ihmiset on tänne aikoinaan muuttaneet väljyyden ja viihtyisyyden takia ja jotkut yrittävät sitä vieläkin, mutta tällaisilla toimilla viedään pohja tältä asialta. Näillä hinnoilla luulisi että voisi ikkunasta nähdä kuin

naapuritalon seinän, mutta ei... esim. Ylästää katsoessa herää kyllä ihmettelyä, valtavan kokoisia omakotitaloja jonka pihalle ei mahdu kuin puolet autosta eikä edes lumivaraa ole oman pihan lumelle... Mitä tässäkin oikein ajateltiin?

Jossain vaiheessa täällä käy kuin Espoossa... Ne jotka pystyvät lähtevät muualle ja jäljelle jää... paljon ongelmia.”

=> Kehä II:n liittymää on suunniteltu 1960-luvulta asti. Kuninkaantammen eritasoliittymä kuuluu Helsingin osayleiskaavaan 2008 ja on tulossa Helsingin puolelle. Helsinki järjesti eritasoliittymän asemakaavaan osallistumisen ja tiesuunnitelmaluonnokset olivat nähtävillä 2020. Vantaan hyväksytyssä yleiskaavassa (Kv 25.1.2021) on esitetty yhdyskatu Hämeenlinnanväylälle.

Tiealue perustuu tiesuunnitelmaluonnokseen ja tiealueen lunastaa valtio. Kevyen liikenteen raitti tulee jalankulkukaduksi, jonka lunastaa kaupunki. Tiealueessa on varauduttu Hämeenlinnanväylän kolmansiin kaistoihin luiskineen. Tiealue on huomattavasti supistunut siitä, mitä Kehä II olisi vaatinut. Asemakaavan tulee vastata tie- ja katusuunnitelmia.

Teams Live -tilaisuudessa ei sovi mitään vaan esiteltiin Myyrmäen alueen kehittämishankkeita, myös tätä asemakaavaa. Mielenpito pyydettiin kirjaamaan ja niistä on keskusteltu.

Kotia ei viedä, kuten jos Kehä II olisi tullut, eikä kiinteistölle ei ole pakko rakentaa mitään. Pientalotonttien rakentaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie. Katso mielipiteet 13 ja 25.

Vantaan väestö kasvaa. Uusi yleiskaava lähtee täydennysrakentamisesta, ei asutun kaupunkirakenteen laajentamisesta, jolloin voidaan säilyttää laajoja virkistys- ja luonnonsuojelualueita.

Kuninkaantammen eritasoliittymän havainnekuva. Rampit vain Helsingin suuntaan.

Ramboll 3.6.2020

6. Yksityishenkilö, 8.2.2021:

"Itse taidan kuulua niihin harvoihin, joka on odottanut tätä kaavoitusta. Mutta tietenkin pieni huoli nousee tietyistä asioista. Osaatko ottaa kantaa muutamaan kysymykseen? Noin oletuksena -- haluaisi lohkoa tonttia ---. Tässä olisi muutama kysymys joka askarruttaa:" --- jne.

"11. Onko mahdollista että Helsingin kaavoitus tuo mukanaan yhteyden --- nykyisen tontin läpi?

=> Pientalotonttien rakentaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

11. Ei, koska Palotie jatkuu Helsingin puolelle ja Helsinki voi kaavoittaa vain omaa puoltaan.

7. Yksityishenkilö, 9.2.2021:

Ilmoitus virheestä kiinteistön pinta-alasta. --- jne.

=> Pientalotonttien rakentaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

8. Toyota Tsusho Nordic Oy, 10.2.2021:

--- "Tarpeemme olisi --- jatkaa parkkipaikkaamme" --- jne.

=> Asia käsitellään asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja.

9. Helsingin kaupunki, 11.2.2021:

"Vantaan Palotien alueen naapurissa Helsingin puolella on vireillä Kuninkaantammen eritasoliittymän ja ympäristön asemakaava ja asemakaavan muutos. Kaavalla mahdollistetaan esitasoliittymän rakentaminen Hämeenlinnanväylälle ja siihen liittyvän yhdyskadun (Kuninkaantammenrinne) rakentaminen liittymästä Vantaan rajalle. Kadun jatkaminen Vanhalle Kaarelantielle edellyttää asemakaavoitusta Vantaan puolella, joten asemakaavan 161800 vireilletulo on kokonaisuuden kannalta hyvä asia.

Helsingin puolella osa lähialueen kiinteistöistä liittyy nykyiseen ja rakennettavaan katuverkkoon kaupungin rajan yli. Vastaavasti Palotien ja Yhtiönkujan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan osa Vantaan puolelle suunnitella olevasta rakentamisesta liittyy katuverkkoon Helsingin puolelta. Alueen kehittäminen ja täydennysrakentaminen edellyttävät tiivistä yhteystyötä kaupunkien välillä. Tähän mennessä tehty yhteistyö on ollut erinomaista.

Helsingin kaupungilla ei ole osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan huomautettavaa."

10. Yksityishenkilö, 15.2.2021:

"Yhdystien tarpeesta Kaarelan suuntaan olemme eri mieltä ja sen olemme myös yleiskaava prosessissa ilmoittaneet. Toki siellä hyväksytty. En ymmärrä miksi ajatamme ison määrän autoja kylän läpi, vaan kehittäisimme kaivoksen tietä ympärillä jne. Edelleen olen sitä mieltä että huonosti ajoitettu heti yleiskaavan hyväksynnän jälkeen. En usko ja kokemuksesta tiedän ettei nuo ehdotukset hevilla muutu, mitä olette sinne yksityisten tonteille suunnitelleet. Tämän takia nämä asukkaat ovat todella epäroivia tuon suhteen. Nouseeko kiinteistövero näiden palikoiden takia? Tässä tärkeässä asiassa olisi syytä löytää mahdollisuus järjestää yleisötilaisuus. Teams ei riitä."

=> Kaivoksen risteys on ylikuormitettu eikä kiertoliittymä riitä liikennemäärille, koska sivukautilta ei pääsisi mukaan liikennevirtaan.

Helsinki kaavoittaa tiealueen ja eritasoliittymän vastaavalla aikataululla.

Rakennusoikeus on tarjottu mahdollisuus, jota ei ole pakko ottaa vastaan. Asemakaavaratkaisut tehdään maanomistajien kanssa tonteittain, mutta pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie. Kiinteistövero peritään tontista ja rakennuksesta.

Koronavirus oli leviämisvaiheessa Uudellamaalla. Yleisötilaisuutta ei järjestetty koronarajoitusten ja suositusten vuoksi. Pakottavaa lakisääteistä syytä ei ollut, koska maankäyttö- ja rakennuslaki ei edellytä yleisötilaisuuden järjestämistä. Kaavaan oli mahdollista jättää mielipiteitä suullisesti ja kirjallisesti. Kirjaamoon pyydettiin ilmoittamaan, haluaako rakennusoikeutta vai ei.

11. Kaarelan VPK - Kårböle FBK, 18.2.2021:

--- "Meillä on edelleen suuri tarve uudelle korkeammalle autotallille" --- jne.

=> Paloaseman tontti ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

12. Neljä kirjettä, yhteensä 24 yksityishenkilöä, kirjattu 22.2.2021:

Fyra brev, tillsammans 24 privata personer, registrerad 22.2.2021:

"Vaatimus keskeyttää ja siirtää asemakaavan suunnitteleminen ---

Me tämän Kaivoksen 161800 asemakaavasuunnittelun keskeyttämisen vaatimuksen allekirjoittaneet perustamme näkemyksemme seuraavasti:

1. Yksittäisille tontinomistajille asemakaavalla on suuri merkitys ja siksi se vaatii perusteellisen analyysin eri asemakaavavaihtoehtojen seurauksista. Joissakin tapauksissa on apua haettava ammattitaitoisilta arkkitehteilta ja juristeilta parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi. Lisäksi on vaikeaa erityisesti riskiryhmiä ajatellen vastaanottaa ja käsitellä informaatiota ja saada perusteellinen kuva suunnittelusta koronaepidemian aikana.
2. Tiesuunnitelma nk. Kuninkaanrinne, joka on ainoastaan suunnitelmavaiheessa ilman oikeusvaikutteisia päätöksiä sisältyy Kaivoksen asemakaavaan 161800 eikä siksi voi olettaa lopulliseksi. Tässä vaiheessa asemakaavalla päättäminen asuntojen sijoittelusta tiesuunnitelman ympäristössä on ennen aikaista.
3. Nk. Kuninkaanrinteen ympäristövaikutusten arviointi on tekemättä ja maastoon korkealle sijoittuvalla tiesuunnitelmalla Helsingin kaupungin alueella on pitkälle menevät vaikutukset myös Kaivoksella 161800 kaava-alueelle kaikkine ympäristöhaittoineen, nykyhetkellä niin viihtyisään ja rauhalliseen alueeseen."

=> 1. Aluearkkitehtiin on voinut ottaa yhteyttä ja hän on laatinut tontinkäyttöluonnoksia. Aikaa on annettu kaksi kuukautta. Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

2. Uusi tie on osoitettu sekä voimassa olevassa yleiskaavassa (2007) että hyväksytyssä yleiskaavassa (2021). Tie- ja katusuunnitelmat on laadittu tie- ja katualueiden rajojen määrittämiseksi, mutta niiden hyväksyminen edellyttää asemakaavaa sekä Helsinkiin että Vantaalle.

3. Tie- ja katusuunnitelmat eivät edellytä YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia. Tämä asemakaavaselostus sisältää asemakaavan merkittävien vaikutusten arvioinnin. Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaalla leikkaukseen.

"Yrkande för att avbryta och uppskjuta detaljplaneringen ---

Vi undertecknade till detta yrkande önskar att detaljplaneringen av Gruvsta 161800 avbryts omedelbart. Vårt yrkande baseras vi på följande grunder:

1. För enskilda tomtägare är detaljplanen av stor betydelse och den kräver därför en grundlig analys av följderna av olika detaljplanealternativ. I vissa fall krävs anlitan av yrkeskunniga arkitekter och jurister för att nå bästa resultat. Dessutom är det svårt speciellt med tanke på riskgruppernas möjligheter att motta och bearbeta information och få en grundlig bild av planeringen under coronaepidemin.
2. Vägplanen den sk Kungseksbranden som endast är i planeringsstadium utan beslut med laga kraft ingår i Gruvsta detaljplan 161800 och kan därför inte beaktas som ett reellt slutlig alternativ. Att i detta skede fastställa planering för husbyggen kring vägplanen är förhastat.
3. Miljökonsekvensbedömningen av den sk Kungseksbranden har inte gjorts och den enligt planerna högt belägna vägen på Helsingfors stads område har otvivelaktigt långtgående konsekvenser med tillkommande miljöolägenheter också för Gruvsta detaljplaneområde 161800, på det för tillfället trivsamma och lugna området."

=> 1. Områdesarkitekten har kunnat kontaktas och han har utarbetat tomtplaner. Tidsfristen har varit två månader. Småhustomterna kommer att lösas i detaljplan 161900 Brandvägen.

2. Den nya vägen anges i både den nuvarande generalplanen (2007) och den godkända generalplanen (2021). Väg- och gatuplaner har utarbetats för att bestämma gränserna för väg- och gatuområden, men fastställandet av dem förutsätter en detaljplan både i Helsingfors och Vanda.

3. Väg- och gatuplaner förutsätter ingen miljökonsekvensbedömning i enlighet MKB-lagen (lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning). Denna detaljplanbeskrivning innehåller en arkivering av de betydande effekterna av detaljplanen. Kungseksbranden ligger i en skärning i Vanda.

13. Yksityishenkilö, 24.2.2021:

"Pari asiaa jäi vielä hiukan askarruttamaan, eli kuka on valtio?" --- jne.

"Mikäli ei nyt halua lisätä rakennusoikeutta" --- jne.

"Olisiko mahdollon ajatus lykätä koko suunnitelmaa tämän koronan ajan?? On aika haastavaa kokoontua edes naapureiden kanssa pohtimaan tätä juttua joten miksi tämä kiire nyt??"

=> Hämeenlinnanväylän parantaminen ratkaistaan asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja.

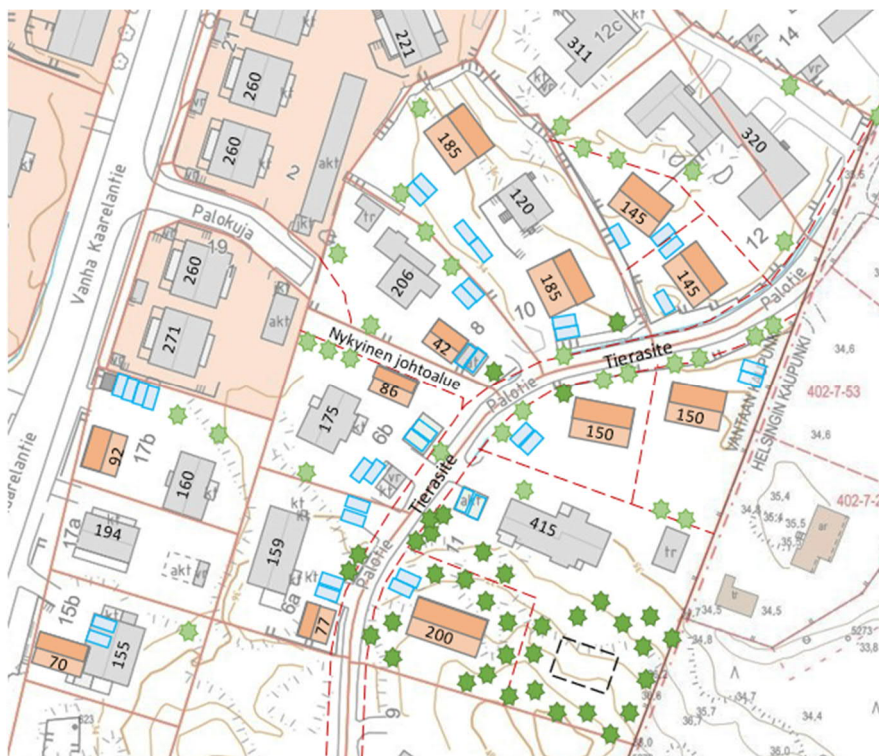
Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

Tie- ja katuluonnokset ja asemakaava ovat tarpeen tie- ja katualueiden määrittämiseksi, vaikka hankkeet toteutettaisiin myöhemmin. Asemakaavaa on laadittu yhtä aikaa Helsingin ja valtion kanssa. Hyväksyttävien tie- ja katusuunnitelmien tulee olla asemakaavan mukaisia.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydennys 1.3.2021

Tämä osallistuminen koski keskialueen pientalorakentamista, ei tätä asemakaavaa. Keskialueen pientalorakentaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) täydennys julkaistiin internetissä, postitettiin osallisille ja jaettiin kaava-alueella 1.3.2021, tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 9.3.2021. Mielipiteet ja tontinkäyttösuunnitelmat pyydettiin kirjaamoon 31.3.2021 mennessä.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa sähköpostilla, ja puhelimitse varmimmin 8.–12.3. ja 17.3.2021.
- Kaavaa esiteltiin Myyrmäen alueen kehittämisillassa Teams Live -tilaisuudessa 16.3.2021 klo 17.00. Muuta yleisötilaisuutta ei järjestetty perustuen valitseviin koronapandemian rajoituksiin ja suosituksiin ja koska yleisötilaisuuden järjestämiselle ei ole lakiin perustuvaa pakottavaa syytä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydennyksessä 1.3.2021 esitetyt rakentamismahdollisuudet alueen keskiosaan. Tontin lisärakentaminen tuli hyväksyä ilmoittamalla siitä kirjaamoon.

- Nykyinen rakennus.
- Uudisrakennus, kerrosala.
- Autopaikka.
- Havu- ja lehtipuita.

14. Yksityishenkilö, 1.3.2021:

"Pyydän poistamaan tämän ehdotuksen kokonaan alustavasta luonnoksesta johtuen näistä vastineista:

1. Palokujalla oleva yhtiö Professorinrinne on pieni yhtiö. Vastustan turhaa jalankulun jatkeen rakentamista," --- jne.

=> [Palokujan jatkaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.](#)

15. Asunto Oy Kaarviita, 2.3.2021:

"tiedustelen taloyhtiön puolesta paria vaihtoehtoa" --- jne.

=> [Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.](#)

16. Helsingin kaupunki, 5.3.2021:

"Helsingin kaupungilla ei ole asemakaavan 161800 osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydennykseen (1.3.2021) huomautettavaa."

17. Caruna Oy, 10.3.2021:

"Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa."

18. Doventus Oy, 11.3.2021:

"Ohessa luonnostasoisena alueen kaavamuutokseen liittyvä Toyotan tonttia koskeva" --- jne.

=> [Toyotan tontti ratkaistaan asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja.](#)

19. Yksityishenkilö, 16.3.2021:

1. "Vastustan edelleen Kuninkaantammen liittymän rakentamista. Kuninkaantammen ei tarvita omaa liittymää aivan Kaivoksen liittymän kupeeseen, vaan jo olemassa olevaa Kaivoksen liittymää tulisi muuttaa niin, että Kuninkaantammen suuntaan on sujuvampi ajaa. Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa eritasoliittymää kuvataan "välttämättömänä", mikä on mielestäni ihmisten ajatuksia johdattelevaa eikä totta. Kuninkaantammen oli tarkoitus olla "autoton asuinalue", jossa alueen sisällä pyöräillään tai kävellään paikasta toiseen. Silti tämän "autottoman alueen" vuoksi olette valmiit pilaamaan vanhan ja viihtyisän alueen (Palotie) toisella puolella Hämeenlinnantietä vain sen vuoksi, että Kuninkaantammen pääsisi sujuvammin autolla. Kyseenalaistan todella paljon Vantaan kaupungin arvoja. Huvittavaa on, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa yleiskaavamääräyksessä määritellään, että "alueen kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa tulee parantaa kaupunkitilan viihtyisyyttä sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia". Silti alueen viihtyisyys ei todellakaan kiinnosta asemakaavan suunnittelijoita, eikä liittymä paranna kävelyn tai pyöräilyn mahdollisuuksia."

2. "Mielestäni on törkeää, että Vantaalla ollaan valmiita hakkaamaan kaikki mahdolliset pienet metsäalueet ja muuttamaan ne asuinalueiksi ja teiksi. Palotien alue on juuri sen takia niin viihtyisä, että talojen välissä ja takana on puita ja tilaa. Nyt haluatte täyttää koko alueen taloilla. Palotiellä on tällä hetkellä kaksitoista asuttua taloa, mutta haluatte sinne rakennutettavan 24 lisää. Viereisille entisille pelloille on rakennettu jo suuri määrä kerrostaloja. Aluetta on tiivistetty jo muutenkin, mutta nyt toivotte, että viimeinenkin väljä omakotitaloalue saadaan rakennettua äärimmilleen täyteen. Palotiellä ja Laitilantiellä käy paljon kävelijöitä ja lenkkeilijöitä, koska alue on esteettisesti viihtyisä eikä ahtaanpaikankammos herättävän täyteen ahdettu. Mielipiteeni Palotie 16:n tontin (täyttämisen) suunnitelmasta: ihmettelen, minne tontilla sijaitseva nykyinen talo on mennyt? Alustavan tontinkäytön luonnoksen vaihtoehtoista vähemmän huono on A, jos niistä on valittava."

3. "Haluatte tuhota alueen myös lisäämällä jo entisestään kovaa liikennemelua rakentamalla sillan ja tien, joka kulkee alueen läpi. Vaikka suunnitelmassa Palotien liikennemelua pyritään vähentämään meluestein, onko suunnittelijoiden mielestä hyväksyttävää, että 2050 vuoden

ennusteen perusteella nykyisistä 12 talosta seitsemän sijaitsee 55-60 desibelin alueella? Tällä hetkellä klo 10 arkipäivänä Palotieellä mitatut desibelilukemat ovat 60 desibelin luokkaa. Olemme toivoneet asiaan parannusta jo pitkään, mutta tulevaisuuden ennusteessa tilanne pysyisi samana. Jos liittymähanke toteutuu, mitä en todellakaan toivo, meluaidat on saatava sekä Hämeenlinnantien että eritasoliittymän puolelle. Hämeenlinnantien (ja mahdollisen uuden liittymän) meluaitojen suunnittelussa toivon otettavan huomioon sen, että alue ei kaipa graffitiseiniä talojemme läheisyyteen – niitä on jo viereisellä kerrostaloalueella, koska tällaista artisteille aiheutuvaa kiusausta ei ole otettu huomioon naapuruston aidan suunnittelussa. Meluaidan eteen tulisi kasvattaa esim. tuijia tai muuta kasvustoa, etteivät spray-artistit pääse siihen käsiksi.”

4. ”Ja ihmettelen, mitä alueen kannalta tarkoittaa maininta yritysalueen täydentämisestä kaavoituksessa. Onko suunnitteilla lisää yritystontteja? ”Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa.” Ainakaan päivittäistavara-kauppaa alue ei tarvitse. Lidl on kirjaimellisesti 550 m päässä Palotie 1:stä, S Market 800 m:n Alue on aiemmin ollut suhteellisen syrjäinen ja hiljainen. Toivon, että alue pyritään pitämään mahdollisimman rauhallisena ja turvallisena, mistä hyötyvät niin alueen asukkaat kuin teillä viihtyvät ulkoilijatkin.”

=> 1. Kaivokselan eritasoliittymä sekä Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteys ovat jo nyt ylikuormittuneita ja kaupunkiseutu kasvaa. Yhdyskatu parantaa myös kävely- ja pyöräily-yhteyttä kahden asuntoalueen välillä, Vaskipellon ja Kuninkaantammen. 2. Tiivistäminen ja täydentäminen ovat yleiskaavan pääperiaatteita. Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie. 3. Uusi ramppi ja meluaita luovat meluesteen, mutta Palotien kaikilla tonteilla ei saavuteta alle 55 dB melutasoa eikä meluaidan korottaminen enää parantaisi melutilannetta. Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaalla leikkaukseen. 4. Toyotan tontilla on autokauppa, joka on vähittäiskaupan suuryksikkö, mutta tontilla ei sallita päivittäistavara-kauppaa. Tontilla on käyttämättä rakennusoikeutta.

20. Myyrmäen alueen kehittämisiltä, Teams Live -tilaisuus 16.3.2021:

Tilaisuudessa oli enimmillään 229 osallistujaa. Kysymyksiä saatiin ennakoon 29 ja tilaisuudessa 224. Tähän asemakaavaan saadut kysymykset vastauksineen:

1. ”Kaivokselan Palotien kohdalle suunnitteilla olevan eritasoliittymän rakentaminen. Onko otettu huomioon lähiasukkaille kohdistuvat terveyshaitat pakokaasut, autojen aiheuttamat rengaspölyt, melutasojen nousu jne. On kohtuutonta, kun näin jälkijunaan rakennetaan valtavyliä tiheään valmiiksi rakennetulle alueelle. Eikö saavuteta sama lopputulos parantamalla jo olemassa olevia liittymiä.”

=> Kuninkaantammenrinteen ja Vanhan Kaarelantien liikennemäärillä pienhiukkasvaatimus täyttyy. Hämeenlinnanväylää vastaan rakennetaan 6 metriä korkea meluaita. Meluesteet ja uusi ramppi vähentävät melun ja pienhiukkasten leviämistä Palotielle, vaikka liikennemäärä kasvaa. Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaan puolella leikkaukseen. Meluselvitys on jäljempänä. Kaivokselan eritasoliittymä ja katuristeys ovat jo nyt kapasiteettinsa ylärajalla.

2. ”Miten on mahdollista, että autofirma saa lisää maa-alueita ja yksityinen joutuu luovuttamaan? Ja taas yksityishenkilö luopuu maistaan liikenteen hyväksi”

=> Tiealueen raja määritellään tiesuunnitelmassa. Hämeenlinnanväylän parantaminen ja leventäminen tarvitsee lisää tiealuetta nykyiseen tiealueeseen verrattuna. Mutta Toyotan nykykaavassa oli otettu huomioon Kehä II:n rinnakkaisrampit, joita ei tarvita, joten tonttia voidaan laajentaa. Myös yksityisiltä tarvittavat tiealueet ovat pienentyneet Kehä II:n tilatarpeeseen verrattuna.

3. ”Keneen pitäisi olla yhteydessä kun kaupungille taas pitäisi luovuttaa tiealuetta eli kolmas kerta ja laki sallii vain kerran?”

=> Teitä ja katuja voidaan leventää useita kertoja, muuten liikennettä ei voitaisi kehittää.

4. "Haluaisin kuulla meluaitasuunnitelmista jatkossa. Aikoinaan, noin 10 vuotta sitten on tehty suunnitelmat, mutta edistystä emme ole huomanneet. Koska meluaitoja aletaan rakentamaan?"

=> [Valtio rakentaa Hämeenlinnanväylän melusteet tien parantamisen yhteydessä.](#)

21. Yksityishenkilö, 16.3.2021:

1. "Kiinteistöön oleellisesti kuuluva kiviaita tulee kaavoituksessa säilyttää." --- jne.

=> [Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.](#)

22. Yksityishenkilö, 17.3.2021:

"Omistan kiinteistön osoitteessa --- ja haluaisin tiedustella mahdollisuutta muuttaa tontin käyttö-tarkoitusta." --- jne.

Myöhemmin: --- "Kerrostalotontin voi unohtaa --- Onko mahdollista erottaa pientalotontti" --- jne.

=> [Teollisuustontti ja pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.](#)

23. Yksityishenkilö, 19.3.2021:

Kysymyksiä Hämeenlinnanväylän melusteista.

=> [Melusteet on esitetty tiesuunnitelmassa, jonka löytää googlella: vt3 Kannelmäki Kaivoksela.](#)

24. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, HSL, 26.3.2021:

"Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän lisäkaistat ovat yksi MAL 2019 -suunnitelman maankäytön edellyttämiä tieverkon muutoksia. Tiesuunnitelma-alue sijaitsee kahden eri kaupungin alueella ja siksi HSL tähdentää, että yhteistyö kaupunkien kesken alueen kaavoituksessa on erittäin tärkeää parhaan suunnitteluratkaisun saavuttamiseksi. Asemakaava mahdollistuu mainitun Hämeenlinnanväylän tiesuunnitelman ratkaisujen pohjalta.

Alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet. HSL palvelee alueella Hämeenlinnanväylää ja Vaskivuorentietä pitkin liikennöivillä seutulinoilla 411, 435 ja 436 sekä Vanhaa Kaarelantietä pitkin linjalla 39. Kyseiset linjat tarjoavat yhteyden Helsingin keskustaan, Myyrmäkeen, Martinlaaksoon ja Pohjois-Espoon pientalo- ja teollisuusalueille. Vaskivuorentietä pitkin liikennöivä runkolinja 560 palvelee tiheästi Myyrmäen ja Itä-Helsingin välisessä liikenteessä. Alueella liikennöi myös ikä-ihmisiä palveleva lähibussi 313.

Vuoden 2021 elokuusta alkaen linja 39 muutetaan runkolinjaksi 30 ja sitä aletaan liikennöidä nykyistä kalustoa pidemmällä sähkönivelbusseilla. Vuoden 2022 elokuussa otetaan käyttöön Hämeenlinnanväylän ja Vihdintien linjastosuunnitelman mukainen uusi linjasto, jossa suurin osa Hämeenlinnanväylän seutulinoista yhdistetään uudeksi runkolinjaksi 400 välille Elielinaukio – Vantaankoski. Uusi yhdyskatu Hämeenlinnanväylältä Vanhalle Kaarelantielle liittyy Helsingin puolella rakennettavaan uuteen Kuninkaantammen eritasoliittymään. Uuden eritasoliittymän kautta kulkee linja 431 tarjoamaan suoran joukkoliikenneyhteyden Hämeenlinnanväylältä Kuninkaantammen.

Uusi Kuninkaantammenrinteen katuyhteys ja Vanhan Kaarelantien uusi liikenneympyrä tulee myös tarjoamaan uusia mahdollisuuksia tuleviin linjastosuunnitelmiin. Vaikka nykyisissä linjastosuunnitelmissamme uutta tieyhteyttä ei ole vielä otettu huomioon, HSL pitää erittäin tärkeänä, että Kuninkaantammenrinne ja Vanhan Kaarelantien uusi kiertoliittymä suunnitellaan joukkoliikenteen tarpeet huomioiden. Kiertoliittymän yhteyteen tulee toteuttaa esitetyt pysäkit Vanhan Kaarelantien sekä Kuninkaantamentien varteen. Katusuunnitelmissa ja erityisesti pysäkkien mitoituksessa tulee huomioida nivelbussien vaatima tilantarve, ja kaikki kaava-alueen pysäkit tulee mitoittaa nivelbusseille sopiviksi.

HSL haluaa olla mukana alueen jatkosuunnittelussa."

=> Vanhan Kaarelantien bussipysäkit on mitoitettu nivelbussille. Kuninkaantammenrinteen pysäkkivaraus on kahdelle telibussille ja Helsingin puolella yhdelle telibussille.

25. Yksityishenkilö, 28.3.2021:

1. "Mielestäni --- voisi vastaanottaa 300m2 uutta rakennusoikeutta tulevaisuutta ajatellen, mikäli se ei velvoita rakentamaan tai aiheuta muita toimenpidevaatimuksia tulevaisuudessa. Tällä hetkellä en pysty kuvittelemaan pihalle rivi- saati muuta taloa mutta nykyään ei voi varmuudella sanoa mitä tulevaisuus tuo mukanaan."

2. "Suunnitelma, että pihalta lunastettaisiin (taas) n.700m2 tiealueeksi, ei ole mielestäni mitenkään välttämätön. Oletan että asiasta ja alueen laajuudesta voidaan keskustella. Olen toki kuullut sellaistaikin ettei samasta syystä voisi useampaan kertaan lunastaa, mutta asiaa selvitetään."

3. "Mitä muuhun kaavaehdotukseen tulee, niin näkisin mielelläni että Kuninkaantammenrinne poistuisi suunnitelmista Vantaan osalta. On mielestäni aika ala-arvoista Helsingiltä ensin rakentaa asuinalue ja sitten vaatia Vantaata mukaan jotta saisivat yhteydet sinne, varsinkin kun Helsingin puolella on jo olemassa valmiit yhteydet. Perhekunnantien avaaminen muillekin kuin busseille olisi halvin ja paras ratkaisu mutta ei... joku poliittinen päätös estää tämän - Palotien asukkaat kärsikööt seurauksista sekä kaikki VT3:n autoilijat. Neljä liittymää (Kehä I, Kannelmäki, Kuninkaantammi ja Kaivoksela) olisivat liian lähekkäin - ei tule toimimaan, alueesta tulee valtava sumppu. Kuninkaantammenrinne ei muutenkaan sovi alueen ympäristöön ja toisi alueelle melua sekä päästöjä entistä enemmän, joten toivon että Vantaalla löytyisi rohkeutta sanoa Helsingille Ei tässä asiassa. Liittymä lisäisi liikennettä myös Vanhalla Kaarelantiellä huomattavasti."

4. "Mitä kaavaan muuten tulee, toivon ettei aluetta rakenneta täyteen - se on mielestäni vihtyisä niin kuin se on. Lisäksi toivoisin ettei aleta teiden nimiä vaihtamaan alueella. Olkoonkin jossain muuallakin saman nimisiä katuja, näin on ollut todella pitkään eikä siitä kummempaa haittaa ole ollut. Lähes jokaisesta puhelimesta tulisi löytyä 112 sovellus joka kertoo metrin tarkkuudella sijaintisi, joten hädän tullen apu kyllä löytää perille. Jos osoitteita aletaan vaihtamaan tietää se valtavasti töitä uuden osoitteen ilmoittamisesta niin virallisille kuin yksityisillekin tahoille. Ja jo nykyisin huonosti toimiva postin jakelu vaarantuisi kokonaan..."

=> 1. Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

2. Hämeenlinnanväylän parantaminen ratkaistaan asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja.

3. Kuninkaantammenrinne perustuu Helsingin osayleiskaavaan (2008), Helsingin seudun MAL-suunnitelmaan (2019) ja Vantaan yleiskaavaan (2007, 2021). Kaivokselan eritasoliittymä ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteys ovat jo nyt ylikuormitettuja.

4. Kadunnimi käsitellään asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja.

26. Yksityishenkilö, 29.3.2021:

1. "Pitkän pohdinnan jälkeen olen tullut siihen päätökseen että --- vastaanottaa 400k-m2 sillä varauksella että rakennusveloitetta ei ole ja jo olemassa oleva asuinrakennus säilyy ennallaan. Toivottavasti alueesta kaavamuutoksen myötä ei muutu epämukavaksi lähiöksi."

2. "Kaupungille taas luovutettava maa-alue 648m2 tiealueeksi ei ole välttämätön. Tästä asiasta toivon keskustelua. Olen kuullut että lain mukaan maata saisi ottaa ainoastaan kerran yksityisomistuksessa olevasta tontista (tämä olisi 4 kerta)."

3. "Kuninkaantammenliittymä on turha liittymä jolla on ympäristöhaitallisia vaikutuksia. Avatkaa Perhekunnantie autoliikenteelle. Miten poliittinen päätös voi vaikuttaa suunnitelmiin ja suunnittelijoihin? Vai onko se niin että Helsinki määrää tahdin ja Vantaa tanssii?"

=> 1. Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

2. Hämeenlinnanväylän parantaminen käsitellään asemakaavassa 161800 Yhtiönkuja.

3. Kuninkaantammenrinne perustuu Helsingin osayleiskaavaan (2008), Helsingin seudun MAL-suunnitelmaan (2019) ja Vantaan yleiskaavaan (2007, 2021). Kaivokselan eritasoliittymä ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteys ovat jo nyt ylikuormitettuja.

27. Vantaan kaupunginmuseo, 30.3.2021:

"Alueella ei ole todettu kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja, eikä sieltä tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäänköksiä.

Kaava-alueella sijaitsee useita inventoituja rakennusperintökohteita, joiden suojeluperusteet on selvitettävä kaavatyön yhteydessä. Rakennuskohteita --- [koskee Palotie 5, 9 ja 10:n rakennuksia].

Kaava-alueella on myös arvokkaita tielinjauksia. Palotie esiintyy jo Kuninkaankartastossa 1700-luvun lopulla. Se on läntisin osa reittiä, joka johtaa Kaarelasta Hakuninmaan kautta Vantaanjoen eteläpuolta Haltialaan ja joen yli Tammistontielle ja siitä edelleen Helsingin pitäjän kirkonkylän eteläpuolelle. Tiellä voi olla pidempikin historia sillä Kaarela (Kårböle) mainitaan asiakirjoissa ensimmäisen kerran jo vuonna 1417 ja Helsingin pitäjän kirkonkylällä on vähintään yhtä pitkä historia. Tie on säilyttänyt Palotien kohdalla vanhan luonteensa ja linjauksensa, vaikka Hämeenlinnanväylä katkaiseekin yhteyden Haltialaan.

Yhtiönkuja kuuluu yhdessä Vanhan Kaarelantien kanssa --- [koskee Yhtiönkuja].

Kaikkien mainittujen kohteiden luokitustunnus on kaupunginmuseon kulttuuriympäristötietokannassa R2, mikä tarkoittaa, että kohteiden rakennusperintöarvot on todettu inventoinneissa merkittäviksi. Museon tavoitteena kaavatyöhön on selvittää tarkemmin näiden kolmen rakennuskohteen, kahden tiekohteen ja kilometripylvään suojeluperusteet ja siirtää mahdolliset suojelutarpeet kaavakartalle asianmukaisin suojelumerkinnöin sekä niihin liittyvin määräyksin. Suojeltavien rakennusten kohdalla tulee myös uudisrakentamisen määrää, massoittelua ja sijoittelua tontilla miettiä siten, että uudisrakentaminen ei heikennä vanhojen rakennusten suojeluperusteita. Näkymälinjat ja mittakaavallinen yhteneväisyys ovat tärkeitä huomioida."

=> Vanha Kaarelantie näkyy myös Broteruksen kyläkartassa 1695/1711. Tällä kaava-alueella ei voida suojella tieosuuksia, joille tulee merkittäviä muutoksia yleiskaavan mukaisen yhdyskadun rakentamisen vuoksi (Kuninkaantammenrinne, Vanhan Kaarelantien kiertoliittymä, Palotien alkuosa ja Laitilantie), koska Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaan alueella leikkaukseen ja aiheuttaa tasaus- ja linjausmuutoksia myös Palotielle ja Laitilantielle. Palotie 5, 9 ja 10 ja Yhtiönkuja sijaitsevat tämän kaava-alueen ulkopuolella ja niiden suojelu ratkaistaan asemakaavoissa 161800 Yhtiönkuja ja 161900 Palotie.

28. As Oy Kaarviita, 31.3.2021:

"määritellään asemakaavaan rakennusoikeudeksi" --- jne.

=> Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

29. Yksityishenkilöt (4), 31.3.2021:

--- "kiinteistöjen omistajina haluamme tuoda esiin mielipiteenämme asemakaavan alustavista luonnoksista Kuninkaantammenrinteen kohdalla seuraavaa:

Hämeenlinnanväylän sekä Palotien ja Yhtiönkujan asemakaavan laadinnassa tulisi ottaa paremmin huomioon uuden Kuninkaantammenrinteen katualueen ja uuden kiertoliittymän sekä Kuninkaantammen liittymän mahdollisuudet Kaarenmäen alueen maankäytön tiivistämiseen.

Kuninkaantammen liittymän ja sen jatkeen, Kuninkaantammenrinteen ja kiertoliittymän vyöhykkeen tulisi olla selkeästi kerrostalojen korttelialuetta (---), joita vastapäätä on jo nykyisin kerrostaloja. Vantaan kaupunki omistaa Palotien puoleiset kiinteistöt ---, jotka kaikki yhdistämällä saataisiin selkeä, uusi kerrostalokortteli Vanhan Kaarelantien uuden kiertoliittymän ja Kuninkaantammenrinteen kohdalle.

Liitteenä muutamia laatimiamme alustavia luonnoksia uudesta korttelista. Olemme valmiit neuvottelemaan kiinteistöjemme kaavoituksesta yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa."

=> Tonttien rakentaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie tai laajempaan kokonaisuuteen myöhemmässä asemakaavassa.

30. Yksityishenkilö, 31.3.2021:

"Alustava kaavaluonnos kelpaa meille --- osoitteessa. Eli 500m2 uutta rakennusoikeutta, mahdollistaen kolme uutta asuinrakennusta." --- jne.

=> [Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.](#)

31. Yksityishenkilö, 31.3.2021:

"Palokujan asukkaana ja pienen lapsen äitinä koen arvelluttavana suunnitelmana rakentaa kevyenliikenteen väylä vanhan omakotialueen tonttien" --- jne.

=> [Palokujan mahdollinen jatkaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.](#)

32. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 31.3.2021:

– "Sähköverkko: Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutos-ehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti."

– "Kaukolämpöverkko: Ei huomautettavaa. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti."

33. Yksityishenkilöt (4), 31.3.2021:

"Kaavassa on alustavasti suunnitelma Palokujan jatkamisesta Palotielle tonttien --- kautta." --- jne.

=> [Palokujan jatkaminen ja pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.](#)

34. Yksityishenkilö, 31.3.2021:**1.** "Yleistä

Asemakaavaehdotus sijoittuu alueelle, joka on valtaosin pientalovaltaista aluetta ja joka on vuosikymmenten aikana orgaanisesti kehittynyt omaleimaiseksi ja kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi miljööksi. " --- jne.

2. "Lisärakentaminen Palotiellä

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman s. 7-9 on esitetty luonnos uusien rakennuspaikkojen ja rakennusoikeuksien jakautumisesta (oranssit kuvat). " --- jne.

3. "Kuninkaantammenrinteen ympäristö

Kaavaehdotuksen selvästi heikoin osa on Kuninkaantammenrinteen ympäristön esitetyt järjestelyt. Kaavassa on sijoitettu runsaasti rakennuksia Kuninkaantammenrinteen suunnitellun yhdyskadun läheisyyteen. Yhdyskatua suunnitellaan Hämeenlinnan väylältä Vanhalle Kaarelantielle. Suunnittelun (liikenne ja rakentaminen) painopiste on katulinjan sijainnin vuoksi Helsingin kaupungin puolella. Erityisesti tämän alueen osalta kaavoituksessa tulisi edetä kiinteämmässä yhteistyössä Helsingin kaupungin maankäyttöviranomaisten kanssa.

Välittömästi yhdyskadun pohjoispuolelle ketjuun sijoitettujen yksittäistalojen ryhmän kohdalla rakentamisessa ei ole otettu riittävästi huomioon liikennemelua. Suunnitelmia ja rakentamisen sijoittelua tulisi jatkovalmistelussa parantaa. Kuninkaantammenrinteen suunnitellun yhdyskadun eteläpuolelle jäävät suojeltavan VPK:n talon läheisyyteen merkityt rakennuspaikat ovat täysin epäonnistuneita. Tällä alueella "täydennysrakentamisesta" tulisi kokonaan luopua. Erityisesti Laitilantie 9, 11 ja 12 kohdalle suunnitellut 142-170 m2 kokoiset rakennuspaikat 50 m2 rakennusoikeuksilla ovat jo kokonsa puolesta hyvin epätavallisia ja hyvän rakennustavan vastaisia. Esitettyjen rakennusoikeuksien järkevä taloudellinen hyödyntäminenkin on todennäköisesti mahdotonta.

Ehdotettu täydennysrakentaminen on myös selkeässä ristiriidassa maisemallisten ja kulttuuriarvojen kanssa. Rakennuspaikat istuvat kaupunkikuvallisesti äärimmäisen huonosti suojellun VPK:n talon ja Helsingin puolelle sijoittuvan Nydalin tilan yhdessä muodostamaan kulttuurimaisemaan, jonka säilyttäminen on Helsingin kaupungin tavoitteena.

Alue tulisi ainakin tässä vaiheessa jättää kokonaan lisärakentamisen ulkopuolelle, kunnes liikennesuunnittelu- ja kaavoitus on edennyt Helsingin puolella siihen pisteeseen, että kuntarajojen leikkauspisteenä oleva alue voidaan yhtenä kokonaisuutena järjestellä sekä Vantaan että Helsingin puolella sen ympäristöarvot turvaavalla tavalla.”

=> 1.–3. Vantaan pientalotonttien rakentaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

Helsinki on kaavoittamassa Nydalin ja Storkensin tiloja tie-, katu-, virkistys- ja pientaloalueiksi, ja tiloille on esitetty runsaasti pientalo- ja pienkerrostalorakentamista. Helsingin ja Vantaan yhteiset tie- ja katusuunnitelmaluonnokset ovat olleet yhtä aikaa nähtävillä ja niiden hyväksymisen edellyttää voimaan tulleita asemakaavoja. Vantaan asemakaava ei estä Helsingin Nydalin tilan asemakaavoitusta pientaloalueeksi. Palotien kaavaan on tehty meluselvitys.

35. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, 12.8.2021:

”Kaivoksen eritasoliittymän kohdalla kulkee itä-länsisuunnassa tärkeä päävesijohto --- jne.

Asemakaava Kuninkaantammenrinteen ja Vanha Kaarelantien kiertoliittymällä saattavat vaatia hulevesiverkoston laajentumista. Muilta osin aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Jatkosuunnittelussa tulisi esittää yleisen vesihuollon alustava suunnitelma ja määrä- ja kustannusarvio.”

=> Päävesijohto kuuluu asemakaavaan 161800 Yhtiönkuja. Tällä kaava-alueella on valmis kunnallistekniikka, joten vesihuollon esisuunnitelma ja kustannusarvio eivät ole tarpeen. Kiertoliittymän hulevesiratkaisu suunnitellaan katusuunnitelmassa.

Neuvottelut viranomaisten kanssa

Asemakaavan tavoitteista on neuvoteltu Väyläviraston, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Helsingin kaupungin kanssa Hämeenlinnanväylän tie- ja katusuunnittelun yhteydessä vuonna 2020.

MRL 66 §:n viranomaisneuvottelussa 16.3.2021 Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa todettiin, että asemakaava on tie- ja katusuunnitelmien mukainen ja että Vantaan voimassa oleva yleiskaava on Kehä II:n osalta MRL 42 §:n nojalla ilmeisen vanhentunut. Lisäksi on huomioitava melutilanne.

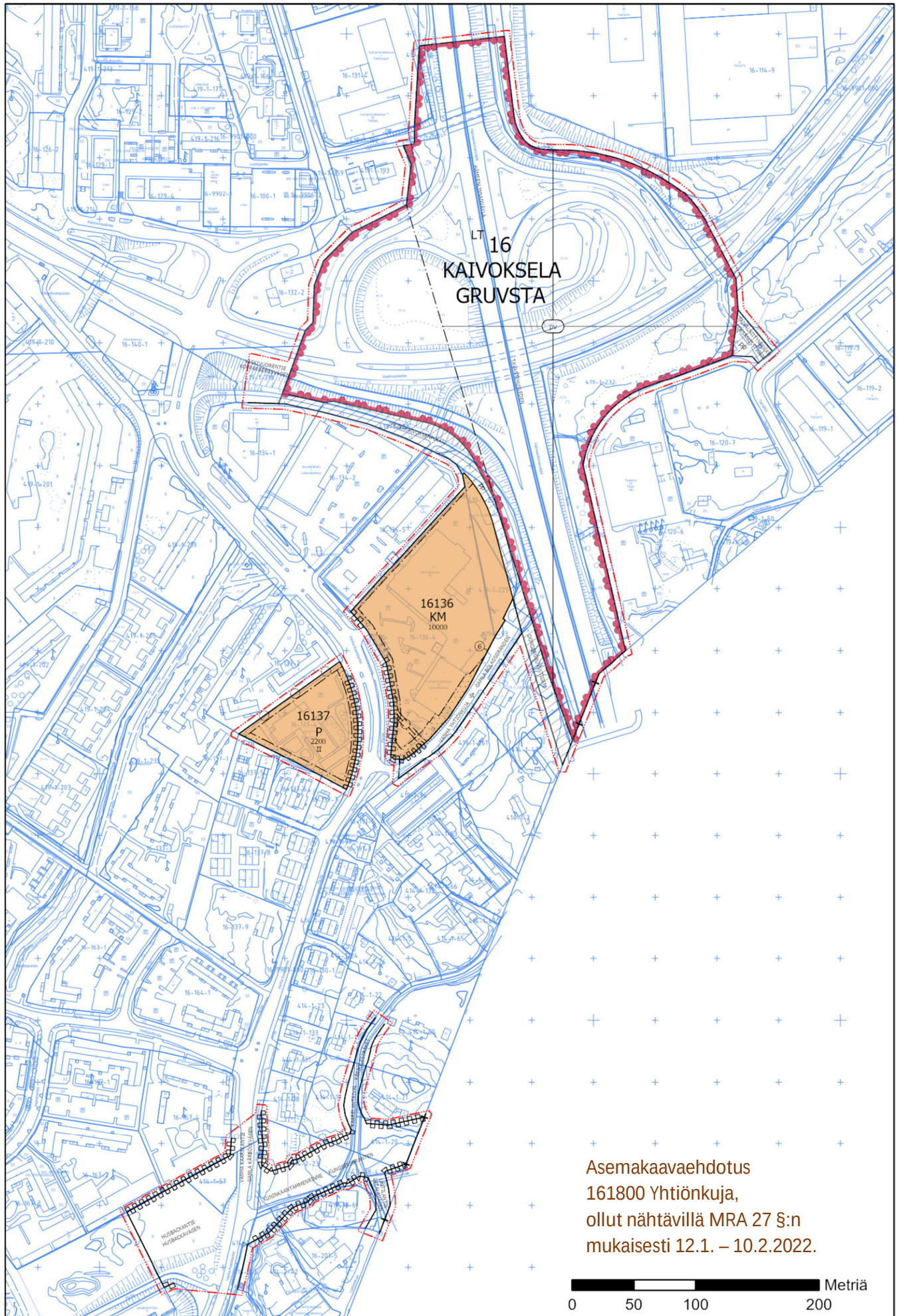
Erillinen kuuleminen / Palotie 12

Asemakaavaa piirrettäessä ilmeni, että tulevan tontin koko on 2818 m². Siten tonttitehokkuudella $e = 0,25$ tontille voidaan osoittaa 700 k-m² rakennusoikeus. Kiinteistölle lähetettiin sähköposti 21.7.2021, johon pyydettiin vastaus 16.8.2021 mennessä. Kiinteistö hyväksyi rakennusosoikeuden 23.7.2021.

=> Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

Kaavan nähtävillä olo ja lausunnot

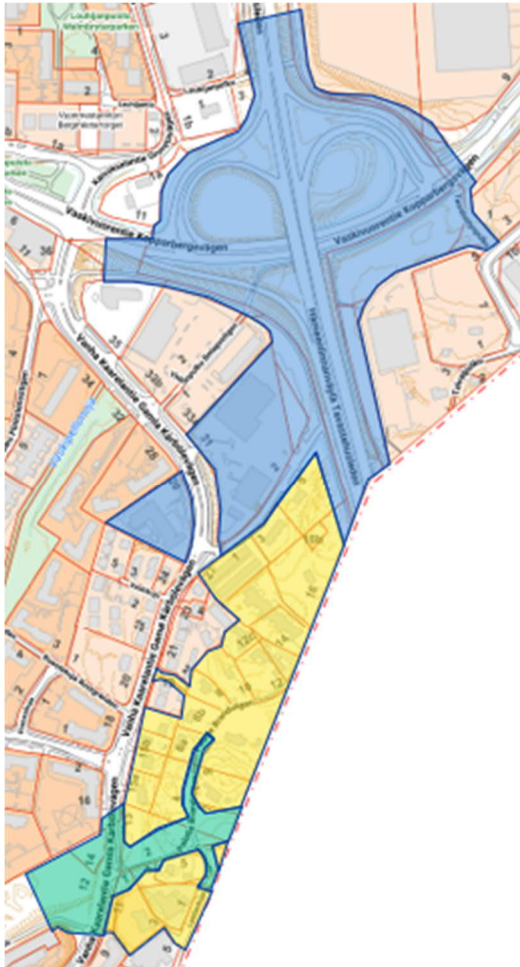
Kaupunginhallitus 13.12.2021 päätti asettaa kaavan 161800 Yhtiönkuja nähtäville ja se oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 12.1. – 10.2.2022. Tällöin jätettiin kolme muistutusta. Lausuntoja saatiin kolme. Näistä on erilliset asiakirjat.

Asemakaavaehdotus
161800 Yhtiönkuja,
ollut nähtävillä MRA 27 §:n
mukaisesti 12.1. – 10.2.2022.

0 50 100 200 Metriä

Kaava-alueen jakaminen ja kaavoituksen jatkuminen

Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi kaavaksi:

161800 Yhtiönkuja

Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2021 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue on ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä. Kaavan sisältö (katualue) ei ole muuttunut.

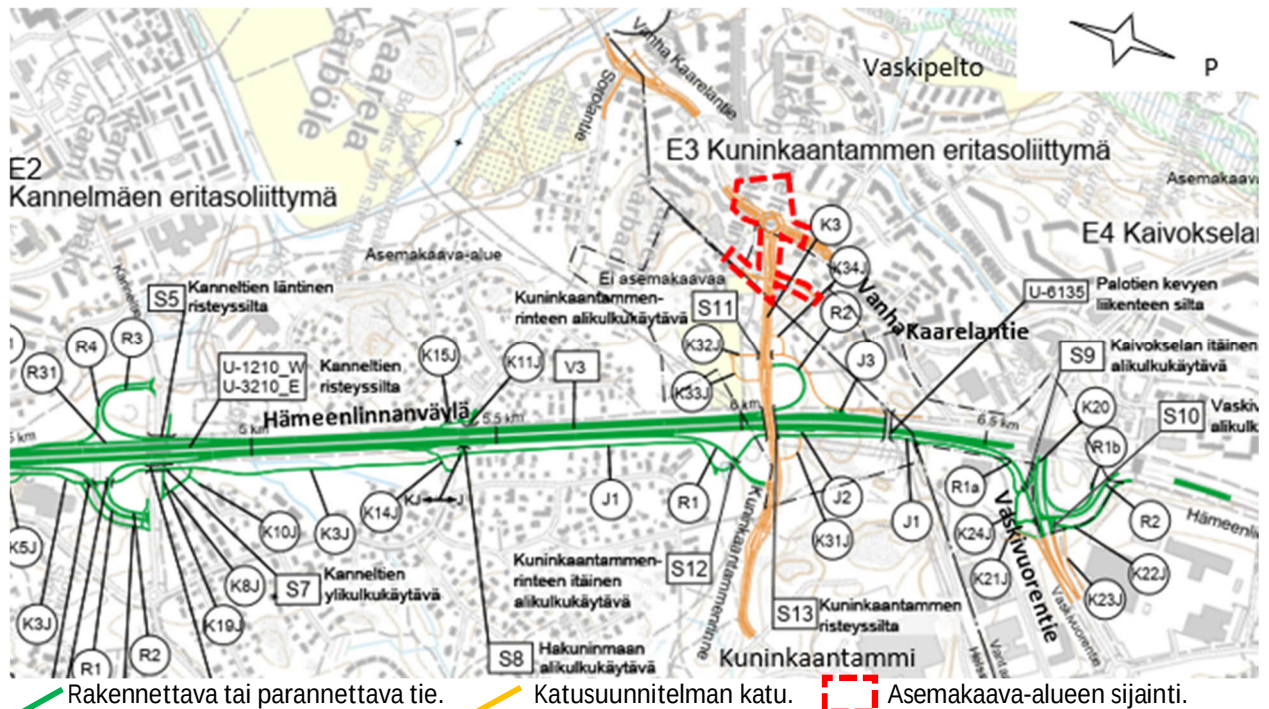
Kaava-alueen jakamisesta ilmoittaminen

Nähtävillä olon jälkeen asemakaavan 161800 Yhtiönkuja pohjoisosa käsitellään asemakaavana 161800 Yhtiönkuja ja eteläosa tässä asemakaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne. Tästä on ilmoitettu kaava-alueen maanomistajille ja naapureille kirjeellä 10.3.2022, internetissä kaavan sivulla 10.3.2022, Vantaan Sanomissa 12.3.2022, sekä lausuntojen ja muistutusten vastineissa 22.3.2022. Kaavaselostukset ovat tarkistettu. Kumpikin asemakaava käsitellään samassa kaupunkiympäristölautakunnassa 22.3.2022.

Kaava-asiakirjojen arkistointi

Tähän asemakaavaan kuuluvat asiakirjat ennen 22.3.2022 on arkistoitu kaavaan 161800 Yhtiönkuja.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

Valtatie 3:n (Hämeenlinnanväylä) Kannelmäki – Kaivoksela tiesuunnitelman yleiskartta. Ramboll 21.1.2021

4.1 KAAVAN RAKENNE

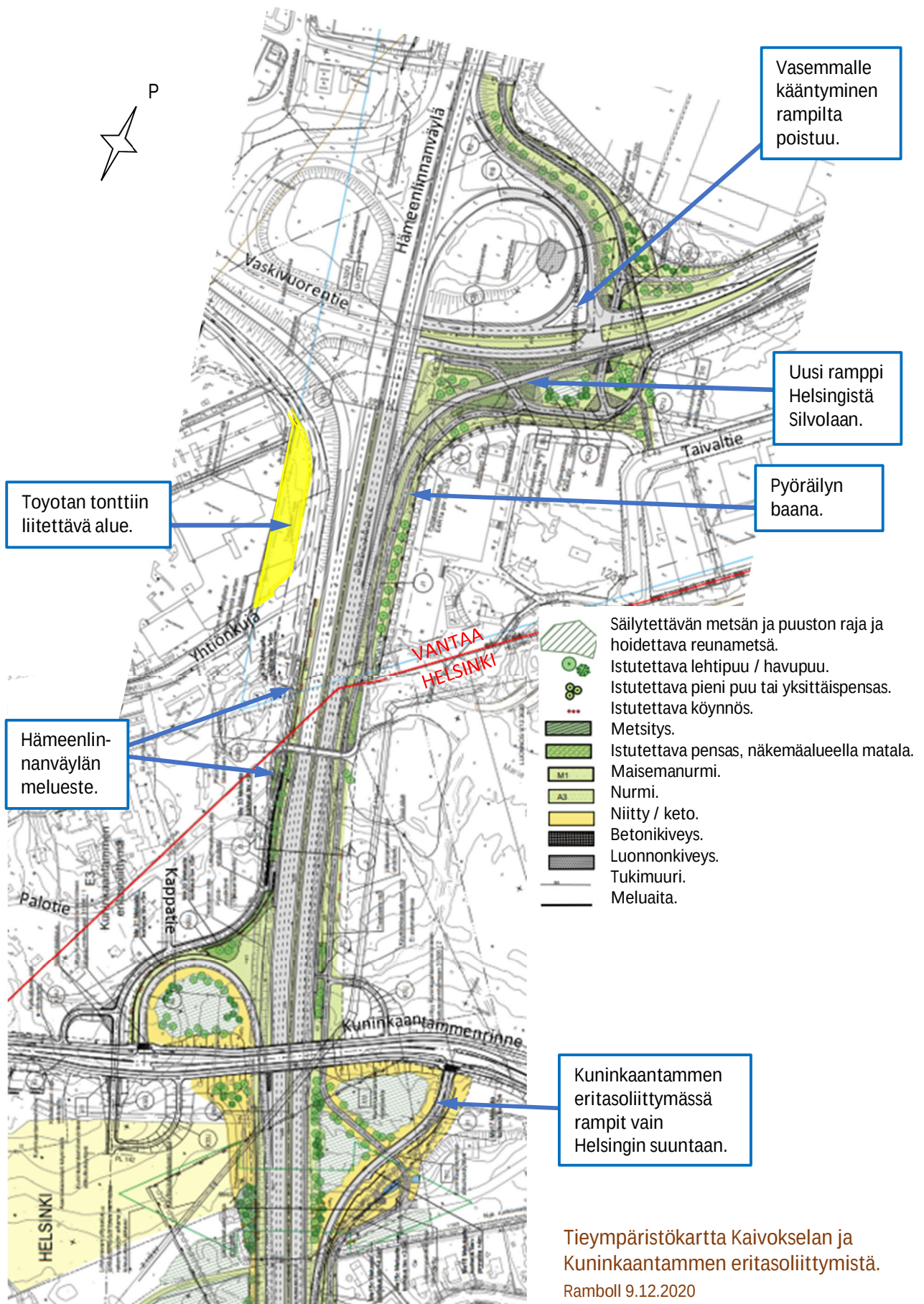
Asemakaavassa ja asemakaavamuutoksessa kaavoitetaan Kuninkaantammenrinteen katualue siihen liittyvine katuineen.

Vanhalle Kaarelantielle, Laitilantielle ja Kaarelantaipaleelle (nyt Palotie), jotka ovat inventoituja rakennusperintökohteita, mutta joita ei ole suojeltu, ei anneta suojelumerkintöjä merkittävien katumuutosten vuoksi. Vanhalle Kaarelantielle tulee kiertoliittymä. Palotietä ja Laitilankujaa on linjattava uudelleen, koska Kuninkaantammenrinne sijoittuu leikkaukseen.

Samaan kaava-alueeseen kuuluneet muut alueet kaavoitetaan asemakaavoilla 161800 Yhtiönkuja ja 161900 Palotie.

Hämeenlinnanväylälle toteutetaan kolmannet kaistat meluaitoiineen ja Helsingin puolelle uusi Kuninkaantammen eritasoliittymä. Kaivoksen eritasoliittymää parannetaan rakentamalla uusi ramppi Helsingistä Silvolan suuntaan. Suunnitelma sisältää myös parannuksia bussipysäkeille sekä jalankululle ja pyöräilylle. Vanhalta Kaarelantieltä Kuninkaantammen eritasoliittymään ja edelleen Kuninkaantammen on suunniteltu uusi katu, Kuninkaantammenrinne, joka sijoittuu aiemmin Kehä II:lle varattuun maastokäytävään.

Lisäksi Vanhaa Kaarelantietä parannetaan Sorolantien kohdalla, minne on kaavoitettu riittävä katuvaraus jo aikaisemmin.

Kaavaratkaisun perustelut

Hämeenlinnanväylän parantaminen, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kuninkaantammenrinne ovat välttämättömiä kaupunkiseudun kasvun, kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen vuoksi ja jotta Helsingin ja Vantaan yleiskaavojen mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa. Kuninkaantammenrinne tarvitaan Vantaalle paitsi yhdyskaduksi Hämeenlinnanväylälle, myös Nydal–Storkensin pientaloalueen rakentamiseksi Helsinkiin.

Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kaivokselan eritasoliittymän uusi ramppi Silvolan suuntaan ovat välttämättömiä Helsingin Kuninkaantammen rakentamisen johdosta, jotta jo nyt ruuhkaisten Kaivokselan liittymän ja Vaskivuorentien toimivuus voidaan turvata.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien liittymien kehittäminen ei ole mahdollista, koska siihen ei ole jäljellä enää tilaa eikä liittymien kapasiteetti voi enää kasvaa liikennemäärien kasvaessa.

Asemakaava on sekä voimassa olevaan yleiskaavaan (2007) että hyväksytyn yleiskaavan (2021) mukainen.

Hämeenlinnanväylän tiealueen ja katualueiden rajaukset perustuvat valtatie 3 tie- ja katusuunnitelmaluonnoksiin (2021).

Vanhaa Kaarelantietä, Laitilantietä ja Kaarelantaipaleen (Palotien) alkuosaa ei voida suojella välttämättömien merkittävien katumuutosten vuoksi. Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaan puolella leikkaukseen, mikä aiheuttaa muutoksia myös risteäviin katuihin. Vanhan Kaarelantien kiertoliittymä, bussipysäkin siirto ja keskisaarekkeet ovat tarpeen liikenteen toimivuuden vuoksi.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Hämeenlinnanväylän tiemelua torjutaan tiesuunnitelman mukaisilla Hämeenlinnanväylän meluaidoilla. Meluidan korkeus on Palotien kohdalla 5 metriä ja Palotien sillan pohjoispuolella 6 metriä. Kuninkaantammenrinteen meluselvitys sisältyy Hämeenlinnanväylän meluselvitykseen.

Hämeenlinnanväylän tiesuunnittelun tavoitteena on ollut, ettei nykyisillä oleskelupihoilla ylity 60 dB melutaso ennustetilanteessa vuonna 2050, kun Hämeenlinnanväylällä on meluesteet.

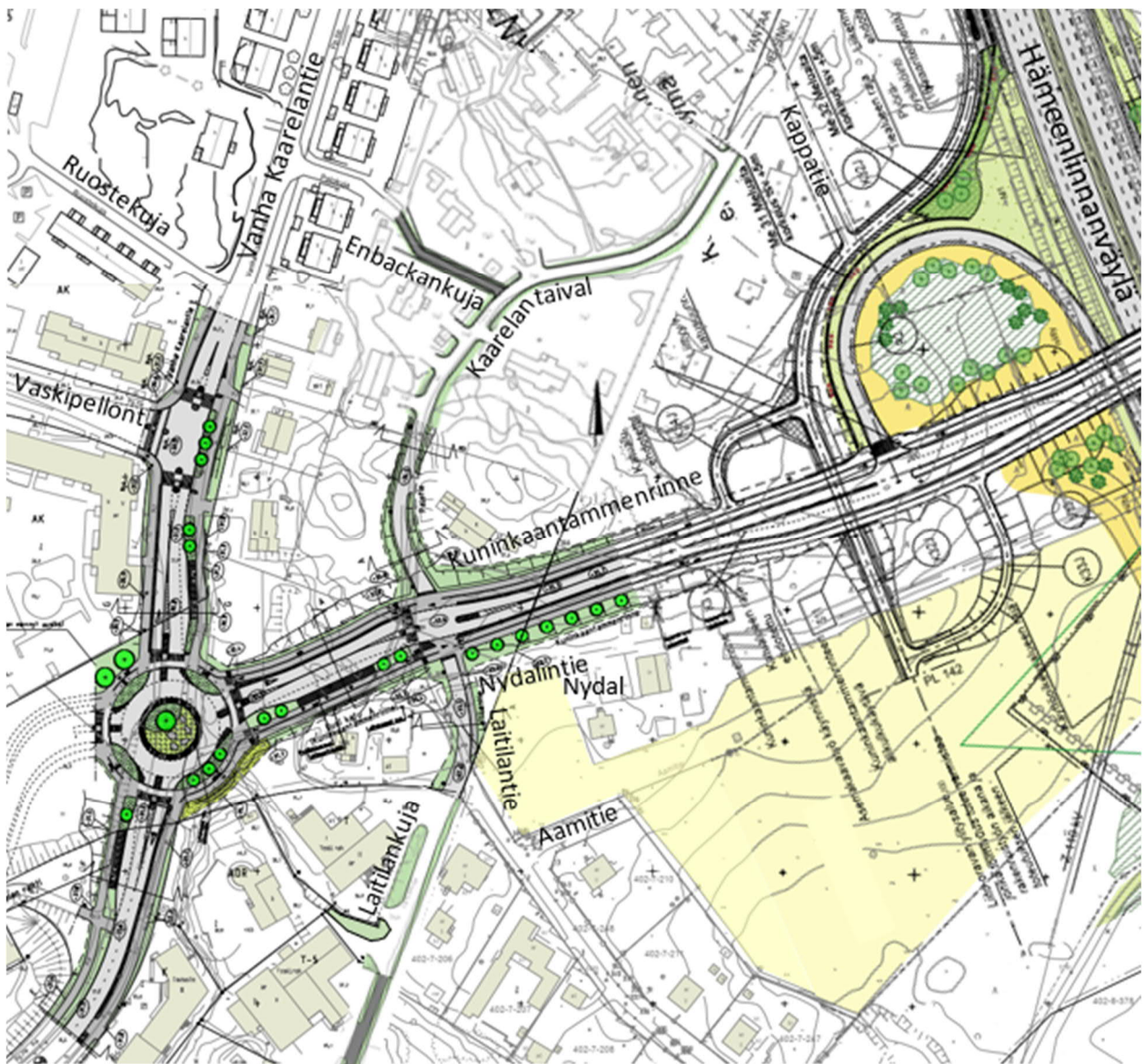
Rakennusten ääneneristävytydestä ja hulevesien viivyttämisestä määrätään kaupungin rakennusjärjestyksessä.

4.3 ALUEVARAUKSET

Kadut

Kadut kaavoitetaan katujen yleissuunnitelmaluonnosten mukaisesti, mikä sisältää lumitilat.

Kuninkaantammenrinne on uusi katu Vanhalta Kaarelantieltä Hämeenlinnanväylän uudelle Kuninkaantammen eritasoliittymälle, josta on yhteys vain Helsingin suuntaan, ja edelleen Kuninkaantammeen. Katu rakennetaan nykyisen Palotien alkupään paikalle aiemmin Kehä II:lle varattuun maastokäytävään. Kadun molemmin puolin tulee jalkakäytävät ja pyörätiet. Kadulle tulee bussipysäkkivaraus. Katu sijoittuu Vantaan puolella leikkaukseen. Myöhemmin kadun luiskat voidaan kaavoittaa tonttien osiksi. Ajoliittymä Kaarelan vpk:n tontille siirretään Laitilantielle.

Kooste teiden ja katujen yleissuunnitelmaluonnoksista.

Ramboll & Salo & Kallaluoto 2021

Vanhan Kaarelantien ja Kuninkaantammenrinteen risteykseen rakennetaan kiertoliittymä, jossa varaudutaan neljanteen haaraan, Husbackantieen. Bussipysäkki V1624 siirtyy Vaskipellontien kohdalta uuden kiertoliittymän eteläpuolelle. Näin Vaskipellontien eteläiselle suojatielle saadaan keskisaareke. Muutosten vuoksi Vanhaa Kaarelantietä ei voida suojella tällä asemakaava-alueella. Vanhan Kaarelantien linjausta suojelee kadulle varattu katualue.

Kaarelantaipaleen (nyt Palotie) alkuosaan tarvitaan mutka, jotta katu voi laskeutua Kuninkaantammenrinteelle, joka sijoittuu leikkaukseen. Siten katua ei voida merkitä suojelluksi tieksi tämän asemakaavan osalta. Pohjoisempana tie jatkuu Helsinkiin, mitä kautta on ajoliittymiä myös Vantaan tonteille. Helsingin puoleisen pientaloalueen rakentaminen voidaan hoitaa Palotien ja edelleen Kappatien kautta.

Laitilantie jatkuu Helsingin puolelle. Kuninkaantammenrinteen takia kadun Vantaan puoleinen osuus linjataan uusiksi, joten katua ei voida merkitä suojelluksi tieksi tämän asemakaavan osalta. Kaarelan vapaapalokunnan tontille ajetaan jatkossa Laitilantieltä. Helsingin puoleisen Nydalin tilan rakentaminen voidaan hoitaa Laitilantien ja Helsinkiin suunnitellun Aamitien kautta.

Tekninen huolto

Vesihuolto

Kuninkaantammenrinteen ja Vanhan Kaarelantien kiertoliittymässä saatetaan tarvita hulevesiverkoston laajentamista, mikä ratkaistaan tulevassa katusuunnitelmassa. Muilta osin aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. (HSY 12.8.2021)

Katualueille sijoittuvia johtoja ei merkitä asemakaavaan.

Hulevesien hallinta

Vantaan kaupunki on laatinut hulevesiohjelman 2009 ja hulevesienhallinnan toimintamallin 2014. Hulevesien viivytyksestä määrätään kaupungin rakennusjärjestyksessä.

Vantaalla hulevesien hallinnan ensisijainen tavoite on estää rakentamisesta aiheutuva haitallinen hulevesivirtaamien kasvu. Hulevesiä viivytetään paikallisesti ja alueellisesti niin, että alueelta purkautuva virtaama säilyy nykytilanteen tasossa myös suunnitellun maankäytön toteuduttua.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Vaikutukset kaupunkirakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Kuninkaantammenrinne yhdistää Kuninkaantammen Vaskipeltoon ja Malminkartanoon. Rakennusperintökohteet Palotien ja Laitilantien alkuosat jäävät Kuninkaantammenrinteen rakentamisen alle. Vanhalle Kaarelantielle rakennetaan kiertoliittymä, joten tietä ei voida suojella tällä kaava-alueella, mutta tietä suojelee katualueen linjaus.

Vaikutukset luonnonympäristöön

Kuninkaantammenrinne sijoittuu nykyisin avoimeen maastokohtaan. Kadun taseaus aiheuttaa maastoleikkauksen, jota voidaan häivyttää katuun rajoittuvien tulevien tonttien rakentamisella. Keltamataran esiintymispaikka säilyy Porraskalliolla kaava-alueen ulkopuolella.

Liikenteelliset vaikutukset

Hämeenlinnanväylän liikennemäärä kasvaa nykyisestä 58 800 ajoneuvosta/vrk (2020) 86 200 ajoneuvoon/vrk (2050), mikä tarvitsee toimenpiteitä liikenteen toimivuuden varmistamiseksi.

Asemakaava mahdollistaa Kuninkaantammenrinteen yhdyskadun rakentamisen. Hämeenlinnanväylälle suunniteltu uusi Kuninkaantammen eritasoliittymä on välttämätön, jotta Vantaan ja Helsingin yleiskaavojen mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa ja jotta jo nyt ruuhkaisten Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien toimivuus voidaan turvata. Kaivokselan eritasoliittymä vaatii nopeita parantamistoimenpiteitä liikenteen toimivuuden parantamiseksi.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien liittymien kehittäminen ei ole mahdollista, koska siihen ei ole jäljellä enää tilaa eikä liittymien kapasiteetti voi enää kasvaa liikennemäärien kasvaessa.

Kuninkaantammenrinne nopeuttaa pääsyä Kaarelan vpk:n paloaseman tontilta Hämeenlinnanväylälle, Kuninkaantammen ja Silvolaan ja parantaa näin pelastuskohteiden tavoittamista.

Hämeenlinnanväylän lisäkaistat parantavat Hämeenlinnanväylän välityskykyä ja vähentävät ruuhkautumista, mikä nopeuttaa matka-aikoja. Matka-ajan ennustettavuus paranee ruuhka-aikoina. Myös raskaan liikenteen ja joukkoliikenteen sujuvuus paranee ja matka-ajat nopeutuvat. Pidemmät liittymiskaistat helpottavat bussien liittymistä Hämeenlinnanväylälle. Melusuojaustoimenpiteet vähentävät liikenteen aiheuttamia meluhaittoja asutukselle.

Liikennemäärät

Tie- tai katuosuus	Nopeus km/h	2020*	Ennuste 2050*
Hämeenlinnanväylä Kannelmäki – Kaivoksela	80	58 800	86 200
Vaskivuorentie Kaivokselantien liittymän itäpuolella	40	18 300	21 500
Kuninkaantammenrinne vt3 – Vanha Kaarelantie	40	–	5 100
Vanha Kaarelantie Vaskivuorentieltä etelään	40	7 400	7 000
Vanha Kaarelantie Kuninkaantammenrinteeltä etelään	40	8 750	7 000
Kaarelantaival (Palotie)	30	60	222**

* Keskivuorokausiliikenne, Ramboll 1.10.2021.

** Sisältää myös arvioitun Helsingin puolelle tulevan rakentamisen. Suurin liikennemäärä on kadun eteläpäässä.

Myös jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet ja turvallisuus paranevat. Hämeenlinnanväylän tie-suunnitelma sisältää jalankulun ja pyöräilyn pääväylät Hämeenlinnanväylän itäpuolelle ja Vaskivuorentien eteläpuolelle. Katusuunnitelma sisältää Vaskipellon ja Kuninkaantammen kerrostalo-alueiden välille leveät jalankulku- ja pyörätiet.

Helsingin puolelle tulee Kaarelantaipaleen suuntainen kevyen liikenteen raitti Hämeenlinnanväylän viereen, jolloin Kaarelantaipaleella (Palotieltä) säilyy vanhan tien luonne eteläosaa lukuun ottamatta. Eteläosassa tien linjausta on hieman muutettava, koska Kuninkaantammenrinne sijoittuu leikkaukseen.

Uusi tie- ja katusuunnitelma vie huomattavasti vähemmän maata, kuin mitä Kehä II:n vaatimat ramppi- ja eritasojärjestelyt olisivat vieneet. Myös Palotien kävelysilta säilyy paikallaan.

Tässä asemakaavassa esitettävät kadut liittyvät saumattomasti Helsingin puolen tie- ja katusuunnitelmiin, mikä on tutkittu tie- ja katusuunnitelmien yhteisen laatimisen yhteydessä.

Suhde Vantaan puolen kaavoitukseen

Osallistumisessa 27.1. – 31.3.2021 laadittu luonnos Palotien – Laitilankujan alueen rakentamiseksi.

Rakennusperintökohteet Palotie 5, 7 ja 9 säilyvät ja uusi rakentaminen myötäilee uusia katulinjoja. Kuninkaantammenrinteen katuluiskat voidaan liittää tontteihin.

Vantaan puolen rakentaminen ei estä rakentamista Helsingin puolelle, jonne Nydalin ja Sorkensin tiloille pääsee Kaarelantaipaleen (Palotien) ja Laitilantien kautta. Enbackankuja olisi uusi kävely- ja pyöräilykatu.

Suhde Helsingin puolen kaavoitukseen

Helsingin Kuninkaantammen osayleiskaavassa 2008 Hämeenlinnanväylä ja Kuninkaantammen eritasoliittymä ovat liikennealuetta. Lisäksi osayleiskaavassa on esitetty pientaloalueita Vantaan rajaa vastaan. Nämä liittyvät Vantaan Palotien ja Laitilantien pientaloalueisiin.

Helsinki laatii asemakaavaa Kuninkaantammen eritasoliittymää ja sen liikenne- ja katujärjestelyjä varten. Lisäksi tutkitaan maankäytön mahdollisuuksia liittymän ympäristössä. Yhteys Helsingin pientaloalueille kulkee Kaarelantaipaleen (Palotien) ja Laitilantien kautta, jotka jatkuvat Helsingin puolelle. Kaarelantaipaleelta on Helsingin kautta tonttoliittymiä myös Vantaan tonteille.

Kuninkaantammen eritasoliittymä ja ympäristö

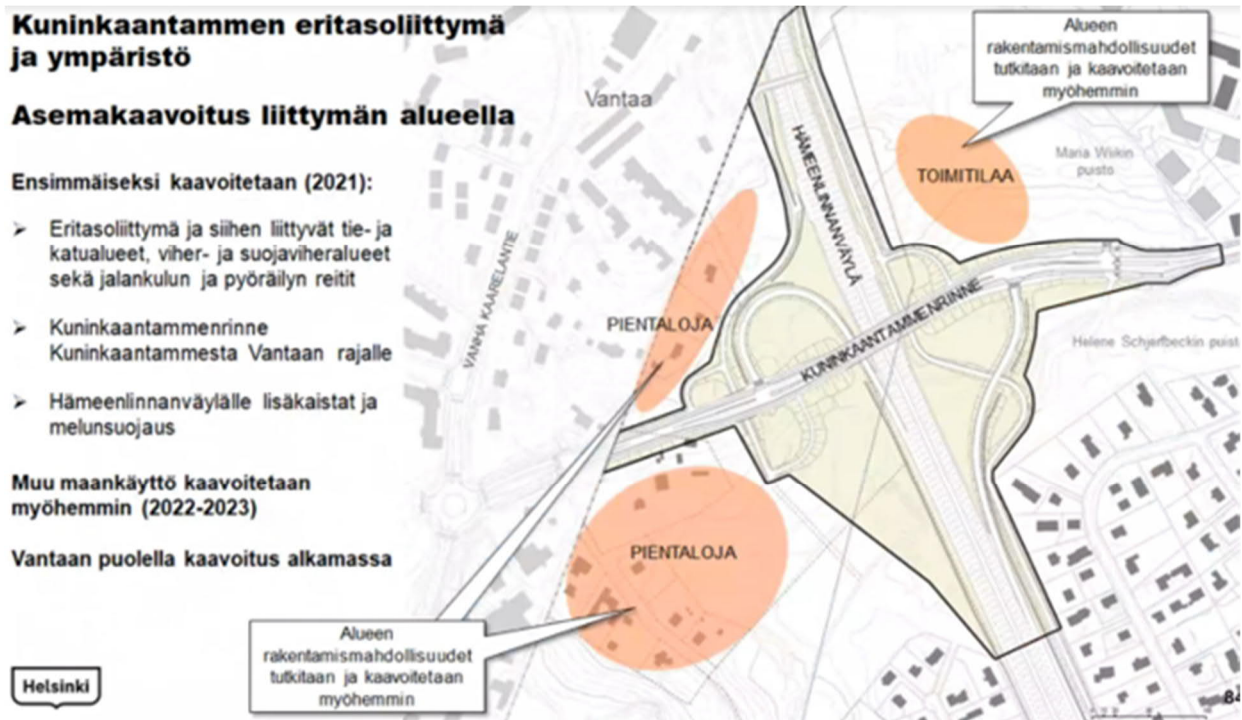
Asemakaavoitus liittymän alueella

Ensimmäiseksi kaavoitetaan (2021):

- Eritasoliittymä ja siihen liittyvät tie- ja katualueet, viher- ja suojaviheralueet sekä jalankulun ja pyöräilyn reitit
- Kuninkaantammenrinne Kuninkaantammesta Vantaan rajalle
- Hämeenlinnanväylälle lisäkaistat ja melunsuojaus

Muu maankäyttö kaavoitetaan myöhemmin (2022-2023)

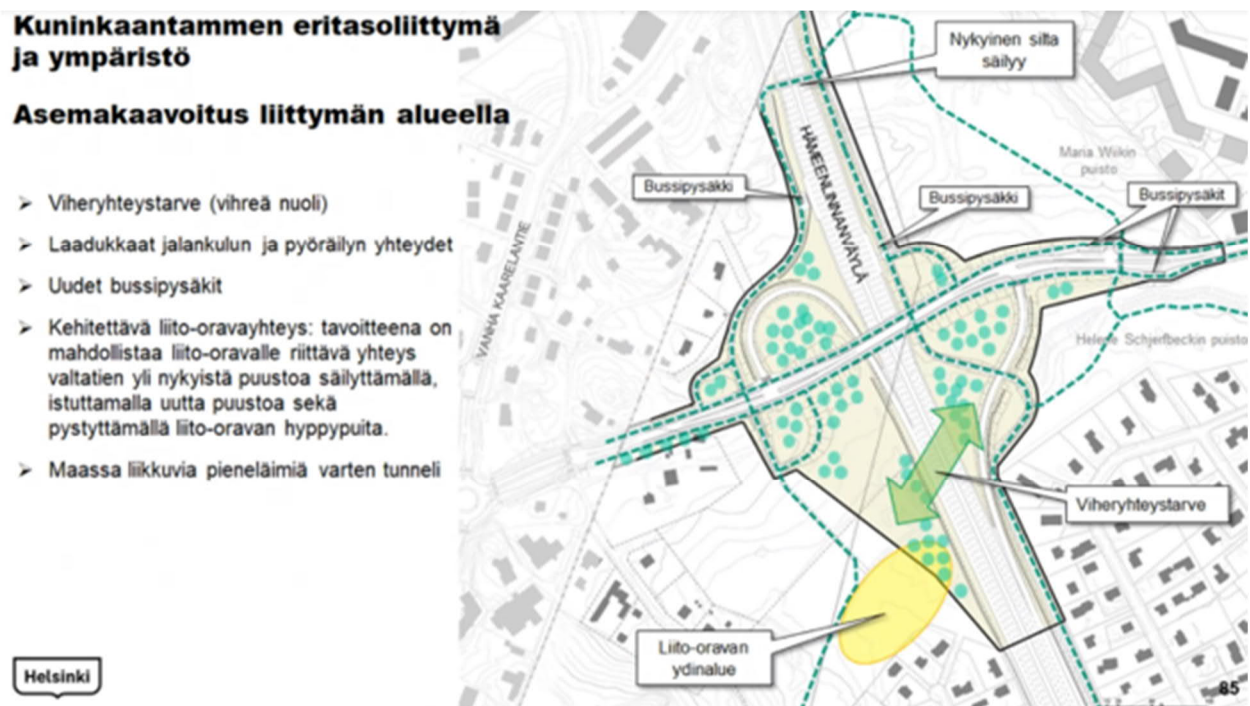
Vantaan puolella kaavoitus alkamassa

Kuninkaantammen eritasoliittymä ja ympäristö

Asemakaavoitus liittymän alueella

- Viheryhteystarve (vihreä nuoli)
- Laadukkaat jalankulun ja pyöräilyn yhteydet
- Uudet bussipysäkit
- Kehitettävä liito-oravayhteys: tavoitteena on mahdollistaa liito-oravalle riittävä yhteys valtatie yli nykyistä puustoa säilyttämällä, istuttamalla uutta puustoa sekä pystyttämällä liito-oravan hyppypuita.
- Maassa liikkuvia pieneläimiä varten tunneli

Suhde Helsingin puolen asemakaavasuunnitelmiin.

Uutta Länsi-Helsinkiä, Ulla Jaakonaho 27.1.2021

'Haikaranlaakso' - tavoitteita ja ratkaisuperiaatteita

Maanomistajan luonnos Helsingin Nydalin ja Storkensin tiloille, pientalo- ja pienkerrostalo-rakentamista 10 750 k-m2.

A-konsultit / Staffan Lodenius 10.8.2021

Helsingin puoleisten maanomistajien luonnoksessa Kuninkaantammenrinne on piirretty sekä Helsingin että Vantaan puolelle ja Helsingin Nydalin ja Storkensin tiloille on esitetty runsaasti rakentamista. Siinä myös Vantaan puolen rakentaminen on esitetty lähes sellaisenaan kuten sitä on käsitelty Palotien asemakaavan osallistumisessa 27.1. – 31.3.2021 (kuva s. 35).

Sosiaaliset vaikutukset

Asemakaava vastaa kasvavan kaupungin jatkuvaan väestön ja liikenteen kasvuun. Uudet tie- ja katuratkaisut helpottavat liikkumista ja vähentävät liikenteeseen käytettyä aikaa. Kuninkaantammenrinne yhdistää Kuninkaantammen kerrostaloalueen Vaskipeltoon ja Malminkartanoon.

Ilmastovaikutukset

Rakentaminen vaatii resursseja, sekä varoja että materiaaleja, mikä lisää rakentamisen aikaista hiilijalanjälkeä. Liikenteen sähköistyminen kuitenkin vähentää päästöjä ja ilmastovaikutuksia. Liikkumisen helpottuminen vähentää ajosuoritetta ja päästöjä. Kaavaan liittyvillä tonteilla voidaan hyödyntää kaukolämpöä, maalämpöä ja aurinkoenergiaa.

- Varautuminen ilmastomuutokseen: Ilmaston lämpeneminen lisää kasvillisuutta, se varjoisuutta. Lumien lisääntymiseen varaudutaan katujen lumitiloilla ja Ylästään kaavoitetulla lumen vastaanottopaikalla. Runsaisiin sateisiin varaudutaan hulevesien hallinnalla. Tulvavedet vähentävät lisäveden tarvetta Päijännetunnelista Mätäojaan.

Kaavan laajemmat vaikutukset

Tie- ja katuverkon parantamisen laajemmat vaikutukset kaupunkirakenteeseen, liikenteeseen ja ilmastoon on tutkittu yleiskaavassa.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja katumelu

Hämeenlinnanväylän parantamisen yhteydessä meluntorjunta paranee huomattavasti Palotien alueella, kun Kaarelantaipaleen (Palotien) kohdalle rakennetaan 5–6 metriä korkea meluaita. Meluaidan korotus 8 metriin ei enää olennaisesti parantaisi melutilannetta.

Asemakaavassa sovelletaan Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 melutasojen ohjearvoja. Asemakaava on olevan asuinalueen täydennysrakentamista, jolloin yöajan ohjearvo on 50 dB.

Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan 2/2013, Melun- ja värinän torjunta maankäytön suunnittelussa, tavoitteena on, että melun ohjearvot täyttyisivät koko asumiseen varatulla alueella. Mikäli tähän ei ole mahdollista päästä, tulisi varmistaa, että ohjearvot alitetaan ainakin asuntojen pihalla oleskeluun ja leikkiin tarkoitetuilla alueilla. Asuinrakennusten oleskeluparvekkeet ja terassit rinnastetaan ulko-oleskelualueisiin.

Kaavaan on laadittu meluselvitykset sekä tietä että Palotien kaavaa suunniteltaessa (Ramboll tiesuunnitelmaan 11.5. – 7.12.2020, kaavaan 1.10.2021). Näiden tulos on luonnollisesti sama.

Kuninkaantammenrinteen rakentaminen ei alhaisen nopeustason (40 km/h) vuoksi merkittävästi vaikuta naapurikiinteistöjen melutilanteeseen.

Rakennusten ääneneristävyydestä määrätään rakennusjärjestyksessä. Nykyinen ääneneristävyyssuositus 32 dB lentomelua vastaan kattaa sekä lento- että tiemelun.

Pienhiukkaset

Hämeenlinnanväylän meluste rajoittaa sekä melun että pienhiukkasten leviämistä. Asuntojen minimietäisyydet katujen ajoratojen reunoista täyttyvät. Bussilinjaa 30 ajetaan sähköbusseilla.

Pienhiukkasmäärät ovat laskeneet sekä pitkällä aikavälillä että viime vuosina huomattavasti. Kehitys jatkuu, kun autokanta uusiutuu. Uudet myytävät autot ovat sähköautoja 2030. Autojen keski-ikä on Uudellamaalla 10 vuotta (2019), joten autokanta on uusiutunut ennustevuonna 2050.

1. Nykytilanne, tie- ja katumelu. Nykyinen meluntorjunta. Päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 11.5.2020

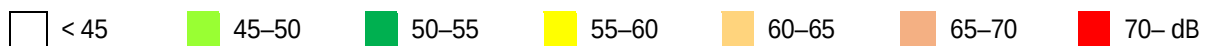
2. Ennustetilanne 2030, tie- ja katumelu. Nykyiset liikennejärjestelyt ja nykyinen meluntorjunta. Päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 22.5.2020

3. Ennustetilanne 2050, tie- ja katumelu. Tiesuunnitelman järjestelyt, vain nykyinen meluntorjunta (teoreettinen vertailutarkastelu). Päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 7.12.2020

4. Ennustetilanne 2050, tie- ja katumelu. Tiesuunnitelman järjestelyt, suunniteltu meluntorjunta, tavoitteena ettei asuinrakennusten oleskelupihoilla ylitä 60 dB melutaso. Päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 7.12.2020

4.6 NIMISTÖ

Kylän nimi Kaarela / Kårböle, esiintyy 1417 Magnus i Karisbola. Helsingin puolella on kaupunginosa Kaarela / Kårböle (1990), Vantaan puolella kylä Pohjois-Kaarela / Norra Kårböle (1946).

Kaupunginosan nimi Kaivoksela / Gruvsta (1961) johtuu 1700-luvun rautakaivoksista. Ruotsalaisen nimen loppuosa -sta merkitsee paikkaa ja kaupunkia (stad).

Kadut

- Husbackantie, Husbackavägen, 2020, vanhasta talonnimestä Husbacka (1695). Kehätietä suunniteltiin 1960-luvulta, 1974 Kehä II, Ring II, mutta sitä ei tule. (Nr 9.12.2019; Kala 2.6.2020)
- Kaarelantaival, Kårbölestråket, 1966 Palotie, Brandvägen, se Vpk:n talon (1950) mukaan. Tie on mennyt Helsingin pitäjän kirkolle ja jatkuu yhä Helsingin puolelle. Espoossa on Palotie, Brandvägen, jossa on enemmän taloja. Päällekkäisiä kadunnimiä poistetaan pelastusturvallisuuden vuoksi. Uusi nimi Kårbölen kylän mukaan. (Nr 25.5.2021)
- Kuninkaantammenrinne, Kungseksbranten, Helsingissä 2006. Kuninkaantammentien (1957) varrella olevan vanhan tammen mukaan, jonka tarinan mukaan istutti Ruotsin kuningas 1600- tai 1700-luvulla. Tosin nimi voi johtua myös siitä, että tammien istuttamiseen tarvittiin kuninkaan lupa, koska tammia tarvittiin laivanrakennukseen. (Nr 25.5.2021)
- Laitilantie, Letalavägen, Helsingissä 1957, Vantaalla 1975, vanhoista puuastioista ja niiden valmistuksesta. Laitila on ollut Lounais-Suomen tunnetuimpia puuastiapiitäjiä.
- Vanha Kaarlantie, Gamla Kårbölevägen, 1742 Winter väg ifrån Tavastehus, sittemmin Helsinki – Hämeenlinna maantie, Helsingin puolella 1957 Vanha Nurmijärventie, Gamla Nurmijärvivägen, 1962 Malminkartanontie, Malmgårdsvägen. 1965 asukkaat ehdottivat nykyistä nimeä, joka on johdettu kylän nimestä Kårböle. Nimi on kartassa 1966.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän parantaminen esiintyy ennen vuotta 2030 aloitettavana liikenneinvestointina Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmassa (MAL 2019, s. 24, 38, 82), joka on hyväksytty Helsingin seudun yhteistyökokouksessa 28.3.2019.

Kaupunki lunastaa katualueet, jotka eivät vielä ole kaupungin omistuksessa.

Katualueille laaditaan katusuunnitelma, kun asemakaava on tullut voimaan. Katusuunnitelman luonnos on ollut nähtävillä 9.12.–22.12.2020.

Kaavan valmisteluun osallistuneet		
Vantaan kaupunki		
Asemakaavoitus	asemakaavapäällikkö	Ilkka Laine
	aluearkkitehti	Timo Kallaluoto
	asemakaava-arkkitehti	Annakaisa Haanpää
	asemakaava-arkkitehti	Anna Hakamäki
	asemakaava-arkkitehti	Anders Hedman
	kaavoitusinsinööri	Mikko Järvi
	kaavatekninen koordinaattori	Marko Hoffren
Kiinteistöt ja tilat	tonttipäällikkö	Armi Vähä-Piikkiö
	tonttiasiamies	Jari Sainio
	kiinteistökehityspäällikkö.	Tomi Henriksson
	maankäyttöinsinööri	Juho Lumme
	maankäyttöinsinööri	Marja Hannikainen
	maanäyttötekniikko	Jorma Hopponen
	paikkatietoasiantuntija	Natalia Lindström
	lakimies	Heino Pitkänen
Kadut ja puistot	liikenteen alueinsinööri	Teemu Vihervaara
	liikenneinsinööri	Pirjo Salo
	liikennetietoasiantuntija	Suvi Rytönen-Halonen
	Alueinsinööri	Mikko Kettunen
	suunnitteluinsinööri	Henri Hyttinen
Rakennusvalvonta	lupa-arkkitehti	Timo Tamminen
Talous- ja hallintopalvelut	vuorovaikutusasiantuntija	Pia Tasanko-Lavinkainen
Yleiskaavoitus	yleiskaavapäällikkö	Mari Siivola
	johtava maisema-arkkitehti	Laura Muukka
	maisema-arkkitehti	Elina Ekroos
	yleiskaavasuunnittelija	Jonna Kurittu
Ympäristökeskus	ympäristösuunnittelija	Jarmo Honkanen
Helsingin kaupunki		
Jukka Tarkkala	Ulla Jaakonaho	Taina Toiviainen
Tiina Falck	Raimo Pakarinen	Olli-Pekka Aalto
Petra Rantalainen		
Väylävirasto		
Matti Rynänen		
Uudenmaan ELY-keskus		
Juha Noeskoski	Arto Kärkkäinen	Tuomas Autere
Sami Mankonen	Eeva Kopposela	
Ramboll Finland Oy		
Lotta-Maija Salmelin	Topi Vuorio	Emilia Vainikainen
Maija Musto	Meri Lampinen	Annukka Kylmälä
Eeva Elmnäinen	Timo Korkee	Nico Id

Vantaa 22.3.2022

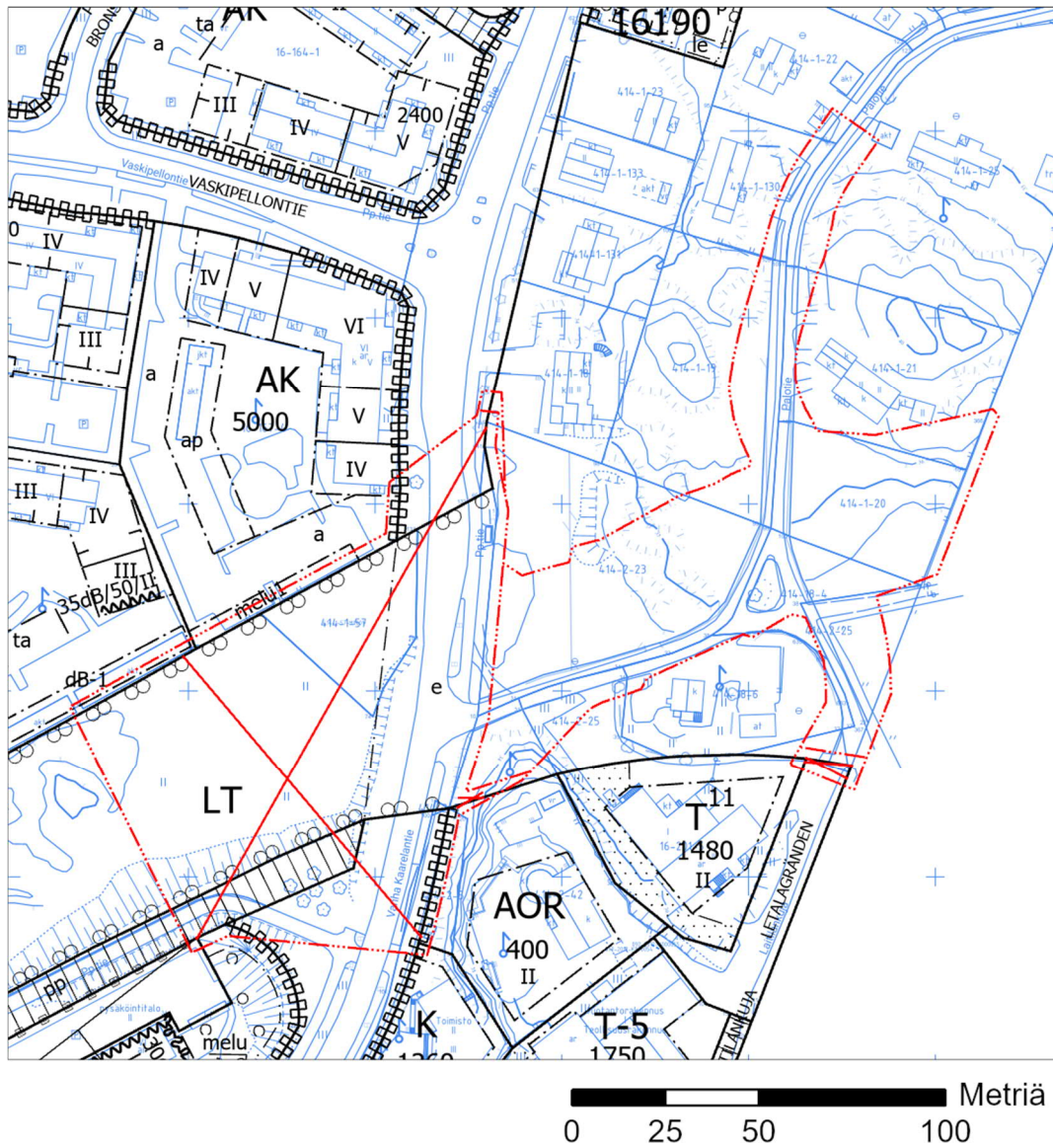
VANTAAN KAUPUNKI

Länsi-Vantaan asemakaavoitus

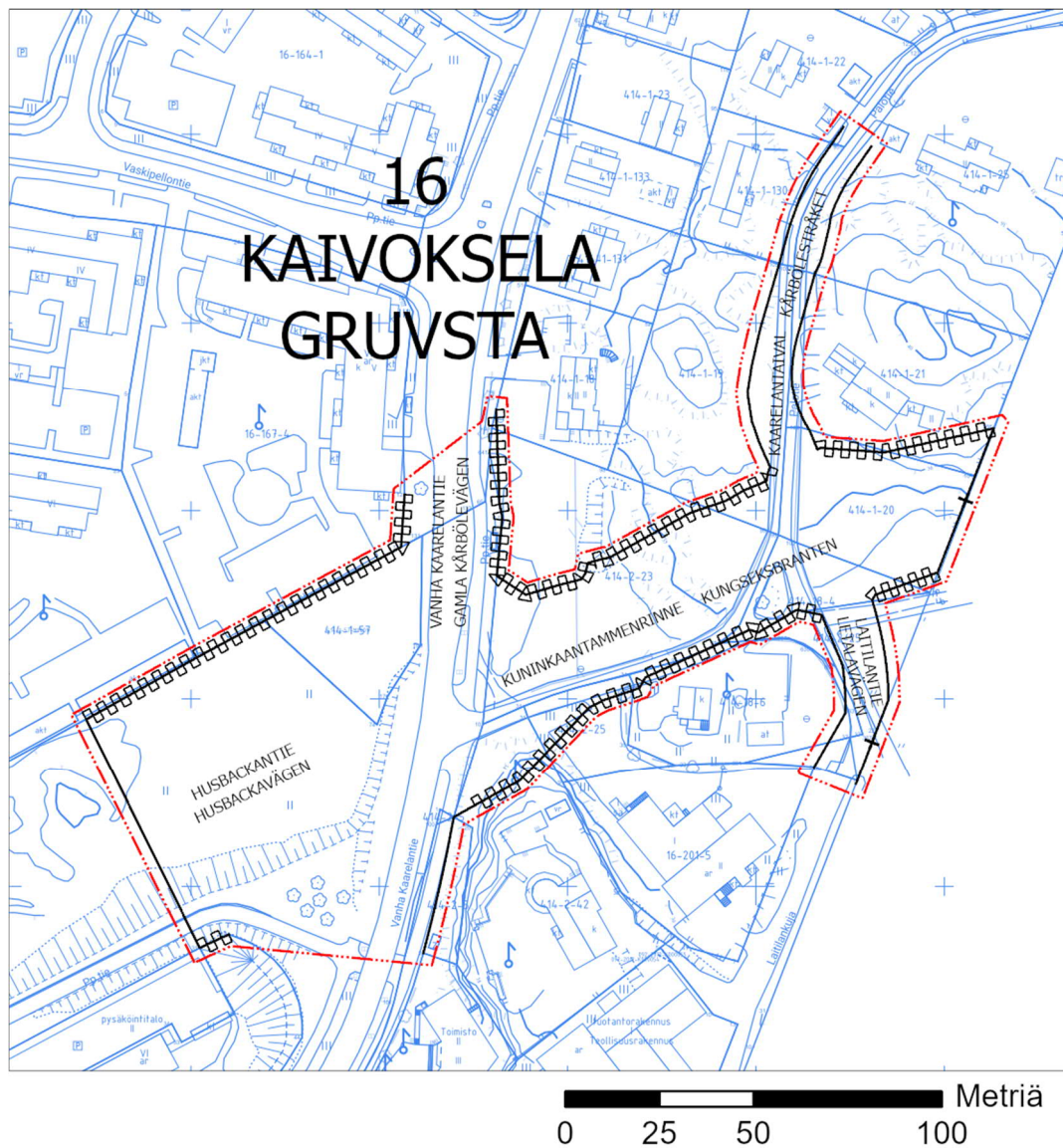
Timo Kallaluoto, aluearkkitehti

timo.kallaluoto@vantaa.fi, p. 050 3122 132, Kielotie 28, PL 1860, 01300 Vantaan kaupunki

Poistettavat merkinnät

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus

Kaava-alueen numero Planområdets nummer 162000	Päiväys Datum 22.3.2022
Vantaan kaupunki KUNINKAANTAMMEN- RINNE Kaupunginosa 16, Kaivoksela Asemakaava Katualuetta. Asemakaavan muutos Katualuetta. 1:2000	Vanda stad KUNGSEKSBRANTEN Stadsdel 16, Gruvsta Detaljplan Gatuområde. Ändring av detaljplanen Gatuområde. 1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ: 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.		DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER: Linje 3 m utanför planområdets gräns.
	Kaupunginosan raja.		Stadsdelens gräns.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.		Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.		Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
16	Kaupunginosan numero.	16	Stadsdelsnummer.
KAIVO	Kaupunginosan nimi.	KAIVO	Stadsdelens namn.
	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.		Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
	Katu.		Gata.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.		Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.		TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via plan-teckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö Asemakaavoitus	Stadsstruktur och miljö Detaljplanering
Mittaus- ja geopalvelut Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.	Mätning och geoteknik Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.
Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Vantaalla / Vanda _____.20____ Kimmo Junttila Kaupungeodeetti / Stadsgeodet
Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.	
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ____/____/20____	Godkänd av stadsfullmäktige ____/____/20____

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	02.03.2022
Kaavan nimi	162000 Kuninkaantammenrinne		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	27.01.2021
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	092162000
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	1,5237	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	0,6697
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	0,8540

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,5237	100,0	0		0,6697	0
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	1,5237	100,0	0		0,6697	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,5237	100,0	0		0,6697	0
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	1,5237	100,0	0		0,6697	0
Kadut	1,5237	100,0	0		1,3819	0
Kev.liik.kadut	0,0000		0		-0,0529	0
LT	0,0000		0		-0,6593	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS 161800 YHTIÖNKUJA, KAIVOKSELA
ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS 162000 KUNINKAANTAMMENRINNE, KAIVOKSELA

Kaupunginhallitus 13.12.2021 päätti pyytää tarvittavat lausunnot asemakaavasta ja asemakaavan muutosehdotuksesta 161800 Yhtiönkuja. Lausuntoja pyydettiin 4 kpl ja saatiin 3 kpl.

Jatkokäsittelyissä alueen pohjoisosa käsitellään asemakaavana 161800 Yhtiönkuja ja eteläosa asemakaavana 162000 Kuninkaantammenrinne.

Lausuja	Lausuntojen tiivistelmä	Tarkistukset
NRO 1 Helsingin kaupunki- ympäristön toimialan maankäyttö- ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus	Asemakaava mahdollistaa osaltaan suunnitellun Kuninkaantammen eritasoliittymän ympäristön liikennejärjestelyt ja kaupunkirakenteen kaupunkien rajalla.	Selostukseen tarkistettu Helsingin kaavatilanne.
NRO 2 Uudenmaan ELY-keskus	Esitetty tarkistuksia kaupan, pohjavesialueen ja meluntorjunnan kaavamääräyksiin.	Kaavamääräyksiä ja selostusta tarkistettu.
NRO 2 Vantaan kaupunginmuseo	Suojelu on liitetty ainoastaan Yhtiönkujan linjaukselle. Suojelu ei Kuninkaantammenrinteen rakentamisen jälkeen ole enää perusteltua Vanhan Kaarelantien, Palotien ja Laitilantien linjauksilla.	–

LAUSUNTO NRO 1 HELSINGIN KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALAN MAANKÄYTTÖ- JA KAUPUNKIRAKENNE -PALVELU- KOKONAISUUS

Lausunto

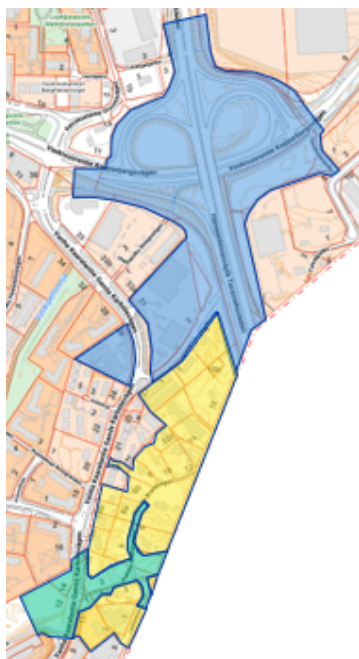
Helsingin Kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö- ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuuden lausunto Vantaan asemakaavoitukselle Kaivokselan asemakaavasta ja asemakaavamuutoksesta 161800 sekä tonttijaosta ja tonttijaon muutoksesta
HEL 2021-014441 T 10 03 01

Vantaan kaupunginhallituksen 13.12.2021 tekemän päätöksen perusteella Vantaan asemakaavoitus on pyytänyt Kaivokselaan sijoittuvasta asemakaavasta ja tonttijaosta lausuntoa. Asemakaava käsittää Hämeenlinnanväylän, yhdyskadun Hämeenlinnanväylälle ja Kuninkaantammen, näihin liittyvät kadut ja kaksi yritystonttia. Asemakaavan tarkoituksena on kaavoittaa Hämeenlinnanväylän tiealue, siihen liittyviä katualueita, liikerakennustontin laajennus ja hoivakotitontin asemakaavan ajantasaistus. Alueella on vanhoja teitä, Toyotan liikerakennuksia ja hoivakoti Azalea. Kehä II:sta on luovuttu Uudenmaan maakuntakaavassa 2020 ja hyväksytyssä Vantaan yleiskaavassa 2021. Sen sijaan kaavoitetaan yhdyskatu Vanhalta Kaarelantieltä Hämeenlinnanväylän uuteen eritasoliittymään ja edelleen Kuninkaantammen sekä Hämeenlinnanväylän tiealue.

Asemakaava on Helsingin ja Vantaan kaupunkien suunnitteluyhteistyön tulosta ja mahdollistaa osaltaan tulevan Kuninkaantammen eritasoliittymän ympäristön liikennejärjestelyt ja suunnitellun kaupunkirakenteen kaupunkien rajalla. Helsingin kannalta merkittävää on Kuninkaantammenrinne-kadun jatkaminen kaupunginrajan yli Vanhalle Kaarelantielle sekä uuden rampin rakentaminen Hämeenlinnanväylältä Silvolan suuntaan, mikä vähentää Kaivokselan risteyksen vaikeaa ruuhkautumista. Tonttijakoasiaan ei Helsingin kaupungilla ole lausuttavaa.

Vastine

Kaavaselostukseen on tarkistettu Helsingin kaavatilanne: Helsingin yleiskaava 2016 ei ole kumonnut Kuninkaantammen osayleiskaavaa 2008, joka on voimassa ja jossa on esitetty Kuninkaantammen eritasoliittymän liikennealue.

Kaavoituksen jatkaminen

Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja

Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Tarkistukset

Tarkistettu selostukseen Helsingin kaavatilanne.

LAUSUNTO NRO 2 UUDENMAAN ELY-KESKUS

Lausunto

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Palotien ja Yhtiökujan asemakaavaehdotuksesta (nro 161800). Asemakaavan tarkoituksena on kaavoittaa Hämeenlinnanväylän tiealue, siihen liittyviä katualueita, Toyotan tontin laajennus ja hoivakoti Azalean tontin asemakaavan ajantasaisuus.

Kaupan määräykset

Asemakaavaehdotuksessa on seuraava KM-korttelialuetta koskeva määräys:

”Liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön. Alueelle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön, joka ei kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa ja jossa myydään paljon tilaa vaativan kaupan tuotteita.” Määräystä tulee selventää seuraavaan muotoon: ”Alueelle saa sijoittaa paljon tilaa vaativan erikoistavaran vähittäiskaupan suuryksikön, joka ei kilpaile keskustahakuksen kaupan kanssa. Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan myymälätiloja.” Määräys vastaa tällöin kaavassa asetettuja tavoitteita.

Pohjavesi

Kaavakartalla esitetty pohjavesialuerajaus tulee tarkistaa. Kaavaselostuksen mukaan pohjavesialueen rajauksena on käytetty yleiskaavan pohjavesialuerajauksia. Rajaus ei kaikilta osin vastaa Kaivoksen pohjavesialueen virallista aluerajauksia. Tiealue on kokonaisuudessaan Kaivoksen pohjavesialuetta, pohjavesialueen raja ulottuu korttelin 16136 itäosaan siten, että osa korttelista sijoittuu pohjavesialueelle. Myös Kaivoksen vedenottamon vahvistettu kaukosuoja-alue (Länsi-Suomen vesioikeus, No 83/1986/1) ulottuu korttelin 16136 itäosaan, kaukosuojavyöhykkeen raja mukailee pohjavesialueen rajaa. Kaivoksen vedenottamon vesioikeudellinen suoja-alue ja viittaus suoja-aluepäätökseen tulee esittää kaavakartalla ja kaavamerkinnoissa. Suoja-alueääräykset tulee huomioida.

Kaavamääräyksissä tulee esittää pohjavesialuetta koskevat kaavamääräykset:

Alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka voivat vaarantaa alueen pohjaveden laadun.

Pysäköintialueet ja vastaavat alueet tulee päällystää läpäisemättömällä materiaalilla tai pohjavesisuojausten sisältävällä rakenteella. Näiden alueiden hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai vastaavien rakenteiden kautta pois pohjavesialueelta. Pohjavesialueella maaperään saa imeyttää vain puhtaita hulevesiä.

Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjavedelle voidaan minimoida.

Pohjavesialueella ei sallita maalämpökaivoja.

Rakentamisesta tai maankaivusta ei saa aiheutua haitallisia vaikutuksia pohjaveden määrään tai laatuun.

Meluntorjunta

Kaavassa P-kortteliin 16137 on annettu seuraava määräys:

”Ääneneristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB sekä toimisto- ja työtiloissa vähintään 28 dB”

Kaava-aineistoon ei ole liitetty sellaista liikennemeluselvitystä, jonka perusteella palvelu- ja asuinrakennusten julkisivuille määrättyjen ääneneristävyysvaatimusten tarkoituksenmukaisuutta voisi arvioida.

Edellä mainittu kaavamääräys on annettu myös P-kortteliin 16201. Kortteliin saisi kaavamääräysten mukaan sijoittaa enintään kaksi asuntoa. Korttelia 16201 ei ole esitetty asemakaavaehdotuksessa ja määräys tulee tältä osin korjata.

KM-korttelille on annettu seuraava määräys: "Rakennusten ääneneristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee esittää rakennuslupan yhteydessä." Meluselvityksiä ja melusuojaustarpeen arviointia ei tule jättää tehtäväksi rakennuslupavaiheessa, vaan tarvittavat selvitykset tulee tehdä ja kaavamääräykset tulee niiden perusteella antaa kaavoitusvaiheessa.

Kaavaselistuksessa olevien melukarttojen perusteella muutamien asuinrakennusten melutilanne heikkenee kaava-alueella olevan uuden tien (Kuninkaantammenrinne) vuoksi. Uuden tien meluvaikutuksia ja meluntorjuntatarvetta tulee avata kaava-aineistoon ja esittää toimenpiteet olemassa olevien asuinrakennusten meluntorjuntatoimenpiteistä.

Vastine

Asemakaava mahdollistaa Hämeenlinnanväylän ja Kaivokselan eritasoliittymän parantamisen. Asemakaava on nähtävillä olleen tiesuunnitelmaluonnoksen 9.12.2020 mukainen.

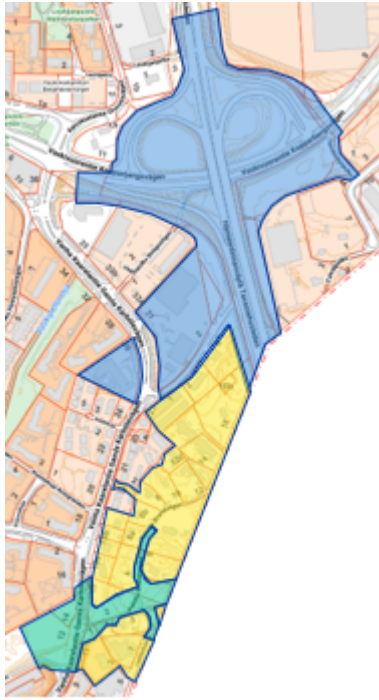
Kaupan ja pohjavesialueen kaavamääräykset tarkistetaan esitetyllä tavalla. Rakennusvalvonta ei tosin muutenkaan enää myönnä lupia maalämpökaivoille pohjavesialueelle. Asuinkiinteistöille pysäköintialueen määräys on melko tiukka, mutta tässä asemakaavassa pohjavesialue ei ulotu asuinkiinteistöille.

Kaavaan on laadittu liikennemeluselvitykset sekä tien että kaavan suunnittelun yhteydessä (Ramboll tiesuunnitelmaan 11.5. – 7.12.2020, ne nähtäville 9.12.2020, kaavaan 1.10.2021). Näiden samoilla lähtökohdilla tehtyjen selvitysten lopputulos on luonnollisesti sama. Asiaa selvennetään kaavaselistukseen.

P-korttelissa ääneneristävyysmääräys kattaa sekä lentomelun että tiemelun, kuten kaavaselistuksessa on esitetty (161800, 9.11.2021 s. 41–42 / 22.3.2022 s. 37–38). Lisäksi täyttyvät pihamelun ja yömelun vaatimukset. Asiaa selvennetään kaavaselistukseen.

KM-korttelissa on laaja rakennusala. Siten ääneneristävyysvaatimus vaihtelee tontin eri osissa, olevien ja joskus rakennettavien rakennusten eri julkisivuilla ja julkisivujen eri osissa. Siksi yksilöityä ja yksiselitteistä kaavamääräystä eri rakennusten osille ei voida kirjoittaa eikä kaavoihin voida ryhtyä piirtämään ajassa muuttuvia tiemelukäyriäkään. Tontille laadittava kaava on myös ilmeisen pitkäikäinen – yli tutkitun vuoden 2050, jonka senkin liikennemäärä on suuresti epävarma. Nykykaavakin on ollut voimassa 30 vuotta. Rakennusten ääneneristävyydestä määrätään kaupungin rakennusjärjestyksessä, jonka määräyksiä ei toisteta asemakaavassa. Rakennusten ääneneristävyys tarkastetaan joka tapauksessa rakennuslupien hakemisen yhteydessä. Asiaa selvennetään kaavaselistukseen.

P-korttelin 16201 kaavamääräykset ovat kaavan luonnosvaiheesta ja poistetaan.

Kaavoituksen jatkaminen

Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja

Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Tarkistukset

Tarkistettu kaupan ja pohjavesialueen kaavamääräykset. Selvennetty meluntorjuntaa kaavaselistukseen ja vaihdettu vuoden 2050 tiemelukuvat (Ramboll 1.10.2021).

Poistetaan P-korttelin 16201 kaavamääräykset.

Tarkistettu selostukseen pohjavesialueen kuvaus.

LAUSUNTO NRO 3 VANTAAN KAUPUNGINMUSEO

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavasta ja asemakaavamuutoksesta 161800 Yhtiönkuja. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on kaavoittaa Hämeenlinnanväylän tiealue, siihen liittyviä katualueita, Toyotan tontin laajennus ja hoivakoti Azalean tontin asemakaavan ajantasaistus. Museo on lausunut mielipiteensä kaavamuutoksesta 27.1.2021 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/034/2021). Kaava-alue on tämän jälkeen pienennetty siten, että Palotien varren kiinteistöt ovat jätetty kaava-alueen ulkopuolelle.

Pienennettyyn kaava-alueeseen liittyen museo toi mielipiteessään esiin arvokkaat tielinjaukset, Palotien ja Vanhan Kaarelantien-Yhtiönkujan linjauksen. Museo on esittänyt näille linjauksille suojelumerkintää ja niihin liittyvää suojelumääräystä. Asemakaavaluonnoksessa on suojelumerkintä ja -määräys ovat liitetty ainoastaan Yhtiönkujan linjaukselle. Yhtiönkuja on Vanhan Kaarelantien jatke kohti Hämeenlinnanväylää. Tämä on noin kuusi metriä leveä asfalttitie, jonka varrella on omakotitaloja ja rivitaloja sekä iso autokauppa. Yksittäisenä suojelukohteena tämän tienpätkän kulttuurihistoriallinen merkitys jää vähäiseksi. Museo pitäisi hyvänä tulevaisuudessa, jotka koskevat Vanhan Kaarelantien linjausta (tulevan Kuninkaantammentien pohjoispuolella) sekä Yhtiönkuja 5:ssä sijaitsevaa kilometripylvästä, että suojelu pystyttäisiin toteuttamaan nyt esitettyä laajemmalla alueella ja että suojeltavaksi tulisi myös kilometripylväs, joka kertoo osaltaan Vantaan tiehistorian kehityksestä.

Vanhan Kaarelantien ja Palotien tieosuudet ovat jätetty suojelun ulkopuolelle. Asemakaavaselostuksessa tuodaan ilmi, että suojelua ei voida näillä katualueilla toteuttaa, koska Kuninkaantammentien uusi katulinjaus vaatii oleellisten muutosten tekemistä vanhojen teiden linjauksiin ja luonteeseen. Suojelu ei uuden kadun rakentamisen jälkeen ole enää perusteltua kyseisillä linjauksilla.

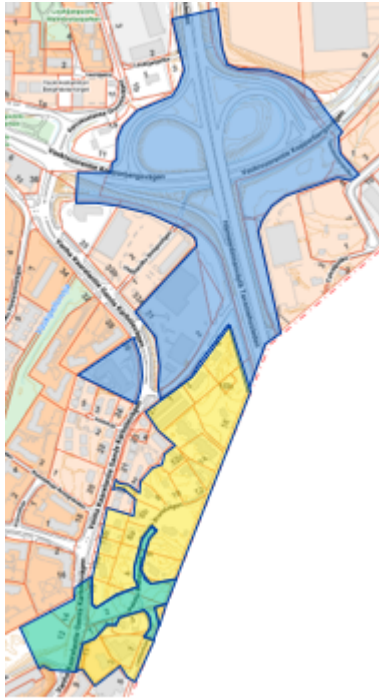
Vastine

Hämeenlinnanväylän parantaminen, Kuninkaantammentien eritasoliittymä ja Kuninkaantammentien ovat välttämättömiä kaupunkiseudun kasvun sekä kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen vuoksi ja jotta Vantaan ja Helsingin yleiskaavojen mukainen maankäyttö ja liikenneyhteydet voidaan toteuttaa. Kuninkaantammentien eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylä kuuluu myös maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2019 -suunnitelmaan. Hanketta on suunniteltu yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien liittymien kehittäminen ei ole mahdollista, koska siihen ei ole jäljellä enää tilaa eikä liittymien kapasiteetti voi enää kasvaa liikennemäärien kasvaessa.

Vanha Kaarelantie ei ole ollut tämän kaavan kohdalla vanhaa maantietä.

Yhtiönkuja 5:n kilometripylväs sijaitsee tontilla kaava-alueen ulkopuolella.

Kaavoituksen jatkaminen

Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja

Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Tarkistukset

—

ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS 161800 YHTIÖNKUJA, KAIVOKSELA
ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS 162000 KUNINKAANTAMMENRINNE, KAIVOKSELA

Kaupunginhallitus 13.12.2021 päätti asettaa nähtäville asemakaavan ja asemakaavan muutosehdotuksen 161800 Yhtiönkuja, joka on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Tällöin jätettiin kolme muistutusta.

Jatkokäsittelyissä alueen pohjoisosa käsitellään asemakaavana 161800 Yhtiönkuja ja eteläosa asemakaavana 162000 Kuninkaantammenrinne.

Muistuttaja	Muistutuksen tiivistelmä	Tarkistukset
NRO 1 Yksityishenkilö 1	Kuninkaantammenrinteen katualue rajattava kaava-alueen ulkopuolelle ja kaavaehdotus palautettava uudelleen valmisteltavaksi.	Lisätään selostukseen luonnos rakentamisesta Helsingin puolelle.
NRO 2 Yksityishenkilö 2	Osa kiinteistöstä menee Hämeenlinnanväylän tie- ja katualueiksi, mutta naapurin tontti laajenee.	–
NRO 3 Kaarelan VPK ry	Vpk:n tontti pienenee. Tarvitaan uusi paloasema ja harjoitustilaa.	–

MUISTUTUS NRO 1 YKSITYISHENKILÖ 1

Muistutus

Osallisuus

xxx omistaa kaava-alueen naapurissa olevan Nydalin tilan maa-alueet, jotka sijaitsevat Helsingin puolella. Kaavaehdotus vaikuttaa olennaisesti Nydalin tilan maa-alueiden maankäyttöön.

Vaatimus

Kaavoitusprosessi ja kaavan sisältö eivät täytä maankäyttö- ja rakennuslain vaatimuksia. xxx vaatii, että kaavaa muutetaan siten, että Kuninkaantammenrinteelle varattu katualue rajataan kokonaan kaava-alueen ulkopuolelle ja että kaavaehdotus joka tapauksessa palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Perustelut

1. Ns. Kuninkaantammenrinteelle tehty katualuevaraus ei palvele Vantaan kaupungin maankäyttöä, vaan päinvastoin hankaloittaa sitä ja aiheuttaa tarpeetonta ja peruuttamatonta suojeltavan rakennetun ympäristön tuhoamista. Kaavaselistuksessa todetaan:

”Rakennusperintökohteena Vanha Yhtiönkuja (nyt Yhtiönkuja) suojellaan. Vanhalle Kaarelantielle, Laitilantielle ja Kaarelantaipaleelle (nyt Palotien alkuosa) ei anneta suojelumerkintöjä merkittävien katumuutosten vuoksi. Kaava-alueeseen kuuluneet muut alueet kaavoitetaan suojelukysymysten vuoksi myöhemmin asemakaavalla 161900 Palotie.”. Katsomme, että kaavassa ei ole otettu huomioon lain edellyttämällä tavalla rakennetun ympäristön suojelua koskevia vaatimuksia.

2. Edellä yksilöity katualuevaraus perustuu olettamukseen, että Helsingin kaupungin alueelle rakennetaan ”yhdyskatu” Hämeenlinnanväylän liittymään ja Kuninkaantammen kaupungin-osaan. Yhdyskadusta on laadittu Helsingin puolella luonnoksia, mutta mitään hyväksyttyä statusta kadulla ei ole. Tämän vuoksi edellytyksiä laatia kadusta yleissuunnitelma, jossa kadun tarkempi linjaus pituus- ja poikkileikkauksineen määriteltäisiin, ei ole olemassa. Vantaan kaupunki ei voi laatia asemakaavaa spekulatioiden varaan siitä, mitä toisen kunnan alueella mahdollisesti tapahtuu.

Kaupunkien välisen rajan kohdalla kaavaselistuksessa esitetyn katusuunnitelmaluonnoksen mukainen poikkileikkaus, sisältäen yhden puurivikaistan, vastaa Helsingin kaupungin ’Katutilaohjeen’ (Helsingin kaupunki: Katutilan mitoitus, suunnitteluohjeet Helsingin kaupungille 05/2014) mukaista 19 m ratkaisua. Siihen voidaan tarvittaessa lisätä mahdolliset luiskaukset, mutta nämä voidaan tarkemman suunnittelun pohjalta sisällyttää osittain tai kokonaan korttelialueisiin. Tässä vaiheessa ei kuitenkaan ole mahdollista määrittää kadun korkeusasemaa suhteessa olevaan maastoon eikä luiskaustarvetta eikä edellytyksiä järjestää tasoeroja rakenteellisesti viereiseen maankäyttöön ja rakentamiseen nähden. Nydalin alueen kohdalla katualueen leveys on n. 35 m eli lähes kaksinkertainen katutilaohjeen mukaiseen verrattuna. Tämä tarkoittaa kohtuutonta ja tarpeetonta epävarmuustekijää ja tilanhaaskausta Nydalin tilan nykyistä ja suunniteltua maankäyttöä ajatellen.

Kaavoitusprosessissa ei siten ole otettu huomioon lain edellyttämällä tavalla tehtyjen ratkaisujen vaikutuksia muuhun suunnitteluun ja päätöksentekoon. Esitetystä muodosta katuvaraus aiheuttaa Nydalin tilan alueen maankäytölle niin kohtuutonta rajoitusta ja haittaa, ettei sitä voida pitää lain mukaisena.

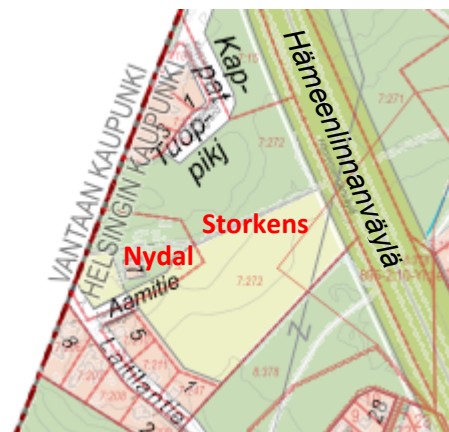
3. Maankäyttöä ja liikennettä on suunniteltava erottamattomana kokonaisuutena siten, että katu palvelee maankäyttöä eikä toisin päin – kyseessä ei ole yleinen, valtakunnallista tai seudullista tarvetta palveleva tie, vaan kaupunginosien sisäistä liikkumista palveleva kokoojakatu. Katu tulee suunnitella nimenomaan osaksi tulevaa maankäyttöä eikä irrallisena ”moottoritien liittymäramppina”. Tämän vuoksi nyt toteutuneessa kaavoitusprosessissa ei katualuevarauksen osalta ole voitu mitenkään päästä koko alueen käytön järjestämisen ja rakentamisen yksityiskohtaisuudessa sellaiselle tasolle, jota maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttävät asemakaavalta.

Vastine

1.

Hämeenlinnanväylän parantaminen, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kuninkaantammenrinne ovat välttämättömiä kaupunkiseudun kasvun, kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen vuoksi ja jotta Helsingin ja Vantaan yleiskaavojen mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa. Kuninkaantammenrinne tarvitaan paitsi yhdyskaduksi Hämeenlinnanväylälle, myös Nydal–Storkensin pientaloalueen rakentamiseksi Helsinkiin.

Kuninkaantammenrinne on Vantaan voimassa olevassa yleiskaavassa tiealuetta (Kv 17.12.2007) ja Vantaan hyväksytyssä yleiskaavassa yhdyskatu (Kv 25.1.2021). Vaskivuorentien on jo nyt ylikuormittanut Kaivokselan eritasoliittymässä ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteyksessä ja kaupunkiseutu kasvaa. Myös Nydal–Storkensin maalle on esitetty asuntorakentamista yli 10.000 k-m², mikä lisää liikennettä.

Maanomistajan luonnos 10.8.2021:

Muistuttaja vastustaa Kuninkaantammenrinteen rakentamista Vantaan puolelle, vaikka sama katu esiintyy myös maanomistajien omassa luonnoksessa (A-konsultit / Staffan Lodenius 10.8.2021), jossa Helsingin Nydalin ja Storkensin tiloille on esitetty runsaasti rakentamista. Luonnoksessa Vantaan puolen rakentaminen on esitetty lähes sellaisenaan niin kuin sitä on käsitelty Vantaan Palotien asemakaavan osallistumisessa 27.1. – 31.3.2021.

’Haikaranlaakso’ - tavoitteita ja ratkaisuperiaatteita

Maanomistajan luonnos Helsingin Nydal- ja Storkensin tiloille, pientalo- ja pienkerrostalo-rakentamista 10 750 k-m², A-konsultit / Staffan Lodenius 10.8.2021.

Luonnoksessa Nydal–Storkensin liikenne on esitetty tulevaksi Vantaalle Laitilantielle ja Kuninkaantammenrinteelle laadittujen katusuunnitelmaluonnosten (9.12.2020) mukaisesti.

Vanhaa Kaarelantietä, Palotietä ja Laitilantietä ei ole suojeltu lailla eikä asemakaavalla, vaan suojelukysymys harkitaan tässä asemakaavassa.

Vantaan kaupunginmuseon lausunnossa 15.2.2022 todetaan: ”Vanhan Kaarelantien ja Palotien tieosuudet ovat jätetty suojelun ulkopuolelle. Asemakaavaselostuksessa tuodaan ilmi, että suojelua ei voida näillä katualueilla toteuttaa, koska Kuninkaantammenrinteen uusi katulinjaus vaatii oleellisten muutosten tekemistä vanhojen teiden linjauksiin ja luonteeseen. Suojelu ei uuden kadun rakentamisen jälkeen ole enää perusteltua kyseisillä linjauksilla.”

Maankäyttö- ja rakennuslain rakennetun ympäristön suojelua koskevat vaatimukset eivät ole ehdottomia. Suojelukysymysten lisäksi asemakaavassa on otettava huomioon muun ohella asemakaavan tarkoitus ja ylemmän asteinen kaavoitus. Kun asemakaavan sisältövaatimukset ovat osin ristiriitaisia, tulee eri vaatimusten välillä pyrkiä optimaaliseen ratkaisuun. Asemakaava vastaa Vantaan ja Helsingin yleiskaavoja ja kaupunkien kehittämisen tavoitteita, joihin Vantaan ja Helsingin kaupungit ovat sitoutuneet yhdessä osana MAL-sopimusta.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien liittymien kehittäminen ei ole mahdollista, koska siihen ei ole jäljellä enää tilaa eikä liittymien kapasiteetti voi enää kasvaa liikennemäärien kasvaessa.

Kuninkaantammenrinteen asemakaava on joka tapauksessa tarpeen liikenteen hoitamiseksi, jotta Helsingin puolelle luonnosteltu rakentaminen voidaan toteuttaa.

2.

Hämeenlinnanväylän parantamiseksi ja yhdyskadun toteuttamiseksi tarvitaan asemakaavat sekä Vantaan että Helsingin puolelle. Laaditut *tie- ja katusuunnitelmaluonnokset* (9.12.2020) voidaan lain mukaan asettaa *tie- ja katusuunnitelmina* nähtäville ja hyväksyä vasta, kun asemakaava on tullut voimaan. Tie- ja katusuunnitelmia ja asemakaavaa on laadittu yhtä aikaa ja yhteistyössä Väyläviraston, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Helsingin kaupungin

kanssa ja perustuu Kuninkaantammenrinteen osalta Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymään yleiskaavaan. Vantaa ei voi kaavoittaa Helsinkiä.

Helsingin puolella Kuninkaantammen eritasoliittymä ja liikenneyhteys Vantaalle on esitetty Kuninkaantammen osayleiskaavassa, jonka Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 4.6.2008 ja on voimassa. Helsingin yleiskaava 2016 ei kumonnut osayleiskaavoja.

Lisäksi Helsingin puolella on vireillä asemakaavan Kaarela, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja ympäristö, laatiminen, josta on suoritettu osallistuminen 4.6. – 25.6.2020 ja jonka luonnos oli esillä 9.12. – 22.12.2020. Asemakaava voidaan hyväksyä kaupunginvaltuustossa vasta, kun se on valmisteltu.

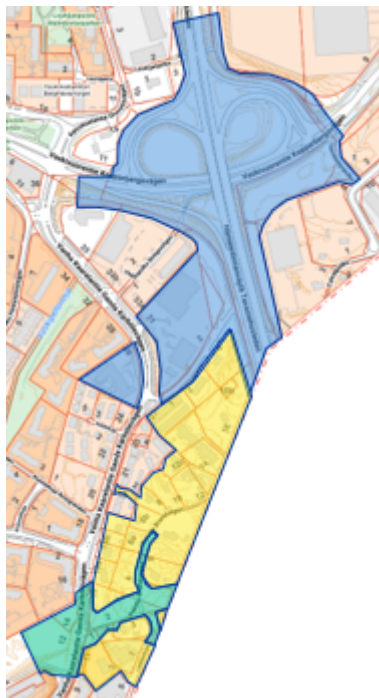
Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän parantaminen esiintyy myös ennen vuotta 2030 aloitettavana liikenneinvestointina Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmassa (MAL 2019), joka on hyväksytty Helsingin seudun yhteistyökokouksessa 28.3.2019.

Vantaan puolella katujen luiskat sisältyvät asemakaavan katualueeseen, jonka mitoitus on suunniteltu ja ollut mahdollista määrittää myös tulevien korkeustasojen ja luiskien leveyksien osalta. Luiskat voidaan liittää tuleviin tontteihin asemakaavassa 161900 Palotie. Vantaan asemakaava ei koske Helsinkiä eikä Nydalin tilaa eikä estä sen rakentamista.

3.

Maankäyttö ja liikenne on suunniteltu sekä yleiskaavassa että asemakaavassa yhtäaikaisesti, kuten kaavaselistuksesta ilmenee. Tämä asemakaava sisältää kokonaisuudesta yleissuunnitelman mukaisen katualueen.

Kuninkaantammenrinteen asemakaava ei estä Helsingin puolella Nydalin ja Storkensin tilojen rakentamista, vaan päinvastoin edistää sitä. Ilman Vantaan katuja tiloille luonnosteltu rakentaminen ei olisi mahdollista kasvavan liikennemäärän vuoksi.

Kaavoituksen jatkaminen

Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja

Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Tarkistukset

Kaava-alue on erotettu Yhtiönkujan asemakaavasta ja asetetaan uudelleen nähtäville. Lisätään kaavaselistukseen luonnokset rakentamisesta Vantaan ja Helsingin puolelle.

MUISTUTUS NRO 2 YKSITYISHENKILÖ 2

Muistutus

1.
Sain kuulla huhuja, että tämä kaava olisi nyt nähtävillä, mutta en ole nähnyt infoa lehdissä tai muussakaan vastaavassa. Hiukan outoa mielestäni, enkä edes tiedä pitääkö tässä vaiheessa kommentoida kaavaa vai ei? Muutama sana kuitenkin tästä:
2.
Olen kuullut että Yhtiönkuja tulisi ns. suojelukohteeksi... mikä ei tietenkään koske ely-keskusta tai Yhtiönkujalla toimivaa liikettä, nehän kyllä saavat laajentaa ja ottaa kujalta alueita? Ei ole mitään selvitystä tullut asiaan mitä liike aikoo tällä niille tarjottavalla laajennuksella tehdä?? Milloin siihenkin asiaan saadaan selvyyttä?
3.
Sitten Hämeenlinnanväylän raja tulisi viemään pihalta (Yhtiönkuja 5) suuren osan. Kukaan ei ole ollut asiasta yhteydessä millään lailla. Kuinka paljon lopulta haluavat, saati miten aikovat asian korvata? Jotenkin tästä koko touhusta alkaa muodostumaan sellainen kuva, että kaavaa pyöritetään täysin venäläis-tyyppisellä sanelupolitiikalla.
4.
Tämä Kuninkaantammenrinne väitetään ehdottoman tarpeelliseksi... miksi? Kukaan ei ole kertonut minkä takia ei Perhekunnantietä tai Paloheinän tunnelia voida avata sen sijaan että heitetään miljoonia uuteen liittymään.
5.
Minkä takia koko Kuninkaantammi piti rakentaa jos se ei kuitenkaan toimi, eikö asia tiedetty? Ei muuten toimi 4 liittymää Hämeenlinnanväylälläkään (Kehä1, Kannelmäki, Kuninkaantammi ja Kaivoksela) niin pienellä matkalla - liikenne puuroutuu täysin. Jollei se olekin tarkoitus - kun liikenne muutenkin matelee voidaan Hämeenlinnanväylä muuttaa bulevardiksi ja taas voidaan työntää reunat täyteen kerrostaloja!!
6.
Nyt mielestäni olisi aika ottaa aikalisä tässä kaavoituksessa - sekä Vantaalla että Helsingissä. Aloittakaa sillä että menette katsomaan kuinka nämä tiheään rakennetut alueet toimivat. Ei tarvitse kummoista lumisadetta niin tilanne muuttuu vaaralliseksi. Näillä tiiviillä alueilla ei ole edes ajateltu mahdollisuutta että sataa lunta. Suunnitellaan pensaita, kivetyksiä, ties mitä ihmeellisyyksiä jotka jonkun suunnittelijan mielestä on niin hienoja, mutta todellisuudessa ne tekevät auraamisesta ja kunnossapidosta lähes mahdotonta. Lumivara on täysin unohdettu asia, kunhan on tiheästi rakennettu... Kiinteistöjen lumet työnnetään kaduille ja jalkakäytävälle surutta - koska muualle ei mahdu - joten ihmisten on käveltävä ajoradoilla sen takia... Eikä sillä auraajallakaan ole paikkaa mihin lumet laittaa... Koska sellaista paikkaa ei ole piirretty mihinkään! On tietty helppoa sanoa että ajakaa lumet pois, mutta kaikki tiedämme ettei sellainen hetkessä onnistu. Koneita ja kuorma-autoja on rajoitettu määrä, eikä rahakaan moiseen tahdo löytyä. Mutta kuka vastaa kun alkaa sattumaan onnettomuuksia?????
7.
Minkä takia tällaiselle kaavoitukselle annetaan lupa?? Autot saati lumet eivät mahdu pihoille. Kaupungin säännöissä ihan mainitaan, että lunta ei saa työntää pihalta ulos... NO KUKA VALVOO?? Vantaakin voisi tienata miljoonia jos parkki-pate pysäköinnin lisäksi sakottaisi näitä kiinteistöjä jotka rikkovat lakia. Mutta niinkään ei voi tehdä - on riski että herää lopulta kysymys onko kaavoituksessa vikaa...

8.

Nyt on kohta viikko mennyt edellisestä lumisateesta ja Kuninkaantammi on edelleen kaaoksen vallassa... Ei parkkipaikkoja, bussit pohjastaan kiinni... mikään ei oikein toimi. Mutta ei hätää... Havainne-kuvassa aurinko paistaa, hörpittää kahvia ja luetaan kirjoja siellä puiston penkillä - sehän riittää! Eikä Helsinki lopeta rakentamista ennenkuin kaikki maa Haltialaan asti on vallattu kerrostaloilla. Ei tuommoista isoa liittymää vain nykyisen Kuninkaantammen takia rakenneta, luultavasti vihreiden toive toteutetaan ja rakennetaan koko keskuspuisto täyteen... Viihtykää sitten siinä ihmiset!

Ja valitettavasti Myyrmäen tilanne ei ole yhtään parempi. Kunhan ns. MYJR-York valmistuu aion ainakin minä yrittää välttää kyseistä paikkaa.

9.

Nyt kun vauhtiin päästiin niin täytyy muistaa kiittää Kaivokselan alueen tiivistämisestä. Nykyisin meillä pyörii varkaita nurkissa harva se yö - ja joskus myös päivisin. Kaikki irrallinen kelpaa, jopa puutarhaletku. Liikennettä on niin ettei paremmasta väliä ja huumeiden myynti kukoistaa. Voi tätä onnea...

10.

Kun somessa lukee ryhmien julkaisuja kommentteineen (Myyrmäki, Kuninkaantammi) tulee hyvin selväksi, että tiivistäminen ei tee ketään onnelliseksi. Viihtyisyys kärsii jo nyt pahasti ja uutisissakin mainittiin että hyvin suuri määrä ihmisiä aikoo muuttaa tai harkitsee vakavissaan muuttoa pois pääkaupunki-seudulta. Luulisi jo että jossakin syttyisi ajatus että jotain on pielessä! Mutta ehkä määrä korvaa laadun? Onhan se parempi että saadaan sullottua tuhansia ihmisiä pienelle alueelle - sen sijaan että alue olisi hiukan harvempaan asuttua ja asukkaat saattaisivat jopa viihtyä, välittää ja pitää huolta ympäristöstä. Mutta ei. Ehkä se slummiutuminen sentään on mukavampaa. Sotkuisia seiniä, roskia, ruuhkia, jengiväkivaltaa, ihmisiä jatkuvasti pahalla päällä ja stressaantuneina. Kyllä kyllä - näillä eväillä varmaan rakennetaan toimivia ja onnellisia asuin-alueita.

Toivon nyt kaikilta osapuolilta tässä asiassa aika-lisää ennenkuin viimeisetkin metsät on kaadettu alueelta, ja nehan ovat muuten niitä paikallisia hiilinielujä (HUOM!) Olisiko jo aika yrittää poistua tästä rakennusliikkeiden vallasta ja mantrasta että jokaisen on asuttava Kehä III:n etelä-puolella ja ajatella asioita hiukan tämän kuplan ulkopuoleltakin....

Vastine

1.

Ilmoitukset kaavan vireille tulosta olivat Vantaan Sanomissa 13.2.2021 ja kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 6.3.2021. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ilmoitetaan, että kuulutukset julkaistaan kaupungin verkkosivuilla. Kuulutus kaavan nähtävillä olosta on julkaistu 12.1.2022.

2.

Yhtiönkuja on ollut vanhaa Nurmijärven maantietä. Suojelu ei estä tien käyttämistä. Toyotan tontti ei laajene Yhtiönkujalle vaan osin omalle ja osin kaupungin maalle Hämeenlinnanväylän suuntaan alueelle, jota ei tarvita tiealueeksi. Tonteille voidaan hakea rakennuslupia asemakaavan mukaisiin käyttötarkoituksiin.

3.

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmat on jaettu muistuttajan postilaatikkoon 27.1.2021, 5.2.2021 ja 1.3.2021. Muistuttaja on jättänyt kaavaan mielipiteet 4.2.2021, 24.2.2021 ja 28.3.2021 ja on saanut niihin aluearkkitehdin vastauksia ja vastineet kaavaselostuksessa. Osallistuminen tie- ja katusuunnitelmista on kuvattu kaavaselostuksen sivuilla 12–13. Tie- ja katualueet on osoitettu nähtävillä olleessa asemakaavaehdotuksessa. Tie- ja katualueet lunastetaan erillisissä lunastustoimituksissa. Hämeenlinnanväylän leventäminen perustuu liikennemäärien tapahtuneeseen ja tulevaan kasvuun.

4.

Hämeenlinnanväylän parantaminen, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kuninkaantammenrinne ovat välttämättömiä kaupunkiseudun kasvun, kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen vuoksi ja jotta Helsingin ja Vantaan yleiskaavojen mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa. Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien/Hämeenlinnanväylän liittymät ovat jo nyt ylikuormittuneita. Tavoitteena on liikenteen keskittäminen isoille pääteille, kuten Hämeenlinnanväylälle, ei asuntoalueiden kokoojakaduille. Kuninkaantammenrinteellä on arvioitu kulkevan 5 100 ajoneuvoa/vrk.

Myöskään vaihtoehtoisena ratkaisuna Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien liittymien kehittäminen ei ole mahdollista, koska siihen ei ole jäljellä enää tilaa eikä liittymien kapasiteetti voi enää kasvaa liikennemäärien kasvaessa.

5.

Kuninkaantammen eritasoliittymä on esitetty jo Kuninkaantammen osayleiskaavassa 2008. Hämeenlinnanväylän toimivuutta parannetaan tietä leventämällä, uudella eritasoliittymällä ja uudella rampilla Silvolaan suuntaan. Helsingin yleiskaavassa 2016 ei ole esitetty Hämeenlinnanväylän bulevardisointia.

6–8.

Alueita on käyty katsomassa usein. Kaavaselostuksessa on valokuvia. Asemakaava koskee Hämeenlinnanväylää, Yhtiönkujaa ja Kuninkaantammenrinnettä, joilla on riittävät lumitilat.

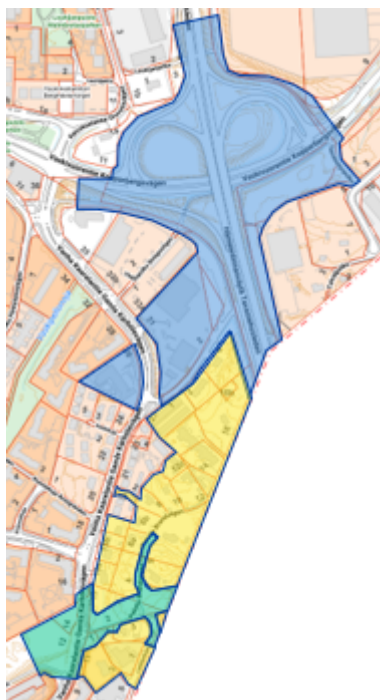
Asemakaava perustuu Vantaan ja Helsingin yleiskaavoihin ja Helsingin seudun MAL-sopimukseen tiehankkeiden toteuttamisesta. Kaupunkiseutu kasvaa, joten asuntorakentamiselle tarvitaan jatkuvasti uusia tontteja.

9.

Asemakaavalla ei voi vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen.

10.

Asuntoja tarvitaan, koska pääkaupunkiseutu kasvaa vuosittain 10 000 asukkaalla (2020). Tiivistäminen ja täydentäminen ovat Vantaan yleiskaavan pääperiaatteita. Näin säästetään rakentamiselta laajoja virkistys- ja luonnonsuojelualueita.

Kaavoituksen jatkaminen

Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja

Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Tarkistukset –

MUISTUTUS NRO 3 KAARELAN VPK RY

Muistutus

1.

Kaarelan VPK on huolissaan tonttinsa pienennyssuunnitelmista.

Esitetyn arvion mukaan VPK:n tonttia ollaan leikkaamassa noin 300 m², mikä on lähes viidennes tontin koosta. Ymmärtääksemme nämä leikkaukset johtuvat tontin ympärillä olevista tiesuunnitelmista eli osaltaan tonttia leikkaa yhdystie Kuninkaantammen suuntaan ja osaltaan Laitilantien muutossuunnitelma.

2.

Perusteluna huolillemme on tuotava esiin toimintamme Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen yhtenä sopimuskumppanina. Jotta voisimme omaa toimintakykyämme ylläpitää ja kehittää, tarvitsemme riittävät tilat kalustollemme, harjoittelullemme ja myös nuorisotoiminnallemme. Ajoneuvokalustomme on kasvanut Pelastuslaitoksen sijoitettua yhden kärkiyksikön Kaarelaan. Lisäksi on käynyt selväksi, että kun nykyinen sammutusautomme tulee uusittavaksi, laitoksen kiertoon asettamat sammutusautot ovat niin suurikokoisia, etteivät mahdu enää meidän vanhaan talliin. Tämä johtaa tarpeeseen saada uusia tiloja ajoneuvoillemme, joita on siis tällä hetkellä kolme eli sammutusauto, kärkiyksikkö ja miehistön kuljetusauto. Keskusteluja on käyty jo aiemminkin uusista rakennushankkeista tonttillemme.

Lisäksi toimintamme tarvitsee aluetta jokaviikkoihin hälytysosastomme harjoituksiin eikä voi vähätellä toimintaamme nuorisotoiminnan edistäjinä. Kaarelan VPK harjoittaa vireää nuorisotoimintaa harjoittamalla alueen nuorisoa palokunta-aatteen mukaiseen osaamiseen ja käyttäytymiseen. Nuorisonkin monipuoliset harjoitukset käydään oman tonttimme alueella.

Kun yhdystiesuunnitelmat Kuninkaantammen suuntaan on jo päätetty, siinä on otettu huomioon, että sammutusautomme pääsee kääntymään tallista Laitilantien suuntaan. Tällöin tonttimme käyttö keskittyy enemmän juuri Laitilantien suuntaan muutenkin. Tulevat rakennushankkeet ja liikennöinti tulevat keskittymään juuri siihen suuntaan, josta nyt aiotaan leikata merkittävä osa tontistamme.

3.

Jos "yleinen" etu vaatii ko. leikkauksia, tiedustelemme kantaa siihen, voisiko leikkauksia mahdollisesti korvata nostamalla tonttitehokkuutta. Se voisi auttaa hankkeitamme, koska aiotut leikkaukset merkitsisivät runsaan 70 kerrosneliömetrin pienennyksiä.

4.

Viimeiseksi vielä talomme suojelusuunnitelmasta. Palokunnan talo on katsottu olevan merkittävä suojelukohde (R2-luokassa). Talomme ei varsinaisesti ole alkuperäisessä kunnossa. Talossa on tehty isojaakin uudistuksia toimintamme ja rakennuksen kunnan vaatimusten mukaisesti. Ulkonäköön vaikuttavia muutoksia ovat uusitut ovet, ikkunat ja valaistus. Huolestamme tässäkin asiassa on, että tulevan toimintamme vaatimat kunnostukset talossa tulevat yhdistyksellemme kalliimmiksi ja Pelastuslaitos suhtautuu korkeampiin kiinteistökustannuksiin todennäköisimmin niukkenevin korvauksin.

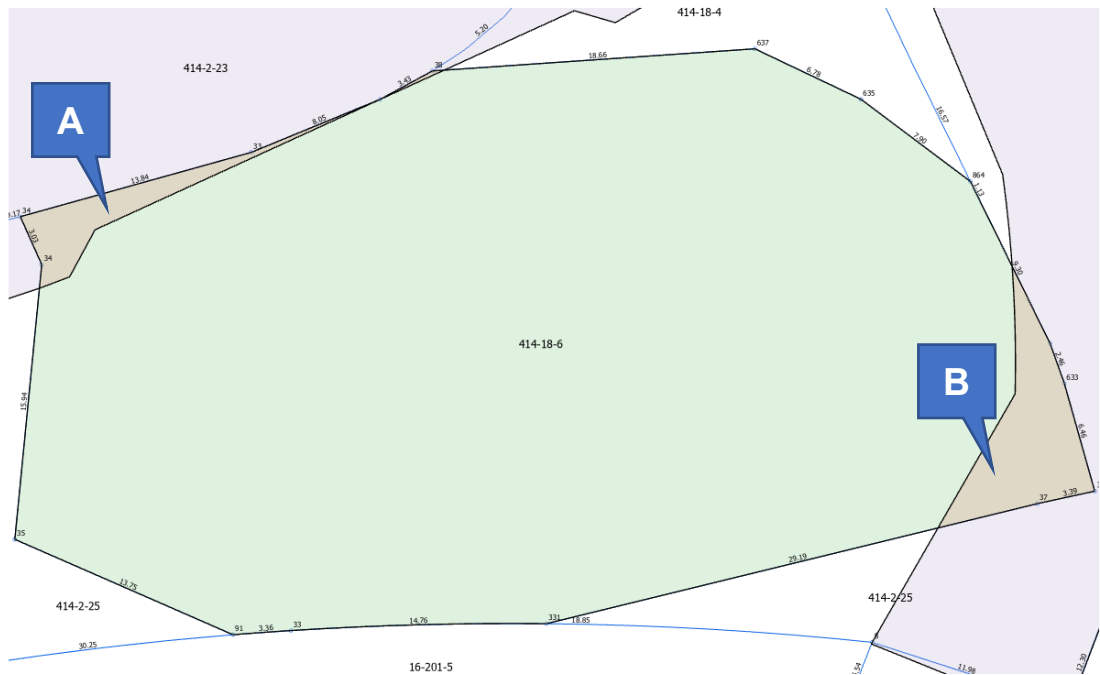
Vastine

1.

Hämeenlinnanväylän parantaminen, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kuninkaantammenrinne on välttämättömiä kaupunkiseudun kasvun, kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen vuoksi ja jotta Helsingin ja Vantaan yleiskaavojen mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa. Nykysuunnitelmat vievät maata huomattavasti vähemmän, kuin jos Kehä II olisi toteutettu.

Kuninkaantammenrinne helpottaa pääsyä vpk:n tontilta Kuninkaantammen ja Silvolan suuntaan ja Hämeenlinnanväylälle etelään. Lisäksi tie- ja katusuunnitelmat helpottavat Vaskivuorentien liittymien toimivuutta.

Suunnittelussa vpk:n tonttia on mahdollisuuksien mukaan vältetty. Vpk:n tontti on digitaalisessa mittauksessa nyt 1 597,4 m² ja myös kiinteistörekisterissä 1597 m². Tontti pienenesi 75,9 m² (4,8 %), jolloin jäljelle jäävän tontin pinta-ala tulisi olemaan 1 521,5 m². Kuninkaantammenrinteeseen menisi 25,7 m² (A). Laitilantiehen ja Laitilankujaan menisi 50,2 m² (B).

Tontilla on nyt Palotien ja Laitilantien tierasitealueet, jotka ovat enemmän kuin katualueiksi tulevat alueet. Palotien tierasitealue on 78,5 m² (C), Laitilantien tierasitealue on 40,6 m² (D), yhteensä 119,1 m². Kartta tierasitealueista:

2.

Kaarelan vpk on Palotien kaavaan annetussa mielipiteessään 18.2.2021 esittänyt uuden autotallin sijoittamista tontilleen seuraavasti:

Yllä esitetty sijoittelu ja ajosuunnat eivät toimi käytännössä.

Kaupungin liikenneinsinööri on tutkinut paloauton ajouria:

Vpk:n tontti, paloauto (8 m) ajourat lännestä...

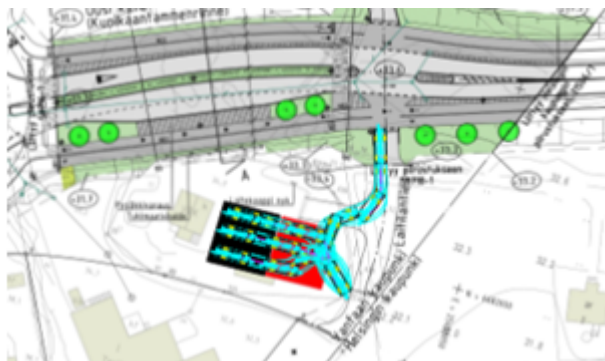

ja pohjoisesta.

Yllä tutkitut ajourat eivät mahdu tontille eivätkä toimi hälytyksessä. Ajouratarkastelussa paloauto ei mahdu kääntymään tontilla, jos ovet avautuvat länteen tai pohjoiseen. Sen sijaan paloaseman autotalli voi avautua itään suoraan Laitilantielle.

Lisäksi tontilta ei voi ajaa jatkossa suoraan Kuninkaantammenrinteelle, koska Palotien mäkeä madalletaan, Kuninkaantammenrinteelle tulee tasoero ja paloaseman kohdalle bussipysäkki. Tällöin tonttiliittymä Kuninkaantammenrinteelle poistuu. Jatkossa tontille ajo ja lähtö paloasemalta tulee järjestää suoraan Laitilantielle, jonka liikenne on vähäistä. Laitilantielle on myös mahdollista järjestää leveä tonttiliittymä paloaseman autotallin eteen.

Liikenneinsinöörin ehdotus.
Autotalli mahtuu hyvin tontille.

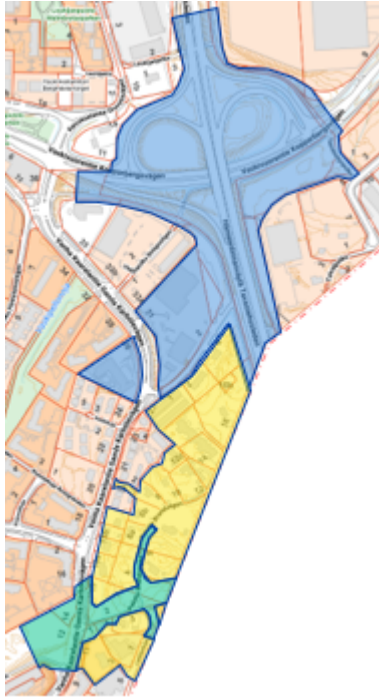
Nykyinen Palotien mäki.

3.

Tontille voidaan kaavoittaa tarvittava rakennusoikeus asemakaavassa 161900 Palotie. Uuden paloaseman autotallin voisi mahdollisesti toteuttaa myös suunnittelutarveratkaisulla ennen tonttia koskevan asemakaavan laatimista, kun katualueet on määritelty.

4.

Tässä asemakaavassa ei ratkaista rakennuksen suojelukysymyksiä.

Kaavoituksen jatkaminen

Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja

Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne

Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Vpk:n tontin rakentaminen ratkaistaan myöhemmin asemakaavassa 161900 Palotie.

Tarkistukset

—

ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS 162000 KUNINNKAAANTAMMENRINNE, KAIVOKSELA

Kaupunginhallitus 13.12.2021 päätti asettaa nähtäville asemakaavan ja asemakaavan muutosehdotuksen 161800 Yhtiönkuja, joka on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Tällöin saatiin kolme lausuntoa ja kolme muistutusta. Kaupunginhallitus 11.4.2022 on vastannut näihin lausuntoihin ja muistutuksiin.

Edellä mainitun kaavan 161800 eteläosa on sittemmin käsitelty asemakaavana ja asemakaavan muutosehdotuksena 162000 Kuninkaantammenrinne, jonka kaupunginhallitus 11.4.2022 päätti asettaa nähtäville ja joka on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 20.4. – 19.5.2022. Tällöin saatiin seuraavat kolme muistutusta.

Uusia lausuntoja ei ollut tarpeen pyytää, koska asemakaavan ja asemakaavamuutoksen sisältö ei ole kaavan rajausta lukuun ottamatta muuttunut edellisten lausuntojen jälkeen.

Muistuttaja	Muistutuksen tiivistelmä	Tarkistukset
NRO 1 Yksityishenkilö 1	Kaava ei täytä MRL:n vaatimuksia, palautettava uudelleen valmisteltavaksi. Katu on liian leveä. Jatkovalmistelu Helsingin kanssa yhtenä kokonaisuutena. Vaikutukset kulttuuriarvojen suojeluun.	–
NRO 2 Kiinteistö Gustafsberg / yksityishenkilö 2	Ajoyhteys hylättävä kiinteistön rajalta kaava-alueen ulkopuolella.	–
NRO 3 Yksityishenkilö 3	Asiat on päätetty ja ehdotukset tuodaan jälkikäteen. Uusi eritasoliittymä ramppeineen vie paljon tilaa eikä ainakaan paranna alueen viihtyisyyttä.	–

MUISTUTUS NRO 1
YKSITYISHENKILÖ 1

Muistutus

1.

Osallisuus

xxx omistaa kaava-alueen naapurissa olevan Nydalin tilan maa-alueen, joka sijaitsee Helsingin puolella. Kaavaehdotus vaikuttaa olennaisesti maa-alueen maankäyttöön.

2.

Vaatimus

xxx uudistaa 9.2.2022 tekemässään muistutuksessa esitetyn ja toteaa, ettei kaavoitus-prosessi ja kaavan sisältö edelleenkään täytä maankäyttö- ja rakennuslain vaatimuksia. Muistutus koski tuolloin kaavaa 161800. Tässä vaiheessa kaava-alue on jaettu useampaan osaan, joista kaava 162000 on nyt rajattu käytännössä koskemaan yksinomaan Kuninkaanrinteen katualuetta. xxx vaativat, että kaavaehdotus hylätään tai se ainakin palautetaan uudelleen valmisteltavaksi ja että jatkovalmistelussa tätä kahden kunnan rajalla olevan Vantaan alueen maankäyttöä ja liikenne- ja ratkaisuja suunnitellaan yhtenä erottamattomana kokonaisuutena tiiviissä yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa. Kaavan jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon tässä ja aiemmin 9.2.2022 tehdyssä muistutuksessa esitetyt seikat.

3.

Kaavan jakamisesta

Vantaan asemakaavojen esitetty jakaminen kolmeen osaan (161800 Yhtiönkuja, 161900 Palotie ja 162000 Kuninkaantammenrinne) heikentää jo sellaisenaan MRL:n edellyttämää vaatimusta yhdyskuntien kokonaissuunnittelusta.

4.

Vantaan kaupungin vastine – viittaus xxx luonnoksiin

Vantaan kaupunki on antanut 22.3.2022 päivätyn vastineen xxx 9.2.2022 päiväystä muistutuksesta. Vastine sisälsi väärää tietoa kaavan jatkokäsittelystä, eikä siihen oltu kirjattu tietoa kaavan nähtävillä olost.

5.

Vantaan kaupunki vastineessa todennut, että muistutuksen tekijä ”vastustaa yhdyskatua”. xxx vastustaa ennen muuta sitä, että ylimitoitettuja liikenne- ja ratkaisuja suunnitellaan ilman selkeää kuvaa alueen muusta maankäytöstä ja sen vaikutuksesta alueen kulttuuriarvojen suojeluun. Vastineessa on epäasianmukaisesti käytetty arkkitehti professori xxx laatimia luonnoksia. xxx viitatuissa luonnoksissa on tutkittu sitä, miten mahdollisen yhdyskadun eri toteuttamistapojen vaikutusta alueen muuhun maankäyttöön. Esitettyjen luonnosten liikenne- ja ratkaisut ja rakentaminen eivät keskeisiltä osin edes vastaa Helsingin kaupungin näkemyksiä. Luonnoksia ei sen vuoksi voi käyttää perusteena kaavaehdotukselle. Hyvä hallintotapa ja MRL:n mukainen osallistamisperiaate olisi muutoinkin edellyttänyt xxx kuulemista asiasta, ennen kuin tällaisia virheellisiä johtopäätöksiä tehdään. xxx katsoo, että myös Helsingin kaupungin puolella asemakaavasuunnittelun tulisi olla kokonaisvaltaisempaa ja ulottua liikenteen ohella alueen muuhun maankäyttöön. Lisäksi on todettava, vastineeseen liitetyissä xxx alustavissa luonnoksissa esitetyn yhdyskadun luonne ja mitoitus ei edes vastaa sitä, millaisena katusuunnitelma on nyt esitetty Vantaan kaavassa 162000. xxx laatimaa luonnos rajautuu yksinomaan Nydalin alueeseen. Luonnoksissa ei siten ole millään tavalla otettu kantaa Vantaan puolen kaavoitukseen. Tältäkin osin johtopäätös on virheellinen.

6.

Vantaan kaupungin laatimassa kaavaselostuksessa on todettu, että *"Katu on välttämätön myös Helsingin Nydal–Storkensin pientaloalueen rakentamiseksi."* Sen nimistä asuinaluetta ei tietomme mukaan vielä ole Helsingin kaupungin toimesta suunnitteilla. Tässä on kyse ilmeisestä kehäpäätealueesta ja yrityksestä löytää oikotie monimutkaisessa päätöksentekoprosessissa. Ennen kaikkea nyt esitetty tie- ja katusuunnitelmaluonnos ei sellaista mahdollista, vaan päinvastoin estää tällaisen alueen kaavoittamista. Esitetyssä muodossa Kuninkaantammenrinne halkaisisi alueen, muttei sallisi ainuttakaan tonttikatuliittymää kummallekaan puolelle katuja. Näin ollen Helsingin kaupungin alueelle mahdollisesti tuleva maankäyttö olisi naapurikaupungin osin kaavoittamattomien ja kaduiksi rakentamattomien vanhojen kyläteiden varassa. Tällainen kaavatilanne olisi juridisesti ja toiminnallisesti aivan kestävä. Sen enempää tie- kuin katusuunnitelmia ei voida hyväksyä ennen kuin kokonaisvaltaiset asemakaavat on laadittu sekä Vantaan että Helsingin puolella.

7.

Vantaan ja Helsingin kaupunkien yhteistyöstä

Maankäyttö- ja rakennuslaissa korostuu lähtökohta kunnallisesta itsehallinnosta. Silloin kun yhdenmukaisia maankäyttöratkaisuja edellyttävä alue sijaitsee kahden kunnan rajan molemmilla puolella, kuntien keskinäinen kaavoitusyhteistyö ja yhteistoiminta olisi erittäin tärkeää kokonaisuuden hallinnassa. Tätä edellyttää myös yhdyskuntarakenteen parempi huomioon ottaminen ja ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin vastaaminen. Nyt kaupunkien yhteistyö ja tahtotila esittäytyy epäselvänä ja kaavoitus rajoittuu edelleen liikennesuunnitteluun ilman muun maankäytön suunnittelua.

8.

Koska Helsingin puoleinen Kuninkaantammenrinteen liikennesuunnittelu ei riittävästi ulotu maankäytön muuhun suunnitteluun Kuninkaantammenrinteen katuluonnos on pelkkä tievaraus entistä Kehä II:n varausaluetta seuraten, eikä voi olla pohjana myöskään Vantaan puoleisen Kuninkaantammenrinteen suunnittelulle. Kadunleveys 35 metriä kaupunkien rajalla, johon viitattiin 9.2.2022 päivätyssä muistutuksessa, ei vastaa MRL:n mukaista yksityiskohtaista liikenteen- ja maankäytön samanaikaista suunnittelua. Kuninkaantammenrinteen asemakaavaehdotuksen sisältämä suunnitelma pelkästä kadusta lienee selvä osoitus siitä. Vantaan puoleinen tievarauksen esittäminen asemakaavaan on siten MRL:n vastainen.

9.

Koska Kuninkaantammen eritasoliittymä vaatii Hämeenlinnantien leventämistä ja valtion rahoitusta sen leventäminen voi viivästyä tai kokonaan jäädä toteutumatta vallitsevissa olosuhteissa ja ilmastonmuutoksen mahdollisesti vaatimien tiukempien autoliikennettä rajaavien päätösten vuoksi. Tiesuunnitelmasta tulisi tässä vaiheessa luopua tai ainakin palauttaa se uudelleen valmisteluun, jossa otetaan huomioon edellä esitetyt seikat.

10.

Rakennetun ympäristön suojelua koskevat huomiot

Aiemmassa muistutuksessa kaavan todettiin esitetyssä muodossa vaarantavan suojeltavaksi tarkoitettua rakennettua ympäristöä. Tätä uhkaa ei ole edelleenkaan huomioitu.

11.

"Vantaan puolella Kuninkaantammenrinne sijoittuu leikkaukseen... Siten Vanhalle Kaarelan tielle, Laitilantielle ja Kaarelantaipaleelle (nyt Palotie alkuosa) ei anneta suojelumerkintöjä merkittävien katumuutosten vuoksi."

12.

Vantaan puoleinen Kuninkaantammenrinteen suunnitteluala on keskeinen vanhalla (v. 1417) Kårbölen eli Kaarelan kylälle. Aktiivinen Kaarelan VPK on tärkeä alueellisen identiteetin luoja ja maamerkki kuten myös Palotie 9 (Sipilän talo) joka valitettavasti on

päässyt rapistumaan vuosikymmenten tiesuunnitelmien ja epävarmojen olosuhteiden vallitessa. Kaarelan VPK:n taloa on kuitenkin kunnostettu epävarmasta tulevaisuudesta huolimatta ja ansaitsee siksi ympärilleen arvoistaan suunnittelua. Muistutuksen tekijä toteaa, ettei tässä vaiheessa voida tietää mahdollisesti rakennettavan Kuninkaantammenrinteen linjausta ja korkeusasemaa – eli että sen pitäisi sijoittua kulttuuriympäristöä tuhoavaan leikkaukseen.

Vastine

1.
Uusi yhdyskatu kulkisi Helsingin puolella Nydalin tilan pohjoisosan läpi.
2.
Helsinki ja Vantaa ovat laatineet yhteensopivat osayleis- ja yleiskaavat ja maankäyttöluonnokset (kaavaselistuksessa s. 8–9, 35–36). Kaupungit ovat osallistuneet toistensa kaavoitukseen sekä Hämeenlinnanväylän ja katujen suunnitteluun. Nämä yleiskaavat, tämä asemakaava sekä tie- ja katusuunnitelmat on osallistettu molemmin puolin kaupunkien rajaa.
3.
Kokonaissuunnitelma on Vantaan yleiskaava 2021, joihin asemakaavat perustuvat. Vantaan asemakaavat 161800 Yhtiönkuja, 161900 Palotie ja 162000 Kuninkaantammenrinne on suunniteltu ja osallistettu yhtenä kokonaisuutena 27.1. – 31.3.2021, mikä ilmenee kaavaselistuksesta. Laki ei estä kaavojen jakamista toteuttamiskelpoisiin osiin, vaan se on yleistä. Asemakaava sopeutuu yleiskaavan kokonaisuuteen ja sisältää kaava-aluetta laajemmat suunnitelmat ja vaikutusten arvioinnin.
4.
Vastineessa jatkokäsittelyt on esitetty oikein. Väitettyä väärää tietoa ei ole yksilöity. Kaupunginhallitukselle valmistellut vastineet eivät voi sisältää tietoa kaavan nähtävillä olon ajankohdasta, koska valmistelussa päätös nähtäville hyväksymisestä ei ole vielä tiedossa. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty kaavaprosessi ja ilmoitetaan, että kaavan nähtävillä olo kuulutetaan kaupungin verkkosivuilla.
5.
Kaavaselistus sisältää havainnekuvia suhteesta sekä Helsinkiin että Vantaalle suunniteltuun maankäyttöön. Yhdyskadun mitoitus vastaa Helsingin ja Vantaan yhteisesti laatimia katusuunnitelmaluonnoksia. Vantaan puolella Kuninkaantammenrinne sopii Helsingin puolella kaupungin (s. 36) ja maanomistajien (s. 37) luonnoksiin. Jälkimmäisessä Vantaan maankäyttö on esitetty kuten Vantaan osallistumisessa, joten nämä suunnitelmat ovat yhteensopivia. Vantaan asemakaavaehdotus ei estä Helsingin maankäytön kehittämistä. Kaavaselistuksessa on esitetty edellisestä muistutuksesta johtuen myös maanomistajien luonnos. Nyt maanomistajilla on ollut jälleen tilaisuus muistuttaa kaavasta.
6.
Nydal ja Storkens ovat tilannimiä. Myöskään Haikaranlaakso ja Storkensdal eivät ole virallisia asuinalueen nimiä. Tämä pientaloalue esiintyy Helsingin osayleiskaavassa 2008 ja Helsingin maankäyttöluonnoksissa 27.1.2021. Pientaloalueelle saadaan katuyhteydet Palotieltä ja Helsinkiin suunnitellulta Aamitieltä Laitilantien kautta. Muistutuksessa nro 2 vastustetaan luonnoksessa (s. 37) esitettyä uutta katua Yhtiönkujalle Vantaan asuinkiinteistöjen läpi. Helsinki luonnollisesti kaavoittaa Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän, Kuninkaantammenrinteen kadun ja asuinalueet omalle puolelleen ja Vantaa Palotien alueen ja uuden yhdyskadun omalle puolelleen.

7.

Helsinki ja Vantaa tekevät kaavoitusyhteistyötä. Kaavasta on pidetty MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu ja pyydetty Helsingin kaupungin lausunto. Kaavaselostuksessa on esitetty sekä Helsingin kaupungin että maanomistajien maankäyttöluonnokset. Helsingin puolen asemakaavatyö on alkanut Vantaata aikaisemmin, mutta kestää kauemmin. Eriaikaisuus ei ole laillinen este asemakaavan hyväksymiselle.

8.

Katuluonnos on Helsingin osayleiskaavan (2008) ja Vantaan hyväksytyn yleiskaavan (2021) ja laadittujen Helsingin ja Vantaan yhteisten katuluonnosten (2020) mukainen. Asemakaava sisältää ainakin Vantaan puolella katujen luiskat, jotka voivat olla tonttimaata myöhemmässä asemakaavassa 161900 Palotie. Pelkästään kadun tai muunkaan alueen asemakaavoittaminen ei ole lain vastaista.

9.

Hämeenlinnanväylän parantaminen ja Kuninkaantammen eritasoliittymä sisältyvät valtion ja kuntien tuoreeseen MAL-suunnitelmaan 2019 ennen vuotta 2030 toteutettavana hankkeena. Hämeenlinnanväylän parantaminen tarvitaan tien ruuhkaisuuden vuoksi ja kaupunki kasvaa. Kuninkaantammenrinne on välttämätön Hämeenlinnanväylän ja Vaskivuorentien liittymien kuormituksen vuoksi sekä maakunta- ja yleiskaavoissa esitetyn maankäytön toteuttamiseksi.

10.

Kaavaselostuksessa on esitetty inventoidut rakennusperintökohteet, joita ei ole suojeltu eikä esitetä suojeltaviksi. Teiden suojelu ei ole tällä paikalla mahdollista yleiskaavan mukaisen katuyhteyden toteuttamiseksi. Vaihtoehtoista paikkaa uudelle yhdyskadulle ei ole.

11.

Vantaan kaupunginmuseo ei lausunnossaan esitä mainittujen teiden suojelua. Kuitenkin Vanhan Kaarelantien tielinjaus säilyy kiertoliittymän rakentamista lukuun ottamatta.

12.

Kun asemakaavan tavoitteet ovat ristiriitaisia, on pyrittävä optimaaliseen ratkaisuun. Vpk:n talo ja Palotie 9 eivät sisälly tähän asemakaavaan. Kuninkaantammenrinteen linjaus ja korkeusasema on suunniteltu Helsingin ja Vantaan yhteisissä katusuunnitelmaluonnoksissa, jotka ovat olleet nähtävillä 4.6. – 25.6.2020 ja 9.12. – 22.12.2020. Kadun korkeusaseman muutos on tarpeen, muuten Kuninkaantammenrinteestä tulisi vilkkaaksi pääkaduksi liian jyrkkä.

Kuninkaantammenrinne on tärkeä pääkatu, jonka liikennemäärä on 5 100 ajoneuvoa / vrk. Katu mahdollistaa kaupungin kasvun ja yleiskaavan maankäytön toteuttamisen. Katualueen leveys vastaa katusuunnitelmaluonnosta, jolloin katu luiskineen on mahdollista rakentaa.

Tarkistukset

—

MUISTUTUS NRO 2
KIINTEISTÖ GUSTAFSBERG / YKSITYISHENKILÖ 2

Muistutus

KAAVA, JOTA MUISTUTUS KOSKEE:

Vantaa Kuninkaantammenrinne asemakaavaehdotus 162000 kaupunginosa 16 Kaivoksela katualue. Alue on Helsingin kaupungin rajan ja Vanhan Kaarelantien välissä sekä Laitilantie ja osa Palotietä.

VAATIMUKSET:

Vaatimuksena on ehdotuksen mahdollisen ajoyhteyden hylkääminen Palotieltä Yhtiönkuja xxx ja Yhtiönkuja xxx välistä. Mahdollinen ajoyhteys Palotieltä Yhtiönkujalle Yhtiönkuja xxx ja Yhtiönkuja xxx kiinteistöjen välistä tulee poistaa. Yhtiönkuja xxx maa-alueella sijaitsee historiallinen kilometripylväs sekä Palotie xxx piha-alueella historiallinen piharakennus, jotka tulee säilyttää, sillä näitä ei ehdotuksessa otettu huomioon.

PERUSTELUT:

Kaavan tulee luoda edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, jolloin luonnonympäristöä tulee vaalia, eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.

Alue käsittää asuinalueen asuinviihtyvyyden kannalta ja melun torjunnallisesti erittäin merkittävän luontotyyppiltään geologisen kalliomaaston. Kalliot ovat osa suomalaista luonnonmaisemaa ja kallion pinnalla viihtyvät erilaiset kasvillisuuden luontotyypit, jotka tulee huomioida asiassa.

Ehdotuksessa on suunniteltuna mahdollinen ajoyhteys yksityisomistuksessa olevien kiinteistöjen maa-alueiden lävitse Palotieltä Yhtiönkujalle sekä tievaraus geologisessa kalliomaastossa. Maastolla on erityinen luontoarvo ja sitä ei saa hävittää, sillä alue on kyseisen alueen maanomistajien virkistysalue, ja sen on maisemallisesti ja meluntorjunnallisesti tärkeä. Suunniteltu kalliomaaston tuhoaminen alueella aiheuttaa elinympäristön laadun merkityksellistä heikkenemistä ja aiheuttaa kohtuutonta haittaa

Tievaraus on tehty Hämeenlinnanväylän läheisyydessä sijaitsevan Yhtiönkuja xxx kohdalta, sillä sen kiinteistöjen luokitustunnus on kaupunginmuseon kulttuuriympäristötietokannassa luokka R2. Luokka R2 tarkoittaa, että kohteiden rakennusperintöarvot on todettu inventoinneissa merkittäviksi, tosin Palotien xxx (?) piharakennuksen osalta kartoitus on puutteellinen ottaen huomioon alueen historiallisen taustan Kaarelan (Kårbölen) vanhan kylän osalta. Kaupunginmuseo on selvittänyt rakennusten, tiekohteen ja kilometripylvään suojeluperusteet. Palotien (xx) maanomistajan puolella on merkittävä historiallinen piharakennus, jonka ympäristö on kulttuurihistoriallisesti ja luontoarvoiltaan merkittävä, sillä se toimii eri eläinlajien pesimäalueena. Historiallinen piharakennus onkin yksi alueen vanhimpia hirsirakennuksia, jota ei ole huomioitu alueen rakennusperintöarvojen inventoinnissa.

Asian valmistelussa on laiminlyöty asianomaisten kuulemista ja vuorovaikutusta. Kiinteistön Yhtiönkuja xxx omistajia ei ole kuultu asiassa, eikä kyseisestä mahdollista ajoyhteysvarausta yksityisalueen lävitse ei ole esitetty kiinteistöjen ja maa-alueen omistajille. Mahdollinen ajovaraus tulee poistaa asemakaavan suunnitelmasta tämän osalta. Suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kyseistä aluetta koskeva geologinen luontotyyppin kalliomaasto, sekä luonto- ja lintudirektiivit, sekä alueen historialliset seikat.

Kaavassa tulee huomioida EU:n tavoitteiden mukainen kaupunkisuunnittelun vihreä infrastruktuuri. Luonto- ja lintulajien elinalue on kaventunut jo nyt alueen runsaan rakentamisen takia.

Vastine

Nyt nähtävillä ollut asemakaava 16200 Kuninkaantammenrinne, jota muistutus koskee, ei sisällä kyseistä kiinteistöä eikä sijaitse kiinteistön naapurissa.

Muistutuksessa mainittua uutta katuyhteyttä kiinteistöjen rajalle ei esiinny asemakaavaehdotuksessa eikä kaupungin laatimissa luonnoksissa vaan ainoastaan Helsingin puoleisen maanomistajan omassa luonnoksessa (selostuksen s. 37) mielipiteenä Helsingin puoleiseen kaavoitukseen.

Kiinteistöä on käsitelty aiemmin osana asemakaavaa 161800 Palotie ja Yhtiönkuja, josta on järjestetty osallistuminen ja vuorovaikutus 27.1. – 31.3.2021.

Kiinteistö kaavoitetaan kuitenkin myöhemmin asemakaavalla 161900 Palotie, mistä on ilmoitettu kiinteistön postilaatikkoihin kirjeellä 10.3.2022, internetissä kaavan sivulla 10.3.2022, Vantaan Sanomissa 12.3.2022 ja kaavaselostuksessa 22.3.2022. Palotien kaavaan tullaan järjestämään uusi osallistuminen ja vuorovaikutus.

Tarkistukset

–

YKSITYISHENKILÖ 3

Muistutus

1.
Vantaan puolelle kaavoitetaan yhdyskatu Hämeenlinnanväylälle ja Kuninkaantammeen. Helsinki kaavoittaa Kuninkaantammen eritasoliittymää. Nämä ovat välttämättömiä kaupunkiseudun jatkuvan kasvun sekä kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen johdosta. Tällöin jo nyt ruuhkaisten Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien toimivuus voidaan turvata. Yhdyskatu tarvitaan myös Helsingin puolelle suunnitellun rakentamisen vuoksi. Yhdyskatu on esitetty Vantaan hyväksytyssä yleiskaavassa.
2.
Kun tuodaan näitä kaavoja nähtäville missä löytyy valmiiksi sanat VÄLTÄMÄTÖN ja jotta TOIMIVUUS VOIDAAN TURVATA tietää jo mistä on kyse, eli asiat on jo päätetty ja näitä "katselmuksia" ja ehdotuksia tuodaan vain jälkikäteen vain koska myt niin kuuluisi tehdä. Eli saat kuulua, mutta et vaikuttaa. Nyt kerrotaan että Kaivokselan risteys on ruuhkainen ja Kuninkaantammeen ei pääse millään muulla konstilla kuin rakentamalla tämä uusi liittymä, ja samaan hengenvetoon ollaan kaavoittamassa uusia asuinalueita jotta varmistetaan että ruuhkat tulevaisuudessa vain lisääntyvät. Loistavaa toimintaa. Tämä uusi liittymä ramppeineen ym. vie paljon tilaa eikä se ainakaan paranna alueen viihtyisyyttä millään lailla, päin vastoin meteli vain lisääntyy kun autot siirretään ylemmäksi Hämeenlinnantien yläpuolelle.
3.
-Joten ehdotan että teette sen rampin Hämeenlinnantieltä Vaskivuorentielle, avataan Perhekunnantie ja paloheinän tunneli niin säästyy sekä ympäristöä että rahaa. Jos se ei kelpaa Helsingille niin voivat siirtää rakennushankkeensa muualle. Vantaan ei toivoisi aina hyppäävän kun helsinki käskee. Täällä on muutenkin meno kuin Ukrainassa kun Kaupungit ja valtio haalivat alueita itselleen ihan venäjän malliin. Jokaista suomalaista ei ole pakko asuttaa Kehä III etelä puolelle!

Vastine

1.
Kyllä.
2.
Hämeenlinnanväylän tiesuunnitelma- ja katusuunnitelmaluonnokset ovat olleet nähtävillä 2020. Nämä suunnitelmat voidaan hyväksyä vasta, kun asemakaavat ovat lainvoimaisia.

Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kuninkaantammenrinne ovat Helsingin osayleiskaavan (2008) ja Vantaan hyväksytyn yleiskaavan (2021) mukaisia liikennehankkeita. Nämä tukevat kasvavien kaupunkien tulevaa maankäyttöä. Osallistumisessa mielipiteet tulevat kaavoittajan ja päätöksentekijöiden tietoon. Kuninkaantammen eritasoliittymä tarvitaan, koska Kaivokselan liittymä on ylikuormitettu eikä sen laajempi kehittäminen ole mahdollista, sillä ympäristö on rakennettu. Myös bussiliikenne (431 Elielinaukio – Kuninkaantammi – Kivistö) tarvitsee uutta eritasoliittymää. Hämeenlinnanväylälle tulee meluesteet, joiden myötä tiemelutaso laskee Palotien alueella.
3.
Hämeenlinnanväylän parantaminen sisältää rampin Helsingistä Vaskivuorentielle itään, mikä on hyväksytty asemakaavassa 161900 Yhtiönkuja. Kuninkaantammen eritasoliittymä sijoittuu Helsingin puolelle ja Helsinki kaavoittaa omaa puoltaan. Tavoitteena ei ole johtaa liikennettä eri asuinalueiden läpi, vaan pääväylälle.

Tarkistukset

—

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta / kaupunkiympäristölautakunnalta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:/kaupunkiympäristölautakunnan yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaa kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Aukioloajat: ma–ke 8.45–16.30, to 12.00–17.00 ja pe 7.45–15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihde)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus>

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankintoaikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisäntitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo

Kaupunginhallitus

PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankin-talain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely

on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhaku aika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhaku aika suora hankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suora hankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suora hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora hankintaa koskevaa ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edusta-jansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomastoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus

Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa

- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös

- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajkaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus poikkeamispäätökseen ja suunnittelutarveratkaisua koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi
- viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistaja ja haltija,
- sellaisen kiinteistön omistaja tai haltija, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa
- se, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa

Valituksen voi tehdä myös

- kunta ja naapurikunta, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa
- toimialueellaan sellainen rekisteröity yhdistys, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen suojelun edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen antopäivästä. Päätös annetaan julkipanon jälkeen. Päätöksen antopäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270 euroa**. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

TÄMÄ PÄÄTÖS ON ANNETTU JULKIPANON JÄLKEEN

_____ KUUN _____ PÄIVÄNÄ 2018, JOLLOIN SEN KATSOTAAN TULLEEN ASIANOMAISTEN TIETOON.